

Holy Bible

Aionian Edition®

Święta Biblia
Polish Updated Gdańsk Bible
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Święta Biblia
Polish Updated Gdańsk Bible
New Testament
Language: Polish
Poland, Lithuania

Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0
Fundacja Wrota Nadziei, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Additional Information:

© 2019 Gate of Hope Foundation: The publisher authorizes all copying and distribution of this work both in part and in its entirety, under the condition that it is done completely free of charge and that the content remains completely unchanged. Distribution for commercial purposes requires written permission from the Foundation. Gate of Hope Foundation // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

© 2019 Fundacja Wrota Nadziei: Wydawca wyraża zgodę na kopiowanie i rozpowszechnianie całości lub części publikacji, jednak bez czerpania z tego korzyści finansowych i bez wprowadzania jakichkolwiek zmian. Powielanie do celów komercyjnych wymaga pisemnej zgody Fundacji. Fundacja Wrota Nadziei // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Przedmowa

Polskie at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Polskie at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Spis treści

NOWY TESTAMENT

Mateusza	1
Marka	26
Łukasza	42
Jana	69
Dzieje	89
Rzymian	115
I Koryntian	126
II Koryntian	137
Galacjan	144
Efezjan	148
Filipian	152
Kolosan	155
I Tesaloniczan	158
II Tesaloniczan	161
I Tymoteusza	163
II Tymoteusza	166
Tytusa	168
Filemona	170
Hebrajczyków	171
Jakuba	179
I Piotra	182
II Piotra	185
I Jana	187
II Jana	190
III Jana	191
Judy	192
Objawienie	193

DODATEK

- Przewodnik dla Czytelników
- Słownik
- Mapy
- Przeznaczenie
- Ilustracje, Doré

NOWY TESTAMENT

Wtedy Jezus powiedział: Ojcie, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią.

Potem podzieliли jego szaty i rzucali [o nie] losy.

Łukasza 23:34

Mateusza

1 Księga rodu Jezusa Chrystusa, syna Dawida, syna

Abrahama. **2** Abraham spłodził Izaaka, a Izaak spłodził Jakuba, a Jakub spłodził Judę i jego braci.

3 A Juda spłodził z Tamar Faresa i Zarę, a Fares

spłodził Ezroma, a Ezrom spłodził Arama. **4** A Aram

spłodził Aminadaba, a Aminadab spłodził Naasona, a Naason spłodził Salmona. **5** A Salmon spłodził z Rachab Booza, a Booz spłodził z Rut Obeda, a Obed

spłodził Jessego. **6** A Jesse spłodził króla Dawida, a król Dawid spłodził Salomona z tej, która [była żoną]

Uriasza. **7** A Salomon spłodził Roboama, a Roboam

spłodził Abiasza, a Abiasz spłodził Azę. **8** A Aza

spłodził Jozafata, a Jozafat spłodził Jorama, a Joram

spłodził Ozjasza. **9** A Ozjasz spłodził Joatama, a

Joatam spłodził Achaza, a Achaz spłodził Ezechiasza.

10 A Ezechiasz spłodził Manassesa, a Manasses

spłodził Amona, a Amon spłodził Jozjasza. **11** A

Jozjasz spłodził Jechoniasza i jego braci w czasie uprowadzenia do Babilonu. **12** A po uprowadzeniu do Babilonu Jechoniasz spłodził Salatiela, a Salatiel

spłodził Zorobabela. **13** A Zorobabel spłodził Abiuda,

a Abiud spłodził Eliakima, a Eliakim spłodził Azora.

14 A Azor spłodził Sadoka, a Sadok spłodził Achima,

a Achim spłodził Eliuda. **15** A Eliud spłodził Eleazara,

a Eleazar spłodził Matana, a Matan spłodził Jakuba.

16 A Jakub spłodził Józefa, męża Marii, z której

narodził się Jezus, zwany Chrystusem. **17** Tak więc

wszystkich pokoleń od Abrahama aż do Dawida [jest]

czternaście; a od Dawida aż do uprowadzenia do

Babilonu – pokoleń czternaście; a od uprowadzenia do Babilonu aż do Chrystusa – pokoleń czternaście.

18 A z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak: Gdy

Maria, jego matka, została zaślubiona Józefowi, zanim

się zeszli, okazało się, że jest brzemienna z Ducha

Świętego. **19** Ale Józef, jej mąż, będąc sprawiedliwym

i nie chcąc jej zniesławić, chciał ją potajemnie oddalić.

20 A gdy o tym rozmyślał, oto anioł Pana ukazał mu

się we śnie i powiedział: Józefie, synu Dawida, nie

bój się przyjąć Marii, twojej żony. To bowiem, co się w

niej poczęło, jest z Ducha Świętego. **21** I urodzi syna,

któremu nadasz imię Jezus. On bowiem zbawi swój

lud od jego grzechów. **22** A to wszystko się stało,

aby się wypełniło, co powiedział Pan przez proroka:

23 Oto dziewica będzie brzemienna i urodzi syna,

któremu nadadzą imię Emmanuel, co się tłumaczy:

Bóg z nami. **24** Wtedy Józef, obudziwszy się ze snu, uczynił tak, jak mu rozkazał anioł Pana, i przyjął swoją żonę. **25** Ale nie obcował z nią, dopóki nie urodziła swego pierworodnego syna, któremu nadał imię Jezus.

2 A gdy Jezus urodził się w Betlejem w Judei za dni

króla Heroda, oto mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i pytali: **2** Gdzież jest ten król Żydów, który się urodził? Widzieliśmy bowiem jego gwiazdę na Wschodzie i przyjechaliśmy, aby oddać mu poklon. **3** Gdy król Herod to usłyszał, przeraził się, a z nim cała Jerozolima. **4** Zebrawszy więc wszystkich naczelnych kapelanów i nauczycieli ludu, wypytywał ich, gdzie miał się urodzić Chrystus. **5** A oni mu powiedzieli:

W Betlejem w Judei; bo tak jest napisane przez proraka: **6** A ty, Betlejem, ziemia Judy, wcale nie jesteś najmniejsze wśród władców Judei, z ciebie bowiem wyjdzie władca, który będzie rządził moim ludem, Izraelem. **7** Wtedy Herod wezwał potajemnie mędrców i dowiadował się dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. **8** A posyłając ich do Betlejem, powiedział:

Jedziecie i wypytajcie się dokładnie o to dziecko, a gdy je znajdziecie, donieście mi, abym i ja pojechał i oddał mu poklon. **9** Oni więc, wysłuchawszy króla, odeszli. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, prowadziła ich, aż przyszła i zatrzymała się nad [miejskiem], gdzie było dziecko. **10** A gdy zobaczyli gwiazdę, ogromnie się ucieszyli. **11** Kiedy weszli do domu, zobaczyli dziecko z Marią, jego matką, i upadły, oddali mu poklon, potem otworzyli swoje skarby i ofiarowali mu dary: złoto, kadzidło i mirrę.

12 Lecz będąc ostrzeżeni przez Boga we śnie, aby nie wracali do Heroda, powrócili do swojej ziemi inną drogą. **13** A gdy oni odeszli, oto anioł Pana ukazał się we śnie Józefowi i powiedział: Wstań, weź dziecko oraz jego matkę i uciekaj do Egiptu, i zostań tam, aż ci powiem. Herod bowiem będzie szukał dziecka, aby je zabić. **14** Wstał więc, wziął w nocy dziecko

oraz jego matkę i uciekł do Egiptu. **15** I przebywał tam aż do śmierci Heroda, aby się wypełniło, co powiedział Pan przez proroka: Z Egiptu wezwalem mego syna. **16** Wówczas Herod, widząc, że został oszukany przez mędrców, bardzo się rozgniewał i kazał zabić wszystkie dzieci, które były w Betlejem i całej okolicy, w wieku do dwóch lat, stosownie do

czasu, o którym się dokładnie dowiedział od mędrców. Jan powstrzymywał go, mówiąc: Ja potrzebuję być 17 Wtedy wypełniło się to, co zostało powiedziane ochrzczonym przez ciebie, a ty przychodzisz do przez proroka Jeremiasza: 18 Słyszać głos w Rama, mnie? 15 A Jezus mu odpowiedział: Ustąp teraz, lament, płacz i wielkie zawodzenie. Rachel opłakuje swoje dzieci i nie daje się pocieszyć, bo [już] ich nie ma. 19 A gdy Herod umarł, oto anioł Pana ukazał się zaraz wyszedł z wody, a oto otworzyły mu się niebiosa we śnie Józefowi w Egipcie; 20 I powiedział: Wstań, i ujrzał Ducha Bożego zstępującego jak gołębica i weź dziecko oraz jego matkę i idź do ziemi izraelskiej. 21 Wtedy mu ustąpił. 16 A gdy Jezus został ochrzczony, Wstał więc, wziął dziecko oraz jego matkę i przybył do nieba: To jest mój umiłowany Syn, w którym mam upodobanie.

3 W tych dniach przyszedł Jan Chrzciciel, głosząc na pustyni judzkiej: 2 Pokutujcie, bo przybliżyło się królestwo niebieskie. 3 To bowiem jest ten, o którym powiedziano przez proroka Izajasza: Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. 4 A ów Jan miał ubranie z sierści wielbłądziej i pas skórzany wokół bioder, a jego pokarmem była szarańcza i miód leśny. 5 Wtedy przychodziła do niego Jerozolima oraz cała Judea i cała okolica nad Jordanem. 6 I byli przez niego chrzczeni w Jordanie, wyznając swoje grzechy. 7 A gdy zobaczył wielu spośród faryzeuszy i saduceuszy przychodzących do chrztu, powiedział im: Plemię żmijowe, który was ostrzegł, żebyście uciekali przed nadchodzącym gniewem? 8 Wydadziec więc owoce godne pokuty;

9 A nie myślcie, że możecie sobie mówić: Naszym ojcem jest Abraham. Mówię wam bowiem, że Bóg może i z tych kamieni wzbudzić dzieci Abrahama. 10 Już i siekiera do korzenia drzew jest przyłożona. Każde więc drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. 11 Ja was chrzczę wodą ku pokuciu; ten zaś, który idzie za mną, jest mocniejszy ode mnie; nie jestem godny nosić mu obuwia. On będzie was chrzcił Duchem Świętym i ogniem. 12 [Ma] swoje wiejadło w ręku i wyczyści swoje klepisko, i zgromadzi swoją pszenicę do spichlerza, a plewy spali w ogniu nieugaszonym. 13 Wtedy Jezus przyszedł z Galilei nad Jordan do Jana, aby być przez niego ochrzczony. 14 Ale

4 Wtedy Jezus został zaprowadzony przez Ducha na pustynię, aby był kuszony przez diabła. 2 A po czterdziestu dniach i czterdziestu nocach postu poczuł głód. 3 Wówczas przystąpił do niego kusiciel i powiedział: Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz, aby te kamienie stały się chlebem. 4 A on odpowiedział: Jest napisane: Nie samym chlebem będzie żył człowiek, ale każdym słowem pochodząącym z ust Boga. 5 Wtedy diabeł wziął go do miasta Świętego i postawił na szczycie świątyni. 6 I powiedział mu: Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się w dół, jest bowiem napisane: Rozkaże o tobie swoim aniołom i będą cię nosić na rękach, abyś nie uderzył swojej nogi o kamień. 7 Jezus mu odpowiedział: Jest też napisane: Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, swego Boga. 8 Znowu wziął go diabeł na bardzo wysoką górę i pokazał mu wszystkie królestwa świata oraz ich wspaniałość. 9 I powiedział do niego: Dam ci to wszystko, jeśli upadniesz i oddasz mi pokłon. 10 Wtedy Jezus powiedział mu: Idź precz, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, swemu Bogu, będziesz oddawał poklon i tylko jemu będziesz służył. 11 Wówczas diabeł go opuścił, a oto aniołowie przystąpili [do niego] i mu służyli. 12 A gdy Jezus usłyszał, że Jan został wtrącony [do więzienia], wrócił do Galilei. 13 A opuściwszy Nazaret, przyszedł i zamieszkał w Kafarnaum, które leży nad morzem, w granicach Zabulona i Neftalego; 14 Aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza: 15 Ziemia Zabulona i ziemia Neftalego, [wzdłuż] drogi nadmorskiej, za Jordanem, Galilea pogon. 16 Lud, który siedział w ciemności, ujrzał światłość wielką, a siedzącym w krainie i cieniu śmierci wzeszła światłość. 17 Od tego czasu Jezus zaczął głosić i mówić: Pokutujcie, przybliżyło się bowiem królestwo niebieskie. 18 A gdy Jezus przechodził nad Morzem

Galilejskim, zobaczył dwóch braci: Szymona, zwanego świeci przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki Piotrem, i Andrzeja, jego brata, którzy zapuszczali i chwalili waszego Ojca, który jest w niebie. 17 sieć w morze; byli bowiem rybakami. 18 I powiedział Nie sądziecie, że przyszedłem znieść Prawo albo im: Chodźcie za mną, a uczynię was rybakami ludzi. Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić. 18 20 Oni natychmiast porzucili sieci i poszli za nim. 21 A Zaprawdę bowiem powiadam wam: Dopóki niebo i gdy poszedł stamtąd dalej, zobaczył innych dwóch ziemia nie przemina, ani jedna jota, ani jedna kreska braci, Jakuba, [syna] Zebedeusza, i Jana, jego brata, nie przeminie z prawa, aż wszystko się wypełni. 19 Kto jak ze swoim ojcem Zebedeuszem naprawiali w łodzi by więc złamał jedno z tych najmniejszych przykazań swoje sieci. I wezwał ich. 22 A oni natychmiast opuścili i uczyły tak ludzi, będzie nazwany najmniejszym łódź i swego ojca i poszli za nim. 23 I obchodził Jezus w królestwie niebieskim. A kto by [je] wypełniał i całą Galileę, nauczając w ich synagogach, głosząc uczył, ten będzie nazwany wielkim w królestwie ewangelii królestwa i uzdrawiając wszystkie choroby niebieskim. 20 Mówię wam bowiem: Jeśli wasza i wszelkie dolegliwości wśród ludzi. 24 A wieść o nim sprawiedliwość nie będzie obfitsza niż uczonych rozeszła się po całej Syrii. I przyprowadzano do niego w Piśmie i faryzeuszy, żadnym sposobem nie wszystkich, którzy się źle czuli, którzy byli nękaniani wejście do królestwa niebieskiego. 21 Słyszeliście, różnymi chorobami i cierpieniami, a także opętanymi, że powiedziano przodkom: Nie będziesz zabijał, oblażanych i sparalizowanych, a on ich uzdrawiał. 25 a kto by zabił, podlega sądowi. 22 Lecz ja wam A szlo za nim mnóstwo ludzi z Galilei i Dekapolu, mówię: Każdy, kto się gniewa na swego brata bez Jerozolimy, Judei i Zajordania. przyczyny, podlega sądowi, a kto powie swemu bratu:

5 A [Jezus], widząc tłumy, wszedł na góre, a gdy usiadł, podeszli do niego jego uczniowie. **2** Wtedy otworzył usta i nauczał ich: **3** Błogosławieni ubodzy w duchu, ponieważ do nich należy królestwo niebieskie. **4** Błogosławieni, którzy się smuają, ponieważ oni będą pocieszeni. **5** Błogosławieni cisi, ponieważ oni będą odziedziczą ziemię. **6** Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, ponieważ oni będą nasyceni. **7** Błogosławieni miłosierni, ponieważ oni dostapią miłosierdzia. **8** Błogosławieni czystego serca, ponieważ oni zobaczą Boga. **9** Błogosławieni czyniący pokój, ponieważ oni będą nazwani synami Bozymi. **10** Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie z powodu sprawiedliwości, ponieważ do nich należy królestwo niebieskie. **11** Błogosławieni jesteście, gdy z mego powodu będą was złorzeczyć, prześladować was i mówić kłamiwie wszystko, co złe, przeciwko was. **12** Radujcie się i weselcie, ponieważ obfita jest wasza nagroda w niebie; tak bowiem prześladowali proroków, którzy [byli] przed wami. **13** Wy jesteście solą ziemi; lecz jeśli sól zwietrzeje, czym [ja] posła? Na nic się już nie przyda, tylko na wyrzucenie i podeptanie przez ludzi. **14** Wy jesteście światością świata. Nie może się ukryć miasto położone na górze. **15** Nie zapala się świecy i nie stawia jej pod naczyniem, ale na świeczniku, i świeci wszystkim, którzy [sa] w domu. **16** Tak niech wasza światłość Raka, podlega Radzie, a kto powie: Głupce, podlega [karze] ognia piekielnego. (**Geenna g1067**) **23** Jeśli więc przyniesiesz swój dar na ołtarz i tam przypomnisz sobie, że twój brat ma coś przeciwko tobie; **24** Zostaw swój dar tam przed ołtarzem, idź i najpierw pojednaj się ze swoim bratem, a potem przyjdź i ofiaruj swój dar. **25** Pogódź się ze swoim przeciwnikiem szybko, dopóki jesteś z nim w drodze, aby przeciwnik nie wydał cię sędziemu, a sędzia strażnikowi, i aby nie wträcono cię do więzienia. **26** Zaprawdę powiadam ci: Nie wyjdiesz stamtąd, dopóki nie oddasz ostatniego grosza. **27** Słyszeliście, że powiedziano przodkom: Nie będziesz cudzołyżyl. **28** Lecz ja was mówię: Każdy, kto patrzy na kobietę, aby jej pożądać, już popełnił z nią cudzołóstwo w swoim sercu. **29** Jeśli więc twoje prawe oko jest ci powodem upadku, wylup je i odrzuć od siebie. Pozytecznie bowiem jest dla ciebie, aby zginął jeden z twoich członków, niż żeby całe twoje ciało było wrzucone do ognia piekielnego. (**Geenna g1067**) **30** A jeśli twoja prawa ręka jest ci powodem upadku, odetnij ją i odrzuć od siebie. Pozytecznie bowiem jest dla ciebie, aby zginął jeden z twoich członków, niż żeby całe twoje ciało było wrzucone do ognia piekielnego. (**Geenna g1067**) **31** Powiedziano też: Kto oddala swoją żonę, niech jej da list rozwodowy. **32** Lecz ja was mówię: Kto oddala swoją żonę – poza przypadkiem nierządu – prowadzi ją do cudzołóstwa,

a kto żeni się z oddaloną, cudzołyży. **33** Słyszeliście chętnie modlą się, stojąc w synagogach i na rogach też, że powiedziano przodkom: Nie będziesz fałszywie ulic, aby ludzie ich widzieli. Zaprawdę powiadam przysięgał, ale dotrzymasz Panu swych przysiag. **34** wam: Odbierają swoją nagrodę. **6** Ale ty, gdy się Lecz ja wam mówię: Wcale nie przysięgajcie – ani modlisz, wejdź do swego pokoju, zamknij drzwi i módl na niebo, gdyż jest tronem Boga; **35** Ani na ziemię, się do twoego Ojca, który jest w ukryciu, a twój Ojciec, gdyż jest podnóżkiem jego stóp, ani na Jerozolimę, który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **7** A modląc gdyż jest miastem wielkiego króla. **36** Ani na swoją się, nie bądźcie wielomówni jak poganie; oni bowiem głowę nie będziesz przysięgał, gdyż nie możesz sądzić, że ze względu na swoją wielomówność będą jednego włosu uczynić białym albo czarnym. **37** Ale wysłuchani. **8** Nie bądźcie do nich podobni, gdyż wasza mowa niech będzie: Tak – tak, nie – nie. A co wasz Ojciec wie, czego potrzebujecie, zanim go jest ponadto, pochodzi od złego. **38** Słyszeliście, że poprosicie. **9** Wy więc tak się módlcie: Ojcie nasz, powiedziano: Oko za oko i ząb za ząb. **39** Lecz ja który jesteś w niebie, niech będzie uświetcone twoje wam mówię: Nie sprzeciwiajcie się złemu, ale jeśli imię. **10** Niech przyjdzie twoje królestwo, niech się ktoś uderzy cię w prawy policzek, nadstaw mu i drugi. dzieje twoja wola na ziemi, tak jak w niebie. **11** Daj **40** Temu, kto chce się z tobą procesować i wziąć twoją nam dzisiaj naszego powszedniego chleba. **12** I szatę, zostaw i płaszcz. **41** A jeśli ktoś cię przymusza, przebacz nam nasze winy, jak i my przebaczamy tym, żebyś [szedł] z nim jedną milę, idź z nim [i] dwie. którzy przeciw nam zawiili. **13** I nie wystawiaj nas **42** Temu, kto cię prosi, daj, a od tego, kto chce od na pokusę, ale wybaw nas od złego; twoje bowiem ciebie pożyczyc, nie odwracaj się. **43** Słyszeliście, jest królestwo, moc i chwała na wieki. Amen. **14** Bo że powiedziano: Będziesz miłował swego bliźniego, jeśli przebaczyście ludziom ich przewinienia, i wam a swego nieprzyjaciela będziesz nienawidził. **44** przebaczy wasz Ojciec niebieski. **15** Lecz jeśli nie Lecz ja wam mówię: Miłujcie waszych nieprzyjaciół, przebaczycie ludziom ich przewinień, to i wasz Ojciec błogosławcie tym, którzy was przeklinają, dobrze nie przebaczy wam waszych przewinień. **16** A gdy czyście tym, którzy was nienawidzą i módlcie się pościcie, nie miećcie twarzy smutnej jak obłudnicy; za tych, którzy was wyrządzały zło i prześlądują szpecą bowiem swoje twarze, aby ludzie widzieli, was; **45** Abyście byli synami waszego Ojca, który že poszczą. Zaprawdę powiadam wam: Odbierają [jest] w niebie. On bowiem sprawia, że jego słówce swoją nagrodę. **17** Ale ty, gdy pościsz, namaść sobie wschodzi nad złymi i nad dobrymi i deszcz zsyła głowę i umyj twarz; **18** Aby nie ludzie widzieli, że na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. **46** Jeśli pościsz, lecz twój Ojciec, który jest w ukryciu; a twój bowiem miłujecie tych, którzy was miują, jakaż macie Ojciec, który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **19** Nie nagrodę? Czyż i celnicy tego nie czynią? **47** A jeśli gromadźcie sobie skarbów na ziemi, gdzie mól i rdza tylko waszych braci pozdrawiacie, cóż szczególnego niszczą i gdzie złodzieje włamują się i kradną; **20** czynicie? Czyż i celnicy tak nie czynią? **48** Bądźcie Ale gromadźcie sobie skarby w niebie, gdzie ani mól, więc doskonali, tak jak doskonały jest wasz Ojciec, ani rdza nie niszczą i gdzie złodzieje nie włamują, który jest w niebie.

6 Pilnujcie się, abyście waszej jałmużny nie dawali przed ludźmi [po to], aby was widzieli, inaczej nie będziecie mieli nagrody u waszego Ojca, który jest w niebie. **2** Dlatego, gdy dajesz jałmużnę, nie trąb przed sobą, jak to robią obłudnicy w synagogach i na ulicach, aby ich ludzie chwalili. Zaprawdę powiadam wam: Odbierają swoją nagrodę. **3** Ale ty, gdy dajesz jałmużnę, niech nie wie twoja lewa ręka, co czyni prawa; **4** Aby twoja jałmużna pozostała w ukryciu, a twój Ojciec, który widzi w ukryciu, odda ci jawnie. **5** A gdy się modlisz, nie bądź jak obłudnicy. Oni bowiem

co będziecie pić, ani o wasze ciało, w co będziecie chcecie, aby wam ludzie czynili, i wy im czycie. się ubierać. Czyż życie nie jest czymś więcej niż To bowiem jest Prawo i Prorocy. 13 Wchodźcie pokarm, a ciało niż ubranie? 26 Spójrzcie na ptaki przez ciasną bramę. Szeroka bowiem jest brama i nieba, że nie sieją ani nie żna, ani nie zbierają do przestronna droga, która prowadzi na zatracenie, a spichlerzy, a jednak wasz Ojciec niebieski żywí je. wielu jest takich, którzy przez nią wchodzą. 14 Ciasna Czy wy nie jesteście o wiele cenniejsi niż one? 27 bowiem jest brama i wąska droga, która prowadzi I który z was, martwiąc się, może dodać do swego do życia, a mało jest takich, którzy ją znajdują. 15 wzrostu jeden łokieć? 28 A o ubranie dlaczego się Strzeżcie się fałszywych proroków, którzy przychodzą troszczycie? Przypatrzy się liliom polnym, jak rosną; do was w owczej skórze, ale wewnątrz są drapieżnymi nie pracują ani nie przedą. 29 A mówię wam, że wilkami. 16 Po ich owocach poznacie ich. Czy zbierają nawet Salomon w całej swojej chwale nie był [tak] winogrona z cierni albo z ostu figi? 17 Tak każe dobre ubrany, jak jedna z nich. 30 Jeśli więc trawę polną, drzewo wydaje dobre owoce, ale złe drzewo wydaje która dziś jest, a jutro zostanie wrzucona do pieca, złe owoce. 18 Nie może dobre drzewo wydawać złych Bóg tak ubiera, czyż nie tym bardziej was, ludzie owoców ani złe drzewo wydawać dobrych owoców. malej wiary? 31 Nie troszczcie się więc, mówiąc: 19 Każde drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, Cóż będziemy jeść? albo: Co będziemy pić? albo: zostaje wycięte i wrzucone w ogień. 20 Tak więc po W co się ubierzemy? 32 Bo o to wszystko poganie ich owocach poznacie ich. 21 Nie każdy, kto mi mówi: zabiegają. Wie bowiem wasz Ojciec niebieski, że Panie, Panie, wejdzie do królestwa niebieskiego, lecz tego wszystkiego potrzebujecie. 33 Ale szukajcie ten, kto wypełnia wolę mojego Ojca, który jest w najpierw królestwa Bożego i jego sprawiedliwości, niebie. 22 Wielu powie mi tego dnia: Panie, Panie, a to wszystko będzie wam dodane. 34 Dlatego nie czyż nie prorokowaliśmy w twoim imieniu i w twoim troszczcie się o dzień jutrzysz, gdyż dzień jutrzysz imieniu nie wypędzaliśmy demonów, i w twoim imieniu sam się zatroszczy o swoje [potrzeby]. Dosyć ma nie czyniliśmy wielu cudów? 23 A wtedy im oświadczę: dzień swego utrapienia.

7 Nie sądziecie, abyście nie byli sądzeni. 2 Jakim bowiem sądem sądzicie, takim będziecie sądzeni, i jaką miarą mierzycie, taką będzie wam odmierzone. 3 A czemu widzisz źdźblo w oku swego brata, a na belkę, która jest w twoim oku, nie zwracasz uwagi? 4 Albo jak możesz mówić swemu bratu: Pozwól, że wyjmę źdźblo z twego oka, gdy belka jest w twoim oku? 5 Obludniku, wyjmij najpierw belkę ze swego oka, a wtedy przejrzyz, aby wyjąć źdźblo z oka twego brata. 6 Nie dawajcie psom tego, co święte, i nie rzucajcie swoich pereł przed świnie, by ich nie podeptały swymi nogami i odwróciły się, nie rozszarpały was. 7 Proście, a będzie wam dane, szukajcie, a znajdziecie, pukajcie, a będzie wam otworzone. 8 Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje, kto szuka, znajduje, a temu, kto puka, będzie otworzone. 9 I czy jest wśród was człowiek, który da synowi kamień, gdy ten prosi o chleb? 10 A gdy prosi o rybę, czy da mu węza? 11 Jeśli więc wy, będąc złymi, umiecie dawać dobre dary waszym dzieciom, o ileż bardziej wasz Ojciec, który jest w niebie, da dobre rzeczy tym, którzy go proszą. 12 Wszystko więc, co

zostaje wycięte i wrzucone w ogień. 20 Tak więc po ich owocach poznacie ich. 21 Nie każdy, kto mi mówi: zabiegają. Wie bowiem wasz Ojciec niebieski, że Panie, Panie, wejdzie do królestwa niebieskiego, lecz tego wszystkiego potrzebujecie. 33 Ale szukajcie ten, kto wypełnia wolę mojego Ojca, który jest w najpierw królestwa Bożego i jego sprawiedliwości, niebie. 22 Wielu powie mi tego dnia: Panie, Panie, a to wszystko będzie wam dodane. 34 Dlatego nie czyż nie prorokowaliśmy w twoim imieniu i w twoim troszczcie się o dzień jutrzysz, gdyż dzień jutrzysz imieniu nie wypędzaliśmy demonów, i w twoim imieniu sam się zatroszczy o swoje [potrzeby]. Dosyć ma nie czyniliśmy wielu cudów? 23 A wtedy im oświadczę: Nigdy was nie znałem. Odstąpcie ode mnie wy, którzy czynicie nieprawość. 24 Każdego więc, kto słucha tych moich słów i wypełnia je, przyrównam do człowieka mądrego, który zbudował swój dom na skale. 25 I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały się wichry i uderzyły w ten dom, ale się nie zawalił, bo był założony na skale. 26 A każdy, kto słucha tych moich słów, a nie wypełnia ich, będzie przyrównany do człowieka głupiego, który zbudował swój dom na piasku. 27 I spadł deszcz, przyszła powódź, zerwały się wichry i uderzyły w ten dom, i zawalił się, a jego upadek był wielki. 28 A gdy Jezus dokończył tych słów, ludzie zdumiewali się jego nauką. 29 Uczył ich bowiem jak ten, który ma moc, a nie jak uczeni w Piśmie.

8 A gdy zszedł z góry, poszło za nim mnóstwo ludzi. 2 A oto trędowaty podszedł i oddał mu poklon, mówiąc: Panie, jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić. 3 Jezus wyciągnął rękę i dotknął go, mówiąc: Chcę, bądź oczyszczony. I natychmiast został oczyszczony z trądu. 4 Wtedy Jezus powiedział do niego: Uważaj, abyś nikomu nie mówił, ale idź, pokaż się kapelanowi i ofiaruj dar, który nakazał Mojżesz, na świadectwo

[dla] nich. 5 A gdy Jezus wszedł do Kafarnaum, są mu posłuszne? 28 Kiedy przeprawił się na drugą przyszedł do niego setnik i prosił go: 6 Panie, mój stronę do krainy Gerazeńczyków, zbiegły mu [drogę] sługa leży w domu sparaliżowany i bardzo cierpi. 7 I dwaj opętani, którzy wyszli z grobowców, tak bardzo powiedział mu Jezus: Przyjdę i uzdrowię go. 8 Lecz groźni, że nikt nie mógł przechodzić tą drogą. 29 setnik odpowiedział: Panie, nie jestem godny, abyś i zaczęli krzyczeć: Cóż my mamy z tobą, Jezusie, wszedł pod mój dach, ale powiedz tylko słowo, a mój Synu Boże? Przyszedłeś tu przed czasem dręczyć sługa będzie uzdrawiony. 9 Bo i ja jestem człowiekiem nas? 30 Z dala od nich pasło się wielkie stado świń, podległy władzy i mam pod sobą żołnierzy. Mówię 31 Demony więc prosili go: Jeśli nas wypędzasz, jednemu: Idź, a idzie; a drugiemu: Chodź tu, a pozwól nam wejść w to stado świń. 32 I powiedział przychodzi; a memu słudze: Zrób to, a robi. 10 A im: Idźcie. A one, wyszedłszy, weszły w to stado świń, gdy Jezus to usłyszał, zdziwił się i powiedział do Naraz całe stado ruszyło pędem po urwisku do morza tych, którzy szli za nim: Zaprawdę powiadam wam: i zginęło w wodach. 33 A pasterze uciekli i poszedłszy Nawet w Izraelu nie znalazłem tak wielkiej wiary. 11 A do miasta, opowiedzieli wszystko, także to, [co się mówi] wam: Wielu przyjdzie ze wschodu i z zachodu i stało] z opętanymi. 34 Wówczas całe miasto wyszło zasiągnąć stołem z Abrahalem, Izakiem i Jakubem Jezusowi na spotkanie, a ujrzałszy go, prosił, aby w królestwie niebieskim. 12 Lecz synowie królestwa odszedł z ich granic.

będą wyrzuceni do ciemności zewnętrznych. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. 13 I powiedział Jezus setnikowi: Idź, a jak uwierzyłeś, tak niech ci się stanie. I o tej godzinie jego sługa został uzdrawiony. 14 A gdy Jezus przyszedł do domu Piotra, zobaczył jego teściową, która leżała w gorączce. 15 Dotknął więc jej ręki i opuściła ją gorączka. Ona zaś wstała i usługiwała im. 16 Kiedy nastął wieczór, przyprowadzono do niego wielu opętanych. A on wypędził duchy słowem i uzdrawił wszystkich chorych; 17 Aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza: On nasze słabości wziął [na siebie] i nosił nasze choroby. 18 A Jezus, widząc wokół siebie mnóstwo ludzi,kazał przeprawić się na drugi brzeg. 19 Wtedy poszedł pewien uczony w Piśmie i powiedział do niego: Mistrzu, pójdzę za tobą, dokądkolwiek pójdziesz. 20 I powiedział mu Jezus: Lisy mają nory, a ptaki niebieskie – gniazda, ale Syn Człowieczy nie ma gdzie polozyć głowy. 21 A inny spośród jego uczniów powiedział do niego: Panie, pozwól mi najpierw pójść i pogrzebać mego ojca. 22 Ale Jezus mu odpowiedział: Pójdz za mną, a umarli niech grzebią swoich umarłych. 23 Gdy wsiadł do łodzi, weszli za nim i jego uczniowie. 24 A oto zerwała się na morzu wielka burza, tak że fale zalewały łódź. On zaś spał. 25 A jego uczniowie, poszedłszy, obudzili go, mówiąc: Panie, ratuj nas! Giniemy! 26 I powiedział do nich: Czemu się boicie, ludzie malej wiary? Potem wstał, zgromił wichry i morze i nastąpiła wielka cisza. 27 A ludzie dziwili się i mówili: Cóż to za człowiek, że nawet wichry i morze

9 Wtedy wsiadł do łodzi, przeprawił się [na drugi brzeg] i przybył do swego miasta. 2 A oto przynieśli mu sparaliżowanego, leżącego na posłaniu. Jezus, widząc ich wiarę, powiedział do sparaliżowanego: Ufaj, synu! Twoje grzechy są ci przebaczone. 3 A niektórzy z uczonych w Piśmie pomyśleli sobie: On bliźni. 4 Lecz Jezus, znając ich myśli, powiedział: Dlaczego myślicie że rzeczy w swoich sercach? 5 Cóż bowiem jest łatwiej powiedzieć: Przebaczone są twoje grzechy, czy powiedzieć: Wstań i chodź? 6 Ale abyście wiedzieli, że Syn Człowieczy ma na ziemi moc przebaczać grzechy – wtedy powiedział do sparaliżowanego: Wstań, weź swoje posłanie i idź do domu. 7 A on wstał i poszedł do swego domu. 8 Kiedy tłumy to ujrzały, dziwili się i chwaliły Boga, który dał ludziom taką moc. 9 A odchodząc stamtąd, Jezus zobaczył człowieka zwanego Mateuszem, siedzącego w punkcie celnym. I powiedział do niego: Pójdz za mną. A on wstał i poszedł za nim. 10 Gdy Jezus siedział za stołem w [jego] domu, przyszło wielu celników i grzeszników i usiedli z Jezusem oraz jego uczniami. 11 Widząc to, faryzeusze zapytali jego uczniów: Dlaczego wasz nauczyciel je z celnikami i grzesznikami? 12 A gdy Jezus [to] usłyszał, powiedział im: Nie zdrowi, lecz chorzy potrzebują lekarza. 13 Idźcie więc i nauczcie się, co [to] znaczy: Miłosierdzia chce, a nie ofiary. Bo nie przyszedłem wzyswać do pokuty sprawiedliwych, ale grzeszników. 14 Wtedy przyszli do niego uczniowie Jana i zapytali: Dlaczego my i faryzeusze często pościmy, a twoi uczniowie nie

poszczą? **15** I powiedział im Jezus: Czy przyjaciele nad nimi, bo byli utrudzeni i rozproszeni jak owce oblubieńca mogą się smucić, dopóki jest z nimi niemające pasterza. **17** Wtedy powiedział do swoich uczeń: Źniwo wprawdzie wielkie, ale robotników od nich zabrany, i wtedy będą pościć. **16** Nikt nie mało. **18** Proście więc Pana żniwa, aby wysłał przysywa łaty z nowego sukna do starej szaty, bo robotników na swoje żniwo.

taka łata ściąga nieco szatę i rozdarcie staje się gorsze. **19** Ani nie wlewa się młodego wina do starych bukłaków, bo inaczej bukłaki pękają, a wino wycieka i bukłaki się psują. Ale małe wino wlewa się do nowych bukłaków, a wtedy zachowuje się jedno i drugie. **20** Gdy to do nich mówił, pewien przełożony synagogi przyszedł, oddał mu poklon i powiedział: Moja córka dopiero co umarła, ale przyjdź i położ na nią rękę, a ożyje. **21** Wtedy Jezus wstał i wraz ze swoimi uczniami poszedł za nim. **22** I oto kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na krvotok, podeszła z tyłu i dotknęła brzegu jego szaty. **23** Mówiąc bowiem sobie: Jeśli tylko dotknę jego szaty, będę uzdrawiona. **24** Ale Jezus odwrócił się i ujrzał ją, powiedział: Ufaj, córko! Twoja wiara cię uzdrawiła. I od tej chwili kobieta była zdrowa. **25** A gdy Jezus przyszedł do domu przełożonego i zobaczył flegistów i ludzi czyniących zgiełk; **26** Powiedział im: Odejdźcie, bo dziewczynka nie umarła, tylko śpi. I naśmiewali się z niego. **27** Ale gdy wygnano tych ludzi, wszedł, ujął ją za rękę i dziewczynka wstała. **28** I wieść o tym rozeszła się po całej [tamtejszej] ziemi. **29** A gdy Jezus odchodził stamtąd, szli za nim dwaj ślepi i wołali: Synu Dawida, zmiluj się nad nami! **30** Gdy zaś wszedł do domu, przyszli do niego ślepi. I zapytał ich Jezus: Wierzycie, że mogę to uczynić? **31** Odpowiedzieli mu: Tak, Panie. **32** Wtedy dotknął ich oczu i powiedział: Według waszej wiary niech się was stanie. **33** I otworzyły się ich oczy, a Jezus przykazał im surowo: Uważajcie, aby nikt się [o tym] nie dowiedział. **34** Lecz oni, wyszedłszy, rozmawiali go po całej tamtejszej ziemi. **35** A gdy wychodzili, przyprowadzono do niego niemową opętanego przez demona. **36** Kiedy demon został wypędzony, niemy przemówił. A tłumy dziwili się i mówili: Nigdy czegoś takiego nie widziano w Izraelu. **37** Lecz faryzeusze mówili: Przez władcę demonów wypędza demony. **38** I obchodził Jezus wszystkie miasta i wioski, nauczając w ich synagogach i głosząc ewangelię królestwa, uzdrawiając wszystkie choroby i wszelkie słabości wśród ludzi. **39** A widząc [tłumy] ludzi, użałił się

dał im moc nad duchami nieczystymi, aby je wypędzali i [aby] uzdrawiali wszystkie choroby i wszelkie słabości. **40** A takie są imiona dwunastu apostołów: pierwszy Szymon, zwany Piotrem, i jego brat Andrzej, Jakub, [syn] Zebedeusza, i Jan, jego brat; **41** Filip i Bartłomiej, Tomasz i celnik Mateusz, Jakub, syn Alfeusza, i Lebeusz, nazwany Tadeuszem; **42** Szymon Kananejczyk i Judasz Iskariota, ten, który go zdradził. **43** Tych dwunastu posłał Jezus i nakazał im: Nie wchodźcie na drogę pogan i nie wstępujcie do [żadnego] miasta Samarytan. **44** Idźcie raczej do owiec zaginionych z domu Izraela. **45** A idąc, głośnie: Przybliżało się królestwo niebieskie. **46** Uzdrawiajcie chorych, oczyszczajcie trędowatych, wskrzeszajcie umarłych, wypędzajcie demony. Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie. **47** Nie bierzcie ze sobą do trzosa złota ani srebra, ani miedzi; **48** Ani torby na drogę, ani dwóch ubrań, ani obuwia, ani laski. Godny jest bowiem pracownik swego wyżywienia. **49** A gdy wejdziecie do jakiegoś miasta albo wioski, dowiedziecie się, kto w nim jest godny i tam mieszkajcie, dopóki nie odejdziecie. **50** A wchodząc do domu, pozdrówcie go. **51** Jeśli ten dom jest tego godny, niech zstąpi na niego wasz pokój, a jeśli nie jest godny, niech wasz pokój powróci do was. **52** A jeśli ktoś was nie przyjmie i nie usłucha waszych słów, wychodząc z tego domu albo miasta, strzaśnięcie pył z waszych nóg. **53** Zaprawdę powiadam wam: Lżej będzie ziemi sodomskiej i gomorskiej w dzierż sądu niż temu miastu. **54** Oto ja was posyłam jak owce między wilki. Bądźcie więc roztropni jak węże i niewinni jak gołębice. **55** I strzeżcie się ludzi. Będą was bowiem wydawać radom i będą was bicować w swoich synagogach. **56** Także przed namiestników i przed królów będą was prowadzić z mego powodu, na świadectwo [przeciwko] nim i pogonom. **57** Ale gdy was wydadzą, nie martwcie się, jak i co macie mówić. Będzie wam bowiem dane w tej godzinie, co macie mówić. **58** Bo nie wy mówicie, ale Duch waszego Ojca mówi w was. **59** I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna. Dzieci powstaną

przeciwko rodzicom i spowodują ich śmierć. 22 I **11** Kiedy Jezus skończył rokazywać swoim
będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu dwunastu uczniom, odszedł stamtąd, aby
mego imienia. Lecz kto wytrwa do końca, będzie nauczać i głosić w ich miastach. 2 A gdy Jan usłyszał
zbawiony. 23 A gdy będą was prześladować w tym w więzieniu o czynach Chrystusa, posłał dwóch ze
mieście, uciekajcie do innego. Zaprawdę powiadam swoich uczniów; 3 Z pytaniem: Czy ty jesteś tym,
wam, że nie obejdziecie miast Izraela, aż przyjdzie który ma przyjść, czy mamy oczekwać innego?
Syn Człowieczy. 24 Uczeń nie przewyższa mistrza 4 A Jezus odpowiedział im: Idźcie i oznajmijcie
ani sługa swego pana. 25 Wystarczy uczniowi, że Janowi, co słyszcie i widzicie. 5 Ślepi widzą, chromi
będzie jak jego mistrz, a sługa jak jego pan. Jeśli chodzą, trędowaci zostają oczyszczeni, głusi słysza, gospodarza nazywali Belzebubem, o ile bardziej umarli zmartwychwstają, a ubogim opowiadana jest
[będą] tak [nazywać] jego domowników. 26 Dlatego ewangelia. 6 A błogosławiony jest ten, kto się nie
nie bójcie się ich. Nie ma bowiem nic ukrytego, co by zgorszy z mojego powodu. 7 A gdy odeszli, Jezus
nie miało być ujawnione, ani nic tajemnego, o czym zaczął mówić do tłumów o Janie: Co wyszliście
by się nie miano dowiedzieć. 27 Co mówię wam w oglądając na pustyni? Trzcinę kołyszącą się na wietrze?
ciemności, opowiadajcie w świetle, a co słyszcie 8 Ale co wyszliście zobaczyć? Człowieka ubranego w
na ucho, rozgłaszajcie na dachach. 28 Nie bójcie się, mającie szaty? Oto ci, którzy noszą mająkie szaty, są
się tych, którzy zabijają ciało, lecz nie mogą zabić duszy. Bójcie się raczej tego, który może i duszę, i w domach królewskich. 9 Ale co wyszliście zobaczyć?
Proroka? Owszem, mówię wam, nawet więcej niż ciała zatracić w piekielnym ogniu. (Geenna g1067) 29 proraka. 10 Bo on jest tym, o którym jest napisane:
Czy nie sprzedają dwóch wróbli za pieniążek? A Oto ja posyłam mego posłańca przed twoim obliczem,
[jednak] żaden z nich nie spadnie na ziemię bez [woli] który przygotuje swoją drogę przed tobą. 11 Zaprawdę
waszego Ojca. 30 Nawet wszystkie włosy na waszej powiadam wam: Nie powstał z tych, którzy rodzą się z
głowie są policzone. 31 Nie bójcie się więc, jesteście kobiet, większy od Jana Chrzciciela. Ale ten, kto jest
cenniejsi niż wiele wróbli. 32 Każdego więc, kto mnie najmniejszy w królestwie niebieskim, jest większy niż
wyzna przed ludźmi, i ja wyznam przed moim Ojcem, on. 12 A od dni Jana Chrzciciela aż dotąd królestwo
który jest w niebie. 33 A tego, kto się mnie wyprze niebieskie doznaje gwałtu i gwałtownicy je zdobywają,
przed ludźmi, i ja się wyprę przed moim Ojcem, 13 Bo wszyscy Prorocy i Prawo prorokowali aż do
który jest w niebie. 34 Nie sądźcie, że przyszedłem Jana. 14 A jeśli chcecie [to] przyjąć, on jest Eliaszem,
przynieść pokój na ziemię. Nie przyszedłem przynieść który miał przyjść. 15 Kto ma uszy do słuchania, niech
pokoju, ale miecz. 35 Bo przyszedłem poróżnić syna z słucha. 16 Ale do kogo przyrównam to pokolenie?
jego ojcem i córkę z jej matką, a synową z teściową. Podobne jest do dzieci, które siedzą na rynku i wołają
36 I nieprzyjaciółmi człowieka [będą] jego domownicy. na swoich towarzysz: 17 Graliśmy wam na fletie, a
37 Kto miłuje ojca albo matkę bardziej niż mnie, nie nie tańczyście; śpiewaliśmy pieśni żałobne, a nie
jest mnie godny. I kto miłuje syna albo córkę bardziej płakaliście. 18 Przyszedł bowiem Jan, nie jadł i nie pił,
niż mnie, nie jest mnie godny. 38 Kto nie bierze a mówi: Ma demona. 19 Przyszedł Syn Człowieczy,
swego krzyża i nie idzie za mną, nie jest mnie godny. jedząc i pijąc, a mówią: Oto żarłok i pijak, przyjaciel
39 Kto znajdzie swoje życie, straci je, a kto straci celników i grzeszników. Lecz usprawiedliwiona jest
swoje życie z mego powodu, znajdzie je. 40 Kto was mądrość przez swoje dzieci. 20 Wtedy zaczął ganić
przyjmuje, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, miasta, w których działa się najczęściej jego cudów, że
przyjmuje tego, który mnie posłał. 41 Kto przyjmuje nie pokutowała, [mówiąc]: 21 Biada tobie, Korozain!
proroka w imię proroka, otrzyma nagrodę proroka. Biada tobie, Betsaido! Bo gdyby w Tyrze i Sydonie
Kto przyjmuje sprawiedliwego w imię sprawiedliwego, działały się te cuda, które się w was dokonały, dawno
otrzyma nagrodę sprawiedliwego. 42 A kto poda by w worze i popiele pokutowała. 22 Ale mówię
jednemu z tych małych choćby kubek zimnej [wody] wam: Lżej będzie Tyrowi i Sydoni w dniu sądu niż
w imię ucznia, zaprawdę powiadam wam, nie straci wam. 23 A ty, Kafarnaum, które jesteś wywyższone
swojej nagrody.

aż do nieba, aż do piekła będziesz stracone. Bo

gdyby w Sodomie działały się cuda, które się w tobie dokonały, przetrwały aż do dziś. (Hadēs g86) 24 Izajasza, który powiedział: 18 Oto mój sluga, którego wybrałem, mój umiłowany, w którym moja dusza ma Ale mówię wam: Lżej będzie ziemi Sodomy w dzień upodobanie. Złożę na nim mojego Ducha, a on ogłosi sądu niż tobie. 25 W tym czasie Jezus powiedział: sąd narodom. 19 Nie będzie się spierał ani krzyczał Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś i nikt nie usłyszy na ulicach jego głosu. 20 Trzeciny te sprawy przed mądrymi i roztropnymi, a objawiłeś nadlamanej nie złamie, a knota tłaczące się nie zagasi, je niemowlętom. 26 Tak, Ojcze, gdyż tak się tobie dopóki nie doprowadzi sądu do zwycięstwa. 21 A w upodobało. 27 Wszystko zostało mi dane od mego jego imieniu narody będą pokładać nadzieję. 22 Wtedy Ojca i nikt nie zna Syna, tylko Ojciec, ani nikt nie przyprowadzono do niego opętanego, który był ślepy zna Ojca, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić. i niemy. I uzdrowił go tak, że ten ślepy i niemy mówił i 28 Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy jesteście spracowani i obciążeni, a ja wasz dam odpoczynek. 29 nie jest syn Dawida? 24 Ale faryzeusze, usłyszawszy Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode mnie, to, powiedzieli: On nie wypędza demonów inaczej, że jestem cichy i pokornego serca, a znajdziecie jak tylko przez Belzebuba, władcę demonów. 25 odpoczynek dla waszych dusz. 30 Moje jarzmo Lecz Jezus, znając ich myśli, powiedział im: Każde bowiem jest przyjemne, a moje brzemię lekkie. królestwo podzielone wewnętrznie pustoszeje i żadne miasto albo dom podzielony wewnętrznie nie przetrwa.

12 W tym czasie Jezus przechodził w szabat wśród zborów, a jego uczniowie byli głodni i zaczęli zrywać kłosy, i jeść. 2 Kiedy faryzeusze zobaczyli, powiedzieli mu: Oto twoi uczniowie robią to, czego nie wolno robić w szabat. 3 A on im powiedział: Czy nie czytaliście, co zrobił Dawid, gdy był głodny, on i ci, którzy z nim byli? 4 Jak wszedł do domu Bożego i jadł chleby pokładne, których nie wolno było jeść jemu ani tym, którzy z nim byli, tylko samym kapłanom? 5 Albo czy nie czytaliście w prawie, że w szabat kapłani w świątyni naruszają szabat, a są bez winy? 6 Ale mówię wam, że tu jest [ktoś] większy niż świątynia. 7 A gdybyście wiedzieli, co to znaczy: Miłosierdzia chcę, a nie ofiary, nie potępialibyście niewinnych. 8 Syn Człowieczy bowiem jest też Panem szabatu. 9 I odszedłszy stamtąd, wszedł do ich synagogi. 10 A był tam człowiek, który miał uschłą rękę. I chcąc go oskarżyć, zapytali: Czy wolno uzdrawiać w szabat? 11 A on im odpowiedział: Któz z was, mając jedną owcę, która w szabat wpadłaby do dołu, nie chwyci jej i nie wyciągnie? 12 A ileż ważniejszy jest człowiek niż owca! Tak więc wolno w szabat dobrze czynić. 13 Wtedy powiedział do tego człowieka: Wyciągnij rękę. On ją wyciągnął i znowu stała się zdrowa jak i druga. 14 A faryzeusze, wyszedłszy, naradzali się przeciwko niemu, w jaki sposób go zgładzić. 15 Lecz Jezus, poznawszy to, odszedł stamtąd. Poszło za nim mnóstwo ludzi, a on uzdrowił ich wszystkich. 16 I przykazał im, aby go nie ujawniali; 17 Żeby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proroka Izajasza, który powiedział: 18 Oto mój sluga, którego wybrałem, mój umiłowany, w którym moja dusza ma upodobanie. Złożę na nim mojego Ducha, a on ogłosi sądu niż tobie. 25 W tym czasie Jezus powiedział: sąd narodom. 19 Nie będzie się spierał ani krzyczał Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś i nikt nie usłyszy na ulicach jego głosu. 20 Trzeciny te sprawy przed mądrymi i roztropnymi, a objawiłeś nadlamanej nie złamie, a knota tłaczące się nie zagasi, je niemowlętom. 26 Tak, Ojcze, gdyż tak się tobie dopóki nie doprowadzi sądu do zwycięstwa. 21 A w upodobało. 27 Wszystko zostało mi dane od mego jego imieniu narody będą pokładać nadzieję. 22 Wtedy Ojca i nikt nie zna Syna, tylko Ojciec, ani nikt nie przyprowadzono do niego opętanego, który był ślepy zna Ojca, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić. i niemy. I uzdrowił go tak, że ten ślepy i niemy mówił i 28 Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy jesteście spracowani i obciążeni, a ja wasz dam odpoczynek. 29 nie jest syn Dawida? 24 Ale faryzeusze, usłyszawszy Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode mnie, to, powiedzieli: On nie wypędza demonów inaczej, że jestem cichy i pokornego serca, a znajdziecie jak tylko przez Belzebuba, władcę demonów. 25 odpoczynek dla waszych dusz. 30 Moje jarzmo Lecz Jezus, znając ich myśli, powiedział im: Każde bowiem jest przyjemne, a moje brzemię lekkie. król estwo podzielone wewnętrznie pustoszeje i żadne miasto albo dom podzielony wewnętrznie nie przetrwa.

26 A jeśli szatan wypędza szatana, jest podzielony wewnętrznie. Jakże więc przetrwa jego królestwo? 27 Jeśli ja przez Belzebuba wypędzam demony, to przez kogo wypędzają wasi synowie? Dlatego oni będą waszymi sędziami. 28 A jeśli ja wypędzam demony Duchem Bożym, to przyszło do was królestwo Boże. 29 Albo jak może ktoś wejść do domu mocarza i zagrabić jego własność, jeśli najpierw nie zwiąże mocarza? Dopiero wtedy ograbi jego dom. 30 Kto nie jest ze mną, jest przeciwko mnie, a kto nie zbiera ze mną, rozprasza. 31 Dlatego mówię wam: Każdy grzech i błędnierstwo będzie ludziom przebaczone, ale błędnierstwo przeciwko Duchowi [Świętemu] nie będzie ludziom przebaczone. 32 I ktokoliek powie słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, będzie mu przebaczone, ale kto mówi przeciwko Duchowi Świętemu, nie będzie mu przebaczone ani w tym świecie, ani w przyszłym. (aiōn g165) 33 Sprawcie, aby drzewo było dobre i jego owoc dobry, albo sprawcie, aby drzewo było złe i jego owoc zły. Po owocu bowiem poznaje się drzewo. 34 Plemię żmijowe! Jakże możecie mówić dobre rzeczy, będąc złymi? Gdyż z obfitości serca mówią usta. 35 Dobry człowiek wydobywa z dobrego skarbca serca dobre [rzeczy], a zły człowiek wydobywa ze złego skarbca złe [rzeczy]. 36 Ale mówię wam, że z każdego bezużytecznego słowa, które wypowiadzą ludzie, zdadzą sprawę w dzień sądu. 37 Bo na podstawie twoich słów będziesz usprawiedliwiony i na podstawie twoich słów będziesz

potępiony. **38** Wtedy niektórzy z uczonych w Piśmie trzydziestokrotny. **9** Kto ma uszy do słuchania, niech i z faryzeuszy odpowiedzieli: Nauczycielu, chcemy słuchać. **10** Wtedy uczniowie podeszli i zapytali go: widzieć znak od ciebie. **39** A on odpowiedział im: Dlaczego mówisz do nich w przypowieściach? **11** A Pokolenie złe i cudzożerne żąda znaku, ale żaden on odpowiedział im: Wam dano poznać tajemnice znak nie będzie mu dany, oprócz znaku proroka królestwa niebieskiego, ale im nie jest dane. **12** Jonasza. **40** Jak bowiem Jonasz był w brzuchu Kto bowiem ma, temu będzie dodane i będzie miał wieloryba trzy dni i trzy noce, tak Syn Człowieczy w obfitości, ale kto nie ma, zostanie mu zabrane będzie w sercu ziemi trzy dni i trzy noce. **41** Ludzie z nawet to, co ma. **13** Dlatego mówię do nich w Niniwy staną na sądzie z tym pokoleniem i potępią je, przypowieściach, bo patrzą, a nie widzą, i słuchają, a ponieważ pokutowali wskutek głoszenia Jonasza, a nie słyszą ani nie rozumieją. **14** I spełnia się na nich oto tu [ktos] więcej niż Jonasz. **42** Królowa z Południa proroctwo Izajasza, które mówi: Słuchając, będziecie stanie na sądzie z tym pokoleniem i potępi je, bo słyszeć, ale nie zrozumiecie i patrząc, będziecie przybyła z krańców ziemi, aby słuchać mądrości widzieć, ale nie zobaczyć. **15** Utylo bowiem serce Salomona, a oto tu [ktos] więcej niż Salomon. **43** Kiedy tego ludu, stępiały ich uszy i zamknęli swe oczy, nieczysty duch wychodzi z człowieka, przechadza się żeby przypadkiem oczami nie widzieli ani uszami [nie] po miejscach bezwodnych, szukając odpoczynku, ale słyszeli, a sercem [nie] zrozumieli i [nie] nawrócili nie znajduje. **44** Wtedy mówi: Wróć do swego domu, się, i żebym ich [nie] uzdrowił. **16** Ale błogosławione z którego wyszedłem. A przyszedłszy, zastaje [go] wasze oczy, bo widzą, i wasze uszy, bo słyszą, pustym, zamiecionym i przyozdobionym. **45** Wówczas **17** Bo zaprawdę powiadam wam: Wielu proroków i idzie i bierze ze sobą siedem innych duchów gorszych sprawiedliwych pragnęło widzieć [to], co [wy] widzicie, niż on sam i wszedłszy, mieszkają tam. I końcowy ale nie zobaczyli, i słyszeć [to], co [wy] słyszycie, ale stan tego człowieka staje się gorszy niż początkowy. nie usłyszeli. **18** Wysłuchajcie więc przypowieści o Tak będzie i z tym złym pokoleniem. **46** A gdy on siewcy. **19** Gdy ktoś słucha słowa o królestwie, a jeszcze mówił do ludzi, jego matka i bracia stanęli nie rozumie, przychodzi zły i porywa to, co zostało przed domem, chcąc z nim rozmawiać. **47** I powiedział zasiane w jego sercu. To jest ten posiany przy drodze. mu ktoś: Oto twoja matka i twoi bracia stoją przed **20** A posiany na [miejscach] skalistych to ten, który domem, chcąc z tobą mówić. **48** Lecz on odpowiedział słucha słowa i natychmiast z radością je przyjmuje. **21** temu, który mu to oznajmil: Któz jest moją matką i kto Nie ma jednak w sobie korzenia, lecz trwa do czasu. to są moi bracia? **49** A wyciągnawszy rękę ku swoim **22** Gdy bowiem przychodzi ucisk albo prześladowanie z uczniom, powiedział: Oto moja matka i moi bracia! **50** Kto bowiem wypełnia wolę mojego Ojca, który jest w powodu słowa, zaraz się gorszy. **23** A posiany między niebie, ten jest moim bratem i siostrą, i matką. **24** Podał im [też] inną ciernie to ten, który słucha słowa, ale troski tego świata i uluda bogactwa zagłuszają słowo i staje się [on] bezowocny. (aiōn g165) **25** Lecz gdy ludzie spali, przyszedł jego nieprzyjaciel, nasiął kąkolu między pszenicę i odszedł. **26** A gdy zboże urosło i wydało plon, wtedy ukazał się też kąkol. **27** Wówczas służdy gospodarza przyszli i zapytali go: Panie, czy nie posiałeś na swoim polu dobrego ziarna? Skąd więc ten kąkol? **28** A on im odpowiedział: Nieprzyjaciel to zrobił. I zapytali go służdy: Czy chcesz, żebyśmy poszli i zebraли go? **29** Lecz on

13 A tego dnia Jezus wyszedł z domu i usiadł nad [brzegiem] morza. **2** I zebrały się wokół niego wielkie tłumy, dlatego wszedł do łodzi i usiadł, a wszyscy ludzie stali na brzegu. **3** I mówił do nich wiele w przypowieściach. I powiedział: Oto siewca wyszedł siąć. **4** A gdy siał, niektóre [ziarna] padły przy drodze, przyleciały ptaki i wydziobały je. **5** Inne padły na [miejscach] skaliste, gdzie nie miały wiele ziemi. Zaraz wzeszły, bo ziemia nie była głęboka. **6** Lecz gdy wzeszło słońce, zostały spalone, a ponieważ nie miały korzenia, uschły. **7** Inne padły między ciernie, a ciernie wyrosły i zagłuszyły je. **8** Inne zaś padły na dobrą ziemię i wydały plon, jedne stokrotny, inne sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inne

odpowiedział: Nie, żebyście przypadkiem, zbierając wyciągnęli ją na brzeg, a usiadłszy, dobre [ryby] kąkol, nie wykorzenili razem z nim [i] pszenicy. 30 Pozwólcie obydwu razem rosnąć aż do żniwa, a w czasie żniwa powiem żniwarzom: Zbierzcie najpierw przy końcu świata: wyjdą aniołowie i wyłączą złych spośród sprawiedliwych; (aiōn g165) 50 I wrzucą ich do pieca ognistego. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. zaś zgromadźcie w moim spichlerzu. 31 Podał im 51 Jezus ich zapytał: Zrozumieście to wszystko? [też] inną przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do ziarna gorczycy, które człowiek, wzawszy, do nich: Dlatego każdy uczyony w Piśmie, [który zasiał na swoim polu. 32 Jest ono najmniejsze jest] pouczony o królestwie niebieskim, podobny jest ze wszystkich nasion, ale kiedy wyrośnie, jest do gospodarza, który wydobywa ze swego skarbca największe ze wszystkich jarzyn i staje się drzewem, nowe i stare rzeczy. 53 Kiedy Jezus dokończył tych tak że ptaki niebieskie przylatują i gnieżdżą się w przypowieści, odszedł stamtąd. 54 A przyszedłszy w jego gałęziach. 33 Opowiedział im [jeszcze] inną swoje rodzinne strony, nauczał ludzi w ich synagodze, przypowieść: Królestwo niebieskie podobne jest do tak że się bardzo zdumiewali i mówili: Skąd on ma zakwasu, który kobieta wzięła i włożyła w trzy miary tę mądrość i moc? 55 Czyż to nie jest syn cieśli? mąki, aż wszystko się zakwasiło. 34 To wszystko Czyż jego matce nie jest na imię Maria, a jego bracia mówił Jezus do tłumu w przypowieściach, a bez [to] Jakub, Józef, Szymon i Juda? 56 A jego siostry, przypowieści nic do nich nie mówił; 35 Aby się czyż wszystkie nie są wśród nas? Skąd więc on ma wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka: to wszystko? 57 I byli nim zgorszeni. Lecz Jezus Otworzę moje usta w przypowieściach, wypowiem powiedział do nich: Nigdzie nie jest prorok bez czci, rzeczy ukryte od założenia świata. 36 Wtedy Jezus tylko w swojej ojczyźnie i w swoim domu. 58 I nie odprawił tłum i przyszedł do domu. Podeszli do niego uczyńił tam wielu cudów z powodu ich niewiary.

14 W tym czasie tetrarcha Herod usłyszał wieść o Jezusie. 2 I powiedział swoim sługom: To jest Jan Chrzciciel. On zmartwychwstał i dlatego cuda dokonują się przez niego. 3 Herod bowiem schwytał Jana, związał go i wtrącił do więzienia z powodu Herodiady, żony swego brata Filipa. 4 Bo Jan mówił mu: Nie wolno ci jej mieć. 5 I chciał go zabić, ale bał się ludu, bo uważano go za proroka. 6 A gdy obchodzono dzień urodzin Heroda, córka Herodiady tańczyła wśród [gości] i spodobała się Herodowi. 7 Dlatego pod przysięgą obiecał jej dać, o cokolwiek poprosi. 8 A ona, namówiona przedtem przez swoją matkę, powiedziała: Daj mi tu na misie głowę Jana Chrzciciela. 9 I zasmucił się król, ale ze względu na przysięgę i współbiedników kazał [jej] dać. 10 A posławszy [kata], ściął Jana w więzieniu. 11 I przyniesiono jego głowę na misie, i dano dziewczynie, a ona zaniosła ją swojej matce. 12 Potem przyszli jego uczniowie, zabrali ciało i pogrzebali je, a poszedłszy, powiedzieli [o tym] Jezusowi. 13 A Jezus, usłyszawszy to, oddalił się stamtąd łodzią na miejsce odludne, [żeby być] na osobności. Kiedy ludzie o tym usłyszeli, pieszo poszli za nim z miast. 14 Gdy Jezus wyszedł [z łodzi], zobaczył wielki tłum, ulitował się nad nimi

i uzdrawiał ich chorych. **15** A gdy nastął wieczór, odpowiedział im: Czemu i wy postępujecie wbrew podeszli do niego jego uczniowie i powiedzieli: Miejsce przykazaniu Bożemu dla waszej tradycji? **4** Bóg to jest puste, a pora już późna. Odpraw tych ludzi, bowiem nakazał: Czcij swego ojca i matkę, oraz: Kto aby poszli do wiosek i kupili sobie żywności. **16** Lecz złorzeczy ojcu albo matce, niech poniesie śmierć. **5** Jezus im odpowiedział: Nie muszą odchodzić, wy Ale wy mówicie: Kto by powiedział ojcu albo matce: dajcie im jeść. **17** A oni mu powiedzieli: Nie mamy To, co powinieneś otrzymać ode mnie jako pomoc, tu nic prócz pięciu chlebów i dwóch ryb. **18** On jest darem [ofiarnym]; **6** I nie uczciłby swego ojca powiedział: Przynieście mi je tutaj. **19** Wtedy nakazał ani matki, [będzie bez winy]. I tak unieważniliście ludziom usiąść na trawie, wziął te pięć chlebów i przykazanie Boże przez waszą tradycję. **7** Obludnicy, dwie ryby, a spojrzałszy w niebo, pobłogosławili i dobrze prorokowały o was Izajasz: **8** Lud ten przybliża łamiąc chleby, dawał uczniom, a uczniowie ludziom. się do mnie swymi ustami i czci mnie wargami, ale ich **20** I jedli wszyscy do syta. I zebrali z pozostałych serce daleko jest ode mnie. **9** Lecz na późno mnie kawałków dwanaście pełnych koszy. **21** A tych, którzy czczą, ucząc nauk, [które] są przykazaniami ludzkimi. jedli, było około pięciu tysięcy mężczyzn, nie licząc **10** Potem przywołał do siebie tłum i powiedział: kobiet i dzieci. **22** Zaraz też Jezus przynusił swoich Słuchajcie i zrozumiecie. **11** Nie to, co wchodzi uczniów, aby wsiedli do łodzi i wyprzedzili go na do ust, kala człowieka, ale co z ust wychodzi, to drugi brzeg, a on tymczasem odprawił tłumy. **23** A kala człowieka. **12** Wtedy podeszli jego uczniowie i odprawiwszy je, wszedł sam na górę, aby się modlić. powiedzieli do niego: Wiesz, że faryzeusze zgorszyli A gdy nastął wieczór, [nadal] był tam sam. **24** Łódź się, gdy usłyszeli te słowa? **13** A on odpowiedział: tymczasem była już na środku morza, miotana przez Każda roślina, której nie zasadził mój Ojciec niebieski, fale, bo wiatr był przeciwny. **25** Lecz o czwartej straży będzie wykorzeniona. **14** Zostawcie ich! To są ślepi nocnej przeszedł do nich Jezus, idąc po morzu. przewodnicy ślepych, a jeśli ślepy prowadzi ślepego, **26** A uczniowie, gdy ujrzał go idącego po morzu, obaj w dół wpadną. **15** Wtedy Piotr powiedział przerazili się i powiedzieli: [To] zjawa! I krzyknęli do niego: Wyjaśnij nam tę przypowieść. **16** Jezus ze strachu. **27** Ale Jezus zaraz do nich powiedział: odpowiedział: Wy też jesczcze jesteście niepojętni? **17** Ufajcie, [to] ja jestem! Nie bójcie się! **28** Piotr odezwał: Jesczcze nie rozumiecie, że wszystko, co wchodzi do się do niego: Panie, jeśli to jesteś ty, każ mi przyjść ust, idzie do żołdaka i zostaje wydalone do ustępu? do siebie po wodzie. **29** A on powiedział: Przyjdź! **18** Ale to, co z ust wychodzi, pochodzi z serca i to I Piotr, wyszedłszy z łodzi, szedł po wodzie, aby kala człowieka. **19** Z serca bowiem pochodzą zle przyjść do Jezusa. **30** Lecz widząc gwałtowny wiatr, myśli, zabójstwa, cudzołóstwa, nierząd, kradzieże, złakli się, a gdy zaczął tonąć, krzyknął: Panie, ratuj fałszywe świadectwa, bliźnierzta. **20** To właśnie mnie! **31** Jezus natychmiast wyciągnął rękę, uchwycił kala człowieka. Lecz jedzenie nieumytnymi rękami nie go i powiedział: Człowieku malej wiary, dlaczego kala człowieka. **21** Potem Jezus odszedł stamtąd i zwiątpileś? **32** A gdy wsiedli do łodzi, wiatr się uciszył. udał się w okolice Tyru i Sydonu. **22** A oto kobieta **33** Ci zaś, którzy byli w łodzi, podeszli i oddali mu kananejska, wyszedłszy z tamtych okolic, wołała do poklon, mówiąc: Naprawdę jesteś Synem Bożym. **34** I niego: Zmiluj się nadę mną, Panie, Synu Dawida! przeprawiwszy się, przybyli do ziemi Genezaret. **35** Moja córka jest ciężko dręczona przez demona. **23** A ludzie z tamtych okolic, poznawszy go, rozesłali On jednak nie odpowiedział jej ani słowa. Wówczas [wiadomość] po całej okolicy i przyniesiono do niego jego uczniowie podeszli i prosili go: Odpraw ja, bo wszystkich chorych. **36** I prosili go, aby mogli dotknąć woła za nami. **24** A on odpowiedział: Jestem posłany tylko brzegu jego szaty, a ci, którzy dotknęli, zostali tylko do owiec zaginionych z domu Izraela. **25** Lecz ona podeszła i oddała mu poklon, mówiąc: Panie, pomóż mi! **26** On jednak odpowiedział: Niedobrze jest brać chleb dzieci i rzucać szczeniętom. **27** A ona powiedziała: Tak, Panie, ale i szczenięta jedzą okruchy, które spadają ze stołu ich panów. **28** Wtedy

15 Wtedy z Jerozolimy przyszli do Jezusa uczeni w Piśmie i faryzeusze i zapytali: **2** Czemu twoi uczniowie postępują wbrew tradycji starszych? Nie myją bowiem rąk przed jedzeniem chleba. **3** A on

Jezus jej odpowiedział: O kobieto, wielka jest twoja to jest, że nie rozumiecie, iż nie o chlebie wam wiara! Niech ci się stanie, jak chcesz. I od tej chwili powiedziałem, [mówiąc], abyście się strzegli zakwasu jej córka była zdrowa. **29** A Jezus odszedł stamtąd i faryzeuszy i saduceuszy? **12** Wtedy zrozumieli, że nie przyszedł nad Morze Galilejskie. Wszedł na górę i mówiąc, aby się strzegli zakwasu chlebowego, ale nauki tam usiadł. **30** I przyszły do niego wielkie tłumy, mając faryzeuszy i saduceuszy. **13** A gdy Jezus przyszedł w ze sobą chromych, ślepych, niemych, ułomnych oraz okolice Cezarei Filipowej, pytał swoich uczniów: Za wielu innych. Położyli ich u nog Jezusa, a on ich kogo mnie, Syna Człowieczego, uważają ludzie? **14** A uzdrowił; **31** Tak że tłumy dziwiły się, widząc, że niemi oni odpowiedzieli: Jedni za Jana Chrzciciela, inni za mówią, ułomni są uzdrawieni, chromi chodzą, a ślepi Eliasza, a jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego widzą. I wielbili Boga Izraela. **32** Lecz Jezus przywołał z proroków. **15** I zapytał ich: A wy za kogo mnie swoich uczniów i powiedział: Żał mi tych ludzi, bo uważacie? **16** Szymon Piotr odpowiedział: Ty jesteś już trzy dni przy mnie trwają i nie mają co jeść. Chrystusem, Synem Boga żywego. **17** Wtedy Jezus Nie chcę ich odprawić głodnych, aby przypadkiem powiedział do niego: Błogosławiony jesteś, Szymonie, nie zasłabi w drodze. **33** Wtedy jego uczniowie synu Jonasza, bo nie objawiły ci [tego] ciała i krew, powiedzieli mu: Skąd na tej pustyni weźmiemy tyle ale mój Ojciec, który jest w niebie. **18** Ja ci też mówię, chleba, aby nakarmić takie mnóstwo ludzi? **34** Zapytał że ty jesteś Piotr, a na tej skale zbuduję mój kościół, ich Jezus: Ile macie chlebów? A oni odpowiedzieli: a bramy piekła go nie przemogą. (**Hadēs g86**) **19** I Siedem i kilka rybek. **35** I nakazał ludziom usiąść tobie dam klucze królestwa niebieskiego. Cokolwiek na ziemi. **36** Potem wziął te siedem chlebów i ryby, zwiążesz na ziemi, będzie związane i w niebie, a a podziękowawszy, łamał i dawał swoim uczniom, cokolwiek rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane [i] a uczniowie ludziom. **37** I jedli wszyscy do syta, w niebie. **20** Wtedy przykazał swoim uczniom, aby a z pozostałych kawałków zebrali siedem pełnych nikomu nie mówili, że on, Jezus, jest Chrystusem. **21** koszy. **38** Tych zaś, którzy jedli, było cztery tysiące ludzi, wsiadł do łodzi i przybył w okolice Magdali.

16 Podeszli faryzeusze i saduceusze i wystawiając go na próbę, prosili, aby pokazał im znak z nieba. **2** A on im odpowiedział: Gdy nastaje wieczór, mówicie: [Będzie] pogoda, bo niebo się czerwieni. **3** Rano zaś: Dziś [będzie] niepogoda, bo niebo się czerwieni i jest zachmurzone. Obłudnicy, wygląd nieba umiecie rozpoznać, a znaków tych czasów nie możecie? **4** Pokolenie złe i cudzołóżne żąda znaku, ale [żaden] znak nie będzie mu dany oprócz znaku proroka Jonasza. I opuściwszy ich, odszedł. **5** A gdy jego uczniowie przeprawili się na drugą stronę [morza], zapomnieli wząć chleba. **6** I powiedział im Jezus: Uważajcie i strzeżcie się zakwasu faryzeuszy i saduceuszy. **7** A oni rozmawiali między sobą: Nie wzięliśmy chleba. **8** Gdy Jezus to zauważył, powiedział im: Ludzie malej wiary, czemu rozmawiacie między sobą o tym, że nie wzięliście chleba? **9** Jeszcze nie rozumiecie ani nie pamiętacie tych pięciu chlebów i pięciu tysięcy [ludzi] oraz ile koszy zebraliście? **10** Ani tych siedmiu chlebów i czterech tysięcy [ludzi] oraz ile koszy zebraliście? **11** Jak

I odtań zaczął Jezus tłumaczyć swoim uczniom, że musi iść do Jerozolimy i wiele cierpieć od starszych, od naczelnych kapelanów i uczonych w Piśmie, i być zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstać. **22** A Piotr, wziawszy go [na bok], zaczął go strofować, mówiąc: Zmiluj się nad sobą, Panie! Nie przyjdzie to na ciebie. **23** Lecz on odwrócił się i powiedział do Piotra: Odejdź ode mnie, szatanie! Jesteś dla mnie zgorszeniem, bo nie pojmujesz tego, co Boże, ale to, co ludzkie. **24** Wtedy Jezus powiedział do swoich uczniów: Jeśli ktoś chce pójść za mną, niech się wyprze samego siebie, weźmie swój krzyż i idzie za mną. **25** Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swoje życie z mojego powodu, znajdzie je. **26** Cóż pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, a na swojej duszy poniósł szkodę? Albo co da człowiek w zamian za swoją duszę? **27** Syn Człowieczy przyjdzie bowiem w chwale swego Ojca ze swoimi aniołami i wtedy odda każdemu według jego uczynków. **28** Zaprawdę powiadam wam: Są wśród stojących tutaj tacy, którzy nie zakosztują śmierci, aż ujrzą Syna Człowieczego przychodzącego w swoim królestwie.

17 A po sześciu dniach wzął Jezus Piotra, Jakuba i Jana, jego brata, i wprowadził ich na wysoką

góre, [żeby byli] na osobności. **2** I został przemieniony dnia zmartwychwstanie. I bardzo się zasmucili. **24** przed nimi: jego oblicze zajaśniało jak słońce, a jego szaty stały się białe jak światło. **3** A oto ukazali poborcy podatku i zapytali: Czy wasz nauczyciel nie się im Mojżesz i Eliasz, którzy z nim rozmawiali. **4** płaci podatku? **25** On odpowiedział: Płaci. A gdy Wtedy Piotr powiedział do Jezusa: Panie, dobrze wchodził do domu, uprzedził go Jezus, mówiąc: Jak nam tu być. Jeśli chcesz, postawimy tu trzy namioty: ci się wydaje, Szymonie? Od kogo królowie ziemscy jeden dla ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. **5** Kiedy on jeszcze mówił, oto jasny obłok od obcych? **26** Piotr mu odpowiedział: Od obcych. zacienił ich, a z obłoku rozległ się głos: To jest **I** powiedział mu Jezus: A więc synowie są wolni. mój umiłowany Syn, w którym mam upodobanie, **27** Ale żebyśmy ich nie zgorszyli, idź nad morze, jego słuchajcie. **6** Uczniowie, słysząc to, upadli na zarzuć wędkę, weź pierwszą złowioną rybę i otwórz twarz i bardzo się bali. **7** Wtedy Jezus podszedł, jej pyszczek, a znajdziesz statera. Weź go i daj im za dotknął ich i powiedział: Wstańcie, nie bójcie się. **8** mnie i za siebie.

Oni zaś, podniosły oczy, nikogo nie widzieli, tylko samego Jezusa. **9** A gdy schodzili z góry, Jezus im przekażał: Nikomu nie mówcie o tym widzeniu, aż Syn Człowieczy zmartwychwstanie. **10** I pytali go jego uczniowie: Dlaczego więc uczeni w Piśmie mówią, że najpierw ma przyjść Eliasz? **11** A Jezus im odpowiedział: Istotnie, najpierw przyjdzie Eliasz i wszystko odnowi. **12** Lecz mówię wam, że Eliasz już przyszedł, jednak nie poznali go, ale zrobili z nim, co chcieli. Tak i Syn Człowieczy dozna od nich cierpień. **13** Wtedy uczniowie zrozumieli, że mówił im o Janie Chrzcicielu. **14** A gdy przyszli do tłumu, podszedł do niego [pewien] człowiek, upadł przed nim na kolana; **15** I powiedział: Panie, zmiłuj się nad moim synem, bo jest oblakanym i bardzo cierpi. Często bowiem wpada w ogień i często w wodę. **16** Przyprowadziłem go do twoich uczniów, ale nie mogli go uzdrawić. **17** A Jezus odpowiedział: O pokolenie bez wiary i przewrotne! Jak długo będę z wami? Jak długo mam was znosić? Przyprowadźcie mi go tutaj. **18** I zgromił Jezus tego demona, i wyszedł z niego. Od tej chwili chłopiec był zdrowy. **19** Wtedy uczniowie, podszedłszy do Jezusa, zapytali go na osobności: Czemu my nie mogliśmy go wypędzić? **20** A Jezus im odpowiedział: Z powodu waszej niewiary. Zaprawdę bowiem powiadam wam: Jeśli będziecie mieć wiarę jak ziarno gorczycy, powiecie tej górze: Przenieś się stąd na tamto miejsce, a przeniesie się. I nic nie będzie dla was niemożliwe. **21** Lecz ten rodzaj nie wychodzi inaczej, jak tylko przez modlitwę i post. **22** A gdy przebywali w Galilei, Jezus powiedział do nich: Syn Człowieczy zostanie wydany w ręce ludzi; **23** I zabiją go, ale trzeciego

18 W tym czasie podeszli do Jezusa uczniowie, pytając: Kto jest największy w królestwie niebieskim? **2** A Jezus, zawoławszy dziecko, postawił je pośród nich; **3** I powiedział: Zaprawdę powiadam wam: Jeśli się nie nawrócicie i nie staniecie się jak dzieci, nie wejdziecie do królestwa niebieskiego. **4** Kto się więc uniży jak to dziecko, ten jest największy w królestwie niebieskim. **5** A kto przyjmie jedno takie dziecko w moje imię, mnie przyjmuje. **6** Kto zaś zgorszy jednego z tych małych, którzy we mnie wierzą, lepiej byłoby dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień młynski i utopiono go w morskiej głębinie. **7** Biada światu z powodu zgorszeń! Muszą bowiem przyjść zgorszenia, ale biada temu człowiekowi, przez którego przychodzi zgorszenie! **8** Dlatego jeśli Twoja ręka albo nogi jest ci powodem upadku, odetnij ją i odrzuć od siebie. Lepiej jest dla ciebie wejść do życia chromym albo ułomnym, niż mając dwie ręce albo dwie nogi, być wrzuconym do ognia wiecznego. (aiōnios g166) **9** A jeśli Twoje oko jest ci powodem upadku, wyłup je i odrzuć od siebie. Lepiej jest dla ciebie jednookim wejść do życia, niż mając dwoje oczu, być wrzuconym do ognia piekielnego. (Geenna g1067) **10** Uważajcie, abyście nie gardzili żadnym z tych małych. Mówię wam bowiem, że ich aniołowie w niebie zawsze patrzą na oblicze mojego Ojca, który jest w niebie. **11** Przyszedł bowiem Syn Człowieczy, aby zbawić to, co zginęło. **12** Jak was się wydaje? Gdyby jakiś człowiek miał sto owiec, a jedna z nich zabłąkałaby się, czyż nie zostawi tych dziewięćdziesięciu dziewięciu i nie pojedzie w góry szukać zabłąkanej? **13** A jeśli uda mu się ją znaleźć, zaprawdę powiadam wam, że cieszy się z

niej bardziej niż z tych dziewięćdziesięciu dziewięciu, które się nie zabłąkaly. **14** Tak też nie jest wolą wszystkiego, co był mu winien. **35** Tak i wam uczyni waszego Ojca, który jest w niebie, aby zginał jeden z tych małych. **15** Jeśli twój brat zgrzeszy przeciwko tobie, idź, strofuj go sam na sam. Jeśli cię usłucha, pozyskałeś twoego brata. **16** Jeśli zaś cię nie usłucha, weź ze sobą jeszcze jednego albo dwóch, aby na podstawie zeznania dwóch albo trzech świadków oparte było każde słowo. **17** Jeśli ich nie usłucha, powiedz kościołowi. A jeśli kościoła nie usłucha, niech będzie dla ciebie jak paganin i celnik. **18** Zaprawdę powiadam wam: Cokolwiek zwiążecie na ziemi, będzie związane i w niebie. A cokolwiek rozwiążecie na ziemi, będzie rozwiązane i w niebie. **19** Mówię wam też: Jeśli dwaj z was na ziemi będą zgodnie prosić o cokolwiek, otrzymają to od mego Ojca, który jest w niebie. **20** Gdzie bowiem dwaj albo trzej są zgromadzeni w moje imię, tam jestem pośród nich. **21** Wtedy Piotr podszedł do niego i zapytał: Panie, ile razy mam przebaczyć mojemu bratu, gdy zgrzeszy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy? **22** I odpowiedział mu Jezus: Nie mówię ci, że aż siedem razy, ale aż siedemdziesiąt siedem razy. **23** Dlatego królestwo niebieskie podobne jest do króla, który chciał się rozliczyć ze swymi slugami. **24** A gdy zaczął się rozliczać, przyprowadzono mu jednego, [który] był mu winien dziesięć tysięcy talentów. **25** A ponieważ nie miał [z czego] oddać, jego pan kazał go sprzedać wraz z żoną, dziecićmi i wszystkim, co miał, i spłacić [dług]. **26** Wtedy sluga upadł i oddał mu poklon, mówiąc: Panie, okaż mi cierpliwość, a wszystko ci oddam. **27** Pan tego slugi, ulitowawszy się [nad nim], uwolnił go i darował mu dług. **28** Lecz gdy ten sluga wyszedł, spotkał jednego ze swoich współprac, który był mu winien sto groszy. Chwycił go i zaczął dusić, mówiąc: Oddaj, coś winien! **29** Wtedy jego współpracu upadł mu do nóg i prosił go: Okaż mi cierpliwość, a wszystko ci oddam. **30** On jednak nie chciał, ale poszedł i wrócił go do więzienia, dopóki nie odda dłużu. **31** A jego współpracu, widząc, co się stało, zasmucili się bardzo i poszedłszy, oznajmili swemu panu wszystko, co zaszło. **32** Wtedy jego pan wezwał go i powiedział: Zły slugo, darowałem ci cały ten dług, ponieważ mnie prosiłeś. **33** Czyż i ty nie powinieneś był zmiłować się nad swoim współpracu, jak ja zmiłowałem się nad tobą? **34** I jego pan, rozniewany, wydał go katom, dopóki nie odda które się nie zabłąkaly. **35** Tak i wam uczyni mój Ojciec niebieski, jeśli każdy z was nie przebaczy tych małych. **19** A gdy Jezus dokonał tych mów, odszedł z Galilei i przybył na pogranicze Judei za Jordan.

2 I poszły za nim wielkie tłumy, a on ich tam uzdrawiał. **3** Wtedy przyszli do niego faryzeusze, wystawiając go na próbę i pytając: Czy wolno człowiekowi oddalić swoją żonę z jakiegokolwiek powodu? **4** A on im odpowiedział: Nie czytaliście, że ten, który stworzył [ich] na początku, uczynił ich mężczyzną i kobietą? **5** I powiedział: Dlatego opuści mężczyznę ojcą i matkę i połączy się ze swoją żoną, i będą dwoje jednym ciałem. **6** A tak już nie są dwoje, ale jedno ciało. Co więc Bóg złączył, człowiek niech nie rozłącza. **7** Zapytali go: Dlaczego więc Mojżesz nakazał dać list rozwodowy i oddalić ją? **8** Odpowiedział im: Z powodu zatwardziałości waszego serca Mojżesz pozwolił wam oddalić wasze żony, ale od początku tak nie było. **9** Lecz ja wam mówię: Kto oddala swoją żonę – z wyjątkiem przypadku nierządu – i żeni się z inną, cudzołoży, a kto żeni się z oddaloną, cudzołoży. **10** Powiedzieli mu jego uczniowie: Jeśli tak ma się sprawra mężczyzny z [jego] żoną, to lepiej się nie żenić. **11** A on im powiedział: Nie wszyscy to pojmują, ale [tylko ci], którym to jest dane. **12** Są bowiem eunuchowie, którzy tacy wyszli z łona matki; są też eunuchowie, których ludzie takimi uczynili; są również eunuchowie, którzy się sami takimi uczynili dla królestwa niebieskiego. Kto może pojąć, niech pojmuje. **13** Wtedy przyniesiono mu dzieci, aby położył na nie ręce i pomodlił się, ale uczniowie ich gromili. **14** Lecz Jezus powiedział: Zostawcie dzieci i nie zabraniajcie im przychodzić do mnie, bo do takich należy królestwo niebieskie. **15** Położył na nie ręce i odszedł stamtąd. **16** A oto pewien człowiek odszedł i zapytał go: Nauczycielu dobry, co dobrego mam czynić, aby mieć życie wieczne? (aiōnios g166) **17** Lecz on mu odpowiedział: Dlaczego nazywasz mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko jeden – Bóg. A jeśli chcesz wejść do życia, przestrzegaj przekazan. **18** I zapytał go: Których? Jezus odpowiedział: Nie będziesz zabijał, nie będziesz cudzołoży, nie będziesz kradł, nie będziesz mówił fałszywego świadczenia; **19** Czciój swego ojca i matkę oraz będziesz miłował

swego bliźniego jak samego siebie. **20** Powiedział mu jedenastej, każdy z nich otrzymał po groszu. **10** Gdy młodzieniec: Tego wszystkiego przestrzegałem od przeszli pierwi, sądzili, że dostaną więcej, ale również mojej młodości. Czego mi jeszcze brakuje? **21** Jezus każdy z nich otrzymał po groszu. **11** A otrzymawszy, mu odpowiedział: Jeśli chcesz być doskonały, idź, szemrali przeciwko gospodarzowi; **12** Mówiąc: Ci sprzedaj, co posiadasz, i rozdaj ubogim, a będziesz ostatni jedną godzinę pracowali, a zrównałeś ich z miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za mną. **22** nami, którzy znosiliśmy ciężar dnia i upał. **13** A on Kiedy młodzieniec usłyszał te słowa, odszedł smutny, odpowiedział jednemu z nich: Przyjacielu, nie robi ci miał bowiem wiele dóbr. **23** Wtedy Jezus powiedział krzywdy. Czyż nie umówiłeś się ze mną na grosz? **14** swoim uczniom: Zaprawdę powiadam wam, że bogaty Weź, co [jest] twoje, i odejdź. Chcę bowiem temu z trudnością wejdzie do królestwa niebieskiego. **24** ostatniemu dać tyle, co tobie. **15** Czyż z tym, co moje, Mówię wam też: Łatwiej jest wielbładowi przejść nie wolno mi robić, co chcę? Czy twoje oko jest złe przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa dlatego, że ja jestem dobry? **16** Tak to ostatni będą Bożego. **25** Gdy jego uczniowie [to] usłyszeli, zdumiali pierwszymi, a pierwi ostatnimi. Wielu bowiem jest się bardzo i pytali: Któz więc może być zbabiony? wezwanych, ale mało wybranych. **17** A gdy Jezus **26** A Jezus, spojrzał na nich, powiedział im: szedł do Jerozolimy, w drodze wziął ze sobą na U ludzi to niemożliwe, lecz u Boga wszystko jest ubocze dwunastu uczniów i powiedział do nich: **18** możliwe. **27** Wtedy Piotr odezwał się do niego: Oto Oto idziemy do Jerozolimy, a Syn Człowieczy zostanie my opuściliśmy wszystko i poszliśmy za tobą. Cóż wydany naczelnym kapelanom i uczyonym w Piśmie, a [za] to będziemy mieli? **28** A Jezus im powiedział: oni skażą go na śmierć. **19** I wydadzą go pogrom Zaprawdę powiadam wam, że przy odrodzeniu, gdy na pośmiewisko, ubiczowanie i Ukrzyżowanie, ale Syn Człowieczy zasiadzie na tronie swojej chwały, trzeciego dnia zmartwychwstanie. **20** Wtedy podeszła i wy, którzy poszliście za mną, zasiadziecie na do niego matka synów Zebudeusza ze swoimi synami, dwunastu tronach, sądząc dwanaście pokoleń Izraela. **21** A oddając [mu] poklon i prosząc go o coś. **22** I on ją zapytał: Czego chcesz? Odpowiedziała mu: lub matkę, żonę, dzieci lub pole dla mego imienia, stokroć więcej otrzyma i odziedziczy życie wieczne. **23** A potem pierwszych będzie ostatnimi, po twojej prawej, a drugi po lewej stronie w twoim (aiōnios g166) **30** A wielu pierwszych będzie ostatnimi, królestwie. **24** Ale Jezus odpowiedział: Nie wiecie, o a ostatnich pierwszymi.

20 Królestwo niebieskie bowiem podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swojej winnicy. **21** I umówił się z robotnikami na grosz za dzień i posłał ich do winnicy. **3** A wyszedłszy około godziny trzeciej, zobaczył innych, którzy stali bezczynnie na rynku; **4** I powiedział do nich: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, dam wam. I poszli. **5** Około godziny szóstej i dziewiątej wyszedł znowu i zrobił tak samo. **6** Potem wyszedł około godziny jedenastej i znalazł innych, którzy stali bez zajęcia, i zapytał ich: Dlaczego tu bezczynnie stoicie cały dzień? **7** Odpowiedzieli mu: Bo nikt nas nie najął. I powiedział im: Idźcie i wy do winnicy, a co będzie słuszne, otrzymacie. **8** A gdy nastął wieczór, pan winnicy powiedział do swego zarządcy: Zwołaj robotników i wynieść im należność, zaczynając od ostatnich aż do pierwszych. **9** Kiedy przyszli ci, którzy [byli najęci] około godziny

do niego matka synów Zebudeusza ze swoimi synami, oddając [mu] poklon i prosząc go o coś. **21** A on ją zapytał: Czego chcesz? Odpowiedziała mu: Powiedz, aby ci dwaj moi synowie siedzieli jeden po twojej prawej, a drugi po lewej stronie w twoim królestwie. **22** Ale Jezus odpowiedział: Nie wiecie, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który ja będę pił, i być ochrzczeni chrztem, którym ja się chrzczę? Odpowiedzieli mu: Możemy. **23** Wtedy im powiedział: Mój kielich będziecie pić i chrztem, którym ja się chrzczę, będziecie ochrzczeni, ale nie do mnie należy dane miejsca po mojej prawej i lewej stronie, lecz [będzie dane tym], którym zostało przygotowane przez mojego Ojca. **24** A gdy owych dziesięciu [to] usłyszało, oburzyli się na tych dwóch braci. **25** Ale Jezus przywołał ich [do siebie] i powiedział: Wiecie, że władcy narodów panują nad nimi, a ci, którzy [są] wielcy, sprawują swą władzę nad nimi. **26** Lecz nie tak ma być wśród was, ale kto między wami chce być wielki, niech będzie waszym sługą. **27** I kto wśród was chce być pierwszy, niech będzie waszym sługą. **28** Tak jak Syn Człowieczy nie przyszedł, aby mu służono, ale aby służyć i oddać swoje życie na okup za wielu. **29** A gdy wychodzili z Jerycha, szedł za nim wielki tłum. **30** A oto dwaj ślepi, siedzący przy

drodze, usłyszałszy, że Jezus przechodzi, zawała: Zmij się nad nami, Panie, Synu Dawida! **31** Tłum surowo nakazywał im milczeć, lecz oni tym bardziej wołały: Zmij się nad nami, Panie, Synu Dawida! **32** A Wtedy Jezus zatrzymał się, zawała ich i zapytał: Co chcecie, abym dla was zrobił? **33** Odpowiedzieli mu: Panie, aby się otworzyły nasze oczy. **34** Wtedy Jezus ulitował się [nad nimi], dotknął ich oczu, a natychmiast odzyskali wzrok i poszli za nim.

21 A gdy się przybliżyły do Jerozolimy i przyszły do Betfage na Górę Oliwną, wtedy Jezus posłał dwóch uczniów; **2** Mówiąc im: Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz znajdziecie uwiązaną oślicę i oślątko z nią. Odwiążcie [je] i przyprowadźcie do mnie. **3** A gdyby wam ktoś coś mówił, powiedziecie: Pan ich potrzebuje, a zaraz je puści. **4** To wszystko się stało, aby się wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka: **5** Powiedzcie córce Syjonu: Oto twój król przychodzi do ciebie cichy, siedzący na osłe, na oślątku, żrebięciu oślicy. **6** Poszli więc uczniowie i uczynili tak, jak im nakazał Jezus. **7** Przyprowadzili oślicę i oślątko, położyli na nie swoje szaty i posadzili go na nich. **8** A wielki tłum stał swoje szaty na drodze, inni zaś obcinali gałązki z drzew i kładli na drodze. **9** A tłumy, które szły przed nim i za nim, wołyły: Hosanna Synowi Dawida! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana! Hosanna na wysokościach! **10** Kiedy wjechał do Jerozolimy, poruszyło się całe miasto i pytano: Któz to jest? **11** A tłumy odpowiały: To jest Jezus, prorok z Nazaretu w Galilei. **12** Wtedy Jezus wszedł do świątyni Boga i wypędził wszystkich sprzedających i kupujących w świątyni; poprzewracał stoły wymieniających pieniądze i stołki sprzedających gołębie. **13** I powiedział im: Jest napisane: Mój dom będzie nazwany domem modlitwy, a wy zrobiliście z niego jaskinię zbójców. **14** Wtedy ślepi i chromi podeszli do niego w świątyni, a on ich uzdrowił. **15** A gdy naczelní kapłani i uczeni w Piśmie zobaczyli cuda, które czynił, i dzieci wołające w świątyni: Hosanna Synowi Dawida, rozniewalali się. **16** I zapytali go: Słyszysz, co one mówią? A Jezus im odpowiedział: Tak. Czy nigdy nie czytałeś: Przez usta niemowląt i ssących przygotowałeś [sobie] chwałę? **17** A opuściwszy ich, wyszedł z miasta do Betanii i tam przenocował. **18** A wracając rano do miasta, poczuł głód. **19** I widząc przy drodze

drzewo figowe, poszedł do niego, ale nie znalazł na nim nic oprócz samych liści. I powiedział do niego: Niech się już nigdy nie rodzi z ciebie owoc. I drzewo figowe natychmiast uschło. (aiōn g165) **20** A gdy uczniowie to zobaczyli, dziwili się, mówiąc: Jak szybko uschło to drzewo figowe! **21** Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam: Jeśli będziecie mieć wiarę i nie zwątpicie, nie tylko to, [co się stało] z drzewem figowym, uczynicie, ale jeśli i tej górze powiecie: Podnieś się i rzuć się do morza, stanie się [tak]. **22** I wszystko, o cokolwiek poprosicie w modlitwie, wierząc, otrzymacie. **23** A gdy przyszedł do świątyni i nauczał, podeszli do niego naczelní kapłani i starsi ludu, pytając: Jakim prawem to czynisz? I kto dał ci tę władzę? **24** A Jezus im odpowiedział: I ja was spytam o pewną rzecz. Jeśli mi odpowiecie, i ja wam powiem, jakim prawem to czynię. **25** Skąd pochodził chrzest Jana? Z nieba czy od ludzi? A oni zastanawiali się między sobą i mówili: Jeśli powiemy, że z nieba, zapyta nas: Czemu więc mu nie uwierzyliście? **26** Jeśli zaś powiemy, że od ludzi – boimy się tłumu, bo wszyscy uważają Jana za proraka. **27** Odpowiedzieli więc Jezusowi: Nie wiemy. On również im odpowiedział: I ja wam nie powiem, jakim prawem to czynię. **28** Jak wam się wydaje? [Pewien] człowiek miał dwóch synów. Poszedł do pierwszego i powiedział: Synu, idź, pracuj dziś w mojej winnicy. **29** Ale on odpowiedział: Nie chcę. Lecz potem odczuł żal i poszedł. **30** Poszedł do drugiego i powiedział to samo. On zaś odpowiedział: [Idę], panie. Ale nie poszedł. **31** Który z tych dwóch wypełnił wolę ojca? Odpowiedzieli mu: Ten pierwszy. Jezus im powiedział: Zaprawdę powiadam wam, że celnicy i nierządnicze wchodzą przed wami do królestwa Bożego. **32** Przyszedł bowiem do was Jan drogą sprawiedliwości, a nie uwierzyliście mu, ale celnicy i nierządnicze mu uwierzyli. A wy, chociaż [to] widzieliście, nie odczuliście żalu, aby mu uwierzyć. **33** Posłuchajcie innej przypowieści: Był pewien gospodarz, który założył winnicię. Ogrodził ją płotem, wykopał w niej prasę, zbudował wieżę i wydzierżawił ją rolnikom, i wyjechał. **34** A gdy nadszedł czas [zbiorów], posłał swoje sługi do rolników, aby odebrali plony tej [winnicy]. **35** Lecz rolnicy schwytali jego sługi, jednego pobili, innego zabili, a jeszcze innego ukamienowali. **36** Wtedy posłał inne sługi,

więcej niż za pierwszym razem, ale postąpili z nimi tak. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. **14** Wielu jest samo. **37** W końcu posłał do nich swego syna, mówiąc: bowiem wezwanych, lecz mało wybranych. **15** Wtedy Uszanują mego syna. **38** Lecz rolnicy, gdy zobaczyli faryzeusze odeszli i naradzali się, jak by go usidlić syna, mówili między sobą: To jest dziedzic. Chodźmy, w mowie. **16** I posłali do niego swoich uczniów zabijmy go, a pośiadziemy jego dziedzictwo. **39** I [wraz] z herodianami, którzy powiedzieli: Nauczycielu, schwytali go, wyrzucili z winnicy i zabili. **40** Gdy więc wiemy, że jesteś prawdziwy i drogi Bożej w prawdzie przyjdzie pan winnicy, co zrobi z tymi rolnikami? **41** nauczasz, i nie zważasz na nikogo. Nie oglądasz się Odpowiedzieli mu: Złych srogo wytraci, a winnicię bowiem na osobę ludzką. **17** Powiedz nam więc, jak wydzierżawi innym rolnikom, którzy będą mu oddawać ci się wydaje: Czy wolno płacić podatek cesarzowi, plony we właściwym czasie. **42** Powiedział im Jezus: czy nie? **18** Ale Jezus poznal ich niegodziwość Czy nigdy nie czytaliście w Pismach: Kamień, który i powiedział: Czemu wystawiacie mnie na próbę, odrzucili budujący, stał się kamieniem węgielnym; obłudnicy? **19** Pokażcie mi monetę podatkową. I Pan to sprawił i jest to cudowne w naszych oczach? podali mu grosz. **20** A on ich zapytał: Czyj to **43** Dlatego mówię wam: Królestwo Boże zostanie wam wizerunek i napis? **21** Odpowiedzieli mu: Cesara. zabrane, a dane narodowi, który wyda jego owoce. **44** Wtedy powiedział im: Oddajcie więc cesarzowi to, A kto upadnie na ten kamień, rozbije się, na kogo zaś co należy do cesarza, a Bogu to, co należy do [on] upadnie, zmiażdży go. **45** Kiedy naczelní kapłani i faryzeusze usłyszeli jego przypowieści, domyślili się, odeszli. **23** Tego dnia przyszli do niego saduceusze, że o nich mówił. **46** I chcieli go schwycić, ale bali się którzy mówią, że nie ma zmartwychwstania, i pytali tłumów, ponieważ uważały go za proroka.

22 A Jezus, odpowiadając, znowu mówił do nich

w przypowieściach tymi słowy: **2** Królestwo niebieskie podobne jest do króla, który wyprawił wesele swemu synowi. **3** I posłał swe sługi, aby wezwali zaproszonych na wesele, ale oni nie chcieli przyjść. **4** Ponownie posłał inne sługi, mówiąc: Powiedzcie zaproszonym: Oto przygotowałem moją uczętle, zabito moje woły i tuczne zwierzęta i wszystko jest gotowe. Chodźcie na wesele. **5** Lecz oni zlekceważyli to i odeszli, jeden na swoje pole, a inny do swego kupiectwa; **6** A inni schwytali jego sługi, znieważyli [ich] i zabili. **7** Gdy król to usłyszał, rozgniewał się, a posławszy swoje wojska, wytracił tych morderców i spalił ich miasto. **8** Potem powiedział swoim slugom: Wesele wprawdzie jest gotowe, lecz zaproszeni nie byli godni. **9** Idźcie więc na rozstaje dróg i zaproście na wesele wszystkich, których spotkacie. **10** Wtedy słudzy ci wyszli na drogi i zgromadzili wszystkich, których spotkali, złych i dobrych. I [sala] weselna napołniła się gości. **11** A gdy król wszedł, aby zobaczyć gości, ujrzał tam człowieka, który nie był ubrany w strój weselny. **12** I zapytał go: Przyjacielu, jak tu wszedłeś, nie mając stroju weselnego? A on zaniemówił. **13** Wtedy król powiedział slugom: Zwiążcie mu nogi i ręce, weźcie go i wrzućcie do ciemności zewnętrznych.

go: **24** Nauczycielu, Mojżesz powiedział: Jeśli ktoś umrze, nie mając dzieci, to jego brat ma ożenić się z jego żoną i wzbudzić potomstwo swemu bratu. **25** Było więc u nas siedmiu braci. Pierwszy ożenil się i umarł, a nie mając potomstwa, zostawił żonę swemu bratu. **26** Podobnie drugi i trzeci, aż do siódmego. **27** A w końcu po wszystkich umarła też ta kobieta. **28** Żoną którego z tych siedmiu będzie więc przy zmartwychwstaniu? Gdyż wszyscy ją mieli [za żonę]. **29** A Jezus im odpowiedział: Błędzicie, nie znając Pisma ani mocy Boga. **30** Przy zmartwychwstaniu bowiem ani nie będą się zenić, ani za mąż wychodzić, ale będą jak aniołowie Boga w niebie. **31** A co do zmartwychwstania umarłych, czy nie czytaliście, co wam zostało powiedziane przez Boga: **32** Ja jestem Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba? Bóg nie jest Bogiem umarłych, ale żywych. **33** A tłumy, słysząc to, zdumiewały się jego nauką. **34** Lecz gdy faryzeusze usłyszeli, że zamknął usta saduceuszom, zeszli się razem. **35** I jeden z nich, znawca prawa, wystawiając go na próbę, spytał: **36** Nauczycielu, które przykazanie w prawie jest największe? **37** A Jezus mu odpowiedział: Będziesz miłował Pana, swego Boga, całym swym sercem, całą swą duszą i całym swym umysłem. **38** To jest pierwsze i największe przykazanie. **39** A drugie jest do niego podobne: Będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie.

40 Na tych dwóch przykazaniach opiera się całe Cóż bowiem jest ważniejsze: złoto czy świątynia, Prawo i Prorocy. 41 A gdy faryzeusze byli zebrani, która uświęca złoto? 18 A kto przysięga na ołtarz, to Jezus ich zapytał: 42 Co sądzicie o Chrystusie? nic nie znaczy, lecz kto przysięga na ofiarę, która jest Czym jest synem? Odpowiedzieli mu: Dawida. 43 I na nim, jest związany [przysięga]. 19 Głupi i ślepi! powiedział im: Jakże więc Dawid w Duchu nazywa Cóż bowiem [jest] ważniejsze: ofiara czy ołtarz, który go Panem, mówiąc: 44 Powiedział Pan memu Panu: uświęca ofiarę? 20 Kto więc przysięga na ołtarz, Siądź po mojej prawicy, aż położę twoich nieprzyjaciół przysięga na niego i na to wszystko, co na nim leży. jako podnóżek pod twoje stopy? 45 Jeśli więc Dawid 21 A kto przysięga na świątynię, przysięga na nią nazywa go Panem, to jakże może być jego synem? i na tego, który w niej mieszka. 22 I kto przysięga 46 I nikt nie mógł mu odpowiedzieć ani słowa. Od tego na niebo, przysięga na tron Boga i na tego, który też dnia nikt nie śmiał go więcej pytać. na nim zasiada. 23 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo dajecie dziesięciny z mięty, anyżu i kminku, a opuszczacie [to, co] ważniejsze w prawie: sąd, miłosierdzie i wiarę. To należało czynić i tamtego nie zaniedbywać. 24 Ślepi przewodnicy! Przecedzacie komara, a polykacie wielbłąda. 25 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo oczyszczacie kubek i misę z zewnątrz, a wewnątrz pełne są zdzierstwa i niepowściągliwości. 26 Ślepy faryzeuszu, oczyść najpierw wnętrze kubka i misy, aby i to, co jest na zewnątrz, było czyste. 27 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo jesteście podobni do grobów pobielanych, które z zewnątrz wydają się piękne, ale wewnątrz pełne są kości umarłych i wszelkiej nieczystości. 28 Tak i wy na zewnątrz wydajecie się ludziom sprawiedliwi, ale wewnątrz jesteście pełni obłudy i nieprawości. 29 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo budujecie grobowce proroków i zdobicie nagrobki sprawiedliwych; 30 I mówicie: Gdybyśmy żyli za dni naszych ojców, nie bylibyśmy ich wspólnikami w [przelewaniu] krwi proroków. 31 A tak sami sobie wystawiacie świadectwo, że jesteście synami tych, którzy pozabijali proroków. 32 I wy dopełnijcie miary waszych ojców! 33 Węże, plemię żmijowe! Jakże będziecie mogli uniknąć potępienia ognia piekielnego? (Geenna g1067) 34 Dlatego ja posyłam do was proroków, mędrców i uczonych w Piśmie. [Niektórych] z nich zabicie i Ukrzyżowanie, a niektórych ubiczujecie w waszych synagogach i będziecie ich prześladować od miasta do miasta; 35 Aby spadła na was wszelka krew sprawiedliwa przelana na ziemi, od krwi sprawiedliwego Abla aż do krwi Zachariasza, syna Barachiasza, którego zabiliście między świątynią a ołtarzem. 36 Zaprawdę powiadam wam: Spadnie to wszystko na to pokolenie. 37 Jeruzalem, Jeruzalem,

23 Wtedy Jezus powiedział do tłumów i do swoich uczniów: 2 Na katedrze Mojżesza zasiedli uczeni w Piśmie i faryzeusze. 3 Czyście więc i przestrzegajcie wszystkiego, co nakazuję wam przestrzegać, ale według ich uczynków nie postępujcie. Mówią bowiem, ale nie czynią. 4 Bo wiążą brzmiona ciężkie i nie do uniesienia i kładą je na barki ludzi, lecz sami nie chcą ich ruszyć nawet palcem. 5 A wszystkie swoje uczynki spełniają, aby ludzie ich widzieli. Poszerzają swoje filakterie i wydłużają frędzle swoich płaszczu. 6 Kochają też pierwsze miejsca na ucztach i pierwsze krzesła w synagogach; 7 I pozdrawienia na rynkach, i aby ludzie nazywali ich: Rabbi, Rabbi! 8 Ale wy nie nazywajcie się Rabbi. Jeden bowiem jest wasz Mistrz, Chrystus, a wy wszyscy jesteście braćmi. 9 I nikogo na ziemi nie nazywajcie waszym ojcem. Jeden bowiem jest wasz Ojciec, który jest w niebie. 10 Niech też was nie nazywają mistrzami, gdyż jeden jest wasz Mistrz, Chrystus. 11 Ale kto z was jest największy, będzie waszym sługą. 12 Kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony. 13 Lecz biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo zamkacie królestwo niebieskie przed ludźmi. Sami bowiem tam nie wchodzicie ani wchodzącym nie pozwalacie wejść. 14 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo pożeracie domy wdów i dla pozoru odprawiacie długie modlitwy. Dlatego otrzymacie surowszy wyrok. 15 Biada wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo obchodzicie morza i lądy, aby pozyskać jednego współwyznawcę, a gdy się nim stanie, czynicie go synem piekiela dwa razy takim jak wy sami. (Geenna g1067) 16 Biada wam, ślepi przewodnicy, którzy mówicie: Kto przysięga na świątynię, to nic nie znaczy, ale kto przysięga na złoto świątyni, jest związany [przysięga]. 17 Głupi i ślepi!

które zabijasz proroków i kamieniujesz tych, którzy świata aż dotąd ani nigdy nie będzie. 22 A gdyby te dni są do ciebie posłani! Ile razy chciałem zgromadzić nie były skrócone, żadne ciało nie byłoby zbawione. twoje dzieci, tak jak kokoszka gromadzi swe kurczęta pod skrzydła, a nie chcieliście! 38 Oto wasz dom zostanie wam pusty. 39 Mówię wam bowiem: Odtąd nie ujrzycie mnie, aż powiecie: Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana.

24 A Jezus wyszedł ze świątyni i oddalił się. I

podeszli do niego jego uczniowie, aby pokazać mu zabudowania świątynne. 2 Lecz Jezus powiedział do nich: Czyż nie widzicie tego wszystkiego? Zaprawdę powiadam wam, nie zostanie tu kamień na kamieniu, który by nie został zwalony. 3 A gdy siedział na Górze Oliwnej, podeszli do niego uczniowie i pytali na osobno: Powiedz nam, kiedy się to stanie i jaki będzie znak twoego przyjścia i końca świata? (aiōn g165) 4 I odpowiedział im Jezus: Uważajcie, aby was ktoś nie zwiódł. 5 Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem, mówiąc: Ja jestem Chrystusem. I wielu zwioda. 6 Usłyszycie też o wojnach i pogłoski o wojnach. Uważajcie, abyście się nie twarozyli. Wszystko to bowiem musi się stać, ale [to] jeszcze nie koniec. 7 Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu i będzie głód, zaraza i trzęsienia ziemi miejscami. 8 Lecz to wszystko jest początkiem bolesci. 9 Wtedy wydadzą was na udrękę, będą was zabijać i będącie znienawidzeni przez wszystkie narody z powodu mego imienia. 10 A wówczas wielu się zgorszy, będą się wzajemnie wydawać i jedni drugich nienawidzić. 11 Powstanie też wielu fałszywych proroków i wielu zwioda. 12 A ponieważ wzmoże się nieprawość, miłość wielu oziębnie. 13 Lecz kto wytrwa aż do końca, ten będzie zbawiony. 14 A ta ewangelia królestwa będzie gloszona po całym świecie na świadectwo wszystkim narodom. I wtedy przyjdzie koniec. 15 Gdy więc zobaczycie obrzydliwość spustoszenia, o której mówił prorok Daniel, stojącą w miejscu świętym (któri czyta, niech rozumie); 16 Wtedy ci, którzy [będą] w Judei, niech uciekają w góry. 17 Kto będzie na dachu, niech nie schodzi, aby coś zabrać ze swego domu. 18 Kto zaś będzie w polu, niech nie wraca, aby wziąć swoje szaty. 19 A biada brzemiennym i karmiącym w tych dniach! 20 Mówidle się więc, aby wasza ucieczka nie wypadła w zimie albo w szabat. 21 Wtedy bowiem będzie wielki ucisk, jakiego nie było od początku

nie były skrócone, żadne ciało nie byłoby zbawione. Ale ze względu na wybranych dni te będą skrócone. 23 Jeśli wtedy ktoś wam powie: Oto tu jest Chrystus, albo: [Jest] tam – nie wierzcie. 24 Powstanie bowiem fałszywi Chrystusowie i fałszywi prorocy i będą czynić wielkie znaki i cuda, żeby zwieść, o ile można, nawet wybranych. 25 Oto wam przepowiedziałem. 26 Jeśli więc wam powiedzą: Oto jest na pustyni – nie wychodźcie; Oto wewnątrz domu – nie wierzcie. 27 Jak bowiem błyskawica pojawią się na wschodzie i jest widoczna aż na zachodzie, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. 28 Bo gdzie jest padlina, tam się zgromadzą orły. 29 A zaraz po ucisku tych dni słońce się zaćmi i księżyca nie da swego blasku, gwiazdy będą spadać z nieba i moce niebieskie zostaną poruszone. 30 Wówczas ukaże się na niebie znak Syna Człowieczego. Wtedy będą lamentować wszystkie ludy ziemi i ujrzą Syna Człowieczego przychodzącego na obłokach niebieskich z mocą i wielką chwałą. 31 Pośle on swoich aniołów z potężnym głosem trąby i zgromadzą jego wybranych z czterech stron świata, od jednego krańca nieba aż do drugiego. 32 A od drzewa figowego uczcie się przez podobieństwo: Gdy jego gałąź już staje się miękka i wypuszcza liście, poznajecie, że lato jest blisko. 33 Tak i wy, gdy ujrzycie to wszystko, wiedziecie, że jest blisko, u drzwi. 34 Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie. 35 Niebo i ziemia przemina, ale moje słowa nie przemina. 36 Lecz o tym dniu i godzinie nikt nie wie, nawet aniołowie niebiescy, tylko sam mój Ojciec. 37 A jak było za dni Noego, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. 38 Jak bowiem za tych dni przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do tego dnia, w którym Noe wszedł do arkii; 39 I nie spostrzegli się, aż przyszedł potop i zabrał wszystkich – tak będzie i z przyjściem Syna Człowieczego. 40 Wtedy dwóch będzie w polu, jeden będzie wzięty, a drugi zostawiony. 41 Dwie będą mleć na żarnach, jedna będzie wzięta, a druga zostawiona. 42 Czuwajcie więc, ponieważ nie wiecie, o której godzinie wasz Pan przyjdzie. 43 A to wiedziecie, że gdyby gospodarz wiedział, o jakiej porze ma przyjść złodziej, czuwałby i nie pozwoliłby włamać się do swego domu. 44 Dlatego i wy bądźcie

gotowi, bo Syn Czowieczy przyjdzie o godzinie, z nimi rozliczać. **20** Wówczas przyszedł ten, który której się nie spodziewacie. **45** Któż więc jest sługa, otrzymał pięć talentów, przyniósł drugie pięć talentów wiernym i roztropnym, którego pan ustanowił nad i powiedział: Panie, powierzyleś mi pięć talentów, oto swoją służbą, aby im dawał pokarm o [właściwej] drugie pięć talentów zyskałem. **21** I powiedział mu porze? **46** Błogosławiony ten sługa, którego pan, jego pan: Dobrze, sługo dobry i wierny! W niewielu gdy przyjdzie, zastanie tak czyniącego. **47** Zaprawdę rzeczach byłeś wierny, nad wieloma cię ustanowię. powiadam wam, że ustanowi go nad wszystkimi Wejdź do radości swego pana. **22** Przyszedł i swymi dobrami. **48** Lecz jeśli powie ten zły sługa ten, który otrzymał dwa talenty i powiedział: Panie, w swoim sercu: Mój pan zwleka z przyjściem; **49** powierzyleś mi dwa talenty, oto drugie dwa talenty I zacznie bić współslugi, jeść i pić z pijakami; **50** zyskałem. **23** Powiedział mu jego pan: Dobrze, sługo Przyjdzie pan tego sługi w dniu, w którym się nie dobry i wierny! Ponieważ byłeś wierny w niewielu spodziewa, i o godzinie, której nie zna. **51** Wtedy [rzeczach], nad wieloma cię ustanowię. Wejdź do odłączy go i wyznaczy mu dział z obłudnikami. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów.

25 Wtedy królestwo niebieskie będzie podobne do

dziesięciu dziewcząt, które wzięły swoje lampy i wyszły na spotkanie oblubieńca. **2** Pięć z nich było mądrych, a pięć głupich. **3** Te głupie, wziaszy swoje lampy, nie wzięły ze sobą oliwy. **4** Lecz mądre wraz z lampami zabrali oliwę w naczyniach. **5** A gdy oblubieniec zwlekał [z przyjściem], wszystkie zmorzyły sen i zasnęły. **6** O północy zaś rozległ się krzyk: Oblubieniec idzie, wyjdźcie mu na spotkanie! **7** Wtedy wstały wszystkie te dziewczęta i przygotowały swoje lampy. **8** A głupie powiedziały do mądrych: Dajcie nam ze swej oliwy, bo nasze lampy gasną. **9** I odpowiedziały mądre: [Nie damy], bo mogłoby i nam, i wam nie wystarczyć. Idźcie raczej do sprzedawców i kupcie sobie. **10** A gdy odeszły kupić, nadszedł oblubieniec. Te, które były gotowe, weszły z nim na wesele i zamknęto drzwi. **11** Potem przyszły też pozostałe dziewczęta i powiedziały: Panie, Panie, otwórz nam! **12** Lecz on odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam, nie znam was. **13** Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia ani godziny, o której Syn Czowieczy przyjdzie. **14** [Królestwo niebieskie] bowiem podobne [jest] do człowieka, który odjeżdżając, zwołał swoje sługi i powierzył im swoje dobra. **15** Jednemu dał pięć talentów, drugiemu dwa, a trzeciemu jeden, każdemu według jego zdolności, i zaraz odjechał. **16** A ten, który otrzymał pięć talentów, poszedł, obracał nimi i zyskał drugie pięć talentów. **17** Tak samo i ten, który [otrzymał] dwa, zyskał drugie dwa. **18** Ten zaś, który otrzymał jeden, poszedł, wykopał [dół] w ziemi i ukrył pieniądze swego pana. **19** A po dłuższym czasie przybył pan tych sług i [zaczął] się

jeden talent i powiedział: Panie, wiedziałem, że jesteś człowiekiem surowym: żniesz, gdzie nie posiałeś i zbierasz, gdzie nie rozsypaneś. **25** Bojąc się więc, poszedłem i ukryłem twój talent w ziemi. Oto masz, co twoje. **26** A jego pan mu odpowiedział: Sługo zły i leniwy! Wiedziałeś, że żnę, gdzie nie posiałem i zbieram, gdzie nie rozsypałem. **27** Powinieneś więc był dać moje pieniądze bankierom, a ja po powrocie odebrałbym to, co moje, z zyskiem. **28** Dlatego odbierzcie mu ten talent i dajcie temu, który ma dziesięć talentów. **29** Każdemu bowiem, kto ma, będzie dane i będzie miał w obfitości. Temu zaś, kto nie ma, zostanie zabrane nawet to, co ma. **30** A nieużytecznego sługę wrzućcie w ciemności zewnętrzne. Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów. **31** Gdy Syn Czowieczy przyjdzie w swojej chwale i wszyscy święci aniołowie z nim, wtedy zasiadzie na tronie swojej chwały. **32** I będą zgromadzone przed nim wszystkie narody, a on odłączy jedne od drugich, jak pasterz odłącza owce od kozłów. **33** I postawi owce po swojej prawej, a kozły po lewej stronie. **34** Wtedy król powie do tych, którzy [będą] po jego prawej stronie: Przyjdźcie, błogosławieni mego Ojca, odziedziccie królestwo przygotowane dla was od założenia świata. **35** Byłem bowiem głodny, a daliście mi jeść, byłem spragniony, a daliście mi pić, byłem obcym, a przyjęliście mnie; **36** Byłem nagi, a ubrałeście mnie, byłem chory, a odwiedziliście mnie, byłem w więzieniu, a przyszliście do mnie. **37** Wtedy sprawiedliwi mu odpowiedzą: Panie, kiedy widzieliśmy cię głodnym i nakarmiliśmy [cię] albo spragnionym i daliśmy [ci] pić? **38** I kiedy widzieliśmy cię obcym i przyjęliśmy [cię] albo nagim i ubraliśmy cię? **39**

Albo kiedy widzieliśmy cię chorym lub w więzieniu i przysłaliśmy do ciebie? 40 A król im odpowiedzie: Zaprawdę srebrników. 16 I odtąd szukał sposobności, aby go powiadam wam: To, co uczyniliście jednemu z tych moich braci najmniejszych, mnie uczyniliście. 41 podeszli do Jezusa i zapytali go: Gdzie chcesz, abyśmy przygotowali ci Paschę do spożycia? 18 stronie: Idźcie ode mnie, przeklęci, w ogień wieczny, przygotowany dla diabła i jego aniołów. (aiōnios g166) 19 Uczniowie zrobili tak, jak im czas jest bliski; u ciebie będę obchodził Paschę z spragniony, a nie daliście mi pić; 43 Byłem obcym, moimi uczniami. 20 Kiedy nastął mnie, byłem chory i w więzieniu, a nie odwiedziliście wieczór, usiadł [za stołem] z dwunastoma. 21 A gdy mnie, 44 Wtedy i oni mu odpowiedzą: Panie, kiedy jedli, powiedział: Zaprawdę powiadam wam, że jeden widzieliśmy cię głodnym albo spragnionym, albo z was mnie wyda. 22 I bardzo zasmuceni zaczęli obcym, albo nagim, albo chorym, albo w więzieniu, pytać jeden po drugim: Czy to ja, Panie? 23 A on a nie usłużyliśmy tobie? 45 Wówczas im odpowiedział: Ten, który macza ze mną rękę w misie, Zaprawdę powiadam wam, czego nie uczyniliście on mnie wyda. 24 Syn Człowieczy odchodzi, jak jednemu z tych najmniejszych, nie uczyniliście i mnie. 46 I pójdą ci na męki wieczne, sprawiedliwi zaś do życia wiecznego. (aiōnios g166)

26 A gdy Jezus dokończył tych wszystkich mów, powiedział do swoich uczniów: 2 Wiecie, że za dwa dni będzie Pascha, a Syn Człowieczy zostanie wydany na Ukrzyżowanie. 3 Wtedy to naczelni kapłani, uczeni w Piśmie i starsi ludu zebrały się na dziedzińcu najwyższego kapłana, zwanego Kajfaszem; 4 I naradzali się, jak by podstępnie schwycić i zabić Jezusa. 5 Lecz mówili: Nie w święto, aby nie wywołać rozruchu wśród ludu. 6 A gdy Jezus był w Betanii, w domu Szymona Trędowatego; 7 Przyszła do niego kobieta, która miała alabastrowe naczynie bardzo drogiego olejku, i wylała go na jego głowę, gdy siedział przy stole. 8 Widząc to, jego uczniowie oburzyli się i powiedzieli: I na cóż to marnotrawstwo? 9 Przecież można było ten olejek drogo sprzedać, a [pieniądze] rozdać ubogim. 10 Gdy Jezus to zauważył, powiedział im: Dlaczego sprawiacie przykrość tej kobiecie? Przecież dobry uczeń spełnił wobec mnie. 11 Ubogich bowiem zawsze macie u siebie, ale mnie nie zawsze mieć będziecie. 12 Bo ona, wylewając ten olejek na moje ciało, zrobiła to, aby przygotować mnie na mój pogrzeb. 13 Zaprawdę powiadam wam: Gdziekolwiek po całym świecie będzie głoszona ta ewangelia, będzie się też opowiadać na jej pamiątkę to, co zrobiła. 14 Wtedy jeden z dwunastu, zwany Judaszem Iskariotą, poszedł do naczelnych kapłanów; 15 I powiedział: Co chcecie mi dać, a ja

A on odpowiedział: Idźcie do miasta, do pewnego człowieka i powiedzcie mu: Nauczyciel mówi: Mój czas jest bliski; u ciebie będę obchodził Paschę z 19 Uczniowie zrobili tak, jak im 20 Kiedy nastął 21 A gdy 22 I bardzo zasmuceni zaczęli 23 A on 24 Syn Człowieczy odchodzi, jak 25 Wtedy 26 A gdy 27 Potem wziął kielich, złożył dziękczynienie i dał im, 28 To bowiem jest 29 Ale mówię wam: 30 A gdy zaśpiewali hymn, wyszli ku Górze Oliwnej. 31 Wtedy Jezus powiedział do nich: Wy wszyscy zgorszycie się z mojego powodu tej nocy. Jest bowiem napisane: Uderzę pasterza i rozproszę się owce stada. 32 Lecz gdy zmartwychwstanę, udam się do Galilei przed wami. 33 A Piotr odezwał się do niego: Choćby się wszyscy zgorszyli z twojego powodu, ja się nigdy nie zgorszę. 34 Powiedział mu Jezus: Zaprawdę powiadam ci, że tej nocy, zanim kogut zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. 35 Odpowiedział mu Piotr: Choćbym miał z tobą umrzeć, nie wyprę się ciebie. Podobnie mówili wszyscy uczniowie. 36 Wtedy Jezus przyszedł z nimi na miejsce zwane Getsemankiem i powiedział do uczniów: Siądźcie tu, a ja tymczasem odejdę tam i będę się modlił. 37 A zwiąwszy ze sobą Piotra i dwóch synów Zebudeusza, zaczął się smucić i odczuwać udrękę. 38 Wtedy

[Jezus] powiedział do nich: Smutna jest moja dusza 58 Piotr zaś szedł za nim z daleka aż do dziedzińca aż do śmierci. Zostańcie tu i czuwajcie ze mną. 59 najwyższego kapłana i wszedłszy tam, siedział ze A odszedłszy trochę dalej, upadł na twarz i modlił się slugami, aby zobaczyć, jak to się skończy. 59 się, mówiąc: Mój Ojcze, jeśli to możliwe, niech mnie Tymczasem naczelní kapłani, starsi i cała Rada szukali ominie ten kielich. Jednak [niech się stanie] nie jak ja fałszywego świadectwa przeciwko Jezusowi, aby go chcę, ale jak ty. 40 Potem przyszedł do uczniów i skazać na śmierć; 60 Lecz nie znaleźli. I chociaż zastał ich śpiących, i powiedział do Piotra: Czy nie przychodziło wielu fałszywych świadków, [jednak mogliście przez jedną godzinę czuwać ze mną? 41 niczego] nie znaleźli. A na koniec wystąpili dwaj Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie. fałszywi świadkowie; 61 Mówiąc: On powiedział: Mogę Duch sprawdzić jest ochoczy, ale ciało słabe. 42 zburzyć świętynię Bożą i w trzy dni ją odbudować. 62 Znowu, po raz drugi odszedł i modlił się, mówiąc: Mój Wtedy najwyższy kapłan powstał i zapytał go: Nic Ojcze, jeśli ten kielich nie może mnie minąć, tylko nie odpowiadasz? [Cóż znaczy to], co oni przeciwko abym go wypił, niech się stanie twoja wola. 43 A gdy tobie zeznają? 63 Lecz Jezus milczał. A najwyższy przyszedł, znowu zastał ich śpiących, bo oczy same kapłan powiedział mu: Zaklinam cię na Boga żywego, im się zamkną. 44 I zostawiwszy ich, odszedł znowu abyś nam powiedział, czy ty jesteś Chrystusem, i modlił się po raz trzeci tymi samymi słowami. 45 Synem Bożym? 64 Odpowiedział mu Jezus: Ty Potem przyszedł do swoich uczniów i powiedział do powiedziałeś. Ale mówię wam: Odtąd ujrzyście Syna nich: Śpijcie jeszcze i odpoczywajcie. Oto nadchodzi Człowieczego siedzącego po prawicy mocy [Boga] i godzina i Syn Człowieczy będzie wydany w ręce przychodzącego na obłokach niebieskich. 65 Wtedy grzeszników. 46 Wstańcie, chodźmy! Oto zbliża się najwyższy kapłan rozdarł swoje szaty i powiedział: ten, który mnie wyda. 47 A gdy on jeszcze mówił, Zbluził! Czyż potrzebujemy jeszcze świadków? Oto nadszedł Judasz, jeden z dwunastu, a z nim liczny teraz słyszeliście bliźnierzstwo. 66 Jak wam się zdaje? tłum z mieczami i kijami, od naczelnych kapłanów i A oni odpowiedzieli: Zasługuje na śmierć. 67 Wówczas starszych ludu. 48 Ten zaś, który go zdradził, ustalił [zaczęli] pluć mu w twarz i bili go pięściami, a inni go z nimi znak, mówiąc: Ten, którego pocałuję, to on. policzkowali; 68 Mówiąc: Prorokuj nam, Chrystusie: Schwytajcie go. 49 Zaraz też podszedł do Jezusa i Kto cię uderzył? 69 Piotr zaś siedział na zewnątrz, na powiedział: Witaj, Mistrzu! I pocałował go. 50 Jezus dziedzińcu. Podeszła do niego pewna dziewczyna i powiedział do niego: Przyjacielu, po co przyszedłeś? powiedziała: Ty też byłeś z Jezusem z Galilei. 70 Lecz Wtedy podeszli, rzucili się na Jezusa i schwytali go. 51 on wyparł się wobec wszystkich, mówiąc: Nie wiem, A oto jeden z tych, [którzy] byli z Jezusem, wyciągnął o czym mówisz. 71 A gdy wyszedł do przedsonka, rękę i dobył miecz, a uderzywszy sługę najwyższego zobaczyła go inna [dziewczyna] i powiedziała do tych, kapłana, odciągnął mu ucho. 52 Wtedy Jezus powiedział który tam byli: On też był z Jezusem z Nazaretem. 72 do niego: Schowaj miecz na swoje miejsce. Wszyscy I znowu wyparł się pod przysięgą: Nie znam tego bowiem, którzy za miecz chwytają, od miecza zginą. człowieka. 73 Po chwili ci, którzy tam stali, podeszli i 53 Czy sądzisz, że nie mógłbym teraz prosić mego powiedzieli do Piotra: Na pewno ty też jesteś [jednym] Ojca, a wystawiłbym mi więcej niż dwanaście legionów z nich, bo i twoja mowa cię zdradza. 74 Wtedy zaczął aniołów? 54 Ale jakże wypełniłyby się Pisma, [które się zaklinają i przysięgać: Nie znam tego człowieka. I mówią], że musi się tak stać? 55 W tym momencie zaraz zapiął kogut. 75 I przypomniał sobie Piotr słowa Jezus powiedział do tłumów: Wyszliście jak na Jezusa, który mu powiedział: Zanim kogut zapieje, bandytę z mieczami i kijami, aby mnie schwycić. trzy razy się mnie wyprzesz. Wyszedł na zewnątrz i Codziennie siadałem z wami, nauczając w świętyni, a gorzko zapłakał. nie schwytaliście mnie. 56 Ale to wszystko się stało, aby się wypełniły Pisma proroków. Wtedy wszyscy uczniowie opuścili go i uciekli. 57 A ci, którzy schwytali Jezusa, zaprowadzili go do Kafasza, najwyższego kapłana, gdzie zebrali się uczeni w Piśmie i starsi.

27 A gdy nastąpił ranek, wszyscy naczelní kapłani i starsi ludu naradzili się przeciwko Jezusowi, aby go zabić. 2 Związali go, odprowadzili i wydali namienikowi Poncjuszowi Piłatowi. 3 Wtedy Judasz, który go wydał, widząc, że został skazany, żałował

[tego] i zwrócił trzydzieści srebrników naczelnym dzieci. 26 Wtedy wypuścił im Barabasza, a Jezusa, kapelanom i starszym; 4 Mówiąc: Zgrzeszyłem, wydając po ubiczowaniu, wydał na ukrzyżowanie. 27 Wówczas krew niewinną. A oni powiedzieli: Cóż nam do tego? żołnierze namiestnika zaprowadzili Jezusa na ratusz i To Twoja sprawa. 5 Wtedy rzucił te srebrniki w świątyni zebrali wokół niego cały oddział. 28 A rozebrawszy i oddał się, a [potem] poszedł i powiesił się. 6 A go, ubrali go w szkarłatny płaszcz. 29 Upleti koronę z naczelną kapłani wzęli srebrniki i mówili: Nie wolno ich cierni i włożyli mu na głowę, a w prawą rękę [dali] klaść do skarbcia świątynnego, gdyż jest to zapłata za trzcinę. I padając przed nim na kolana, naśmiewali krew. 7 I naradziwszy się, kupili za nie pole garncarza, się z niego, mówiąc: Witaj, królu Żydów! 30 A plując aby grzebać [na nim] cudzoziemców. 8 Dlatego to na niego, brali tę trzcinę i bili go po głowie. 31 Kiedy pole aż do dziś nazywa się Polem Krwi. 9 Wtedy go wyszydzili, zdjęli z niego płaszcz, ubrali go w sieć wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka jego szaty i odprowadzili na ukrzyżowanie. 32 A Jeremiasza: I wzęli trzydzieści srebrników, zapłatę wychodząc, spotkali człowieka z Cyreny, imieniem [za] oszacowanego, którego oszacowali synowie Szymon. Tego przymusili, aby niósł jego krzyż. 33 Gdy Izraela; 10 I dali je za pole garncarza, jak mi nakazał przyszli na miejsce zwane Golgotą, czyli Miejscem Pan. 11 Jezus stał przed namiestnikiem. I zapytał go Czaszki; 34 Dali mu do picia ocet zmieszany z namiestnikiem: Czy ty jesteś królem Żydów? Jezus mu żółcią. Skosztował, ale nie chciał pić. 35 A gdy go odpowiedział: Ty [sam to] mówisz. 12 A gdy oskarżali ukrzyżowali, rozdzielili jego szaty i rzucali losy, aby go naczelną kapłani i starsi, nic nie odpowiedział. 13 się wypełniło, co zostało powiedziane przez proraka: Wtedy Piłat zapytał go: Nie słyszysz, jak wiele zeznają. Rozdzieliли między siebie moje szaty, a o moje ubranie przeciwko tobie? 14 Lecz mu nie odpowiedział na rzucali losy. 36 A siedząc, tam go pilnowali. 37 I żadne słowo, tak że namiestnik bardzo się dziwił. 15 umieścili nad jego głową napis z podaniem jego winy: A na święto namiestnik miał zwyczaj wypuszczać To jest Jezus, król Żydów. 38 Ukrzyżowano też z ludowi jednego więźnia, [tego], którego chcieli. 16 nim dwóch bandytów, jednego po prawej, a drugiego Trzymano zaś w tym czasie osławionego więźnia, po lewej stronie. 39 A ci, którzy przechodzili obok, zwanego Barabaszem. 17 Gdy więc się zebrali, zapytał bluźnili mu, kiwając głowami; 40 I mówiąc: Ty, który ich Piłat: Którego chcescie, abym wam wypuścił? burzysz świątynię i w trzy dni [ja] odbudujesz, ratuj Barabasza czy Jezusa, zwanego Chrystusem? 18 samego siebie. Jeśli jesteś Synem Bożym, zejdź z Wiedział bowiem, że wydali go z zawiści. 19 A gdy on krzyża. 41 Podobnie naczelní kapłani z uczonymi w siedział na krześle [sędziowskim], jego żona posłała Piśmie i starszymi, naśmiewając się, mówili: 42 Innych [wiadomość] do niego: Nie mając nic do czynienia z tym ratował, a samego siebie uratować nie może. Jeśli sprawiedliwym, bo dzisiaj we śnie wiele wycierpiał jest królem Izraela, niech teraz zejdzie z krzyża, a z jego powodu. 20 Tymczasem naczelní kapłani uwierzymy mu. 43 Ufał Bogu, niech go teraz wybawi, i starsi namówili tłumy, aby prosili o Barabasza, jeśli go sobie upodobał. Przecież powiedział: Jestem a [domagały się] stracenia Jezusa. 21 Namiestnik Synem Bożym. 44 Tak samo uragali mu też bandyci, zapytał ich: Którego z tych dwóch chcescie, abym którzy byli z nim ukrzyżowani. 45 A od godziny szóstej wam wypuścić? A oni odpowiedzieli: Barabasza. 22 aż do dzisiaj ciemność ogarnęła całą ziemię. 46 Piłat zapytał ich: Cóż więc mam zrobić z Jezusem, Około godziny dzisiaj Jezus zwołał donośnym którego nazywają Chrystusem? Odpowiedzieli mu głosem: Eli, Eli, lama sabachthani? To znaczy: Boże wszyscy: Niech będzie ukrzyżowany! 23 Namiestnik mój, Boże mój, czemu mnie opuściłeś? 47 Wtedy zaś zapytał: Cóż właściwie złego uczynił? Lecz oni niektórzy z tych, co tam stali, usłyszawszy to, mówili: jeszcze głośniej wołali: Niech będzie ukrzyżowany! 24 On woła Eliasza. 48 I zaraz jeden z nich podbiegł, Gdy Piłat zobaczył, że nic nie osiąga, ale [przeciwnie], wzął gąbkę i napełnił ją octem, a włożywszy na zamieszanie staje się większe, wzął wodę i umył trzcinę, dał mu pić. 49 Lecz inni mówili: Przestań, ręce przed tłumem, mówiąc: Nie jestem winny krwi zobaczymy, czy przyjdzie Eliasz, aby go wybawić. 50 tego sprawiedliwego. To wasza sprawa. 25 A cały Jezus zaś zwołał ponownie donośnym głosem i lud odpowiedział: Krew jego na nas i na nasze oddał ducha. 51 A oto zasłona świątyni rozerwała

się na pół, od góry aż do dołu, ziemia się zatrzęsła i **8** Odeszły więc szybko od grobu z bojaźnią i z wielką skały popękały. **52** Grobowce się otworzyły, a wiele radością i pobiegły przekazać to jego uczniom. **9** ciała świętych, którzy zasnęli, powstało. **53** I wyszli z Kiedy szły przekazać to jego uczniom, nagle Jezus grobów po jego zmartwychwstaniu, weszli do miasta wyszedł im na spotkanie i powiedział: Witajcie! A świętego i ukazali się wielu. **54** Wtedy setnik i ci, one podezły, objęły go za nogi i oddały mu pokłon. którzy z nim pilnowali Jezusa, widząc trzęsienie ziemi **10** Wtedy Jezus powiedział do nich: Nie bójcie się! i to, co się działa, bardzo się złękli i powiedzieli: On Idźcie, powiedziecie moim braciom, aby poszli do prawdziwie był Synem Bożym. **55** A było tam wiele Galilei. Tam mnie ujrza. **11** A gdy one poszły, niektórzy kobiet, które przypatrywały się z daleka. Szły one ze straży przyszli do miasta i oznajmili naczelnym za Jezusem od Galilei i usługiwały mu. **56** Wśród kapłanom wszystko, co się stało. **12** Ci zaś zebraли się nich były: Maria Magdalena, Maria, matka Jakuba i ze starszymi i naradziszy się, dali żołnierzom sporo Józefa, oraz matka synów Zebedeusza. **57** A gdy pieniędzy; **13** I powiedzieli: Mówcie, że jego uczniowie nastął wieczór, przyszedł bogaty człowiek z Arymatei, przyszli w nocy i wykradli go, gdy spaliście. **14** A imieniem Józef, który też był uczniem Jezusa. **58** Udał gdyby to doszło do namiestnika, my go przekonamy, się on do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. Wtedy Piłat a was zapewnijmy bezpieczeństwo. **15** Wzięli więc rozkazał, aby [mu] je wydano. **59** A Józef zabrał ciało, pieniądze i zrobili, jak ich pouczono. I rozniosła się owinał je w czyste płótno; **60** I złożył w swoim nowym ta wieść wśród Żydów, i trwa aż do dziś. **16** Potem grobowcu, który wykuł w skale. Przed wejście do jedenastu uczniów poszło do Galilei na góre, na którą grobowca zatoczył wielki kamień i odszedł. **61** A Maria Jezus im polecił. **17** A gdy go ujrzały, oddali mu poklon. Magdalena i druga Maria siedziały tam naprzeciw Niektórzy jednak wątpili. **18** Wtedy Jezus podszedł i grobowca. **62** Następnego dnia, [pierwszego] po [dniu] powiedział do nich: Dana mi jest wszelka władza na przygotowania, naczelní kapłani i faryzeusze zebrały niebie i na ziemi. **19** Idźcie więc i nauczajcie wszystkie się u Piłata; **63** I oznajmili: Panie, przypomnialiśmy narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha sobie, że ten zwodziciel powiedział, gdy jeszcze żył: Świętego; **20** Ucząc je przestrzegać wszystkiego, Po trzech dniach zmartwychwstanę. **64** Rozkaż więc co wasm przekazałem. A oto ja jestem z wami przez zabezpieczyć grobowiec aż do trzeciego dnia, by wszystkie dni aż do końca świata. Amen. (aiōn g165)

28 A gdy skończył się szabat i świtało pierwszego [dnia] tygodnia, Maria Magdalena i druga Maria przyszły obejrzeć grób. **2** A oto powstało wielkie trzęsienie ziemi. Anioł Pana bowiem, zstąpiwszy z nieba, podszedł, odważył kamień od wejścia i usiadł na nim. **3** Jego oblicze było jak błyskawica, a jego szaty biale jak śnieg. **4** A strażnicy drżeli ze strachu i stali się jak umarli. **5** Anioł zaś powiedział do kobiet: Wy się nie bójcie! Wiem bowiem, że szukacie Ukrzyżowanego Jezusa. **6** Nie ma go tu. Powstał bowiem, jak powiedział. Chodźcie, zobaczycie miejsce, gdzie leżał Pan. **7** Idźcie szybko i powiedziecie jego uczniom, że zmartwychwstał i oto udaje się do Galilei przed wami. Tam go ujrzyście. Oto was powiedziałem.

Marka

1 Początek ewangelii Jezusa Chrystusa, Syna Bożego. **2** Jak jest napisane u Proroków: Oto ja posyłam mego posłańca przed twoim obliczem, który przygotuje twoją drogę przed tobą. **3** Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. **4** Jan chrzcili na pustyni i głosił chrzest pokuty na przebaczenie grzechów. **5** I przychodziła do niego cała kraina judzka i mieszkańców Jerozolimy, i wszyscy byli chrzczeni przez niego w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy. **6** Jan ubierał się w sierść wielblądzią i miał skórzany pas wokół swoich bioder, a jadał szarańczę i miód leśny. **7** I głosił: Idzie za mną mocniejszy ode mnie, któremu nie jestem godny, schyliwszy się, rozwiązać rzemyka u jego obuwia. **8** Ja chrzciłem was wodą, ale on będzie was chrzcił Duchem Świętym. **9** A w tych dniach przyszedł Jezus z Nazaretu w Galilei i został ochrzczony przez Jana w Jordanie. **10** A zaraz, wychodząc z wody, ujrzał rozstępujące się niebiosa i Ducha jak gołębicę zstępującego na niego. **11** I rozległ się głos z nieba: Ty jesteś moim umiłowanym Synem, w którym mam upodobanie. **12** I zaraz Duch zapędził go na pustynię. **13** Był tam na pustyni czterdzieści dni, będąc kuszony przez szatana. I przebywał wśród zwierząt, a aniołowie służyli mu. **14** Lecz potem, gdy Jan został wtrącony [do więzienia], Jezus przyszedł do Galilei, głosząc ewangelię królestwa Bożego; **15** I mówiąc: Wypełnił się czas i przybliżyło się królestwo Boże. Pokutując i wierzcie ewangelii. **16** A przechadzając się nad Morzem Galilejskim, zobaczył Szymona i Andrzeja, jego brata, zarzucających sieć w morze; byli bowiem rybakami. **17** I powiedział do nich Jezus: Pójdzcie za mną, a sprawię, że staniecie się rybakami ludzi. **18** A [on] natychmiast zostawili swoje sieci i poszli za nim. **19** Gdy zaś odszedł stamtąd nieco dalej, zobaczył Jakuba, syna Zebedeusza, i Jana, jego brata, którzy w łodzi naprawiali sieci. **20** I zaraz ich powołał, a oni zostawili swego ojca Zebedeusza w łodzi z najemnikami i poszli za nim. **21** Potem weszli do Kafarnaum, a zaraz w szabat [Jezus] wszedł do synagogi i nauczał. **22** I zdumiewali się jego nauką, uczył ich bowiem jak ten, który ma moc, a nie jak uczeni w Piśmie. **23** A w ich synagodze był człowiek [mający] ducha nieczystego, który zawałał: **24** Ach, cóż

my z tobą mamy, Jezusie z Nazaretu? Przyszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś: Świętym Bogiem! **25** I zgromił go Jezus: Zamilcz i wyjdź z niego! **26** Wtedy duch nieczysty szarpnął nim i zawaławszy donośnym głosem, wyszedł z niego. **27** I zdumieni się wszyscy, tak że pytali się między sobą: Cóż to jest? Co to za nowa nauka, że z mocą rozkazuje nawet duchom nieczystym i są mu posłusze? **28** I wieść o nim szybko się rozeszła po całej okolicy wokół Galilei. **29** A zaraz po wyjściu z synagogi przyszli z Jakubem i Janem do domu Szymona i Andrzeja. **30** A teściowa Szymona leżała w gorączce. Od razu też powiedzieli mu o niej. **31** Podszedł więc i podniósł ją, ujawszy za rękę, i natychmiast opuściła ją gorączka. A ona usługiwała im. **32** Kiedy nastąpił wieczór i zaszło słońce, przynosili do niego wszystkich chorych oraz opętanych. **33** A całe miasto zgromadziło się przed drzwiami. **34** On zaś uzdrowił wielu cierpiących na różne choroby i wypędził wiele demonów, a nie pozwolił demonom mówić, bo go znały. **35** A wstawiły wczesnym rankiem, przed światem, wyszedł i udał się na odludne miejsce, i tam się modlił. **36** Poszli też za nim Szymon i ci, którzy z nim byli. **37** A znalazły go, powiedzieli mu: Wszyscy cię szukają. **38** Wtedy im powiedział: Chodźmy do przyległych miasteczek, aby i tam głosił, bo po to przyszedłem. **39** I głosił w ich synagogach po całej Galilei, i wypędzał demony. **40** Wtedy przyszedł do niego trędowaty, upadł przed nim na kolana i prosił go: Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić. **41** A Jezus, zdetyniątym, wyciągnął rękę, dotknął go i powiedział do niego: Chcę, bądź oczyyszczony! **42** Gdy Pan przyprowadził natychmiast trąd go opuścił i został oczyszczony. **43** A [Jezus] surowo mu przekazał i zaraz go odprawił; **44** Mówiąc: Uważaj, abyś nikomu nic nie mówił, ale idź, pokaż się kapłanowi i ofiaruj za swoje oczyszczenie to, co nakazał Mojżesz, na świadectwo dla nich. **45** Lecz on odszedł i zaczął bardzo to rozpowiadać i roznosić, tak że Jezus nie mógł już jawnie wejść do miasta, ale przebywał na zewnątrz, w miejscowościach odludnych. A [ludzie] zawsze schodzili się do niego.

2 A po kilku dniach znowu przyszedł do Kafarnaum i usłyszano, że jest w domu. **2** I zaraz zeszło się tak wielu [ludzi], że nie mogli się zmieścić nawet przed drzwiami. I głosił im słowo [Boże]. **3** Wtedy

przyszli do niego, niosąc sparaliżowanego, a niosło go młodego wina do starych bukłaków, bo inaczej małe czterech [ludzi]. 4 A gdy nie mogli do niego podejść z wino rozsadza bukłaki i wino wycieka, a bukłaki się powodu tłumu, odkryli dach [nad miejscem], gdzie był psują. Lecz nowe wino należy wlewać do nowych [Jezus], wyłamali go i spuścili na dół posłanie, na bukłaki. 23 A gdy Jezus szedł w szabat przez którym leżał sparaliżowany. 5 A Jezus, widząc ich zboża, jego uczniowie zaczęli po drodze zrywać ziarę, powiedział do sparaliżowanego: Synu, twoje kłosy. 24 Wtedy faryzeusze mówili do niego: Spójrz, grzechy są ci przebaczone. 6 A byli tam niektórzy czemu oni robią w szabat to, czego nie wolno [robić]? z uczonych w Piśmie, siedząc i myśląc w swoich 25 A on im odpowiedział: Nigdy nie czytaliście, co sercach: 7 Czemu on mówi takie bliźnierzstwa? Któz zrobił Dawid, gdy znalazł się w potrzebie i był głodny, może przebaczać grzechy oprócz samego Boga? 8 on i ci, którzy z nim byli? 26 Jak wszedł do domu A zaraz Jezus, poznawszy w swym duchu, że tak Bożego za Abiatara, najwyższego kapłana, i jadł myśleli, powiedział do nich: Czemuż tak myślicie w chleby pokładne, których nie wolno było jeść nikomu swoich sercach? 9 Cóż jest łatwiej – powiedzieć oprócz kapłanów, i dał również tym, którzy z nim byli? sparaliżowanemu: Przebaczone są ci grzechy, czy 27 Powiedział im także: Szabat został ustanowiony powiedzieć: Wstań, weź swoje posłanie i chodź? dla człowieka, a nie człowiek dla szabatu. 28 Dlatego 10 Ale żebyscie wiedzieli, że Syn Człowieczy ma Syn Człowieczy jest też Panem szabatu.

na ziemi moc przebaczać grzechy – powiedział do sparaliżowanego: 11 Mówię ci: Wstań, weź swoje posłanie i idź do domu. 12 A on natychmiast wstał, wziął swoje posłanie i wyszedł na oczach wszystkich, tak że wszyscy byli zdumieni i chwalili Boga, mówiąc: Nigdy nie widzieliśmy czegoś takiego. 13 I wyszedł znów nad morze. I przychodził do niego cały lud, a on ich nauczał. 14 A przechodząc, zobaczył Lewiego, [syna] Alfeusza, siedzącego w punkcie celnym, i powiedział do niego: Pójdź za mną. A on wstał i poszedł za nim. 15 Kiedy Jezus siedział za stolem w jego domu, razem z Jezusem i jego uczniami siedziało wielu celników i grzeszników. Były ich bowiem wielu i chodzili za nim. 16 A uczeni w Piśmie i faryzeusze, widząc, że je z celnikami i grzesznikami, mówili do jego uczniów: Cóż to [jest], że on je i pije z celnikami i grzesznikami? 17 A Jezus, usłyszawszy to, powiedział im: Nie zdrowi, lecz chorzy potrzebują lekarza. Nie przeszędem wzywać do pokuty sprawiedliwych, ale grzeszników. 18 A uczniowie Jana i faryzeuszy pościśli. Przyszli więc i pytali go: Czemu uczniowie Jana i faryzeuszy poszczą, a twoi uczniowie nie poszczą? 19 I odpowiedział im Jezus: Czy przyjaciele oblubieńca mogą pościć, gdy jest z nimi oblubieniec? Dopóki mają ze sobą oblubieńca, nie mogą pościć. 20 Lecz przyjdą dni, gdy oblubieniec zostanie od nich zabrany, a wtedy, w tych dniach, będą pościć. 21 Nikt nie przyszywa łaty z nowego sukna do starej szaty, inaczej nowa łata ujmuję [nieco] od starej [szaty] i rozdarcie staje się gorsze. 22 Nikt też nie wlewa

3 I wszedł znowu do synagogi. A był tam człowiek, który miał uschłą rękę. 2 I obserwowali go, czy uzdrowi go w szabat, aby go oskarżyć. 3 Wtedy powiedział do człowieka, który miał uschłą rękę: Wyjdź na środek! 4 A do nich powiedział: Czy wolno w szabat czynić dobrze czy źle? Ocalić życie czy zabić? Lecz oni milczeli. 5 Wtedy spojrzał po nich z gniewem i zasmucony zatwardziałością ich serca, powiedział do tego człowieka: Wyciągnij rękę! Wyciągnął, a jego ręka znowu stała się zdrowa jak [i] druga. 6 Wówczas faryzeusze wyszli i zaraz odbyły naradę z herodianami przeciwko niemu, w jaki sposób go zgładzić. 7 Jezus zaś ze swymi uczniami odszedł nad morze, a wielkie mnóstwo ludzi szło za nim z Galilei i Judei; 8 Z Jerozolimy, Idumei i Zajordania. Również spośród tych, którzy mieszkali w okolicach Tyru i Sydonu, przyszło do niego mnóstwo ludzi, słysząc, jak wielkie rzeczy czyni. 9 I nakazał swoim uczniom, aby zawsze mieli przygotowaną łódkę, ze względu na tłum, aby nie napierał na niego. 10 Wielu bowiem uzdrowił, tak że wszyscy, którzy mieli [jakiekolwiek] choroby, cisnęli się do niego, aby go dotknąć. 11 A duchy nieczyste na jego widok padały przed nim i wołyły: Ty jesteś Synem Bożym! 12 Lecz on surowo im nakazywał, żeby go nie ujawniały. 13 Potem wszedł na górę i wezwał do siebie tych, których sam chciał, a oni przyszli do niego. 14 I ustanowił dwunastu, aby z nim byli, aby ich wysłać na głoszenie; 15 I aby mieli moc uzdrawiania chorób i wypędzania demonów. 16 [Ustanowił] Szymona, któremu nadał

imię Piotr; 17 Jakuba, [syna] Zebedeusza, i Jana, była głęboka. 6 A gdy słońce wzeszło, wypaliło je, brata Jakuba, którym nadał przydomek Boanerges, a ponieważ nie miało korzenia, uschło. 7 Inne zaś co znaczy: Synowie Gromu; 18 Andrzeja, Filipa, padło między ciernie, a ciernie wyrosły i zagłuszyły Bartłomieja, Mateusza, Tomasza, Jakuba, [syna] je, i nie wydało owocu. 8 A inne padło na dobrą Alfeusza, Tadeusza, Szymona Kananejczyka; 19 I ziemię i wydało bujnie wschodzący i rosnący owoc: Judasza Iskariotę, który go wydał. 20 Potem przyszli jedno trzydziestokrotny, inne sześćdziesięciokrotny, a do domu. I znowu zgromadził się tłum, tak że nie jeszcze inne stokrotny. 9 I mówił im: Kto ma uszy do mogli nawet zjeść chleba. 21 A gdy jego bliscy o tym słuchania, niech słucha. 10 A gdy był sam, pytali go ci, usłyszeli, przyszli, aby go pochwycić. Mówili bowiem: którzy przy nim byli z dwunastoma, o tą przypowieść. Odszedł od zmysłów. 22 A uczeni w Piśmie, którzy 11 A on im odpowiedział: Wam dano poznać tajemnicę przyszli z Jerozolimy, mówili: Ma Belzebuba i przez królestwa Bożego. Tym zaś, którzy są na zewnątrz, władcę demonów wypędza demony. 23 I przywoławszy wszystko podaje się w przypowieściach; 12 Aby ich [do siebie], mówił do nich w przypowieściach: patrząc, patrzyli, a nie widzieli i słysząc, słyszeli. Jakże szatan może wypędzić szatana? 24 Jeśli a nie zrozumieli, by się czasem nie nawrócili i nie królestwo jest podzielone wewnętrznie, to takie były im przebaczone grzechy. 13 I powiedział do królestwo nie może przetrwać. 25 I jeśli dom jest nich: Nie rozumiecie tej przypowieści? Jakże więc podzielony wewnętrznie, to taki dom nie będzie mógł zrozumieć wszystkie [inne] przypowieści? 14 Siewca przetrwać. 26 Jeśli [więc] szatan powstał przeciwko sieje słowo. 15 A ci przy drodze są tymi, którym sieje sobie [samemu] i jest podzielony, nie może przetrwać, się słowo, ale gdy usłyszą, zaraz przychodzi szatan i ale to jego koniec. 27 Nikt nie może wejść do domu wybiera słowo zasiane w ich sercach. 16 Podobnie ci, mocarza i zagrabić jego własności, jeśli najpierw którzy zostali posiani na miejscach skalistych, są tymi, nie zwiąże [tego] mocarza; wtedy ograbi jego dom. którzy, gdy usłyszą słowo, natychmiast je z radością 28 Zaprawdę powiadamy wam: Wszystkie grzechy i przyjmują; 17 Jednak nie mają w sobie korzenia, lecz bluźnierstwa, którymi bluźnią synowie ludzcy, będą trwają do czasu. Potem, gdy przychodzi ucisk albo im przebaczone. 29 Kto jednak bluźni przeciwko prześladowanie z powodu słowa, zaraz się gorszą. 18 Duchowi Świętemu, nigdy nie dostąpi przebaczenia, A ci, którzy zostali posiani między cierniami, są tymi, ale podlega [karze] wiecznego potępienia. (aiōn g165, którzy słuchają słowa; 19 Lecz troski tego świata, aiōnios g166) 30 Bo mówili: Ma ducha nieczystego. 31 uluda bogactwa i żądze innych rzeczy wchodzą i Wtedy przyszli jego bracia i matka, a stojąc przed zagłuszają słowo, i staje się bezowocne. (aiōn g165) 20 domem, posłali po niego, wzywając go. 32 A tłum Ci zaś, którzy zostali posiani na dobrej ziemi, są tymi, siedział wokół niego. I powiedzieli mu: Oto twoja którzy słuchają słowa, przyjmują [je] i przynoszą owoc: matka i twoi bracia [sa] przed domem i szukają cię. jedni trzydziestokrotny, inni sześćdziesięciokrotny, 33 Lecz on im odpowiedział: Któz jest moją matką a jeszcze inni stokrotny. 21 Ponadto mówił im: Czy i moimi braćmi? 34 A spojrzał po tych, którzy przynosi się świecę, aby wstawić ją pod naczynie siedzieli wokół [niego], powiedział: Oto moja matka i albo pod łóżko? Czy [nie po to], aby ją postawić na moi bracia! 35 Kto bowiem wypełnia wolę Boga, ten świeczniku? 22 Nie ma bowiem nic tajemnego, co by jest moim bratem, moją siostrą i [moją] matką.

4 I znowu zaczął nauczać nad morzem. Zgromadził się wokół niego wielki tłum, tak że wszedłszy do łodzi, siedział [w niej] na morzu, a wszyscy ludzie byli na brzegu. 2 A on nauczał ich wielu rzeczy w przypowieściach i mówił do nich w swojej nauce: 3 Słuchajcie! Oto siewca wyszedł siać. 4 A gdy siął, jedno padło przy drodze, a ptaki niebieskie przyleciały i wydziełały je. 5 Inne padło na [miejscu] skaliste, gdzie nie miało wiele ziemi, i szybko wzeszło, bo ziemia nie

nie miało być ujawnione ani nic ukrytego, co by nie miało wyjść na jaw. 23 Jeśli ktoś ma uszy do słuchania, niech słucha. 24 I powiedział do nich: Uważajcie na to, czego słuchacie. Jaką miarą mierzycie, [taką] będzie wam odmierzone, a wam, którzy słuchacie, zostanie [jeszcze] dodane. 25 Kto bowiem ma, będzie mu dodane, a kto nie ma, zostanie mu zabrane nawet to, co ma. 26 I mówił: Z królestwem Bożym jest tak, jak gdyby człowiek wrzucił ziarno w ziemię. 27 Czy śpi, czy wstaje, we dniu i w nocy, ziarno wschodzi

i rośnie, a on nie wie [jak]. **28** Bo ziemia sama z tej krainy. **11** A pasło się tam w pobliżu góry wielkie siebie wydaje plon, najpierw żdżbło, potem kłos, a stado świń. **12** I wszystkie te demony prosiły go: potem pełne ziarno w kłosie. **29** A gdy plon dojrzał, Poślij nas w te świnie, abyśmy [mogły] w nie wejść. [on] zaraz zapuszcza sierp, bo nadeszło żniwo. **30** **13** I Jezus zaraz im pozwolił. A duchy nieczyste, Powiedział jeszcze: Do czego przyrównamy królestwo wyszedłszy, weszły w świnie. Wtedy stado, liczące Boże albo jaką przypowieścią je wyrazimy? **31** Jest około dwóch tysięcy, ruszyło pędem po urwisku do jak ziarno gorczyicy, które, gdy zostaje wsiane w morze i utonęło w nim. **14** Ci zaś, którzy paśli świnie, ziemię, jest najmniejsze ze wszystkich nasion na uciekli i opowiedzieli [o tym] w mieście i we wsiach. I ziemi. **32** Lecz wsiane wyrasta i staje się większe wyszły [ludzie], aby zobaczyć, co się stało. **15** Przyszli od wszystkich jarzyn, i wypuszczają wielkie gałęzie, więc do Jezusa i zobaczyli tego, który był opętany, w tak że ptaki niebieskie mogą się gnieździć w jego którym był legion [demonów], jak siedział ubrany i cieniu. **33** I w wielu takich przypowieściach mówił im przy zdrowych zmysłach. I bali się. **16** A ci, którzy to słowo, stosownie do tego, jak mogli słuchać. **34** A widzieli, opowiedzieli im, co się stało z opętanym, bez przypowieści nie mówił do nich. Na osobności a [także] o świach. **17** Wtedy zaczęli go prosić, zaś wykładał wszystko swoim uczniom. **35** Tego aby odszedł z ich granic. **18** A gdy wsziadł do łodzi, samego dnia, gdy nastąpił wieczór, powiedział do prosił go ten, który był opętany, aby [mógl] przy nim nich: Przeprawmy się na drugą stronę. **36** A gdy zostało. **19** Lecz Jezus mu nie pozwolił, ale powiedział: odprawili tłum, wzięli go ze sobą, tak jak był w łodzi. Idź do domu, do swoich, i opowiedz im, jak wielkie Towarzyszyły mu też inne łodki. **37** Wtedy zerwał się rzeczy Pan ci uczynił i jak się nad tobą zmiliała. gwałtowny wicher i fale uderzały w łódź, tak że już się **20** Odszedł więc i zaczął w Dekapolu opowiadać, napełniała. **38** A on spał w tyle łodzi na wezgłowiu. jak wielkie rzeczy Jezus mu uczynił. I wszyscy się Obudzili go więc i mówili do niego: Nauczycielu, nie dziwili. **21** A gdy Jezus przeprawił się z powrotem obchodzi cię, że giniemy? **39** Wówczas wstał, zgromił w łodzi na drugą stronę, zebrało się wokół niego wiatr i powiedział do morza: Milcz i uspokój się! I ustąpiło mnóstwo ludzi. A [on] był nad morzem. **22** Wtedy wiatr, i nastąpiła wielka cisza. **40** Wtedy powiedział do przyszedł jeden z przełożonych synagogi, imieniem nich: Czemu się tak boicie? Jak [to jest, że] nie macie wiary? **41** I ogarnął ich wielki strach, i mówili jeden do drugiego: Kim on jest, że nawet wiatr i morze są mu posłuszarne?

5 I przeprawili się za morze do kraju Gadareńczyków. **2** A gdy on wyszedł z łodzi, zaraz wybiegł mu [nапротив] z grobowców człowiek mający ducha nieczystego. **3** Mieszkał on w grobowcach i nawet lańcuchami nikt nie mógł go związać. **4** Często bowiem był wiązany pętami i lańcuchami, ale rwał lańcuchy i kruszył pęta, i nikt nie mógł go poskromić. **5** A zawsze, we dnie i w nocy, przebywał w górzach i grobowcach, krzycząc i tłukąc siebie kamieniami. **6** Gdy więc zobaczył Jezusa z daleka, przybiegł i oddał mu poklon; **7** A wołając donośnym głosem, powiedział: Cóż mam z tobą, Jezusie, Synu Boga najwyższego? Zaklinam cię na Boga, abyś mnie nie dręczył. **8** Powiedział mu bowiem: Wyjdź, duchu nieczysty, z tego człowieka! **9** I zapytał go: Jak ci na imię? A on odpowiedział: Na imię mi Legion, bo jest nas wielu. **10** I prosił go bardzo, aby nie wyganiał ich Jair, a gdy go zobaczył, padł mu do nóg. **23** I prosił go usilnie: Moja córeczka umiera. Przyjdź, polóż na nią ręce, aby została uzdrawiona, a będzie żyła. **24** I poszedł z nim. Szło zaś za nim mnóstwo ludzi, którzy na niego napierali. **25** Wtedy pewna kobieta, która od dwunastu lat cierpiała na upływ krwi; **26** I wiele wycierpiała od licznych lekarzy, i wydała wszystko, co miała, a nic jej nie pomogło, przeciwnie, pogarszało jej się; **27** Usłyszałszy o Jezusie, podeszła w tłumie od tyłu i dotknęła jego szaty. **28** Mówiła bowiem: Jeśli dotknę choćby jego szaty, będę zdrowa. **29** I natychmiast ustąpiła jej upływ krwi, i poczuła w ciele, że została uzdrawiona ze swojej choroby. **30** A Jezus od razu poznął, że wyszła z niego moc, odwrócił się do tłumu i zapytał: Kto dotknął moich szat? **31** Odpowiedzieli mu jego uczniowie: Widzisz, że tłum na ciebie napiera, a pytasz: Kto mnie dotknął? **32** I spojrzał wokół, aby zobaczyć tę, która to uczyniła. **33** Wtedy kobieta ze strachem i z drżeniem, wiedząc, co się z nią stało, podeszła, upadła przed nim i wyznała mu całą prawdę. **34** A on powiedział do niej:

Córko, twoja wiara cię uzdrowiła, idź w pokoju i bądź **11** A jeśli was ktoś nie przyjmie i nie usłucha, uzdrawiona ze swojej choroby. **35** A gdy jeszcze wyszedłszy stamtąd, strażnicy pył z waszych nóg mówił, przyszli ludzie od przełożonego synagogi i na świadectwo [przeciwko] nim. Zaprawdę powiadam powiedzieli: Twoja córka umarła. Czemu jeszcze wam: Lżej będzie Sodomie i Gomorze w dzień trudzisz Nauczyciela? **36** Ale Jezus, gdy tylko usłyszał, sądu niż temu miasta. **12** Wtedy wszyscy i głosili, że co mówili, powiedział do przełożonego synagogi: Nie [ludzie powinni] pokutować. **13** I wypędzali wiele bój się, tylko wierz! **37** I nie pozwolił iść za sobą demonów, i wielu chorych namaszczał olejkiem, nikomu oprócz Piotra, Jakuba i Jana, brata Jakuba. i uzdrawiał. **14** I usłyszał o nim król Herod (bo **38** A gdy przeszedł do domu przełożonego synagogi, jego imię się rozsławiło), i powiedział: Jan Chrzciciel zobaczył [tam] zamieszanie oraz płaczących i bardzo zmartwychwstał, dlatego cuda dokonują się przez zawodzących. **39** Wszedłszy więc, powiedział do niego. **15** [A] inni mówili: To Elias; jeszcze inni mówili: nich: Dlaczego robicie zamieszanie i płaczecie? To prorok albo [ktoś] jak jeden z proroków. **16** Gdy Dziewczynka nie umarła, tylko śpi. **40** I naśmiewali Herod o tym usłyszał, powiedział: To Jan, którego się z niego. Ale on wyrzucił wszystkich, wziął ze Ściałem. On zmartwychwstał. **17** Sam Herod bowiem sobą ojca i matkę dziewczynki oraz tych, którzy przy kazał schwycić Jana i wracić go do więzienia z nim byli, i wszedł tam, gdzie leżała dziewczynka. powodu Herodiady, żony swego brata Filipa, gdyż **41** Ujął dziewczynkę za rękę i powiedział do niej: pojal ją za żonę. **18** Bo Jan mówił Herodowi: Nie Talitha kumi! – co się tłumaczy: Dziewczynko, mówię wolno ci mieć żony swego brata. **19** A Herodiada ci, wstan! **42** I natychmiast dziewczynka wstała i zawzięła się na niego i chciała go zabić, ale nie chodziła, miała bowiem dwanaście lat. I ogarnęło ich mogła. **20** Herod bowiem obawiał się Jana, wiedząc, wielkie zdumienie. **43** Wtedy przykazał im surowo, że jest człowiekiem sprawiedliwym i świętym, i miał aby nikt się o tym nie dowiedział, i polecił, aby dano wzrok na niego, a słuchając go, wiele czynił; i jej jeść.

6 I wyszedłszy stamtąd, przeszedł w swoje rodzinne strony, a szli za nim jego uczniowie. **2** A gdy nadszedł szabat, zaczął nauczać w synagodze. Wielu zaś, słuchając [go], zdumiewało się i pytało: Skąd on ma to wszystko? I co to za mądrość, która jest mu dana, że nawet takie cuda dzieją się przez jego ręce? **3** Czy to nie jest cieśla, syn Marii, a brat Jakuba, Józefa, Judy i Szymona? Czyż nie ma tu wśród nas także jego sióstr? I gorszyli się z jego powodu. **4** Ale Jezus powiedział do nich: [Nigdzie] nie jest prorok bez czci, tylko w swojej ojczyźnie, wśród [swoich] krewnych i w swoim domu. **5** I nie mógł tam uczynić żadnego cuda oprócz [tego], że uzdrowił niektórych chorych, kładąc na nich ręce. **6** I dziwił się ich niedowiarstwu. Potem obchodził okoliczne wioski, nauczając. **7** Wtedy, przywoławszy do siebie dwunastu, zaczął ich rozsyłać po dwóch. Dał im też moc nad duchami nieczystymi. **8** I nakazał im, aby oprócz laski nie brały na drogę niczego: ani torby, ani chleba, ani pieniędzy w trzosie; **9** Lecz żeby założyli sandały i nie wkładali dwóch szat. **10** Potem mówią do nich: Gdziekolwiek wejdziecie do [jakiegoś] domu, zostańcie tam, dopóki stamtąd nie odejdziecie.

11 A gdy nadeszła odpowiednia chwila, Herod, obchodząc dzień swoich urodzin, wyprawił ucztę dla swoich dostojników, dowódców wojskowych i znakomitości z Galilei. **22** Kiedy córka tej Herodiady weszła i tańczyła, spodobała się Herodowi i wspólniesiadnikom. [Wtedy] król powiedział do dziewczyny: Proś mnie, o co chcesz, a dam ci. **23** I przysiągl jej: O cokolwiek mnie poprosisz, dam ci, aż do połowy mego królestwa. **24** Ona więc wyszła i zapytała swoją matkę: O co mam prosić? A ta odpowiedziała: O głowę Jana Chrzciciela. **25** Natychmiast też weszła z pośpiechem do króla i prosiła: Chcę, żebyś mi zaraz dał na misie głowę Jana Chrzciciela. **26** I zasmucił się król bardzo, jednak ze względu na przysięgę i wspólniesiadników nie chciał jej odmówić. **27** Król natychmiast posłał kata i rozkazał przynieść jego głowę. A ten, poszedłszy, Ściał go w więzieniu. **28** Potem przyniósł na misie jego głowę i dał ją dziewczynie, a dziewczyna dała ją swojej matce. **29** Gdy usłyszeli o tym jego uczniowie, przyszli, zabrali jego ciało i złożyli w grobie. **30** A apostołowie zebraли się u Jezusa i opowiedzieli mu wszystko, co czynili i czego nauczali. **31** I powiedział do nich: Pójdzcie wy na odludne miejsce i odpocznijcie trochę. Wielu

bowiem przychodziło i odchodziło, tak że nie mieli tam pieszo ze wszystkich miast, wyprzedzili ich i zgromadzili się przy nim. **34** Kiedy Jezus wyszedł, zobaczył mnóstwo ludzi i ulitował się nad nimi, bo byli jak owce niemające pasterza. I zaczął nauczać ich wielu rzeczy. **35** A gdy było już późno, jego uczniowie podeszli do niego i powiedzieli: Miejsce to jest puste, a pora już późna. **36** Odpraw ich, aby poszli do okolicznych osad i wsi i kupili sobie chleba, bo nie mają co jeść. **37** Lecz on im odpowiedział: Wy dajcie im jeść. Zapytali go więc: Czy mamy pójść i za dwieście groszy kupić chleba, i dać im jeść? **38** A on im powiedział: Ile macie chleba? Idźcie i zobaczcie. A oni, dowiedziawszy się, powiedzieli: Pięć i dwie ryby. **39** Wtedy kazał im posadzić wszystkich w grupach na zielonej trawie. **40** I usiedli w grupach, po stu i po pięćdziesięciu. **41** A wszyscy te pięć chlebów i dwie ryby, spojrzał w niebo i pobłogosławił. I połamał te chleby i dawał swoim uczniom, aby kładli przed nimi. Także te dwie ryby rozdzielił między wszystkich. **42** I jedli wszyscy do syta. **43** I zebrał dwanaście pełnych koszy kawałków i [resztek] z ryb. **44** A tych, którzy jedli chleby, było około pięciu tysięcy mężczyzn. **45** I zaraz przymusił swoich uczniów, aby wsiedli do łodzi i popłynęli przed nim na drugi brzeg w kierunku Betsady, a on tymczasem odprawił ludzi. **46** A gdy ich odprawił, odszedł na górę, aby się modlić. **47** Kiedy nastąpił wieczór, łódź znajdowała się na środku morza, a on [był] sam na lądzie. **48** I widział, że są zmęczeni wiosłowaniem, bo wiatr mieli przeciwny. I tak około czwartej straży nocnej przyszedł do nich, idąc po morzu, i chciał ich wyminać. **49** Ale oni, ujrzawszy go chodzącego po morzu, myśleli, że to zjawa, i krzyknęli. **50** Wszyscy bowiem go widzieli i przestraszyli się. Ale on zaraz przemówił do nich tymi słowami: Ufajcie, to ja jestem! Nie bójcie się! **51** I wszedł do nich do łodzi, i uciszył się wiatr. A oni się bardzo zdumiewali i dziwili. **52** Nie zrozumieli bowiem [cudu] z chlebami, gdyż ich serce było odrętwiałe. **53** A przeprawiwszy się, przypłynęli do ziemi Genezarek i przybili [do brzegu]. **54** A gdy wyszli z łodzi, [ludzie] zaraz go poznali; **55** Rozbiegli się po całej tej okolicy i zaczęli przynosić na posłaniach chorych tam, gdzie,

jak słyszeli, przebywa. **56** A gdziekolwiek wszedł, do wsi, miast czy osad, kładli chorych na ulicach i prosili go, aby [mogli] dotknąć choćby brzegu jego szaty. A wszyscy, którzy go dotknęli, zostali uzdrawieni.

7 Wtedy zgromadzili się wokół niego faryzeusze i pewni uczniowie w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy. **2** A gdy zobaczyli, że niektórzy z jego uczniów jedzą chleb nieczystymi, to znaczy nieumytymi rękami, ganili to. **3** Faryzeusze bowiem i wszyscy Żydzi, trzymając się tradycji starszych, nie jedzą, jeśli dokładnie nie umyją rąk. **4** I [po powrocie] z rynku nie jedzą, jeśli się nie umyją. Jest jeszcze wiele innych zwyczajów, które przyjęli po to, by je zachowywać, [jak] obmywanie kubków, dzbanów, naczyni miedzianych i stołów. **5** Zapytali go więc faryzeusze i uczniowie w Piśmie: Dlaczego twoi uczniowie nie postępują według tradycji starszych, lecz jedzą chleb nieumytymi rękami? **6** Wtedy on im odpowiedział: Dobrze Izajasz prorokował o was, obłudnikach, jak jest napisane: Ten lud czci mnie wargami, ale ich serce daleko jest ode mnie. **7** Lecz na próżno mnie czczę, ucząc nauk, które są nakazami ludzkimi. **8** [Wy] bowiem, opuściwszy przykazania Boże, trzymacie się tradycji ludzkiej, obmywania dzbanków i kubków. I wiele innych tym podobnych rzeczy czynicie. **9** Mówiąc im też: Całkowicie znowocześnijcie przykazanie Boże, aby zachować swoją tradycję. **10** Mojżesz bowiem powiedział: Czcij swego ojca i swoją matkę, oraz: Kto złorzeczy ojcu albo matce, niech poniesie śmierć. **11** Ale wy mówicie: Jeśli człowiek powie ojcu albo matce: To, co powinieneś otrzymać ode mnie jako pomoc, to Korban, to znaczy dar [przeznaczony na ofiarę] – [będzie bez winy]. **12** I nie pozwalacie mu nic więcej uczynić dla swego ojca albo matki; **13** Wnieważ obracając słowo Boże przez waszą tradycję, którą przekazaliście. I wiele innych tym podobnych rzeczy czynicie. **14** A zwoławszy wszystkich ludzi, mówił do nich: Słuchajcie mnie wszyscy i zrozumiecie. **15** Nie ma nic z zewnątrz, co wchodzić w człowieka, mogłyby go skalać, ale to, co z niego wychodzi, to kala człowieka. **16** Jeśli ktoś ma uszy do słuchania, niech słucha. **17** A gdy [oddalił się] od ludzi i wszedł do domu, jego uczniowie pytali go [o tą] przypowieść. **18** Wtedy powiedział im: Czy i wy jesteście tak bezrozumni? Czyż nie rozumiecie, że wszystko, co z zewnątrz wchodzi w człowieka, nie może go skalać? **19** Nie

wchodzi bowiem do jego serca, ale do żołądka i Siedem. 6 Wtedy nakazał ludziom usiąść na ziemi. I zostaje wydalone do ustępu, oczyszczając wszystkie wziął te siedem chlebów, a podziękowawszy, łamał pokarmy. 20 I powiedział: Co wychodzi z człowieka, i dawał swoim uczniom, aby kładli przed nimi. I to kala człowieka. 21 Z wnętrza bowiem, z serca kładli przed ludźmi. 7 Mieli też kilka rybek, które ludzkiego pochodzą złe myśli, cudzołówstwa, nierząd, pobłogosławiony, również kazał kłaść przed ludźmi. zabójstwa; 22 Kradzieże, chciwość, niegodzliwość, 8 Jedli więc do syta, a pozostałych kawałków zebrały podstęp, wyuzdanie, oko złe, bluźnierstwo, pycha, siedem koszy. 9 A tych, którzy jedli, było około głupota. 23 Całe to zło pochodzi z wnętrza i kala czterech tysięcy. Potem ich odprawił. 10 Zaraz też człowieka. 24 Odszedł stamtąd i udał się w okolice wsiadł do łodzi ze swoimi uczniami i przybył w okolice Tyru i Sydonu. A wszedłszy do [pewnego] domu, nie Dalmanuty. 11 Wtedy nadeszli faryzeusze i zaczęli z chciał, aby ktoś [o tym] wiedział. Nie mógł się jednak nim rozprawiać, a wystawiając go na próbę, żądali ukryć. 25 Usłyszała bowiem o nim kobieta, której od niego znaku z nieba. 12 On zaś, westchnawszy córeczka miała ducha nieczystego, i przyszła, i upadła głęboko w duchu, powiedział: Dlaczego to pokolenie mu do nóg. 26 A kobieta ta była Greczynką, rodem żądała znaku? Zaprawdę powiadam wam, że żaden z Syrofenicji, i prosiła go, aby wypędził demona z znak nie będzie dany temu pokoleniu. 13 I opuściwszy jej córki. 27 Ale Jezus jej powiedział: Niech najpierw ich, ponownie wsiadł do łodzi i przeprawił się na nasącą się dzieci, bo niedobrze jest brać chleb dzieci i drugą stronę. 14 A uczniowie zapomnieli wziąć rzucać szczenietom. 28 A ona odpowiedziała mu: Tak, chleba i nie mieli ze sobą w łodzi nic więcej oprócz Panie, lecz i szczenięta jadają pod stołem z okruszyn jednego bochenka. 15 Wtedy przykazał im: Uważajcie dzieci. 29 I powiedział do niej: Ze względu na te słowa i strzeżcie się zakwasu faryzeuszy i zakwasu Heroda. idź, demon wyszedł z twojej córki. 30 A gdy wróciła 16 I rozmawiali między sobą: [Powiedział tak], bo nie do swego domu, spostrzegła, że demon wyszedł, a mamy chleba. 17 Jezus, poznawszy to, powiedział córka leżała na łóżku. 31 Kiedy znowu opuścił okolice do nich: Czemu rozmawiacie o tym, że nie macie Tyru i Sydonu, przyszedł nad Morze Galilejskie przez chleba? Jeszcze nie pojmujecie i nie rozumiecie? środek krainy Dekapolu. 32 I przyprowadzili do niego. Jeszcze wasze serce jest odrętwiałe? 18 Macie oczy, głuchego, który miał trudności z mówieniem, i prosili a nie widzicie, i macie uszy, a nie słyszycie? I nie go, aby położył na niego rękę. 33 Pan, wziawszy go z pamiętacie? 19 Gdy łamałem tych pięć chlebów tłumu na bok, włożył palce w jego uszy i splunąwszy, dla pięciu tysięcy ludzi, ile pełnych koszy kawałków dotknął jego języka; 34 A spojrzałszy w niebo, zebrałście? Odpowiedzieli mu: Dwanaście. 20 A gdy westchnął i powiedział do niego: Effatha, to znaczy: łamałem tych siedem [chlebów] dla czterech tysięcy Otwórz się. 35 Zaraz też otworzyły się jego uszy i ludzi, ile pełnych koszy kawałków zebrałście? A oni rozwiały się więzy jego języka, i mówił poprawnie. odpowiedzieli: Siedem. 21 I zapytał ich: Jakże więc 36 Wtedy im nakazał, aby [tego] nikomu nie mówili. Ale nie rozumiecie? 22 Potem przyszedł do Betsaidy. I im bardziej im nakazywał, tym bardziej to rozgłaszał. przyprowadzili do niego ślepego, prosząc go, aby go 37 I niezmiernie się zdumiewali, mówiąc: Dobrze dotknął. 23 A ujawszy ślepego za rękę, przyprowadził wszystko uczynił. Sprawia, że głosi słyszą i niemi go poza miasteczko i plunąwszy na jego oczy, położył mówią. na niego ręce i zapytał, czy coś widzi. 24 A on spojrzał

w góre i powiedział: Widzę chodzących ludzi, jakby drzewa. 25 Potem znowu położył ręce na jego oczy i kazał mu spojrzeć w górę. I został uzdrawiony, tak że nawet z daleka widział wszystkich wyraźnie. 26 I odesłał go do domu, mówiąc: Nie wchodź do tego miasteczka i nikomu z miasteczka [o tym] nie mów. 27 Wtedy Jezus poszedł ze swymi uczniami do wiosek [należących] do Cezarei Filipowej, a w drodze pytał swoich uczniów: Za kogo mnie ludzie uważają? 28 A zapytał ich: Ile macie chlebów? A oni odpowiedzieli:

oni mu odpowiedzieli: [Jedni] za Jana Chrzciciela, I zachowali te słowa dla siebie, rozprawiając między inni za Eliasza, a jeszcze inni za jednego z proroków. sobą, co znaczy powstać z martwych. 11 I pytali go: 29 Wtedy zapytał ich: A wy za kogo mnie uważacie? Dlaczego uczeni w Piśmie mówią, że najpierw ma A Piotr mu odpowiedział: Ty jesteś Chrystusem. przyjśc Eliasz? 12 A on im odpowiedział: Istotnie, 30 I przkazał im, aby nikomu o nim nie mówili. najpierw przyjdzie Eliasz i wszystko odnowi, a jak 31 I zaczął ich nauczać, że Syn Człowieczy musi jest napisane o Synu Człowieczym, [że musi] wiele wiele cierpieć i zostać odrzucony przez starszych, cierpieć i za nic być poczytany. 13 Ale mówię wam, naczelných kapłanów i uczonych w Piśmie, i być że Eliasz już przyszedł i zrobili z nim, co chcieli, jak zabity, a po trzech dniach zmartwychwstać. 32 A jest o nim napisane. 14 A przyszedłszy do uczniów, mówił to otwarcie. Wtedy Piotr, wziawszy go na bok, zobaczył wielki tłum wokół nich oraz uczonych w zaczął go strofować. 33 Lecz on odwrócił się, spojrzał Piśmie, którzy rozprawiali z nimi. 15 Wszyscy ludzie, na swoich uczniów i zgromił Piotra, mówiąc: Odejdź gdy tylko go zobaczyli, zdumielni się i przybiegły, ode mnie, szatanie, bo nie pojmujesz tego, co Boże, witali go. 16 I zapytał uczniów w Piśmie: O czym ale to, co ludzkie. 34 Potem przywołał [do siebie] rozprawiacie z nim? 17 A jeden z tłumu odpowiedział: lud wraz ze swoimi uczniami i powiedział do nich: Nauczycielu, przyprowadziłem do ciebie mego syna, Ktokolwiek chce pójść za mną, niech się zaprasze który ma ducha niemego. 18 Ten, gdziekolwiek go samego siebie, weźmie swój krzyż i idzie za mną. 35 chwyci, szarpie nim, a on się pieni, zgrzyta zębami i Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto schnie. I mówiłem twoim uczniom, aby go wypędzili, straci swoje życie z mojego powodu i dla ewangelii, ten ale nie mogli. 19 A on mu odpowiedział: O pokolenie je zachowa. 36 Cóż pomoże człowiekowi, choćby cały bez wiary! Jak długo będę z wami? Jak długo świat pozyskał, a na swojej duszy poniosł szkodę? 37 mam was znosić? Przyprowadźcie go do mnie. 20 I Albo co da człowiek w zamian za swoją duszę? 38 przyprowadzili go do niego. A gdy tylko go zobaczył, Kto się bowiem wstydzi mnie i moich słów wobec zaraz duch nim szarpał, a on upadł na ziemię i tarzał tego pokolenia cudzołożnego i grzesznego, tego i się z pianą na ustach. 21 Jezus zapytał jego ojca: Od Syn Człowieczy będzie się wstydził, gdy przyjdzie w jak dawna mu się to zdarza? A on odpowiedział: Od chwale swego Ojca ze świętymi aniołami.

9 I mówił im: Zaprawdę powiadam wam, że niektórzy z tych, co tu stoją, nie zakosztują śmierci, aż ujrzą królestwo Boże przychodzące w mocy. 2 A po sześciu dniach Jezus wziął [ze sobą] Piotra, Jakuba i Jana i wprowadził ich samych na wysoką górę, [żeby byli] na osobnośc. I przemienił się przed nimi. 3 A jego szaty stały się lśniące [i] bardzo białe, jak śnieg, jak żaden folusznik na ziemi nie potrafi wybielić. 4 I ukazał się im Eliasz z Mojzeszem, którzy rozmawiali z Jezusem. 5 Wtedy Piotr powiedział do Jezusa: Mistrzu, dobrze nam tu być. Postawmy więc trzy namioty: jeden dla ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. 6 Nie wiedział bowiem, co ma powiedzieć, gdyż byli przestraszeni. 7 I pojawił się obłok, który ich zacienił, a z obłoku rozległ się głos: To jest mój umiłowany Syn, jego słuchajcie. 8 A nagle, gdy się rozejrzeli, nikogo już nie widzieli obok siebie, tylko samego Jezusa. 9 A gdy schodzili z góry, przkazał im, aby nikomu nie mówili o tym, co widzieli, aż Syn Człowieczy powstanie z martwych. 10

9 I często wrzucał go w ogień i w wodę, żeby go zgubić. Ale jeśli możesz coś [zrobić], złóż się nad nami i pomóż nam. 23 Jezus mu powiedział: Jeśli możesz wierzyć. Wszystko jest możliwe dla tego, kto wierzy. 24 I natychmiast ojciec tego chłopca zawała ze łzami: Wierzę, Panie! Pomóż mojej niewierze! 25 A Jezus, widząc, że ludzie się zbiegają, zgromił ducha nieczystego, mówiąc: Duchu niemy i głuchy! Rozkazuję ci, wyjdź z niego i więcej w niego nie wchodź. 26 Wtedy [duch] krzyknął i szarpiąc nim gwałtownie, wyszedł. A chłopiec wyglądał jak martwy, tak że wielu mówiło, iż umarł. 27 Lecz Jezus ujął go za rękę i podniósł, a on wstał. 28 A gdy wszedł do domu, jego uczniowie pytali go na osobnośc: Czemu my nie mogliśmy go wypędzić? 29 I odpowiedział im: Ten rodzaj [demonów] nie wychodzi inaczej, jak tylko przez modlitwę i post. 30 A wyszedłszy stamtąd, przechodzili przez Galileę. On jednak nie chciał, aby ktoś o tym wiedział. 31 Nauczał bowiem swoich uczniów i mówił im: Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi i zabiją go, ale gdy będzie zabity, trzeciego

dnia zmartwychwstanie. **32** Oni jednak nie rozumieeli tych słów, a bali się go zapytać. **33** I przyszedł do Kafarnaum. A gdy był w domu, zapytał ich: O czym rozmawialiście między sobą w drodze? **34** Lecz oni nauczał, jak miał w zwyczaju. **35** A [robili to], wystawiając go na próbę. **36** Zawołał dwunastu i powiedział im: Jeśli ktoś chce być pierwszy, niech będzie ostatnim ze wszystkich i sługą wszystkich. **37** I wziął dziecko, postawił je pośrodku nich, a wziąwszy je na ręce, powiedział do przyjmuje, ale tego, który mnie poślą. **38** Wtedy Jan powiedział do niego: Nauczycielu, widzieliśmy żonę; **39** Ale Jezus powiedział: Nie zabraniajcie mu. **40** Bo imieniu i mógł tak łatwo źle o mnie mówić. **41** Kto bowiem poda wam kubek wody w moje imię, [dlatego] że należycie do Chrystusa, zaprawdę powiadam wam, nie straci swojej nagrody. **42** A kto zgorszy jednego z tych małych, którzy we mnie wierzą, o wiele lepiej byłoby dla niego, gdyby zawieszono mu u szty kamień młynski i wrzucono go do morza. **43** Jeśli twoja ręka jest ci powodem upadku, odetnij ją. Lepiej bowiem jest dla ciebie ułomnym wejść do życia, niż mając dwie ręce, pójść do piekła, w ogień nieugaszony; (*Geenna g1067*) **44** Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie. **45** A jeśli twoja nogą jest ci powodem upadku, odetnij ją. Lepiej bowiem [jest] dla ciebie chromym wejść do życia, niż mając dwie nogi, zostać wrzuconym do piekła, w ogień nieugaszony; (*Geenna g1067*) **46** Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie. **47** Jeśli zaś twoje oko jest ci powodem upadku, wyłup je. Lepiej bowiem [jest] dla ciebie jednookim wejść do królestwa Bożego, niż mając dwoje oczu, zostać wrzuconym do ognia piekielnego; (*Geenna g1067*) **48** Gdzie robak ich nie umiera, a ogień nie gaśnie. **49** Każdy bowiem ogniem będzie posolony i każda ofiara solą będzie posolona. **50** Dobra jest sól. Lecz jeśli sól przestanie być słona, czymże ją przyprawicie? Miejcie sól w samych sobie i zachowujcie pokój między sobą.

10 Potem wyruszył stamtąd i przyszedł w granice Judei przez krainę [leżącą] za Jordanem; i ponownie zeszli się do niego ludzie, i znów ich Lecz on im odpowiedział: Co wam nakazał Mojżesz? **4** A oni powiedzieli: Mojżesz pozwolił napisać list rozwodowy i oddalić [ja]. **5** Jezus odpowiedział im: Z powodu zatwardziałości waszego serca napisał wam to przykazanie. **6** Lecz od początku stworzenia Bóg uczynił ich mężczyzną i kobietą. **7** Dlatego opuści mężczyzna swego ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną; **8** I będą dwoje jednym ciałem. A tak już nie są kogoś, kto w twoim imieniu wypędzał demony, a nie dwoje, ale jedno ciało. **9** Co więc Bóg złączył, człowiek chodzi z nami. Zabranialiśmy mu więc, bo nie chodzi niech nie rozłącza. **10** A w domu jego uczniowie znowu go o to pytali. **11** I powiedział im: Kto oddala Nie ma bowiem nikogo, kto czyniłby cuda w moim imieniu i mógł tak łatwo źle o mnie mówić. **12** A jeśli kobieta opuści swego męża i wyjdzie za innego, cudzołoży. **13** I przynoszono do niego dzieci, aby ich dotknął, ale uczniowie gromili tych, którzy je przynosili. **14** Gdy Jezus to zobaczył, oburzył się i powiedział do nich: Pozwólcie dzieciom przychodzić do mnie i nie zabraniajcie im. Do takich bowiem należy królestwo Boże. **15** Zaprawdę powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego. **16** I brał je na ręce, a kładąc na nie ręce, błogosławiał je. **17** A gdy wyruszał w drogę, przybiegł pewien [człowiek], upadł przed nim na kolana i zapytał: Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? (*aiōnios g166*) **18** Lecz Jezus mu odpowiedział: Dlaczego nazywasz mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko jeden – Bóg. **19** Znasz przykazania: Nie będziesz cudzołożył, nie będziesz zabijał, nie będziesz kradł, nie będziesz mówił fałszywego świadectwa, nie będziesz oszukiwał, czcić swego ojca i matkę. **20** A on mu odpowiedział: Nauczycielu, tego wszystkiego przestrzegałem od mojej młodości. **21** Wtedy Jezus, spojrzał na niego, umiłował go i powiedział: Jednego ci brakuje. Idź, sprzedaj wszystko, co masz i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. **22** Lecz on zmarzł się z powodu tych słów i odszedł smutny, miał bowiem wiele dóbr. **23** A Jezus, spojrzał wokół, powiedział do swoich uczniów: Jakże trudno tym,

którzy mają bogactwa, wejść do królestwa Bożego! Wiecie, że ci, którzy uchodzą za władców narodów, 24 i uczniowie zdumiali się jego słowami. Lecz Jezus panują nad nimi, a ich wielcy sprawują nad nimi swą znowu powiedział: Dzieci, jakże trudno jest tym, którzy władzę. 43 Lecz nie tak ma być wśród was, ale kto ufają bogactwom, wejść do królestwa Bożego! 25 między wami chce być wielki, [niech] będzie waszym Łatwiej jest wielbłodowi przejść przez ucho igielne, niż sługa. 44 A kto z was chce być pierwszy, [niech] bogatemu wejść do królestwa Bożego. 26 A oni tym będzie sługą wszystkich. 45 Bo i Syn Człowiecze bardziej się zdumiewali i mówili między sobą: Ktoż nie przyszedł, aby mu służono, ale aby służyć i aby więc może być zbawiony? 27 A Jezus, spojrzał i dać swe życie na okup za wielu. 46 I przyszli do nich, powiedział: U ludzi to niemożliwe, ale nie Jerycha. A gdy on wychodził z Jerycha ze swoimi u Boga. U Boga bowiem wszystko jest możliwe. uczniami oraz mnóstwem ludzi, ślepy Bartymeusz, 28 Wtedy Piotr zaczął mówić do niego: Oto my syn Tymeyusza, siedział przy drodze, żebrząc. 47 opuściliśmy wszystko i poszliśmy za tobą. 29 A słysząc, że to Jezus z Nazaretu, zaczął wołać: Jezus odpowiedział: Zaprawdę powiadamy wam: Nie Jezusie, Synu Dawida, zmiel się nad mna! 48 I ma nikogo, kto by opuścił dom, braci lub siostry, wielu nakazywało mu milczeć. Lecz on tym głośniej ojca lub matkę, żonę, dzieci lub pole ze względu wołał: Synu Dawida, zmiel się nad mna! 49 Wtedy na mnie i na ewangelię; 30 A kto by nie otrzymał stokrotnie [więcej] teraz, w tym czasie, domów, braci, sióstr, matek, dzieci i pól, wśród prześladowań, a w przyszłym świecie życia wiecznego. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 31 Ale wielu pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich pierwszymi. 32 I byli w drodze, zdążając do Jerozolimy, a Jezus szedł przed nimi. I zdumiewali się, a idąc za nim, bali się. On zaś znowu wziął ze sobą dwunastu i zaczął im mówić o tym, co miało go spotkać: 33 Oto idziemy do Jerozolimy, a Syn Człowieczy zostanie wydany naczelnym kapłanom i uczonym w Piśmie. Oni skażą go na śmierć i wydadzą go, będącą poganom. 34 I będą się z niego naśmiewać, ubiczując go, będącą na niego pluć i zabiją go, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie. 35 Wtedy podeszli do niego Jakub i Jan, synowie Zebedeusza, i powiedzieli: Nauczycielu, chcemy, żebyś zrobił dla nas to, o co cię poprosimy. 36 A on ich zapytał: Co chcecie, żebym dla was zrobił? 37 Odpowiedzieli mu: Spraw, abyśmy siedzieli jeden po twojej prawej, a drugi po lewej stronie w twojej chwale. 38 Lecz Jezus im powiedział: Nie wiecie, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który ja piję, i być ochrzczeni chrztem, którym ja się chrzczę? 39 Odpowiedzieli mu: Możemy. A Jezus im powiedział: Istotnie, kielich, który ja piję, będziecie pić i chrztem, którym ja się chrzczę, będziecie ochrzczeni. 40 Nie do mnie jednak należy dane miejsca po mojej prawej albo lewej stronie, ale [będzie dane] tym, którym zostało przygotowane. 41 A gdy dziesięciu to usłyszało, zaczęli się oburzać na Jakuba i Jana. 42 Ale Jezus przywołał ich [do siebie] i powiedział:

Jezus zatrzymał się i kazał go zawałać. Zawałowi więc ślepego i powiedzieli do niego: Ufaj! Wstań, wołaj. 50 A on zrzucił swój płaszcz, wstał i przyszedł do Jezusa. 51 I zapytał go Jezus: Co chcesz, abym ci uczynił? Ślepiec mu odpowiedział: Mistrzu, żebym widział. 52 A Jezus mu powiedział: Idź, Twoja wiara cię uzdrawiła. Zaraz też odzyskał wzrok i szedł drogą za Jezusem.

11 A gdy zbliżyli się do Jerozolimy [i przyszli] do Betfage i Betanii przy Górze Oliwnej, posłał dwóch spośród swoich uczniów; i powiedział im: Idźcie do wsi, która jest przed wami, a zaraz po wejściu do niej znajdziecie uwiązane oślątko, na którym nie siedział [jeszcze] nikt z ludzi. Odwiążcie je i przyprowadźcie. 3 A gdyby ktoś was zapytał: Co robicie? – powiedzcie, że Pan go potrzebuje i zaraz je tu przyśle. 4 Poszli więc i znaleźli oślątko uwiązane u drzwi na dworze, na rozstaju dróg, i odwiązali je. 5 Wtedy niektórzy ze stojących tam pytali: Co robicie? Dlaczego odwiązujecie oślątka? 6 A oni odpowiedzieli im tak, jak im nakazał Jezus. I puścili ich. 7 Przyprowadzili więc oślątka do Jezusa i włożyli na nie swoje szaty, a on wsiadł na nie. 8 Wielu zaś słało na drodze swoje szaty, a inni obcinali gałązki z drzew i kładli na drodze. 9 A ci, którzy szli przed nim i którzy podążali za nim, wołali: Hosanna! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana! 10 Błogosławione królestwo naszego ojca Dawida, które przychodzi w imieniu Pana! Hosanna na wysokościach! 11 I wjechał Jezus do Jerozolimy i [wszedł] do świątyni, a gdy obejrzał wszystko i nadszedł już wieczór, wyszedł z

dwunastoma do Betanii. 12 A nazajutrz, gdy wyszli z jeśli powiemy, że od ludzi – boimy się ludu. Wszyscy Betanii, poczuł głód. 13 I widząc z daleka drzewo bowiem uważały Jana za prawdziwego proroka. 33 figowe pokryte liśćmi, podszedł, [by zobaczyć], czy Odpowiedzieli więc Jezusowi: Nie wiemy. Jezus im może czegoś na nim nie znajdzie. Lecz gdy się odniósł do niego zbliął, nie znalazł nic oprócz liści, bo nie czynię.

był to czas na figi. 14 Wtedy Jezus powiedział do niego: Niech już nikt nigdy nie je z ciebie owocu. A słyszeli to jego uczniowie. (aiōn g165) 15 I przyszli do Jerozolimy. A gdy Jezus wszedł do świątyni, zaczął wyganiać sprzedających i kupujących w świątyni oraz poprzewracał stoly wymieniających pieniądze i stoły sprzedających gołębie. 16 Nie pozwolił też, żeby ktoś [jakiekolwiek] naczynie przeniósł przez świątynię. 17 I nauczał ich, mówiąc: Czyż nie jest napisane: Mój dom będzie nazwany domem modlitwy dla wszystkich narodów? Lecz wy zrobiliście z niego jaskinię zbójców. 18 A słyszeli to uczeni w Piśmie i naczelní kapłani i szukali [sposobu], jak by go zgładzić. Bali się go bowiem, dlatego że cały lud zdumiewał się jego nauką. 19 A gdy nastąpił wieczór, wyszedł z miasta. 20 A rano, przechodząc, zobaczyli, że drzewo figowe uschło od korzeni. 21 Wtedy Piotr przypomniał sobie [o tym] i powiedział do niego: Mistrzu, drzewo figowe, które przekląłeś, uschło. 22 A Jezus odpowiedział im: Miejcie wiarę w Boga. 23 Bo zaprawdę powiadam wam, że kto powie tej górze: Podnieś się i rzuć się w morze, a nie zwątpi w swoim sercu, lecz będzie wierzył, że stanie się to, co mówi – spełni się mu, cokolwiek powie. 24 Dlatego mówię wam: O cokolwiek prosicie w modlitwie, wierzcie, że otrzymacie, a stanie się wam. 25 A gdy stoicie, modląc się, przebaczcie, jeśli macie coś przeciwko komuś, aby i wasz Ojciec, który jest w niebie, przebaczył wasze przewinienia. 26 Bo jeśli wy nie przebaczycie, to i wasz Ojciec, który jest w niebie, nie przebaczy waszych przewinień. 27 I znowu przyszli do Jerozolimy. A gdy się przechadzał po świątyni, podeszli do niego naczelní kapłani, uczeni w Piśmie i starsi; 28 I zapytali: Jakim prawem to czynisz? I kto dał ci władzę, żeby to czynić? 29 Wtedy Jezus im odpowiedział: Spytam was i ja o pewną rzeczą. Odpowiedzcie mi, a powiem, jakim prawem to czynię. 30 Czy chrzest Jana pochodził z nieba czy od ludzi? Odpowiedzcie mi. 31 I rozważali [to] między sobą, mówiąc: Jeśli powiemy, że z nieba, zapyta: Dlaczego więc mu nie uwierzyliście? 32 A

12 Wtedy zaczął do nich mówić w przypowieściach: [Pewien] człowiek założył winnicię, ogrodził ją płotem, wykopał prasę, zbudował wieżę i wydzierżawił ją rolnikom, i wyjechał. 2 A gdy nadszedł czas, posłał do rolników sługę, aby odebrał od nich plony winnicy. 3 Lecz oni schwytali go, pobili i odesłali z niczym. 4 I znowu posłał do nich innego słугę, którego ukamienowali, zranili w głowę i odesłali znieważonego. 5 Ponownie posłał innego [sługi], lecz i tego zabili. I wielu innych, z których jednych pobili, a innych pozabijali. 6 A mając jeszcze jednego, swego umiłowanego syna, posłał do nich na koniec i jego, mówiąc: Uszanuję mego syna. 7 Ale rolnicy mówili między sobą: To jest dziedzic. Chodźmy, zabijmy go, a dziedzictwo będzie nasze. 8 I schwytawszy go, zabili i wyrzucili z winnicy. 9 Cóż więc zrobi pan winnicy? Przyjdzie i wytraci tych rolników, a winnicię odda innym. 10 Czy nie czytaliście tych [słów] Pisma: Kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem wejściowym; 11 Pan to sprawił i jest to cudowne w naszych oczach? 12 Starali się więc go schwycić, ale bali się ludu. Wiedzieli bowiem, że przeciwko nim powiedział tę przypowieść. Zostawili go więc i odeszli. 13 Potem posłali do niego niektórych z faryzeuszy i herodianów, aby go pochwycili w mowie. 14 Gdy przyszli, powiedzieli mu: Nauczycielu, wiemy, że jesteś prawdziwy i nie zważasz na nikogo. Nie oglądasz się bowiem na osobę ludzką, ale drogi Bożej w prawdzie uczysz. Czy wolno płacić podatek cesarzowi, czy nie? Mamy go płacić czy nie płacić? 15 A on poznał ich obłudę i powiedział do nich: Czemu wystawiacie mnie na próbę? Przynieście mi grosz, żebym [mogł] go zobaczyć. 16 I przynieśli [mu]. A on ich zapytał: Czyż to wizerunek i napis? Odpowiedzieli mu: Cesarza. 17 Wtedy Jezus im powiedział: Oddawajcie więc cesarzowi to, co [należy do] cesarza, a co [należy do] Boga – Bogu. I podziwiali go. 18 Potem przyszli do niego saduceusze, którzy mówią, że nie ma zmartwychwstania, i pytali go: 19 Nauczycielu, Mojżesz nam napisał, że jeśli czyjsz brat umrze i pozostawi żonę, a nie pozostawi dzieci, to jego

brat ma ożenić się z jego żoną i wzbudzić potomstwo nich w swoim nauczaniu: Strzeżcie się uczonych swemu bratu. **20** Otóż było siedmiu braci. Pierwszy w Piśmie, którzy lubią chodzić w długich szatach i ożenił się i umarł, nie zostawiwszy potomstwa. **21** lubią pozdrowienia na rynkach; **39** I pierwsze krzesła Potem ożenił się z nią drugi i umarł, lecz i ten nie w synagogach, i pierwsze miejsca na ucztach. **40** zostawił potomstwa, tak samo trzeci. **22** I tak pojęto Pożerają oni domy wdów i dla pozoru odprawiają ją siedmiu braci, ale nie zostawili potomstwa. Na długie modlitwy. Ci otrzymają surowszy wyrok. **41** A koniec, po wszystkich umarła i ta kobieta. **23** Przy siedząc naprzeciw skarbony, Jezus przypatrywał się, zmartwychwstaniu więc, gdy powstana, którego z jak ludzie wrzucali do niej pieniądze. Wielu bogaczy nich będzie żoną? Bo siedmiu miało ją za żonę. wrzucalo wiele. **42** Przyszła też pewna uboga wdowa i **24** Na to Jezus im odpowiedział: Czyż nie dlatego wrzuciła dwie drobne monety, czyli kwartnik. **43** Wtedy błądzicie, że nie znacie Pisma ani mocy Boga? **25** zawołał swoich uczniów i powiedział im: Zaprawdę Gdy bowiem zmartwychwstana, ani się żenić nie powiadam wam, że ta uboga wdowa wrzuciła więcej będą, ani za męża wychodzić, ale będą jak aniołowie niż wszyscy, którzy wrzucali do skarbony. **44** Wszyscy w niebie. **26** A o umarłych, że będą wskrzeszeni, nie bowiem wrzucali z tego, co im zbywało, ale ona ze czytaliście w księdze Mojżesza, jak Bóg do niego swego ubóstwa wrzuciła wszystko, co miała, całe z krzaka przemówił: Ja jestem Bogiem Abrahama, swoje utrzymanie.

Bogiem Izaaka i Bogiem Jakuba? **27** Bóg nie jest Bogiem umarłych, ale Bogiem żywych. Wy więc bardziej błądzicie. **28** Podszedł jeden z uczonych w Piśmie i słysząc, że ze sobą rozmawiali [oraz] widząc, że im dobrze odpowiedział, zapytał go: Które przykazanie jest pierwsze ze wszystkich? **29** A Jezus mu odpowiedział: Pierwsze przykazanie ze wszystkich [jest to]: Słuchaj, Izrael! Pan, nasz Bóg, Pan jest jeden. **30** Będziesz więc miłował Pana, swego Boga, całym swym sercem, całą swą duszą, całym swym umysłem i z całej swojej siły. [To jest] pierwsze przykazanie. **31** A drugie [jest do niego] podobne: Będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie. Nie ma innego przykazania większego od tych. **32** Wtedy powiedział mu uczyony w Piśmie: Nauczycielu, zaprawdę dobrze powiedziałeś, że jeden jest Bóg i nie ma innego oprócz niego. **33** Miłować go całym sercem, całym umysłem, całą duszą i z całej siły i miłować bliźniego jak samego siebie znaczy więcej niż wszystkie całopalenia i ofiary. **34** A Jezus, widząc, że mądrze odpowiedział, rzekł do niego: Niedaleko jesteś od królestwa Bożego. I nikt nie śmiał go więcej pytać. **35** Nauczając w świątyni, Jezus zapytał: Jak [to jest], że uczeni w Piśmie mówią, że Chrystus jest Synem Dawida? **36** Sam Dawid bowiem powiedział przez Ducha Świętego: Rzekł Pan memu Panu: Siądź po mojej prawicy, aż położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy. **37** [Skoro] sam Dawid nazywa go Panem, [to] jak [może] być jego synem? A wielki tłum chętnie go słuchał. **38** I mówił do

13 Gdy wychodził ze świątyni, jeden z jego uczniów powiedział do niego: Nauczycielu, patrz, jakie kamienie i jakie budowle! **2** A Jezus mu odpowiedział: Widzisz te wielkie budowle? Nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie został zwalony. **3** A gdy siedział na Górze Oliwnej, naprzeciwko świątyni, Piotr, Jakub, Jan i Andrzej pytali go na osobno: **4** Powiedz nam, kiedy się to stanie i jaki będzie znak, gdy to wszystko będzie się spełniać? **5** A Jezus w odpowiedzi zaczął im mówić: Uważajcie, aby was ktoś nie zwiódł. **6** Wielu bowiem przyjdzie pod moim imieniem, mówiąc: Ja jestem [Chrystusem]. I wielu zwiodą. **7** Gdy więc usłyszycie o wojnach i pogłoski o wojnach, nie lękajcie się. To musi się stać, ale [to] jeszcze nie koniec. **8** Powstanie bowiem naród przeciwko narodowi i królestwo przeciwko królestwu, będą też miejscami trzęsienia ziemi, a także głód i zamęt. To jest początek bolesci. **9** Lecz miejcie się na baczości, bo będą was wydawać sądom i biczować w synagogach. Staniecie przed namiestnikami i królami z mojego powodu, na świadectwo przeciwko nim. **10** A ewangelia musi być najpierwgłoszona wszystkim narodom. **11** A gdy będą was prowadzić, żeby was wydać, nie martwcie się wcześniej, co macie mówić, ani o tym nie rozmyślajcie, ale mówcie to, co wam będzie dane w tej godzinie. Nie wy bowiem będziecie mówić, ale Duch Święty. **12** I wyda na śmierć brat brata, a ojciec syna. Dzieci powstaną przeciwko rodzicom i spowodują ich śmierć. **13** I będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu mego imienia. Kto jednak

wytrwa do końca, będzie zbawiony. **14** Gdy więc **14** A po dwóch dniach była Pascha i święto zobaczyście obrzydliwość spustoszenia, o której mówił Przaśników. I naczelni kapłani oraz uczeni prorok Daniel, stojącą tam, gdzie stać nie powinna w Piśmie szukali [sposobu], jak by go podstępnie (któro czyta, niech rozumie), wtedy ci, którzy będą w schwytać i zabić. **2** Lecz mówili: Nie w święto, aby Judei, niech uciekają w góry; **15** A kto będzie na czasie nie wywołać rozruchów wśród ludu. **3** A dachu, niech nie schodzi ani nie wchodzi do domu, gdy był w Betanii, w domu Szymona Trędowatego, aby coś z niego zabrać; **16** Kto zaś będzie w polu, i siedział przy stole, przyszła kobieta, która miała niech nie wraca, aby wziąć swoją szatę. **17** Lecz biada alabastrowe naczynie [pełne] bardzo drogiego olejku brzemiennym i karmiącym w tych dniach! **18** Módlcie nardowego. Rozbiła naczynie i wylała mu olejek na się więc, aby wasza ucieczka nie wypadła w zimie. **19** głowę. **4** Niektórzy oburzyli się i mówili: Po co takie Będą to bowiem dni takiego ucisku, jakiego nie było od marnotrawstwo olejku? **5** Przecież można to było początku stworzenia, którego dokonał Bóg, aż dotąd i sprzedawać drożej niż za trzysta groszy i rozdać [je] [nigdy] nie będzie. **20** A gdyby Pan nie skrócił tych dni, ubogim. I szemrali przeciwko niej. **6** Lecz Jezus żadne ciało nie byłoby zbawione. Lecz ze względu na powiedział: Zostawcie ją! Dlaczego sprawiacie jej wybranych, których [sobie] obrał, skrócił te dni. **21** przykrość? Dobry uczynek spełniał wobec mnie. Jeśli wtedy ktoś was powie: Oto tu [jest] Chrystus, **7** Ubogich bowiem zawsze macie u siebie i kiedy albo: Oto tam [jest] – nie wiercie. **22** Powstaną zechcecie, możecie im dobrze czynić. Mnie jednak bowiem falszywi Chrystusowie i falszywi prorocy i nie zawsze będziecie mieć. **8** Ona zrobiła, co mogła, będąc czyniąc znaki i cuda, aby zwrócić, o ile można, Zawczasu namaściła moje ciało na pogrzeb. **9** nawet wybranych. **23** Wy więc uważańcie. Wszystko Zaprawdę powiadam was: Gdziekolwiek po całym wasm przepowiedziałem. **24** Ale w tych dniach, po święcie będzie głoszona ta ewangelia, będzie się tym ucisku, zaćmi się słońce i księżyce nie da swego również opowiadać na jej pamiątkę to, co zrobiła. **10** blasku; **25** Gwiazdy nieba będą spadać i moce, które Wtedy Judasz Iskariota, jeden z dwunastu, poszedł do są na niebie, zostaną poruszone. **26** A wtedy ujrzą naczelnych kapelanów, aby im go wydać. **11** A gdy oni Syna Człowieczego przychodzącego w obłokach z to usłyszel, ucieczyli się i obiecali dać mu pieniądze. wielką mocą i chwałą. **27** Wówczas pośle swoich i szukał sposobności, aby go wydać. **12** W pierwszy aniołów i zgromadzi swoich wybranych z czterech stron świata, od kraica ziemi aż do kraica nieba. **28** zapytali go jego uczniowie: Gdzie chcesz, abyśmy A od drzewa figowego uczcie się przez podobieństwo: poszli i przygotowali ci Paschę do spożycia? **13** I Gdy już jego gałąź staje się miękka i wypuszcza postać dwóch spośród swych uczniów, i powiedział liście, poznajecie, że lato jest blisko. **29** Tak i wy, gdy im: Idźcie do miasta, a spotka się z wami człowiek ujrzycie, że to się dzieje, wiedzcie, że jest blisko, u niosący dzban wody. Idźcie za nim. **14** Tam zaś, drzwi. **30** Zaprawdę powiadam was: Nie przeminie to gdzie wejdzie, powiecie gospodarzowi: Nauczyciel pokolenie, aż się to wszystko stanie. **31** Niebo i ziemia pyta: Gdzie jest pokój, w którym będę jadł Paschę przeminą, ale moje słowa nie przeminą. **32** Lecz o tym z moimi uczniami? **15** A on was pokaże wielką dniu i godzinie nikt nie wie, ani aniołowie, którzy są w salę [na piętrze], urządzoną i przygotowaną. Tam niebie, ani Syn, tylko Ojciec. **33** Uważajcie, czuwajcie dla nas [wszystko] przygotujcie. **16** Odeszli więc i módlcie się, bo nie wiecie, kiedy ten czas nadjeźmie. jego uczniowie i przeszli do miasta, gdzie znaleźli **34** [Syn Człowieczy bowiem jest] jak człowiek, który [wszystko] tak, jak im powiedział, i przygotowali wyjeżdżając, zostawił swój dom, dał władzę swoim Paschę. **17** A gdy nastąpił wieczór, przeszli z slugom i każdemu jego pracę, a odzwierremu nakazał dwunastoma. **18** Kiedy siedzieli za stołem i jedli, Jezus czuwać. **35** Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan powiedział: Zaprawdę powiadam was, że jeden z domu przyjdzie: wieczorem czy o północy, gdy pieję was, jedzący ze mną, wyda mnie. **19** Wtedy zaczęli się koguty czy rano; **36** By przypadkiem, przeszledszy smucić i pytać jeden po drugim: Czy to ja? a inny: Czy niespodziewanie, nie zastał was śpiących. **37** A to, co ja? **20** Lecz on im odpowiedział: Jeden z dwunastu, was mówię, mówię wszystkim: Czuwajcie!

ten, który ze mną macza w misie. **21** Syn Człowieczy

odchodzi, jak jest o nim napisane, ale biada temu wielka zgraja z mieczami i kijami od naczelnych człowiekowi, przez którego Syn Człowieczy będzie kapłanów, uczonych w Piśmie i starszych. 44 A ten, wydany! Lepiej byłoby dla tego człowieka, gdyby który go zdradził, ustalił z nimi znak, mówiąc: Ten, się nie urodził. 22 A gdy jedli, Jezus wziął chleb, którego pocałuję, to on, schwytajcie go i prowadźcie pobłogosławili, połamał i dał im, mówiąc: Bierzcie, ostrożnie. 45 Gdy tylko przeszedł, natychmiast zbliżył jedzcie, to jest moje ciało. 23 Potem wziął kielich, się do niego i powiedział: Mistrzu, Mistrzu! I pocałował złożył dziękczyńcze i dał im. I pili z niego wszyscy. 24 go. 46 Wtedy tamci rzucili się na niego i schwytali I powiedział im: To jest moja krew nowego testamentu, go. 47 A jeden z tych, którzy tam stali, dobył miecz, która się za wielu wylewa. 25 Zaprawdę powiadam uderzył slugę najwyższego kapłana i odciągnął mu ucho. wam: Nie będę więcej pił z owocu winorośli aż do 48 Jezus zaś powiedział do nich: Wyszliście jak na tego dnia, gdy go będę pił nowy w królestwie Bożym. bandyty z mieczami i kijami, aby mnie schwycić. 49 26 A gdy zaśpiewali hymn, wyszli ku Górze Oliwnej. 27 Codziennie bywałem u was w świątyni, nauczając, Potem Jezus im powiedział: Wy wszyscy zgorszycie a nie schwytaliście mnie. Ale Pisma [muszą] się się z mojego powodu tej nocy, bo jest napisane: wypełnić. 50 Wtedy wszyscy opuścili go i uciekli. Uderzę pasterza, a rozproszą się owce. 28 Lecz gdy 51 A szedł za nim pewien młody człowiek mający zmartwychwstanąć, udął się do Galilei przed wami. płotno narzucone na gołe [ciało]. I pochwycili go 29 Ale Piotr mu powiedział: Jeśli nawet wszyscy się młodzieńcy. 52 Ale on zostawił płotno i nago uciekł od zgorszą, jednak nie ja. 30 I powiedział mu Jezus: nich. 53 Wtedy przyprowadzili Jezusa do najwyższego Zaprawdę powiadam ci, że dzisiaj, tej nocy, zanim kapłana, gdzie zeszlisi wszyscy naczelnici kapłani, kogut dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. starsi i uczeni w Piśmie. 54 Piotr zaś szedł za nim 31 Ale on tym bardziej zapewniał: Choćbym miał z daleka aż do dziedzińca najwyższego kapłana tobą i umrzeć, nie wypre się ciebie. Tak samo mówili i siedział ze slugami, grzejąc się przy ogniu. 55 wszyscy. 32 I przyszli na miejsce zwane Getsemanni. Tymczasem naczelnici kapłani i cała Rada szukali Wtedy powiedział do swoich uczniów: Siedźcie tu, ja świadectwa przeciwko Jezusowi, aby go skazać na tymczasem będę się modlił. 33 Wziąwszy ze sobą śmierć, ale nie znaleźli. 56 Wielu bowiem fałszywie Piotra, Jakuba i Jana, zaczął odczuwać lęk i udrękę. świadczyło przeciwko niemu, lecz ich świadectwa nie 34 I powiedział do nich: Bardzo smutna jest moja były zgodne. 57 Wtedy niektórzy wystąpili i fałszywie dusza aż do śmierci. Zostańcie tu i czuwajcie. 35 A świadczyli przeciwko niemu, mówiąc: 58 Słyszeliśmy, odszedłszy trochę [dalej], upadł na ziemię i modlił jak mówił: Zburzę tę świątynię ręką uczynioną, a w siebie, aby, jeśli to możliwe, ominęła go ta godzina. 36 trzy dni zbuduję inną, nie ręką uczynioną. 59 Lecz i tak I powiedział: Abba, Ojcze, dla ciebie wszystko jest ich świadectwo nie było zgodne. 60 Wtedy najwyższy możliwe, zabierz ode mnie ten kielich. Jednak [niech] kapłan, stanąwszy na środku, zapytał Jezusa: Nic nie się stanie] nie to, co ja chcę, ale to, co ty. 37 Potem odpowiadasz? [Cóż to jest], co oni przeciwko tobie przeszedł i zastał ich śpiących. I powiedział do Piotra: zeznają? 61 Ale on milczał i nic nie odpowiedział. Szymonie, spisz? Nie mogłeś czuwać jednej godziny? Znowu zapytał go najwyższy kapłan: Czy ty jesteś 38 Czuwajcie i mówicie się, abyście nie ulegli pokusie. Chrystusem, Synem Błogosławionego? 62 A Jezus Duch sprawdzi jesteś ochoczy, ale ciało słabe. 39 I odpowiedział: Ja jestem. I ujrzyście Syna Człowieczego odszedłszy znowu, modlił się tymi samymi słowami. siedzącego po prawicy mocy [Boga] i przychodzącego 40 A gdy wrócił, ponownie zastał ich śpiących, bo z obłokami nieba. 63 Wtedy najwyższy kapłan rozdarł oczy same im się zamknąły; i nie wiedzieli, co mu swoje szaty i powiedział: Czyż potrzebujemy jeszcze odpowiedzieć. 41 I przeszedł po raz trzeci, i powiedział świadków? 64 Słyszeliście bliźnierzstwo. Jak wam się im: Śpijcie dalej i odpoczywajcie! Dosyć! Nadeszła zdaje? A oni wszyscy wydali wyrok, że zasługuje na godzina, oto Syn Człowieczy będzie wydany w ręce śmierć. 65 I niektórzy zaczęli pluć na niego, zakrywali grzeszników. 42 Wstańcie, chodźmy! Oto zbliża się mu twarz, bili go pięściami i mówili: Prorokuj! A ten, który mnie wydaje. 43 I zaraz, gdy on jeszcze śluzy go policzkowali. 66 Kiedy Piotr był na dole, na mówił, nadszedł Judasz, jeden z dwunastu, a z nim dziedzińcu, przyszła jedna ze służących najwyższego

kapłana. **67** A gdy zobaczyła, że Piotr grzeje się [przy go trzciną po głowie i pluli na niego, a upadając na ogniu], popatrzyła na niego i powiedziała: I ty byłeś z kolana, oddawali mu poklon. **20** A gdy go wyszydzili, Jezusem z Nazaretu. **68** Lecz on się wyparł, mówiąc: zdjęli z niego purpurę, ubrali go w [jego] własne Nie wiem i nie rozumiem, o czym mówisz. I wyszedł szaty i wyprowadzili na ukrzyżowanie. **21** I przymusili na zewnątrz do przedścionka, a kogut zapiał. **69** Wtedy przechodzącego obok niejakiego Szymona z Cyreny, służąca zobaczyła go znowu i zaczęła mówić do który szedł z pola, ojca Aleksandra i Rufusa, aby niósł tych, którzy tam stali: To jest [jeden] z nich. **70** A on jego krzyż. **22** I przyprowadzili go na miejsce [zwane] ponownie się wyparł. I znowu, po chwili ci, którzy tam Golgotą, co się tłumaczy: Miejsce Czaszki. **23** Dawali stali, powiedzieli do Piotra: Na pewno jesteś [jednym] mu do picia wino z mirra, ale go nie przyjął. **24** A gdy z nich, bo jesteś Galilejczykiem i twoja mowa jest go ukrzyżowali, rozdzielili jego szaty, rzucając o nie podobna. **71** Lecz on zaczął się zaklinać i przysięgać: losy, [by rozstrzygnąć], co kto ma wziąć. **25** A była Nie znam tego człowieka, o którym mówicie. **72** godzina trzecia, gdy go ukrzyżowali. **26** Był też napis Wtedy kogut zapiał po raz drugi. I przypomniał sobie z podaniem jego winy: Król Żydów. **27** I ukrzyżowali z Piotr słowa, które powiedział mu Jezus: Zanim kogut nim dwóch bandytów, jednego po prawej, a drugiego dwa razy zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. I po jego lewej stronie. **28** Tak wypełniło się Pismo, wyszedłszy, zapłakał. które mówi: Zaliczono go w poczet złoczyńców. **29**

15 Wczesnym rankiem naczelní kapłani, nadzirujący się razem ze starszymi, uczonymi w Piśmie i całą Radą, związali Jezusa, odprowadzili go i wydali Piłatowi. **2** A Piłat zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? On mu odpowiedział: Ty [sam to] mówisz. **3** I oskarżali go naczelní kapłani o wiele rzeczy, ale on nic nie odpowiedział. **4** Wtedy Piłat znowu go zapytał: Nic nie odpowiadasz? Zobacz, jak wiele zeznają przeciwko tobie. **5** Jezus jednak nic nie odpowiedział, tak że Piłat się dziwił. **6** Na święto miał on zwyczaj wypuszczać im jednego więźnia, o którego prosili. **7** A był [jeden], zwany Barabaszem, więziony wraz z buntownikami, którzy podczas rozruchów popełnili zabójstwo. **8** I tłum zaczął wołać i prosić, [żeby zrobili] to, co zawsze dla nich robił. **9** Lecz Piłat im odpowiedział: Chcicie, abym wam wpuścił króla Żydów? **10** Wiedział bowiem, że naczelní kapłani wydali go z zawiści. **11** Ale naczelní kapłani podburzyli tłum, żeby raczej wpuścił im Barabasza. **12** A Piłat znowu im odpowiedział: Cóż więc chcacie, abym uczynił [z tym], którego nazywacie królem Żydów? **13** A oni znowu zwołały: Ukrzyżuj go! **14** Wtedy Piłat zapytał: Cóż on zlego uczynił? Lecz oni jeszcze głośniej wołały: Ukrzyżuj go! **15** Piłat więc, chcąc zadowolić tłum, wpuścił im Barabasza, a Jezusa ubiczował i wydał im na ukrzyżowanie. **16** Żołnierze wprowadzili go do sali, czyli do ratusza, i zwołały cały oddział. **17** Potem ubrali go w purpurę, a upiółszys koronę z cierni, włożyli mu na [głowę]. **18** I zaczęli go pozdrawiać: Witaj, królu Żydów! **19** Bili

A ci, którzy przechodzili obok, bluźnili mu, kiwając głowami i mówiąc: Ej! Ty, który burzysz świątynię i w trzy dni [ja] odbudowujesz; **30** Ratuj samego siebie i jezdź z krzyża! **31** Podobnie naczelní kapłani wraz z uczonymi w Piśmie, naśmiewając się, mówili między sobą: Innych ratował, a samego siebie uratować nie może. **32** Niech Chrystus, król Izraela, jezdzie teraz z krzyża, żebyśmy ujrzel i uwierzyli. Uragali mu także ci, którzy byli z nim ukrzyżowani. **33** A gdy była szósta godzina, ciemność ogarnęła całą ziemię aż do godziny dziewiątej. **34** O godzinie dziewiątej Jezus zwołał donośnym głosem: Eloi, Eloi, lama sabachthani? – co się tłumaczy: Boże mój, Boże mój, czemu mnie opuściłeś? **35** A niektórzy ze stojących tam [ludzi], usłyszawszy to, mówili: Woła Eliasza. **36** Wtedy ktoś podbiegł, napełnił gąbkę octem i włożywszy na trzcinę, dał mu pić, mówiąc: Przestańcie, zobaczymy, czy przyjdzie Eliasz, aby go zdjąć. **37** A Jezus zwołał donośnym głosem i oddał ducha. **38** I rozerwała się na pół zasłona świątyni, od góry aż do dołu. **39** A setnik, który stał naprzeciw, widząc, że tak wołając, oddał ducha, powiedział: Ten człowiek prawdziwie był Synem Bożym. **40** Były [tam] też kobiety, które przypatrywały się z daleka, a wśród nich Maria Magdalena i Maria, matka Jakuba Mniejszego i Józefa, oraz Salome. **41** One to, gdy jeszcze był w Galilei, chodziły za nim i usługiwały mu. [Były] też wiele innych, które wraz z nim przyszły do Jerozolimy. **42** A ponieważ był [dzisiaj] przygotowania, który jest przed szabatem, i nastąpi już wieczór; **43**

Przyszedł Józef z Arymatei, ważny członek Rady, demony, będą mówić nowymi językami; **18** Będą który sam też oczekwał królestwa Bożego, śmiało brać węże, a choćby wypili coś śmiercionośnego, wszedł do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. **44** A Piłat nie zaszkodzi im; na chorych będą kłaść ręce, a ci zdziwił się, że już nie żyje, i zwołaławszy setnika, odzyskają zdrowie. **19** A gdy Pan przestał do nich zapytał go, czy dawno umarł. **45** I upewniony przez mówić, został wzięty do nieba i zasiadł po prawicy setnika, wydał ciało Józefowi. **46** Ten kupił płótno, Boga. **20** Oni zaś poszli i głosili wszędzie, a Pan zdjął go, owinął płótnem i złożył w grobowcu, który współdziałał z nimi i potwierdzał [ich] słowa znakami, był wykuty w skale, a przed wejście do grobowca które im towarzyszyły. [Amen]. zatoczył kamień. **47** A Maria Magdalena i Maria, [matka] Józefa, patrzyły, gdzie go złożono.

16 A gdy minął szabat, Maria Magdalena, Maria,

[matka] Jakuba, i Salome nakupiły wonności, aby pójść i namaścić go. **2** Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy weszło słońce, przyszły do grobu. **3** I mówią do siebie: Któż nam odwali kamień od wejścia do grobowca? **4** (A gdy spojrzały, zobaczyły, że kamień został odwalony). Był bowiem bardzo wielki. **5** Gdy weszły do grobowca, ujrzały młodzieńca siedzącego po prawej stronie, ubranego w białą szatę, i przestraszyły się. **6** Lecz on powiedział do nich: Nie bójcie się. Szukacie Jezusa z Nazaretu, który był Ukrzyżowany. Powstał, nie ma [go] tu. Oto miejsce, gdzie go złożono. **7** Ale idźcie i powiedzcie jego uczniom i Piotrowi: Udaje się przed wami do Galilei. Tam go ujrzyście, jak wam powiedział. **8** Wyszły więc szybko i uciekły od grobu, bo ogarnęły je lęk i zdumienie. Nikomu też nic nie mówiąły, ponieważ się bały. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)

A Jezus, gdy zmartwychwstał wczesnym rankiem pierwszego [dnia] po szabacie, ukazał się najpierw Marii Magdalenie, z której wypędził siedem demonów. **10** Ona zaś poszła i opowiedziała [to] tym, którzy z nim przebywali, pograżonym w smutku i płaczącym. **11** A gdy oni usłyszeli, że żyje i że go widziała, nie wierzyli. **12** Potem ukazał się w innej postaci dwom z nich, gdy szli na wieś. **13** Oni poszli i opowiedzieli pozostałym. Lecz i tym nie uwierzyli. **14** Na koniec ukazał się jedenastu, gdy siedzieli za stołem, i wyrzucał im ich niewiarę i zatwardziałość serca, że nie wierzyli tym, którzy go widzieli wskrzeszonego. **15** I powiedział do nich: Idźcie na cały świat i głoście ewangelię wszelkiemu stworzeniu. **16** Kto uwierzy i ochrzci się, będzie zbawiony, ale kto nie uwierzy, będzie potępiony. **17** A takie znaki będą towarzyszyć tym, którzy uwierzą: w moim imieniu będą wypędzać

Łukasza

1 Ponieważ wielu podjęło się sporządzić opis tych wydarzeń, co do których mamy zupełną pewność; **2** Tak jak nam [jej] przekazali ci, którzy od początku byli naocznymi świadkami i sługami słowa; **3** Postanowiłem i ja, który to wszystko od początku dokładnie wybadałem, opisać ci [to] po kolej, zacny Teofilu; **4** Abyś nabrął pewności co do tego, czego cię nauczono. **5** Za dni Heroda, króla Judei, żył pewien kapłan imieniem Zachariasz, ze zmiany Abiasza. Miał on za żonę [jedną] z córek Aarona, której na imię było Elżbieta. **6** Oboje byli sprawiedliwi w oczach Boga, postępując nienagannie według wszystkich przykazań i nakazów Pana. **7** Nie mieli jednak dziecka, ponieważ Elżbieta była niepłodna, i oboje byli w podeszłym wieku. **8** A gdy pełnił służbę kapłańską przed Bogiem w kolejności swojej zmiany; **9** Zgodnie ze zwyczajem urzędu kapłańskiego padł na niego los, aby wejść do świątyni Pana i palić kadzidło. **10** A cała rzesza ludzi modliła się na zewnątrz w czasie kadzenia. **11** Wtedy ukazał mu się anioł Pana stojący po prawej stronie ołtarza kadzenia. **12** I przeraził się Zachariasz na jego widok, i ogarnął go strach. **13** Lecz anioł powiedział do niego: Nie bój się, Zachariaszu, bo twoja modlitwa została wysłuchana. Elżbieta, Twoja żona, urodzi ci syna, któremu nadasz imię Jan. **14** Będzie to dla ciebie radość i wesele; i wielu będzie się radować z jego narodzin. **15** Będzie bowiem wielki w oczach Pana. Nie będzie pił wina ani mocnego napoju i zostanie napełniony Duchem Świętym już w łonie swojej matki. **16** I wielu z synów Izraela nawróci do Pana, ich Boga. **17** On bowiem pojedzie przed nim w duchu i mocy Eliasza, aby wrócić serca ojców ku dzieciom, a opornych ku roztropności sprawiedliwych, aby przygotować Panu lud gotowy. **18** I powiedział Zachariasz do anioła: Po czym to poznam? Bo ja jestem stary i moja żona jest w podeszłym wieku. **19** A anioł mu odpowiedział: Ja jestem Gabriel, który stoi przed Bogiem. Zostałem posłany, aby mówić do ciebie i przynieść ci tę radosną nowinę. **20** I będziesz niemy, i nie będziesz mógł mówić aż do dnia, kiedy które się wypełnią w swoim czasie. **21** A ludzie czekali na Zachariasza i dziwili się, że tak długo przebywa w świątyni. **22** Kiedy wyszedł, nie mógł do nich mówić. I zrozumieli, że miał widzenie w świątyni, bo dawał im znaki, i pozostał niemy. **23** A gdy skorzyły się dni jego posługi, wrócił do swego domu. **24** Po tych dniach Elżbieta, jego żona, poczęła i ukrywała się przez pięć miesięcy, mówiąc: **25** Tak mi uczynił Pan w dniach, kiedy wejrzał [na mnie], aby zdjąć moją hańbę w oczach ludzi. **26** A w szóstym miesiącu Bóg postał anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret; **27** Do dziewczyny zaślubionej mężczyźnie, któremu na imię było Józef, z rodu Dawida; a dziewczyny na imię Maria. **28** Kiedy anioł przyszedł do niej, powiedział: Witaj, obdarowana łaską, Pan jest z tobą. Błogosławiona jesteś między kobietami. **29** Ale ona, ujrzawszy [go], zlekła się z powodu jego słów i zastanawiała się, co miałoby znaczyć to pozdrowienie. **30** Wtedy anioł powiedział do niej: Nie bój się, Mario, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. **31** Oto poczyniesz w [swym] łonie i urodzisz syna, któremu nadasz imię Jezus. **32** Będzie on wielki i będzie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da mu tron jego ojca Dawida. **33** I będzie króował nad domem Jakuba na wieki, a jego królestwu nie będzie końca. (aiōn g165) **34** Wtedy Maria powiedziała do anioła: Jak to się stanie, skoro nie obcowałam z mężczyzną? **35** A anioł jej odpowiedział: Duch Święty zstąpi na ciebie i moc Najwyższego zacieni cię. Dlatego też to świętę, co się z ciebie narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. **36** A oto Elżbieta, Twoja krewna, także poczęła syna w swojej starości i jest w szóstym miesiącu ta, którą nazywano niepłodną. **37** Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego. **38** I powiedziała Maria: Oto służebnica Pana, niech mi się stanie według twoego słowa. Wtedy odszedł od niej anioł. **39** W tych dniach Maria wstała i poszła z pośpiechem w góry do miasta w Judei. **40** Weszła do domu Zachariasza i pozdrowiła Elżbiety. **41** A gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Marii, poruszyło się dziecko w jej łonie i Elżbieta została napełniona Duchem Świętym. **42** I zawała donośnym głosem: Błogosławiona jesteś między kobietami i błogosławiony jest owoc twoego łona. **43** A skądże mi to, że matka mego Pana przyszła do mnie? **44** Gdy bowiem głos twoego pozdrowienia zabrzmił w moich uszach, poruszyło się z radości dziecko w moim łonie. **45** A błogosławiona, która uwierzyła. Spełni się bowiem to, co zostało jej powiedziane przez Pana. **46** Wtedy Maria powiedziała: Wielbi moja

dusza Pana; **47** I rozradował się mój duch w Bogu, prorokiem Najwyższego, bo pojdziesz przed obliczem moim Zbawicielu; **48** Bo wejrzał na uniżenie swojej Pana, aby przygotować jego drogi; **77** I żeby jego służebnicy. Oto bowiem wszystkie pokolenia będą ludowi dać poznać zbawienie przez przebaczenie mnie odtąd nazywać błogosławioną. **49** Bo uczynił mi mu grzechów; **78** Dzięki serdecznemu miłosierdziu wielkie rzeczy ten, który jest mocny, i święte jest jego naszego Boga, przez które nawiedził nas wschód imię. **50** A jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie [słońca] z wysoka; **79** Aby oświecić siedzących w nad tymi, którzy się go boją. **51** Okazał moc swoim ciemności i w cieniu Śmierci, aby skierować nasze ramieniem i rozproszył pysznych w myślach ich serc. **80** A dziecko rosło i umacniało się w duchu, i przebywało na pustyniach aż do dnia 52 Strącił mocarzy z tronów, a wywyższył pokornych. **53** Głodnych napełnił dobrami, a bogaczy odprawił z ukazania się przed Izraelem.

niczym. **54** Ujął się za Izraelem, swym sługa, pomny na [swoje] miłosierdzie; **55** Jak mówił do naszych ojców, [do] Abrahama i jego potomstwa na wieki. (*aiōn g165*) **56** I została z nią Maria około trzech miesięcy, a potem wróciła do swego domu. **57** Dla Elżbiety zaś nadszedł czas porodu i urodziła syna. **58** A gdy jej sąsiedzi i krewni usłyszeli, że Pan okazał jej swoje wielkie miłosierdzie, cieszyli się razem z nią. **59** A ósmego dnia przyszli, aby obrzezać dziecko, i [chcieli] nadać mu imię jego ojca, Zachariasza. **60** Ale jego matka powiedziała: Nie tak, lecz będzie się nazywał Jan. **61** I powiedzieli do niej: Nie ma nikogo w twoim rodzie, kogo by nazwano tym imieniem. **62** Pytali więc znakami jego ojca, jak chce go nazwać. **63** A on poprosił o tabliczkę i napisał: Jan jest jego imię. I dziwiły się wszyscy. **64** Natychmiast otworzyły się jego usta i [rozwiązał się] jego język, i mówił, wielbiąc Boga. **65** I padł strach na wszystkich ich sąsiadów, i po całej górskiej krainie judzkiej rozgłoszone zostały wszystkie te słowa. **66** Wszyscy zaś, którzy o tym słyszeli, brali to sobie do serca i mówili: Cóż to będzie za dziecko? I była z nim ręka Państwa. **67** A Zachariasz, jego ojciec, będąc napełniony Duchem Świętym, prorokował: **68** Błogosławiony niech będzie Pan, Bóg Izraela, bo nawiedził i odkupił swój lud; **69** I wzbiudził nam róg zbawienia w domu Dawida, swego sługi; **70** Jak mówił przez usta swoich świętych proroków, którzy byli od wieków; (*aiōn g165*) **71** [Że nas] wybawi od naszych nieprzyjaciół i z ręki wszystkich, którzy nas nienawidzą; **72** Aby okazać miłosierdzie naszym ojcom i przypomnieć swoje święte przymierze; **73** I przysięgę, która złożył Abrahamowi, naszemu ojcu; **74** Że nam da, [abyśmy] mu służyli bez lęku, wybawieni z ręki naszych nieprzyjaciół; **75** W świętości i sprawiedliwości przed nim po wszystkie dni naszego życia. **76** A ty, dziecko, będziesz nazwane

2 A w tych dniach wyszedł dekret cesarza Augusta, aby spisano cały świat. **2** A ten pierwszy spis odbył się, gdy Kwiryniusz był namiestnikiem Syrii. **3** Szli więc wszyscy, aby dać się spisać, każdy do swego miasta. **4** Poszedł też Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawida, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i z rodu Dawida; **5** Aby dać się spisać z Marią, poślubioną sobie małżonką, która była brzemienna. **6** A gdy tam byli, nadszedł czas porodu. **7** I urodziła swego pierworodnego syna, owinięta go w pieluszki i położyła w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. **8** A byli w tej okolicy pasterze przebywający w polu i trzymający straż nocną nad swoim stadem. **9** I otu stanął przy nich anioł Pana, a chwała Pana zewsząd ich oświeciła. I ogarnął ich wielki strach. **10** I powiedział do nich anioł: Nie bójcie się, bo oto zwiastuję wam wielką radość, która będzie [udzialem] całego ludu. **11** Dziś bowiem w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, który jest Chrystus Pan. **12** A to [będzie] dla was znakiem: Znajdziecie niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie. **13** I zaraz z aniolem przybyło mnóstwo wojsk niebieskich chwalących Boga i mówiących: **14** Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, wobec ludzi dobra wola. **15** A gdy aniołowie odeszli od nich do nieba, pasterze mówili między sobą: Chodźmy aż do Betlejem i zobaczymy to, co się wydarzyło, a co Pan nam oznajmił. **16** Spiesząc się więc, przyszli i znaleźli Marię, Józefa i niemowlę leżące w żłobie. **17** A ujrzawszy, rozgłosili to, co zostało im powiedziane o tym dziecku. **18** A wszyscy, którzy słyszeli, dziwili się temu, co pasterze im mówili. **19** Lecz Maria zachowywała wszystkie te słowa, rozważając je w swoim sercu. **20** I wrócili pasterze, wielbiąc i chwaląc Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli, tak jak im zostało powiedziane. **21** A gdy minęło osiem dni i

[należało] obrzezać dziecko, nadano mu imię Jezus, jest w towarzystwie podróżnych, przeszli dzień drogi i którym nazwał je anioł, zanim się poczęło w łonie. szukali go wśród krewnych i znajomych. **45** A gdy go **22** Gdy też według Prawa Mojżesza minęły dni jej nie znaleźli, wrócili do Jerozolimy, szukając go. **46** A oczyszczenia, przynieśli go do Jerozolimy, aby stawić po trzech dniach znaleźli go siedzącego w świątyni go przed Panem; **23** (Tak jak jest napisane w Prawie wśród nauczycieli, słuchającego i pytającego ich. **47** Pana: Każdy mężczyzna otwierający łono będzie I wszyscy, którzy go słuchali, zdumiewali się jego nazywany świętym Panu); **24** I żeby złożyć ofiarę rozumem i odpowiedziami. **48** A [rodzice], ujrzawszy według [tego], co zostało powiedziane w Prawie go, zdziwili się. I powiedziała do niego jego matka: Pana, parę synogarlic albo dwa gołąbki. **25** A był w Synu, dlaczego nam to zrobiles? Oto twój ojciec i ja z Jerozolimie człowiek imieniem Symeon. Ten człowiek bóllem [serca] szukaliśmy ciebie. **49** I powiedział do był sprawiedliwy i bogobojny, czekający pociechy nich: Czemu mnie szukaliście? Czy nie wiedzieliście, Izraela, a Duch Święty był nad nim. **26** I objawił mu Bóg że muszę być w tym, co należy do mego Ojca? **50** przez Ducha Świętego, że nie ujrzy śmierci, dopóki Lecz oni nie zrozumieli tych słów, które im mówił. nie zobaczy Chrystusa Pańskiego. **27** Przyszedł on **51** Wtedy poszedł z nimi i wrócił do Nazaretu, i był [prowadzony] przez Ducha [Świętego] do świątyni. A im posłuszny. A jego matka zachowywała wszystkie gdy rodzice wniosili dziecko – Jezusa, aby postąpić z te słowa w swoim sercu. **52** A Jezusowi przybywało nim według zwyczaju prawa; **28** Wtedy on, wziąwszy mądrości i wzrostu oraz łaski u Boga i u ludzi.

go na ręce, chwalił Boga i mówił: **29** Teraz pozwalasz odejść twemu słudze, Panie, w pokoju, według twoego słowa; **30** Gdyż moje oczy ujrzały twoje zbawienie; **31** Które przygotowałaś wobec wszystkich ludzi; **32** Światłość na oświecenie pogan i chwałę twoego ludu, Izraela. **33** A Józef i jego matka dziwili się temu, co o nim mówiono. **34** I błogosławił im Symeon, i powiedział do Marii, jego matki: Oto ten położony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu, i na znak, przeciwko któremu będą mówić; **35** (I twoją duszę miecz przeniknie), aby myśli wielu serc zostały objawione. **36** A była [tam] prorokini Anna, córka Fanuela, z pokolenia Asera, która była w bardzo podeszłym wieku, a żyła siedem lat z mężem od swego dziewczęcia. **37** A [była] wdową [mającą] około osiemdziesięciu czterech lat, która nie opuszczała świątyni, służąc [Bogu] w postach i modlitwach dniem i nocą. **38** Ona też, przyszedłszy w tej właśnie chwili, dziękowała Panu i mówiła o nim wszystkim, którzy oczekiiali odkupienia w Jerozolimie. **39** A gdy wykonali wszystko według prawa Pana, wrócili do Galilei, do swego miasta, Nazaretu. **40** Dziecko zaś rosło i umacniało się w duchu, będąc pełne mądrości, a łaska Boga była nad nim. **41** A jego rodzice chodzili co roku do Jerozolimy na święto Paschy. **42** I gdy miał dwanaście lat, poszli do Jerozolimy, zgodnie ze zwyczajem tego święta. **43** A gdy minęły te dni i już wracali, dziecię Jezus zostało w Jerozolimie, ale Józef i jego matka [o tym] nie wiedzieli. **44** Lecz sądząc, że

3 A w piętnastym roku panowania cesarza Tyberiusza, gdy Poncjusz Piłat był namiestnikiem Judei, Herod tetrarchą Galilei, jego brat Filip tetrarchą Iturei i ziemi Trachonu, a Lizanius tetrarchą Abileny; **2** Za najwyższych kapłanów Annasza i Kajfasza doszło słowo Boże do Jana, syna Zachariasza, na pustyni. **3** I obchodził całą okolicę nad Jordanem, głosząc chrzest pokuty na przebaczenie grzechów. **4** Jak jest napisane w księdze słów proroka Izajasza: Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Pana, prostujcie jego ścieżki. **5** Każda dolina będzie wypełniona, a każda góra i pagórek będą obniżone; to, co krzywe, wyprostuje się, a wyboiste drogi będą gładkie. **6** I ujrzy wszelkie ciało zbawienie Boże. **7** Mówił więc do tłumów, które przychodziły, aby ich ochrzcić: Plemię żmijowe, który was ostrzegł, żebyście uciekali przed przyszłym gniewem? **8** Wydajcie więc owoce godne pokuty i nie zaczynajcie sobie wmmaścia: Naszym ojcem jest Abraham. Mówię wam bowiem, że Bóg i z tych kamieni może wzbudzić dziecię Abrahamowi. **9** A już siekiera do korzenia drzew jest przyłożona. Każde drzewo, które nie wydaje dobrego owocu, zostaje wycięte i wrzucone w ogień. **10** I pytali go ludzie: Cóż więc mamy czynić? **11** A on im odpowiedział: Kto ma dwie szaty, niech da temu, który nie ma, a kto ma pożywienie, niech uczyni tak samo. **12** Przyszli też celnicy, aby się ochrzcić, i pytali go: Nauczycielu, coż mamy czynić? **13** A on im odpowiedział: Nie pobierajcie nic więcej ponad

to, co wam wyznaczono. **14** Pytali go też żołnierze: Lamecha; **37** [Syna] Matusali, [syna] Enoch, [syna] Jareta, [syna] Maleleela, [syna] Kainana; **38** [Syna] Enosa, [syna] Seta, [syna] Adama, [syna] Boga. A my co mamy czynić? I odpowiedział im: Wobec nikogo nie używajcie przemocy, [nikogo] fałszywie nie oskarżajcie i poprzestawajcie na waszym żołdzie. **15** A gdy ludzie trwali w oczekiwaniu i wszyscy myśleli w swych sercach o Janie, czy może on nie jest Chrystusem; **16** Odpowiedział Jan wszystkim: Ja was chrzczę wodą, lecz idzie mocniejszy ode mnie, któremu nie jestem godny rozwiązać rzemyka u jego sandałów. On będzie was chrzcił Duchem Świętym i ogniem. **17** [Ma] on swoje wiejadło w ręku i wyczyści swoje klepisko, i zgromadzi pszenicę do swego spichlerza, ale plewy spali w ogniu nieugaszonym. **18** A tak głosząc, dawał ludziom jeszcze wiele innych napomnień. **19** Lecz tetrarcha Herod, strofowany przez niego z powodu Herodiady, żony swego brata Filipa, i z powodu wszystkich złych czynów, których się dopuścił; **20** Dodał do wszystkiego i to, że wtrącił Jana do więzienia. **21** I stało się tak, że kiedy wszyscy ludzie byli ochrzczeni, również Jezus został ochrzczony, a gdy się modlił, otworzyło się niebo; **22** I zstąpił [na niego] Duch Święty w kształcie cielesnym jak gołębica, a z nieba rozległ się głos: Ty jesteś moim umiłowanym Synem, w tobie mam upodobanie. **23** A Jezus miał około trzydziestu lat. Był, jak sądzono, synem Józefa, [syna] Helego; **24** [Syna] Mattata, [syna] Lewiego, [syna] Melchiego, [syna] Jannaja, [syna] Józefa; **25** [Syna] Matatiasza, [syna] Amosa, [syna] Nahuma, [syna] Esliego, [syna] Naggaja; **26** [Syna] Maata, [syna] Matatiasza, [syna] Semei, [syna] Józefa, [syna] Judy; **27** [Syna] Joanana, [syna] Resy, [syna] Zorobabela, [syna] Salatiela, [syna] Neriego; **28** [Syna] Melchiego, [syna] Addiego, [syna] Kosama, [syna] Elmadama, [syna] Era; **29** [Syna] Jozego, [syna] Eliezera, [syna] Jorima, [syna] Mattata, [syna] Lewiego; **30** [Syna] Symeona, [syna] Judy, [syna] Józefa, [syna] Jonana, [syna] Eliakima; **31** [Syna] Meleasza, [syna] Menny, [syna] Mattata, [syna] Natana, [syna] Dawida; **32** [Syna] Jessego, [syna] Obeda, [syna] Booza, [syna] Salmona, [syna] Naassona; **33** [Syna] Aminadaba, [syna] Arama, [syna] Esroma, [syna] Faresa, [syna] Judy; **34** [Syna] Jakuba, [syna] Izaaka, [syna] Abrahama, [syna] Tarego, [syna] Nachora; **35** [Syna] Serucha, [syna] Ragaua, [syna] Faleka, [syna] Hebera, [syna] Sali; **36** [Syna] Kainana, [syna] Arfaksada, [syna] Sema, [syna] Noego, [syna] 4 A Jezus, pełen Ducha Świętego, wrócił nad Jordanu i został zaprowadzony przez Ducha na pustynię; **2** I przez czterdzieści dni był kuszony przez diabła. Nic nie jadł w tych dniach, a gdy minęły, poczuł głód. **3** I powiedział do niego diabeł: Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, aby stał się chlebem. **4** Ale Jezus mu odpowiedział: Jest napisane: Nie samym chlebem będzie żył człowiek, ale każdym słowem Bożym. **5** Wtedy wyrowadził go diabeł na wysoką góru i pokazał mu w jednej chwili wszystkie królestwa świata. **6** I powiedział do niego diabeł: Dam ci całą tę potęgę i ich chwałę, bo zostały mi przekazane i daję je, komu chcę. **7** Jeśli więc oddasz mi poklon, wszystko będzie twoje. **8** A Jezus mu odpowiedział: Idź precz ode mnie, szatanie! Jest bowiem napisane: Panu, swemu Bogu, będziesz oddawał poklon i tylko jemu będziesz służył. **9** Potem zaprowadził go do Jerozolimy, postawił na szczytce świątyni i powiedział do niego: Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół. **10** Jest bowiem napisane: Rozkaże o tobie swoim aniołom, aby cię strzegli; **11** I będą cię nosić na rękach, abyś przypadkiem nie uderzył swojej nogi o kamień. **12** A Jezus mu odpowiedział: Powiedziano: Nie będziesz wystawał na próbę Pana, swego Boga. **13** Kiedy diabeł skończył całe kuszenie, odstąpił od niego na jakiś czas. **14** Jezus zaś wrócił w mocę Ducha do Galilei, a wieść o nim rozeszła się po całej okolicy. **15** I nauczał w ich synagogach, sławiony przez wszystkich. **16** Przyszedł też do Nazaretu, gdzie się wychował. Według swego zwyczaju wszedł w dzień szabatu do synagogi i wstał, aby czytać. **17** I podano mu księgi proroka Izajasza. Gdy otworzył księgę, znalazł miejsce, gdzie było napisane: **18** Duch Pana nadę mną, ponieważ namaścił mnie, abym głosił ewangelię ubogim, posłał mnie, abym uzdrawiał skruszonych w sercu, abym uwiezionym zwiastował wyzwolenie, a ślepym przejrzenie, abym uciśnionych wypuścił na wolność; **19** Abym głosił miłośwy rok Pana. **20** Potem zamknął księgę, oddał ją słuǳie i usiadł, a oczy wszystkich w synagodze były w nim utkwione. **21** I zaczął do nich mówić: Dziś wypełniły się te [słowa] Pisma w waszych uszach. **22** A wszyscy

przyświażczali mu i dziwili się słowom łaski, które udał się na odludne miejsce. A ludzie go szukali i wychodzili z jego ust. I mówili: Czyż nie jest to syn przyszli aż do niego, i zatrzymywali go, aby od nich Józefa? 23 I powiedział do nich: Z pewnością powiecie mi to przysłowie: Lekarzu, ulecz samego siebie. To, o czym słyszeliśmy, że wydarzyło się w Kafarnaum, po to zostałem posłany. 24 I głosił w synagogach w uczyć i tu, w swojej ojczyźnie. 24 I powiedział:

Zaprawdę powiadam wam: Żaden prorok nie jest dobrze przyjmowany w swojej ojczyźnie. 25 Ale mówię wam zgodnie z prawdą, [że] wiele wdów było w Izraelu za dni Eliasza, gdy niebo było zamknięte przez trzy lata i sześć miesięcy, tak że wielki głód panował na całej ziemi; 26 Jednak Eliasz nie został posłany do żadnej z nich, tylko do pewnej wdowy z Sarepty Sydońskiej. 27 I wielu było trędowatych w Izraelu za [czasów] proroka Elizeusza, jednak żaden z nich nie został oczyszczony, tylko Naaman Syryjczyk. 28 I wszyscy w synagodze, słysząc to, zaplonęli gniewem; 29 A wstawszy, wypchnęli go z miasta i wyprowadzili na szczyt góry, na której było zbudowane ich miasto, aby go z niej zrzuścić. 30 Lecz on przeszedł między nimi i oddał się. 31 Potem przeszedł do Kafarnaum, miasta w Galilei, i tam nauczał ich w szabaty. 32 I zdumiewali się jego nauką, bo przemawiał z mocą. 33 A był w synagodze człowiek, który miał ducha demona nieczystego. Zawała on donośnym głosem: 34 Ach, cóż my z tobą mamy, Jezusie z Nazaretu? Przyszedłeś nas zniszczyć? Wiem, kim jesteś: Świętym Boga. 35 I zgromił go Jezus: Zamilcz i wyjdź z niego! Wtedy demon rzucił go na środek i wyszedł z niego, nie wyrządzaając mu żadnej krzywdy. 36 A wszystkich ogarnęło zdumienie i rozmawiali między sobą: Cóż to za słowo? Bo z władzą i mocą rozkazuje duchom nieczystym, a one wychodzą. 37 I wieść o nim rozeszła się wszędzie po okolicznej krainie. 38 Po wyjściu z synagogi [Jezus] przeszedł do domu Szymona. A teściowa Szymona miała wysoką gorączkę, więc prosili go za nią. 39 Wtedy on, stanąwszy nad nią, zgromił gorączkę, a ta ją opuściła. Zaraz też wstała i usługiwała im. 40 A gdy słońce zachodziło, wszyscy, którzy mieli cierpiących na rozmaite choroby, przyprowadzali ich do niego, a on na każdego z nich kładł ręce i uzdrawiał ich. 41 Z wielu też wychodziły demony, wołając: Ty jesteś Chrystusem, Synem Bożym. Ale [on] gromił [je] i nie pozwalał im mówić. Wiedziały bowiem, że on jest Chrystusem. 42 Kiedy nastąpił dzień, wyszedł i

5 Pewnego razu, gdy ludzie cisnęli się do niego, aby słuchać słowa Bożego, on stał nad jeziorem Genezaret. 2 I zobaczył dwie łodzie stojące przy [brzegu] jeziora, a rybacy, wyszedłszy z nich, płukali sieci. 3 Wsiadł do jednej z tych łodzi, która należała do Szymona, i poprosił go, aby trochę odpłynął od brzegu. A usiadłszy, nauczał ludzi z łodzi. 4 Kiedy przestał mówić, zwrócił się do Szymona: Wyplyn na głębię i zarzućcie wasze sieci na połów. 5 A Szymon mu odpowiedział: Mistrzu, przez całą noc pracowaliśmy i nic nie złowiliśmy, ale na twoje słwo zarzucę sieć. 6 A gdy to zrobili, zagarnęli wielkie mnóstwo ryb, tak że sieć im się rwała. 7 Skinęli więc na towarzyszy, którzy byli w drugiej łodzi, aby przybyli i pomogli im. A oni przypłynęli i napełnili obie łodzie, tak że się zanurzały. 8 Widząc to, Szymon Piotr przypadł do kolan Jezusa i powiedział: Odejdź ode mnie, Panie, bo jestem grzesznym człowiekiem. 9 I jego bowiem, i wszystkich, którzy z nim byli, ogarnęło zdumienie z [powodu] połowy ryb, jakiego dokonali. 10 Podobnie też Jakuba i Jana, synów Zebedeusza, którzy byli towarzyszami Szymona. I powiedział Jezus do Szymona: Nie bój się, odtąd będziesz łowił ludzi. 11 A oni, wyciągnawszy lódź na brzeg, zostawili wszystko i poszli za nim. 12 A gdy przebywał w pewnym mieście, [był tam] człowiek całym pokryty trudem. Kiedy zobaczył Jezusa, upadł na twarz i prosił go: Panie, jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić. 13 Wtedy Jezus wyciągnął rękę, dotknął go i powiedział: Chcę, bądź oczyszczony. I natychmiast trąd go opuścił. 14 Potem przykazał mu, aby nikomu o tym nie mówił. [I dodał]: Ale idź, pokaż się kapelanowi i ofiaruj za swoje oczyszczenie, jak nakazał Mojżesz, na Świadectwo dla nich. 15 Lecz wieść o nim jeszcze bardziej się rozchodziła. I schodziły się wielkie tłumy, aby go słuchać i aby ich uzdrowił z chorób. 16 A on odchodził na pustynię i modlił się. 17 Pewnego dnia, gdy nauczał, siedzieli tam też faryzeusze i nauczyciele prawa, którzy się zeszli ze wszystkich miasteczek Galilei, Judei i Jerozolimy. A moc Pana była [obecna],

aby ich uzdrawiać. **18** A oto [jacyś] mężczyźni nieśli i tak zachowuje się jedno i drugie. **19** Nikt też, kto na posłaniu sparaliżowanego. Szukali [sposobu, jak] napił się starego, nie chce od razu młodego. Mówią go wnieść i położyć przed nim. **20** Gdy jednak z powodu tłumu nie znaleźli [drogi], którą by go mogli wnieść, weszli na dach i przez dachówkę spuścili go z posaniem w sam środek, przed Jezusa. **21** On, widząc ich wiarę, powiedział mu: Człowieku, przebaczone ci są twoje grzechy. **22** Wtedy uczeni w Piśmie i faryzeusze zaczęli się zastanawiać i mówić: Kim jest ten, który mówi bliźnierzta? Któz może przebaczać grzechy oprócz samego Boga? **23** Ale Jezus, poznawszy ich myśli, odpowiedział im: Co myślicie w waszych sercach? **24** Cóż jest łatwiej powiedzieć: Przebaczone ci są twoje grzechy, czy powiedzieć: Wstań i chodź? **25** Lecz abyście wiedzieli, że Syn Czowieczy ma na ziemi moc przebaczać grzechy – powiedział do sparaliżowanego: Mówię ci: Wstań, weź swoje posłanie i idź do domu. **26** A on natychmiast wstał na ich oczach, wziął to, na czym leżał, i poszedł do domu, wielbiąc Boga. **27** Wtedy wszyscy się zdumiali, chwalili Boga i pełni lęku mówili: Widzieliśmy dziś dziwne rzeczy. **28** Potem wyszedł i zobaczył celnika, imieniem Lewi, siedzącego w punkcie celnym, i powiedział do niego: Pójdź za mną. **29** A on zostawił wszystko, wstał i poszedł za nim. **30** I przygotował mu Lewi wielką uczętę w swoim domu. A była [tam] wielka grupa celników i innych, którzy zasiedli z nimi za stołem. **31** A uczeni w Piśmie i faryzeusze szemrali, mówiąc do jego uczniów: Dlaczego jecie i pijecie z celnikami i grzesznikami? **32** Jezus zaś im odpowiedział: Nie zdrowi, lecz chorzy potrzebują lekarza. **33** Nie przyszedłem wzywać do pokuty sprawiedliwych, ale grzeszników. **34** I zapytali go: Dlaczego uczniowie Jana często poszczą i modlą się, podobnie [uczniowie] faryzeuszy, a twoi jedzą i piją? **35** A on im odpowiedział: Czy możecie sprawić, żeby przyjaciele oblubieńca pościeli, dopóki jest z nimi oblubieniec? **36** Lecz przyjdą dni, gdy oblubieniec zostanie od nich zabrany, wtedy, w te dni, będą pościć. **37** Opowiedział im też przypowieść: Nikt nie przyszywa łat z nowej szaty do starej, bo inaczej to, co jest nowe, drze [stare], a do starego nie nadaje się łat z nowego. **38** I nikt nie wlewa młodego wina do starych bukłaków, bo inaczej małe wino rozsadzi bukłaki i samo wycieknie, a bukłaki się popsują. **39** Ale małe wino należy wlewać do nowych bukłaków i tak zachowuje się jedno i drugie.

6 W drugi szabat Jezus szedł przez zboża, a jego uczniowie zrywali kłosy i jedli, wykruszając je rękami. **2** Wtedy niektórzy z faryzeuszy mówili do nich: Dlaczego robicie to, czego nie wolno robić w szabat? **3** A Jezus im odpowiadał: Czy nie czytaliście o tym, co zrobił Dawid, gdy był głodny, on i ci, którzy z nim byli? **4** Jak wszedł do domu Bożego, wziął chleby pokładne, których nie wolno było jeść [nikomu] oprócz kapłanów, i jadł, i dał również tym, którzy z nim byli? **5** I powiedział im: Syn Czowieczy jest też Panem szabatu. **6** W inny szabat Jezus wszedł do synagogi i nauczał. A był tam człowiek, który miał uschłą prawą rękę. **7** I obserwowali go uczniowie w Piśmie i faryzeusze, czy uzdrowi w szabat, aby znaleźć [powód] do oskarżenia go. **8** Ale on znał ich myśli i powiedział do człowieka, który miał uschłą rękę: Podnieś się i stań na środku. A on podniósł się i stanął. **9** Wtedy Jezus powiedział do nich: Spytam was o pewną rzeczą: Czy wolno w szabaty czynić dobrze, czy źle? Ocalić życie czy zniszczyć? **10** A spojrzał wokoło po wszystkich, powiedział do tego człowieka: Wyciągnij rękę. A on to zrobił i jego ręka znowu stała się zdrowa tak jak druga. **11** Ale oni wpadli we wściekłość i rozmawiali między sobą, co by zrobić Jezusowi. **12** W tych dniach odszedł na górę, aby się modlić, i spędził całą noc na modlitwie do Boga. **13** A gdy nastąpił dzień, przywołał swych uczniów i wybrał [z nich] dwunastu, których też nazwał apostołami: **14** Szymona, którego nazwał Piotrem, i jego brata Andrzeja, Jakuba i Jana, Filipa i Bartłomieja; **15** Mateusza i Tomasza, Jakuba, [syna] Alfeusza, i Szymona, zwanego Zelotą; **16** Judasza, [brata] Jakuba, i Judasza Iskariotę, który stał się zdrajcą. **17** Potem zszedł z nimi i stanął na równinie. [Była z nim] też gromada jego uczniów i wielkie mnóstwo ludzi z całej Judei i Jerozolimy oraz z okolic nadmorskich, z Tyru i Sydonu, którzy przyszli, aby go słuchać i aby ich uzdrowił z chorób. **18** Także ci, którzy byli dręczeni przez duchy nieczyste, zostali uzdrawieni. **19** A wszyscy ludzie starali się go dotknąć, ponieważ moc wychodziła z niego i uzdrawiała wszystkich. **20** A on podniósł oczy na uczniów i mówił: Błogosławieni [jesteście wy], ubodzy,

bo wasze jest królestwo Boże. **21** Błogosławieni przypowieść: Czy może ślepy prowadzić ślepego? jesteście wy, którzy teraz cierpicie głód, bo będziecie Czyż obaj nie wpadną do dołu? **40** Uczeń nie nasyceni. Błogosławieni jesteście wy, którzy teraz przewyższa swego mistrza. Lecz doskonały będzie płaczecie, bo śmiać się będziecie. **22** Błogosławieni każdy, [któro będzie] jak jego mistrz. **41** Czemu widzisz będziecie, gdy ludzie będą was nienawidzić i gdy źdźbło w oku swego brata, a na belkę, która jest w was wyłączą [spośród siebie], będą was zniwalać twoim oku, nie zwracasz uwagi? **42** Albo jakże możesz i odrzucać wasze imię jako niewłaściwe z powodu Syna mówić swemu bratu: Bracie, pozwól, że wyjmę źdźbło, Człowieczego. **23** Radujcie się w tym dniu i weselcie, które jest w twoim oku, gdy sam nie widzisz belki, bo obfita jest wasza nagroda w niebie. Tak samo która jest w twoim oku? Obludniku, wyjmij najpierw bowiem ich ojcowie postępowali wobec proroków. **24** belkę ze swego oka, a wtedy przejrzysz, aby wyjąć Lecz biada wam, bogaczom, bo [już] otrzymaliście źdźbło, które jest w oku twoego brata. **43** Nie jest waszą pociechą. **25** Biada wam, którzy jesteście bowiem dobrze to drzewo, które wydaje zły owoc, ani nasyceni, bo będziecie cierpieć głód. Biada wam, złe to drzewo, które wydaje dobry owoc. **44** Gdyż którzy się teraz śmiejecie, bo będziecie się smucić każde drzewo poznaje się po jego owocu. Nie zbiera i płakać. **26** Biada wam, gdy wszyscy ludzie będą się bowiem fig z cierni ani winogron z głogu. **45** Dobry dobrze o was mówić, bo tak ich ojcowie postępowali człowiek z dobrego skarbcia swego serca wydobywa wobec fałszywych proroków. **27** Lecz mówię wam, dobre rzeczy, a zły człowiek ze złego skarbcia swego którzy słuchacie: Miłujcie waszych nieprzyjaciół, serca wydobywa złe rzeczy. Z obfitości serca bowiem dobrze czycie tym, którzy was nienawidzą. **28** mówią jego usta. **46** Dlaczego więc mówicie do Błogosławie tym, którzy was przeklinają, mówiąc się mnie: Panie, Panie, a nie robicie tego, co mówię? za tych, którzy was wyrządzają zło. **29** Temu, kto cię **47** Pokażę wam, do kogo jest podobny każdy, kto uderzy w policzek, nadstawi i drugi, a temu, kto zabiera przychodzi do mnie, słucha moich słów i wypełnia je. ci płaszczy, i szaty nie odmawiaj. **30** Każdemu, kto cię **48** Podobny jest do człowieka budującego dom, który prosi, daj, a od tego, kto bierze, co twoje, nie upominaj zrobił głęboki wykop i założył fundament na skale. A się [o zwrot]. **31** Jak chcecie, aby ludzie was czynili, gdy przyszła powódź, rzeka uderzyła w ten dom, ale tak i wy im czycie. **32** Jeśli bowiem miłujecie tych, nie mogła go poruszyć, bo był założony na skale. **49** którzy was miują, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i grzesznicy wdzięczność zasługujecie? Ten zaś, kto słucha, a nie wypełnia, podobny jest do Przecież i grzesznicy miują tych, którzy ich miują. człowieka, który zbudował swój dom na ziemi bez **33** A jeśli dobrze czycie tym, którzy was dobrze fundamentu. Uderzyła w niego rzeka i natychmiast czynią, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i się zawalił, a upadek tego domu był wielki.

grzesznicy postępują tak samo. **34** I jeśli pożyczacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, na jaką wdzięczność zasługujecie? Przecież i grzesznicy pożyczają grzesznikom, aby z powrotem odebrać tyle samo. **35** Ale miłujcie waszych nieprzyjaciół, czycie im dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając, a wielka będzie wasza nagroda i będziecie synami Najwyższego. On bowiem jest dobry dla niewdzięcznych i złych. **36** Dlatego będzie miłosierni, jak i wasz Ojciec jest miłosierny. **37** Nie sądziecie, a nie będziecie sądzeni; nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni; przebaczajcie, a będzie wasm przebaczone. **38** Dawajcie, a będzie wasm dane; miarę dobrą, natłoczoną, utrzesioną i przelewającą się dadzą w wasze zanadrze. Jaką bowiem miarą mierzycie, taką będzie wasm odmierzone. **39** I opowiedział im

7 Gdy skończył [mówić] wszystkie te słowa w obecności ludzi, wszedł do Kafarnaum. **2** A służy pewnego setnika, bardzo przez niego ceniony, chorował i był bliski śmierci. **3** Kiedy [setnik] usłyszał o Jezusie, posłał do niego starszych spośród Żydów, prosząc, aby przyszedł i uzdrowił jego sługę. **4** A oni przyszli do Jezusa i prosili go usilnie: Godny jest, abyś mu to uczynił. **5** Miuję bowiem nasz naród i zbudował nam synagogę. **6** Wtedy Jezus poszedł z nimi. Ale gdy był [już] niedaleko domu, setnik posłał do niego przyjaciół ze słowami: Panie, nie trudź się, bo nie jestem godny, abyś wszedł pod mój dach. **7** Dlatego i samego siebie nie uważałem za godnego przyjść do ciebie. Lecz powiedz słowo, a mój sługa zostanie uzdrowiony. **8** Bo i ja jestem człowiekiem podległym władzy i mam pod sobą żołnierzy, i mówię jednemu:

Idź, a idzie, a drugiemu: Chodź tu, a przychodzi, kobiet większego proroka od Jana Chrzciciela. Lecz a mojemu słudze: Zrób to, a robi. 9 Gdy Jezus to ten, kto jest najmniejszy w królestwie Bożym, jest usłyszał, zdziwił się i odwróciwszy się, powiedział do większy niż on. 29 Słysząc to, wszyscy ludzie, jak ludzi, którzy szli za nim: Mówię wam, nawet w Izraelu również celnicy, przyznawali słuszność Bogu, będąc nie znalazłem tak wielkiej wiary. 10 Ci zaś, którzy ochrzczeni chrztem Jana. 30 Ale faryzeusze i znawcy byli posłani, po powrocie do domu zastali zdrowym prawa odrzucili radę Boga sami przeciwko sobie, nie slugę, który chorował. 11 A nazajutrz udał się do dając się przez niego ochrzcić. 31 I powiedział Pan: miasta zwanego Nain. I szło z nim wielu jego uczniów. Do kogo więc przyrównam ludzi tego pokolenia? Do i mnóstwo ludzi. 12 A gdy zbliżył się do bramy miasta, kogo są podobni? 32 Podobni są do dzieci, które właśnie wynoszono zmarłego, jedynego syna matki, siedzą na rynku i wołają jedne na drugie: Graliśmy która [była] wdową. Towarzyszyło jej mnóstwo ludzi z wam na flescie, a nie tańczyliście, śpiewaliśmy pieśni miasta. 13 Kiedy Pan ją zobaczył, ulitował się nad nią, żałobne, a nie płakaliście. 33 Przyszedł bowiem Jan i powiedział do niej: Nie płacz. 14 Potem podszedł i Chrzciciel, nie jadł chleba i nie pił wina, a mówicie: dotknął mar, a ci, którzy [je] nieśli, stanęli. I powiedział: Ma demona. 34 Przyszedł Syn Człowieczy, jedząc Młodzieńcze, mówię ci, wstan! 15 A ten, który był i pijąc, a mówicie: Oto żarkok i pijak, przyjaciel martwy, usiadł i zaczął mówić. I oddał go jego matce, celników i grzeszników. 35 Lecz usprawiedliwiona jest 16 Wtedy wszystkich ogarnął strach i wielbili Boga, mądrość przez wszystkie swoje dzieci. 36 I zaprosił mówiąc: Wielki prorok powstał wśród nas, oraz: Bóg go jeden z faryzeuszy na wspólny posiłek. Wszedł nawiedził swój lud. 17 I rozeszła się ta wieść o nim więc do domu faryzeusza i usiadł [przy stole]. 37 A po całej Judei i po całej okolicznej krainie. 18 O tym oto kobieta, grzesznica, która była w [tym] mieście, wszystkim oznajmili Janowi jego uczniowie. 19 A dowiedziały się, że siedzi [przy stole] w domu [Jan], wezwawszy dwóch spośród swoich uczniów, faryzeusza, przyniosła alabastrowe naczynie olejku; posłał ich do Jezusa z zapytaniem: Czy ty jesteś tym, 38 I stanąwszy z tyłu u jego nóg, płacząc, zaczęła który ma przyjść, czy mamy oczekwać innego? 20 A Izami obmywać jego nogi, wycierała je włosami swojej gdy ci mężczyźni przyszli do niego, powiedzieli: Jan głowy, całowała i namaszczała olejkiem. 39 A widząc Chrzciciel przysłał nas do ciebie z zapytaniem: Czy ty to, faryzeusz, który go zaprosił, pomyślał sobie: Gdyby jesteś tym, który ma przyjść, czy mamy oczekwać on był prorokiem, wiedziałby, kim i jaka jest ta kobieta, innego? 21 A w tym właśnie czasie wielu uzdrawił która go dotyka. Jest bowiem grzesznicą. 40 A Jezus z chorób i dolegliwości i [uwolnił] od zlych duchów, odezwał się do niego: Szymonie, mam ci coś do a wielu ślepych obdarzył wzrokiem. 22 Jezus więc powiedzenia. A on odrzekł: Powiedz, Nauczycielu. 41 odpowiedział im: Idźcie i oznajmijcie Janowi to, co Pewien wierzyciel miał dwóch dłużników. Jeden był widzieliście i słyszeliście: Ślepi widzą, chromi chodzą, winien pięćset groszy, a drugi pięćdziesiąt. 42 A gdy trędowaci zostają oczyszczeni, głusi słyszą, umarli nie mieli z czego oddać, darowały obydwoń. Powiedz zmartwychwstają, a ubogim głoszona jest ewangelia. więc, który z nich będzie go bardziej miłował? 43 23 A błogosławiony jest ten, kto się nie zgorszy z Szymon odpowiedział: Sądzę, że ten, któremu więcej mojego powodu. 24 Gdy zaś posłanci Jana odeszli, darował. A on mu powiedział: Słusznie osądziłeś. 44 I zaczął mówić do ludzi o Janie: Co wyszliście zobaczyć odwróciwszy się do kobiety, powiedział do Szymona: na pustyni? Trzcinę kołyszącą się na wietrze? 25 Widzisz tą kobietę? Wszedłem do twoego domu, a nie Ale co wyszliście zobaczyć? Człowieka ubranego w podał es mi wody do nóg, ona zaś Izami obmyła moje miękkie szaty? Oto ci, którzy [noszą] kosztowne szaty nogi i otarła je swoimi włosami. 45 Nie pocałowałeś i żyją w rozkoszach, są w domach królewskich. 26 Ale mnie, a ona, odkąd wszedłem, nie przestała całować co wyszliście zobaczyć? Proroka? Tak, mówię wam, moich nóg. 46 Nie namaściłeś mi głowy oliwą, nawet więcej niż proroka. 27 On jest tym, o którym jest a ona olejkiem namaściła moje nogi. 47 Dlatego napisane: Oto posylam mego posłańca przed twoim mówię ci: Przebaczono jej wiele grzechów, gdyż obliczem, który przygotuje twoją drogę przed tobą. 28 bardzo umiłała. A komu mało przebaczono, mało Mówię wam bowiem: Nie ma wśród narodzonych z miłości. 48 Do niej zaś powiedział: Twoje grzechy

są przebaczone. **49** Wtedy współbiesiadnicy zaczęli mówić między sobą: Kim jest ten, który i grzechy przebacza? **50** I powiedział do kobiety: Twoja wiara przebacza. Idź w pokoju.

8 Następnie chodził po miastach i po wioskach, głosząc i opowiadając [ewangelię] królestwa Bożego. A [było] z nim dwunastu; **2** I kilka kobiet, które uwolnił od złych duchów i chorób: Maria, zwana Magdalena, z której wyszło siedem demonów; **3** Joanna, żona Chuzy, zarządcy [u] Heroda, Zuzanna i wiele innych, które służyły mu swoimi dobrami. **4** A gdy zeszło się wielu ludzi i z różnych miast przychodzili do niego, powiedział w przypowieści: **5** Siewca wyszedł siąć swoje ziarno. A gdy siał, jedno padło przy drodze i zostało podeptane, a ptaki niebieskie wydziobały je. **6** Inne padło na skałę, a gdy wzeszło, uschło, bo nie miało wilgoci. **7** Inne zaś padło między ciernie, ale ciernie razem z nim wyrosły i zagłuszyły je. **8** A jeszcze inne padło na dobrą ziemię, a gdy wzrosło, wydało plon stokrotny. To powiedziawszy, zawałał: Kto ma uszy do słuchania, niech słucha. **9** I pytali go jego uczniowie: Co znaczy ta przypowieść? **10** A on im powiedział: Wam dano poznąć tajemnice królestwa Bożego, ale innym [opowiada się] w przypowieściach, aby patrząc, nie widzieli i słysząc, nie rozumieli. **11** A takie [jest znaczenie] przypowieści: Ziarnem jest słowo Boże. **12** Tym przy drodze są ci, którzy słuchają; potem przychodzi diabeł i zabiera słowo z ich serca, aby nie uwierzyli i nie zostali zbawieni. **13** A tymi na skale [są ci], którzy, gdy usłyszą, z radością przyjmują słowo. Nie mają jednak korzenia, wierzą do czasu, a w chwili pokusy odstępują. **14** To zaś, które padło między ciernie, to są ci, którzy słuchają słowa, ale odchodzą i przez troski, bogactwa i rozkosze życia zostają zagłuszeni i nie wydają owocu. **15** Lecz to, które [padło] na dobrą ziemię, to są ci, którzy szczerym i dobrym sercem usłyszeli słowo i zachowują je, i wydają owoc w cierpliwości. **16** Nikt, zapaliwszy świecę, nie nakrywa jej naczyniem i nie stawia pod łóżkiem, ale na świeczniku, aby ci, którzy wchodzili, widzieli światło. **17** Nie ma bowiem nic tajemnego, co by nie miało być ujawnione, ani nic ukrytego, o czym by się nie dowiedziano i co by nie wyszło na jaw. **18** Uważajcie więc, jak słuchacie. Kto bowiem ma, temu będzie dodane, a kto nie ma, zostanie mu zabrane nawet to, co sądzi, że

ma. **19** Wtedy przyszli do niego jego matka i bracia, ale nie mogli podejść z powodu tłumu. **20** I dano mu znać, mówiąc: Twoja matka i twoi bracia stoją przed domem i chcą się z tobą widzieć. **21** A on im odpowiedział: Moją matką i moimi braćmi są ci, którzy słuchają słowa Bożego i wypełniają je. **22** Pewnego dnia wsiadł do łodzi ze swymi uczniami i powiedział do nich: Przeprawmy się na drugą stronę jeziora. I odpłynęli. **23** A gdy płynęli, usnął i zerwał się gwałtowny wicher na jeziorze, [i] zalewało [łódź], tak że byli w niebezpieczeństwie. **24** Podeszli więc i obudzili go, mówiąc: Mistru, mistrzu, giniemy! Wówczas wstał, zgromił wiatr i wzburzone fale, a one się uspokoily i nastąpiła cisza. **25** Wtedy powiedział do nich: Gdzież jest wasza wiara? A oni, bojąc się, dziwili się i mówili między sobą: Kim on jest, że nawet wichrom i wodzie rozkazuje, a są mu posłuszne? **26** I przeprowadził się do krainy Gadareńczyków, która leży naprzeciw Galilei. **27** A gdy wyszedł na ląd, zabiegł mu [drogę] pewien człowiek z miasta, który od dłuższego czasu miał demony. Nie nosił ubrania i nie mieszkał w domu, lecz w grobowcach. **28** Gdy zobaczył Jezusa, krzyknął, upadł przed nim i zawałał donośnym glosem: Cóż ja mam z tobą, Jezusie, Synu Boga Najwyższego? Proszę cię, nie dręcz mnie. **29** Rozkazał bowiem duchowi nieczystemu, aby wyszedł z tego człowieka. Bo od dłuższego czasu porywał go, a chociaż wiązano go łańcuchami i trzymano w pętach, on rwał więzy, a demon pędził go na pustynię. **30** I zapytał go Jezus: Jak ci na imię? A on odpowiedział: Legion. Wiele bowiem demonów weszło w niego. **31** Wtedy prosiły go, aby nie kazał im odejść [stamtąd] w otchłań. (Abyssos g12) **32** A było tam wielkie stado świń, które pasły się na górze. I [demony] prosili go, aby pozwolił im w nie wejść. I pozwolił im. **33** Wtedy demony wyszły z tego człowieka i weszły w świnie. I ruszyło to stado pędem po urwisku do jeziora, i utonęło. **34** A pasterze, widząc, co się stało, uciekli, a poszedłszy, oznajmili to w mieście i we wsiach. **35** I wyszli [ludzie], aby zobaczyć, co zaszło, a przeszedszy do Jezusa, zastali człowieka, z którego wyszły demony, ubranego i przy zdrowych zmysłach, siedzącego u stóp Jezusa. I przestraszyli się. **36** A ci, którzy [to] widzieli, opowiedzieli im, jak ten opętyany został uzdrawiony. **37** Wówczas cała ludność okolicznej krainy Gadareńczyków prosiła go,

aby od nich odszedł, gdyż ogarnął ich wielki strach. żeby głosili królestwo Boże i uzdrawiali chorych. 3 Wtedy on wsiadł do łodzi i zawrócił. 38 A człowiek, z Powiedział też do nich: Nie biercie nic na drogę: ani którego wyszły demony, prosił go, aby [mógł] przy laski, ani torby, ani chleba, ani pieniędzy i nie miejcie nim zostać. Lecz Jezus odprawił go, mówiąc: 39 dwóch szat. 4 A gdy wejdziecie do jakiegoś domu, Wróć do swego domu i opowiesz, jak wielkie rzeczy tam pozostałoście i stamtąd wychodźcie. 5 A jeśli was Bóg ci uczynił. I odszedł, opowiadając po całym nie przyjma, wychodząc z tego miasta, straśnijcie mniecie, jak wielkie rzeczy Jezus mu uczynił. 40 A gdy pył z waszych nóg na świadectwo przeciwko nim. 6 Jezus wrócił, ludzie przyjęli go [z radością]. Wszyscy Wyszedłszy więc, obchodzili wszystkie miasteczka, bowiem go oczekiwali. 41 A oto przyszedł człowiek głosząc ewangelię i uzdrawiając wszędzie. 7 A o imieniem Jair, który był przełożonym synagogi. Upadł wszystkim, co się przez niego dokonywało, usłyszał Jezusowi do nóg i prosił go, aby wszedł do jego tetrarcha Herod i zaniepokoił się, ponieważ niektórych domu. 42 Miał bowiem córkę jedynaczkę, [mającą] mówili, że Jan zmartwychwstał; 8 Inni zaś, że Eliasz około dwunastu lat, która umierała. A gdy on szedł, się pojawił, a jeszcze inni, że zmartwychwstał któryś ludzie napierali na niego. 43 A kobieta, która od dawnych proroków. 9 A Herod powiedział: Jana dwunastu lat cierpiała na krwotok i wydała na lekarzy ściałem. Kim więc jest ten, o którym słyszę takie całe [swoje] mienie, a żaden nie mógł jej uleczyć; rzeczy? I chciał go zbaczyć. 10 Kiedy apostołowie 44 Podeszła z tyłu, dotknęła brzegu jego szaty i wróciła, opowiedzieli mu wszystko, co uczynili. A on, natychmiast ustał jej krwotok. 45 Wtedy Jezus zapytał: wziawszy ich ze sobą, odszedł osobno na odludne Kto mnie dotknął? A gdy wszyscy się wypierali, Piotr i miejsce koło miasta zwanego Betsaidą. 11 Gdy ludzie ci, którzy z nim [byli], powiedzieli: Mistru, ludzie się się o tym dowiedzieli, poszli za nim. On ich przyjął i do ciebie cisnął i tłoczą, a ty pytasz: Kto mnie dotknął? mówił im o królestwie Bożym, i uzdrawiał tych, którzy 46 Jezus jednak powiedział: Ktoś mnie dotknął, bo potrzebowali uzdrawienia. 12 A gdy dzień zaczął się poczułem, że moc wyszła ze mnie. 47 Wtedy kobieta, chylić [ku wieczorowi], podeszło do niego dwunastu, widząc, że się nie ukryje, z drżeniem podeszła i mówiąc: Odpraw tłum, aby poszli do okolicznych upadłszy przed nim, powiedziała wobec wszystkich miasteczek i wsi i znaleźli żywność oraz schronienie, ludzi, dlaczego go dotknęła i jak natychmiast została bo jesteśmy tu na pustkowiu. 13 Ale on powiedział do uzdrawiona. 48 On zaś powiedział do niej: Ufaj, nich: Wy dajcie im jeść. A oni odpowiedzieli: Nie mamy córko! Twoja wiara cię uzdrowiła, idź w pokoju. 49 nic więcej oprócz pięciu chlebów i dwóch ryb; chyba A gdy on jeszcze to mówił, przyszedł ktoś z [domu] że pójdziemy i kupimy jedzenie dla tych wszystkich przełożonego synagogi i powiedział: Twoja córka ludzi. 14 Mężczyzn bowiem było około pięciu tysięcy. I umarła, nie trudź Nauczyciela. 50 Ale Jezus, słysząc powiedział do swoich uczniów: Rozkażcie im usiąść w [to], odeszwał się do niego: Nie bój się, tylko wierz, a grupach po pięćdziesięciu. 15 Uczniali tak i usadowili będzie uzdrawiona. 51 Gdy przyszedł do domu, nie wszystkich. 16 A [on], wziawszy te pięć chlebów i pozwolił wejść ze sobą nikomu oprócz Piotra, Jakuba dwie ryby, spojrzał w niebo, pobłogosławił je, lamał i Jana oraz ojca i matki dziewczynki. 52 A wszyscy i dawał uczniom, aby kładli przed ludźmi. 17 I jedli płakali i lamentowali nad nią. Lecz on powiedział: wszyscy do syta. A z kawałków, które im pozostały, Nie płaczcie, nie umarła, tylko śpi. 53 I naśmiewali zebrano dwanaście koszy. 18 I stało się tak, że kiedy się z niego, wiedząc, że umarła. 54 A on wyrzucił modlitwą się na osobności, a byli z nim uczniowie, wszystkich, ujął ją za rękę i zawołał: Dziewczynko, zapytał ich: Za kogo mnie ludzie uważają? 19 A oni wstań! 55 Wtedy jej duch powrócił i zaraz wstała, a on odpowiedzieli: Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, polecił, aby dano jej jeść. 56 I zdumielni się jej rodzice. a jeszcze inni [mówią], że zmartwychwstał któryś z A on im nakazał, aby nikomu nie mówili [o tym], co dawnych proroków. 20 I powiedział do nich: A wy się stało.

9 A [Jezus], przywoławszy swoich dwunastu uczniów, dał im moc i władzę nad wszystkimi demonami i [moc], aby uzdrawiali choroby. 21 rozesłał ich,

przez starszych, naczelnich kapłanów i uczonych w 43 I zdumieli się wszyscy potęgą Boga. A gdy się Piśmie, i być zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstała. dziwili wszystkiemu, co czynił Jezus, on powiedział do 23 Mówił też do wszystkich: Jeśli ktoś chce pójść za swoich uczniów: 44 Przyjmijcie te słowa do waszych mna, niech się wyprze samego siebie, niech bierze uszu, Syn Człowieczy bowiem będzie wydany w ręce swój krzyż każdego dnia i idzie za mną. 24 Kto ludzi. 45 Lecz oni nie zrozumieли tych słów i były bowiem chce zachować swoje życie, straci je, a kto one zakryte przed nimi, tak że ich nie pojedli, a bali straci swe życie z mojego powodu, ten je zachowa. się go o nie zapытаć. 46 Wszczęła się też między 25 Bo cóż pomoże człowiekowi, choćby cały świat nimi dyskusja [o tym], kto z nich jest największy. 47 pozyskał, jeśli samego siebie zatraci lub szkodę A Jezus, znając [te] myśl ich serca, wziął dziecko, poniesie? 26 Kto bowiem wstydzi się mnie i moich postawił je przy sobie; 48 I powiedział do nich: Kto słów, tego Syn Człowieczy będzie się wstydził, gdy przyjmie to dziecko w moje imię, mnie przyjmuje, a przyjdzie w chwale swojej, Ojca i świętych aniołów. kto mnie przyjmie, przyjmuje tego, który mnie posłał. 27 Ale zapewniam was: Niektórzy z tych, co tu stoją, Kto bowiem jest najmniejszy wśród was wszystkich, nie zakosztują śmierci, dopóki nie ujrzą królestwa ten będzie wielki. 49 Wtedy odezwał się Jan: Mistrzu, Bożego. 28 W jakieś osiem dni po tych mowach wziął widzieliśmy kogoś, kto w twoim imieniu wypędzał ze sobą Piotra, Jana i Jakuba i wszedł na górę, aby demony i zabranialiśmy mu, bo nie chodzi z nami [za się modlić. 29 A gdy się modlił, zmienił się wygląd tobą]. 50 I powiedział do niego Jezus: Nie zabraniajcie jego oblicza, a jego szaty [stały się] białe i lśniące. [mu], bo kto nie jest przeciwko nam, ten jest z nami. 30 A oto rozmawiało z nim dwóch mężów. Byli to 51 A gdy wypełniły się dni, aby został wzięty w górę, Mojżesz i Eliasz. 31 Ukażali się oni w chwale i mówili [mocno] postanowił udać się do Jerozolimy. 52 I o jego odejściu, którego miał dokonać w Jerozolimie. wysłał przed sobą posłańców. [Poszli więc] i weszli 32 A Piotra i tych, którzy z nim byli, zmógl sen. Gdy do wioski Samarytan, aby przygotować dla niego się obudzili, ujrzały jego chwałę i tych dwóch mężów, [miejsce]. 53 Lecz nie przyjęto go, ponieważ zmierzał którzy z nim stali. 33 Kiedy oni od niego odeszli, do Jerozolimy. 54 A jego uczniowie Jakub i Jan, Piotr powiedział do Jezusa: Mistrzu, dobrze nam tu widząc to, powiedzieli: Panie, czy chcesz, żebymy być. Postawmy więc trzy namioty: jeden dla ciebie, rozkazali, aby ogień zstąpił z nieba i pochłonął ich, jak jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza. Nie wiedział [to] uczynił Eliasz? 55 Lecz [Jezus], odwróciwszy się, bowiem, co mówi. 34 A gdy on to mówił, pojawił się zgromił ich i powiedział: Nie wiecie, jakiego jesteście obłok i zacielił ich. I złękli się, kiedy oni wchodzili ducha. 56 Syn Człowieczy bowiem nie przyszedł w obłok. 35 I rozległ się głos z obłoku: To jest mój zatracić dusz ludzkich, ale [je] zbawić. I poszli do umiowany Syn, jego słuchajcie. 36 Gdy zaś ten głos innej wioski. 57 Kiedy byli w drodze, ktoś powiedział się rozległ, okazało się, że Jezus jest sam. A oni do niego: Panie, pójdę za tobą, dokądkolwiek się milczeli i w tych dniach nikomu nie mówili nic o tym, udasz. 58 Jezus mu odpowiedział: Lisy mają nory, co widzieli. 37 Nazajutrz, gdy zeszli z góry, mnóstwo a ptaki niebieskie – gniazda, ale Syn Człowieczy ludzi wyszło mu naprzeciw. 38 Nagle [jakisi] człowiek nie ma gdzie położyć głowy. 59 Do innego zaś z tłumu zawała: Nauczycielu, proszę cię, spójrz na powiedział: Pójdź za mną! Ale on rzekł: Panie, pozwól mego syna, bo to mój jedynak. 39 I oto duch dopada mi najpierw odejść i pogrzebać mego ojca. 60 Lecz go, a on nagle krzyczy. Szarpie nim tak, że się pieni Jezus mu odpowiedział: Niech umarli grzebią swoich i potulkszy go, niechętnie od niego odchodzi. 40 I umarłych, a ty idź i głos królestwo Boże. 61 Jeszcze prosiłem twoich uczniów, aby go wypędziли, ale nie inny powiedział: Pójdę za tobą, Panie, ale pozwól mogli. 41 Wtedy Jezus odpowiedział: O pokolenie mi najpierw pożegnać się z tymi, którzy są w moim bez wiary i przewrotne! Jak długo będę z wami i domu. 62 Jezus mu odpowiedział: Nikt, kto przykłada [jak dugo] mam was znosić? Przyprowadź tu swego swoją rękę do pluga i ogląda się wstecz, nie nadaje syna. 42 A gdy on jeszcze podchodził, powalił go się do królestwa Bożego. demon i zaczął nim targać. Lecz Jezus zgromił ducha nieczystego, uzdrowił chłopca i oddał go jego ojcu. 10 A potem Pan wyznaczył jeszcze innych siedemdziesięciu i rozesłał ich po dwóch przed

dobą do każdego miasta i miejsca, do którego [sam] 23 Wtedy odwrócił się do uczniów i powiedział [do miał przyjść. 2 I mówił im: Źniwo wprawdzie wielkie, nich] na osobno: Błogosławione oczy, które widzą ale robotników mało. Proście więc Pana żniwa, aby to, co [wy] widzicie. 24 Bo mówię wam, że wielu wysłał robotników na swoje żniwo. 3 Idźcie! Oto proroków i królów pragnęło widzieć to, co wy widzicie, posyłam was jak baranki między wilki. 4 Nie noście a nie zobaczyli, i słyszeć to, co [wy] słyszycie, a nie [ze sobą] sakiewki ani torby, ani obuwia. Nikogo też usłyszeli. 25 A oto powstał pewien znanca prawa i w drodze nie pozdrawiając. 5 A gdy wejdziecie do wystawiając go na próbę, zapytał: Nauczycielu, co jakiegoś domu, najpierw mówcie: Pokój temu domowi. mam czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? (aiōnios 6 Jeśli tam będzie syn pokoju, wasz pokój spocznie 9¹⁶⁶) 26 A on powiedział do niego: Co jest napisane w na nim, a jeśli nie – wróci do was. 7 W tym domu Prawie? Jak czytasz? 27 A on odpowiedział: Będziesz zostańcie, jedząc i pijąc, co mają. Godny jest bowiem miłował Pana, swego Boga, całym swym sercem, robotnik swojej zapłaty. Nie przenoście się z domu do całą swoją duszą, z całej swojej siły i całym swym domu. 8 A gdy wejdziecie do jakiegoś miasta i przyjmą umysłem, a swego bliźniego jak samego siebie. 28 I was, jedźcie, co przed wami położą; 9 I uzdrawiajcie powiedział mu: Dobrze odpowiedziałeś. Czyż to, a chorych, którzy w nim są, i mówcie im: Przybliżyło będziesz żył. 29 On zaś, chcąc się usprawiedliwić, się do was królestwo Boże. 10 A jeśli wejdziecie powiedział do Jezusa: A kto jest moim bliźnim? 30 do jakiegoś miasta, a nie przyjmą was, wyjdźcie na Lecz Jezus odpowiedział: Pewien człowiek schodził jego ulice i mówcie: 11 Nawet pył z waszego miasta, z Jerozolimy do Jerycha i wpadł w ręce bandytów, który przylgnął do nas, strząsamy na was. Jednak którzy go obrabowali, poranili i odeszli, zostawiając wiedziecie, że przybliżyło się do was królestwo Boże. na pół umarłego. 31 A przypadkiem szedł tą drogą 12 A mówię wam, że w ten dzień lżej będzie Sodomie pewien kapłan; zobaczył go i ominął. 32 Podobnie i niż temu miastu. 13 Biada tobie, Korozain! Biada Lewita, gdy dotarł na to miejsce, podszedł, zobaczył tobie, Betsaido! Bo gdyby w Tyrze i Sydonie działały [go] i ominął. 33 Lecz pewien Samarytanin, będąc się te cuda, które się u was dokonały, dawno by w podróży, zblżył się do niego. A gdy go zobaczył, pokutowała, siedząc w worze i popiele. 14 Dlatego ultiwał się nad nim. 34 A podszedłszy, opatrzył mu Tyrowi i Sydonowi lżej będzie na sądzie niż was. 15 A rany, zalewając [je] oliwą i winem; potem wsadził go ty, Kafarnaum, które jesteś aż do nieba wywyższone, na swoje zwierzę, zawiódł do gospody i opiekował aż do piekła będziesz strącone. (Hadēs g86) 16 Kto was się nim. 35 A nazajutrz, odjeżdżając, wyjął dwa słucha, mnie słucha, a kto wasi gardzi, mną gardzi. grosze, dał gospodarzowi i powiedział: Opiekuj się Kto zaś mną gardzi, gardzi tym, który mnie postał. nim, a wszystko, co wydasz ponad to, oddam ci, gdy 17 I siedemdziesięciu wróciło z radością, mówiąc: wróć. 36 Który z tych trzech, twoim zdaniem, był Panie, nawet demony nam się poddają ze względu na bliźnim tego, który wpadł w ręce bandytów? 37 A twoje imię. 18 Wtedy powiedział do nich: Widziałem on odpowiedział: Ten, który okazał mu miłosierdzie. szatana spadającego z nieba jak błyskawica. 19 Oto Wtedy Jezus mu powiedział: Idź i ty czyn podobnie. daję was moc stapania po wężach, skorpionach 38 A gdy szli, wszedł do jednej wsi. Tam pewna i po wszelkiej mocy nieprzyjaciela, a nic was nie kobieta, imieniem Marta, przyjęła go do swego domu. zaszkodzi. 20 Jednak nie z tego się cieszcie, że 39 Miała ona siostrę, zwaną Marią, która usiadła u nog duchy się wasm poddają, ale cieszcie się raczej, Jezusa i słuchała jego słów. 40 Ale Marta krzątała się że wasze imiona są zapisane w niebie. 21 W tej kolo rozmaitych posług, a podsiedłszy, powiedziała: godzinie Jezus rozradował się w duchu i powiedział: Panie, czy nie obchodzi cię, że moja siostra została Wysławiam cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś mnie samą przy usługiwaniu? Powiedz jej, aby mi te sprawy przed madrymi i roztropnymi, a objawiłeś je pomogła. 41 A Jezus jej odpowiedział: Marto, Marto, niemowlętom. Tak, Ojcze, bo tak się tobie upodobało. troszczysz się i martwisz o wiele spraw; 42 Ale jedno 22 Wszystko zostało mi przekazane od mego Ojca i jest potrzebne. Maria wybrała dobrą cząstkę, która nikt nie wie, kim jest Syn, tylko Ojciec, ani kim jest nie będzie jej odebrana.

Ojciec, tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić.

11 A gdy przebywał w jakimś miejscu na modlitwie królestwo Boże. **21** Gdy uzbrojony mocarz strzeże i skończył [ja], jeden z jego uczniów powiedział swego pałacu, bezpieczne jest jego mienie. **22** Lecz do niego: Panie, naucz nas się modlić, tak jak i Jan gdy mocniejszy od niego nadzieję i zwycięży go, nauczył swoich uczniów. **23** I powiedział do nich: Gdy zabiera całą jego broń, na której polegał, i rozdaje się modlicie, mówcie: Ojciec nasz, który jesteś w jego łupu. **23** Kto nie jest ze mną, jest przeciwko niebie, niech będzie usunięte twoje imię. Niech mnie, a kto nie zbiera ze mną, rozprasza. **24** Gdy przyjdzie twoje królestwo. Niech się dzieje twoja wola duch nieczysty wychodzi z człowieka, przechadza się na ziemi, tak jak w niebie. **3** Dawaj nam każdego po miejscach bezwodnych, szukając odpoczynku, dnia naszego powszedniego chleba. **4** Przebacz nam a gdy nie znajduje, mówi: Wróć do mego domu, nasze grzechy, bo i my przebaczymy każdemu, kto skąd wyszedłem. **25** A przyszedłszy, zastaje [go] przeciwko nam zawinił. I nie wystawiaj nas na pokusę, zamiecionym i przyozdobionym. **26** Wtedy idzie i ale wybaw nas od złego. **5** I powiedział do nich: Któż bierze ze sobą siedem innych duchów, gorszych z was, mając przyjaciela, pójdz do niego o północy i niż on sam, i wszedłszy, mieszka tam. I końcowy powie mu: Przyjacielu, pożycz mi trzy chleby; **6** Mój [stan] tego człowieka staje się gorszy niż pierwszy. przyjaciel bowiem przyszedł do mnie z drogi, a nie **27** A gdy on to mówił, pewna kobieta spośród mam mu co podać? **7** A on z wewnętrz odpowie: Nie zgromadzonych powiedziała do niego donośnym naprzykrzaj mi się. Drzw są już zamknięte i moje głosem: Błogosławione lono, które cię nośo, i piersi, dzieci są ze mną w łóżku. Nie mogę wstać i dać które ssale! **28** On zaś odpowiedział: Błogosławieni ci. **8** Mówię wam: Chociażby nie wstał i nie dał mu [sa] raczej ci, którzy słuchają słowa Bożego i strzegą dlatego, że jest jego przyjacielem, jednak z powodu go. **29** A gdy ludzie się gromadzili, zaczął mówić: jego natarczywości wstanie i da mu, ile potrzebuje. Pokolenie to jest złe. Żąda znaku, ale [żaden] **9** I ja wam mówię: Proście, a będzie wam dane, znak nie będzie mu dany, oprócz znaku proroka szukajcie, a znajdziecie, pukajcie, a będzie wam Jonasza. **30** Jak bowiem Jonasz [był] znakiem dla otworzone. **10** Każdy bowiem, kto prosi, otrzymuje, mieszkańców Niniwy, tak będzie i Syn Człowieczy a kto szuka, znajduje, a temu, kto puka, będzie dla tego pokolenia. **31** Królowa z południa stanie otworzone. **11** I czy jest wśród was ojciec, który, gdy na sądzie z ludźmi tego pokolenia i potępi ich, bo syn prosi go o chleb, da mu kamień? Albo [gdy prosi] przybyła z krańców ziemi, aby słuchać mądrości o rybę, czy zamiast ryby da mu węzę? **12** Albo gdy Salomona, a oto tu [ktoś] więcej niż Salomon. **32** prosi o jajko, czy da mu skorpiona? **13** Jeśli więc Ludzie z Niniwy staną na sądzie z tym pokoleniem i wy, będąc złymi, umiecie dawać dobre dary waszym potępia je, ponieważ pokutowali na skutek głoszenia dzieciom, o ileż bardziej wasz Ojciec niebieski da Jonasza, a oto tu [ktoś] więcej niż Jonasz. **33** Nikt Ducha Świętego tym, którzy go proszą? **14** I wypędzał nie zapala świecy i nie stawia jej w ukryciu ani pod demona, który był niemy. A gdy demon wyszedł, naczyniem, ale na świeczniku, aby ci, którzy wchodzą, niemy przemówili, a ludzie się dziwili. **15** Lecz niektórzy widzieli światło. **34** Światłem ciała jest oko. Jeśli więc z nich mówili: Przez Belzebuba, władcę demonów, twoje oko jest szczere, to i całe twoje ciało będzie wypędza demony. **16** Inni zaś, wystawiając [go] na pełne światła, a jeśli jest złe, to i twoje ciało będzie próbę, żądali od niego znaku z nieba. **17** Ale on, pełne ciemności. **35** Uważaj więc, aby światło, które znając ich myśli, powiedział do nich: Każde królestwo jest w tobie, nie było ciemnością. **36** Jeśli zatem podzielone wewnętrznie pustoszeje, a dom [skłócony] całe twoje ciało będzie pełne światła, nie mając [wsam ze sobą] upada. **18** Jeśli i szatan jest wewnętrznie sobie] żadnej ciemnej cząstki, całe będzie [tak] pełne podzielony, jakże przetrwa jego królestwo? Mówicie światła, jak gdy świeca oświetla cię swoim blaskiem. bowiem, że ja przez Belzebuba wypędzam demony. **37** Kiedy to mówił, pewien faryzeusz poprosił go, **19** A jeśli ja przez Belzebuba wypędzam demony, aby zjadł u niego obiad. Wszedł więc i usiadł [za to przez kogo wypędzają wasi synowie? Dlatego stołem]. **38** A faryzeusz, widząc to, dziwił się, że nie oni będą waszymi sędziemi. **20** Ale jeśli ja palcem umył się przed obiadem. **39** Wtedy Pan powiedział Bożym wypędzam demony, to istotnie przyszło do was do niego: Teraz wy, faryzeusze, oczyszczacie to,

co jest na zewnątrz kubka i misy, ale to, co jest 4 A mówię wam, moim przyjaciołom: Nie bójcie się wewnątrz was, pełne jest zdzierstwa i nieprawości. tych, którzy zabijają ciało, a potem już nic więcej nie 40 Głupcy, czyż ten, który uczynił to, co jest na zewnątrz, nie uczynił też tego, co jest wewnątrz? 41 Bójcie się tego, który, gdy zabije, ma moc wrzucić do Raczej z tego, co jest wewnątrz, dawajcie jałmużnę, ognia piekielnego. Doprawdy, mówię wam, tego się a wszystko będzie dla was czyste. 42 Ale biada wam, bójcie. (Geenna g1067) 6 Czy nie sprzedają pięciu wróbli faryzeusze, bo dajecie dziesięcinaę z mięty, ruty i z za dwa pieniązki? A jednak żaden z nich nie jest každego ziela, lecz opuszczacie sąd i miłość Boga. zapomniany w oczach Boga. 7 Nawet włosy na waszej To należało czynić i tamtego nie opuszczać. 43 Biada głowie wszystkie są policzone. Dlatego nie bójcie wam, faryzeusze, bo kochacie pierwsze miejsca w się, jesteście cenniejsi niż wiele wróbli. 8 A mówię synagogach i pozdrowienia na rynkach. 44 Biada wam: Każdego, kto mnie wyzna przed ludźmi, tego wam, uczeni w Piśmie i faryzeusze, obłudnicy, bo też Syn Człowieczy wyzna przed aniołami Bozymi. jesteście jak groby, których nie widać, a ludzie, którzy 9 Ale kto się mnie wyprze przed ludźmi, tego [też] chodzą po nich, nie wiedzą [o tym]. 45 I odezwał się ja się wyprę przed aniołami Boga. 10 I każdemu, jeden ze znawców prawa: Nauczycielu, mówiąc to, i kto powie słowo przeciwko Synowi Człowieczemu, nas zauważasz. 46 A on powiedział: I wam, znawcom będzie przebaczone, ale temu, kto bluźni przeciwko prawa, biada, bo obciążacie ludzi brzemionami nie Duchowi Świętemu, nie będzie przebaczone. 11 A do uniesienia, a sami nawet jednym palcem tych gdy będą was prowadzić do synagog, przełożonych i brzemion nie dotykacie. 47 Biada wam, bo budujecie władz, nie martwcie się, jak i co macie odpowiedzieć grobowce proroków, a wasi ojcowie ich pozabiali. na swoją obronę lub co macie mówić. 12 Duch 48 Doprawdy świadczy, że pochwalacie uczynki Święty bowiem nauczy was w tej właśnie godzinie, waszych ojców. Oni bowiem ich pozabiali, a wy co macie mówić. 13 I powiedział mu ktoś z tłumu: budujecie ich grobowce. 49 Dlatego też mądrość Boża Nauczycielu, powiedz memu bratu, aby podzielił się powiedziała: Poślę do nich proroków i apostołów, a ze mną spadkiem. 14 Lecz on mu odpowiedział: [niektórych] z nich będą zabijać i prześladować; 50 Aby Człowieku, który mnie ustanowił sędzią albo rojemcą dopominano się od tego pokolenia krwi wszystkich między wami? 15 Powiedział też do nich: Uważajcie i proroków, która została przelana od założenia świata; strzeżcie się chciwości, gdyż nie od tego, że ktoś 51 Od krwi Abla aż do krwi Zachariasza, który zginał ma obfitość dóbr, zależy jego życie. 16 I opowiedział między ołtarzem a świątynią. Doprawdy, mówię wam, im przypowieść: Pewnemu bogatemu człowiekowi dopominać się jej będą od tego pokolenia. 52 Biada pole przyniosło obfitą [plon]. 17 I rozważył w sobie: wam, znawcom prawa, bo zabrałście klucz poznania. Cóż mam zrobić, skoro nie mam gdzie zgromadzić Sami nie weszczyście i tym, którzy chcieli wejść, moich plonów? 18 Powiedział więc: Zrobię tak: zburzę przeszkodziłeś. 53 A gdy im to mówił, uczeni w moje spichlerze, a zbuduję większe i zgromadzę tam Piśmie i faryzeusze zaczęli bardzo na niego nastawać wszystkie moje plony i moje dobra. 19 I powiem mojej i prowokować go do mówienia o wielu [rzeczach]; 54 duszy: Duszo, masz wiele dóbr złożonych na wiele Czyhając na niego i próbując wychwycić coś z jego słów, żeby go oskarżyć.

12 Tymczasem, gdy zgromadziły się wielotysięczne tłumy, tak że jedni po drugich deptali, zaczęły mówić najpierw do swoich uczniów: Strzeżcie się zakwasu faryzeuszy, którym jest obłuda. 2 Nie ma bowiem nic ukrytego, co by nie miało być ujawnione, ani nic tajemnego, o czym by się nie miano dowiedzieć. 3 Dlatego to, co mówiliście w ciemności, będzie słyszane w świetle, a to, co szepaliście do ucha w pokojach, będzie rozgłaszone na dachach.

jesteście wy niż ptaki! 25 I który z was, martwiąc się, którym się nie spodziewa i o godzinie, której nie zna, może dodać do swego wzrostu jeden łokieć? 26 Jeśli i odłączy go, i wyznaczy mu dział z niewierzącymi. 47 więc najmniejszej rzeczy nie możecie uczynić, czemu Ten zaś sługa, który znał wolę swego pana, a nie troszczycie się o inne? 27 Przypatrzcie się liliom, był gotowy i nie postąpił według jego woli, otrzyma jak rosną: nie pracują ani nie przędą, a mówię wam, wielką chłostę. 48 Lecz ten, który [jej] nie znał i [że] nawet Salomon w całej swojej chwale nie był uczynił coś godnego kary, otrzyma małą chłostę, tak ubrany, jak jedna z nich. 28 A jeśli trawę, która Komu wiele dano, od tego wiele się będzie wymagać, dziś jest na polu, a jutro będzie wrzucona do pieca, [a] komu wiele powierzono, więcej będzie się od niego Bóg tak ubiera, o ileż bardziej was, ludzie malej żądać. 49 Przyszedłem, aby rzucić ogień na ziemię, i wiary? 29 Nie pytajcie więc, co będziecie jeść lub czegóż pragnę, skoro już zapłonął? 50 Lecz chrztem co będziecie pić, ani nie martwcie się o to. 30 O to mam być ochrzczony i jakże jestem udręczony, aż wszystko bowiem zabiegają narody świata. Lecz wasz się [to] dopełni. 51 Czy myślicie, że przyszedłem Ojciec wie, że tego potrzebujecie. 31 Szukajcie raczej dać ziemi pokój? Bynajmniej, mówię wam, raczej królestwa Bożego, a to wszystko będzie wam dodane. rozłam. 52 Odtań bowiem w jednym domu będzie 32 Nie bój się, mała trzódko, gdyż upodobało się pięciu poróżnionych, trzech przeciwko dwóm, a dwóch waszemu Ojcu dać wam królestwo. 33 Sprzedawajcie, przeciwko trzem. 53 Ojciec powstanie przeciwko co posiadacie, i dawajcie jałmużnę. Przygotujcie synowi, a syn przeciwko ojcu, matka przeciwko sobie sakiewki, które nie starzeją się, skarb w niebie, córce, a córka przeciwko matce, teściowa przeciwko którego nie ubywa, gdzie złodziej nie ma dostępu ani synowej, a synowa przeciwko teściowej. 54 Mówił mól nie niszczy. 34 Bo gdzie jest wasz skarb, tam też do ludu: Gdy widzicie chmurę pojawiającą się od będzie też wasze serce. 35 Niech będą przepasane zachodu, zaraz mówicie: Nadchodzi ulewny deszcz. I wasze biodra i zapalone lampy. 36 A wy [bądźcie] tak jest. 55 A gdy wieje wiatr z południa, mówicie: podobni do ludzi oczekujących swego pana, aż wróci Będzie gorąco. I [tak] jest. 56 Obłudnicy, wygląd nieba z wesela, aby gdy przyjdzie i zapuka, zaraz mu i ziemi umiecie rozpoznawać, jakże więc obecnego otworzyć. 37 Błogosławieni ci słudzy, których pan, gdy czasu nie rozpoznajecie? 57 Dlaczego sami z siebie przyjdzie, zastanie czuwających. Zaprawdę powiadam nie [umiecie] osądzić, co jest sprawiedliwe? 58 Gdy wam, że się przepasze i posadzi ich za stołem, a więc idziesz ze swoim przeciwnikiem do urzędnika, obchodząc, będzie im usługiwał. 38 Jeśli przyjdzie staraj się w drodze dojść z nim do zgody, aby cię o drugiej czy o trzeciej straży i tak [ich] zastanie, nie zaciągnął przed sędzięgo, a sędzia przekaźałby błogosławieni są ci słudzy. 39 A to wiedzcie, że cię strażnikowi, a strażnik wträciłby cię do więzienia. gdyby gospodarz znał godzinę, o której ma przyjść 59 Mówię ci, że nie wyjdiesz stamtąd, dopóki nie złodziej, czuwałby i nie pozwoliłby włamać się do oddasz ostatniego grosza.

swego domu. 40 Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo Syn Człowieczy przyjdzie o godzinie, której się nie spodziewacie. 41 Wtedy Piotr go zapytał: Panie, czy tę przypowieść mówisz do nas, czy też do wszystkich? 42 A Pan odpowiedział: Któz więc jest szafarzem wiernym i roztropnym, którego Pan ustanowi nad swoją służbą, aby we właściwym czasie wydawał jej wyznaczoną żywność? 43 Błogosławiony ten sługa, którego pan, gdy przyjdzie, zastanie tak czyniącego. 44 Zaprawdę powiadam wam, że postawi go nad wszystkimi swoimi dobrami. 45 Ale jeśli ten sługa powie w swoim sercu: Mój pan zwleka ze [swoim] przyjściem, i zacznie bić slugi i służące, jeść, pić i upijać się; 46 Przyjdzie pan tego slugi w dniu, w

13 W tym samym czasie niektórzy z [tam] obecnych oznałmili mu o Galilejczykach, których krew Piłat zmieszał z ich ofiarami. 2 A Jezus im odpowidał: Czy myślicie, że ci Galilejczycy byli większymi grzesznikami niż wszyscy inni Galilejczycy, że to ucierpieli? 3 Bynajmniej, mówię wam, lecz jeśli nie będziecie pokutować, wszyscy tak samo zginiecie. 4 Albo czy myślicie, że tych osiemnastu, na których runęła wieża w Siloam i zabiła ich, było większymi winowajcami niż wszyscy ludzie mieszkający w Jerozolimie? 5 Bynajmniej, mówię wam, lecz jeśli nie będziecie pokutować, wszyscy tak samo zginiecie. 6 I opowiedział [im] taką przypowieść: Pewien [człowiek] miał drzewo figowe zasadzone w swojej winnicy.

Przyszedł i szukał na nim owocu, lecz nie znalazł. znam was [i nie wiem], skąd jesteście; odstąpcie 7 Wtedy powiedział do rolnika: Oto od trzech lat ode mnie wszyscy, którzy czynicie nieprawość. 28 przychodzę, szukając owocu na tym drzewie figowym, Tam będzie płacz i zgrzytanie zębów, gdy ujrzycie lecz nie znajduję. Zetnij je, bo po co ziemię [na darmo] Abrahama, Izaaka, Jakuba i wszystkich proroków zajmuje? 8 Lecz on mu odpowiedział: Panie, zostaw w królestwie Bożym, a samych siebie wyrzuconych je jeszcze na ten rok, aż je okopię i obłożę nawozem. precz. 29 I przyjdą inni ze wschodu i z zachodu, z 9 Może wyda owoc, a jeśli nie, wtedy je zetniesz. 10 północy i z południa, i zasiadą za stołem w królestwie I nauczał w jednej z synagog w szabat. 11 A była Bożym. 30 Tak oto są ostatni, którzy będą pierwszymi, [tam] kobieta, która od osiemnastu lat miała ducha i są pierwsi, którzy będą ostatnimi. 31 W tym dniu niemocy i była pochylona, i w żaden sposób nie przyszli niektórzy z faryzeuszy i powiedzieli mu: Wyjdź mogła się wyprostować. 12 Gdy Jezus ją zobaczył, i odejdź stąd, bo Herod chce cię zabić. 32 I powiedział przywołał ją do siebie i powiedział: Kobieto, jesteś im: Idźcie i powiedziecie temu lisowi: Oto wypędzam uwolniona od swojej choroby. 13 I położył na nią demony i uzdrawiam dziś i jutro, a trzeciego dnia ręce, a ona natychmiast wyprostowała się i chwaliła zakończę. 33 Jednak dziś, jutro i pojutrze muszę Boga. 14 Wtedy przełożony synagogi, oburzony tym, przebyć drogę, bo niemożliwe jest, aby prorok zginał że Jezus uzdrowił w szabat, powiedział do ludzi: poza Jerozolimą. 34 Jeruzalem, Jeruzalem, które Jest sześć dni, w których należy pracować. W te dni zabijasz proroków i kamienujesz tych, którzy są do przychodźcie i leczcie się, a nie w dzień szabatu. 15 ciebie posłani. Ile razy chciałem zgromadzić twoje Ale Pan mu odpowiedział: Obludniku, czyż każdy z dzieci, tak jak kokoszka [gromadzi] swoje kurczęta was w szabat nie odwiązuje swego wołu albo osła od pod skrzydła, a nie chcieliście! 35 Oto wasz dom żłobu i nie prowadzi, żeby go napoić? 16 A ta córka zostanie wam pusty. Zaprawdę powiadam wam, że Abrahama, która szatan wiązał już osiemnaście lat, nie ujrzycie mnie, aż przyjdzie [czas], gdy powiecie: czyż nie miała być uwolniona od tych więzów w dzień Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana.

14 I stało się tak, że gdy Jezus wszedł w szabat do domu pewnego przywódcy faryzeuszy, aby jeść chleb, oni go obserwowali. 2 A oto był przed nim pewien człowiek chory na puchlinę. 3 Wtedy Jezus zapytał znawców prawa i faryzeuszy: Czy wolno uzdrawiać w szabat? 4 Lecz oni milczeli. [On] zaś ujął go, uzdrowił i odprawił. 5 I powiedział im: Któz z was, jeśli jego osioł albo wół wpadnie do studni, nie wyciągnie go natychmiast w dzień szabatu? 6 I nie mogli mu na to odpowiedzieć. 7 Gdy zauważył, jak zaproszeni wybierali pierwsze miejsca, opowiedział im przypowieść: 8 Gdy ktoś cię zaprosi na wesele, nie siadaj na pierwszym miejscu, aby czasem ktoś ważniejszy od ciebie nie był zaproszony przez niego. 9 Wówczas przyjdzie ten, który ciebie i jego zaprosił, i powie ci: Ustąp temu miejsca; i wtedy ze wstydem musiałbyś zająć ostatnie miejsce. 10 Lecz gdy będziesz zaproszony, idź i usiądź na ostatnim miejscu, a gdy przyjdzie ten, który cię zaprosił, powie ci: Przyjacielu, przesiądź się wyżej. Wtedy doznasz czci wobec współbiesiadników. 11 Bo każdy, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony. 12 Powiedział też

do tego, który go zaprosił: Gdy wydajesz obiad albo kolację, nie zapraszaj swoich przyjaciół ani braci, ani krewnych, ani bogatych sąsiadów, żeby cię czasem i prosi o warunki pokoju. 33 Tak i każdy z was, kto i oni w zamian nie zaprosili, i miałyś odpłacić. 13 nie wyrzeknie się wszystkiego, co posiada, nie może Lecz gdy wydajesz uczęstę, zaproś ubogich, ulomnych, chromy i ślepych. 14 A będzieś błogosławiony, zwierzeje, czym się ją przyprawi? 35 Nie nadaje się bo nie mają ci czym odpłacić, ale otrzymasz odpłatę ani do ziemi, ani do nawozu; precz się ją wyrzuca. przy zmartwychwstaniu sprawiedliwych. 15 Gdy Kto ma uszy do słuchania, niech słucha.

usłyszał to jeden ze współbiesiadników, powiedział do niego: Błogosławiony ten, kto będzie jadł chleb w królestwie Bożym. 16 Wtedy on mu powiedział: Pewien człowiek wydał wielką uczęstę i zaprosił wielu. 17 A gdy nadszedł czas uczty, posłał swego sługa, żeby powiedział zaproszonym: Chodźcie, bo już wszystko gotowe. 18 A oni zaczęli się wszyscy jednomyślnie wymawiać. Pierwszy mu powiedział: Kupiłem pole i muszę iść je obejrzeć. Proszę cię, uważaj mnie za wytłumaczonego. 19 Drugi zaś powiedział: Kupiłem pięć par wołów i idę je wypróbować. Proszę cię, uważaj mnie za wytłumaczonego. 20 A jeszcze inny powiedział: Pojałem żonę i dlatego nie mogę przyjść. 21 A gdy sługa wrócił, oznajmił to swemu panu. Wtedy gospodarz rozgniewał się i powiedział do swego sługi: Wyjdź szybko na ulice i zaulki miasta i wprowadź tu ubogich, ulomnych, chromy i ślepych. 22 I powiedział sługa: Panie, stało się, jak rozkazałeś, a jeszcze jest miejsce. 23 Wtedy Pan powiedział do sługi: Wyjdź na drogi i [między] opłotki i przymuszaj do wejścia, aby mój dom się zapłnił. 24 Mówię wam bowiem, że żaden z tych ludzi, którzy byli zaproszeni, nie skosztuje mojej uczty. 25 I szły z nim wielkie tłumy. A on, odwróciwszy się, powiedział do nich: 26 Jeśli ktoś przychodzi do mnie, a nie ma w nienawiści swego ojca i matki, żony i dzieci, braci i sióstr, a nawet swego życia, nie może być moim uczniem. 27 Kto nie niesie swego krzyża, a idzie za mną, nie może być moim uczniem. 28 Bo który z was, chcąc zbudować wieżę, najpierw nie usiądzie i nie obliczy wydatków, czy mu wystarczy na ukończenie? 29 Aby czasem, gdyby położył fundament, a nie mógłby ukończyć, wszyscy, którzy by to widzieli, nie zaczęli się z niego naśmiewać; 30 Mówiąc: Ten człowiek zaczął budować, a nie zdął ukończyć. 31 Albo który król, wyruszając na wojnę z drugim królem, najpierw nie usiądzie i nie naradzi się, czy w dziesięć tysięcy może zmierzyć się z tym, który z dwudziestoma

tysiącami nadciąga przeciwko niemu? 32 A jeśli nie, to gdy tamten jeszcze jest daleko, wysyła poselstwo i prosi o warunki pokoju. 33 Tak i każdy z was, kto 15 I zbliżali się do niego wszyscy celnicy i grzesznicy, aby go słuchać. 2 A faryzeusze i uczeni w Piśmie szemrali, mówiąc: Ten [człowiek] przyjmuje grzeszników i jada z nimi. 3 I opowiedział im taką przypowieść: 4 Któż z was, gdy ma sto owiec, a zgubi jedną z nich, nie zostawia dziewięćdziesięciu dziewięciu na pustyni i nie idzie za zgubioną, aż ją znajdzie? 5 Kiedy ją znajdzie, wkłada na swoje ramiona i raduje się. 6 A przyszedłszy do domu, zwoływał przyjaciół i sąsiadów i mówi im: Cieszcie się ze mną, bo znalazłem moją zgubioną owcę. 7 Mówię wam, że podobnie w niebie większa będzie radość z jednego pokutującego grzesznika niż z dziewięćdziesięciu dziewięciu sprawiedliwych, którzy nie potrzebują pokuty. 8 Albo która kobieta, mając dziesięć monet, jeśli zgubi jedną, nie zapala świecy, nie zamiata domu i nie szuka pilnie, aż [ja] znajdzie? 9 A znalazły, zwoływały przyjaciółki i sąsiadki i mówiły: Cieszcie się ze mną, bo znalazłam monetę, którą zgubiłam. 10 Podobnie, mówię wam, będzie radość przed aniołami Boga z jednego pokutującego grzesznika. 11 Powiedział też: Pewien człowiek miał dwóch synów. 12 I powiedział młodszy z nich do ojca: Ojcie, daj mi część majątku, która na mnie przypada. Podzielił więc majątek między nich. 13 Po kilku dniach młodszy syn, zabrawszy wszystko, odjechał w dalekie strony i roztrwonił tam swój majątek, żyjąc rozpustnie. 14 A gdy wszystko wydał, nastąpił wielki głód w tych stronach, a on zaczął cierpieć niedostatek. 15 Poszedł więc i przystał do jednego z obywateli tych stron, który posłał go na swoje pola, aby pasł świnie. 16 I pragnął napełnić swój żołądek strąkami, które jadały świnie, ale nikt mu nie dawał. 17 Wtedy opamiętał się i powiedział: Iluż to najemników mego ojca ma pod dostatkiem chleba, a ja z głodu ginę. 18 Wstanę [więc] i pójdę do mego ojca, i powiem mu: Ojcie, zgryzeszylem przeciwko niebu i względem ciebie; 19 I nie jestem już godny nazywać się twoim synem. Zróbi

ze mnie jednego ze swoich najemników. **20** Wtedy wstał i poszedł do swego ojca. A gdy był jeszcze daleko, zobaczył go jego ojciec i użalił się [nad nim], a podbiegły, rzucił mu się na szyję i ucałował go. **21** I powiedział do niego syn: Ojcze, zgrzeszyłem przeciwko niebu i przed tobą; nie jestem już godny nazywać się twoim synem. **22** Lecz ojciec powiedział do swoich sług: Przynieście najlepszą szatę i ubierzcie go; dajcie mu też pierścionek na rękę i obuwie na nogi. **23** Przyprowadźcie tłuste cielę i zabijcie; jedzmy i radujmy się. **24** Ten mój syn bowiem był martwy, a znów żyje, zaginał, a został znaleziony. I zaczęli się weselić. **25** Tymczasem jego starszy syn był na polu. Gdy wracał i był blisko domu, usłyszał muzykę i raduły. **26** Zawołał więc jednego ze sług i pytał, co to znaczy. **27** A on mu odpowiedział: Twój brat powrócił, a twój ojciec zabił tłuste cielę, ponieważ odzyskał go zdrowego. **28** Wtedy rozgniewał się i nie mógł się z niego. **29** A on odpowiedział ojcu: Oto tyle lat ci służę i nigdy nie przekroczyłem twego przykazania, jednak roztrwonił twój majątek z nierządnicami, zabiłeś dla niego tłuste cielę. **30** Ale kiedy wrócił ten twój syn, który roztrwonił twój majątek z nierządnicami, zabiłeś dla niego tłuste cielę. **31** A on mu odpowiedział: Synu, ty zawsze jesteś ze mną i wszystkie moje [dobra] należą do ciebie. **32** Lecz trzeba było weselić się i radować, że ten twój brat był martwy, a znów żyje, zaginał, a został znaleziony.

16 Mówił też do swoich uczniów: Pewien bogaty człowiek miał szafarza, którego oskarżono przed nim, że trwoni jego dobra. **2** Zawołał go i powiedział: Cóż to słyszę o tobie? Zdaj sprawę z twoego zarządzania, bo już więcej nie będziesz mógł zarządzać. **3** Wtedy szafarz powiedział sobie: Co ja zrobię, skoro mój pan pozbawia mnie zarządu? Kopać nie mogę, zebrać się wstydzę. **4** Wiem, co zrobię, żeby [ludzie] przyjęli mnie do swoich domów, gdy zostanę odsunięty od zarządzania. **5** Przywołał więc do siebie każdego z dłużników swego pana i zapytał pierwszego: Ile jesteś winien memu panu? **6** A on odpowiedział: Sto baryłek oliwy. I powiedział mu: Weź swój zapis, siadaj szybko i napisz pięćdziesiąt. **7** Potem zapytał drugiego: A ty ile jesteś winien? A on mu odpowiedział: Sto korców pszenicy. I powiedział mu: Weź swój zapis i napisz osiemdziesiąt.

8 I pochwalił pan niesprawiedliwego szafarza, że roztropnie postąpił. Bo synowie tego świata w swoim pokoleniu są roztropniejsi od synów światłości. (aiōn g165) **9** I ja was mówię: Zyskujcie sobie przyjaciół mamoną niesprawiedliwości, aby, gdy ustaniecie, przyjęto was do wiecznych przybytków. (aiōnios g166) **10** Kto jest wierny w najmniejszym, i w wielkim jest wierny, a kto w najmniejszym jest niesprawiedliwy, i w wielkim jest niesprawiedliwy. **11** Jeśli więc w Przyprowadźcie tłuste cielę i zabijcie; jedzmy i niesprawiedliwej mamonie nie byliście wierni, który radujmy się. **12** A jeśli w cudzym znowu żyje, zaginał, a został znaleziony. I zaczęli się weselić. **13** Tymczasem jego starszy syn był na polu. Gdy wracał i był blisko domu, usłyszał muzykę i raduły. **14** Słuchali tego brat powrócił, a twój ojciec zabił tłuste cielę, ponieważ wszystkiego również faryzeusze, którzy byli chciwi, odzyskał go zdrowego. **15** Wtedy rozgniewał się i nie mógł się z niego. **16** Przyprowadźcie tłuste cielę i zabijcie; jedzmy i radujmy się. **17** A jeśli w cudzym znowu żyje, zaginał, a został znaleziony. **18** Każdy, kto oddala swoją żonę i żeni się z inną, cudzołoży, a kto żeni się z oddaloną przez niebu i ziemi przeminąć, niż przepaść jednej kresce [byli] do Jana. Odtąd jest głoszone królestwo Boże i przystępstwo do niego gwałtem wdziela. **19** Każdy, kto oddala swoją żonę i żeni się z inną, cudzołoży, a kto żeni się z oddaloną przez niebu i ziemi przeminąć, niż przepaść jednej kresce [byli] do Jana. Odtąd jest głoszone królestwo Boże i przystępstwo do niego gwałtem wdziela. **20** Każdy, kto oddala swoją żonę i żeni się z inną, cudzołoży, a kto żeni się z oddaloną przez niebu i ziemi przeminąć, niż przepaść jednej kresce [byli] do Jana. Odtąd jest głoszone królestwo Boże i przystępstwo do niego gwałtem wdziela. **21** Pragnął on nasycić się okruchami, które spadały ze stołu bogacza. Nadto i psy przychodziły i lizaly jego wrzody. **22** I umarł żebrawiec, i został zaniesiony przez aniołów na łono Abrahama. Umarł też bogacz i został pogrzebany. **23** A [będąc] w piekle i cierpiąc męki, podniósł oczy i ujrzał z daleka Abrahama i Łazarza na jego łonie. (Hadēs g86) **24** Wtedy zawała: Ojcze Abrahamie, zmiluj się nad mną i poślij Łazarza, aby umoczył koniec swego palca w wodzie i ochłodził mi język, bo cierpię męki w tym płomieniu. **25** I powiedział Abraham: Synu, wspomnij, że za życia odebrałeś swoje dobro, podobnie jak Łazarz zło. A teraz on doznaje pociechy, a ty cierpisz męki. **26** I oprócz tego wszystkiego między nami a wami jest utwierdzona wielka przepaść, aby ci, którzy chcą stąd przejść do was, nie mogli, ani stamtąd przejść do nas. **27** A on

powiedział: Proszę cię więc, ojcie, abyś posłał [go] znałazł się nikt, kto by wrócił i oddał chwałę Bogu, do domu mego ojca. 28 Mam bowiem pięciu braci – tylko ten cudzoziemiec. 19 I powiedział do niego: niech im da świadectwo, żeby i oni nie przyszli na Wstań, idź! Twoja wiara cię uzdrowiła. 20 Zapytany to miejsce męki. 29 Lecz Abraham mu powiedział: zaś przez faryzeuszy, kiedy przyjdzie królestwo Mają Mojżesza i Proroków, niech ich słuchają. 30 Boże, odpowiedział im: Królestwo Boże nie przyjdzie A on odpowiedział: Nie, ojcie Abrahamie, lecz jeśli dostrzegalnie. 21 I nie powiedzą: Oto tu, albo: Oto ktoś z umarłych przyjdzie do nich, będą pokutować. tam [jest]. Królestwo Boże bowiem jest wewnątrz 31 I powiedział do niego: Jeśli Mojżesza i Proroków was. 22 A do uczniów powiedział: Przyjdzie czas, nie słuchają, to choćby ktoś zmartwychwstał, nie kiedy będziecie pragnęli zobaczyć jeden z dni Syna Człowieczego, ale nie zobaczycie. 23 I powiedzą wam: Oto tu, albo: Oto tam [jest]. Nie chodźcie [tam] ani nie idźcie [za nim]. 24 Bo jak błyskawica, gdy zabłyśnie, świeci od [jednego] krańca nieba aż po [drugi], tak będzie i z Synem Człowieczym w jego dniu. 25 Ale najpierw musi wiele cierpieć i zostać odrzucony przez to pokolenie. 26 A jak było za dni Noego, tak będzie i za dni Syna Człowieczego: 27 Jedli, pili, żenili się i za mąż wychodziły aż do dnia, w którym Noe wszedł do arkii; i nastąpił potop, i wszystkich wytrącił. 28 Podobnie jak działało się za dni Lota: jedli, pili, kupowali, sprzedawali, sadzili, budowali; 29 Lecz tego dnia, gdy Lot wyszedł z Sodomy, spadł z nieba deszcz ognia i siarki i wszystkich wytrącił. 30 Tak też będzie w dniu, kiedy Syn Człowieczy się objawi. 31 Tego dnia, jeśli ktoś będzie na dachu, a jego rzeczy w domu, niech nie schodzi, aby je zabrać, a kto będzie na polu, niech również nie wraca. 32 Pamiętajcie żonę Lotu. 33 Kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto je straci, zachowa je. 34 Mówię wam: Tej nocy dwóch będzie w jednym łóżku, jeden będzie wzięty, a drugi zostawiony. 35 Dwie będą mleć razem, jedna będzie wzięta, a druga zostawiona. 36 Dwaj będą na polu, jeden będzie wzięty, a drugi zostawiony. 37 I pytali go: Gdzie, Panie? A on im powiedział: Gdzie jest ciało, tam zgromadzą się i orły.

17 I powiedział do uczniów: Nie jest możliwe, żeby nie przyszły zgorszenia, lecz biada temu, przez którego przychodzą! 2 Lepiej byłoby dla niego, gdyby zawieszono mu u szyi kamień młyński i wrzucono go do morza, niż żeby miał zgorszyć jednego z tych małych. 3 Mieście się na bacznosci. Jeśli twój brat zgrzeszy przeciwko tobie, strofuj go, a jeśli żałuje, przebacz mu. 4 A jeśli siedem razy na dzień zgrzeszy przeciwko tobie i siedem razy w ciągu dnia zwróci się do ciebie, mówiąc: Żałuję tego – przebacz mu. 5 I powiedzieli apostołowie do Pana: Dodaj nam wiary. 6 A Pan odpowiedział: Gdybyste mieli wiarę jak ziarno gorczycy i powiedzielibyście temu drzewu morwy: Wyrwij się z korzeniem i przesadź się do morza, usłuchaloby was. 7 Kto z was, mając sługe, który orze albo pasie, powie mu, gdy wróci [z pola]: Chodź i usiądź za stołem? 8 Czy nie powie mu raczej: Przygotuj mi kolację, przepaszę się i usługuj mi, aż się najem i napiję, a potem i ty będziesz jadł i pił? 9 Czy dziękuje słudze, że zrobił to, co mu nakazano? Nie wydaje mi się. 10 Także i wy, gdy zrobicie wszystko, co wam nakazano, mówcie: Śługami nieużytecznymi jesteśmy. Zrobiliśmy to, co powinniśmy byli zrobić. 11 A w drodze do Jerozolimy przechodził przez pogranicze Samarii i Galilei. 12 Gdy wchodził do pewnej wioski, wyszło mu naprzeciw dziesięciu trędowatych mężczyzn, którzy stanęli z daleka. 13 I donośnym głosem zawałali: Jezusie, Mistrzu, zmiłuj się nad nami! 14 Kiedy ich zobaczył, powiedział do nich: Idźcie, pokażcie się kapłanom. A gdy szli, zostali oczyszczeni. 15 Lecz jeden z nich, widząc, że został uzdrawiony, wrócił, chwaląc Boga donośnym głosem. 16 I upadł na twarz do jego nóg, dziękując mu. A był to Samarytanin. 17 Jezus zaś odezwał się: Czyż nie dziesięciu zostało oczyszczonych? Gdzie [jest] dziewięciu? 18 Nie

18 Opowiedział im też przypowieść [o tym], że zawsze należy się modlić i nie ustawać; 2 Mówiąc: W pewnym mieście był sędzia, który Boga się nie bał i z człowiekiem się nie liczył. 3 Była też w tym mieście wdowa, która przychodziła do niego i mówiła: Pomści moją [krzywdę] na moim przeciwniku. 4 On przez długi czas nie chciał, lecz potem powiedział sobie: Chociaż Boga się nie boję i z człowiekiem się nie liczę; 5 To jednak, ponieważ naprzykrza mi się ta wdowa, pomiszę jej [krzywdę], aby już nie przychodziła i nie zadręczała mnie. 6 I

powiedział Pan: Słuchajcie, co mówi niesprawiedliwy 27 A on odpowiedział: Co niemożliwe jest u ludzi, sędzia. 7 A Bóg, czy nie pomści [krzywdy] swoich możliwe jest u Boga. 28 Wówczas Piotr powiedział: wybranych, którzy wołają do niego we dnie i w nocy, Oto my opuściliśmy wszystko i poszliśmy za tobą, chociaż długo zwleka w ich [sprawie]? 8 Mówię 29 On zaś im odpowiedział: Zaprawdę powiadam wam, że szybko pomści ich [krzywdę]. Lecz czy Syn wam, że nie ma nikogo, kto by opuścił dom, rodziców Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie? lub braci, żonę lub dzieci dla królestwa Bożego; 30 9 Powiedział też do tych, którzy ufali sobie, że są I nie otrzymałem o wiele więcej w tym czasie, a w sprawiedliwi, a innych mieli za nic, taką przypowieść: przyszły świecie życia wiecznego. (aiōn g165, aiōnios 10 Dwóch ludzi weszło do świątyni, żeby się modlić, g166) 31 Potem wziął ze sobą dwunastu i powiedział jeden faryzeusz, a drugi celnik. 11 Faryzeusz stanął i do nich: Oto idziemy do Jerozolimy i wypełni się tak się w sobie modlit: Dziękuję ci, Boże, że nie jestem wszystko, co zostało napisane przez proroków o Synu jak inni ludzie, zdziercy, niesprawiedliwi, cudzołożnicy Człowieczym. 32 Będzie bowiem wydany pogrom, albo jak i ten celnik. 12 Poszczę dwa razy w tygodniu, wyśmiany, zelżony i opluty; 33 Ubiaczą go i zabiją, daję dziesięcinę ze wszystkiego, co mam. 13 A celnik, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie. 34 Lecz oni nic stojąc z daleka, nie chciał nawet oczu podnieść z tego nie zrozumieli. Te słowa były przed nimi zakryte ku niebu, ale bił się w piersi, mówiąc: Boże, bądź i nie wiedzieli, o czym była mowa. 35 A gdy zbliżała się milosierny mnie grzesznemu. 14 Mówię wam, że się do Jerycha, pewien ślepiec siedział przy drodze i raczej ten odszedł do swego domu usprawiedliwiony, żebral. 36 A usłyszał przechodzący tłum, pytał, a nie tamten. [Każdy] bowiem, kto się wywyższa, co się dzieje. 37 I powiedziano mu, że przechodzi będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony. Jezus z Nazaretu. 38 Wtedy zawała: Jezusie, Synu 15 Przynoszono też do niego niemowlęta, aby je Dawida, zmiłuj się nad mną! 39 Lecz ci, którzy szli z dotknął. Lecz uczniowie, widząc to, gromili ich. 16 przodzie, gromili go, aby milczał. On jednak jeszcze Ale Jezus przywołał ich i powiedział: Pozwólcie głośniej wołać: Synu Dawida, zmiłuj się nad mną! 40 dzieciom przychodzić do mnie i nie zabraniajcie Wtedy Jezus zatrzymał się i kazał go przyprowadzić im. Do takich bowiem należy królestwo Boże. 17 do siebie. A gdy się zbliżył, zapytał go: 41 Co chcesz, Zaprawdę powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa abym ci uczynił? A on odpowiedział: Panie, żebym Bożego jak dziecko, nie wejdzie do niego. 18 I zapytał przejrzał. 42 Jezus mu powiedział: Przejrzyj, twoja go pewien dostojuńnik: Nauczycielu dobry, co mam wiara cię uzdrowiła. 43 Zaraz też odzyskał wzrok czynić, aby odziedziczyć życie wieczne? (aiōnios g166) i szedł za nim, wielbiąc Boga. A wszyscy ludzie, 19 A Jezus mu odpowiedział: Dlaczego nazywasz widząc to, oddawali chwałę Bogu.

mnie dobrym? Nikt [nie jest] dobry, tylko jeden – Bóg. 20 Znasz przykazania: Nie cudzołów, nie zabijaj, nie kradnij, nie dawaj fałszywego świadectwa, czcij swego ojca i swoją matkę. 21 A on odpowiedział: Tego wszystkiego przestrzegłem od młodości. 22 Gdy Jezus to usłyszał, powiedział do niego: Jednego ci jeszcze brakuje. Sprzedaj wszystko, co masz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za mną. 23 A on, usłyszałszy to, ogromnie się zasmucił, bo był bardzo bogaty. 24 Kiedy Jezus zobaczył go bardzo zasmuconego, powiedział: Jakże trudno tym, którzy mają pieniądze, wejść do królestwa Bożego! 25 Łatwiej bowiem jest wielblądowi przejść przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do królestwa Bożego. 26 Wtedy ci, którzy to słyszeli, mówili: Któz więc może być zbawiony?

19 A [Jezus] wszedł do Jerycha i przechodził przez nie. 2 [Był tam] pewien człowiek, imieniem Zacheusz, przełożony celników, a był on bogaty. 3 Pragnął on zobaczyć Jezusa, kto to jest, lecz nie mógł z powodu tłumu, bo był niskiego wzrostu. 4 Pobiegł więc naprzód i wszedł na drzewo sykomory, aby go zobaczyć, bo miał tamtego przechodzić. 5 A gdy Jezus przeszedł na to miejsce, spojrzał w górę, zobaczył go i powiedział: Zacheuszu, jezdź szybko, bo dziś muszę zatrzymać się w twoim domu. 6 I wszedł szybko, i przyjął go z radością. 7 A wszyscy, widząc to, szemrali: Do człowieka grzesznego przybył w gościnę. 8 Zacheusz zaś stanął i powiedział do Pana: Panie, oto połowę mojego majątku daję ubogim, a jeśli kogoś w czymś oszukałem, oddaję poczwórnie. 9 I powiedział Jezus do niego: Dziś zbawienie przyszło

do tego domu, gdyż i on jest synem Abrahama. **10** Bo którym nigdy nie siedział żaden człowiek. Odwiążcie Syn Człowieczy przyszedł, aby szukać i zbawić to, je i przyprowadźcie. **31** A gdyby was ktoś spytał: co zginęło. **11** A gdy oni tego słuchali, opowiedział Dlaczego [je] odwiązuje? tak mu powiecie: Dlatego, im dodatkowo przypowieść, dlatego że był blisko że Pan go potrzebuje. **32** Wtedy odeszli ci, którzy Jerozolimy, a oni myśleli, że wnet ma się objawić zostali posłani, i znaleźli [wszystko], jak im powiedział. królestwo Boże. **12** Mówił więc: Pewien człowiek **33** A gdy odwiązywali oślatko, zapytali ich jego szlachetnego rodu udał się do dalekiego kraju, aby właściciele: Dlaczego odwiązujecie oślatko? **34** A oni objąć królestwo, a potem wrócić. **13** A przywoławszy odpowiedzieli: Pan go potrzebuje. **35** I przyprowadzili dziesięciu swoich sług, dał im dziesięć grzywien je do Jezusa, położyli swoje szaty na oślatko i wsadzili i powiedział do nich: Obracajcie [nimi], aż wrócę. [na nie] Jezusa. **36** Kiedy jechał, ślali swoje szaty na **14** Lecz jego poddani nienawidzili go i wysłali za drodze. **37** A gdy się już zbliżała do podnóża Góry nim poselstwo ze słowami: Nie chcemy, aby ten Oliwnej, całe mnóstwo uczniów zaczęło radować się i [człowiek] krował nad nami. **15** A gdy wrócił po donośnym głosem chwalić Boga za wszystkie cuda, objęciu królestwa, rozkazał przywołać do siebie te które widzieli: **38** Mówili: Błogosławiony król, który sługi, którym dał pieniądze, aby się dowiedzieć, co przychodzi w imieniu Pana! Pokój w niebie i chwała każdy zyskał, handlując. **16** Wtedy przyszedł pierwszy na wysokościach! **39** Lecz niektórzy faryzeusze i powiedział: Panie, twoja grzywna zyskała dziesięć spośród tłumu powiedzieli do niego: Nauczycielu, grzywien. **17** I powiedział do niego: Dobrze, sługo zgrom swoich uczniów. **40** A on im odpowiedział: dobry, ponieważ byłś wierny w małym, sprawuj Mówię wam, jeśli oni będą milczeć, wnet kamienie władzę nad dziesięcioma miastami. **18** Przyszedł będą wołać. **41** A gdy się przybliżył i zobaczył miasto, też drugi i powiedział: Panie, twoja grzywna zyskała zapłakał nad nim; **42** Mówiąc: O gdybyś i ty poznało, pięć grzywien. **19** Również temu powiedział: I ty przynajmniej w tym twoim dniu, co służy twemu władaj pięcioma miastami. **20** A inny przyszedł i pokojowi! Lecz teraz zakryte jest [to] przed twoimi powiedział: Panie, oto twoja grzywna, którą miałem oczami. **43** Przyjdą bowiem na ciebie dni, gdy dwie schowaną w chustce. **21** Bałem się bowiem ciebie, nieprzyjaciele otoczą cię wałem, oblegną cię i ścisną bo jesteś człowiekiem surowym: bierzesz, czego nie zewsząd. **44** Zrównają z ziemią ciebie i twoje dzieci, położyłeś, i żniesz, czego nie posiałeś. **22** Wtedy [które są] w tobie, i nie zostawią w tobie kamienia mu odpowiedział: Na podstawie twoich słów osądzę na kamieniu, dlatego żeś nie poznało czasu twoego cię, zły sługo. Wiedziałeś, że jestem człowiekiem nawiedzenia. **45** A gdy wszedł do świątyni, zaczął surowym, który bierze, czego nie położył, i żnie, wyganiać tych, którzy w niej sprzedawali i kupowali; czego nie posiął. **23** Dlaczego więc nie dałeś moich **46** Mówiąc im: Jest napisane: Mój dom jest domem pieniędzy do banku, abym po powrocie odebrał modlitwy, a wy zrobiliście z niego jaskinię zbrojów. **47** je z zyskiem? **24** Do tych zaś, którzy stali obok, I nauczał każdego dnia w świątyni. Naczelni kapłani powiedział: Odbierzcie mu grzywnę i dajcie temu, zaś i uczeni w Piśmie oraz przywódcy ludu szukali który ma dziesięć grzywien. **25** Odpowiedzieli mu: [sposobności], aby go zabić; **48** Ale nie wiedzieli, Panie, ma [już] dziesięć grzywien. **26** Zaprawdę co mogliby zrobić, bo wszyscy ludzie słuchali [go] z powiadam wam, że każdemu, kto ma, będzie dodane, zapartym tchem.

a temu, kto nie ma, zostanie zabrane nawet to, co ma. **27** Lecz tych moich nieprzyjaciół, którzy nie chcieli, abym nad nimi panował, przyprowadźcie tu i zabijcie na moich oczach. **28** A powiedziaawszy to, ruszył przodem, zmierzając do Jerozolimy. **29** A gdy przybliżył się do Betfage i Betanii, przy górze zwanej Oliwną, wysłał dwóch ze swoich uczniów; **30** Mówiąc: Idźcie do wioski, która jest naprzeciwko, a wchodząc do niej, znajdziecie oślatko uwiązanego, na

20 A pewnego [dnia], gdy nauczał ludzi w świątyni i głosił ewangelię, nadeszli naczelni kapłani i uczeni w Piśmie wraz ze starszymi; **2** I zapytali go: Powiedz nam, jakim prawem to czynisz? Albo kim jest [ten], kto dał ci tę władzę? **3** A on im odpowiedział: I ja was spytam o jedną rzecz. Powiedzcie mi: **4** Chrzest Jana pochodził z nieba czy od ludzi? **5** A oni zastanawiali się między sobą i mówili: Jeśli powiemy, że z nieba, zapyta: Czemu więc mu nie

uwierzyliście? 6 Jeśli zaś powiemy, że od ludzi, umrze, mając żonę, a umrze bezdzietnie, to jego brat wszyscy nas ukamienują, bo są przekonani, że Jan ma pojąć jego żonę i wzbudzić potomstwo swemu był prorokiem. 7 I odpowiedzieli, że nie wiedzą, bratu. 29 Było więc siedmiu braci, z których pierwszy skąd [pochodził]. 8 Wtedy Jezus im powiedział: To ożenił się i umarł bezdzietnie. 30 I ożenił się z nią i ja was nie powiem, jakim prawem to czynię. 9 drugi, lecz i ten umarł bezdzietnie. 31 Potem ożenił i zaczął mówić do ludzi taką przypowieść: Pewien się z nią także trzeci, podobnie aż do siódmego, a nie człowiek założył winnicę, wydzierżawił ją rolnikom ~~zostawiwszy~~ dzieci, poumierali. 32 W końcu umarła i wyjechał na dłuższy czas. 10 A [we właściwym] też ta kobieta. 33 Żoną, którego z nich będzie więc czasie posłał sługę do rolników, aby mu dali [część] przy zmartwychwstaniu? Siedmiu bowiem miało ją za plonów winnicy. Lecz oni go pobili i odesłali z niczym. żonę. 34 Wtedy Jezus im odpowiedział: Dzieci tego 11 Ponownie posłał innego sługę, ale oni i tego pobili, świata żenią się i za mąż wychodzą. (aiōn g165) 35 Lecz znieważyły i odesłali z niczym. 12 Posłał jeszcze ci, którzy są [uznani za] godnych dostąpienia tamtego trzeciego, a oni również jego poranili i wyrzucili. 13 świata i powstania z martwych, ani się żenić nie będą. Wtedy pan winnicy powiedział: Co [mam] zrobić? ani za mąż wychodzić. (aiōn g165) 36 Nie mogą bowiem Po Śle mego umiłowanego syna, może go uszanują, więcej umrzeć, bo są równi aniołom i będąc dziećmi gdy go zobaczą. 14 Lecz gdy rolnicy go zobaczyli, zmartwychwstania, są dziećmi Bożymi. 37 A że umarli naradzali się między sobą i mówili: To jest dziedzic. zmartwychwstaną, to i Mojżesz pokazał przy krzaku, Chodźmy, zabijmy go, a dziedzictwo będzie nasze. gdy nazywa Pana Bogiem Abrahama, Bogiem Izaka 15 I wyrzuciwszy go z winnicy, zabili. Cóż więc zrobi i Bogiem Jakuba. 38 Bóg przecież nie jest [Bogiem] z nimi pan winnicy? 16 Przyjdzie i wytraci tych umarłych, lecz żywych, bo dla niego wszyscy żyją. 39 rolników, a winnicę odda innym. Gdy oni to usłyszeli, Wtedy niektórzy z uczonych w Piśmie odezwali się: powiedzieli: Nie daj Boże! 17 Lecz on spojrzał na Nauczyciela, dobrze powiedziałaś. 40 I nie śmieli go nich i zapытаł: Cóż więc znaczy to, co jest napisane: już o nic pytać. 41 On zaś powiedział do nich: Jak [to Kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem jest], że mówią, iż Chrystus jest synem Dawida? 42 A węgielnym? 18 Każdy, kto upadnie na ten kamień, sam Dawid mówi w Księdze Psalmów: Powiedział rozrzaska się, a na kogo on upadnie, zmiażdży go. Pan memu Panu: Siądź po mojej prawicy; 43 Aż 19 W tej właśnie godzinie naczelní kapłani i uczeni położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje w Piśmie starali się dostać go w swoje ręce, ale stopy. 44 Jeśli więc Dawid nazywa go Panem, to bali się ludu. Zrozumieli bowiem, że przeciwko nim jakże [może] być jego synem? 45 A gdy wszyscy powiedział tę przypowieść. 20 Obserwowali go więc i ludzie słuchali, powiedział do swoich uczniów: 46 posłali szpiegów, którzy udawali sprawiedliwych, aby Strzeżcie się uczonych w Piśmie, którzy lubią chodzić go złapać za słowo, a potem wydać władzy i mocy w długich szatach, kochają pozdrowienia na rynkach, namiestnika. 21 I zapytali go: Nauczycielu, wiemy, pierwsze krzesła w synagogach i pierwsze miejsca że dobrze mówisz i uczysz, i nie masz względu na na ucztach. 47 Pożerają oni domy wdów i dla pozoru osobę, lecz drogi Bożej w prawdzie nauczasz. 22 Czy odprawiają długie modlitwy. Ci otrzymają surowszy wolno nam płacić podatek cesarzowi, czy nie? 23 Ale wyrok.

on, przejrzałszy ich podstęp, powiedział do nich: Czemu wystawiacie mnie na próbę? 24 Pokażcie mi grosz. Czyż nosi wizerunek i napis? I odpowiedzieli: Cesara. 25 Wtedy on im powiedział: Oddajcie więc cesarzowi to, co należy do cesarza, a Bogu to, co należy do Boga. 26 I nie mogli [go] złapać za słowo w obecności ludu. Zdziwieni jego odpowiedzią, zamilkli. 27 Wówczas przyszli niektórzy z saduceuszy, którzy twierdzą, że nie ma zmartwychwstania, i pytali go: 28 Nauczycielu, Mojżesz nam napisał: Jeśli czyjś brat

21 A gdy spojrzał, zobaczył bogaczy wrzucających swoje ofiary do skarbyń. 2 Zobaczył też pewną ubogą wdowę wrzucającą tam dwie drobne monety. 3 I powiedział: Prawdziwie mówię wam, że ta uboga wdowa wrzuciła więcej niż wszyscy. 4 Oni wszyscy bowiem wrzucili do darów Bożych z tego, co im zbywało, ale ona ze swego niedostatku wrzuciła wszystko, co miała na utrzymanie. 5 A gdy niektórzy mówili o świętyni, że jest ozdobiona pięknymi kamieniami i darami, powiedział: 6 Przyjdą

dni, w których z tego, co widzicie, nie zostanie kamień na kamieniu, który by nie był zwalony. **7** I zapytali go: Nauczycielu, kiedy to nastąpi? I jaki będzie znak, gdy się to będzie miało stać? **8** A on odpowiedział: Już wypuszczają pąki, sami poznajecie, że lato jest Uważajcie, abyście nie zostali zwiedzeni. Wielu już blisko. **9** Tak i wy, gdy ujrzyście, że to się dzieje, bowiem przyjdzie pod moim imieniem i będą mówić: wiedzcie, iż blisko jest królestwo Boże. **10** Zaprawdę Ja jestem [Chrystusem], oraz: Nadchodzi czas. Nie idźcie więc za nimi. **11** Gdy zaś usłyszycie o wojnach i rozruchach, nie bójcie się. To bowiem najpierw musi się stać, ale koniec nie [nastąpi] natychmiast. **12** Wtedy mówią do nich: Powstanie naród przeciwko narodowi i przed tym wszystkim podnoszą na was ręce i będą przed tym wszystkim przesładować, wydawać do synagog i więzień, prowadzić do królów i namiestników z powodu mego imienia. **13** A to was spotka na świadectwo. **14** Dlatego postanówcie sobie w sercu, aby nie obmyślać wcześniej, jak macie odpowiadać. **15** Ja bowiem dam wam usta i mądrość, której nie będą mogli odeprzeć ani się sprzeciwić wszyscy wasi przeciwnicy. **16** A wydawać was też będą rodzice i bracia, krewni i przyjaciele i zabiją niektórych z was. **17** Będziecie znienawidzeni przez wszystkich z powodu mego imienia. **18** Ale [nawet] włos z waszej głowy nie zginie. **19** Przez swoją cierpliwość zyskajcie wasze dusze. **20** A gdy zobaczycie Jerozolimę otoczoną przez wojska, wtedy wiedzcie, że jej spustoszenie jest bliskie. **21** Wówczas ci, którzy są w Judei, niech uciekają w góry, a ci, którzy są wewnątrz [miasta], niech wyjdą, a ci, którzy są na wsi, niech do niego nie wchodzą. **22** Będą to bowiem dni pomsty, aby się wypełniło wszystko, co jest napisane. **23** Lecz biada brzemiennym i karmiącym w tych dniach! Będzie bowiem wielki ucisk w tej ziemi i gniew nad tym ludem. **24** I polegną od ostrza miecza, i będą uprowadzeni w niewolę między wszystkie narody. A Jerozolima będzie deptana przez pogani, aż wypełnią się czasy pogani. **25** I będą znaki na słońcu, księżyca i gwiazdach, a na ziemi trwoga zrozpaczonych narodów, gdy zaszumi morze i fale. **26** Ludzie będą drętwieć ze strachu w oczekiwaniu tego, co przyjdzie na cały świat. Poruszą się bowiem moce niebios. **27** Wtedy ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłoku z mocą i wielką chwałą. **28** A gdy się to zacznie działać, spójrzcie [w górę] i podnieście głowy, gdyż zbliża się wasze odkupienie.

popatrzyce na drzewo i opowiedział im przypowieść: Popatrzyce na drzewa. **30** Gdy widzicie, że serca nie były obciążone obżarstwem, pijarstwem i

mówią do nich: Powstanie naród przeciwko narodowi i przed tym wszystkim przesładować, wydawać do synagog i więzień, prowadzić do królów i namiestników z powodu mego imienia. **13** A to was spotka na świadectwo. **14** na górze zwanej Oliwną. **38** Rano zaś wszyscy ludzie schodzili się do niego, aby go słuchać w świątyni.

22 I zbliżało się święto Przaśników, zwane Paschą, **2** A naczelní kapłani i uczni w Piśmie szukali

[sposobu], jak by go zabić, ale bali się ludu. **3** Wtedy szatan wszedł w Judasza, zwanego Iskariotą, który był z grona dwunastu. **4** Poszedł więc i umówił się z naczelnymi kapłanami i przełożonymi [świątyni], jak ma im go wydać. **5** A oni ucieszyli się i umówili się z nim, że dadzą mu pieniądze. **6** On się zgodził i szukał sposobności, aby im go wydać z dala od tłumu. **7** I nadszedł dzień Przaśników, w którym należało zabić baranka paschalnego. **8** Wtedy posłał Piotra i Jana, mówiąc: Idźcie i przygotujcie nam Paschę, abyśmy [mogli] jeść. **9** A oni go zapytali: Gdzie chcesz, abyśmy [ja] przygotowali? **10** On im odpowiedział: Gdy będziecie wchodzić do miasta, spotka się z wami człowiek niosący dzban wody. Idźcie za nim do domu, do którego wejdzie; **11** I powiedzcie gospodarzowi tego domu: Nauczyciel cię pyta: Gdzie jest pokój, w którym będę jadł Paschę z moimi uczniami? **12** On wam pokaże wielką, urządzoną salę [na piętrze]. Tam [wszystko] przygotujcie. **13** Odeszli więc i znaleźli [wszystko] tak, jak im powiedział, i przygotowali Paschę. **14** A gdy nadeszła pora, usiadł za stołem, a z nim dwunastu apostołów. **15** I powiedział do nich: Gorąco pragnąłem zjeść tę Paschę z wami, zanim będę cierpiał. **16** Mówię wam bowiem, że nie będę jej więcej jadł, aż się spełni w królestwie Bożym. **17**

Potem wziął kielich, złożył dzięczynienie i powiedział: miecze. A on im odpowiedział: Wystarczy. **39** Potem Weźcie go i rozdzielicie między siebie. **18** Mówię wyszedł i udał się według [swego] zwyczaju na Górę wam bowiem, że nie będę pił z owocu winorośli, aż Oliwną, a szli za nim także jego uczniowie. **40** Kiedy przyjdzie królestwo Boże. **19** Wziął też chleb, złożył przyszedł na miejsce, powiedział do nich: Módlcie dzięczynienie, połamał i dał im, mówiąc: To jest się, abyście nie ulegli pokusie. **41** A sam oddał się moje ciało, które jest za was dane. To czynicie na nich na [odległość] jakby rzutu kamieniem, upadł moja pamiątkę. **20** Podobnie i kielich, gdy było po na kolana i modlił się: **42** Ojcze, jeśli chcesz, zabierz wieczerzy, mówiąc: Ten kielich to nowy testament ode mnie ten kielich. Jednak nie moja wola, lecz w mojej krwi, która jest za was wylana. **21** Lecz oto twoja niech się stanie. **43** Wtedy ukazał mu się anioł ręka tego, który mnie wydaje, jest ze mną na stole. z nieba i umacniał go. **44** I w [śmiertelnym] zgromieniu **22** Wprawdzie Syn Człowieczy odchodzi, jak zostało [jeszcze] gorliwiej się modlił, a jego pot był jak krople postanowione, ale biada temu człowiekowi, przez krwi spadające na ziemię. **45** A gdy wstał od modlitwy którego będzie wydany. **23** Wtedy oni zaczęli się i przyszedł do uczniów, zastał ich śpiących ze smutku. między sobą pytać, który z nich miałby to zrobić. **46** I powiedział do nich: Czemu śpicie? Wstańcie i **24** Wszczętał się też między nimi spór o to, kto z módlcie się, abyście nie ulegli pokusie. **47** Kiedy nich ma być uważany za największego. **25** Lecz on on jeszcze mówił, oto [nadszedł] tłum, a jeden z powiedział do nich: Królowie narodów panują nad dwunastu, zwany Judaszem, idąc przedem, zbliżył nimi, a ci, którzy sprawują nad nimi władzę, nazywani się do Jezusa, aby go pocałować. **48** Lecz Jezus mu są dobrosyńcami. **26** Wy zaś tak nie [postępujcie]. powiedział: Judaszu, pocałunkiem wydajesz Syna Lecz kto jest największy wśród was, niech będzie jak Człowieczego? **49** A ci, którzy przy nim byli, widząc, najmniejszy, a kto jest przełożonym, [niech będzie] na co się zanosi, zapytali go: Panie, czy mamy jak ten, kto służy. **27** Któż bowiem jest większy? uderzyć mieczem? **50** I jeden z nich uderzył sługę Ten, kto siedzi, czy ten, kto służy? Czy nie ten, kto najwyższego kapłana i odciął mu prawe ucho. **51** Ale siedzi? Ale ja jestem pośród was jako ten, kto służy. Jezus odezwał się: Pozwólcie aż dotąd. I dotknawszy **28** A wy jesteście tymi, którzy wytrwali przy mnie w jego ucha, uzdrowił go. **52** Wtedy Jezus powiedział moich probach. **29** I ja przekazuję wam królestwo, do naczelnych kapłanów, przełożonych świątyni i jak mnie przekazał mój Ojciec; **30** Abyście jedli i starszych, którzy przyszli do niego: Jak na bandytę pili za moim stołem w moim królestwie, i zasiadali wyszliście z mieczami i kijami? **53** Gdy codziennie na tronach, sądząc dwanaście pokoleń Izraela. **31** bywałem z wami w świątyni, nie podniesliście na mnie I powiedział Pan: Szymonie, Szymonie, oto szatan ręki. Lecz to jest wasza godzina i moc ciemności. wyprosił, żeby was przesiąć jak pszenicę. **32** Lecz **54** Wtedy schwytali go, poprowadzili i przywiedli do ja prosiłem za tobą, żeby nie ustąpała twoja wiara. Ty domu najwyższego kapłana. A Piotr szedł za nim z zaś, gdy się nawrócisz, utwierdzaj swoich braci. **33** A daleka. **55** Kiedy rozniecili ogień na środku dziedzińca on mu powiedział: Panie, z tobą gotów jestem iść i usiedli razem, usiadł i Piotr wśród nich. **56** A pewna i do więzienia, i na śmierć. **34** On rzekł: Mówię ci, służąca, gdy zobaczyła go siedzącego przy ogniu, Piotrze, nim zapieje dziś kogut, trzy razy się wyprzesz, uważnie mu się przyjrzała i powiedziała: On też był że mnie znasz. **35** I powiedział do nich: Gdy was z nim. **57** Lecz on zaparł się go, mówiąc: Kobieto, posyłałem bez sakiewki, bez torby i bez obuwia, nie znam go. **58** A po chwili ktoś inny go zobaczył czy brakowało wam czegoś? A oni odpowiedzieli: i powiedziała: I ty jesteś [jednym] z nich. Ale Piotr Niczego. **36** Wtedy im powiedział: Teraz jednak, kto odrzekł: Człowieku, nie jestem. **59** A po upływie ma sakiewkę, niech [ią] weźmie, podobnie i torbę. A około jednej godziny ktoś inny stwierdził [stanowczo]: kto nie ma miecza, niech sprzedża swoją szatę i kupi Na pewno i ten [człowiek] był z nim, bo też jest [go]. **37** Mówię wam bowiem, że jeszcze musi się Galilejczykiem. **60** Piotr zaś powiedział: Człowieku, wypełnić na mnie to, co jest napisane: Zaliczono go nie wiem, o czym mówisz. I natychmiast, gdy on w poczet złoczyńców. Spełnia się bowiem to, co mnie jeszcze mówił, zapiął kogut. **61** A Pan odwrócił się i [dotyczy]. **38** Oni zaś powiedzieli: Panie, oto tu dwa spojrzał na Piotra. I przypomniał sobie Piotr słowa

Pana, jak mu powiedział: Zanim kogut zapieje, trzy podburzającego lud. Otóż ja przesłuchałem [go] razy się mnie wyprzesz. **62** I Piotr, wyszedłszy na wobec was i nie znalazłem w tym człowieku żadnej zewnętrz, gorzko zapłakał. **63** Tymczasem mężczyźni, winy w sprawach, o które go oskarżacie; **15** Ani też którzy trzymali Jezusa, naśmiewali się z niego i bili Herod. Odesłałem was bowiem do niego i nie znalazłem go. **64** A zasłoniwszy mu [oczy], bili go po twarzy w nim nic, co zasługiwałoby na śmierć. **16** Ubiczuję i mówili: Prorokuj, kto cię uderzył. **65** Wiele też go więc i wypuszczę. **17** Piłat bowiem miał obowiązek innych bluźnierstw wypowiadały przeciwko niemu. **66** wypuszczać im jednego [więźnia] na święto. **18** Wtedy A gdy nastął dzień, zebrali się starsi ludu, naczelní wszyscy razem zawałowi: Strać tego [człowieka], a kapłani i uczeni w Piśmie i przyprowadzili go przed wypuścić nam Barabasza! **19** Był on wträcony do swoją Radę. **67** I mówili: Jeśli ty jesteś Chrystusem, więzienia za jakiś rozruch wywołany w mieście i za powiedz nam. I odpowiedział im: Jeśli wasz powiem, zabójstwo. **20** Wtedy Piłat znowu przemówił, chcąc nie uwierzyć. **68** A jeśli też [o coś] zapytam, nie wypuścić Jezusa. **21** Oni jednak wołali: Ukrzyżuj, odpowiecie mi ani mnie nie wypuściecie. **69** Odtąd Syn ukrzyżuj go! **22** A on po raz trzeci powiedział do nich: Człowieczy będzie siedział po prawicy mocy Boga. Cóż on zlego uczynił? Nie znalazłem w nim nic, co **70** Wtedy wszyscy powiedzieli: Więc ty jesteś Synem zasługuje na śmierć. Ubiczuję go więc i wypuszczę. Bożym? A on im odpowiedział: Wy [sam] mówicie, że **23** Lecz oni należeli do donośnym głosem, domagając ja jestem. **71** A oni rzekli: Czyż jeszcze potrzebujemy się, aby go ukrzyżowano. I wzmagala się głosy ich świadectwa? Sami przecież słyszeliśmy z jego ust. i naczelnich kapłanów. **24** Piłat więc zawyrokuwał,

23 Wtedy całe to zgromadzenie powstało i zaprowadzili go do Piłata. **2** I zaczęli go oskarżać, mówiąc: Zastaliśmy tego [człowieka], jak odwracał naród i zakazywał płacić podatki cesarzowi, mówiąc, że on jest Chrystusem, królem. **3** Piłat zapytał go: Czy ty jesteś królem Żydów? A on mu odpowiedział: Ty [sam] mówisz. **4** Wtedy Piłat powiedział do naczelnich kapłanów i do ludu: Nie znajduję żadnej winy w tym człowieku. **5** Lecz oni [jeszcze] bardziej nastawali, mówiąc: Podburza lud, nauczając po całej Judei, poczawszy od Galilei aż dotąd. **6** Kiedy Piłat usłyszał o Galilei, zapytał, czy człowiek ten jest Galilejczykiem. **7** A gdy się dowiedział, że podlega władzy Heroda, odesłał go do Heroda, który w tych dniach również był w Jerozolimie. **8** Na widok Jezusa Herod bardzo się ucieszył. Od dawna bowiem pragnął go zobaczyć, ponieważ wiele o nim słyszał i spodziewał się, że ujrzy jakiś cud przez niego dokonany. **9** I zadawał mu wiele pytań, lecz on mu nic nie odpowiedział. **10** A naczelní kapłani i uczeni w Piśmie stali [tam] i gwałtownie go oskarżali. **11** Wtedy Herod ze swymi żołnierzami wzgardził nim i naśmiewał się z niego, ubierając go w białą szatę, i odesłał z powrotem do Piłata. **12** W tym dniu Piłat i Herod stali się przyjaciółmi. Przedtem bowiem byli sobie wrogami. **13** A Piłat, zwoławszy naczelnich kapłanów, przełożonych oraz lud; **14** Powiedział do nich: Przyprowadźcie mi tego człowieka jako

aby stało się według ich żądania. **25** I uwolnił im [tego], o którego prosili, a który został wträcony do więzienia za rozruch i zabójstwo. Jezusa zaś zdał na ich wolę. **26** A gdy go prowadzili, zatrzymali niejakiego Szymona z Cyreny, który szedł z pola, i włożyli na niego krzyż, aby [go] niósł za Jezusem. **27** I szlo za nim wielkie mnóstwo ludzi i kobiet, które płakały nad nim i zawodziły. **28** Ale Jezus zwrócił się do nich i powiedział: Córki Jerozolimy, nie płaczcie nad mną, ale raczej płaczcie nad sobą i nad waszymi dziećmi. **29** Oto bowiem idą dni, kiedy będą mówić: Błogosławione niepłodne, lona, które nie rodziły, i piersi, które nie karmiły. **30** Wtedy zaczynała mówić do góra: Padnijcie na nas! A do pagórków: Przykryjcie nas! **31** Bo jeśli na zielonym drzewie tak się dzieje, coż będzie na suchym? **32** Prowadzono też dwóch innych, złoczyńców, aby razem z nim zostali straceni. **33** A gdy przyszli na miejsce zwane [Miejscem] Czaszki, ukrzyżowali tam jego i złoczyńców, jednego po prawej, a drugiego po lewej stronie. **34** Wtedy Jezus powiedział: Ojcze, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią. Potem podzielili jego szaty i rzucali [o niej] losy. **35** A lud stał i przypatrywał się, i wraz z przełożonymi naśmiewał się z niego, mówiąc: Innych ratował, niech ratuje samego siebie, jeśli on jest Chrystusem, wybranym Boga. **36** Naśmiewali się z niego również żołnierze, podchodziąc i podając mu ocet; **37** I mówili: Jeśli ty jesteś królem Żydów, ratuj

samego siebie. **38** Był też nad nim napis sporządzony martwych]. Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, gdy w języku greckim, łacińskim i hebrajskim: To jest król był jeszcze w Galilei: **7** Syn Człowieczy musi być Żydów. **39** A jeden z tych złoczyńców, którzy z nim wydany w ręce grzesznych ludzi i ukrzyżowany, a wiseli, uragał mu: Jeśli ty jesteś Chrystusem, ratuj trzeciego dnia zmartwychwstać. **8** I przypomniały siebie i nas. **40** Lecz drugi odezwał się, gromiąc go sobie jego słowa. **9** A wróciwszy od grobu, oznajmiły to słowami: I ty się Boga nie boisz, chociaż ponosisz wszystko jedenastu i wszystkim pozostały. **10** A były tę samą karę? **41** My doprawdy – sprawiedliwie, bo to: Maria Magdalena i Joanna, Maria, [matka] Jakuba, odbieramy należną zapłatę za nasze uczynki, ale i inne z nimi, które opowiedziały to apostołom. **11** Lecz on nic złego nie zrobił. **42** I powiedział do Jezusa: ich słowa wydały im się niczym baśnie i nie uwierzyli Panie, wspomnij na mnie, gdy przyjdziesz do swego im. **12** Wtedy Piotr wstał i pobiegł do grobu. A gdy się królestwa. **43** A Jezus mu odpowiedział: Zaprawdę nachylił, zobaczył płotna leżące osobno i odszedł, powiadam ci: Dziś będziesz ze mną w raju. **44** dziwiąc się temu, co się stało. **13** A tego samego dnia A było około godziny szóstej i ciemność ogarnęła dwaj z nich szli do wioski zwanej Emmaus, która była całą ziemię aż do godziny dziewcząt. **45** I zaćmiało [oddalone] o sześćdziesiąt stadiów od Jerozolimy. **14** się słońce, a zasłona świątyni rozerwała się przez I rozmawiali ze sobą o tym wszystkim, co się stało. **15** środek. **46** Wtedy Jezus zawałał donośnym głosem: A gdy tak rozmawiali i wspólnie się zastanawiali, sam Ojcze, w twoje ręce powierzam mego ducha. Gdy to Jezus przybliżył się i szedł z nimi. **16** Lecz ich oczy powiedział, skonał. **47** A setnik, widząc, co się działo, były zakryte, żeby go nie poznali. **17** I zapytał ich: Cóż chwalił Boga, mówiąc: Istotnie, to był sprawiedliwy to za rozmowy prowadzicie między sobą w drodze? człowiek. **48** Także i wszyscy ludzie, którzy zeszli [Dlaczego] jesteście smutni? **18** A jeden [z nich], się na to widowisko, gdy zobaczyli, co się stało, któremu było na imię Kleofas, odpowiedział mu: Czy bili się w piersi i zawracali. **49** Wszyscy zaś jego jesteś tylko przychodziem w Jerozolimie i nie wiesz, znajomi stali z daleka, przypatrując się temu, również co się tam w tych dniach stało? **19** I zapytał ich: O kobiety, które przyszły za nim z Galilei. **50** A był tam czym? A oni mu odpowiedzieli: O Jezusie z Nazaretu, człowiek imieniem Józef, który był członkiem Rady, który był prorokiem potężnym w czynie i słowie przed człowiekiem dobry i sprawiedliwy. **51** Nie zgadzał się Bogiem i całym ludem; **20** Jak naczelnici kapłani i nasi on z ich uchwałą i czynem. Pochodził z Arymatei, przywódcy wydali go na śmierć i ukrzyżowali. **21** A miasta żydowskiego, i oczekwał królestwa Bożego. my spodziewaliśmy się, że on odkupi Izraela. Lecz po **52** Przyszedł on do Piłata i poprosił o ciało Jezusa. tym wszystkim dziś już trzeci dzień, jak to się stało. **53** Zdjął je, owinął płotnem i położył w grobowcu **22** Nadto niektóre z naszych kobiet zdumiały nas: były wykutym [w skale], w którym jeszcze nikt nigdy nie był wcześnie rano przy grobie; **23** A nie znalazły jego złożony. **54** A był to dzień przygotowania i zbliżał się ciała, przyszły, mówiąc, że miały widzenie aniołów, szabat. **55** Poszły też za nim kobiety, które przybyły z którzy powiedzieli, iż on żyje. **24** Wówczas niektórzy nim z Galilei. Zobaczyły grobowiec i jak złożono jego z naszych poszli do grobu i zastali [wszystko] tak, ciało. **56** A gdy wróciły, przygotowały wonności i olejki. jak mówili kobiety, ale jego nie widzieli. **25** Wtedy Lecz w szabat odpoczywały zgodnie z przykazaniem.

24 Pierwszego [dnia] tygodnia wczesnym rankiem przyszły do grobu, niosąc wonności, które przygotowały, a z nimi i inne [kobiety]; **2** I zastały kamień odwalony od grobowca. **3** A wszedłszy [do środka], nie znalazły ciała Pana Jezusa. **4** A gdy zakłopotali się z tego powodu, nagle dwaj mężczyźni stanęli przy nich w lśniących szatach. **5** I przestraszone, schyliły twarze ku ziemi, a [oni] powiedzieli do nich: Dlaczego szukacie żywego wśród umarłych? **6** Nie ma go tu, ale powstał [z

i łamiąc, podawał im. 31 Wtedy otworzyły się im oczy i poznali go, lecz on zniknął im z oczu. 32 I mówili między sobą: Czy nasze serce nie pałało w nas, gdy rozmawiał z nami w drodze i otwierał nam Pisma? 33 A wstawszy o tej godzinie, wrócili do Jerozolimy i zastali zgromadzonych jedenastu i tych, którzy z nimi [byli]. 34 Ci mówili: Pan naprawdę zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi. 35 Oni zaś opowiedzieli, co się stało w drodze i jak go poznali przy łamaniu chleba. 36 A gdy to mówili, sam Jezus stanął pośród nich i powiedział do nich: Pokój was. 37 A oni się zlekli i przestraszeni myśleli, że widzą ducha. 38 I zapytał ich: Czemu się boicie i czemu myśli budzą się w waszych sercach? 39 Popatrzycie na moje ręce i nogi, że to jestem ja. Dotknijcie mnie i zobaczycie, bo duch nie ma ciała ani kości, jak widzicie, że ja mam. 40 Kiedy to powiedział, pokazał im ręce i nogi. 41 Lecz gdy oni z radości jeszcze nie wierzyli i dziwili się, zapytał ich: Macie tu coś do jedzenia? 42 I podali mu kawałek pieczonej ryby i plaster miodu. 43 A on wziął i jadł przy nich. 44 Potem powiedział do nich: To są słowa, które mówiłem do was, będąc jeszcze z wami, że musi się wypełnić wszystko, co jest o mnie napisane w Prawie Mojżesza, u Proroków i w Psalmach. 45 Wtedy otworzył ich umysły, żeby rozumieli Pisma. 46 I powiedział im: Tak jest napisane i tak Chrystus musiał cierpieć, i trzeciego dnia zmartwychwstać; 47 I w jego imieniu ma być głoszona pokuta i przebaczenie grzechów wszystkim narodom, począwszy od Jerozolimy. 48 A wy jesteście tego świadkami. 49 A oto ja ześlę na was obietnicę mego Ojca, a wy zostańcie w mieście Jerozolimie, aż będziecie przyobleczeni mocą z wysoka. 50 I wyprowadził ich aż do Betanii, a podniósłszy ręce, błogosławił ich. 51 A gdy ich błogosławiał, rozstał się z nimi i został uniesiony w góre do nieba. 52 A oni oddali mu poklon i wrócili do Jerozolimy z wielką radością. 53 I byli zawsze w świątyni, chwaląc i błogosławiąc Boga. Amen.

Jana

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo. **2** Ono było na początku u Boga. **3** Wszystko przez nie się stało, a bez niego nic się nie stało, co się stało. **4** W nim było życie, a życie było światością ludzi. **5** A ta światłość świeci w ciemności, ale ciemność jej nie ogarnęła. **6** Był człowiek posłany od Boga, któremu na imię było Jan. **7** Przyszedł on na świadectwo, aby świadczyć o tej światłości, by wszyscy przez niego uwierzyli. **8** Nie był on tą światłością, ale [przyszedł], aby świadczyć o tej światłości. **9** [Ten] był tą prawdziwą światłością, która oświeca każdego człowieka przychodzącego na świat. **10** Był na świecie, a świat został przez niego stworzony, ale świat go nie poznal. **11** Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli. **12** Lecz wszystkim tym, którzy go przyjęli, dał moc, aby się stali synami Bożymi, [to jest] tym, którzy wierzą w jego imię; **13** Którzy są narodzeni nie z krwi ani z woli ciała, ani z woli mężczyzn, ale z Boga. **14** A to Słowo stało się ciałem i mieszkało wśród nas (i widzieliśmy jego chwałę, chwałę jako jednorodzonego od Ojca), pełne łaski i prawdy. **15** Jan świadczył o nim i wołał: To był ten, o którym mówiłem: Ten, który po mnie przychodzi, przyszedł mnie, bo wcześniej był niż ja. **16** A z jego pełni my wszyscy otrzymaliśmy i łaskę za łaskę. **17** Prawo bowiem zostało dane przez Mojżesza, [a] łaska i prawda przyszły przez Jezusa Chrystusa. **18** Boga nikt nigdy nie widział. Jednorodzony Syn, który jest w łonie Ojca, on [nam o nim] opowiedział. **19** A takie jest świadectwo Jana, gdy Żydzi posłali z Jerozolimy kapłanów i lewitów, aby go zapytali: Kim ty jesteś? **20** I wyrwał, a nie zaprzeczył, ale wyrwał: Ja nie jestem Chrystusem. **21** I pytali go: Kim więc jesteś? Jesteś Eliaszem? A [on] powiedział: Nie jestem. A [on]: Jesteś [tym] prorokiem? I odpowiedział: Nie [jestem]. **22** Wtedy go zapytali: Kim jesteś, abyśmy [mogli] dać odpowiedź tym, którzy nas posłali? Co mówisz sam o sobie? **23** Odpowiedział: Ja [jestem] głosem wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pana, jak powiedział prorok Izajasz. **24** A ci, którzy byli posłani, byli z faryzeuszy. **25** I zapytali go: Czemu więc chrzcisz, jeśli nie jesteś Chrystusem ani Eliaszem, ani tym prorokiem? **26** Odpowiedział im Jan: Ja chrzczę wodą, ale pośród was stoi ten, którego wy nie znacie. **27** To jest ten, który przyszedłszy po mnie, uprzedził mnie, któremu ja nie jestem godny rozwiązać rzemyka u jego obuwia.

28 Działo się to w Betabarze za Jordanem, gdzie Jan chrzcili. **29** A nazajutrz Jan zobaczył Jezusa przychodzącego do niego i powiedział: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata. **30** To jest ten, o którym mówiłem, że idzie za mną człowiek, który mnie uprzedził, bo wcześniej był niż ja. **31** Ja go nie znałem, ale przyszedłem, chrzcząc wodą, po to, aby zostało objawiony Izraelowi. **32** I świadczył Jan: Widziałem Duchą zstępującego jak gołębicę z nieba i spoczął na nim. **33** A ja go nie znałem, ale ten, który mnie послał, abym chrzcił wodą, powiedział do mnie: Na kogo ujrzyss Duchem zstępującego i spoczywającego na nim, to jest ten, który chrzci Duchem Świętym. **34** Ja [to] widziałem i świadczyłem, że on jest Synem Bożym. **35** Nazajutrz znowu stał [tam] Jan i dwóch z jego uczniów. **36** A gdy zobaczył Jezusa przechodzącego, powiedział: Oto Baranek Boży. **37** I słyszeli ci dwaj uczniowie, jak mówił, i poszli za Jezusem. **38** A Jezus, odwróciwszy się i ujrzałszy, że idą za nim, zapytał ich: Czego szukacie? A oni mu odpowiedzieli: Rabbi – co się tłumaczy: Mistrzu – gdzie mieszkasz? **39** Powiedział im: Chodźcie i zobaczcie. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka. I zostali z nim tego dnia, bo było około godziny dziesiątej. **40** [A] Andrzej, brat Szymona Piotra, był jednym z tych dwóch, którzy [to] usłyszeli od Jana i poszli za nim. **41** On najpierw znalazł Szymona, swego brata, i powiedział do niego: Znaleźliśmy Mesjasza – co się tłumaczy: Chrystusa. **42** I przyprowadził go do Jezusa. A Jezus spojrzał na niego i powiedział: Ty jesteś Szymon, syn Jonasza. Ty będziesz nazwany Kefas – co się tłumaczy: Piotr. **43** A nazajutrz Jezus chciał pójść do Galilei. Znalazł Filipa i powiedział do niego: Pójdź za mną. **44** A Filip był z Betsaidy, z miasta Andrzeja i Piotra. **45** Filip znalazł Natanaela i powiedział do niego: Znaleźliśmy tego, o którym pisał Mojżesz w Prawie, a także prorocy – Jezusa z Nazaretu, syna Józefa. **46** I zapytał go Natanael: Czyż z Nazaretu może być coś dobrego? Filip mu odpowiedział: Chodź i zobacz! **47** Gdy więc Jezus zobaczył Natanaela zbliżającego się do niego, powiedział o nim: Otto prawdziwie Izraelita, w którym nie ma podstępu. **48** Natanael go zapytał: Skąd mnie znasz? Odpowiedział mu Jezus: Zanim

Filip cię zawałał, gdy byłeś pod drzewem figowym, **20** Wtedy Żydzi powiedzieli: Czterdzieści sześć lat widziałem cię. **49** Odpowiedział mu Natanael: Mistrzu, budowano tę świątynię, a ty ją w trzy dni wzniesiesz? ty jesteś Synem Bożym, ty jesteś królem Izraela. **50** **21** Ale on mówił o świątyni swego ciała. **22** Gdy więc Jezus mu odpowiedział: Czy wierzysz dlatego, że ci zmartwychwstał, jego uczniowie przypomnieli sobie, powiedziałem: Widziałem cię pod drzewem figowym? że im to powiedział, i uwierzyli Pismu i słownu, które Ujrzyłeś większe rzeczy niż te. **51** I powiedział do wypowiedział Jezus. **23** A gdy był w Jerozolimie niego: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Odtąd podczas Paschy w Święto, wielu uwierzyło w jego ujrzyście niebo otwarte i aniołów Boga wstępujących i imię, widząc cuda, które czyni. **24** Ale Jezus nie zstępujących na Syna Człowieczego.

2 A trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam matka Jezusa. **2** Zaproszono

na to wesele także Jezusa i jego uczniów. **3** A gdy zabrakło wina, matka Jezusa powiedziała do niego: Nie mają wina. **4** Jezus jej odpowiedział: Co ja mam z tobą, kobieto? Jeszcze nie nadeszła moja godzina. **5** Jego matka powiedziała do sług: Zróbcie wszystko, co wasm powie. **6** A było tam sześć stągwi kamiennych, postawionych według żydowskiego [zwyczaju] oczyszczenia, mieszczących każda dwa albo trzy wiadra. **7** Jezus im powiedział: Napełnijcie te stągwie wodą. I napełnili je aż po brzegi. **8** Wtedy powiedział do nich: Zaczerpnijcie teraz i zanieście przełożonemu wesela. I zanieśli. **9** A gdy przełożony wesela skosztował wody, która stała się winem (a nie wiedział, skąd pochodziło, lecz słudzy, którzy zaczepnęli wody, wiedzieli), zawałał oblubieńca. **10** I powiedział do niego: Każdy człowiek najpierw podaje dobre wino, a gdy sobie podpija, wtedy gorsze. [A] ty dobre wino zachowałeś aż do tej pory. **11** Taki początek cudów uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej i objawił swoją chwałę, i uwierzyli w niego jego uczniowie. **12** Potem on, jego matka, jego bracia i jego uczniowie poszli do Kafarnaum i mieszkali tam kilka dni. **13** A ponieważ zbliżała się Pascha żydowska, Jezus poszedł do Jerozolimy. **14** I zastał w świątyni sprzedających woły, owce i gołębie oraz tych, którzy siedzili i wymieniali pieniądze. **15** A zrobiwszy bicz z powrozków, wypędził wszystkich ze świątyni, także owce i woły, rozsypał pieniądze wymieniających i poprzewracał stoly. **16** A do sprzedających gołębie powiedział: Wynieście to stąd, a nie róbcie z domu mego Ojca domu kupieckiego. **17** I przypomnieli sobie jego uczniowie, że jest napisane: Gorliwość owój dom zżarła mnie. **18** Wtedy Żydzi zapytali: Jaki nam znak pokażesz, skoro to czynisz? **19** Odpowiedział im Jezus: Zburzcie tę świątynię, a w trzy dni ją wzniosę.

powierzał im samego siebie, bo on znał wszystkich; **25** I nie potrzebował, aby [mu] ktoś dawał świadectwo o człowieku. On bowiem wiedział, co było w człowieku.

3 A był pewien człowiek z faryzeuszami, imieniem Nikodemem, dostojeńnik żydowski. **2** Przyszedł on do Jezusa w nocy i powiedział: Mistrzu, wiemy, że przyszedłeś od Boga jako nauczyciel. Nikt bowiem nie mógłby czynić tych cudów, które ty czynisz, gdyby Bóg z nim nie był. **3** Odpowiedział mu Jezus: Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi na nowo, nie może ujrzeć królestwa Bożego. **4** Nikodem zapytał go: Jakże może się człowiek narodzić, będąc stary? Czy może powtórnie wejść do łona swojej matki i narodzić się? **5** Jezus odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi z wody i z Ducha, nie może wejść do królestwa Bożego. **6** Co się narodziło z ciała, jest ciałem, a co się narodziło z Ducha, jest duchem. **7** Nie dziw się, że ci powiedziałem: Musicie się na nowo narodzić. **8** Wiatr wieje, gdzie chce, i słyszysz jego głos, ale nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd zmierza. Tak jest z każdym, kto się narodził z Ducha. **9** Nikodem go zapytał: Jakże się to może stać? **10** Odpowiedział mu Jezus: Ty jesteś nauczycielem w Izraelu, a tego nie wiesz? **11** Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, że co wiemy, [to] mówimy, a co widzieliśmy, [o tym] świadczymy, ale nie przyjmujecie naszego świadectwa. **12** Jeśli nie wierzycie, [gdys] was mówię o ziemskich sprawach, jakże uwierzycie, jeśli będę was mówić o niebieskich? **13** A nikt nie wstąpił do nieba, tylko ten, który zstąpił z nieba, Syn Człowieczy, który jest w niebie. **14** A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak musi być wywyższony Syn Człowieczy; **15** Aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **16** Tak bowiem Bóg umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna, aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **17** Bo Bóg nie posłał swego Syna na świat, aby

potępił świat, lecz aby świat był przez niego zbawiony. które Jakub dał swemu synowi Józefowi. 6 A była 18 Kto wierzy w niego, nie będzie potępiony, ale tam studnia Jakuba. Jezus więc, zmęczony droga, kto nie wierzy, już jest potępiony, bo nie uwierzył w usiadł sobie na studni. A było około godziny szóstej. imię jednorodzonego Syna Bożego. 19 A potępienie 7 [!] przyszła kobieta z Samarii, aby zaczerpnąć wody. polega na tym, że światłość przyszła na świat, lecz Jezus powiedział do niej: Daj mi pić. 8 Jego uczniowie ludzie umiłowali ciemność bardziej niż światłość, bo bowiem poszli do miasta, aby nakupić żywności. 9 ich uczynki były złe. 20 Każdy bowiem, kto źle czyni, Wtedy Samarytanka powiedziała do niego: Jakże nienawidzi światłości i nie idzie do światłości, aby ty, będąc Żydem, prosisz mnie, Samarytanę, o coś jego uczynki nie były zganione. 21 Lecz kto czyni do picia? Gdyż Żydzi nie obcują z Samarytanami. prawdę, przychodzi do światłości, aby jego uczynki 10 Jezus jej odpowiedział: Gdybyś знаła ten dar były jawne, że w Bogu są dokonane. 22 Potem Jezus Boży i [wiedziała], kim jest ten, który ci mówi: Daj przeszedł wraz ze swymi uczniami do Judei i tam mi pić, ty prosiłabyś go, a dałby ci wody żywej. 11 I przemieszkiwał z nimi, i chrzcili. 23 Także Jan chrzcili powiedziała do niego kobietą: Panie, nie masz czym w Ainon, blisko Salim, bo było tam wiele wody. A nacerpać, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz tę [ludzie] przychodzili i chrzcieli się. 24 Jan bowiem wodę żywą? 12 Czy ty jesteś większy niż nasz ojciec jeszcze nie był wtrącony do więzienia. 25 Wtedy Jakub, który nam dał tę studnię i sam z niej pił, a wszczęła się dyskusja między uczniami Jana i Żydami także jego synowie i jego dobytek? 13 Odpowiedział o oczyszczaniu. 26 I przyszli do Jana, i powiedzieli jej Jezus: Każdy, kto pije tę wodę, znowu będzie mu: Mistrzu, ten, który był z tobą za Jordanem, o pragnął. 14 Lecz kto by pił wodę, którą ja mu dam, którym ty daleś świadectwo, oto on chrzcici, a wszyscy nigdy nie będzie pragnął, ale woda, którą ja mu dam, idą do niego. 27 Odpowiedział Jan: Człowiek nie może stanie się w nim źródłem wody wytryskującą ku otrzymać niczego, jeśli mu nie będzie dane z nieba. życiu wiecznemu. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Kobieta 28 Wy sami jesteście mi świadkami, że powiedziałem: powiedziała do niego: Panie, daj mi tej wody, abym Ja nie jestem Chrystusem, ale jestem posłany przed nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać. 16 Jezus nim. 29 Kto ma oblubienicę, ten jest oblubieńcem, a jej powiedział: Idź, zwołaj swego męża i przyjdź tu. przyjaciel oblubieńca, który stoi i słucha go, raduje 17 Odpowiedziała kobieta: Nie mam męża. Jezus jej się niezmiernie z powodu głosu oblubieńca. Dlatego powiedział: Dobrze powiedziała: Nie mam męża. 18 ta moja radość stała się pełna. 30 On musi wzrastać, Miała bowiem pięciu mężów, a [ten], którego masz a ja stawać się mniejszym. 31 Kto przeszedł z góry, teraz, nie jest twoim mężem. Prawdę powiedziała. jest nad wszystkimi. Kto jest z ziemi, jest ziemski i 19 Kobieta mu powiedziała: Panie, widzę, że jesteś mówią ziemskie rzeczy. Ten, który przeszedł z nieba, prorokiem. 20 Nasi ojcowie na tej górze czcili [Boga], jest nad wszystkimi. 32 A świadczy o tym, co widział i a wy mówicie, że w Jerozolimie jest miejsce, gdzie słyszał, ale nikt nie przyjmuje jego świadectwa. 33 należy [go] czcić. 21 Jezus powiedział do niej: Kobieto, Kto przyjmuje jego świadectwo, ten zapieczętował, wierz mi, że nadchodzi godzina, gdy ani na tej górze, że Bóg jest prawdziwy. 34 Ten bowiem, którego Bóg ani w Jerozolimie nie będziecie czcić Ojca. 22 Wy posłał, mówi słowa Boże, bo Bóg daje [mu] Ducha czcicie to, czego nie znacie, a my czcimy to, co bez miary. 35 Ojciec miłuje Syna i wszystko dał w znamy, ponieważ zbawienie pochodzi od Żydów. 23 jego ręce. 36 Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne, Ale nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy prawdziwi ale kto nie wierzy Synowi, nie ujrzy życia, lecz gniew czciciele będą czcić Ojca w duchu i w prawdzie. Bo i Boży zostaje na nim. (aiōnios g166)

4 A gdy Pan poznał, że faryzeusze usłyszeli, iż Jezus więcej [ludzi] czynił uczniami i chrzcili niż Jan; 2 (Chociaż sam Jezus nie chrzcili, lecz jego uczniowie); 3 Opuścił Judeę i odszedł znów do Galilei. 4 A musiał iść przez Samarię. 5 I przeszedł do miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola,

z kobietą. Nikt jednak nie powiedział: O co się pytasz? albo: Dlaczego z nią rozmawiasz? 28 I zostawiła kobieta swoje wiadro, poszła do miasta i powiedziała mi powiedział wszystko, co zrobiłam. Czy to nie jest Chrystus? 29 Wyszli więc z miasta i przyszli do niego. 30 A tymczasem uczniowie prosili go: Mistrzu, i on im powiedział: Ja mam pokarm do jedzenia, o którym wy nie wiecie. 31 A on im powiedział: Ja mam pokarm do jedzenia, który Jezus uczynił, przyszedłszy z Judei do Galilei. między sobą: Czy ktoś przyniósł mu jedzenie? 32 Jezus im powiedział: Moim pokarmem jest wypełniać wolę [tego], który mnie posłał, i dokonać jego dzieła. 33 Czyż nie mówicie, że jeszcze cztery miesiące, a przyjdzie żniwo? Oto mówię wam: Podnieście wasze oczy i przypatrzcie się polom, że już są białe, [gotowe] do żniwa. 34 A kto żnie, otrzymuje zapłatę i zbiera owoc na życie wieczne, aby i ten, kto sieje, i ten, kto żnie, razem się radowali. (aiōnios g166) 35 W tym właśnie prawdziwe jest przysłowie: Kto inny sieje, a kto inny żniwe. 36 Ja was posłałem żnić, nad czym nie pracowaliście. Inni pracowali, a wy weszliście w ich pracę. 37 Wtedy wielu Samarytan z tego miasta uwierzyło w niego z powodu opowiadania tej kobiety, która świadczyła: Powiedział mi wszystko, co zrobiłam. 38 Gdy więc Samarytanie przyszli do niego, prosili go, aby u nich zostało. I został tam przez dwa dni. 39 I o wiele więcej ich uwierzyło z powodu jego słowa. 40 A [tej] kobiecie mówili: Wierzymy już nie z powodu twojego opowiadania. Sami bowiem słyszeliśmy i wiemy, że to jest prawdziwie Zbawiciel świata, Chrystus. 41 A po dwóch dniach odszedł stamtąd i poszedł do Galilei. 42 Sam Jezus bowiem dał świadectwo, że prorok nie doznaje czci w swojej ojczyźnie. 43 A gdy przyszedł do Galilei, Galilejczycy przyjęli go, widząc wszystko, co uczynił w Jerozolimie w święto. Oni bowiem też przyszli na święto. 44 Wtedy Jezus znowu przyszedł do Kany Galilejskiej, gdzie przemienił wodę w wino. A był w Kafarnaum pewien [dworzanin] królewski, którego syn chorował. 45 Ten, usłyszałszy, że Jezus przyszedł z Judei do Galilei, udał się do niego i prosił go, aby przyszedł i uzdrowił jego syna, gdyż był umierający. 46 I powiedział do niego Jezus: Jeśli nie ujrzycie znaków i cudów, nie uwierzycie. 47 [Dworzanin] królewski powiedział do niego: Panie, przyjdź, zanim umrze moje dziecko. 48 Jezus mu powiedział: Idź, twój syn żyje. I uwierzył ten człowiek słówu, które powiedział mu Jezus, i poszedł. 49 A gdy już szedł, jego słudzy wyszli mu naprzeciw i oznajmili: Twoje dziecko żyje. 50 Wtedy zapytał ich o godzinę, w której poczuło się lepiej. I odpowiedzieli mu: Wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. 51 A gdy już szedł, jego słudzy wyszli mu naprzeciw i oznajmili: Twoje dziecko żyje. 52 Wtedy zapytał ich o godzinę, w której poczuło się lepiej. I odpowiedzieli mu: Wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. 53 Wówczas ojciec poznał, że to [była] ta godzina, w której Jezus powiedział do niego: Twój syn żyje. I uwierzył on sam i cały jego dom. 54 To był drugi cud, który Jezus uczynił, przyszedłszy z Judei do Galilei.

5 Potem było święto żydowskie i Jezus udał się do Jerozolimy. 2 A jest w Jerozolimie przy Owcej [Bramie] sadzawka, zwana po hebrajsku Betesda, mająca pięć ganków. 3 Leżało w nich mnóstwo niedołędnych, ślepych, chromych i wychudłych, którzy czekali na poruszenie wody. 4 Anioł bowiem co pewien czas zstępował do sadzawki i poruszał wodę. A kto pierwszy wszedł po poruszeniu wody, stawał się zdrowym, jakkolwiek choroba był dotknięty. 5 A był tam pewien człowiek, który przez trzydzieści osiem lat był złożony chorobą. 6 Gdy Jezus zobaczył go leżącego i poznał, że już długi czas choruje, zapytał: Chcesz być zdrowy? 7 Chory mu odpowiedział: Panie, nie mam człowieka, który wniósłby mnie do sadzawki, gdy woda zostaje poruszona. Lecz gdy ja idę, inny wchodzi przede mną. 8 Jezus mu powiedział: Wstań, weź swoje posłanie i chodź. 9 I natychmiast człowiek ten odzyskał zdrowie, wziął swoje posłanie i chodził. A tego dnia był szabat. 10 Wtedy Żydzi powiedzieli do uzdrawionego: Jest szabat, nie wolno ci nosić posłania. 11 Odpowiedział im: Ten, który mnie uzdrowił, powiedział do mnie: Weź swoje posłanie i chodź. 12 I pytali go: Który człowiek ci powiedział: Weź swoje posłanie i chodź? 13 A uzdrawiony nie wiedział, kto to był, bo Jezus odszedł, ponieważ mnóstwo ludzi było na tym miejscu. 14 Potem Jezus znalazł go w świątyni i powiedział do niego: Oto wyzdrowiałeś. Nie grzesz więcej, aby nie przydarzyło ci się coś gorszego. 15 Wtedy człowiek ten odszedł i powiedział Żydom, że to Jezus go uzdrowił. 16 I dlatego Żydzi prześladowali Jezusa i szukali [sposobności], aby go zabić, bo uczynił to w szabat. 17 A Jezus im odpowiedział: Mój Ojciec działa aż dotąd i ja działam. 18 Dlatego Żydzi tym bardziej usiłowali go zabić, bo nie tylko łamał szabat, ale mówił, że Bóg jest jego Ojcem, czyniąc się równym Bogu. 19 Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam

wam: Syn nie może nic czynić sam od siebie, tylko ludzi. **42** Ale poznałem was, że nie macie w sobie to, co widzi, że czyni Ojciec. Co bowiem on czyni, miłości Boga. **43** Przyszedłem w imieniu mego Ojca, to i Syn czyni tak samo. **20** Bo Ojciec miluje Syna i a nie przyjmujecie mnie. Jeśli ktoś inny przyjdzie ukazuje mu wszystko, co sam czyni. I pokażę mu większe dzieła niż te, abyście się dziwili. **21** Jak możecie wierzyć, skoro przyjmujecie chwałę jedni od bowiem Ojciec wskrzesza umarłych i ożywia, tak i Syn ożywia tych, których chce. **22** Bo Ojciec nikogo nie sądzi, lecz cały sąd dał Synowi; **23** Aby wszyscy czcili Syna, jak czczą Ojca. Kto nie czci Syna, nie czci i Ojca, który go послał. **24** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto słucha mego słowa i wierzy temu, który mnie послał, ma życie wieczne i nie będzie potępiony, ale przeszedł ze śmierci do życia.

(aiōnios g166) **25** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy umarli usłyszą głos Syna Bożego, a ci, którzy usłyszą, będą żyć. **26** Jak bowiem Ojciec ma życie sam w sobie, tak dał i Synowi, aby miał życie w samym sobie. **27** I dał mu władzę wykonywania sądu, bo jest Synem Człowieczym. **28** Nie dziwcie się temu, bo nadchodzi godzina, w której wszyscy, którzy są w grobach, usłyszą jego głos; **29** I ci, którzy dobrze czynili, wyjdą na zmartwychwstanie [do] życia, ale ci, którzy złe czynili, na zmartwychwstanie [na] potępienie. **30** Ja sam od siebie nie mogę nic czynić. Jak słyszę, tak sądę, a mój sąd jest sprawiedliwy, bo nie szukam swojej woli, ale woli tego, który mnie послał, Ojca. **31** Jeśli ja świadczę sam o sobie, moje świadectwo nie jest prawdziwe. **32** Jest ktoś inny, kto świadczy o mnie, i wiem, że świadectwo, które daje o mnie, jest prawdziwe. **33** Wy posłaliście do Jana, a on dał świadectwo prawdziwe. **34** Lecz ja nie przyjmuję świadectwa od człowieka, ale to mówię, abyście byli zbawieni. **35** On był płonącą i świecącą lampą, a wy chcieliście do czasu radować się w jego światłości. **36** Ale ja mam świadectwo większe niż Jana. Działa bowiem, które Ojciec dał mi do wykonania, te właśnie dzieła, które czynię, świadczą o mnie, że Ojciec mnie послał. **37** A Ojciec, który mnie послał, on świadczył o mnie. Nigdy nie słyszeliście jego głosu ani nie widzieliście jego postaci. **38** I nie macie jego słowa trwającego w was, bo temu, którego on послał, nie wierzycie. **39** Badajcie Pisma; sądzicie bowiem, że w nich macie życie wieczne, a one dają świadectwo o mnie. (aiōnios g166) **40** A jednak nie chcecie przyjść do mnie, aby mieć życie. **41** Nie przyjmuję chwały od

drugich, a nie szukacie chwały, która [jest] od samego Boga? **45** Nie sądźcie, że ja was będę oskarżał przed Ojcem. Jest ktoś, kto was oskarża, Mojżesz, w którym wy pokładaście nadzieję. **46** Bo gdybyście wierzyli Mojżeszowi, wierzylibyście i mnie, gdyż on pisał o mnie. **47** Jeśli jednak nie wierzycie jego pismom, jakże uwierzycie moim słowom?

6 Potem Jezus odszedł za Morze Galilejskie, [czyli] Tyberiadzkie. **2** A szedł za nim wielki tłum, bo widzieli cuda, które czynił na chorych. **3** I wszedł Jezus na górę, i usiadł tam ze swoimi uczniami. **4** A zbliżała się Pascha, święto żydowskie. **5** Wtedy Jezus, podniósłszy oczy i ujrzałszy, że mnóstwo ludzi idzie do niego, zapytał Filipa: Gdzie kupimy chleba, aby oni [mogli] jeść? **6** Ale mówił [to], wystawiając go na próbę. Wiedział bowiem, co miał czynić. **7** Filip mu odpowiedział: Za dwieście groszy nie wystarczy dla nich chleba, choćby każdy z nich wzął [tylko] trochę. **8** Jeden z jego uczniów, Andrzej, brat Szymona Piotra, powiedział do niego: **9** Jest tu jeden chłopiec, który ma pięć chlebów jęczmiennych i dwie rybki. Ale cóż to jest na tak wielu? **10** Wtedy Jezus powiedział: Każcie ludziom usiąść. A było dużo trawy na tym miejscu. Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy. **11** Wówczas Jezus wzął te chleby i podziękował, rozdał uczniom, a uczniowie siedzącym. Podobnie i z tych rybek, ile tylko chcieli. **12** A gdy się nasycili, powiedział do swoich uczniów: Zbierzcie kawałki, które zostały, żeby nic nie przepadło. **13** Zebrali więc i napełnili dwanaście koszy kawałkami, które zostały z tych pięciu chlebów jęczmiennych po tych, którzy jedli. **14** A ci ludzie, ujrzałszy cud, który uczynił Jezus, mówili: To jest prawdziwie ten prorok, który miał przyjść na świat. **15** Wtedy Jezus, poznawszy, że mieli przyjść i porwać go, aby go obwołać królem, odszedł znowu sam jeden na górę. **16** A gdy był wieczór, jego uczniowie zeszli nad morze; **17** Wsiedli do łodzi i płynęli na drugi brzeg, do Kafarnaum. Było już ciemno, a Jezus jeszcze do nich nie przybył. **18** A kiedy powstał wielki wiatr, morze zaczęło się burzyć. **19** Gdy odpłynęli na około dwadzieścia pięć

lub trzydzieści stadów, ujrzał Jezusa chodzącego po morzu i zbliżającego się do łodzi i złekli się. 20 A on powiedział do nich: [To] ja jestem, nie bójcie się. 21 Wtedy szemrali Wzięli go więc chętnie do łodzi i natychmiast łódź zatrzymała się, a Jezus wchodził na nią. 22 Nazajutrz zstąpił z łodzi i doznał od Jezusa mówionego: Czyż to nie jest Jezus, syn Józefa, którego ojca i matkę znamy? Jakże więc że tam nie było innej łodzi, tylko ta jedna, do której on może mówić: Zstąpiłem z nieba? 43 Wtedy Jezus wsiedli jego uczniowie, i że Jezus nie wsiadł do łodzi im odpowiedział: Nie szemrajcie między sobą. 44 Nikt ze swoimi uczniami, ale jego uczniowie odpłynęli nie może przyjść do mnie, jeśli go nie pociągnie [mój] sami. 23 (Przypłyły też inne łodzie z Tyberiadą w Ojciec, który mnie posłał. A ja go wskrzeszę w dniu pobliskiego tego miejsca, gdzie jedli chleb, gdy Pan złożył ostateczny.) 45 Napisane jest u Proroków: I wszyscy dziękczynienie.) 24 Gdy więc ludzie zobaczyli, że będą wyuczeni przez Boga. Każdy więc, kto słyszał od tam nie było Jezusa ani jego uczniów, wsiedli i oni Ojca i nauczył się, przychodzi do mnie. 46 Nie jakby do łodzi i przeprowadili się do Kafarnaum, szukając kogoś widzialnego, oprócz tego, który jest od Boga; Jezusa. 25 Kiedy znaleźli go po drugiej stronie morza, ten widział Ojca. 47 Zaprawdę, zaprawdę powiadam zapytali: Mistrzu, kiedy tu przybyłeś? 26 Jezus im wam: Kto wierzy we mnie, ma życie wieczne. (aiōnios odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: 48 Ja jestem tym chlebem życia. 49 Wasi ojcowie Szukacie mnie nie dlatego, że widzieliście cuda, jedli mannę na pustyni, a pomierali. 50 To jest ten ale dlatego, że jedliście chleb i nasyciliście się. 27 chleb, który zstępował z nieba, aby ten, kto go je, nie Zabiegajcie nie o pokarm, który ginie, ale o pokarm, który trwa ku życiu wiecznemu, który wam da Syn umarł. 51 Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś będzie jadł z tego chleba, będzie Człowieczy. Jego bowiem zapieczętował Bóg Ojciec. żył na wieki. A chleb, który ja dam, to moje ciało, (aiōnios g166) 28 Wtedy zapytali go: Cóż mamy robić, abyśmy wykonywali dzieła Boga? 29 Odpowiedział im Jezus: To jest dzieło Boga, abyście wierzyli w [tego], którego on posłał. 30 Powiedzieli mu więc: Jaki znak czynisz, abyśmy widzieli i wierzyli tobie? Cóż nie będziecie jeść ciała Syna Człowieczego i pić jego czynisz? 31 Nasi ojcowie jedli mannę na pustyni, jak krwi, nie będziecie mieć życia w sobie. 54 Kto jest napisane: Chleb z nieba dał im do jedzenia. 32 moje ciało i pije moją krew, ma życie wieczne, a Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, 55 Moje ciało bowiem prawdziwie jest pokarmem, ale mój Ojciec daje wam prawdziwy chleb z nieba. a moja krew prawdziwie jest napojem. 56 Kto je 33 Chlebem Boga bowiem jest ten, który zstępował z nieba i daje światu życie. 34 Wtedy powiedzieli do mnie: 57 Jak mnie posłał żyjący Ojciec i ja żyję niego: Panie, dawaj nam zawsze tego chleba. 35 I przez Ojca, [tak] kto mnie spożywa, będzie żył przeze odpowiedział im Jezus: Ja jestem chlebem życia. Kto mnie. 58 To jest ten chleb, który zstąpił z nieba. Nie przychodzi do mnie, nie będzie głodny, a kto wierzy jak wasi ojcowie jedli mannę, a pomierali. Kto je ten we mnie, nigdy nie będzie odczuwał pragnienia. 36 chleb, będzie żył na wieki. (aiōn g165) 59 To mówił Ale wam powiedziałem: Chociaż widzieliście mnie, nie w synagodze, nauczając w Kafarnaum. 60 Wielu wierzyście. 37 Wszystko, co mi daje Ojciec, przyjdzie więc z jego uczniów, słysząc to, mówiąc: Twarda to do mnie, a tego, który przyjdzie do mnie, nie wyrzucę jest mowa, który jej może słuchać? 61 Ale Jezus precz. 38 Zstąpiłem bowiem z nieba nie [po to], żeby świadomy tego, że jego uczniowie o tym szemrali, czynić swoją wolę, ale wolę tego, który mnie posłał. powiedział do nich: To was obraża? 62 Cóż [dopiero], 39 A to jest wola Ojca, który mnie posłał, abym nie gdybyście ujrzaли Syna Człowieczego wstępującego stracił nic z tego wszystkiego, co mi dał, ale abym to tam, gdzie był przedtem? 63 Duch jest tym, który wskrzesił [w] dniu ostatecznym. 40 I to jest wola tego, ożywia, ciało nic nie pomaga. Słowa, które ja wam

mówię, są duchem i są życiem. **64** Lecz są wśród was tacy, którzy nie wierzą. Jezus wiedział bowiem od początku, którzy nie wierzyli i kto miał go zdradzić. **65** I mówił: Dlatego wam powiedziałem, że nikt nie może przyjść do mnie, jeśli mu to nie jest dane od mojego Ojca. **66** Od tego czasu wielu jego uczniów zwróciło się i więcej z nim nie chodziło. **67** Wtedy Jezus powiedział do dwunastu: Czy i wy chcecie odejść? **68** I odpowiedział mu Szymon Piotr: Panie, do kogo pójdziesz? [Ty] masz słowa życia wiecznego. **g166** **69** A my uwierzyliśmy i poznaliśmy, że ty jesteś Chrystusem, Synem Boga żywego. **70** Jezus im odpowiedział: Czy ja nie wybrałem was dwunastu? A jeden z was jest diabłem. **71** A to mówił o Judaszu Iskariocie, [synu] Szymona, bo on miał go zdradzić, będąc jednym z dwunastu.

prawdziwy i nie ma w nim niesprawiedliwości. **19** Czy Mojżesz nie dał wam prawa? A żaden z was nie przestrzega prawa. Dlaczego chcecie mnie zabić? **20** Odpowiedzieli ludzie: Masz demona. Kto chce cię zabić? **21** Jezus im odpowiedział: Jeden uczynek spełniłem, a wszyscy się temu dziwicie. **22** Przecież Mojżesz dał wam obrzezanie (nie jakoby było od Mojżesza, ale od ojców), a w szabat obrzezujecie człowieka. **23** Jeśli człowiek przyjmuje obrzezanie w szabat, aby nie było złamane Prawo Mojżesza, to [dlaczego] gniewacie się na mnie, że w szabat całkowicie uzdrowiłem człowieka? **24** Nie sądźcie po pozorach, ale sądźcie sprawiedliwym sądem. **25** Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili: Czy to nie jest ten, którego chcą zabić? **26** A oto jawnie przemawia i nic mu nie mówią. Czy przełożeni rzeczywiście poznali, że to jest prawdziwie Chrystus?

7 A potem Jezus chodził po Galilei. Nie chciał bowiem przebywać w Judei, bo Żydzi szukali [sposobności], aby go zabić. **2** I zbliżało się żydowskie święto Namiotów. **3** Wtedy jego bracia powiedzieli do niego: Odejdź stąd i idź do Judei, żeby twoi uczniowie widzieli dzieła, których dokonujesz. **4** Nikt bowiem nie czyni nic w ukryciu, jeśli chce być znany. Dlatego ty, jeśli takie rzeczy czynisz, objawi się światu. **5** Bo nawet jego bracia nie wierzyli w niego. **6** I powiedział do nich Jezus: Mój czas jeszcze nie nadszedł, ale wasz czas zawsze jest w pogotowiu. **7** Świat nie może was nienawidzić, ale mnie nienawidzi, bo ja świadcę o nim, że jego uczynki są złe. **8** Wy idźcie na święto, ja jeszcze nie pójdę na to święto, bo mój czas jeszcze się nie wypełnił. **9** Powiedziawszy im to, pozostał w Galilei. **10** A gdy jego bracia poszli, wtedy i on poszedł na święto, nie jawnie, ale jakby potajemnie. **11** A Żydzi szukali go podczas święta i mówili: Gdzie on jest? **12** I wiele szemrało się o nim wśród ludzi, bo jedni mówili: Jest dobry. A inni mówili: Przeciwnie, zwodzi ludzi. **13** Nikt jednak nie mówił o nim jawnie z obawy przed Żydami. **14** A gdy już minęła połowa święta, Jezus wszedł do świątyni i nauczał. **15** I dziwili się Żydzi, mówiąc: Skąd on zna Pismo, skoro się nie uczył? **16** Odpowiedział im Jezus: Moja nauka nie jest moja, ale tego, który mnie posłał. **17** Jeśli ktoś chce wypełniać jego wolę, ten będzie umiał rozoznać, czy ta nauka jest od Boga, czy ja mówię sam od siebie. **18** Kto mówi z samego siebie, szuka własnej chwały. Kto zaś szuka chwały tego, który go posłał, ten jest

przyciągać ludzi. **19** Czy Mojżesz nie dał wam prawa? A żaden z was nie przestrzega prawa. Dlaczego chcecie mnie zabić? **20** Odpowiedzieli ludzie: Masz demona. Kto chce cię zabić? **21** Jezus im odpowiedział: Jeden uczynek spełniłem, a wszyscy się temu dziwicie. **22** Przecież Mojżesz dał wam obrzezanie (nie jakoby było od Mojżesza, ale od ojców), a w szabat obrzezujecie człowieka. **23** Jeśli człowiek przyjmuje obrzezanie w szabat, aby nie było złamane Prawo Mojżesza, to [dlaczego] gniewacie się na mnie, że w szabat całkowicie uzdrowiłem człowieka? **24** Nie sądźcie po pozorach, ale sądźcie sprawiedliwym sądem. **25** Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili: Czy to nie jest ten, którego chcą zabić? **26** A oto jawnie przemawia i nic mu nie mówią. Czy przełożeni rzeczywiście poznali, że to jest prawdziwie Chrystus?

27 Ale wiemy, skąd on pochodzi, lecz gdy Chrystus przyjdzie, nikt nie będzie wiedział, skąd jest. **28** Wtedy Jezus, nauczając w świątyni, wołał: I znacie mnie, i wiecie, skąd jestem. A ja nie przyszedłem sam od siebie, ale prawdziwy jest ten, który mnie posłał, którego wy nie znacie. **29** Lecz ja go znam, bo od niego jestem i on mnie posłał. **30** I usiłowali go schwytać, ale nikt nie podniósł na niego ręki, bo jeszcze nie nadeszła jego godzina. **31** A wielu z ludu uwierzyło w niego i mówili: Gdy Chrystus przyjdzie, czyż uczyni więcej cudów, niż on uczynił?

32 Faryzeusze słyszeli, że tak ludzie o nim szemrali. I faryzeusze i naczelni kapłani posłali sługi, aby go schwytać. **33** Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze krótki czas jestem z wami, potem odejdę do tego, który mnie posłał. **34** Będziecie mnie szukać, ale nie znajdziecie, a gdzie ja będę, wy przyjść nie możecie. **35** Wówczas Żydzi mówili między sobą: Dokąd on pójdziesz, że go nie znajdziesz? Czy pójdziesz do rozproszonych [wśród] pogan i będzie nauczał pogan?

36 Cóż to za słowo, które wypowiedział: Będziecie mnie szukać, ale nie znajdziecie, a gdzie ja będę, wy przyjść nie możecie? **37** A w ostatnim, wielkim dniu tego święta, Jezus stanął i wołał: Jeśli ktoś pragnie, niech przyjdzie do mnie i piję. **38** Kto wierzy we mnie, jak mówi Pismo, rzeki wody żywej popłyną z jego wnętrza. **39** A to mówił o Duchu, którego mieli otrzymać wierzący w niego. Duch Święty bowiem jeszcze nie był [dany], ponieważ Jezus nie został

jeszcze uwielbiony. **40** Wielu więc z tych ludzi, słysząc Ja jestem światością świata. Kto idzie za mną, nie te słowa, mówiło: To jest prawdziwie ten prorok. **41** A będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość inni mówili: To jest Chrystus. Lecz niektórzy mówili: życia. **13** Powiedzieli więc do niego faryzeusze: Ty Czyż Chrystus przyjdzie z Galilei? **42** Czyż Pismo nie świadczy sam o sobie, a twoje świadectwo nie jest mówi, że Chrystus przyjdzie z potomstwa Dawida i prawdziwe. **14** Odpowiedział im Jezus: Chociaż ja z miasteczka Betlejem, gdzie mieszkał Dawid? **43** świadczę sam o sobie, [jednak] moje świadectwo jest I tak z jego powodu nastąpił rozłam wśród ludu. prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. **44** I niektórzy z nich chcieli go schwycić, ale nikt Lecz wy nie wiecie, skąd przyszedłem i dokąd idę. **15** nie podniósł na niego ręki. **45** Wtedy słudzy wrócili Wy sądzicie według ciała, ale ja nie sądzę nikogo. **16** do naczelnego kapłanów i do faryzeuszy, którzy ich A choćbym i sądziłem, mój sąd jest prawdziwy, bo nie zapytali: Dlaczego go nie przyprowadziliście? **46** jestem sam, ale [jestem] ja i Ojciec, który mnie posłał. Słudzy odpowiedzieli: Nikt nigdy nie mówił tak, jak ten **17** A w waszym Prawie jest napisane, że świadectwo człowiek. **47** I odpowiedzieli im faryzeusze: Czy i wy dwóch ludzi jest prawdziwe. **18** Ja jestem tym, który jesteście zwiedzeni? **48** Czy ktoś z przełożonych albo świadczy sam o sobie i świadczy o mnie Ojciec, który z faryzeuszy uwierzył w niego? **49** A to pospóstwo, mnie posłał. **19** Wtedy zapytali go: Gdzie jest twój które nie zna prawa, jest przeklęte. **50** Jeden z nich, Ojciec? Jezus odpowiedział: Nie znacie ani mnie, ani Nikodem, ten, który przyszedł w nocy do niego, mego Ojca. Gdybyste mnie znali, znalibyście i mego powiedział im: **51** Czy nasze prawo potępia człowieka, Ojca. **20** Te słowa mówił Jezus w skarbcu, nauczając zanim go najpierw nie wysłucha i nie zbada, co w świątyni, a nikt go nie schwycił, bo jeszcze nie czyni? **52** A oni mu odpowiedzieli: Czy i ty jesteś nadeszła jego godzina. **21** Wówczas Jezus znowu Galilejczykiem? Zbadaj i zobacz, że [żaden] prorok powiedział do nich: Ja odchodzę, a wy będziecie mnie nie powstał z Galilei. **53** I poszedł każdy do swego szukać i umrzecie w swoim grzechu. Gdzie ja idę, wy domu.

8 A Jezus poszedł na Górę Oliwną. **2** Potem znowu wcześnie rano przyszedł do świątyni, a cały lud zszedł się do niego. I siadłszy, nauczał ich. **3** I przyprowadzili do niego uczeni w Piśmie i faryzeusze kobietę przyłapaną na cudzołóstwie, a postawiwszy ją pośrodku; **4** Powiedzieli do niego: Nauczycielu, tę kobietę przyłapano na uczynku cudzołóstwa. **5** W prawie Mojżesz nakazał nam takie kamienować. A ty co mówisz? **6** A mówili to, wystawiając go na próbę, aby mogli go oskarżyć. Jezus zaś, schyliwszy się, pisał palcem po ziemi. **7** A gdy nie przestawali go pytać, podniósł się i powiedział do nich: Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem. **8** I znowu schyliwszy się, pisał po ziemi. **9** A gdy oni to usłyszeli, będąc przekonani przez sumienie, odchodziли jeden po drugim, poczawszy od starszych aż do ostatnich. Pozostał tylko sam Jezus i ta kobieta stojąca pośrodku. **10** A Jezus podniósł się i nie widząc nikogo oprócz tej kobiety, powiedział do niej: Kobieto, gdzieś są ci, którzy cię oskarżą? Nikt cię nie potępił? **11** Ona odpowiedziała: Nikt, Panie. A Jezus powiedział do niej: I ja ciebie nie potępiam. Idź i już więcej nie grzesz. **12** Jezus znowu powiedział do nich: Ja jestem światością świata. Kto idzie za mną, nie te słowa, mówiło: To jest prawdziwie ten prorok. **41** A będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość inni mówili: To jest Chrystus. Lecz niektórzy mówili: życia. **13** Powiedzieli więc do niego faryzeusze: Ty Czyż Chrystus przyjdzie z Galilei? **42** Czyż Pismo nie świadczy sam o sobie, a twoje świadectwo nie jest mówi, że Chrystus przyjdzie z potomstwa Dawida i prawdziwe. **14** Odpowiedział im Jezus: Chociaż ja z miasteczka Betlejem, gdzie mieszkał Dawid? **43** świadczę sam o sobie, [jednak] moje świadectwo jest I tak z jego powodu nastąpił rozłam wśród ludu. prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. **44** I niektórzy z nich chcieli go schwycić, ale nikt Lecz wy nie wiecie, skąd przyszedłem i dokąd idę. **15** nie podniósł na niego ręki. **45** Wtedy słudzy wrócili Wy sądzicie według ciała, ale ja nie sądzę nikogo. **16** do naczelnego kapłanów i do faryzeuszy, którzy ich A choćbym i sądziłem, mój sąd jest prawdziwy, bo nie zapytali: Dlaczego go nie przyprowadziliście? **46** jestem sam, ale [jestem] ja i Ojciec, który mnie posłał. Słudzy odpowiedzieli: Nikt nigdy nie mówił tak, jak ten **17** A w waszym Prawie jest napisane, że świadectwo człowiek. **47** I odpowiedzieli im faryzeusze: Czy i wy dwóch ludzi jest prawdziwe. **18** Ja jestem tym, który jesteście zwiedzeni? **48** Czy ktoś z przełożonych albo świadczy sam o sobie i świadczy o mnie Ojciec, który z faryzeuszy uwierzył w niego? **49** A to pospóstwo, mnie posłał. **19** Wtedy zapytali go: Gdzie jest twój które nie zna prawa, jest przeklęte. **50** Jeden z nich, Ojciec? Jezus odpowiedział: Nie znacie ani mnie, ani Nikodem, ten, który przyszedł w nocy do niego, mego Ojca. Gdybyste mnie znali, znalibyście i mego powiedział im: **51** Czy nasze prawo potępia człowieka, Ojca. **20** Te słowa mówił Jezus w skarbcu, nauczając zanim go najpierw nie wysłucha i nie zbada, co w świątyni, a nikt go nie schwycił, bo jeszcze nie czyni? **52** A oni mu odpowiedzieli: Czy i ty jesteś nadeszła jego godzina. **21** Wówczas Jezus znowu Galilejczykiem? Zbadaj i zobacz, że [żaden] prorok powiedział do nich: Ja odchodzę, a wy będziecie mnie nie powstał z Galilei. **53** I poszedł każdy do swego szukać i umrzecie w swoim grzechu. Gdzie ja idę, wy domu.

przyjść nie możecie. **22** Wtedy Żydzi mówili: Czyż sam się zabije, skoro mówi: Gdzie ja idę, wy przyjść nie możecie? **23** I powiedział do nich: Wy jesteście z niskości, a ja jestem z wysoka. Wy jesteście z tego świata, ja zaś nie jestem z tego świata. **24** Dlatego wam powiedziałem, że umrzecie w swoich grzechach. Bo jeśli nie uwierzycie, że ja jestem, umrzecie w swoich grzechach. **25** Wtedy zapytali go: Kim ty jesteś? I odpowiedział im Jezus: Tym, kim wam od początku mówię. **26** Wiele mam o was do powiedzenia i do sądzenia. Ale ten, który mnie posłał, jest prawdziwy, a ja mówię na świecie to, co od niego słyszałem. **27** Nie zrozumieli jednak, że mówił im o Ojcu. **28** Dlatego Jezus powiedział do nich: Gdy wywyższycie Syna Człowiecze, wtedy poznacie, że ja jestem, a nie czynię nic sam od siebie, ale mówię to, czego mnie nauczył mój Ojciec. **29** A ten, który mnie posłał, jest ze mną. Ojciec nie zostawił mnie samego, bo ja zawsze czynię [to], co mu się podoba. **30** Gdy to mówił, wielu uwierzyło w niego. **31** Wtedy Jezus mówił do tych Żydów, którzy mu uwierzyli: Jeśli będziecie trwać w moim słowie, będziecie prawdziwie moimi uczniami. **32** I poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli. **33** Odpowiedzieli mu: My jesteśmy

potomstwem Abrahama i nigdy nie służyliśmy nikomu. I prorocy poumierali. Kim ty się czynisz? 54 Jezus Jakże [możesz] mówić: Będziecie wolni? 34 Jezus odpowiedział: Jeśli ja sam siebie chwałę, moja chwała im odpowiadzał: Zaprawdę, zaprawdę powiadam jest niczym. Mój Ojciec jest [tym], który mnie chwali, o wam, że każdy, kto popełnia grzech, jest sługą, którym wy mówicie, że jest waszym Bogiem. 55 Lecz grzechu. 35 A sługa nie mieszka w domu na wieki, nie znacie go, a ja go znam. I jeśli my powiedział, że [lecz] Syn mieszka na wieki. (aiōn g165) 36 Jeśli więc go nie znam, byłbym podobnym do was kłamcą. Ale Syn was wyzwoli, będąc prawdziwie wolni. 37 znam go i zachowuję jego słowa. 56 Abraham, wasz Wiem, że jesteście potomstwem Abrahama, lecz ojciec, z radością pragnął ujrzeć mój dzień. I ujrzał, i usiłujecie mnie zabić, bo moje słowo nie znajduje w radował się. 57 Wówczas Żydzi powiedzieli do niego: was miejsca. 38 Ja mówię to, co widziałem u mego Pięćdziesięciu lat jeszcze nie masz, a Abrahama Ojca, a wy też robicie to, co widzieliście u waszego widziałeś? 58 Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, ojca. 39 Odpowiedzieli mu: Naszym ojcem jest zaprawdę powiadam wam: Zanim Abraham był, ja Abraham. Jezus im powiedział: Gdybyście byli synami jestem. 59 Wtedy porwali kamienie, aby w niego Abrahama, spełniałyście uczynki Abrahama. 40 rzuciąć. Jezus jednak ukrył się i wyszedł ze świątyni, Lecz teraz usiłujecie mnie zabić, człowieka, który wam przechodząc między nimi, i tak odszedł.

mówią prawdę, którą słyszał od Boga. Tego Abraham nie robił. 41 Wy spełniacie uczynki waszego ojca. Wtedy powiedzieli mu: My nie jesteśmy spłodzeniem z nierządu. Mamy jednego Ojca – Boga. 42 Jezus im powiedział: Gdyby Bóg był waszym Ojcem, miłowałibyście mnie, gdyż ja od Boga wyszedłem i przyszedłem, a nie przyszedłem sam od siebie, ale on mnie posłał. 43 Dlaczego nie pojmujecie tego, co mówię? Dlatego że nie możecie słuchać mojego słowa. 44 Wy jesteście z [waszego] ojca – diabła i chcecie spełniać poządliwości waszego ojca. On był mordercą od początku i nie został w prawdzie, bo nie ma w nim prawdy. Gdy mówi kłamstwo, mówi od siebie, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa. 45 A ponieważ ja mówię prawdę, nie wierycie mi. 46 Ktoż z was obwini mnie o grzech? Jeśli mówię prawdę, dlaczego mi nie wierycie? 47 Kto jest z Boga, słucha słów Bożych. Wy dlatego nie słuchacie, że nie jesteście z Boga. 48 Wtedy Żydzi mu odpowiedzieli: Czy nie dobrze mówimy, że jesteś Samarytaninem i masz demoną? 49 Jezus odpowiedział: Ja nie mam demona, ale czczę mego Ojca, a wy mnie znieważacie. 50 Ja nie szukam swojej chwały. Jest ktoś, kto szuka i sadzi. 51 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie ujrzy śmierci. (aiōn g165) 52 Wtedy Żydzi powiedzieli do niego: Teraz wiemy, że masz demona. Abraham umarł i prorocy, a ty mówisz: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie skosztuje śmierci. (aiōn g165) 53 Czy ty jesteś większy od naszego ojca Abrahama, który umarł?

9 A przechodząc, zobaczył człowieka ślepego od urodzenia. 2 I pytali go jego uczniowie: Mistrzu, kto zgrzeszył, on czy jego rodzice, że się urodził ślepy? 3 Jezus odpowiedział: Ani on nie zgrzeszył, ani jego rodzice, ale [stało się tak], żeby się na nim objawiły dzieła Boga. 4 Ja muszę wykonywać dzieła [tego], który mnie posłał, dopóki jest dzień. Nadchodzi noc, gdy nikt nie będzie mógł działać. 5 Dopóki jestem na świecie, jestem światością świata. 6 To powiedział, splunął na ziemię, zrobił błoto ze śliny i pomazał tym błotem oczy ślepego. 7 I powiedział do niego: Idź, umij się w sadzawce Siloam – co się tłumaczy: Posłany. Poszedł więc, umył się i wrócił, widząc. 8 A sąsiedzi i ci, którzy go przedtem widywali ślepego, mówili: Czy to nie jest ten, który siadał i żebrał? 9 Jedni mówili: To on. A inni: Jest do niego podobny. Lecz on mówili: [To] ja jestem. 10 Wtedy zapytali go: Jak zostały otworzone twoje oczy? 11 A on odpowiedział: Człowiek, którego nazywają Jezusem, zrobił błoto, pomazał moje oczy i powiedział do mnie: Idź do sadzawki Siloam i umij się. Poszedłem więc, umyłem się i przejrzałem. 12 Wtedy zapytali go: Gdzież on jest? Odpowiedział: Nie wiem. 13 Przyprowadzili więc do faryzeuszy tego, który przedtem był ślepy. 14 A [tego dnia], gdy Jezus zrobił błoto i otworzył jego oczy, był szabat. 15 Wówczas również faryzeusze pytali go, w jaki sposób przejrzał. A on im odpowiedział: Nałożył mi błoto na oczy, umyłem się i widzę. 16 Wtedy niektórzy z faryzeuszy powiedzieli: Ten człowiek nie jest z Boga, bo nie przestrzega szabatu. Inni natomiast mówili:

Jak może grzeszny człowiek czynić takie cuda? I z faryzeuszy, którzy z nim byli, i zapytali go: Czy i my nastąpił wśród nich rozłam. **17** Zapytali więc znowu jesteśmy ślepi? **18** Jezus im odpowiedział: Gdybyście ślepego: Co mówisz o nim, skoro otworzył twoje byli ślepi, nie mielibyście grzechu, lecz teraz mówicie: oczy? A on odpowiedział: Jest prorokiem. **18** A Żydzi Widzimy – dlatego wasz grzech pozostaje.

nie wierzyli, że był ślepy i odzyskał wzrok, aż zawałowi rodziców tego, który przejrzał. **19** I pytali ich: Czy to jest wasz syn, o którym mówicie, że się urodził ślepy? Jakże więc teraz widzi? **20** Odpowiedzieli im jego rodzice: Wiemy, że to jest nasz syn i że się urodził ślepy. **21** Lecz jakim [sposobem] teraz widzi, nie wiemy, ani kto otworzył jego oczy, nie wiemy. Ma [swoje] lata, pytajcie go, on sam o sobie powie. **22** Tak mówili jego rodzice, bo bali się Żydów. Żydzi bowiem już postanowili, że każdy, kto wyzna, iż on jest Chrystusem, będzie wyłączony z synagogi. **23** Dlatego jego rodzice powiedzieli: Ma [swoje] lata, jego pytajcie. **24** Wtedy znowu zawałowi tego człowieka, który był ślepy i powiedzieli do niego: Oddaj chwałę Bogu. My wiemy, że ten człowiek jest grzeszny. **25** A on odpowiedział: Czy jest grzeszny, nie wiem. To tylko wiem, że byłem ślepy, a teraz widzę. **26** I zapytali go znowu: Cóż ci uczynił? Jak otworzył twoje oczy? **27** Odpowiedział im: Już wam powiedziałem, a nie słuchaliście. Dlaczego jeszcze chcecie słuchać? Czy i wy chcecie być jego uczniami? **28** Wtedy złorzeczyli mu i powiedzieli: Ty bądź [sobie] jego uczniem, my zaś jesteśmy uczniami Mojżesza. **29** My wiemy, że Bóg mówił do Mojżesza, lecz skąd on jest, nie wiemy. **30** Odpowiedział im ten człowiek: To naprawdę rzecz dziwna, że wy nie wiecie, skąd jest, a otworzył moje oczy. **31** A wiemy, że Bóg nie wysłuchuje grzeszników, ale jeśli ktoś jest czcicielем Boga i wypełnia jego wolę, tego wysłuchuje. **32** Od wieków nie słyszano, aby ktoś otworzył oczy ślepego od urodzenia. (aiōn g165) **33** Gdyby on nie był od Boga, nie mógłby nic uczynić. **34** Odpowiedzieli mu: Urodziłeś się cały w grzechach i ty nas uczysz? I wypędzili go precz. **35** A gdy Jezus usłyszał, że go wypędzili, znalazł go i zapytał: Czy wierzysz w Syna Bożego? **36** A on odpowiedział: A który to jest, Panie, abym w niego wierzył? **37** I powiedział do niego Jezus: I widziałeś go, i ten, który mówi z tobą, jest nim. **38** A on powiedział: Wierzę, Panie! I oddał mu poklon. **39** Jezus mu powiedział: Przyszedłem na ten świat na sąd, aby ci, którzy nie widzą, widzieli, a ci, którzy widzą, stali się ślepi. **40** I usłyszeli to niektórzy

10 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto nie wchodzi do owczarni drzwiami, ale wchodzi inną drogą, ten jest złodziejem i bandytą. **2** Lecz kto wchodzi drzwiami, jest pasterzem owiec. **3** Temu odzwierny otwiera i owce słuchają jego głosu, a on woła swoje własne owce po imieniu i wyprowadza je. **4** A gdy wypuści swoje owce, idzie przed nimi, a owce idą za nim, bo znają jego głos. **5** Ale za obcym nie idą, lecz uciekają od niego, bo nie znają głosu obcych. **6** Tę przypowieść powiedział im Jezus, lecz oni nie zrozumieли tego, co im mówił. **7** Wtedy Jezus znowu powiedział do nich: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Ja jestem drzwiami [dla] owiec. **8** Wszyscy, ilu ich przede mną przyszło, są złodziejami i bandytami, ale owce ich nie słuchały. **9** Ja jestem drzwiami. Jeśli ktoś wejdzie przeze mnie, będzie zbawiony; wejdzie i wyjdzie, i znajdzie pastwisko. **10** Złodziej przychodzi tylko [po to], żeby kraść, zabijając i niszczyć. Ja przyszedłem, aby miały życie i aby miały [je] w obfitości. **11** Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz oddaje swoje życie za owce. **12** Lecz najemnik, który nie jest pasterzem, do którego owce nie należą, widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, a wilk porywa i rozprasza owce. **13** Najemnik ucieka, bo jest najemnikiem i nie troszczy się o owce. **14** Ja jestem dobrym pasterzem i znam moje [owce], a moje mnie znają. **15** Jak mnie zna Ojciec, i ja znam Ojca; i oddaję moje życie za owce. **16** A mam także inne owce, które nie są z tej owczarni. Również te muszę przyprowadzić i będą słuchać mego głosu, i będzie jedna owczarnia [i] jeden pasterz. **17** Dlatego Ojciec mnie miłuje, bo ja oddaję swoje życie, aby je znowu wziąć. **18** Nikt mi go nie odbiera, ale ja oddaję je sam z siebie. Mam moc je oddać i mam moc znowu je wziąć. Ten nakaz otrzymałem od mego Ojca. **19** Wtedy znowu nastąpił rozłam wśród Żydów z powodu tych słów. **20** I wielu z nich mówiło: Ma demona i szaleje. Czemu go słuchacie? **21** Inni mówili: To nie są słowa człowieka mającego demona. Czy demon może otwierać oczy ślepych? **22** Była wtedy w Jerozolimie [uroczystość] poświęcenia [świątyni]. A była zima. **23** I przechadzał

się Jezus w świątyni, w przedświecie Salomona. Syn Boży. 5 Jezus zaś miłował Martę i jej siostrę, i 24 Wtedy Żydzi obstąpili go i zapytali: Jak długo Łazarza. 6 A gdy usłyszał, że choruje, został jeszcze będziesz nas trzymał [w niepewności]? Jeśli ty jesteś dwa dni w miejscu, w którym przebywał. 7 Lecz potem Chrystusem, powiedz nam otwarcie. 25 Jezus im powiedział do swoich uczniów: Chodźmy znowu do odpowiedział: Powiedziałem wam, a nie wierzycie. Judei. 8 Uczniowie mu powiedzieli: Mistru, Żydzi Dzieła, które wykonuję w imieniu mego Ojca, one dopiero co usiłowali cię ukamienować, a znowu tam świadczą o mnie. 26 Ale wy nie wierzycie, bo nie idziesz? 9 Jezus odpowiedział: Czyż dzień nie ma jesteście z moich owiec, jak wam powiedziałem. dwunastu godzin? Jeśli ktoś chodzi we dnie, nie 27 Moje owce słuchają mego głosu i ja je znam, a potknie się, bo widzi światłość tego świata. 10 A jeśli [one] idą za mną. 28 A ja daję im życie wieczne ktoś chodzi w nocy, potknie się, bo nie ma w nim i nigdy nie zginą ani nikt nie wydrze ich z mojej światłości. 11 To powiedział, a potem dodał: Łazarz, ręki. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Mój Ojciec, który mi nasz przyjaciel, śpi, ale idę, aby obudzić go ze snu. [je] dał, większy jest od wszystkich i nikt nie może 12 Wtedy jego uczniowie powiedzieli: Panie, jeśli śpi, wydrzeć [ich] z ręki mego Ojca. 30 Ja i Ojciec jedno będzie zdrowy. 13 Ale Jezus mówił o jego śmierci, jesteśmy. 31 Wtedy Żydzi znowu porwali kamienie, lecz oni myśleli, że mówił o zaśnięciu [zwykłym] aby go ukamienować. 32 Jezus powiedział do nich: snem. 14 Wówczas Jezus powiedział im otwarcie: Ukażalem wam wiele dobrych uczynków od mego Łazarza umarł. 15 I ze względu na was raduję się, że Ojca. Za który z tych uczynków mnie kamienujecie? mnie tam nie było, abyście uwierzyli. Ale chodźmy do 33 Odpowiedzieli mu Żydzi: Nie kamienujemy cię za niego. 16 Wtedy Tomasz, zwany Didymos, powiedział dobry uczynek, ale za bliźnierzstwo, to znaczy, że ty, do współuczniów: Chodźmy i my, aby z nim umrzać. będąc człowiekiem, czynisz samego siebie Bogiem. 17 Kiedy Jezus przeszedł, zastał go już cztery dni 34 Jezus im odpowiedział: Czy nie jest napisane w leżącego w grobie. 18 A Betania była niedaleko waszym Prawie: Ja powiedziałem: Jesteście bogami? Jerozolimy, [w odległości] około piętnastu stadów. 35 Jeśli nazwały bogami tych, do których doszło słowo 19 A wielu Żydów przyszło do Marty i Marii, aby je Boże, a Pismo nie może być naruszone; 36 [To jakże pocieszyć po [stracie] brata. 20 Gdy Marta usłyszała, do mnie], którego Ojciec uświęcił i posłał na świat, że Jezus nadchodzi, wybiegła mu naprzeciw. Ale mówicie: Bluźnisz, bo powiedziałem: Jestem Synem Maria siedziała w domu. 21 I powiedziała Marta do Bożym? 37 Jeśli nie wykonuję dzieł mego Ojca, nie Jezusa: Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. wierzcie mi. 38 A jeśli wykonuję, choćbyście mnie 22 Ale i teraz wiem, że Bóg da tobie, o cokolwiek nie wierzyli, wierzcie uczynkom, abyście poznali i go poprosisz. 23 Jezus jej odpowiedział: Twój brat uwierzyli, że Ojciec jest we mnie, a ja w nim. 39 zmartwychwstanie. 24 Marta mu powiedziała: Wiem, Znowu więc usiłowały go schwytać, ale wymknął się im że zmartwychwstanie przy zmartwychwstaniu w dniu z rąk. 40 I ponownie odszedł za Jordan, na miejsce, ostatecznym. 25 I powiedział do niej Jezus: Ja jestem gdzie przedtem Jan chrzcili, i tam przebywał. 41 A zmartwychwstaniem i życiem. Kto we mnie wierzy, wielu przychodziło do niego i mówiło: Jan wprawdzie choćby i umarł, będzie żył. 26 A każdy, kto żyje i nie uczynił żadnego cudu, ale wszystko, co Jan o nim powiedział, było prawdziwe. 42 I wielu tam uwierzyło w niego.

11 A był chory pewien [człowiek], Łazarz z Betanii, z miasteczka Marii i jej siostry Marty. 2 A to była ta Maria, która namaściła Pana maścią i wycierała jego nogi swoimi włosami. Jej to brat, Łazarz, chorował. 3 Siostry więc posłały do niego [wiadomość]: Panie, oto ten, którego miłujesz, choruje. 4 A gdy Jezus to usłyszał, powiedział: Ta choroba nie jest na śmierć, ale na chwałę Bożą, aby przez nią był uwielbiony

nią, mówiąc: Idzie do grobu, aby tam płakać. **32** A Jezus już nie chodził jawnie wśród Żydów, ale odszedł gdy Maria przyszła tam, gdzie był Jezus, ujrzała go, stamtąd do krainy, która leży w pobliżu pustyni, do przypadku mu do nóg i powiedziała: Panie, gdybyś tu miasta zwanego Efraim, i tam mieszkał ze swoimi był, mój brat by nie umarł. **33** Kiedy Jezus zobaczył ją uczniami. **55** A zbliżała się Pascha żydowska. I wielu płaczącą i płaczących Żydów, którzy z nią przyszli, z tej okolicy szło do Jerozolimy przed Pascha, aby rozrzesiły się w duchu i zasmuciły się. **34** I zapytał: się oczyścić. **56** Szukali Jezusa i stojąc w świątyni, Gdzie go położyliście? Odpowiedzieli mu: Panie, mówili jedni do drugich: Czy myślicie, że nie przyjdzie chodź i zobacz. **35** I Jezus zapłakał. **36** Wtedy Żydzi na święto? **57** A naczelni kapłani i faryzeusze wydali powiedzieli: Patrzcie, jak go miłował. **37** A niektórzy z nich mówili: Czyż ten, który otworzył oczy ślepego, [to], żeby go [mogli] schwytać.

nie mógł sprawić, aby on nie umarł? **38** Jezus zaś [ponownie] się rozrzesił i przeszedł do grobu. Była to jaskinia, a u jej [wejścia] był położony kamień. **39** I powiedział Jezus: Usuńcie ten kamień. Powiedziała do niego Marta, siostra zmarłego: Panie, już cuchnie, bo od czterech dni [leży] w grobie. **40** Jezus jej rzekł: Czyż nie powiedziałem ci, że jeśli uwierzysz, ujrzyysz chwałę Bożą? **41** Wtedy usunęli kamień [z miejsca], gdzie był położony zmarły. Jezus zaś podniósł oczy w górę i powiedział: Ojcze, dziękuję ci, że mnie wysłuchałeś. **42** A ja wiedziałem, że mnie zawsze słyszysz, ale powiedziałem to ze względu na stojących wokół ludzi, aby uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **43** Gdy to powiedział, zawałał donośnym głosem: Łazarzu, wyjdź na zewnątrz! **44** I wyszedł ten, który umarł, mając ręce i nogi powiązane opaskami, a twarz obwiązaną chustką. Powiedział do nich Jezus: Rozwiążcie go i pozwölcie mu odejść. **45** Wielu więc z Żydów, którzy przyszli do Marii i widzieli to, czego Jezus dokonał, uwierzyło w niego. **46** Lecz niektórzy z nich odeszli do faryzeuszy i powiedzieli im, co Jezus uczynił. **47** Wtedy naczelni kapłani i faryzeusze zebrali się na naradę i mówili: Co zrobimy? Bo ten człowiek czyni wiele cudów. **48** Jeśli go tak zostawimy, wszyscy uwierzą w niego i przyjdą Rzymianie, i zabiorą [nam] to nasze miejsce i naród. **49** A jeden z nich, Kajfasz, który był tego roku najwyższym kapłanem, powiedział do nich: Wy nic nie wiecie; **50** I nie bierzecie pod uwagę, że pozyteczniej jest dla nas, żeby jeden człowiek umarł za lud, a żeby cały ten naród nie zginał. **51** A nie mówił tego sam od siebie, ale będąc tego roku najwyższym kapłanem, prorokował, że Jezus miał umrzeć za ten naród; **52** A nie tylko za ten naród, ale też [po to], aby zgromadzić w jedno rozproszone dzieci Boże. **53** Od tego więc dnia naradzali się wspólnie [nad tym], aby go zabić. **54** A

12 Na sześć dni przed Paschą Jezus przeszedł do Betanii, gdzie był Łazarz, który umarł, a którego wskrzesił z martwych. **2** Tam przygotowali mu wieczerzę, a Marta usługiwała. Łazarz zaś był jednym z tych, którzy razem z nim siedzieli przy stole. **3** Wówczas Maria, wzajemny funt bardzo drogiej maści bardziej, namaściła nogi Jezusa i wytarła je swoimi włosami, a dom napełnił się wonią [tej] maści. **4** Wtedy jeden z jego uczniów, Judasz Iskariota, [syn] Szymona, ten, który miał go zdradzić, powiedział: **5** Dlaczego tej maści nie sprzedano za trzysta groszy i nie rozdano [ich] ubogim? **6** A to mówił nie dlatego, że troszczył się o ubogich, ale ponieważ był złodziejem i miał sakiewkę, a nosił to, co [do niej] włożono. **7** Wtedy Jezus powiedział: Zostaw ją; zachowała to na dzień mego pogrzebu. **8** Ubogich bowiem zawsze macie u siebie, ale mnie nie zawsze będziecie mieć. **9** Wtedy wielu [Żydów] dowiedziało się, że tam jest; i przyszli nie tylko z powodu Jezusa, ale także, by zobaczyć Łazarza, którego wskrzesił z martwych. **10** I naradzali się naczelni kapłani [nad tym], żeby zabić również Łazarza; **11** Gdyż z jego powodu wielu spośród Żydów odstąpiło i uwierzyło w Jezusa. **12** Nazajutrz mnóstwo ludzi, którzy przyszli na święto, usłyszałszy, że Jezus idzie do Jerozolimy; **13** Nabrało gałązek palmowych, wyszło mu naprzeciw i wołało: Hosanna! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana, król Izraela! **14** A Jezus, znalazły się oślątko, wsiadł na nie, jak jest napisane: **15** Nie bój się, córko Syjonu. Oto twój król przychodzi, siedząc na oślątku. **16** Z początku jego uczniowie tego nie zrozumieli, ale gdy Jezus został uwielbiony, wtedy przypomnieli sobie, że to było o nim napisane i że mu tak uczynili. **17** Dawali więc świadectwo ludzie, którzy z nim byli, gdy Łazarza wywołał z grobowca i wskrzesił go z martwych. **18** Dlatego też ludzie wyszli

mu naprzeciw, bo usłyszeli, że on uczynił ten cud. mogli uwierzyć, bo jeszcze Izajasz powiedział: 40
19 Wtedy faryzeusze mówili między sobą: Widzicie, Zaślepił ich oczy i zatwardził ich serce, aby oczami nie że nic nie zdziałać. Oto świat poszedł za nim. 20 widzieli i sercem nie zrozumieli, aby się nie nawrócili, A wśród tych, którzy przychodzili [do Jerozolimy], żeby ich nie uzdrowił. 41 To powiedział Izajasz, żeby oddać część [Bogu] w święto, byli pewni Grecy. gdy widział jego chwałę i mówił o nim. 42 Jednak i z 21 Oni to przyszli do Filipa, który był z Betsaidy w przełożonych wielu uwierzyło w niego, ale z powodu Galilei, i prosili go: Panie, chcemy zobaczyć Jezusa. faryzeuszy nie wyznawali [go], aby nie wyłączono 22 Filip przyszedł i powiedział Andrzejowi, a z kolei ich z synagogi. 43 Umiłowali bowiem chwałę ludzką Andrzej i Filip powiedzieli Jezusowi. 23 A Jezus im bardziej niż chwałę Bożą. 44 A Jezus wołał: Kto odpowiedział: Nadeszła godzina, aby Syn Człowieczy wierzy we mnie, nie we mnie wierzy, ale w tego, został uwielbiony. 24 Zaprawdę, zaprawdę powiadam który mnie posłał. 45 I kto mnie widzi, widzi tego, wam: Jeśli ziarno pszenicy, wpadły w ziemię, nie który mnie posłał. 46 Ja, światłość, przyszedłem na obumrze, samo zostaje. Jeśli jednak obumrze, wydaje świat, aby każdy, kto wierzy we mnie, nie pozostał w obfity plon. 25 Kto miluje swoje życie, utraci je, a kto ciemności. 47 A jeśli ktoś słucha moich słów, a nie nienawidzi swego życia na tym świecie, zachowa się uverzy, ja go nie sądzę. Nie przyszedłem bowiem je na życie wieczne. (aiōnios g166) 26 Jeśli ktoś mi [po to], żeby sądzić świat, ale żeby zbawić świat. 48 służy, niech idzie za mną, a gdzie ja jestem, tam Kto mną gardzi i nie przyjmuje moich słów, ma kogoś, będzie i mój sługa. A jeśli ktoś będzie mi służył, kto go sądzi: słowo, które ja mówiłem, ono go osądzi uczci go mój Ojciec. 27 Teraz moja dusza jest w dniu ostatecznym. 49 Bo ja nie mówiłem sam od zatrwożona. I cóż powiem? Ojciec, zachowaj mnie siebie, ale ten, który mnie posłał, Ojciec, on mi dał od tej godziny? Przecież dlatego przyszedłem na tę nakaz, co mam powiedzieć i co mówić. 50 I wiem, że godzinę. 28 Ojciec, uwielbij swoje imię. Wtedy rozległ się głos z nieba: Uwielbilem i jeszcze uwielbię. 29 A ludzie, którzy stali i słyszeli, mówili: Zagrzmiało. (aiōnios g166)
A inni mówili: Anioł do niego przemówił. 30 Jezus A ludzie, którzy stali i słyszeli, mówili: Zagrzmiało. A inni mówili: Anioł do niego przemówił. 30 Jezus odpowiedział: Ten głos rozległ się nie ze względu na mnie, ale ze względu na was. 31 Teraz odbywa się sąd tego świata, teraz władca tego świata będzie wyrzucony precz. 32 A ja, jeśli będę wywyższony nad ziemię, pociągnę wszystkich do siebie. 33 A mówił to, dając znać, jaką śmiercią miał umrzeć. 34 Ludzie mu odpowiedzieli: Dowiedzieliśmy się z prawa, że Chrystus trwa na wieki. Jakże więc ty [możesz] mówić, że Syn Człowieczy musi być wywyższony? Któz to jest Syn Człowieczy? (aiōn g165) 35 Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze przez krótki czas jest z wami światłość. Chodźcie więc, dopóki macie światłość, żeby was ciemność nie ogarnęła. Bo kto chodzi w ciemności, nie wie, dokąd idzie. 36 Dopóki macie światłość, wierzcie w światłość, abyście byli synami światłości. Gdy Jezus to powiedział, odszedł i ukrył się przed nimi. 37 A choć tak wiele cudów uczynił wobec nich, [jednak] nie uwierzyli w niego; 38 Aby się wypełniło słowo, które powiedział prorok Izajasz: Panie, który uwierzył naszemu głoszeniu? I komu ramię Państkie zostało objawione? 39 Dlatego nie

13 A przed świętym Paschy Jezus, wiedząc, że nadeszła jego godzina, aby przeszedł z tego świata do Ojca, umiłował swoich, którzy byli na świecie, umiłował ich aż do końca. 2 A gdy była wieczerza i diabeł już włożył w serce Judasza, [syna] Szymona Iskarioty, [zamysł], aby go wydać; 3 Jezus, wiedząc, że Ojciec dał wszystko w jego ręce i że od Boga wyszedł, i do Boga idzie; 4 Wstał od wieczerzy i złożył szaty, a wziąwszy [plócienny] ręcznik, przepasał się. 5 Potem nalał wody do miednicy i zaczął myć nogi uczniom, i wycierać ręcznikiem, którym był przepasany. 6 I podszedł do Szymona Piotra, a on powiedział do niego: Panie, ty chcesz mi umyć nogi? 7 Jezus mu odpowiedział: Tego, co ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale potem zrozumiesz. 8 Piotr mu powiedział: Nigdy nie będziesz mył moich nóg. Jezus mu odpowiedział: Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał działa ze mną. (aiōn g165) 9 Wtedy Szymon Piotr powiedział do niego: Panie, nie tylko moje nogi, ale i ręce, i głowę. 10 Jezus mu odpowiedział: Kto jest umyty, potrzebuje umyć tylko nogi, bo cały jest czysty. I wy jesteście czysti, lecz nie wszyscy.

11 Wiedział bowiem, kto ma go wydać, dlatego ja idę, wy przyjśc nie możecie – [tak] i wam teraz powiedział: Nie wszyscy jesteście czyści. **12** Gdy więc mówię. **34** Daję wam nowe przykazanie, abyście umyli im nogi i wziął swoje szaty, usiadłszy znowu za się wzajemnie miłowali; tak jak ja was umiłowałem, stołem, powiedział do nich: Czy rozumiecie, co wam abyście i wy wzajemnie się miłowali. **35** Po tym uczyniłem? **13** Wy nazywacie mnie Nauczycielem i wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli Panem i dobrze mówicie, bo [nim] jestem. **14** Jeśli będziecie się wzajemnie miłować. **36** Zapytał go więc ja, Pan i Nauczyciel, umylem wam nogi i wy Szymon Piotr: Panie, dokąd idziesz? Jezus mu powinniście sobie nawzajem myć nogi. **15** Dałem odpowiedział: Dokąd ja idę, [ty] teraz za mną iść wam bowiem przykład, abyście i wy czynili tak, jak ja nie możesz, ale potem pojedziesz. **37** [Wtedy] Piotr wam uczyniłem. **16** Zaprawdę, zaprawdę powiadam powiedział mu: Panie, czemu teraz nie mogę iść wam: Sługa nie jest większy od swego pana ani za tobą? Moje życie oddam za ciebie. **38** Jezus posłaniec nie jest większy od tego, który go posłał. mu odpowiedział: Swoje życie za mnie oddasz? **17** Jeśli to wiecie, będziecie błogosławieni, gdy tak Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Zanim kogut uczynicie. **18** Nie mówię o was wszystkich. Ja wiem, zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz.

których wybrałem, ale żeby się wypełniło Pismo:
Ten, który je ze mną chleb, podniósł przeciwko mnie swoją pięć. **19** Teraz wam mówię, zanim to się stanie, abyście, gdy to się stanie, uwierzyli, że ja jestem. **20** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto przyjmuje tego, którego ja poślę, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie posłał. **21** To powiedziawszy, Jezus wzruszył się w duchu i oświadczył: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, że jeden z was mnie wyda. **22** Wtedy uczniowie spojrzeli po sobie, niepewni, o kim to mówił. **23** A jeden z jego uczniów, ten, którego Jezus miłował, położył się na piersi Jezusa. **24** Skinął więc na niego Szymon Piotr, aby się wypytał, kto jest tym, o którym mówił. **25** A on, położywszy się na piersi Jezusa, zapytał go: Panie, kto to jest? **26** Jezus odpowiedział: To ten, któremu podam umoczony kawałek chleba. A umoczywszy kawałek chleba, dał Judaszowi Iskariotce, [synowi] Szymona. **27** A zaraz po tym kawałku chleba wszedł w niego szatan. Wtedy Jezus powiedział do niego: Co masz robić, rób szybko. **28** Żaden jednak z obecnych przy stole nie zrozumiał, dlaczego mu to powiedział. **29** A ponieważ Judasz miał sakiewkę, niektórzy sądzili, że Jezus mu powiedział: Nakup, czego nam potrzeba na święto, albo żeby coś dał ubogim. **30** Wtedy on wzął ten kawałek chleba i natychmiast wyszedł. A była noc. **31** A gdy wyszedł, Jezus powiedział: Teraz jest uwielbiony Syn Człowieczy i Bóg jest w nim uwielbiony. **32** A jeśli Bóg jest w nim uwielbiony, to go też Bóg uwielbi sam w sobie, i to wkrótce go uwielbi. **33** Dzieci, jeszcze krótko jestem z wami. Będziecie mnie szukać, ale jak powiedziałem Żydom: Gdzie

14 Niech się nie twoży wasze serce. Wierzcie w Boga, wierzcie i we mnie. **2** W domu mego Ojca jest wiele mieszkań. Gdyby tak nie było, powiedziałbym wam. Idę, aby wam przygotować miejsce. **3** A gdy odejdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę znowu i wezmę was do siebie, żebyście, gdzie ja jestem, i wy byli. **4** A dokąd ja idę, wiecie i drogę znacie. **5** Powiedział do niego Tomasz: Panie, nie wiemy, dokąd idziesz, jakże więc możemy znać drogę? **6** Jezus mu odpowiedział: Ja jestem droga, prawda i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca jak tylko przeze mnie. **7** Gdybyście mnie znali, znalibyście też mego Ojca. I już teraz go znacie, i widzieliście go. **8** Powiedział do niego Filip: Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy. **9** Jezus mu odpowiedział: Tak długo jestem z wami, a nie poznałeś mnie, Filipie? Kto mnie widzi, widzi i [mego] Ojca. Jak [możesz] mówić: Pokaż nam Ojca? **10** Nie wierzysz, że ja jestem w Ojcu, a Ojciec we mnie? Słów, które ja do was mówię, nie mówię od samego siebie, lecz Ojciec, który mieszka we mnie, on dokonuje dzieł. **11** Wierzcie mi, że ja jestem w Ojcu, a Ojciec we mnie. Przynajmniej z powodu samych dzieł wierzcie mi. **12** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto wierzy we mnie, dzieł, których ja dokonuję, i on będzie dokonywał, i większych od tych dokona, bo ja odchodzę do mego Ojca. **13** A o cokolwiek będziecie prosić w moje imię, to uczynię, aby Ojciec był uwielbiony w Synu. **14** Jeśli o coś będziecie prosić w moje imię, ja [to] uczynię. **15** Jeśli mnie miłujecie, zachowujcie moje przykazania. **16** A ja będę prosił Ojca i da wam innego Pocieszyciela, aby z wami był na wieki; (aiōn g165) **17**

Ducha prawdy, którego świat nie może przyjąć, bo go
nie widzi ani go nie zna. Wy jednak go znacie, gdyż z
mnie, zostanie wyrzucony precz jak latorośl i uschnie.
wami przebywa i w was będzie. 18 Nie zostawię was
sierotami, przyjdę do was. 19 Jeszcze krótki czas, będziecie trwać we mnie i moje słowa będą trwać
a świat nie będzie mnie już więcej oglądać, lecz wy
będziecie mnie oglądać. Ponieważ ja żyję, wy też
wam. 8 W tym będzie uwielbiony mój Ojciec, że
będziecie żyć. 20 W tym dniu poznacie, że ja jestem
w moim Ojcu, a wy we mnie i ja w was. 21 Kto ma
moje przykazania i zachowuje je, ten mnie miłoże. A
Trwajcie w mojej miłości. 10 Jeśli zachowacie moje
któro mnie miłoże, będzie go też miłoże mój Ojciec i ja
przykazania, będziecie trwać w mojej miłości, jak i ja
go będę miłoże, i objawię mu samego siebie. 22 zachowałem przykazania mego Ojca i trwam w jego
Powiedział mu Judasz, ale nie Iskriota: Panie, cóż miłości. 11 To wam powiedziałem, aby moja radość
[to] jest, że masz się objawić nam, a nie światu? 23 trwała w was i aby wasza radość była pełna. 12 To jest
Jezus mu odpowiedział: Jeśli ktoś mnie miłoże, będzie moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłoże,
zachowywał moje słowo. I mój Ojciec go umiluje, i jak i ja was umilowałem. 13 Nikt nie ma większej
przyjazdy do niego, i u niego zamieszkamy. 24 miłości od tej, gdy ktoś oddaje swoje życie za swoich
Kto mnie nie miłoże, nie zachowuje moich słów. przyjaciół. 14 Wy jesteście moimi przyjaciółmi, jeśli
A słwo, które słyszycie, nie jest moje, ale tego, robicie to, co wam przykazuję. 15 Już więcej nie
który mnie pośłał, Ojca. 25 To wam powiedziałem, będę nazywał was sługami, bo sługa nie wie, co
przebywając z wami. 26 Lecz Pocieszyciel, Duch robi jego pan. Lecz nazwałem was przyjaciółmi, bo
Święty, którego Ojciec poše w moim imieniu, on oznajmiłem wam wszystko, co słyszałem od mego
nauczy was wszystkiego i przypomni wam wszystko, Ojca. 16 Nie wy mnie wybrałeś, ale ja was wybrałem
co wam powiedziałem. 27 Pokój zostawiam wam, mój i przeznaczyłem, abyście wyszli i wydali owoc, i aby
pokój daję wam; daję wam nie tak, jak daje świat. wasz owoc trwał, i aby Ojciec dał wam to, o cokolwiek
Niech się nie twoży wasze serce ani się nie lęka. poprosicie go w moje imię. 17 To wam przykazuję,
28 Słyszelście, że wam powiedziałem: Odchodzę i abyście się wzajemnie miłoże. 18 Jeśli świat was
znowu przyjdę do was. Gdybyście mnie nienawidzi, wiedziecie, że znienawidził mnie wcześniej
radowalibyście się, ponieważ powiedziałem: Idę do niż was. 19 Gdybyście byli ze świata, świat miłoże
Ojca. Mój Ojciec bowiem jest większy niż ja. 20 I teraz to, co jest jego. Ponieważ jednak nie jesteście ze
wam powiedziałem, zanim [to] się stanie, żebyście świata, ale ja was wybrałem ze świata, dlatego
uwierzyli, gdy [to] się stanie. 30 Już nie będę z wami świat was nienawidzi. 20 Przypomnijcie sobie słowo,
wiele mówił, nadchodzi bowiem władca tego świata, które wam powiedziałem: Sługa nie jest większy
a [on] we mnie nic nie ma. 31 Ale żeby świat poznał, od swego pana. Jeśli mnie prześladowali, to i was
że miłoże Ojca i jak Ojciec mi nakazał, tak czynię. będą prześladować. Jeśli moje słowa zachowywali,
Wstańcie, chodźmy stąd. to i wasze będą zachowywać. 21 Ale będą wam to
wszystko czynić z powodu mego imienia, bo nie znają
tego, który mnie pośłał. 22 Gdybym nie przyszedł i
nie mówił im, nie mieliby grzechu. Teraz jednak nie
mają wyjaśnienia dla swego grzechu. 23 Kto mnie
nienawidzi, nienawidzi też mego Ojca. 24 Gdybym nie
spełniał wśród nich tych uczynków, których nikt inny
nie spełniał, nie mieliby grzechu. Teraz jednak widzieli
i nienawidzili i mnie, i mego Ojca. 25 Ale [to się stało],
żeby się wypełniło słowo, które jest napisane w ich
Prawie: Nienawidzili mnie bez powodu. 26 Gdy jednak
przyjdzie Pocieszyciel, którego ja was poślę od Ojca,

15 Ja jestem prawdziwą winoroślą, a mój Ojciec
jest winogrodnikiem. 2 Każda latorośl, która
we mnie nie wydaje owocu, odcina, a każda, która
wydaje owoc, oczyszczona, aby wydawała obfitszy
owoc. 3 Wy już jesteście czysti z powodu słów,
które do was mówiłem. 4 Trwajcie we mnie, a ja w
was. Jak latorośl nie może wydawać owocu sama
z siebie, jeśli nie będzie trwał w winorośli, tak i
wy, jeśli nie będziecie trwał we mnie. 5 Ja jestem
winoroślą, a wy jesteście latoroślami. Kto trwa we
mnie, a ja w nim, ten wydaje obfitszy owoc, bo bez

Duch prawdy, który wychodzi od Ojca, on będzie świadczyć o mnie. **27** Ale i wy będziecie świadczyć, bo jesteście ze mną od początku.

16 To wam powiedziałem, abyście się nie gorszyli.

2 Będą was wyłączać z synagog; owszem, nadchodzi godzina, że każdy, kto was zabije, będzie sądził, że pełni służbę dla Boga. **3** A uczynią wam tak, bo nie poznali Ojca ani mnie. **4** Ale powiedziałem wam to, abyście, gdy nadziejście ta godzina, przypomnieli sobie, że ja wam to powiedziałem. A nie mówiłem wam tego na początku, bo byłem z wami. **5** Lecz teraz idę do tego, który mnie posłał, a żaden z was nie pyta mnie: Dokąd idziesz? **6** Ale ponieważ wam to powiedziałem, smutek napełnił wasze serce. **7** Lecz ja mówię wam prawdę: Pozytycznej jest dla was, abym odszedł. Jeśli bowiem nie odejdę, Pocieszyciel do was nie przyjdzie, a jeśli odejdę, poślę go do was. **8** A gdy on przyjdzie, będzie przekonywał świat o grzechu, o sprawiedliwości i o sądzie. **9** O grzechu, mówię, bo nie uwierzyli we mnie. **10** O sprawiedliwości, bo idę do mego Ojca i już więcej mnie nie zobaczycie. **11** A o sądzie, bo władca tego świata już jest osądzony. **12** Mam wam jeszcze wiele do powiedzenia, ale teraz nie możecie tego znieść. **13** Lecz gdy przyjdzie on, Duch prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę. Nie będzie bowiem mówił sam od siebie, ale będzie mówił to, co usłyszy, i oznajmi wam przyszłe rzeczy. **14** On mnie uwielbi, bo weźmie z mojego i wam oznajmi. **15** Wszystko, co ma Ojciec, jest moje. Dlatego powiedziałem, że weźmie z mojego i wam oznajmi. **16** [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie, bo ja idę do Ojca. **17** Wtedy [niktórzy] z jego uczniów mówili między sobą: Cóż znaczy to, co nam mówi: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie? oraz: Ja idę do Ojca? **18** Dlatego mówili: Cóż znaczy to, co mówi: Krótki czas? Nie rozumiemy, co mówi. **19** Wówczas Jezus poznął, że chcieli go pytać i powiedział do nich: Pytacie się między sobą o to, co powiedziałem: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie? **20** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Wy będziecie plakać i zawodzić, a świat będzie się radował. Będziecie smutni, ale wasz smutek zamieni się w radość. **21** Kobieta, gdy jednak

urodzi dziecko, już nie pamięta cierpienia z powodu radości, że człowiek przyszedł na świat. **22** I wy teraz się smucicie, ale znów was zobaczę i wasze serce będzie się radowało, a nikt nie odbierze wam waszej radości. **23** A tego dnia nie będziecie mnie o nic pytać. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: O cokolwiek poprosicie Ojca w moje imię, da wam. **24** Dotąd o nic nie prosiliście w moje imię. Proście, a otrzymacie, aby wasza radość była pełna. **25** Mówiłem wam o tym w przypowieściach. Ale nadchodzi godzina, gdy już więcej nie będę mówił wam w przypowieściach, ale otwarcie oznajmię wam o moim Ojcu. **26** W tym dniu będziecie prosić w moje imię. Nie mówię wam, że ja będę prosił Ojca za wami. **27** Sam bowiem Ojciec was mięluje, bo wy mnie umiłowaliście i uwierzyliście, że ja wyszedłem od Boga. **28** Wyszedłem od Ojca i przyszedłem na świat. Znowu opuszczam świat i idę do Ojca. **29** Jego uczniowie mu powiedzieli: Oto teraz mówisz otwarcie i nie opowiadasz żadnej przypowieści. **30** Teraz wiemy, że wszystko wiesz i nie potrzebujesz, aby cię ktoś pytał. Dlatego wierzymy, że wyszedłeś od Boga. **31** Jezus im odpowiedział: Teraz wierzycie? **32** Oto nadchodzi godzina, a nawet już nadeszła, że rozproszycie się każdy w swoją [stronę], a mnie zostawicie samego. Ale nie jestem sam, bo Ojciec jest ze mną. **33** To wam powiedziałem, abyście mieli pokój we mnie. Na świecie będziecie mieć ucisk, ale ufajcie, ja zwyciężyłem świat.

17 To powiedziałi, Jezus podniósł swoje oczy ku niebu i rzekł: Ojcze, nadeszła godzina. Uwielbij swego Syna, aby też twój Syn uwielbił ciebie; **2** Jak mu daleś władzę nad wszelkim ciałem, aby dał życie wieczne tym wszystkim, których mu daleś. (aiōnios g166) **3** A to jest życie wieczne, aby poznali ciebie, jedynego prawdziwego Boga i tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa. (aiōnios g166) **4** Ja uwielbiłem ciebie na ziemi i dokonczyłem dzieła, które mi daleś do wykonania. **5** A teraz ty, Ojcze, uwielbij mnie u siebie tą chwałą, którą miałem u ciebie, zanim powstał świat. **6** Objawiłem twoje imię ludziom, których mi daleś ze świata. Twoimi byli i daleś mi ich, a oni zachowali twoje słowa. **7** A teraz poznali, że wszystko, co mi daleś, pochodzi od ciebie. **8** Dałem im bowiem słowa, które mi daleś, a oni [je] przyjęli i prawdziwie poznali, że wyszedłem od ciebie, i uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **9** Ja proszę za nimi. Nie proszę za

światem, ale za tymi, których mi dałeś, bo są twoi. **10** Ja jestem. A stał z nimi i Judasz, który go zdradził. I wszystko moje jest twoje, a twoje jest moje i jestem **6** Gdy tylko im powiedział: Ja jestem, cofnęli się i uwielbiony w nich. **11** A nie jestem już na świecie, ale padli na ziemię. **7** Wtedy ich znowu spytał: Kogo oni są na świecie, a ja idę do ciebie. Ojciec święty, szukacie? A oni odpowiedzieli: Jezusa z Nazaretu. zachowaj w twoim imieniu tych, których mi dałeś, aby **8** Jezus odpowiedział: Powiedziałem wam, że ja byli jedno jak i my. **12** Gdy byłem z nimi na świecie, ja jestem. Jeśli więc mnie szukacie, pozwölcie tym zachowywałem ich w twoim imieniu. Strzegłem [tych], odejść. **9** [Stał się tak], aby się wypełniły słowa, które których mi dałeś, i żaden z nich nie zginał prócz syna powiedział: Nie straciłem żadnego z tych, których mi zatracenia, żeby się wypełniło Pismo. **13** Ale teraz idę dałeś. **10** Wówczas Szymon Piotr, mając miecz, dobył do ciebie i mówił to na świecie, aby mieli w sobie go, uderzył sługę najwyższego kapłana i odciął mu moją radość w pełni. **14** Ja dałem im twoje słowo, a prawe ucho. A temu słudze było na imię Malchos. świat ich znienawidził, bo nie są ze świata, jak [i] ja **11** I powiedział Jezus do Piotra: Włóż swój miecz nie jestem ze świata. **15** Nie proszę, abyś zabrał ich do pochwy. Czy nie mam pić kielicha, który mi dał ze świata, ale abyś zachował ich od złego. **16** Nie są Ojciec? **12** Wtedy oddział żołnierzy i dowódca oraz ze świata, jak [i] ja nie jestem ze świata. **17** Uświeć strażnicy żydowscy schwytali Jezusa, związał go; **13** I ich w twojej prawdzie. Twoje słowo jest prawdą. **18** zaprowadzili go najpierw do Annasza, bo był teściem Jak ty posłałeś mnie na świat, [tak] i ja posałem ich Kajfasza, który tego roku był najwyższym kapłanem. na świat. **19** A ja za nich uświecam samego siebie, **14** To Kajfasz był tym, który doradził Żydom, że aby i oni byli uświeceni w prawdzie. **20** A nie tylko za pozyteczniej jest, aby jeden człowiek umarł za lud. **15** nimi proszę, lecz i za tymi, którzy przez ich słowo A szedł za Jezusem Szymon Piotr i inny uczeń. Ten uwierzą we mnie; **21** Aby wszyscy byli jedno, jak ty, uczeń zaś był znany najwyższemu kapłanowi i wszedł Ojciec, we mnie, a ja w tobie, aby i oni byli w nas z Jezusem na dziedziniec najwyższego kapłana. **16** jedno, aby świat uwierzył, że ty mnie posłałeś. **22** I Ale Piotr stał na zewnątrz u drzwi. Wtedy wyszedł ten dałem im tę chwałę, którą mi dałeś, aby byli jedno, drugi uczeń, który był znany najwyższemu kapłanowi, jak my jesteśmy jedno. **23** Ja w nich, a ty we mnie, pomówił odźwierną i wprowadził Piotra. **17** Wówczas aby byli doskonali w jedno, żeby świat poznął, że dziewczyna odźwierna zapytała Piotra: Czy i ty mnie posłałeś i że umiłowałeś ich, jak [i] mnie nie jesteś [jednym] z uczniów tego człowieka? On umiłowałeś. **24** Ojciec, chcę, aby ci, których mi dałeś, odpowiedział: Nie jestem. **18** A ponieważ było zimno, byli ze mną tam, gdzie ja jestem, aby oglądali moją strażnicę i słudzy, rozpaliliwszy ogień, stali i grzali chwałę, którą mi dałeś, ponieważ umiłowałeś mnie się. Stał też z nimi Piotr i grzał się. **19** Tymczasem przed założeniem świata. **25** Ojciec sprawiedliwy, świat najwyższy kapłan pytał Jezusa o jego uczniów i o jego ciebie nie poznął, ale ja cię poznalem i oni poznali, naukę. **20** Jezus mu odpowiedział: Ja jawnie mówiłem że ty mnie posłałeś. **26** Objawiłem im twoje imię i światu. Zawsze nauczałem w synagodze i w świątyni, [jeszcze] objawię, aby miłość, którą mnie umiłowałeś, gdzie zewsząd schodzą się Żydzi, a potajemnie nic nie mówiłem. **21** Dlaczego mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słyszeli to, co im mówiłem. Oto oni wiedzą, co mówiłem. **22** A gdy on to powiedział, jeden ze slug, który tam stał, wymierzył policzek Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz najwyższemu kapłanowi? **23** Jezus mu odpowiedział: Jeśli źle powiedziałem, daj świadectwo o złu, a jeśli dobrze, dlaczego mnie bijesz? **24** Bo Annasz odesłał go związanego do Kajfasza, najwyższego kapłana. **25** A Szymon Piotr stał i grzał się. I zapytali go: Czy i ty nie jesteś jednym z jego uczniów? A on się wyparł, mówiąc: Nie jestem. **26** Zapytał go jeden ze slug najwyższego

18 To powiedziawszy, Jezus wyszedł ze swoimi uczniami za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł on i jego uczniowie. **2** A Judasz, który go zdradził, znał to miejsce, bo Jezus często się tam zbierał ze swoimi uczniami. **3** Judasz więc, wziąwszy oddział żołnierzy i strażników nad naczelnymi kapłanów i faryzeuszy, przyszedł tam z latarniami, pochodniami i bronią. **4** Wtedy Jezus, wiedząc o wszystkim, co miało na niego przyjść, wyszedł im [naprzeciw] i zapytał: Kogo szukacie? **5** Odpowiedzieli mu: Jezusa z Nazaretu. Jezus powiedział do nich:

kapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho: zobaczyli go, zawałali: Ukrzyżuj, ukrzyżuj [go]! Piłat Czyż nie ciebie widziałem z nim w ogrodzie? 27 powiedział do nich: Wy go weźcie i ukrzyżujcie, Wtedy Piotr znowu się wyparł. I zaraz zapiął kogut. bo ja nie znajduję w nim żadnej winy. 7 Żydzi mu 28 Od Kajfasza więc zaprowadzili Jezusa do ratusza; odpowiedzieli: My mamy prawo i według naszego a było rano. Sami jednak nie weszli do ratusza, aby prawa powinien umrzeć, bo czynił siebie Synem się nie skalać, lecz żeby [mogli] spożyć Paschę. Bożym. 8 A gdy Piłat usłyszał te słowa, [jeszcze] 29 Wówczas Piłat wyszedł do nich i zapytał: Jaką bardziej się złąkł. 9 I wszedł znowu do ratusza, i skarge wnosicie przeciwko temu człowiekowi? 30 zapytał Jezusa: Skąd ty jesteś? Lecz Jezus nie dał Odpowiedzieli mu: Gdyby on nie był złoczyńca, nie mu odpowiedzi. 10 Wtedy Piłat powiedział do niego: wydalibyśmy go tobie. 31 I powiedział Piłat: Wy go Nie [chcesz] ze mną rozmawiać? Nie wiesz, że mam weźcie i osądźcie według waszego prawa. Żydzi władzę ukrzyżować cię i mam władzę cię wypuścić? mu odpowiedzieli: Nam nie wolno nikogo zabijać. 11 Jezus odpowiedział: Nie miałbyś żadnej władzy 32 [Stał się tak], aby się wypełniły słowa, które nade mną, gdyby ci [jej] nie dano z góry. Dlatego powiedział Jezus, dając znać, jaką śmiercią miał ten, który mnie tobie wydał, ma większy grzech. 12 umrzeć. 33 Wtedy Piłat znowu wszedł do ratusza, Odtąd Piłat starał się go wypuścić. Żydzi jednak wezwali Jezusa i zapytały go: Czy ty jesteś królem wołali: Jeśli go wypuścisz, nie jesteś przyjacielem Żydów? 34 Jezus mu odpowiedział: Czy mówisz to cesarza. Każdy, kto się czyni królem, sprzeciwia sam od siebie, czy inni powiedzieli ci o mnie? 35 Pilat się cesarzowi. 13 Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, odpowiedział: Czy ja jestem Żydem? Twój naród i wyrowadził Jezusa na zewnątrz i usiadł na krześle naczelnego kapłani wydali mi ciebie. Cóż więc uczyniłeś? sędziowskim, na miejscu zwanym Litostrotos, a po 36 Jezus odpowiedział: Moje królestwo nie jest z tego hebrajsku Gabbata. 14 A był to dzień przygotowania świata. Gdyby moje królestwo było z tego świata, Paschy, około godziny szóstej. I powiedział [Piłat] do to moi ludzi walczyliby, abym nie został wydany Żydów: Oto wasz król! 15 Lecz oni zawałali: Strać, Żydom. Teraz jednak moje królestwo nie jest stąd. 37 strać! Ukrzyżuj go! Pilat ich zapytał: Waszego króla Wtedy Piłat zapytał go: A więc jesteś królem? Jezus [mam] ukrzyżować? Naczelnici kapłani odpowiedzieli: mu odpowiedział: Ty mówisz, że jestem królem. Ja po Nie mamy króla poza cesarzem. 16 Wtedy im go to się narodziło i po to przeszłem na świat, aby wydał, żeby go ukrzyżowano. Wzięli więc Jezusa dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, i wyrowadzili go. 17 A on, niosąc swój krzyż, słucha mego głosu. 38 Pilat powiedział do niego: wyszedł na miejsce zwane [Miejscem] Czaszki, a po Cóż [to] jest prawda? A to powiedział, wyszedł hebrajsku Golgotą; 18 Gdzie go ukrzyżowali, a z nim znowu do Żydów i powiedział do nich: Ja nie znajduję dwóch innych z obu stron, pośrodku zaś Jezusa. 19 w nim żadnej winy. 39 A u was jest zwyczaj, że na Sporządził też Pilat napis i umieścił na krzyżu. A było Paschę wypuszczam was jednego [więźnia]. Chcicie napisane: Jezus z Nazaretu, król Żydów. 20 Napis ten więc, abym was wypuścił króla Żydów? 40 Wówczas czytało wielu Żydów, bo miejsce, gdzie ukrzyżowano wszyscy znowu zawałali: Nie tego, ale Barabasza! A Jezusa, było blisko miasta. A było [to] napisane po Barabasz był bandytą.

19 Wtedy Piłat wziął Jezusa i ubiczował [go]. 2 A żołnierze upięli koronę z cierni, włożyli mu ją na głowę i ubrali go w purpurowy płaszcz. 3 I mówili: Witaj, królu Żydów! I policzkowali go. 4 Pilat znowu wyszedł na zewnątrz i powiedział do nich: Oto wyrowadzam go do was na zewnątrz, abyście wiedzieli, że nie znajduję w nim żadnej winy. 5 Wtedy Jezus wyszedł na zewnątrz w cierniowej koronie i w purpurowym płaszczu. I powiedział do nich Piłat: Oto człowiek! 6 A gdy naczelnici kapłani i [ich] ludzy

hebrajsku, po grecku i po łacinie. 21 Wtedy naczelnici kapłani żydowscy powiedzieli do Piłata: Nie pisz: Król Żydów, ale że on mówił: Jestem królem Żydów. 22 Pilat odpowiedział: Co napisałem, [to] napisałem. 23 A gdy żołnierze ukrzyżowali Jezusa, wzięli jego szaty i podzielili na cztery części, każdemu żołnierzowi część. [Wzięli] też tunikę, a tunika ta nie była szyta, [ale] od góry cała tkana. 24 Mówili więc między sobą: Nie rozcinajmy jej, ale rzućmy losy o to, do kogo ma należeć; aby się wypełniło Pismo, które mówi: Podzielili między siebie moje szaty, a o moje

ubranie rzucali losy. To właśnie zrobili żołnierze. **25** A go położyli. **3** Wyszedł więc Piotr i ten drugi uczeń przy krzyżu Jezusa stały jego matka i siostra jego i poszli do grobu. **4** I biegli obaj razem, ale ten matki, Maria, [żona] Kleofasa, i Maria Magdalena. drugi uczeń wyprzedził Piotra i pierwszy przybył do **26** Gdy więc Jezus zobaczył matkę i ucznia, którego grobu. **5** Kiedy się nachylił, zobaczył leżące płotna, miłował, stojącego obok, powiedział do swojej matki: jednak tam nie wszedł. **6** Przyszedł też Szymon Kobieto, oto twój syn. **7** Potem powiedział do Piotr, idąc za nim. Wszedł do grobowca i zobaczył ucznia: Oto twoja matka. I od tej godziny uczeń [ten] leżące płotna; **7** I chustę, która była na jego głowie, wziął ją do siebie. **28** Potem Jezus, widząc, że już położoną nie z płotnami, ale zwiniętą osobno na wszystko się wykonało, aby się wypełniło Pismo, jednym miejscu. **8** Potem wszedł także ten drugi powiedział: Pragnę. **29** A stało [tam] naczynie pełne uczeń, który pierwszy przybył do grobu, zobaczył i octu. Nasączone więc gąbkę octem, nałożono ją na uwierzył. **9** Jeszcze bowiem nie rozumieli Pisma, że hizop i podano mu do ust. **30** A gdy Jezus skosztował miał zmartwychwstać. **10** Wtedy uczniowie powrócili octu, powiedział: Wykonało się. I schyliwszy głowę, do domu. **11** Ale Maria stała na zewnątrz przed oddał ducha. **31** Wtedy Żydzi, aby ciała nie zostały na grobem, płacząc. A gdy płakała, nachyliła się do krzyża na szabat, ponieważ był dzień przygotowania grobowca; **12** I ujrzała dwóch aniołów w bieli, którzy (bo ten dzień szabatu był wielkim [dniem]), prosili siedzieli tam, gdzie było złożone ciało Jezusa, jeden u Piłata, aby połamano im golenie i zdjęto [ich]. **32** głowy, a drugi u nóg. **13** I zapytali ją: Kobieto, czemu Przyszedł więc żołnierze i polamali golenie pierwszemu placzesz? Odpowiedziała im: Bo zabrali mego Pana i i drugiemu, który z nim był Ukrzyżowany. **33** Ale nie wiem, gdzie go położyli. **14** A to powiedziawszy, gdy przyszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie odwróciła się i ujrzała stojącego Jezusa, lecz nie łamali mu goleni; **34** Lecz jeden z żołnierzy przebił wiedziała, że to Jezus. **15** Jezus ją zapytał: Kobieto, włóczęnią, jego bok i natychmiast wypełnięła krew i czemu placzesz? Kogo szukasz? A ona, sadząc, że to woda. **35** A ten, który to widział, świadczył [o tym], a ogrodnik, odpowiedziała mu: Panie, jeśli ty go wziąłeś, jego świadectwo jest prawdziwe [i] on wie, że mówi powiedz mi, gdzie go położyłeś, a ja go zabiorę. **16** prawdę, abyście wy wierzyli. **36** Stało się to bowiem, Jezus powiedział do niej: Mario! A ona, obróciwszy aby się wypełniło Pismo: [Zadna] jego kość nie będzie się, powiedziała do niego: Rabbuni! – co się tłumaczy: złamana. **37** I znowu [w] innym [miejscu] Pismo mówi: Nauczycielu. **17** Jezus do niej powiedział: Nie dotykaj Ujrzą tego, którego przebili. **38** A potem Józef z mnie, bo jeszcze nie wstąpiłem do mego Ojca. Ale idź Arymatei, który z obawy przed Żydami był potajemnie do moich braci i powiedz im: Wstępuję do mego Ojca uczniem Jezusa, prosił Piłata, aby [mógl] zdjąć ciało i waszego Ojca, i [do] mego Boga, i waszego Boga. Jezusa. A Piłat zezwolił. Poszedł więc i zdjął ciało **18** Przyszła [więc] Maria Magdalena, oznajmiając Jezusa. **39** Przyszedł też Nikodem, który przedtem uczniom, że widziała Pana i że jej to powiedział. **19** A przyszedł w nocy do Jezusa, niosąc około stu funtów gdy był wieczór tego pierwszego dnia po szabacie, mieszaniny mirry i aloesu. **40** Wzięli więc ciało Jezusa a drzwi były zamknięte tam, gdzie zgromadzili się i owinęli je w płotna z tymi wonnościами, zgodnie z uczniowie z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, żydowskim zwyczajem grzebania [zmarłych]. **41** A stanął pośrodku i powiedział do nich: Pokój wam. **20** na miejscu, gdzie był Ukrzyżowany, był ogród, a w A to powiedziawszy, pokazał im swoje ręce i bok. I ogródzie nowy grobowiec, w którym jeszcze nikt nie uradowali się uczniowie, ujrzałszy Pana. **21** Jezus był złożony. **42** Tam więc położyli Jezusa z powodu znów powiedział do nich: Pokój wam. Jak Ojciec mnie żydowskiego dnia przygotowania, bo grób był blisko. posłał, tak i ja was posyłam. **22** A to powiedziawszy, tchnął [na nich] i powiedział: Weźcie Ducha Świętego. **23** Komukolwiek przebaczyście grzechy, są im przebaczone, a komukolwiek zatrzymacie, są im zatrzymane. **24** A Tomasz, jeden z dwunastu, zwany Didymos, nie był z nimi, gdy przyszedł Jezus. **25** I powiedzieli mu inni uczniowie: Widzieliśmy Pana.

20 A pierwszego dnia po szabacie, rano, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena przyszła do grobu i zobaczyła kamień odwalony od grobowca. **2** Wtedy pobiegła i przyszła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus miłował, i powiedziała do nich: Zabrali Pana z grobu i nie wiemy, gdzie

Lecz on powiedział do nich: Jeśli nie zobaczę na jego ręках śladów gwoździ i nie włożę mego palca w ślady gwoździ, i nie włożę mojej ręki w jego bok, nie uwierzę. 26 A po ośmiu dniach jego uczniowie znowu byli w domu, a Tomasz z nimi. I przyszedł Jezus, gdy drzwi były zamknięte, stąnął pośrodku i powiedział: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję. Powiedział do Pokój wam. 27 Potem powiedział do Tomasza: Włóż niego: Paś moje baranki. 16 Zapytał go znowu, po tu swój palec i obejrzyj moje ręce, wyciągnij swoją rękę i włóż ją w mój bok, a nie bądź bez wiary, Odpowiedział mu: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję, ale wierz. 28 Wtedy Tomasz mu odpowiedział: Mój Powiedział mu: Paś moje owce. 17 Zapytał go po raz Pan i mój Bóg! 29 Jezus mu powiedział: Tomasz, trzeci: Szymonie, [synu] Jonasza, miłujesz mnie? I uwierzyłeś, ponieważ mnie ujrzałeś. Błogosławieni, zasmucił się Piotr, że go zapytał po raz trzeci: Miłujesz którzy nie widzieli, a uwierzyli. 30 I wiele innych cudów uczynił Jezus na oczach swoich uczniów, które nie wiesz, że cię miłuję. Jezus powiedział do niego: Paś są napisane w tej księdze. 31 Lecz te są napisane, moje owce. 18 Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystusem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w jego imieniu.

21 Potem Jezus znowu ukazał się uczniom nad Morzem Tyberiadzkim. A ukazał się tak: 2 Byli razem Szymon Piotr, Tomasz, zwany Didymos, Natanael, który był z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza i dwaj inni z jego uczniów. 3 Szymon Piotr powiedział do nich: Pójdę łowić ryby. Odpowiedzieli mu: Pójdziemy i my z tobą. Poszli więc i zaraz wsiedli do łodzi, ale tej nocy nic nie złowili. 4 A gdy już nastąpił ranek, Jezus stanął na brzegu. Uczniowie jednak nie wiedzieli, że to Jezus. 5 Wtedy Jezus zapytał ich: Dzieci, czy macie co jeść? Odpowiedzieli mu: Nie mamy. 6 A on powiedział do nich: Zarzućcie sieć po prawej stronie łodzi, a znajdziecie. Zarzucili więc i nie mogli jej wyciągnąć z powodu mnóstwa ryb. 7 Wówczas ten uczeń, którego Jezus miłował, powiedział do Piotra: To Pan. A Szymon Piotr, usłyszawszy, że to Pan, przepasał się koszulą (bo był nagi) i rzucił się w morze. 8 Pozostali uczniowie przypłynęli łodzią (bo byli niedaleko od brzegu, około dwustu łokci), ciągnąc sieć z rybami. 9 A gdy wyszli na brzeg, zobaczyli żarzące się węgle i leżącą na nich rybę oraz chleb. 10 Jezus do nich powiedział: Przynieście z tych ryb, które teraz złowiliście. 11 Poszedł więc Szymon Piotr i wyciągnął na ziemię sieć pełną wielkich ryb, [których było] sto pięćdziesiąt trzy, a choć było ich tak wiele, sieć się nie rozdarła. 12 Jezus im powiedział: Chodźcie, jedzcie. I żaden z uczniów nie śmiał go pytać: Kim jesteś? Wiedzieli bowiem, że to Pan. 13 Wtedy Jezus

Gdy byłeś młodszym, opasowałeś się i chodzisz, gdzie chciałeś. Gdy jednak się zestarzejesz, wyciągniesz swoje ręce, a inni cię opasze i poprowadzi, dokąd nie chcesz. 19 Powiedział to, dając znać, jaką śmiercią miał uwielbić Boga. A to powiedziawszy, rzekł mu: Pójdź za mną. 20 A Piotr, odwróciwszy się, zobaczył ucznia, którego Jezus miłował, idącego za nim, który też przy wieczerzy położył się na jego piersi i zapytał: Panie, kto jest tym, który cię wyda? 21 Gdy więc Piotr go zobaczył, zapytał Jezusa: Panie, a co z nim? 22 Jezus mu odpowiedział: Jeśli chcesz, żeby on został, aż przyjdę, co tobie do tego? Ty pójdź za mną. 23 I rozeszła się wśród braci wieść, że ten uczeń nie umrze. Jezus jednak nie powiedział mu, że nie umrze, ale: Jeśli chcesz, aby został, aż przyjdę, co tobie do tego? 24 To jest ten uczeń, który świadczy o tym i to napisał, a wiemy, że jego świadectwo jest prawdziwe. 25 Jest też jeszcze wiele innych [rzeczy], których dokonał Jezus, które gdyby miały być wszystkie z osobna spisane, sądzę, że i cały świat nie mógłby pomieścić ksiąg, które byłyby napisane. Amen.

Dzieje

1 Pierwszą księgu napisałem, Teofilu, o wszystkim, co Jezus zaczął czynić i [czego] nauczać; **2** Aż do dnia, w którym został wzięty w górę po tym, jak przez Ducha Świętego udzielił poleceń apostołom, których wybrał. **3** Im też po swojej męce objawił się [jako] żywy w wielu niewątpliwych dowodach, przez czterdzieści dni ukazując się im i mówiąc o królestwie Bożym. **4** A gdy byli zebrani razem, nakazał im: Nie odchodźcie z Jerozolimy, ale oczekujcie obietnicy Ojca, o której słyszeliście ode mnie. **5** Jan bowiem chrzcil wodą, ale wy po niewielu dniach będącie ochrzczeni Duchem Świętym. **6** Tak więc zebrani pytali go: Panie, czy w tym czasie przywróciś królestwo Izraelowi? **7** Lecz on im odpowiedział: Nie do was należy znać czasy i pory, które Ojciec ustanowił swoją władzą. **8** Ale przyjmicie moc Ducha Świętego, który zstąpi na was, i będącie mi świadkami w Jerozolimie, w całej Judei, w Samarii i aż po krańce ziemi. **9** Kiedy to powiedział, a oni patrzyli, został uniesiony w górę i obłok zabrał go przed ich oczu. **10** A gdy się wpatrywali w niebo, jak wstępował, otwili się przy nich dwaj mężczyźni w białych szatach; **11** I powiedzieli: Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie, wpatrując się w niebo? Ten Jezus, który został od was wzięty w górę do nieba, przyjdzie tak samo, jak go widzieliście wstępującego do nieba. **12** Wtedy wrócili do Jerozolimy z góry zwanej Olivą, która leży blisko Jerozolimy, w odległości drogi szabatowej. **13** A gdy przyszli, weszli do sali na górze, gdzie przebywali Piotr i Jakub, Jan i Andrzej, Filip i Tomasz, Bartłomiej i Mateusz, Jakub, [syn] Alfeusza, i Szymon Zelota oraz Juda, [brat] Jakuba. **14** Ci wszyscy trwali jednomyslnie w modlitwie i prośbach [razem] z kobietami, z Marią, matką Jezusa, i jego braćmi. **15** W tych dniach Piotr stanął pośród uczniów (a było zgromadzonych około stu dwudziestu osób) i powiedział: **16** Mężowie bracia, musiało się wypełnić [słowo] Pisma, w którym Duch Święty zapowiedział przez usta Dawida o Judaszu, który był przewodnikiem tych, którzy schwytali Jezusa. **17** Zaliczał się on bowiem do nas i miał udział w tym posługiwaniu. **18** On nabył pole za zapłatę za nieprawość i spadlszy głową w dół, pękł na pół i wypłynęły wszystkie jego wnętrzności. **19** Rozniósł się to wśród wszystkich mieszkańców Jerozolimy, tak że nazwano to pole w ich języku Hakeldamach, to znaczy: Pole Krwi. **20** Jest bowiem napisane w Księdze Psalmów: Niech jego dom będzie pusty, niech nikt w nim nie mieszka; oraz: Jego biskupstwo niech przejmie inny. **21** Trzeba więc, aby jeden z tych mężczyzn, którzy z nami byli przez cały czas, kiedy Pan Jezus przebywał wśród nas; **22** Począwszy od chrztu Jana aż do dnia, w którym został wzięty od nas w górę, stał się wraz z nami świadkiem jego zmartwychwstania. **23** I wybrali dwóch: Józefa, zwanego Barsaba, z przydomkiem Justus, i Macieja. **24** I tak się modlili: Ty, Panie, który znasz serca wszystkich, wskaż z tych dwóch jednego, którego wybrałeś; **25** Aby zajął miejsce w tym posługiwaniu i apostolstwie, któremu sprzeniewierzył się Judasz, aby odejść na swoje miejsce. **26** I dali im losy, a los padł na Macieja. I został przyłączony do jedenastu apostołów.

2 A gdy nadszedł dzień Pięcdziesiątnicy, wszyscy byli jednomyslnie na tym samym miejscu. **2** Nagle powstał odgłos z nieba, jakby uderzenie gwałtownego wiatru, i wypełnił cały dom, w którym siedzieli. **3** Ukażały się im rozdzielone języki jakby z ognia, które spoczęły na każdym z nich. **4** I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić innymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić. **5** A przebywali w Jerozolimie Żydzi, mężczyźni pobożni, ze wszystkich narodów pod niebem. **6** A kiedy powstał ten szum, zeszło się mnóstwo [ludzi] i zdumiali się, bo każdy z nich słyszał ich mówiących [w jego] własnym języku. **7** I pytali się nawzajem zdziwieni i pełni zdumienia: Czy ci wszyscy, którzy mówią, nie są Galilejczykami? **8** Jak to jest, że każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? **9** Partowie, Medowie, Elamici i ci, którzy mieszkają w Mezopotamii, Judei, Kapadocji, w Poncie i Azji; **10** We Frygii, w Pamfilii, Egipcie i w częściach Libii, które leżą obok Cyreny, a także przybysze z Rzymu, [zarówno] Żydzi, [jak] i prozelici; **11** Kreteńczycy i Arabowie – słyszmy ich głoszących w naszych językach wielkie dzieła Boże. **12** I zdumiewali się wszyscy, i dziwili, mówiąc jeden do drugiego: Co to ma znaczyć? **13** Lecz inni naśmiewali się i mówili: Upili się młodym winem. **14** Wtedy stanął Piotr z jedenastoma, podniósł swój głos i przemówił do nich: Mężowie z Judei i wszyscy, którzy mieszkacie w Jerozolimie, przyjmijcie do wiadomości

i posłuchajcie uważnie moich słów. 15 Oni bowiem nie są pijani, jak sądzicie, bo jest dopiero trzecia godzina dnia. 16 Ale to jest to, co zostało przepowiedziane przez proroka Joela: 17 I stanie się w ostatecznych dniach – mówi Bóg – że wyleję z mego Ducha Panem, i Chrystusem. 18 Nawet na moje sługi i powiedział do nich: Pokutujcie i niech każdy z was służebnice wyleję w tych dniach z mego Ducha i ochrzczi się w imię Jezusa Chrystusa na przebaczenie będą prorokować. 19 I ukażę cuda na niebie w górze grzechów, a otrzymacie dar Ducha Świętego. 20 Obietnica ta bowiem dotyczy was, waszych dzieci i Słońce zamieni się w ciemność, a księżyc w krew, wszystkich, którzy są daleko, każdego, kogo powoła zanim nadziejście ten dzień Pański, wielki i okazały. 21 I stanie się, [że] każdy, kto weźmie imienia Pana, świadectwo i napominał ich: Ratujcie się od tego będzie zbawiony. 22 Mężowie izraelscy, słuchajcie przewrotnego pokolenia. 23 Ci więc, którzy chętnie tych słów: Jezusa z Nazaretu, męża potwierdzonego przyjęli jego słowa, zostali ochrzczeni. I przyłączyło się tego dnia około trzech tysięcy dusz. 24 Trwali oni których Bóg dokonał przez niego wśród was, o czym postanowieniem Boga oraz tym, co przedtem wiedział, wiele znaków i cudów działało się przez apostolów. 25 Wzięliście i rękami bezbożników ukryżowaliście A wszyscy, którzy uwierzyli, byli razem i wszystko zabiiliście. 26 Jego to Bóg wskrzesił, uwolniwszy od męki wspólnie. 27 Sprzedawali posiadłości i dobra i bolesći śmierci, bo było niemożliwe, aby ta mogła go rozdzielić je wszystkim według potrzeb. 28 Dawid bowiem mówi o nim: Patrzyłem dnia zgodnie w świątyni, a łamiąc chleb po na Pana zawsze przed moim obliczem, bo jest po domach, przyjmowali pokarm z radością i w prostocie [mojej] prawicy, żebym się nie zachwiał. 29 Dlatego serca; 30 Chwałąc Boga i ciesząc się przychylnością rozвесeliło się moje serce i rozradował się mój język, wszystkich ludzi. A Pan dodawał kościołowi każdego a także moje ciało będzie spoczywać w nadziei. 31 dnia tych, którzy mieli być zbawieni.

Nie zostawisz bowiem mojej duszy w piekle i nie dasz swojemu Świętemu doznać zniszczenia. (Hadēs g86) 28 Dalej mi poznać drogi życia, a twoje oblicze napełni mnie radością. 29 Mężowie bracia, mogę swobodnie mówić do was o patriarsze Dawidzie, że umarł i został pogrzebany, a jego grobowiec znajduje się u nas aż do dziś. 30 Będąc więc prorokiem i wiedząc, że Bóg zaręczył mu przysięga, [iż] z owocu jego bioder, według ciała, wzbudzi Chrystusa i posadzi na jego tronie; 31 Przepowiadał [to] i mówił o zmartwychwstaniu Chrystusa, że jego dusza nie pozostanie w piekle, a jego ciało nie dozna zniszczenia. (Hadēs g86) 32 Tego to Jezusa wskrzesił Bóg, czego my wszyscy jesteśmy świadkami. 33 [Będąc] więc wywyższony prawicą Boga, otrzymał od Ojca obietnicę Ducha Świętego i wylał to, co wy teraz widzicie i słyszcie. 34 Dawid bowiem nie wstąpił do nieba, a jednak sam mówi: Powiedział Pan memu

Panu: Siądź po mojej prawicy; 35 Aż położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy. 36 Niech dni starcy będą śnić sny. 37 A słysząc to, przerazili się do na wszelkie ciało i będą prorokować wasi synowie [gębi] serca i zapytali Piotra i pozostałych apostołów: i córki, wasi młodzieńcy będą mieć widzenia, a Co mamy robić, mężowie bracia? 38 Wtedy Piotr starycę będą śnić sny. 39 Nawet na moje sługi i powiedział do nich: Pokutujcie i niech każdy z was służebnice wyleję w tych dniach z mego Ducha i ochrzczi się w imię Jezusa Chrystusa na przebaczenie będą prorokować. 40 W wielu też innych słowach dawał 21 I stanie się, [że] każdy, kto weźmie imienia Pana, świadectwo i napominał ich: Ratujcie się od tego będzie zbawiony. 41 Ci więc, którzy chętnie tych słów: Jezusa z Nazaretu, męża potwierdzonego przyjęli jego słowa, zostali ochrzczeni. I przyłączyło się tego dnia około trzech tysięcy dusz. 42 Trwali oni których Bóg dokonał przez niego wśród was, o czym postanowieniem Boga oraz tym, co przedtem wiedział, wiele znaków i cudów działało się przez apostolów. 43 I strach ogarnął każdą duszę, gdyż postanowieniem Boga oraz tym, co przedtem wiedział, wiele znaków i cudów działało się przez apostolów. 44 Wzięliście i rękami bezbożników ukryżowaliście A wszyscy, którzy uwierzyli, byli razem i wszystko zabiiliście. 45 Sprzedawali posiadłości i dobra i bolesći śmierci, bo było niemożliwe, aby ta mogła go rozdzielić je wszystkim według potrzeb. 46 Każdego zatrzymać. 47 Dawid bowiem mówi o nim: Patrzyłem dnia zgodnie w świątyni, a łamiąc chleb po na Pana zawsze przed moim obliczem, bo jest po domach, przyjmowali pokarm z radością i w prostocie [mojej] prawicy, żebym się nie zachwiał. 48 Dlatego serca; 49 Chwałąc Boga i ciesząc się przychylnością rozвесeliło się moje serce i rozradował się mój język, wszystkich ludzi. A Pan dodawał kościołowi każdego a także moje ciało będzie spoczywać w nadziei. 50 dnia tych, którzy mieli być zbawieni.

3 Piotr i Jan weszli razem do świątyni w godzinie modlitwy, o dziewiątej. 2 A wnoszono [właśnie] pewnego mężczyznę, chromego od urodzenia, którego każdego dnia sadzano u bramy świątyni, zwanej Piękną, żeby wchodzących do świątyni prosił o jałmużnę. 3 Gdy zobaczył Piotra i Jana, jak mieli wejść do świątyni, prosił ich o jałmużnę. 4 A Piotr, przypatrując mu się wraz z Janem, powiedział: Spójrz na nas. 5 On więc spojrzał na nich uważnie, spodziewając się, że coś od nich otrzyma. 6 Wtedy Piotr powiedział: Nie mam srebra ani złota, lecz co mam, to ci daję: W imieniu Jezusa Chrystusa z Nazaretu, wstań i chodź! 7 A ujawszy go za prawą rękę, podniósł go. I natychmiast wzmacniły się jego nogi i kostki. 8 A on zerwał się, wstał i chodził. Wszedł z nimi do świątyni, chodząc, skacząc i chwałąc Boga. 9 A wszyscy ludzie widzieli go chodzącego i chwałającego Boga. 10 I rozpoznali w

nim tego [człowieka], który dla jałmużny siadał przy 4 A gdy mówili to do ludzi, nadeszli kapłani, dowódca Pięknej Bramie świątyni, i ogarnęło ich zdumienie i straży świątynnej i saduceusze; 2 Oburzeni, zachwyt nad tym, co mu się przydarzyło. 11 A gdy że nauczają ludzi i głoszą w Jezusie powstanie z ten chromy, [który został] uzdrawiony, trzymał się martwych. 3 Schwytyali ich i wrócili do więzienia aż do Piotra i Jana, wszyscy ludzie zdumieni zbiegły się do następnego dnia, bo był już wieczór. 4 A wielu z tych, nich w przedsionku, który zwano Salomonowym. 12 którzy słyszeli słowo, uwierzyły. A mężczyzna było w Kiedy Piotr to zobaczył, przemówił do ludzi: Mężowie licznie około pięciu tysięcy. 5 Nazajutrz zebrali się w izraelscy, dlaczego się temu dziwicie i dlaczego się Jerozolimie ich przełożeni, starsi i uczeni w Piśmie; 6 I nam tak uważnie przypatrujcie, jakbyśmy własną Annasz, najwyższy kapłan, i Kajfasz, Jan, Aleksander mocą albo pobożnością sprawili, że on chodzi? 13 i ilu ich było z rodu najwyższych kapłanów. 7 Postawili Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba, Bóg naszych ojców, ich na środku i pytali: Jaką mocą, albo w czym uwielbił Jezusa, swego Syna, którego wy wydaliście imieniu to uczyniliście? 8 Wtedy Piotr, pełen Ducha i wyparliście się przed Piłatem, gdy postanowił Świętego, powiedział do nich: Przełożeni ludu i starsi go uwolnić. 14 A wy wyparliście się Świętego Izraela; 9 Jeśli my dziś mamy być przesłuchiwani z i Sprawiedliwego i prosiliście o uwolnienie was powodu dobrodziejstwa [wyświetlonego] choremu mordercy. 15 I zabiliscie Dawcę życia, którego Bóg człowiekowi, dzięki czemu został on uzdrawiony; 10 wskrzesił z martwych, czego my jesteśmy świadkami. Niech wasm wszystkim i całemu ludowi Izraela będzie 16 A przez wiarę w jego imię, temu, którego widzicie i wiadomo, że w imieniu Jezusa Chrystusa z Nazaretu, znacie, imię to przywróciło siły. To wiara, która jest którego wy Ukrzyżowaliście, a którego Bóg wskrzesił przez niego, dała mu pełne zdrowie na oczach was z martwych, przez niego on stoi przed wami zdrowy. wszystkich. 17 Ale teraz, bracia, wiem, że uczyniliście 11 On jest tym kamieniem odrzuconym przez was, to z nieświadomości, tak jak wasi przełożeni. 18 Lecz budujących, który stał się kamieniem węgielnym. Bóg w ten sposób wypełnił to, co przepowiedział 12 I nie ma w nikim innym zbawienia. Nie ma przez usta wszystkich swoich proroków, że jego bowiem pod niebem żadnego innego imienia danego Chrystus będzie cierpiał. 19 Dlatego pokutujcie i ludziom, przez które moglibyśmy być zbawieni. 13 nawróćcie się, aby wasze grzechy były zgładzone, Gdy zobaczyli odwagę Piotra i Jana i zrozumieli, gdy nadążą sprzed oblicza Pana czasy ochłody; że są ludźmi nieuczonymi i prostymi, dziwili się. 20 I pośle tego, który był wasm głoszony, Jezusa Rozpoznali również, że byli z Jezusem. 14 Widząc Chrystusa; 21 Którego niebo musi przyjąć aż do czasu tez, że stoi z nimi uzdrawiony człowiek, nie mogli odnowienia wszystkich rzeczy, jak Bóg od wieków nic przeciwko [temu] powiedzieć. 15 Rozkazali im przepowidał przez usta wszystkich swoich świętych więc opuścić Radę i naradzali się między sobą. 16 proroków. (alio g165) 22 Mojżesz bowiem powiedział do Mówili: Co zrobimy z tymi ludźmi? Bo [to], że dokonali ojców: Proroka jak ja wzbudzi was Pan, wasz Bóg, oczywistego cudu, wiadomo wszystkim mieszkańców spośród waszych braci. Jego będzicie słuchać we Jerozolimy i nie możemy temu zaprzeczyć. 17 Lecz wszystkim, co wasm powie. 23 I stanie się, że każda żeby się to bardziej nie rozchodziło wśród ludzi, dusza, która nie będzie słuchać tego proraka, będzie zabronić im pod groźbą mówić do kogokolwiek w wytracona spośród ludu. 24 Przepowiadali te dni także to imię. 18 A przywoławszy ich, nakazali, aby w wszyscy prorocy, którzy przemawiali od [czasów] ogółie nie mówili ani nie nauczali w imię Jezusa. Samuela i inni po nim. 25 Wy jesteście synami 19 Lecz Piotr i Jan odpowiedzieli im: Rozsądźcie, proroków i przymierza, które Bóg zawał z naszymi czy to sprawiedliwe w oczach Boga bardziej was ojcam, mówiąc do Abrahama: W twoim potomstwie słuchać niż Boga. 20 My bowiem nie możemy nie będą błogosławione wszystkie narody ziemi. 26 mówić [o tym], co widzieliśmy i słyszeliśmy. 21 A oni Wzbudziwszy swego Syna, Jezusa, Bóg najpierw zagroził [im], a nie znajdując żadnej podstawy do posłał go do was, aby wasm błogosławił w odwracaniu ich ukarania, wpuścił ich ze wzgledu na ludzi, bo się każdego z was od swoich nieprawości. wszyscy chwalili Boga za to, co się stało. 22 Człowiek bowiem, na którym dokonał się cud uzdrawienia, miał

ponad czterdzieści lat. **23** A gdy ich wypuszczono, wielki strach ogarnął wszystkich, którzy to słyszeli. przyszli do swoich i opowiedzieli im wszystko, co **6** Młodsi wstali, owinęli go, wynieśli i pogrzebali. do nich mówili naczelní kapłani i starsi. **24** A gdy **7** A po około trzech godzinach weszła także jego oni [to] usłyszeli, jednomyślnie podnieśli swój głos żona, nie wiedząc, co się stało. **8** I zapytał ją Piotr: do Boga i powiedzieli: Panie, ty [jesteś] Bogiem, Powiedz mi, czy za tyle sprzedaliście ziemię? A ona który uczynił niebo, ziemię, morze i wszystko, co w odpowiedziała: Tak, za tyle. **9** Wtedy Piotr powiedział nich jest; **25** Który przez usta swego sługi Dawida do niej: Dlaczego się ze sobą, zmówiliście, aby powiedziały: Dlaczego burzą się narody, a ludzie wystawić na próbę Duchańskiego? Oto [sa] przed kniąją próżne rzeczy? **26** Królowie ziemi powstały i drzwiami ci, którzy pogrzebali twoego męża, i ciebie księęta zebrały się razem przeciw Panu i przeciw wyniosą. **10** I natychmiast padła nieżywa u jego stóp. jego Chrystusowi. **27** Rzeczywiście bowiem Herod A gdy młodzieńcy weszli, znaleźli ją martwą. Wynieśli i Poncjusz Piłat z poganami i ludem Izraela zebrały ją więc i pogrzebali obok męża. **11** I wielki strach się przeciwko twemu świętemu Synowi, Jezusowi, ogarnął cały kościół i wszystkich, którzy to słyszeli. którego nazywałeś; **28** Aby uczynić to, co twoja ręka **12** A przez ręce apostołów działa się wiele znaków i twój wyrok przedtem postanowiły, że ma się stać. i cudów wśród ludu. (I byli wszyscy jednomyślnie **29** A teraz, Panie, spójrz na ich groźby i daj twoim w przedświecie Salomona. **13** I z pozostałych nikt slugom z całą odwagą głośić twoje słowo; **30** Gdy ty nie śmiał się do nich przyłączyć, ale ludzie bardzo wyciągniesz swoją rękę, aby uzdrawiać i dokonywać ich wychwalali. **14** Przybywało też Panu mnóstwo znaków i cudów przez imię twoego świętego Syna, wierzących, mężczyzn i kobiet). **15** Tak, że nawet na Jezusa. **31** A gdy oni się modlili, zatrzesło się miejsce, ulice wynoszono chorych i kładziono ich na noszach i na którym byli zebrani, i wszyscy zostali napełnieni posłaniach, aby przynajmniej cień przechodzącego Duchem Świętym, i z odwagą glosili słowo Boże. **32** Piotra padł na niektórych z nich. **16** Schodziło się A to mnóstwo wierzących miało [jedno] serce i jedną też z okolicznych miast do Jerozolimy mnóstwo duszę. Nikt nie nazywał swoim tego, co posiadał, ale [ludzi], przynosząc chorych i dręczonych przez duchy wszystko mieli wspólne. **33** Apostołowie zaś z wielką nieczyste, a wszyscy zostali uzdrawieni. **17** Wtedy mocą dawali świadectwo o zmartwychwstananiu Pana najwyższy kapłan i wszyscy, którzy z nim byli, Jezusa i wielka łaska była nad nimi wszystkimi. **34** Nie należący do stronictwa saduceuszy, pełni zazdrości, było też wśród nich nikogo, kto by cierpiał niedostatek, powstały; **18** I schwytali apostołów, których wrącili gdyż ci, którzy mieli pola albo domy, sprzedawali je i do publicznego więzienia. **19** Lecz anioł Pana w przynosili pieniądze za to, co sprzedawali; **35** I kładli nocy otworzyły drzwi więzienia i wyprowadziwszy ich, u stóp apostołów. Rozdzieleno [to] každemu według powiedział: **20** Idźcie i wystąpiszy, mówcie do ludzi potrzeb. **36** Także Józef, nazwany przez apostołów w świątyni wszystkie słowa tego życia. **21** Kiedy Barnabę – co się tłumaczy: Syn Pocieszenia – lewita [to] usłyszeli, weszli o świcie do świątyni i nauczali. rodem z Cypru; **37** Sprzedał ziemię, którą posiadał, a Tymczasem najwyższy kapłan i ci, którzy z nim byli, pieniądze przyniósł i położył u stóp apostołów.

5 A pewien człowiek, imieniem Ananiasz, ze swoją żoną Safirą, sprzedał swą posiadłość; **21** I za wiedzą swojej żony odłożył [sobie część] pieniędzy, a pewna część przyniósł i złożył u stóp apostołów. **3** Lecz Piotr powiedział: Ananiaszu, dlaczego szatan tak napełnił twoje serce, abyś oklamał Ducha Świętego i odłożył [sobie] część pieniędzy za ziemię? **4** Czy to, co miałeś, nie było twoje? A to, co otrzymałeś za sprzedaż, czy nie pozostawało w twojej mocy? Dlaczego dopuściłeś to do swego serca? Nie oklamiałeś ludzi, lecz Boga. **5** Ananiasz zaś, usłyszawszy te słowa, padł nieżywy. I przyszli, zwołali Radę oraz wszystkich starszych [spośród] synów Izraela i posłali do więzienia, aby ich przyprowadzono. **22** Lecz gdy służby przyszli i nie znaleźli ich w więzieniu, wrócili i oznajmili: **23** Wprawdzie zastaliśmy więzienie starannie zamknięte, a strażników stojących na zewnątrz, przed drzwiami, po otwarciu jednak nie znaleźliśmy w nim nikogo. **24** A gdy najwyższy kapłan i dowódca straży świątynnej oraz naczelní kapłani usłyszeli te słowa, zastanawiali się, co z tego będzie. **25** Wówczas nadszedł ktoś i oznał im: Ludzie, których wrąciliście do więzienia, stoją w świątyni i nauczają lud. **26** Wtedy dowódca

straży poszedł ze slugami i przyprowadził ich bez 3 Upatrzcie więc, bracia, spośród siebie siedmiu użycia siły. Bali się bowiem ludu, żeby ich nie mężczyzn, mających dobre świadectwo, pełnych ukamienowali. 27 Gdy ich przyprowadzili, postawili Ducha Świętego i mądrości, którym zleciśmy tę sprawę. ich przed Radą, I zapytał ich najwyższy kapłan: 28 4 My zaś oddamy się modlitwie i posłudze słowa. Czy nie zakazaliśmy wam surowo, żebyście w tym 5 I spodobało się to całej gromadzie [zebranych]. imieniu nie nauczali? A oto napełniście Jerozolimę Wybrali więc Szczepana, męża pełnego wiary i waszą nauką i chcecie na nas ściągnąć krew tego Ducha Świętego, Filipa, Prochora, Nikanora, Tymona, człowieka. 29 Wtedy Piotr i apostołowie odpowiedzieli: Parmenasa i Mikołaja, prozelitę z Antiochii. 6 Bardziej trzeba słuchać Boga niż ludzi. 30 Bóg Przedstawili ich apostołom, którzy modląc się, położyli naszych ojców wskrzesił Jezusa, którego wy zabiliście, na nich ręce. 7 I rozszerzało się słowo Boże, i zawiesiwszy na drzewie. 31 Tego Bóg wywyższył liczbę uczniów w Jerozolimie bardzo się pomnażała; swoją prawicą, aby był władcą i zbawicielem, aby także bardzo wielu kapłanów stawało się posłusznych ludowi Izraela dać pokutę i przebaczenie grzechów. wierze. 8 A Szczepan, pełen wiary i mocy, czynił cuda i 32 A my jesteśmy jego świadkami w tym, a także wielkie znaki wśród ludzi. 9 Wtedy niektórzy z synagogi Duch Święty, którego Bóg dał tym, którzy są mu zwanej [synagoga] Libertynów i Cyrenejczyków, i posłusznzi. 33 A oni, słysząc to, wpadli w gniew i Aleksandryjczyków oraz tych, którzy pochodzili z naradzali się nad tym, jakby ich zabić. 34 Wtedy Cylicji i Azji, wystąpili do rozprawy ze Szczepanem. pewien faryzeusz, imieniem Gamaliel, nauczyciel 10 Lecz nie mogli sprostać mądrości i duchowi, prawa, szanowany przez wszystkich ludzi, powstał z którym mówił. 11 Podstawili więc ludzi, którzy na Radzie i nakazał, aby na chwilę wyprowadzono zeznali: Słyszeliśmy, jak mówił bliźnierzstwa przeciwko apostołom; 35 I powiedział do nich: Mężowie izraelscy, Mojżeszowi i przeciwko Bogu. 12 I tak podburzyli zastanówcie się dobrze, co zamierzacie zrobić z lud, starszych i uczonych w Pismie; a gdy przybiegli tymi ludźmi. 36 Niedawno bowiem wystąpił Teudas, do niego, porwali go i przyprowadzili do Rady. 13 I podając się za nie byle kogo, do którego przyłączyło podstawili fałszywych świadków, którzy zeznali: Ten się około czterystu ludzi. Zabito go, a wszyscy jego człowiek nie przestaje mówić bliźnierzstw przeciwko zwolennicy rozproszyli się i ślad po nich zginął. 37 temu świętemu miejscu i [przeciwko] prawu. 14 Po nim w dniach spisu wystąpił Judasz Galilejczyk Słyszeliśmy bowiem, jak mówił, że ten Jezus z i pociągnął za sobą wielu ludzi. Lecz i on zginął, a Nazareto zburzy to miejsce i zmieni zwyczaje, które wszyscy jego zwolennicy rozproszyli się. 38 Dlatego nam przekazał Mojżesz. 15 A wszyscy, którzy zasiadali teraz mówię wam: Odstąpcie od tych ludzi i zostawcie w Radzie, przygląдаły mu się uważnie i zobaczyli, że ich. Jeśli bowiem ten zamysł czy ta sprawa pochodzi jego twarz jest jak oblicze anioła.

od ludzi, obróci się wniwez; 39 Ale jeśli pochodzi od Boga, nie będziecie mogli tego zniszczyć, aby się czasem nie okazało, że walczycie z Bogiem. 40 I posłuchali go. A przywoławszy apostołów, ubiczowali [ich] i zabronili im mówić w imię Jezusa, a potem ich wypuścili. 41 A oni odchodzili przed Rady, ciesząc się, że stali się godni znosić zniewagę dla imienia Jezusa. 42 Nie przestawali też codziennie w świątyni i po domach nauczać i głosić Jezusa Chrystusa.

6 A w tych dniach, gdy liczba uczniów wzrastała, helleniści zaczęli szemrać przeciwko Żydom, dziedzictwa nawet na stopę [jego] nogi. Obiecał tylko, że zaniedbywano w codziennym posługiwaniu ich że da ją w posiadanie jemu i jego potomstwu po wdowy. 2 Wtedy dwunastu, zwolnawszy [całe] mnóstwo nim, gdy [jeszcze] nie miał dziecka. 6 I tak mu Bóg uczniów, powiedziało: Nie jest rzeczą słuszną, powiedział: Twoje potomstwo będzie przebywać w żebyśmy porzucili słowo Boże, a obsługiwały stoły, obcej ziemi, wezmą je w niewolę i będą je uciskać

przez czterysta lat. 7 Lecz ten naród, u którego będzie zabiłeś Egipcjanina? 29 Na te słowa Mojżesz uciekł i w niewoli, ja będę sądził – powiedział Bóg. A potem był cudzoziemcem w ziemi Madian, gdzie spłodził wyjdą i będą mi służyć na tym miejscu. 8 I zawał z dwóch synów. 30 Po czterdziestu latach ukazał mu nim przymierze obrzezania. Tak to [Abraham] spłodził się na pustyni góra Synaj anioł Pana w plomieniu Izaaka i obrzezał go ósmego dnia, a Izaak Jakuba, ognia w krzaku. 31 Kiedy Mojżesz [to] ujrzał, zdziwił a Jakub dwunastu patriarchów. 9 A patriarchowie się na ten widok. A gdy podszedł, aby się [temu] zawiści sprzedali Józefa do Egiptu. Lecz Bóg był przyjrzeć, rozległ się głos Pana: 32 Ja jestem Bogiem z nim. 10 I wyrwał go ze wszystkich jego utrapień, dwóch ojców, Bogiem Abrahama, Bogiem Izaaka i i dał mu łaskę i mądrość w oczach faraona, króla Bogiem Jakuba. A Mojżesz zadrżała i nie śmiał się Egiptu, który ustanowił go przełożonym nad Egiptem przypatrywać. 33 Wtedy Pan powiedział do niego: i nad całym swoim domem. 11 Potem nastąpił głód i Zdejmij z nóg obuwie, bo miejsce, na którym stoisz, wielka niedola w całej ziemi Egiptu i Kanaan, a nasi jest ziemią świętą. 34 Patrząc, widziałem utrapienie ojcowie nie znajdowali żywności. 12 A gdy Jakub mego ludu, który jest w Egipcie, i słyszałem jego usłyszał, że w Egipcie jest zboże, wysłał naszych wzdychanie, i zstąpiłem, żeby go wybawić. Dlatego ojców pierwszy raz. 13 A za drugim [razem] Józef dał teraz chodź, posłę cię do Egiptu. 35 Tego Mojżesza, się poznać swoim braciom i faraon dowiedział się o którego się wyparli, mówiąc: Którz cię ustanowił rodzie Józefa. 14 Potem Józef posłał po swego ojca wodzem i sędzią? – tego Bóg posłał jako wodza i Jakuba i całą swoją rodzinę [liczącą] siedemdziesiąt wybawiciela przez rękę anioła, który mu się ukazał w pięć dusz. 15 Jakub przybył do Egiptu i [tam] umarł krzaku. 36 On wyprowadził ich, czyniąc cuda i znaki on sam i nasi ojcowie. 16 I zostali przeniesieni do w ziemi Egiptu, nad Morzem Czerwonym i na pustyni Sychem i złożeni w grobie, który Abraham kupił za [przez] czterdzieści lat. 37 To jest ten Mojżesz, który pieniadze u synów Chamora, [ojca] Sychema. 17 powiedział synom Izraela: Proroka jak ja wzbudzi A gdy zbliżył się czas obietnicy, którą Bóg złożył wam Pan, wasz Bóg, spośród waszych braci. Jego Abrahamowi, lud w Egipcie rozrodził się i rozmnożył; będącie słuchać. 38 On to był w zgromadzeniu na 18 Aż nastąpił inny król, który nie znał Józefa. 19 pustyni z aniolem, który mówił do niego na górze Synaj Ten, działając podstępnie wobec naszego narodu, i z naszymi ojczami. On przyjął żywe słowa Boże, aby uciskał naszych ojcowie tak, że musieli porzucać swoje nam je przekazać. 39 Lecz nasi ojcowie nie chcieli mu niemowlęta, żeby nie zostawały przy życiu. 20 W być posłuszni, ale odękchnęli go i zwróciili swoje serca tym czasie urodził się Mojżesz, a był miły Bogu i ku Egipciowi. 40 Powiedzieli do Aarona: Zrób nam wychowywano go przez trzy miesiące w domu jego bogów, którzy będą szli przed nami, bo nie wiemy, co ojca. 21 A gdy go porzucono, wzięła go córka faraona się stało z tym Mojżeszem, który nas wyprowadził i wychowała go jak syna. 22 I wycuzono Mojżesza ziemi Egiptu. 41 I zrobili cielca w tych dniach, i złożyli całej mądrości egipskiej, i był potężny w słowach i ofiarę temu bożkowi, i cieszyli się dziełami swoich czynach. 23 A gdy miał czterdzieści lat, przyszło mu rąk. 42 Wtedy Bóg odwrócił się [od nich] i oddał ich w na myśl odwiedzić swych braci, synów Izraela. 24 służbę zastępom nieba, jak jest napisane w księdze A kiedy zobaczył, że jednemu z nich wyrządzano proroków: Czy mi składaliście zabite [zwierzęta] i krzywdę, ujął się za nim i pomścił skrzywdzonego, inne ofiary na pustyni przez czterdzieści lat, domu zabijając Egipcjanina. 25 Sądził bowiem, że jego Izraela? 43 Raczej obnosiliście namiot Molocha i bracia zrozumieją, że Bóg przez jego ręce daje im gwiazdę waszego boga Remfana, wizerunki, które wybawienie. Lecz oni nie zrozumieli. 26 Następnego sobie zrobiliście, żeby oddawać im cześć. Dlatego dnia zjawił się wśród nich, gdy się ze sobą bili, i zaprowadzę was poza Babilon. 44 Nasi ojcowie mieli próbował ich pogodzić, mówiąc: Ludzie, jesteście na pustyni Namiot Świadectwa, jak zarządził ten, który braćmi, dlaczego krzywdzicie jeden drugiego? 27 powiedział Mojżeszowi, aby go uczynił według wzoru, Lecz ten, który krzywdził bliźniego, odękchnął go, który widział. 45 Nasi ojcowie z Jozuem wzięli go i mówiąc: Kto cię ustanowił wodzem i sędzią nad wniesli do posiadłości pagan, których Bóg wypędził nami? 28 Czy chcesz mnie zabić, tak jak wczoraj sprzed oblicza naszych ojców, aż do dni Dawida; 46

Który znalazł łaskę przed Bogiem i prosił, aby mógł który wcześniej w tym mieście zajmował się czarami, znaleźć przybytek dla Boga Jakuba. **47** Lecz Salomon mamił lud Samarii, twierdząc, że jest kimś wielkim. zbudował mu dom. **48** Najwyższy jednak nie mieszka **10** Liczyli się z nim wszyscy od najmniejszego do w świątyniach uczynionych ręką, jak mówi prorok: największego, mówiąc: Ten [człowiek] jest tą wielką. **49** Niebo jest moim tronem, a ziemia podnóżkiem mocą Boga. **11** A liczyli się z nim dlatego, że od moich stóp. Jakiż dom mi zbudujecie, mówi Pan, dłuższego czasu mamił ich [swoimi] czarami. **12** albo gdzie jest miejsce mego odpoczynku? **50** Czy A gdy uwierzyli Filipowi, który głosił o królestwie tego wszystkiego nie uczyniła moja ręka? **51** [Ludzie] Bożym i o imieniu Jezusa Chrystusa, chrzciły się twardego karku, nieobrzecanego serca i uszu! Wy zarówno mężczyźni, jak i kobiety. **13** Uwierzył też zawsze sprzeciwiając się Duchowi Świętemu. Jak sam Szymon, a gdy się ochrzcił, trzymał się Filipa i wasi ojcowie, [tak] i wy! **52** Którego z proroków nie zdumiewał się, widząc cuda i wielkie znaki, jakie się prześladowali wasi ojcowie? Pozabijali też tych, którzy działały. **14** Kiedy apostołowie, którzy byli w Jerozolimie, przepowiadali przyjście Sprawiedliwego, którego wy usłyszeli, że Samaria przyjęła słowo Boże, wysłali staliście się teraz zdrajczami i mordercami. **53** Wy, do nich Piotra i Jana; **15** Którzy przyszli tam i modlili którzy otrzymaliście prawo przez rozporządzenie się za nich, aby otrzymali Ducha Świętego. **16** Na aniołów, lecz nie przestrzegaliście [go]. **54** Gdy to żadnego z nich bowiem jeszcze nie zstąpił. Byli tylko usłyszeli, wpadli w gniew i zgrzytali na niego zębami. ochrzczeni w imię Pana Jezusa. **17** Wtedy kładli **55** A on, pełen Ducha Świętego, patrzył uważnie w na nich ręce, a oni otrzymywali Ducha Świętego. niebo i ujrzał chwałę Boga i Jezusa stojącego po **18** A gdy Szymon zobaczył, że Duch Święty był prawicy Boga. **56** I powiedział: Oto widzę niebiosa udzielany przez nakładanie rąk apostołów, przyniósł otwarte i Syna Człowieczego stojącego po prawicy im pieniądze; **19** Mówiąc: Dajcie i mnie tę moc, aby Boga. **57** A [oni] podnieśli wielki krzyk, zatkali sobie [ten], na kogo nałożę ręce, otrzymał Ducha Świętego. uszy i jednymyślnie się na niego rzucili. **58** Wyrzucili **20** I powiedział mu Piotr: Niech zginą z tobą twoje go poza miasto i kamienowali, a świadkowie złożyli pieniądze, bo sądzłeś, że dar Boży można nabyc swoje szaty u stóp młodzieńca zwanego Saulem. za pieniądze. **21** Nie masz w tej sprawie części ani **59** Tak kamienowali Szczepana, modlącego się tymi udziału, bo twoje serce nie jest prawe przed Bogiem. słowy: Panie Jezu, przyjmij mojego ducha. **60** A **22** Dlatego pokutuj z tej twojej nieprawości i proś upadłszy na kolana, zawała donośnym głosem: Boga, a może ci przebaczy zamysł twego serca. Panie, nie poczytaj im tego za grzech. A gdy to **23** Widzę bowiem, że jesteś [pograżony] w goryczy z tego, co powiedzieliście, mnie nie spotkało. **25** zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. **2** Szczepana zaś pogrzebali bogobójni ludzie i bardzo go opłakiwali. **3** Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów, wywlekał mężczyzn i kobiety i wtrącał ich do więzienia. **4** A ci, którzy się rozproszyli, szli wszędzie, głosząc słowo [Boże]. **5** Filip przybył do miasta Samarii i głosił im Chrystusa. **6** A lud jednymyślnie przyjmował to, co mówił Filip, gdy go słyszeli i widzieli cuda, które czynił. **7** DUCHY nieczyste bowiem wychodzili z donośnym krzykiem z wielu, którzy [je] mieli. Wielu też sparaliżowanych i ułomnych zostało uzdrawionych. **8** I wielka radość zapanowała w tym mieście. **9** A pewien człowiek o imieniu Szymon,

8 A Saul zgodził się na zabicie go. W tym czasie zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. **2** Szczepana zaś pogrzebali bogobójni ludzie i bardzo go opłakiwali. **3** Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów, wywlekał mężczyzn i kobiety i wtrącał ich do więzienia. **4** A ci, którzy się rozproszyli, szli wszędzie, głosząc słowo [Boże]. **5** Filip przybył do miasta Samarii i głosił im Chrystusa. **6** A lud jednymyślnie przyjmował to, co mówił Filip, gdy go słyszeli i widzieli cuda, które czynił. **7** DUCHY nieczyste bowiem wychodzili z donośnym krzykiem z wielu, którzy [je] mieli. Wielu też sparaliżowanych i ułomnych zostało uzdrawionych. **8** I wielka radość zapanowała w tym mieście. **9** A pewien człowiek o imieniu Szymon,

A Saul zgodził się na zabicie go. W tym czasie zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. **2** Szczepana zaś pogrzebali bogobójni ludzie i bardzo go opłakiwali. **3** Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów, wywlekał mężczyzn i kobiety i wtrącał ich do więzienia. **4** A ci, którzy się rozproszyli, szli wszędzie, głosząc słowo [Boże]. **5** Filip przybył do miasta Samarii i głosił im Chrystusa. **6** A lud jednymyślnie przyjmował to, co mówił Filip, gdy go słyszeli i widzieli cuda, które czynił. **7** DUCHY nieczyste bowiem wychodzili z donośnym krzykiem z wielu, którzy [je] mieli. Wielu też sparaliżowanych i ułomnych zostało uzdrawionych. **8** I wielka radość zapanowała w tym mieście. **9** A pewien człowiek o imieniu Szymon,

A Saul zgodził się na zabicie go. W tym czasie zaczęło się wielkie prześladowanie kościoła w Jerozolimie i wszyscy oprócz apostołów rozproszyli się po okolicach Judei i Samarii. **2** Szczepana zaś pogrzebali bogobójni ludzie i bardzo go opłakiwali. **3** Tymczasem Saul niszczył kościół. Wchodził do domów, wywlekał mężczyzn i kobiety i wtrącał ich do więzienia. **4** A ci, którzy się rozproszyli, szli wszędzie, głosząc słowo [Boże]. **5** Filip przybył do miasta Samarii i głosił im Chrystusa. **6** A lud jednymyślnie przyjmował to, co mówił Filip, gdy go słyszeli i widzieli cuda, które czynił. **7** DUCHY nieczyste bowiem wychodzili z donośnym krzykiem z wielu, którzy [je] mieli. Wielu też sparaliżowanych i ułomnych zostało uzdrawionych. **8** I wielka radość zapanowała w tym mieście. **9** A pewien człowiek o imieniu Szymon,

A Saul zgoda

odpowiedział: Jak mogę rozumieć, jeśli mi nikt nie wyjaśni? I zaprosił Filipa, aby wszedł i przy nim usiadł. i zapytaj w domu Judy o Saula z Tarsu, oto bowiem był prowadzony i jak baranek milczący wobec tego, aby się modli. 12 I ujrzał w widzeniu człowieka imieniem Ananiasz, wchodzącego i kładącego na nim rękę, aby odzyskał wzrok. 13 Ananiasz zaś odpowiedział: Panie, który go strzyże, tak on nie otworzył swoich ust. 14 Tutaj także ma słyszałem od wielu, ile zlego wyrządził ten człowiek jego poniżeniu pozbawiono go sądu, a który wypowie twoim świętym w Jerozolimie. 15 Lecz Pan powiedział: Prorok mówi? Sam o sobie czy o kimś innym? 16 do niego: Idź, bo on jest moim wybranym naczyniem, Wtedy Filip otworzył swe usta i zaczynając od tego aby zanieść moje imię do pogan, królów i synów [fragmentu] Pisma, głosił mu Jezusa. 17 A gdy jechali Izraela. 18 Ja bowiem pokażę mu, jak wiele musi droga, przybyli nad jakąś wodę. Wówczas eunuch wycierpieć dla mego imienia. 19 Wtedy Ananiasz powiedział: Oto woda; co stoi na przeszkodzie, żebym poszedł, wszedł do domu, położył na nim ręce i mógł być ochrzczony? 20 I powiedział Filip: Jeśli powiedział: Saulu, bracie, Pan mnie posłał – Jezus, wierzysz z całego serca, możesz. [A on] odpowiedział: który ci się ukazał w drodze, którą jechałeś – żebyś Wierzę, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym. 21 A odzyskał wzrok i został napełniony Duchem Świętym. Kazał więc zatrzymać wóz. Obaj, Filip i eunuch, zeszli 22 I natychmiast spadły z jego oczu jakby łuski, i do wody i ochrzcił go. 23 A gdy wyszli z wody, Duch zaraz przejrzał, wstał i został ochrzczony. 24 A gdy Pański porwał Filipa i eunucha go więcej nie widział, zjadł, odzyskał siły. I Saul przebywał przez kilka dni z uczniami, którzy byli w Damaszku. 25 I zaraz znalazł się w Azocie, a obchodząc wszystkie miasta, w synagogach zaczął głosić Chrystusa, że on jest głosił ewangelię, aż dotarł do Cezarei.

9 A Saul, dysząc jeszcze groźbą i [częcią] mordu wobec uczniów Pana, poszedł do najwyższego kapłana; 26 i prosił go o listy do synagog w Damaszku, aby [mógł], jeśli znalazły tam zwolenników tej drogi, zarówno mężczyzn, jak i kobiety, przyprowadzić ich związanych do Jerozolimy. 27 A gdy jadąc, zbliżył się do Damaszku, nagle olśniła go światłość z nieba. 28 Upadł na ziemię i usłyszał głos, który mówił do niego: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? 29 Wtedy zapytał: Kim jesteś, Panie? A Pan odpowiedział: Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Trudno ci wierzyć przeciw osłeniowi. 30 A [Saul], drżący i bojąc się, powiedział: Panie, co chcesz, abym zrobił? A Pan do niego: Wstań i idź do miasta, a [tam ci] powiedzą, co masz robić. 31 A mężczyźni, którzy byli z nim w drodze, stanęli oniemieli. Słyszeli bowiem głos, lecz nikogo nie widzieli. 32 I podniósł się Saul z ziemi, a gdy otworzył oczy, nikogo nie [mógł] widzieć. Wtedy wzięli go za rękę i zaprowadzili do Damaszku. 33 Trzy dni [nic] nie widział i nie jadł ani nie pił. 34 A w Damaszku był pewien uczeń, imieniem Ananiaszem. I powiedział do niego Pan w widzeniu: Ananiaszu! A on odpowiedział: Oto ja, Panie. 35 A Pan [powiedział] do niego: Wstań i idź na ulicę, którą nazywają Prostą,

Sinem Bożym. 36 A wszyscy, którzy go słuchali, ze zdziwieniem pytali: Czy to nie jest ten, który w Jerozolimie tępiał tych, którzy wzywali tego imienia, i przybył tu po to, aby ich związać i zaprowadzić do naczelnego kapłana? 37 A Saul coraz bardziej się wzmacniał i wprawiał w zakłopotanie Żydów, którzy mieszkali w Damaszku, dowodząc, że ten jest Chrystusem. 38 A po upływie wielu dni Żydzi postanowili go zabić. 39 Saul jednak dowiedział się o ich zasadzce. A strzegli bram we dnie i w nocy, aby go zabić. 40 Lecz uczniowie zabrali go w noc i spuścili w kosz po sznurze przez mur. 41 A gdy Saul przybył do Jerozolimy, usiłował przyłączyć się do uczniów, ale wszyscy się go bali, nie wierząc, że jest uczniem. 42 Lecz Barnaba przyjął go, zaprowadził do apostołów i opowiedział im, jak [on] w drodze ujrzał Pana, który mówił do niego, i jak w Damaszku z odwagą głosił w imieniu Jezusa. 43 I przebywał z nimi w Jerozolimie. 44 Z odwagą też mówił w imieniu Pana Jezusa i rozprawiał z hellenistami, a oni usiłowali go zabić. 45 Bracia jednak dowiedzieli się o tym, wyprawili go do Cezarei i odesłali do Tarsu. 46 A tak kościoły w całej Judei, Galilei i Samarii cieszyły się pokojem, budując się i żyjąc w bojaźni Pańskiej, i rozrastały się przez pociechę Ducha Świętego.

32 I stało się, gdy Piotr odwiedzał wszystkich, że miasta, około godziny szóstej Piotr wszedł na dach, przeszedł też do świętych, którzy mieszkali w Liddzie, aby się modlić. 10 A będąc głodnym, chciał [cos] 33 Spotkał tam pewnego człowieka imieniem Eneasza, zjeść. Gdy zaś przygotowywano [mu posiłek], wpadł w który był sparaliżowany i od ośmiu lat leżał w łóżku. zachwycenie. 11 Zobaczył otwarte niebo i zstępujący 34 I powiedział mu Piotr: Eneaszu, Jezus Chrystus cię na niego jakiś przedmiot, podobny do wielkiego płotnia, uzdrawia. Wstań i zaściel swoje [łóżko]. I natychmiast związany [ze sobą] czterema końcami i spuszczany wstał. 35 A wszyscy mieszkańców Liddy i Saronu ku ziemi. 12 Były w nim wszelkie czworonożne widzieli go i nawrócili się do Pana. 36 Mieszkała [zwierzęta] ziemskie, bestie, gady i ptaki nieba. 13 I też w Jafie pewna uczennica o imieniu Tabita, co odezwała się do niego głos: Wstań, Piotrze, zabijaj i znaczy Dorkas. Jej [życie] wypełnione było dobrymi jedz. 14 A Piotr odpowiedział: Żadną miarą, Panie, bo uczynkami i udzielaniem jałmużny. 37 I stało się w nigdy nie jadłem niczego pospolitego lub nieczystego. tych dniach, że zachorowała i umarła. Obmyto ją 15 Wtedy znowu, po raz drugi dobiegł go głos: Tego, i położono w sali na piętrze. 38 A ponieważ Lidda co Bóg oczyścił, ty nie uważaj za nieczyste. 16 leży blisko Jafy, gdy uczniowie usłyszeli, że jest tam I stało się tak trzy razy. Wówczas ten przedmiot Piotr, posłali do niego dwóch ludzi, prosząc, aby nie został z powrotem wzięty do nieba. 17 A gdy Piotr zwlekał z przyjściem do nich. 39 Wtedy Piotr wstał zastanawiał się, co ma oznaczać widzenie, które miał, i poszedł z nimi, a gdy przeszedł, wprowadzili go oto mężczyźni wysłani przez Korneliausa, dopytawszy do sali na piętrze. Obstąpiły go wszystkie wdowy, się o dom Szymona, stanęły przed bramą; 18 I zawałali, płacząc i pokazując tuniki i płaszcz, które Dorkas im pytając, czy tam przebywa Szymon, zwany Piotrem. robiła, gdy była z nimi. 40 A Piotr wygonił wszystkich, 19 A gdy Piotr rozmyślał o tym widzeniu, powiedział klęknął i modlił się. Potem zwrócił się do zmarłej i do niego Duch: Szukaj, cię trzej mężczyźni. 20 powiedział: Tabito, wstań! A ona otworzyła oczy i Dlatego wstań, zejdź i idź z nimi bez wahania, bo ja zobaczywszy Piotra, usiadła. 41 [On] podał jej rękę i ich posłałem. 21 Wtedy Piotr zszedł do mężczyzn, podniósł ją, a zawaławszy świątymi i wdowami, pokazał którzy zostali do niego posłani przez Korneliausa, ją żywą. 42 I rozniosło się to po całej Jafie, i wielu i powiedział: Ja jestem tym, którego szukacie. Z uwierzyło w Pana. 43 Piotr zaś został przez wiele dni jakiego powodu przyszliście? 22 A oni odpowiedzieli: w Jafie u niejakiego Szymona, garbarza.

10 A w Cezarei był pewien człowiek imieniem

Korneliusz, setnik z oddziału zwanego Italiskim; 2 Pobożny i bojący się Boga wraz z całym swoim domem. Dawał on wielkie jałmużny ludowi i zawsze modlił się do Boga. 3 Około dziewiątej godziny dnia ujrzał wyraźnie w widzeniu anioła Boga, który przeszedł do niego i powiedział: Korneliuszu! 4 A on uważnie patrzył na niego i będąc przestraszonym, zapytał: Co, Panie? I odpowiedział mu: Twoje modlitwy i jałmużny dotarły przed oblicze Boga jako przypomnienie. 5 Dlatego teraz poślij mężczyzn do Jafy i sprowadź Szymona, zwanego Piotrem. 6 Zatrzymał się on u pewnego Szymona, garbarza, który ma dom nad morzem. On ci powie, co masz robić. 7 A gdy anioł, który mówił z Korneliuszem, odszedł, [ten] zawała dwóch swoich sług i pobożnego żołnierza spośród tych, którzy stale mu posługiwali; 8 I opowiedziały im wszystko, posłał ich do Jafy. 9 A nazajutrz, gdy byli w drodze i zbliżali się do

Setnik Korneliusz, człowiek sprawiedliwy i bojący się Boga, mający dobre świadectwo od całego narodu żydowskiego, w widzeniu otrzymał przez świętego anioła polecenie, aby cię wezwała do swego domu i wysłuchała twoich słów. 23 Wtedy zawała ich do domu i udzielił gościń. A następnego dnia Piotr wyruszył z nimi i niektórzy bracia z Jafy towarzyszyli mu. 24 A nazajutrz weszli do Cezarei. Korneliusz zaś czekał na nich, zawaławszy swoich krewnych i bliskich przyjaciół. 25 A gdy Piotr wchodził, Korneliusz wyszedł mu naprzeciw, padł mu do nóg i oddał [mu] poklon. 26 Lecz Piotr podniósł go, mówiąc: Wstań, ja też jestem człowiekiem. 27 A rozmawiając z nim, wszedł i zastał wielu zebranych. 28 I powiedział do nich: Wiecie, że nie wolno Żydom przestawać z cudzoziemcem albo przychodzić do niego. Lecz Bóg mi pokazał, żebym żadnego człowieka nie nazywał pospolitym lub nieczystym. 29 Dlatego też, będąc wezwany, przeszedłem bez sprzeciwu. Pytam więc: Dlaczego mnie wezwaliście? 30 A Korneliusz odpowiedział:

Cztery dni temu pościłem aż do tej godziny, a gdy Boże. 2 A gdy Piotr przybył do Jerozolimy, spierali się o godzinie dziewiątej modliliem się w swoim domu, z nim ci, którzy pochodzili z obrzezania; 3 Mówiąc: stanął przede mną [pewien] mąż w jasnej szacie; Wszedłeś do ludzi nieobrzecanych i jadłeś z nimi. 4 31 I powiedział: Korneliuszu, twoja modlitwa została Wtedy Piotr zaczął po kolei im wyjaśniać: 5 Będąc w wysłuchana, a twoje jałmużny dotarły przed oblicze mieście Jafie, modliliem się i w zachwytceniu mialem Boga jako przypomnienie. 32 Dlatego poślij do Jafy i widzenie – jakiś przedmiot zstępujący, jakby wielkie wezwi Szymona, zwanego Piotrem. Zatrzymał się płotno, za cztery rogi [uwiązane i] spuszczone z on w domu Szymona, garbarza, nad morzem. Gdy nieba, i dotarło aż do mnie. 6 Wpatrywszy się w nie przyjdzie, będzie z tobą mówić. 33 Natychmiast uważnie, przyjrzałem się i zobaczyłem czworożne więc posałem po ciebie, a ty dobrze zrobileś, że [zwierzęta] ziemskie, bestie, gady i ptaki nieba. 7 I przyszedłeś. A teraz jesteśmy [tu] wszyscy obecni usłyszałem głos mówiący do mnie: Wstań, Piotrze, przed Bogiem, aby słuchać wszystkiego, co ci Bóg zabijaj i jedz. 8 I odpowiedziałem: Żadną miara, nakazał. 34 Wtedy Piotr otworzył usta i powiedział: Panie, bo nigdy niczego pospolitego lub nieczystego Prawdziwie dostrzegam, że Bóg nie ma względu na nie wziąłem do ust. 9 Wtedy głos z nieba odezwał osoby; 35 Ale w każdym narodzie miły jest mu ten, kto się po raz drugi: Tego, co Bóg oczyścił, nie uważaj się go boi i czyni to, co sprawiedliwe. 36 [A jeśli chodzi za nieczyste. 10 A to się stało trzy razy, po czym to o] słowo, które posłał synom Izraela, zwiąstując wszystko zostało wciagnięte z powrotem do nieba. 11 pokój przez Jezusa Chrystusa, który jest Panem I zaraz trzej mężczyźni posłani do mnie z Cezarei wszystkich; 37 Wy wiecie, co się działa w całej Judei, stanieś przed domem, w którym byłem. 12 I powiedział poczawszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan; 38 mi Duch, abym z nimi poszedł bez wahania. Szło Jak Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą Jezusa z też ze mną tych sześciu braci i weszliśmy do domu Nazaretu, który chodził, czyniąc dobrze i uzdrawiając tego człowieka. 13 On nam opowiedział, jak ujrzał wszystkich opanowanych przez diabła, bo Bóg był z w swoim domu anioła, który stanął i powiedział do nim. 39 A my jesteśmy świadkami tego wszystkiego, niego: Poślij ludzi do Jafy i przywołaj Szymona, co czynił w ziemi judzkiej i w Jerozolimie. Jego to zwanego Piotrem. 14 On ci powie słowa, przez które zabili, zawiesiwszy na drzewie. 40 Jego [też] wskrzesił będziesz zbawiony, ty i cały twój dom. 15 A gdy Bóg trzeciego dnia i sprawił, żeby się objawił; 41 Nie zacząłem mówić, zstąpił na nich Duch Święty, tak jak całemu ludowi, ale świadkom przedtem wybranym na nas na początku. 16 I przypomniałem słowo Pana, przez Boga, nam, którzy z nim jedliśmy i piliśmy po gdy powiedział: Jan chrzcił wodą, ale wy będziecie jego zmartwychstaniu. 42 Nakazał nam też głosić ochrzczeni Duchem Świętym. 17 Jeśli więc Bóg dał ludowi i świadczyć, że on jest ustanowionym przez im ten sam dar co nam, którzy uwierzyliśmy w Pana Boga sędzią żywych i umarłych. 43 Temu wszyscy Jezusa Chrystusa, kim ja jestem, abym mógł zabronić prorocy wydają świadectwo, że przez jego imię każdy, Bogu? 18 A usłyszawszy to, uspokoili się i chwalili kto w niego wierzy, otrzyma przebaczenie grzechów. Boga, mówiąc: A więc i pogonem dał Bóg pokutę ku 44 A gdy jeszcze Piotr mówił te słowa, Duch Święty życiu. 19 Lecz ci, których rozproszyło prześladowanie, zstąpił na wszystkich słuchających tej mowy. 45 I jakie wybuchło z powodu Szczepana, dotarli aż do zdziwili się ci wierzący pochodzący z obrzezania, Fenicji, na Cypr i do Antiochii, nie głosząc słowa którzy przyszli z Piotrem, że dar Ducha Świętego [Bożego] nikomu, tylko Żydom. 20 A niektórzy z nich, został wylany także na pogon. 46 Słyszeli ich bowiem mężczyźni z Cypru i Cyreny, gdy przybyli do Antiochii, mówiących językami i wielbiących Boga. Wtedy Piotr mówili do hellenistów, głosząc Pana Jezusa. 21 I się odezwał: 47 Czy ktoś może odmówić wody, żeby była z nimi ręka Pana, a wielka ich liczba uwierzyła byli ochrzczeni ci, którzy otrzymali Ducha Świętego i nawróciła się do Pana. 22 I wieść o nich dotarła jak i my? 48 I nakazał ochrzcić ich w imię Pana. I do uszu kościoła, który był w Jerozolimie. I posłano prosili go, aby [u nich] został kilka dni.

Barnabę aż do Antiochii. 23 Gdy tam przybył i ujrzał łaskę Boga, uradował się i zachęcał wszystkich, aby zgodnie z postanowieniem serca trwali przy Panu.

11 Apostołowie i bracia, którzy byli w Judei, usłyszeli, że również poganie przyjęli słowo

24 Był to bowiem mąż dobry, pełen Ducha Świętego Rode, aby nasłuchiwać: 14 Gdy poznała głos Piotra, z i wiary. I przybyło Panu mnóstwo [ludzi]. 25 Potem radości nie otworzyła bramy, lecz pobiegła i oznać miła, Barnaba udał się do Tarsu, aby szukać Saula. 26 że Piotr stoi przed bramą. 15 A oni powiedzieli do A gdy go znalazł, przyprowadził go do Antiochii. niej: Oszalała! Jednak ona twierdziła, że tak jest Przez cały rok zbierali się z tym kościołem i nauczali istotnie. Odpowiedzieli: To jego anioł. 16 Piotr zaś wielu [ludzi]. W Antiochii też po raz pierwszy uczniów nie przestał pukać. A gdy otworzyli, zobaczyli go i nazwano chrześcijanami. 27 A w tych dniach przybyli zdumiali się. 17 A dawszy im ręką znak, aby zamilkli, z Jerozolimy do Antiochii prorocy. 28 I jeden z nich, opowiedział im, jak Pan wyprrowadził go z więzienia, i imieniem Agabos, powstał i oznać miła przez Ducha, powiedział: Powiadomcie o tym Jakuba i braci. Potem że w całej ziemi nastanie wielki głód. Nastał on za wyszedł i udał się w inne miejsce. 18 A gdy nastąpił cesarza Klaudiusza. 29 Wtedy uczniowie, każdy z dzień, powstało niemałe poruszenie wśród żołnierzy nich według swoich możliwości, postanowili posłać [z powodu tego], co się stało z Piotrem. 19 Herod pomoc do braci, którzy mieszkali w Judei. 30 Tak też zaś poszukiwał go, a gdy go nie znalazł, przesłuchał zrobili, posyłając [ja] starszym przez ręce Barnaby i strażników i kazal ich stracić. Potem wyjechał z Judei Saula.

12 W tym czasie król Herod zaczął gnebić niektórych [członków] kościoła. **2** I zabił mieczem Jakuba, brata Jana. **3** Widząc, że to podobało się Żydom, postanowił schwytać także Piotra. A były to dni Przaśników. **4** Kiedy go schwytał, wrącił go do więzienia i oddał pod straż szesnastu żołnierzom, zamierzając po [święcie] Paschy wydać go ludowi. **5** Strzeżono więc Piotra w więzieniu, a kościół nieustannie modlił się za niego do Boga. **6** A tej nocy, kiedy Herod miał go wydać, Piotr spał między dwoma żołnierzami, związany dwoma łańcuchami, a przed drzwiami strażnicy strzegły więzienia. **7** Wtedy zjawił się im Duszenny i powiedział: „Rano o świcie zagniewany na mieszkańców Tyru i Sydonu. Lecz oni jednomyślnie przyszli do niego, zjednali sobie Blasta, podkomorzego królewskiego, i prosili o pokój, ponieważ ich kraj zaopatrywał się w żywność [z ziemi] królewskich. **21** W wyznaczonym dniu Herod ubrany w szaty królewskie zasiadł na tronie i wygłosił do nich mowę. **22** A lud wołał: Głos Boga, a nie człowieka! **23** W tej chwili uderzył go anioł Pana, dlatego że nie oddał chwały Bogu, i wyzionął ducha, stoczyony przez robactwo. **24** A słowo Pana rozrastało się i rozmnażało. **25** Barnaba zaś i Saul po wykonaniu posługi wrócili z Jerozolimy, zabierając ze sobą Jana, którego nazywano Markiem.

Piotra w bok i obudził go, mówiąc: Wstań szybko. **13** A w kościele w Antiochii byli pewni prorocy i nauczyciele: Barnaba, Szymon, zwany Nigrem, Lucjusz Cyrenejczyk i Manaen, który wychowywał się z tetrarchą Herodem, i Saul. **2** A gdy jawnie pełnili mną. **9** [Piotr] więc wyszedł i udał się za nim, a służbę Panu i pościli, powiedział [im] Duch Święty: nie wiedział, że to, co się działo za sprawą anioła, Odlączęcie mi Barnabę i Saula do dzieła, do którego ich działo się naprawdę, lecz sądził, że to widzenie. **10** A powołałem. **3** Wtedy po poście i modlitwie nałożyli na gdy minęły pierwszą i drugą straż, doszli do żelaznej nich ręce i wyprawili ich. **4** A oni, posłani przez Ducha bramy, która prowadzi do miasta, a ta sama się przed Świętego, przybyli do Seleucji, a stamtąd odpłynęli na nimi otworzyła. Kiedy wyszli i przeszli jedną ulicę, Cypr. **5** Gdy dotarli do Salaminy, głosili słowo Boże w natychmiast anioł odstąpił od niego. **11** Kiedy Piotr synagogach żydowskich. Mieli też [ze sobą] Jana do doszedł do siebie, powiedział: Teraz wiem na pewno, pomocy. **6** A kiedy przeszli wyspę aż do Pafos, spotkali że Pan послał swego anioła i wyrwał mnie z ręki tam pewnego czarownika, fałszywego proroka, Żyda Heroda i z tego wszystkiego, czego oczekiwali lud imieniem Bar-Jezus; **7** KTóry należał do otoczenia żydowski. **12** Gdy to sobie uświadomił, przyszedł do prokonsula Sergiusza Pawła, człowieka roztropnego. domu Marii, matki Jana, którego nazywano Markiem, On to, wezwawszy Barnabę i Saula, pragnął słuchać gdzie wielu zebrało się na modlitwie. **13** I zapukał Piotr słowa Bożego. **8** Lecz sprzeciwił się im Elimas, do drzwi w bramie, i wyszła dziewczyna imieniem czarownik – tak bowiem tłumaczy się jego imię –

usilując odwieść prokonsula od wiary. 9 Wtedy Saul, 28 Chociaż nie znaleźli [w nim] żadnego powodu, żeby [zwany] też Pawłem, napełniony Duchem Świętym, skazać go na śmierć, prosili Piłata, aby go stracił. 29 A spojrzał na niego uważnie; 10 I powiedział: O, synu gdy wykonali wszystko, co było o nim napisane, zdjęli diabła, pełny wszelkiego podstępów i przewrotności, go z drzewa i złożyli w grobie. 30 Lecz Bóg wskrzesił nieprzyjaciela wszelkiej sprawiedliwości! Czy nie go z martwych. 31 A on przez wiele dni był widziany przestaniec wykrzywiać prostych dróg Pana? 11 Oto przez tych, którzy razem z nim przeszli z Galilei do teraz ręka Pana na tobie: oślepnesz i nie będziesz Jerozolimy, a [teraz] są jego świadkami przed ludem. widział słońca przez [pewien] czas. I natychmiast 32 I my głosimy wam [dobrą nowinę] o obietnicy ogarnęły go mrok i ciemność, i chodząc wokoło, szukał złożonej ojcom; 33 Że Bóg wypełnił ją wobec nas, ich kogoś, kto by go poprowadził za rękę. 12 Wtedy dzieci, wskrzeszając Jezusa, jak też jest napisane prokonsul, widząc, co się stało, uwierzył, zdumiewając w psalmie drugim: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie się nauką Pana. 13 A [Paweł] i jego towarzysze dziś zrodziłem. 34 A to, że go wskrzesi z martwych, opuściły Pafos i przybyły do Perge w Pamfilii. Jan zaś aby już nigdy nie uległ zniszczeniu, tak wyraził: Dam odłączyl się od nich i wrócił do Jerozolimy. 14 A oni wam pewne miłosierdzia Dawida. 35 Dlatego w innym opuścili Perge, dotarli do Antiochii Pizydyjskiej, a w miejscu mówi: Nie dasz twemu Świętemu doznać dzień szabatu weszli do synagogi i usiedli. 15 Po zniszczeniu. 36 Dawid bowiem [za] swego pokolenia odczytaniu Prawa i Proroków przełożeni synagogi służył woli Boga, zasnął i został przyłączony do posłań do nich z prośbą: Mężowie bracia, jeśli macie swoich ojców, i doznał zniszczenia. 37 Lecz ten, jakieś słowo zachęty dla ludu, to mówcie. 16 Wtedy którego Bóg wskrzesił, nie doznał zniszczenia. 38 Paweł wstał, dał im ręką znak i powiedział: Mężowie Niech więc będzie wam wiadomo, mążowie bracia, Izraelici i wy, którzy boicie się Boga, słuchajcie. 17 Bóg że przez niego zwiastuje się wam przebaczenie tego ludu Izraela wybrał naszych ojców i wywyższył grzechów; 39 I przez niego każdy, kto uwierzy, jest lud, gdy był na obczyźnie w ziemi Egipcie i wyprowadził usprawiedliwiony we wszystkim, w czym nie mogliście go z niej wyciągniętym ramieniem. 18 Przez około być usprawiedliwieni przez Prawo Mojżesza. 40 czterdzieści lat znośić ich obyczaje na pustyni. 19 Uważajcie więc, aby nie spotkało was to, co zostało A gdy wytępił siedem narodów w ziemi Kanaan, powiedziane u Proroków: 41 Patrzcie, szydlercy, rozdzielił przez losowanie między nich ich ziemię. 20 dziwicie się i przepadnijcie, bo ja za waszych dni A potem przez około czterysta pięćdziesiąt lat dawał dokonuję działa, w które nie uwierzycie, choćby wam [im] sędziów, aż do proroka Samuela. 21 Później ktoś [o nim] opowiedział. 42 A kiedy wychodzili z prosili o króla. I na czterdzieści lat dał im Bóg Saula, synagogi żydowskiej, poganie prosili ich, aby również syna Kisza, męża z pokolenia Beniamina. 22 A kiedy w następny szabat głosili im te same słowa. 43 go odrzucił, wzbudził im na króla Dawida, o którym Kiedy zgromadzenie się rozeszło, wielu Żydów i dał świadectwo w słowach: Znalazłem Dawida, syna pobożnych prozelitów poszło za Pawłem i Barnabą, Jessego, męża według mego serca, który wypełni całą którzy w rozmowie radzili im, aby trwały w łasce moją wolę. 23 Z jego potomstwa, zgodnie z obietnicą, Boga. 44 A w następny szabat niemal całe miasto Bóg wzbudził Izraelowi Zbawiciela, Jezusa. 24 Przed zebral się, aby słuchać słowa Bożego. 45 Kiedy jego przyjściem Jan głosił chrzest pokuty całemu Żydzi zobaczyli tłumy, pełni zawiści sprzeciwiali się ludowi Izraela. 25 A gdy Jan dopełniał [swego] biegu, słowom Pawła, występując przeciwko nim i bliźniąc. powiedział: Za kogo mnie uważacie? Nie jestem nim. 46 A Paweł i Barnaba powiedzieli odważnie: Wam Ale idzie za mną ten, któremu nie jestem godny najpierw miało być zwiastowane słowo Boże. Skoro rozwijać obuwia na nogach. 26 Mężowie bracia, jednak je odrzucacie i uważacie się za niegodnych synowie rodu Abrahama i ci z was, którzy boją się życia wiecznego, zwracamy się do pagan. (aiōnios Boga, do was zostało posłane słowo o tym zbawieniu. 27 Mieszkańcy Jerozolimy bowiem i ich przełożeni, nie 47 Tak bowiem nakazał nam Pan: Ustanowiłem cię światością dla pagan, abyś był zbawieniem aż po znając tego [Jezusa] ani głosów proroków, które są krańce ziemi. 48 Kiedy poganie to usłyszeli, radowali czytane w każdy szabat, wypełnili je, osądzając go. się i wielbili słowo Pańskie, a uwierzyli wszyscy,

którzy byli przeznaczeni do życia wiecznego. (αιῶνις g166) 49 I słowo Pańskie rozchodziło się po całej krainie. 50 A Żydzi podburzali pobożne i poważane kobiety oraz znaczących [obywateli] miasta, wzniecili prześladowanie Pawła i Barnaby i wypędzili ich ze swoich granic. 51 A oni, strasznawszy na nich pył ze swoich nóg, przyszli do Ikonium. 52 Uczniowie zaś byli pełni radości i Ducha Świętego.

14 W Ikonium również weszli do synagogi żydowskiej i mówili tak, że uwierzyła wielka liczba Żydów i Greków. 2 Lecz Żydzi, którzy nie uwierzyli, podburzyli i rożątrzyli serca pagan przeciwko braciom. 3 I byli tam przez długi czas, odważnie mówiąc w Panu, który dawał świadectwo słowu swojej łaski, sprawiając, że przez ich ręce dokonywały się znaki i cuda. 4 I mieszkańców miasta podzielili się: jedni byli z Żydami, a drudzy z apostołami. 5 Kiedy jednak wszczął się rozruch zarówno wśród pagan, jak i Żydów wraz z przełożonymi, i chcieli ich znieważyć, i ukamienować; 6 Dowiedzieli się o tym i uciekli do miast Likonii: do Listry i Derbe oraz w ich okolice; 7 I tam głosili ewangelię. 8 A w Listrze był pewien człowiek o bezwładnych nogach, chromy już w łonie swojej matki i nigdy nie chodził. 9 Słuchał on przemawiającego do niemałych sporów i zatargów między nimi a Pawła, który przyglądając mu się uważnie i widząc, że ma wiarę, aby zostać uzdrawionym; 10 Powiedział oraz jeszcze kilku z nich pójdu w sprawie tego donośnym głosem: Stai prosto na nogach! A on sporu do apostołów i starszych do Jerozolimy. 3 zerwał się i zaczął chodzić. 11 A ludzie, widząc, co uczynił Paweł, zaczęli wołać po likaoński: Bogowie przybrali postać ludzi i zstąpili do nas! 12 I nazwali Jowiszem, a Pawła Merkurym, ponieważ on był głównym mówcą. 13 Wtedy kapłan [ze świętyni] Jowisza, która była przed miastem, przyprowadził ofiarę. 14 Gdy usłyszel o tym apostołowie Barnaba i Paweł, rozdarli swoje szaty i wpadli między tłum, woając; 15 Ludzie, co robicie? My też jesteśmy więc, aby rozstrzygnąć tę sprawę. 7 A gdy był wielki ludźmi, podlegamy tym samym doznaniom co wy. Głosimy wasm, abyście się odwróciли od tych marności do Boga żywego, który stworzył niebo, ziemię, morze i wszystko, co się w nich znajduje. 16 Za czasów ewangelii i uwierzyli. 8 A Bóg, który zna serca, wydał minionych pozwalał on, aby wszystkie narody chodziły im świadectwo, dając im Ducha Świętego, tak samo własnymi drogami. 17 Nie przestawał jednak dawać o jak nam. 9 I nie uczynił [żadnej] różnicy między nami a sobie świadectwa, czyniąc dobrze. Zsyłał nam z nieba nimi, oczyszczając przez wiarę ich serca. 10 Dlaczego deszcz i urodzajne lata, karmił nas i napelniał radością,

nasze serca. 18 Tymi słowami ledwie powstrzymali lud od złożenia im ofiary. 19 Tymczasem z Antiochii i Ikonium nadeszli Żydzi, którzy namówiwszy lud, ukamienowali Pawła i wywlekl go za miasto, myśląc, że umarł. 20 Lecz gdy otoczyli go uczniowie, podniósł się i wrócił do miasta, a nazajutrz udał się z Barnabą do Derbe. 21 Kiedy głosili ewangelię temu miastu i pozyskali wielu uczniów, wrócili do Listry, Ikonium i do Antiochii; 22 Umacniając dusze uczniów i zachęcając do trwania w wierze, [mówili], że przez wiele utrapień musimy wejść do królestwa Bożego. 23 A gdy w każdym kościele ustanowili starszych, modląc się i poszcząc, powierzyli ich Panu, w którego uwierzyli. 24 Potem przeszli przez Pizydię i przybyli do Pamfilii. 25 I opowiedziawszy słowo Boże w Perge, zeszli do Attalii. 26 Stamądą popłynęli do Antiochii, gdzie [przedtem] zostali poruczeni łasce Boga do dzieła, które wykonali. 27 A gdy tam przyszli i zebrali kościół, opowiedzieli, co Bóg przez nich uczynił i jak otworzył paganom drzwi wiary. 28 I mieszkali tam dość długo z uczniami.

15 A niektórzy przybysze z Judei nauczali braci: Jeśli nie zostaniecie obrzezani według zwyczaju Mojżesza, nie możecie być zbawieni. 2 Kiedy doszło do niemałych sporów i zatargów między nimi a Pawłem i Barnabą, postanowili, że Paweł i Barnaba Wyprawieni przez kościół, szli przez Fenicję i Samarię, opowiadając o nawróceniu pagan, czym sprawili Jerozolimy, zostali przyjęci przez kościół, apostołów i starszych. I opowiedzieli o wszystkim, czego Bóg faryzeuszy, którzy uwierzyli, powstali i powiedzieli: do wrót woły i wieńce i razem z ludem chciał złożyć Trzeba ich obrzezać i nakazać, żeby zachowywali Prawo Mojżesza. 6 Apostołowie i starsi zebrali się przed miastem, przyprowadził przez nich dokonał. 5 Lecz niektórzy ze stronnictwa spór [o to], Piotr powstał i powiedział do nich: Mężowie do wrót woły i wieńce i razem z ludem chciał złożyć faryzeuszy, którzy uwierzyli, powstali i powiedzieli: ofiarę. 14 Gdy usłyszel o tym apostołowie Barnaba i Paweł, rozdarli swoje szaty i wpadli między tłum, Prawo Mojżesza. 6 Apostołowie i starsi zebrali się woając; 15 Ludzie, co robicie? My też jesteśmy więc, aby rozstrzygnąć tę sprawę. 7 A gdy był wielki ludźmi, podlegamy tym samym doznaniom co wy. Głosimy wasm, abyście się odwróciли od tych marności do Boga żywego, który stworzył niebo, ziemię, morze i wszystko, co się w nich znajduje. 16 Za czasów ewangelii i uwierzyli. 8 A Bóg, który zna serca, wydał minionych pozwalał on, aby wszystkie narody chodziły im świadectwo, dając im Ducha Świętego, tak samo własnymi drogami. 17 Nie przestawał jednak dawać o jak nam. 9 I nie uczynił [żadnej] różnicy między nami a sobie świadectwa, czyniąc dobrze. Zsyłał nam z nieba nimi, oczyszczając przez wiarę ich serca. 10 Dlaczego deszcz i urodzajne lata, karmił nas i napelniał radością, więc teraz wystawiacie Boga na próbę, wkładając

na kark uczniów jarzmo, którego ani nasi ojcowie, zwołały zgromadzenie i oddali list. 31 Gdy [go] ani my nie mogliśmy udźwignąć? 11 Lecz wierzymy, przeczytali, uradowali się z tego pocieszenia. 32 że przez łaskę Pana Jezusa Chrystusa będziemy A Juda i Sylas, którzy również byli prorokami, w zbawieni, tak samo i oni. 12 I całe zgromadzenie licznych mowach zachęcali i umacniali braci. 33 A umilkło, a [potem] słuchali Barnaby i Pawła, którzy gdy przebywali [tam] jakiś czas, zostali odprawieni z opowiadałi, jak wielkie znaki i cuda Bóg uczynił przez [życzeniem] pokoju od braci do apostołów. 34 Lecz nich wśród pagan. 13 A gdy i oni umilkli, odezwała się upodobało się Sylasowi tam pozostać. 35 Również Jakub: Mężowie bracia, posłuchajcie mnie. 14 Szymon Paweł i Barnaba przebywali w Antiochii, nauczając i powiedział, jak najpierw Bóg wejrzał na pagan, aby głosząc z wieloma innymi słowo Pana. 36 Po kilku [z nich] wybrać lud dla swego imienia. 15 A z tym dniach Paweł powiedział do Barnaby: Wróćmy i się zgadzają słowa proroków, jak jest napisane: 16 odwiedźmy naszych braci we wszystkich miastach, w Potem powróćę i odbuduję upadły przybytek Dawida; których głosiliśmy słowo Pańskie, [aby zobaczyć], jak odbuduję jego ruiny i wzniósę go; 17 Aby ludzie, się mają. 37 Barnaba chciał również wziąć ze sobą którzy pozostali, szukali Pana, i wszystkie narody, Jana, zwanego Markiem. 38 Ale Paweł nie chciał nad którymi wzywane jest moje imię – mówi Pan, zabrać ze sobą tego, który odszedł od nich w Pamfilii i który to wszystko sprawia. 18 Znane są Bogu od nie uczestniczył z nimi w tej pracy. 39 I doszło [między wieków wszystkie jego sprawy. (alön g165) 19 Dlatego nim] do ostrej kłótni, tak że się rozdzieliли: Barnaba uważam, że nie należy czynić trudności tym spośród wziął ze sobą Marka i popłynął na Cypr; 40 Paweł pagan, którzy się nawracają do Boga; 20 Ale napisać zaś wybrał sobie Sylasa i wyruszył, polecony przez im, aby wstrzymywali się od splugawienia bożków, od braci łasce Boga. 41 I przechodził Syrię i Cylicję, nierządu, od tego, co uduszone, i od krwi. 21 Mojżesz umacniając kościół.

bowiem od dawien dawna ma w każdym mieście takich, którzy go głoszą, gdyż w synagogach co szabat czytają go. 22 Wtedy apostołowie i starsi wraz z całym kościołem uznali za słuszne posłać do Antiochii z Pawłem i Barnabą wybranych spośród siebie ludzi: Judę, zwanego Barsaba, i Sylasa, przodujących wśród braci. 23 Posłali przez nich [takie pismo]: Apostołowie, starsi i bracia przesyłają pozdrowienia braciom pochodząącym z pagan, którzy są w Antiochii, Syrii i Cylicji. 24 Ponieważ słyszeliśmy, że pewni ludzie wyszli od nas i zaniepokoili was słowami, i wzburzyli wasze dusze, mówiąc, że musicie zostać obrzezani i zachowywać prawo, czego im nie przykazaliśmy; 25 Zgromadzeni jednomyślnie, postanowiliśmy posłać do was wybranych ludzi wraz z naszymi umiłowanymi Barnabą i Pawłem; 26 Ludźmi, którzy poświęcili swoje życie dla imienia naszego Pana Jezusa Chrystusa. 27 Dlatego posłaliśmy Judę i Sylasa, którzy powtórzą wam ustnie to samo. 28 Uznał bowiem Duch Święty za słuszne, i my też, nie nakładać na was żadnego ciężaru oprócz tego, co konieczne. 29 Wstrzymujcie się od [ofiary] składanych bożkom, od krwi, od tego, co uduszone, i od nierządu. Dobrze uczynicie, jeśli będziecie się tego wystrzegać. Bywajcie zdrowi. 30 Tak więc oni, będąc odprawieni, przybyli do Antiochii,

16 Przybył do Derbe i Listry. A oto był tam pewien uczeń imieniem Tymoteusz, syn pewnej Żydówki, która uwierzyła, ojca natomiast Greka. 2 Bracia z Listry i Ikonium dawali o nim [dobre] świadectwo. 3 Paweł chciał go zabrać ze sobą, więc obrzezał go ze względu na Żydów, którzy mieszkali w tamtych stronach. Wszyscy bowiem wiedzieli, że jego ojciec był Grekiem. 4 A gdy chodzili po miastach, przekazywali im nakazy ustanowione przez apostołów i starszych w Jerozolimie, których mieli przestrzegać. 5 I tak kościoły utwierdzały się w wierze i każdego dnia wzrastały liczebnie. 6 Gdy przeszli Frygię i krainę galacką, Duch Święty zabronił im głosić słowo [Boże] w Azji. 7 Gdy przybyli do Myzji, próbowali pójść do Bitynii, ale im Duch nie pozwolił. 8 Przeszli więc Myzję i zeszli do Troady. 9 I w nocy Paweł miał widzenie: jakiś Macedończyk stał i prosił go: Przepraw się do Macedonii i pomóż nam! 10 Zaraz po tym widzeniu staraliśmy się wyruszyć do Macedonii, będąc tego pewni, że Pan nas powołał, abyśmy im głosili ewangelię. 11 Odpływawszy więc z Troady, zdążaliśmy wprost do Samotraki, a nazajutrz do Neapolu; 12 Stamtąd zaś do Filippi, [rzymskiej] kolonii i głównego miasta tej części Macedonii, i zostaliśmy w tym mieście przez kilka dni. 13 A

w dzień szabatu wyszliśmy za miasto nad rzekę, dom. 32 I głosili słowo Państkie jemu i wszystkim jego gdzie zwykle odbywały się modlitwy. Usiedliśmy i domownikom. 33 Tej samej godziny w nocy wziął [ich rozmawialiśmy z kobietami, które się [tam] zeszły. ze sobą], obmył ich rany i natychmiast się ochrzcił, 14 Przysłuchiwała się [temu] też pewna bogobojna on i wszyscy jego [domownicy]. 34 Wprowadził ich kobieta, imieniem Lidia, z miasta Tiatyry, sprzedająca do swego domu, zastawił [przed nimi] stół i weselił purpurę, której to serce otworzył Pan, aby uważnie się, uwierzywszy Bogu z całym swoim domem. 35 słuchała tego, co mówił Paweł. 15 A gdy została Kiedy nastąpił dzień, pretorzy posłali służbę miejską ze ochrzczona razem ze swoim domem, poprosiła: Jeśli słowami: Zwolnij tych ludzi. 36 I strażnik więzienia uznaliście mnie za wierną Panu, wejdźcie do mojego oznajmił Pawłowi: Pretorzy przysłali [polecenie], żeby domu i zamieszkajcie w nim. I wymogła to na nas. was wypuścić. Teraz więc wyjdźcie i idźcie w pokoju. 16 I stało się, gdy szliśmy na modlitwę, że zabiegła 37 Lecz Paweł powiedział do nich: Publicznie, bez nam [drogi] pewna dziewczyna, która miała ducha sądu biczovali i wrzącili do więzienia nas, obywatele wieszczonego i swoimi wróżbami przynosiła wielki rzymiskich, a teraz potajemnie nas wyrzucają? Nic dochód swoim panom. 17 A chodząc za Pawłem i za z tego! Niech sami przyjdą i wyprowadzą nas. 38 nami, wołała: Ci ludzie są slugami Boga Najwyższego Słudzy miejscy przekazali te słowa pretorom. A gdy i zwiąstują nam drogę zbawienia. 18 A robila to przez [tamci] usłyszeli, że są Rzymianami, przestraszyli się. wiele dni. Lecz Paweł, bolejąc nad tym, odwrócił się i 39 Przyszli, przeprosili ich i wyprowadziszy, prosili, powiedział do ducha: Rozkazuję ci w imię Jezusa aby opuścili miasto. 40 Kiedy wyszli z więzienia, Chrystusa, abyś z niej wyszedł. I w tej chwili wyszedł. wstępili do [domu] Lidii, a gdy zobaczyli się z braćmi, 19 Gdy jej panowie zobaczyli, że przepadła nadzieja pocieszyli ich i odeszli.

ich zysku, schwytali Pawła i Sylasa, zawlekli ich na rynek przed władzę; 20 Stawili ich przed pretoram i powiedzieli: Ci ludzie, którzy są Żydami, sieją zamęt w naszym mieście. 21 I głoszą zwyczaje, których nam, jako Rzymianom, nie wolno przyjmować ani zachowywać. 22 I wystąpił tłum przeciwko nim, a pretorzy zdarli z nich szaty i kazali wychłostać [ich] rózgami. 23 Po wymierzeniu wielu razów wrzącili [ich] do więzienia, przykazując strażnikowi, żeby ich dobrze pilnował. 24 Otrzymawszy taki rozkaz, wrzącili ich do wewnętrznego lochu, a ich nogi zakuli w dyby. 25 O północy Paweł i Sylas modlili się i śpiewem chwalili Boga, a więźniowie słyszeli ich. 26 Nagle powstało silne trzęsienie [ziemi], tak że zachwiały się fundamenty więzienia. I natychmiast otworzyły się wszystkie drzwi i wszystkim rozwiały się więzy. 27 A gdy strażnik więzienia obudził się i zobaczył otwarte drzwi więzienia, dobył miecz i chciał się zabić, sądząc, że więźniowie pociekali. 28 Lecz Paweł zawałał donośnym głosem: Nie rób sobie nic złego, bo jesteśmy tu wszyscy. 29 Wtedy zażądał światła i wskoczył do środka, a drżąc, padł [do nóg] Pawła i Sylasa. 30 A wyprowadziszy ich z więzienia, powiedział: Panowie, co mam czynić, abym był zbawiony? 31 A oni odpowiedzieli: Uwierz w Pana Jezusa Chrystusa, a będziesz zbawiony, ty i twój

17 A gdy przeszli Amfipolis i Apolonię, przybyli do Tesaloniki, gdzie była synagoga żydowska. 2 Wtedy Paweł według [swego] zwyczaju wszedł do nich i przez trzy szabaty rozprawiał z nimi na podstawie Pisma; 3 Wyjaśniając i nauczając, że Chrystus musiał cierpieć i powstać z martwych oraz: Ten Jezus, którego wam głoszę, jest Chrystusem. 4 I niektórzy z nich uwierzyli i przyłączyli się do Pawła i Sylasa, również mnóstwo pobożnych Greków i niemal znamienitych kobiet. 5 Ale ci Żydzi, którzy nie uwierzyli, zdjęci zazdrością, dobrali sobie niektórych niegodziwych próżniaków, a kiedy zebraли dużą grupę, podburzyli miasto. Naszli dom Jazona i szukali ich, aby wyprowadzić ich przed lud. 6 Gdy jednak ich nie znaleźli, zaciagnęli Jazona i niektórych braci przed przełożonymi miasta, krzycząc: Oto ci, którzy cały świat wzburzyli, przyszli [też] tutaj; 7 A Jazon ich przyjął. Oni wszyscy postępują wbrew dekretom cesarza, mówiąc, że jest inny król, Jezus. 8 W ten sposób zaniepokoili lud i przełożonych miasta, którzy to słyszeli. 9 Ale po wzięciu poręczenia od Jazona i innych wypuścili ich. 10 Zaraz w nocy bracia wysłali Pawła i Sylasa do Berei. Kiedy tam przybyli, weszli do synagogi żydowskiej. 11 Ci byli szlachetniejsi od tych w Tesalonice, gdyż przyjęli słowo [Boże] z całą gotowością i codziennie badali

Pisma, czy tak się sprawy mają. **12** Wielu więc z nich podobne do złota, srebra lub kamienia, misternie uwierzyło, również niemało wpływowych greckich wyrzeźbionych według wyobrażenia ludzkiego. **30** kobiet i mężczyzn. **13** A gdy Żydzi z Tesaloniki Bóg wprawdzie pomijał czasy tej nieświadomości, dowiedzieli się, że i w Berei Paweł gosi słowo Boże, teraz [jednak] nakazuje wszędzie wszystkim ludziom przyszli też tam i podburzali lud. **14** Wtedy bracia pokutować; **31** Gdyż wyznaczył dzień, w którym natychmiast wysłali Pawła w drogę ku morzu, a Syłas będzie sprawiedliwie sądzić cały świat przez człowieka, i Tymoteusz tam zostali. **15** Ci, którzy towarzyszyli którego [do tego] przeznaczył, zapewniając o tym Pawłowi, odprowadzili go aż do Aten i powrócili, wszystkich przez wskrzeszenie go z martwych. **32** Gdy otrzymawszy polecenie dla Sylasa i Tymoteusza, usłyszeli o zmartwychwstaniu, jedni się naśmiewali, a żeby jak najszyciej przyszli do niego. **16** A gdy Paweł czekał na nich w Atenach, burzył się w duchu na widok miasta oddanego bałwochwałstwu. **17** Rozprawiał więc w synagodze z Żydami i [ludźmi] pobożnymi oraz codziennie na rynku ze wszystkimi, których spotkał. **18** Wtedy niektórzy z filozofów epikurejskich i stoickich spierali się z nim. Jedni mówili: Co chce powiedzieć ten nowinkarz? A inni: Zdaje się, że jest zwiastunem obcych bogów. Głosił im bowiem Jezusa i zmartwychwstanie. **19** Zabrali go, zaprowadzili na Areopag i zapytali: Czy możemy się dowiedzieć, co to za nowa nauka, którą głosisz? **20** Bo przynosisz jakieś rzeczy obce naszym uszom. Chcemy więc wiedzieć, o co właściwie chodzi. **21** (A wszyscy Aterńczycy i mieszkający tam cudzoziemcy nie poświęcali czasu na nic innego, tylko na opowiadanie lub słuchanie czegoś nowego). **22** Wtedy Paweł stanął pośrodku Areopagu i powiedział: Mężowie aterńscy, widzę, że pod każdym względem jesteście nadzwyczaj religijni. **23** Przechadzając się bowiem i przypatrując waszym świętościom, znalazłem też ołtarz, na którym było napisane: Nieznanemu Bogu. Ja głoszę wam tego, którego nie znając, czcicie. **24** Bóg, który stworzył świat i wszystko na nim, ten, który jest Panem nieba i ziemi, nie mieszka w świątyniach zbudowanych ręką. **25** Ani nie jest czczony rękaoma ludzkimi tak, [jakby] czegoś potrzebował, ponieważ sam daje wszystkim życie i oddech, i wszystko. **26** I z jednej krwi uczynił wszystkie narody ludzkie, żeby mieszkały na całej powierzchni ziemi, określwszy czasy wcześniej wyznaczone i zamierzone granice ich zamieszkania; **27** Żeby szukali Pana, czy go nie znają po omacku, chociaż nie jest daleko od nikogo z nas. **28** Bo w nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy, jak też powiedzieli niektórzy z waszych poetów: I [my] bowiem jesteśmy z jego rodu. **29** Będąc więc z rodu Boga, nie powinniśmy sądzić, że Bóstwo jest

Bóg wprawdzie pomijał czasy tej nieświadomości, dowiedzieli się, że i w Berei Paweł gosi słowo Boże, teraz [jednak] nakazuje wszędzie wszystkim ludziom przyszli też tam i podburzali lud. **14** Wtedy bracia pokutować; **31** Gdyż wyznaczył dzień, w którym natychmiast wysłali Pawła w drogę ku morzu, a Syłas będzie sprawiedliwie sądzić cały świat przez człowieka, i Tymoteusz tam zostali. **15** Ci, którzy towarzyszyli którego [do tego] przeznaczył, zapewniając o tym Pawłowi, odprowadzili go aż do Aten i powrócili, wszystkich przez wskrzeszenie go z martwych. **32** Gdy otrzymawszy polecenie dla Sylasa i Tymoteusza, usłyszeli o zmartwychwstaniu, jedni się naśmiewali, a żeby jak najszyciej przyszli do niego. **16** A gdy Paweł czekał na nich w Atenach, burzył się w duchu na widok miasta oddanego bałwochwałstwu. **17** Rozprawiał więc w synagodze z Żydami i [ludźmi] pobożnymi oraz codziennie na rynku ze wszystkimi, których spotkał. **18** Wtedy niektórzy z filozofów epikurejskich i stoickich spierali się z nim. Jedni mówili: Co chce powiedzieć ten nowinkarz? A inni: Zdaje się, że jest zwiastunem obcych bogów. Głosił im bowiem Jezusa i zmartwychwstanie. **19** Zabrali go, zaprowadzili na Areopag i zapytali: Czy możemy się dowiedzieć, co to za nowa nauka, которую głosisz? **20** Bo przynosisz jakieś rzeczy obce naszym uszom. Chcemy więc wiedzieć, o co właściwie chodzi. **21** (A wszyscy Aterńczycy i mieszkający tam cudzoziemcy nie poświęcali czasu na nic innego, tylko na opowiadanie lub słuchanie czegoś nowego). **22** Wtedy Paweł stanął pośrodku Areopagu i powiedział: Mężowie aterńscy, widzę, że pod każdym względem jesteście nadzwyczaj religijni. **23** Przechadzając się bowiem i przypatrując waszym świętościom, znalazłem też ołtarz, na którym było napisane: Nieznanemu Bogu. Ja głoszę wam tego, którego nie znając, czcicie. **24** Bóg, który stworzył świat i wszystko na nim, ten, który jest Panem nieba i ziemi, nie mieszka w świątyniach zbudowanych ręką. **25** Ani nie jest czczony rękaoma ludzkimi tak, [jakby] czegoś potrzebował, ponieważ sam daje wszystkim życie i oddech, i wszystko. **26** I z jednej krwi uczynił wszystkie narody ludzkie, żeby mieszkały na całej powierzchni ziemi, określwszy czasy wcześniej wyznaczone i zamierzone granice ich zamieszkania; **27** Żeby szukali Pana, czy go nie znają po omacku, chociaż nie jest daleko od nikogo z nas. **28** Bo w nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy, jak też powiedzieli niektórzy z waszych poetów: I [my] bowiem jesteśmy z jego rodu. **29** Będąc więc z rodu Boga, nie powinniśmy sądzić, że Bóstwo jest

inne mówili: Posłuchamy cię o tym ponownie. **33** I tak inni mówili: Posłuchamy cię o tym ponownie. **33** I tak Paweł wyszedł spośród nich. **34** Lecz niektórzy ludzie nich Dionizy Areopagita i kobieta imieniem Damaris oraz inni z nimi.

18 Potem Paweł opuścił Ateny i przybył do Koryntu. **2** Spotkał tam pewnego Żyda, imieniem Akwila, rodem z Pontu, który niedawno przybył z Italii razem ze swoją żoną Pryscyllą (ponieważ Klaudiusz zarządził, żeby wszyscy Żydzi opuścili Rzym), i poszedł do nich; **3** A ponieważ znał to samo rzemiosło, zamieszkał u nich i pracował. Zajmowali się bowiem wyrobem namiotów. **4** W każdy szabat rozprawiał w synagodze i przekonywał i Żydów, i Greków. **5** A gdy przyszli z Macedonii Sylas i Tymoteusz, Paweł był napierany w duchu i świadczył Żydom, że Jezus jest Chrystusem. **6** Lecz gdy się sprzeciwiali i bluźnili, otrząsnął szaty i powiedział do nich: Krew wasza na waszą głowę, ja jestem czysty. Od tej chwili pójdę do pagan. **7** Odszedł stamtąd i wszedł do domu pewnego [człowieka], imieniem Justus, który czcił Boga, a którego dom przylegał do synagogi. **8** A przelożony synagogi, Kryspus, uwierzył w Pana wraz z całym swoim domem. Także wielu Koryntian, którzy słuchali, uwierzyło i zostało ochrzczonych. **9** Wtedy w nocy Pan powiedział do Pawła w widzeniu: Nie bój się, lecz mów i nie milcz; **10** Bo ja jestem z tobą i nikt się na ciebie nie targnie, aby cię skrzywdzić. Mam bowiem liczny lud w tym mieście. **11** I mieszkał tam przez rok i sześć miesięcy, nauczając u nich słowa Bożego. **12** A gdy Gallio był prokonsulem w Achai, Żydzi jednomyślnie powstali przeciw Pawłowi i przyprowadzili go przed sąd; **13** Mówiąc: On namawia ludzi, aby niezgodnie z prawem czcili Boga. **14** Kiedy Paweł miał już otworzyć usta, Gallio powiedział do Żydów: O Żydzi, gdyby się działało bezprawie albo jakaś niegodziwość, znosiłbym was, jak należy; **15**

Lecz jeśli spór dotyczy słów, imion i waszego prawa, dwunastu. 8 Potem przez trzy miesiące przychodził do sami [to] rozpatrzcie. Ja bowiem nie chcę być sędzią synagogi i odważnie mówił, rozprawiając i przekonując w tych [sprawach]. 16 I wypędził ich z sądu. 17 Wtedy o królestwie Bożym. 9 Gdy jednak niektórzy się wszyscy Grecy schwytali Sostenesa, przełożonego upierali i nie chcieli uwierzyć, i mówili że o tej synagogi, i bili go przed sądem, lecz Gallio na to drodze wobec tłumów, odstąpił od nich, odłączył nie zważył. 18 A Paweł mieszkał tam jeszcze przez uczniów i codziennie rozprawiał w szkole niejakiego wiele dni, potem pożegnał się z braćmi i popłynął Tyrannosa. 10 Działo się tak przez dwa lata, tak do Syrii, a z nim Pryscylla i Akwila. W Kenchrach że wszyscy mieszkańców Azji usłyszeli słowo Pana ostrzegły głowę, bo złożyły ślub. 19 Potem przybył do Jezusa, zarówno Żydzi, jak i Grecy. 11 A Bóg Efezu i tam ich zostawił. Sam zaś wszedł do synagogi dokonywał niezwykłych cudów przez ręce Pawła; i rozprawiał z Żydami. 20 A gdy go prosili, żeby u 12 Tak że nawet chustki albo przepaski z jego ciała nich pozostał dłużej, nie zgodził się; 21 Ale żegnając kładziono na chorych, a choroby ich opuszczały i się z nimi, powiedział: Nadchodzące święto muszę wychodziły z nich złe duchy. 13 A niektórzy wędrowni koniecznie obchodzić w Jerozolimie, lecz jeśli taka żydowscy egzorcyści ważyli się wzywać imienia Pana będzie wola Boga, wrócę do was. I odpłynął z Efezu. Jezusa nad opętanymi przez złe duchy, mówiąc: 22 Po przybyciu do Cezarei udał się [do Jerozolimy], Zaklinamy was przez Jezusa, którego głosi Paweł. 14 gdzie pozdrowił kościół, a potem odszedł do Antiochii. Robiło tak siedmioro synów pewnego Żyda, [imieniem] 23 Mieszkał [tam] przez pewien czas i wyruszył, Skewas, który był naczelnikiem kapelanów. 15 Zły duch przemierzając krainę galacką i Frygię i umacniając im odpowiedział: Znam Jezusa i wiem, kim jest Paweł, wszystkich uczniów. 24 A do Efezu przybył pewien ale wy coście za jedni? 16 I rzucił się na nich człowiek, Żyd, imieniem Apollos, rodem z Aleksandrii, człowiek w którym był zły duch, powalił i pokonał ich, tak że wymowny i biegły w Piśmie. 25 Był on obeznany nadzy i zranieni wybiegli z tego domu. 17 Dowiedzieli z drogą Pana, a palając duchem, mówił i nauczał się o tym wszyscy, zarówno Żydzi, jak i Grecy, którzy staramie o Panu, wiedząc tylko o chrzcie Jana. 26 mieszkał w Efezie. A na nich wszystkich padł strach i Zaczął on odważnie mówić w synagodze. Gdy go było uwielbione imię Pana Jezusa. 18 Wielu też tych, usłyszeli Akwila i Pryscylla, przyjęli go do siebie i którzy uwierzyli, przychodziły i wyznawały, i ujawniały dokładniej wytlumaczyły drogę Boga. 27 Kiedy chciał swoje uczynki. 19 I wielu z tych, którzy się zajmowali udać się do Achaj, bracia go zachęcili i napisali do sztukami magicznymi, znosiło księgi i paliło je wobec uczniów, aby go przyjęli. Gdy [tam] przybył, bardzo pomagał tym, którzy uwierzyli dzięki łasce [Bożej]. 28 Dzielnie bowiem przekonywał Żydów, publicznie dowodząc z Pisma, że Jezus jest Chrystusem.

19 I stało się, że gdy Apollos przebywał w Koryncie, Paweł obszedł okolice wyżej położone i dotarł do Efezu. I znalazł tam niektórych uczniów; 2 Zapytał ich: Czy otrzymaliście Ducha Świętego, kiedy uwierzyliście? A oni mu odpowiedzieli: Nawet nie słyszeliśmy, że jest Duch Święty. 3 Wtedy zapytał ich: W czym więc byliście ochrzczeni? A oni odpowiedzieli: W chrzcie Jana. 4 Paweł zaś powiedział: Jan chrzcił chrztem pokuty, mówiąc ludziom, aby uwierzyli w tego, który przyjdzie po nim, to znaczy w Jezusa Chrystusa. 5 Gdy [to] usłyszeli, zostali ochrzczeni w imię Pana Jezusa. 6 A kiedy Paweł położył na nich ręce, zstąpił na nich Duch Święty i mówili językami, i prorokowali. 7 Wszystkich mężczyzn było około

mówiąc: Potem, gdy się tam dostanę, muszę zobaczyć także Rzym. 22 Wysłał więc do Macedonii dwóch z tych, którzy [mu] służyli, Tymoteusza i Erasta, a sam pozostał jeszcze przez jakiś czas w Azji. 23 W tym czasie doszło do niemałych rozruchów z powodu [tej] drogi. 24 Bo pewien złotnik, imieniem Demetriusz, który wyrabiał ze srebra świętynki Diany, zapewniał rzemieślnikom niemały zarobek. 25 Zebrał ich i innych, zajmujących się podobnym rzemiosłem, i powiedział: Mężowie, wiecie, że nasz dobrobyt płynie z tego rzemiosła. 26 Widzicie też i słyszcie, że ten Paweł nie tylko w Efezie, ale prawie w całej Azji przekonał i odwiódł wielu ludzi, mówiąc, że nie są bogami

[ci], którzy rękami [ludzkimi] są uczynieni. 27 Należy Ci poszli pierwi i czekali na nas w Troadzie. 6 My więc obawiać się nie tylko tego, że nasze rzemiosło zaś po święcie Przaśników odpłyędziły z Filippi i po zostanie zlekceważone, ale też że świątynia wielkiej pięciu dniach przybyliśmy do nich do Troadu, gdzie bogini Diany, czczonej w całej Azji i w całym świecie, spędziliśmy siedem dni. 7 A pierwszego dnia po zostanie poczytana za nic i zostanie zniszczony jej szabacie, gdy uczniowie zebrały się na łamanie chleba, majestat. 28 Gdy [to] usłyszeli, ogarnął ich gniew i Paweł, który miał nazajutrz odjechać, przemawiał do zaczęli krzyczeć: Wielka jest Diana Efeska! 29 I całe nich i przeciągnął mowę aż do północy. 8 A w sali na miasto napełniło się wrzawa. Porwawszy Gajusa i piętrze, w której byli zebrani, paliło się wiele lamp. Arystarcha, Macedończyków, towarzyszy podróży 9 Pewien młodzieniec, imieniem Eutych, siedział Pawła, jednymyslnie ruszyli do teatru. 30 Gdy Paweł w oknie pograżony w głębokim śnie. Kiedy Paweł chciał wejść między lud, uczniowie mu nie pozwolili. długo przemawiał, zmorzony snem spadł z trzeciego 31 Również niektórzy dostojnicy Azji, będący jego piętra na dół. Gdy go podniesiono, był martwy. 10 przyjaciółmi, posłali do niego z prośbą, aby nie Paweł zszedł na dół, przypadł do niego, objął go i wchodził do teatru. 32 Tymczasem jedni krzyczeli tak, powiedział: Nie bójcie się, bo jest w nim życie. 11 a drudzy inaczej. W zgromadzeniu bowiem zapanowała Wrócił na góre, łamał chleb i jadł, a głosił im długo, aż zamęt, a większość z nich nie wiedziała, po co się do świtu. Potem ruszył w drogę. 12 I przyprowadzili zebrały. 33 Z tłumu wyciągnięto Aleksandra, którego młodzieńca żywego, i byli wielce pocieszeni. 13 My Żydzi wysunęli do przodu. Aleksander dał znak ręką, zaś, wsiadłszy wcześniej na statek, popłynęliśmy do bo chciał zdać sprawę ludowi. 34 Gdy jednak poznali, Assos, skąd mieliśmy zabrać Pawła. Tak bowiem że jest Żydem, rozległ się jeden krzyk i wszyscy postanowili, sam chcąc iść pieszo. 14 Kiedy spotkał wołali przez około dwie godziny: Wielka jest Diana się z nami w Assos, zabraliśmy go i przybyliśmy Efeska! 35 Wtedy sekretarz [miejski] uspokoił tłum i do Mityleny. 15 Odpływnawszy stamtąd, nazajutrz powiedział: Mężowie efescy, kto z ludzi nie wie, że znaleźliśmy się naprzeciw Chios, a następnego miasto Efez jest opiekunem świątyni wielkiej bogini dnia przypłynęliśmy do Samos. Przenocowaliśmy Diany i [jej posagu], który spadł od Jowisza? 36 w Trogillium, a dzień później dotarliśmy do Miletu; Skoro nikt temu nie może zaprzeczyć, powinnicie 16 Gdyż Paweł postanowił ominąć Efez, żeby nie się uspokoić i niczego nie czynić pochopnie. 37 spędź czas w Azji. Spieszył się bowiem, aby, Przyprowadziliście bowiem tych ludzi, którzy nie jeśli to możliwe, być na dzień Pięćdziesiątnicy w są ani świętokradcami, ani też nie bluźnią waszej Jerozolimie. 17 Z Miletu posłał do Efezu, wzywając do bogini. 38 A jeśli Demetriusz i rzemieślnicy, którzy siebie starszych kościoła. 18 A gdy przybyli do niego, są z nim, mają coś przeciwko komuś, są [przecież] powiedział: Wy wiecie, jaki byłem przez cały czas sądy, są też prokonsulowie, niech pozwyają jedni wśród was od pierwszego dnia, kiedy przybyłem do drugich. 39 Jeśli zaś chodzi o coś innego, [zostanie] to Azji; 19 Jak służyłem Panu z całą pokorą wśród wielu rozpatrzone na prawomocnym zebraniu. 40 Grozi nam leż i doświadczeń, które mnie spotykały z [powodu] bowiem oskarżenie o dzisiejsze rozruchy, bo nie ma zasadzek Żydów; 20 Jak nie uchylałem się od niczego, żadnego powodu, którym moglibyśmy wytlumaczyć to co pozyteczne, od przemawiania i nauczania was zbiegowisko. 41 Po tych słowach rozwiązał zebranie.

20 A gdy ustąpiły rozruchy, Paweł przywołał uczniów, pożegnał się [z nimi] i wyruszył do Macedonii. 2 Przeszedł tamte okolice, udzielając wielu napomnień. Potem przybył do Grecji. 3 Kiedy po trzymiesięcznym pobycie zamierzał odpływać do Syrii, Żydzi urządzili na niego zasadzkę, więc postanowił powrócić przez Macedonię. 4 Razem z nim do Azji wyruszyli Sopater z Berei, z Tesaloniczan Arystarch i Sekundus, i Gajus z Derbe, i Tymoteusz, a z Azji Tychikus i Trofim. 5

22 A teraz, związany w duchu, idę do Jerozolimy, nie wiedząc, co mnie tam spotka. 23 [Wiem] tylko, że Duch Święty poświadczają w każdym mieście, iż czekają mnie więzy i utrapienia. 24 Lecz ja o to nie dbam, a moje życie nie jest mi tak drogie, bylebym tylko z radością dokończył mój bieg i posługę, którą otrzymałem od Pana Jezusa, by dać świadectwo o ewangelii łaski Bożej. 25 A teraz

wiem, że wy wszyscy, wśród których przebywałem, nazajutrz, Paweł i my, jego towarzysze, dotarliśmy do głosząc królestwo Boże, już więcej nie zobaczycie Cezarei. Weszliśmy do domu Filipa ewangelisty, który mojej twarzy. 26 Dlatego oświadczam wam dzisiaj, że był jednym z siedmiu, i zatrzymaliśmy się u niego. 9 nie jestem winien niczyjej krwi. 27 Nie uchylałem się A miał on cztery córki, dziewczę, które prorokowały. bowiem od zwiaستowania wam całej rady Bożej. 28 10 Kiedy tam mieszkaliśmy przez wiele dni, przeszedł Uważacie na samych siebie i na całe stado, w którym z Judei pewien prorok, imieniem Agabos. 11 Przybył was Duch Święty ustanowił biskupami, abyście paśli do nas, wziął pas Pawła, związał sobie ręce i nogi i kościół Boga, który on nabył własną krew. 29 Gdyż powiedział: To mówi Duch Święty: Tak Żydzi zwiążą wiem, że po moim odejściu wejdą między was wilki w Jerozolimie i wydadzą w ręce pogan człowieka, drapieżne, które nie będą oszczędzać stada. 30 do którego należy ten pas. 12 Gdy to usłyszeliśmy, Także spośród was samych powstaną ludzie mówiący prosiliśmy my i miejscowi [bracia], aby nie szedł [rzeczy] przewrotne, aby pociągnąć za sobą uczniów. do Jerozolimy. 13 Wtedy Paweł odpowiedział: Co 31 Dlatego czuwajcie, pamiętając, że przez trzy lata we czynicie, płacząc i rozdzierając mi serce? Ja bowiem dnie i w nocy nie przestawałem ze łzami napominać dla imienia Pana Jezusa jestem gotowy nie tylko każdego [z was]. 32 A teraz, bracia, polecam was dać się związać, ale i umrzeć w Jerozolimie. 14 Bogu i słowu jego łaski, które może zbudować [was] i A gdy nie dał się przekonać, ustąpiliśmy, mówiąc: dać wam dziedzictwo wśród wszystkich, którzy są. Niech się stanie wola Pana. 15 Po [upływie] tych dni uścięceni. 33 Nie pożądałem srebra, złota ani szaty wzięliśmy [swoje] rzeczy i ruszyliśmy do Jerozolimy. niczyjej. 34 Przeciwnie, sami wiecie, że te ręce służyły 16 Szli z nami [niektórzy] uczniowie z Cezarei, [zaspokojaniu] potrzeb moich i tych, którzy są ze mną. prowadząc niejakiego Mnazona Cypryjskiego, starego 35 We wszystkim wam pokazałem, że tak pracując, ucznia, u którego mieliśmy się zatrzymać. 17 A musimy wspierać słabych i pamiętać o słowach Pana gdy przybyliśmy do Jerozolimy, bracia przyjęli nas Jezusa, który powiedział: Bardziej błogosławioną z radością. 18 Nazajutrz Paweł przeszedł z nami rzeczą jest dawać niż brać. 36 Po tych słowach ukląkł do Jakuba, gdzie zebrał się wszyscy starsi. 19 i modlił się z nimi wszystkimi. 37 Wtedy wszyscy Powitawszy ich, opowiedział im szczegółowo, czego wybuchnęli wielkim płaczem i rzucając się Pawłowi Bóg dokonał wśród pogan przez jego posługę. 20 na szyję, całowali go; 38 Smucąc się najbardziej z Gdy to usłyszeli, chwaliли Pana i powiedzieli: Widzisz, powodu tych słów, które im powiedział, że już więcej bracie, ile tysięcy Żydów uwierzyło, a wszyscy gorliwie nie zobaczą jego twarzy. I odprowadzili go na statek. trzymają się prawa. 21 Lecz o tobie słyszeli, że odwodzisz od Mojżesza wszystkich Żydów, którzy są wśród pogan, mówiąc, że nie mają obrzezywać dzieci ani żyć według [swoich] zwyczajów. 22 Cóż więc czynić? Z pewnością zejdzie się lud, bo usłysza, że przybyłeś. 23 Zrób zatem to, co ci mówimy. Mamy tu czterech mężczyzn, którzy złożyli ślub. 24 Weź ich ze sobą, oddaj się wraz z nimi oczyszczeniu i pokryj za nich koszty, aby mogli ostrzyc głowy. Wtedy wszyscy poznają, że w tym, co o tobie słyszeli, nie ma nic [z prawdy], ale że i ty sam postępujesz [porządnie], przestrzegając prawa. 25 A co do pogan, którzy uwierzyli, napisaliśmy, postanawiając, aby niczego takiego nie zachowywali, tylko żeby się wystrzegali tego, co ofiarowane bożkom, i krwi, i tego, co uduszone, i nierządu. 26 Wtedy Paweł wziął ze sobą tych mężczyzn, a następnego dnia poddał się razem z nimi oczyszczeniu i wszedł do

21 Po rozstaniu z nimi odpłynęliśmy i prostym kursem przybyliśmy na Kos, a nazajutrz na Rodos, stamtąd zaś do Patary. z Znalazłszy [tam] statek, który miał płynąć do Fenicji, wsiedliśmy [na niego] i odpłynęliśmy. 3 A gdy zobaczyliśmy Cypr, zostawiliśmy go po lewej stronie, popłynęliśmy do Syrii i przybyliśmy do Tyru. Tam bowiem miano wyładować towary ze statku. 4 Odszukawszy uczniów, pozostaliśmy tam siedem dni, a oni pod wpływem Ducha mówili Pawłowi, żeby nie szedł do Jerozolimy. 5 Po upływie tych dni odeszliśmy i wyruszyliśmy w drogę, a wszyscy z żonami i dziećmi odprowadzili nas za miasto. A ukleknąwszy na wybrzeżu, modlimy się. 6 A gdy pożegnaliśmy się ze sobą, weszliśmy na statek, a oni wrócili do domu. 7 Pod koniec żeglugi z Tyru przypłynęliśmy do Ptolemaidy i powitawszy braci, spedziliśmy u nich jeden dzień. 8 A wyszedłszy

świątyni, zgłaszać wypełnienie dni oczyszczenia, najwyższy kapłan oraz wszyscy starsi. Od nich też aż za każdego z nich złożona zostanie ofiara. 27 otrzymałem listy do braci i pojechałem do Damaszku, Kiedy zaś te siedem dni dobiegało końca, zobaczyli aby tych, którzy tam byli, przyprowadzić związanych go w świątyni Żydzi z Azji, podburzyli tłum i rzucili się do Jerozolimy, żeby zostali ukarani. 6 A gdy byłem w na niego; 28 Wołając: Mężowie Izraelici, pomóżcie! drodze i zbliżałem się do Damaszku około południa, To jest człowiek, który wszędzie wszystkich naucza nagle ogarnęła mnie wielka światłość z nieba. 7 I przeciwko ludowi i prawu, i temu miejscu, a nadto upadłem na ziemię, i usłyszałem głos, który mówił do jeszcze i Greków wprowadził do świątyni i splugawił to mnie: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? 8 święte miejsce. 29 Przedtem bowiem widzieli z nim w A ja odpowiedziałem: Kim jesteś, Panie? I powiedział mieście Trofima z Efezu i sądzili, że Paweł wprowadził do mnie: Ja jestem Jezus z Nazaretu, którego ty go do świątyni. 30 I poruszyło się całe miasto, i prześladujesz. 9 A ci, którzy byli ze mną, wprawdzie zbiegły się lud. A schwytałszy Pawła, wyciągnęli go widzieli światłość i przestraszyli się, ale głosu tego, ze świątyni i natychmiast zamknęto drzwi. 31 A gdy który do mnie mówił, nie słyszeli. 10 Zapytałem: usiłowali go zabić, dano znać dowódcy oddziału, że Co mam robić, Panie? A Pan powiedział do mnie: cała Jerozolima jest wzburzona. 32 Natychmiast wziął Wstań i idź do Damaszku, a tam ci powiedzą żołnierzy i setników i zbiegł do nich [na dół]. A kiedy o wszystkim, co postanowiono, abyś uczynił. 11 zobaczyli dowódcę i żołnierzy, przestali bić Pawła. A ponieważ zaniewidziałem z powodu blasku tej 33 Wtedy dowódca zbliżył się, zatrzymał go, kazał światłości, przeszedł do Damaszku prowadzony związać dwoma łańcuchami i wypytywał, kim jest i za rękę przez tych, którzy byli ze mną. 12 Tam co zrobił. 34 I jedni z tłumu krzyczeli tak, a drudzy niejaki Ananiasz, człowiek pobożny według prawa, inaczej. A gdy z powodu zgiełku nie mógł dowiedzieć mający [dobre] świadectwo u wszystkich Żydów, się niczego pewnego, rozkazał zaprowadzić go do których [tam] mieszkali; 13 Przyszedł, podszedł do twierdzy. 35 Kiedy znalazł się na schodach, doszło do mnie i powiedział: Bracie Saulu, przejrzyj! I w tej chwili tego, że żołnierze musieli go nieść z powodu naporu spojrzałem na niego. 14 A on powiedział: Bóg naszych tłumu. 36 Wielki tłum bowiem szedł za nim, wołając: ojców wybrał cię, żebyś poznął jego wolę, oglądał Zgładź go! 37 A gdy Paweł miał być wprowadzony Sprawiedliwego i słuchał głosu z jego ust. 15 Będziesz do twierdzy, zapytał dowódcę: Czy wolno mi coś do mu bowiem wobec wszystkich ludzi świadkiem tego, ciebie powiedzieć? A on odpowiedział: Mówisz po co widziałeś i słyszałeś. 16 Dlaczego teraz zwlekasz? grecku? 38 Czy nie jesteś tym Egipcjaninem, który Wstań, ochrzcił się i obmył swoje grzechy, wzywając przed tymi dniami wzniecił rozruchy i wprowadził imienia Pana. 17 A gdy wróciłem do Jerozolimy i na pustynię cztery tysiące zabójców? 39 A Paweł modlił się w świątyni, wpadłem w zachwycenie. 18 I powiedział: Jestem Żydem z Tarsu, obywatelem widziałem go, jak mówił do mnie: Pospiesz się i wyjdź znacznego miasta w Cylicji. Dlatego proszę cię, szybko z Jerozolimy, ponieważ nie przyjmą twoego pozwól mi przemówić do ludu. 40 Gdy pozwolił, świadectwa o mnie. 19 A ja odpowiedziałem: Panie, Paweł, stojąc na schodach, dał ręką znak ludowi, a oni wiedzą, że wtrącałem do więzienia i biczołem w gdy nastąpiła wielka cisza, przemówił po hebrajsku:

22 Mężowie bracia i ojcowie, słuchajcie mojej obrony, jaką teraz do was kieruję. 2 Gdy usłyszeli, że mówił do nich po hebrajsku, jeszcze bardziej się uciszyli. A on powiedział: 3 Jestem Żydem, urodzonym w Tarsie w Cylicji, lecz wychowanym w tym mieście, u stóp Gamaliela, starannie wykształconym w prawie ojczystym i byłem gorliwym względem Boga jak i wy wszyscy dzisiaj. 4 Przesładowałem tę drogę aż na śmierć, wiążąc i wtrącając do więzienia zarówno mężczyzn, jak i kobiety; 5 Czego mi świadkiem jest

synagogach tych, którzy w ciebie wierzyli. 20 A kiedy przelewano krew Szczepana, twojego świadka, ja też byłem przy tym i zgodziłem się na jego zabicie, i pilnowałem szat tych, którzy go zabili. 21 I powiedział mi: Idź, bo ja cię poślę daleko, do pagan. 22 Słuchali go aż do tego słowa, [potem] podnieśli swój głos, mówiąc: Zgładź z ziemi takiego [człowieka], bo nie godzi się, żeby żył! 23 A gdy oni krzyczeli, rozrzucali szaty i ciskali proch w powietrze; 24 Dowódca rozkazał go zaprowadzić do twierdzy i polecił przesłuchać go z [zastosowaniem] biczowania, żeby się dowiedzieć,

dłaczego tak przeciwko niemu krzyczano. **25** A gdy twierdzi. **11** A następnej nocy Pan stanął przy nim i go związano, aby go ubiczować, Paweł powiedział do powiedział: Bądź dobrej myśli, Pawle! Tak bowiem, jak setnika, który stał obok: Czy wolno wam biczować świadczyleś o mnie w Jerozolimie, musisz świadczyć Rzymianina i to bez sądu? **26** Kiedy setnik to usłyszał, również w Rzymie. **12** Kiedy nastął dzień, niektórzy podszedł do dowódcy i powiedział mu: Uważaj, co spośród Żydów zebrały się i zobowiązali się przysięga, robisz, bo ten człowiek jest Rzymianinem. **27** Dowódca że nie będą jeść ani pić, dopóki nie zabiją Pawła. **13** podszedł i zapytał go: Powiedz mi, czy ty jesteś A tych, którzy przystąpili do tego sprzyjęzenia, było Rzymianinem? A on odpowiedział: Tak. **28** I powiedział ponad czterdziestu. **14** Przyszli oni do naczelnego dowódca: Ja kupiłem to obywatelstwo za wielką kapelanów i starszych i powiedzieli: Związałismy się sumę. Paweł zaś rzekł: A ja mam [je] od urodzenia. przysięga, że nie weźmiemy nic do ust, dopóki **29** I natychmiast odstąpili od niego ci, którzy mieli nie zabijemy Pawła. **15** Dlatego teraz wy razem z go przesłuchać. Nawet i dowódca przestraszył się, Radą dajcie znać dowódcy, żeby go jutro do was kiedy się dowiedział, że jest Rzymianinem, a on kazał przyprowadził pod pozorem dokładniejszego zbadania go związać. **30** A nazajutrz, chcąc się dokładnie jego sprawy, a my jesteśmy gotowi go zabić, zanim dowiedzieć, o co Żydzi go oskarżali, uwolnił go z dojazde. **16** A gdy siostrzeniec Pawła usłyszał o tej więzów i rozkazał zebrać się naczelnym kapelanom i zasadzce, przybył, wszedł do twierdzy i powiadomił całej Radzie, przyprowadził Pawła i stawił go przed [o tym] Pawła. **17** Wtedy Paweł przywołał jednego z nimi.

23 Paweł, patrząc uważnie na Radę, powiedział:

Mężowie bracia, aż do dziś żyłem przed Bogiem z zupełnie czystym sumieniem. **2** Lecz Ananiasz, najwyższy kapłan, rozkazał tym, którzy przy nim stali, uderzyć go w twarz. **3** Wtedy Paweł powiedział do niego: Uderzy cię Bóg, ściano pobielań! Zasiadłeś, aby mnie sądzić według prawa, a każesz mnie bić wbrew prawu? **4** Ci zaś, którzy tam stali, powiedzieli: Złorzeczysz najwyższemu kapłanowi Boga? **5** Paweł odpowiedział: Nie wiedziałem, bracia, że to najwyższy kapłan. Jest bowiem napisane: Przełożonemu twoego ludu nie będziesz złorzeczyć. **6** A Paweł, poznawszy, że jedna część składa się z saduceuszy, a druga z faryzeuszy, zwołał do Rady: Mężowie bracia, jestem faryuszem, synem faryeusza. Sądzą mnie [dzisiaj] z powodu nadziei i zmartwychwstania umarłych. **7** Gdy to powiedział, powstał spór między faryzeuszami a saduceuszami i doszło do rozdrożenia wśród gromady [zebranych]. **8** Saduceusze bowiem mówią, że nie ma zmartwychwstania ani anioła, ani ducha, a faryeusze wyznają jedno i drugie. **9** I wszczął się wielki krzyk, a uczeni w Piśmie ze stronnictwa faryzeuszy zerwali się i zaczęli się spierać, mówiąc: Niczego złego nie znajdujemy w tym człowieku. Jeśli mu coś powiedział duch albo anioł, to nie walczmy z Bogiem. **10** A gdy doszło do wielkiego wzburzenia, dowódca, obawiając się, aby Pawła nie rozszarpał, rozkazał żołnierzom zejść, wyrwać go spośród nich i zaprowadzić do

dowódcy, bo ma mu coś do powiedzenia. **18** Wziął go więc [ze sobą], zaprowadził go do dowódcy i powiedział: Więzień Paweł przywołał mnie i poprosił, abym przyprowadził do ciebie tego młodzieńca, który ma ci coś do powiedzenia. **19** Dowódca wziął go za rękę, odszedł z nim na bok i zapytał: O czym to masz mi powiedzieć? **20** A [on] odpowiedział: Żydzi postanowili cię prosić, żebyś jutro zaprowadził Pawła przed Radę pod pozorem dokładniejszego zbadania jego sprawy. **21** Lecz nie ulegnij ich [namowie], bo czyha na niego ponad czterdziestu mężczyzn, którzy związały się przysięgą, że nie będą jeść ani pić, dopóki go nie zabiją. Są już w pogotowiu, czekając na twoje pozwolenie. **22** Wtedy dowódca odesłał młodzieńca, przykazując, aby nikomu nie mówił, że go o tym powiadomił. **23** Przywoławszy dwóch setników, powiedział: Przygotujcie do wymarszu do Cezarei na godzinę trzecią w nocy dwustu żołnierzy, siedemdziesięciu jeźdźców i dwustu oszczepników. **24** [Kazał] też przygotować zwierzęta juczne, aby wsadzić [na nie] Pawła i bezpiecznie doprowadzić go do namiestnika Feliksa. **25** Napisał też list tej treści: **26** Klaudiusz Lizjasz najdostojniejszemu namiestnikowi Feliksowi przesyła pozdrowienia. **27** Człowieka tego schwytali Żydzi, a gdy go mieli zabić, nadbiegłem z oddziałem i uratowałem go, dowiedziały się, że jest Rzymianinem. **28** A chcąc wiedzieć, z jakiej przyczyny go oskarżają, zaprowadziłem go przed ich

Radę; 29 I stwierdziłem, że oskarżają go o [jakieś] lud czy to w synagogach, czy w mieście; 13 Ani sporne kwestie dotyczące ich prawa i że nie ma też nie mogą dowieść tego, o co mnie oskarżają, żadnej winy, dla której zasługiwałby na śmierć lub 14 Wyznaję jednak przed tobą, że według drogi, więzienie. 30 A gdy mi powiedziano o zasadzce, którą, którą [oni] uważają za herezję, służę Bogu [moich] na niego przygotowali Żydzi, natychmiast wysłałem ojców, wierząc wszystkiemu, co jest napisane w [go] do ciebie, a jego oskarzycielom nakazałem, żeby Prawie i u Proroków; 15 Mając nadzieję w Bogu, że przed tobą stawiali zarzuty wobec niego. Bądź zdrów! będzie zmartwychwstanie, którego i oni oczekują, 31 Żołnierze zabrali więc Pawła zgodnie z rozkazem i zarówno sprawiedliwych, jak i niesprawiedliwych. 16 I zaprowadzili go nocą do Antipatris. 32 A nazajutrz sam się usilnie staram, aby zawsze mieć sumienie zostawili jeźdźców, aby jechali z nim [dalej], a [sam] bez skazy wobec Boga i ludzi. 17 A po wielu wrócili do twierdzy. 33 Tamci przyjechali do Cezarei, latach przybyłem, aby złożyć jałmużny i ofiary memu oddali list namiestnikowi i stawili przed nim Pawła. 34 narodowi. 18 Wtedy pewni Żydzi z Azji spotkali mnie A namiestnik po przeczytaniu [listu] zapytał [go], z oczyszczonego w świątyni, bez tłumu i zgielku. 19 jakiej prowincji pochodzi. Kiedy dowiedział się, że z Oni powinni tu stanąć przed tobą i oskarżać, jeżeli Cylicji; 35 Powiedział: Przesłucham cię, gdy przybędą mają coś przeciwko mnie. 20 Albo niech ci [tutaj] sami twoi oskarzyciele. I rozkazał strzec go w ratuszu powiedzą, czy znaleźli we mnie jakąś nieprawość, Heroda.

24 Po pięciu dniach przybył najwyższy kapłan

Ananiasz wraz ze starszymi i z retorem, niejakim Tertullosem. Wnieśli oni przed namiestnika [oskarżenie] przeciwko Pawłowi. 2 A gdy go wezwano, Tertullus rozpoczął mowę oskarzycielską: Ponieważ dzięki tobie cieszymy się zupełnym pokojem i dzięki twojej przezorności nasz naród doświadcza wiele dobrego; 3 Przynajmniej to zawsze i wszędzie, dostoyni Feliksie, z wielką wdzięcznością. 4 Abi cię jednak dłużej nie zatrzymywać, proszę, abyś nas w swej łaskawości przez chwilę posłuchał. 5 Stwierdziliśmy, że ten człowiek jest jak zaraza, wzbudza niepokoje [wśród] wszystkich Żydów na całym świecie i jest dowódcą sekty nazarejczyków. 6 Usiłował on też zbezczeszczyć świątynię. Schwytaliśmy go więc i chcieliśmy osądzić według naszego prawa. 7 Lecz dowódca Lizjasz przybył i wyrwał go przemocą z naszych rąk; 8 Nakazując jego oskarzycielom udać się do ciebie. Gdy go przesłuchasz, sam będziesz mógł dowiedzieć się od niego wszystkiego, o co go oskarżamy. 9 Również Żydzi to potwierdzili, oświadczając, że tak się rzeczy mają. 10 Kiedy namiestnik dał znak, aby mówił, Paweł powiedział: Wiedząc, że od wielu lat jesteś sędzią tego narodu, tym chętniej zdam sprawę z tego, co mnie dotyczy. 11 Możesz sprawdzić, że nie upłynęło więcej niż dwanaście dni, od kiedy przybyłem do Jerozolimy, aby wielbić [Boga]. 12 I nie znaleźli mnie w świątyni rozprawiającym z kimkolwiek ani podburzającego

gdy stanałem przed Radą; 21 Chyba jedynie to, że stojąc wśród nich, zwołałem: Sądziecie mnie dziś z powodu zmartwychwstania umarłych. 22 Kiedy Feliks to usłyszał, znając dokładniej tę drogę, odroczył ich [sprawę], mówiąc: Rozpatrzę waszą sprawę, kiedy tu przyjedzie dowódca Lizjasz. 23 I rozkazał setnikiowi pilnować Pawła, zastosować ulgi i nie zabraniać żadnemu z jego przyjaciół posługiwać mu się go odwiedzać. 24 A po kilku dniach przyjechał Feliks ze swoją żoną Druzyllą, która była Żydówką. Kazał zwołać Pawła i słuchał go, [jak mówił] o wierze w Chrystusa. 25 A gdy on rozprawił o sprawiedliwości, powściągliwości i przyszłym sądzie, Feliks przestraszył się i powiedział: Teraz już odejdź. Kiedy znajdę czas, każę cię zwołać. 26 Spodziewał się przy tym, że dostanie od Pawła pieniędze za to, że go wypuści, dlatego też częściej wzywał go [do siebie] na rozmowę. 27 A po dwóch latach następcą Feliksa został Porcjusz Festus. Feliks, chcąc sobie zjednać zyczliwość Żydów, zostawił Pawła w więzieniu.

25 Kiedy Festus przybył do prowincji, po trzech dniach udał się z Cezarei do Jerozolimy. 2 Najwyższy kapłan i znamienici Żydzi wnieśli przed nim przeciwko Pawłowi skargę i prosili go; 3 Aby okazał im w jego sprawie przychylność i kazał przyprowadzić go do Jerozolimy. Przygotowali bowiem zasadzkę, aby go zabić w drodze. 4 Lecz Festus odpowiedział, że Paweł znajduje się pod strażą w Cezarei i że on sam wkrótce [tam] pojedzie. 5 I powiedział: Niech ci z was, którzy mogą, pojadą ze mną, a jeśli ten człowiek

popiełnił coś [ziego], niech go oskarżają. **6** A gdy człowieka. A on odpowiedział: Jutro go usłyszysz. **23** spędził u nich [nie] więcej niż dziesięć dni, udał się do Cezarei. Nazajutrz zasiadł na krześle sędziowskim i okazałością i weszli do sali rozpraw z dowódcami kazał przyprowadzić Pawła. **7** Kiedy ten przyszedł, i najznakomitszymi obywatelami miasta, na rozkaz otoczyli [go] Żydzi, którzy przybyli z Jerozolimy, i Festusa wprowadzono Pawła. **24** Po czym Festus wytoczyli przeciwko Pawłowi wiele ciężkich oskarżeń, przemówił: Królu Agryppo i wszyscy tu obecni których nie mogli udowodnić. **8** On zaś bronił mężowie! Widzicie tego, o którego mnie prosił cały się: Nie zawiniłem w niczym ani przeciwko prawu lud żydowski zarówno w Jerozolimie, jak i tutaj, żydowskiemu, ani przeciwko świątyni, ani przeciwko wołając, że nie powinien on dłużej żyć. **25** Lecz ja cesarzowi. **9** Lecz Festus, chcąc sobie zjednać stwierdziłem, że nie popełnił niczego, co zasługuje na przychylność Żydów, odpowiedział Pawłowi: Czy śmierć. A ponieważ on sam odwołał się do Augusta, chcesz pojechać do Jerozolimy i tam być przede mną postanowiłem go odesłać. **26** Nie mogę [jednak] o nim sądzony w tej sprawie? **10** Wtedy Paweł powiedział: napisać [memu] panu nic pewnego. Dlatego kazałem Stoję przed sądem cesarskim, gdzie należy mnie go stawić przed wami, a zwłaszcza przed tobą, królu sądzić. Żydom nie wyrządziłem żadnej krzywdy, o Agryppo, abym po przesłuchaniu miał co napisać. **27** czym ty sam dobrze wiesz. **11** Bo jeśli [w czymś] Bo wydaje mi się nierozsądne posyłać więźnia bez zawiniłem i popełniłem coś, co zasługuje na śmierć, podania stawianych mu zarzutów.

nie wzbraniam się umrzeć. Lecz jeśli nie ma nic w tym, o co mnie oskarżają, nikt nie może mnie im wydać. Odwołuję się do cesarza. **12** Wtedy Festus porozumiał się z Radą i odpowiedział: Odwołałeś się do cesarza? Do cesarza pójdziesz. **13** A po upływie kilku dni przyjechali do Cezarei król Agryppo i Berenike, aby powitać Festusa. **14** A kiedy przebywali tam wiele dni, Festus przedstawił królowi sprawę Pawła, mówiąc: Feliks pozostawił w więzieniu pewnego człowieka; **15** Przeciwko któremu, gdy byłem w Jerozolimie, naczelní kapłani i starsi żydowscy wniesli skargę, żądając dla niego wyroku skazującego. **16** Odpowiedziałem im, że Rzymianie nie mają w zwyczaju wydawać człowieka na stracenie, zanim oskarżony nie stanie wobec oskarzycieli i nie będzie miał możliwości odpowiedzieć na zarzuty. **17** Gdy się tu zebraли, nazajutrz, bez żadnej zwłoki zasiadłem na krześle sędziowskim i kazałem przyprowadzić tego człowieka. **18** Stanęli przeciw niemu jego oskarzyciele, ale nie wniesli żadnej skargi z tych, których się spodziewałem. **19** Wiedli z nim tylko jakieś spory o ich zabobony i o jakiegoś zmarłego Jezusa, o którym Paweł twierdzi, że żyje. **20** Będąc niepewnym co do tego sporu, zapytałem, czy chciałby udać się do Jerozolimy i tam być sądzony w tych sprawach. **21** Lecz ponieważ Paweł odwołał się, by go zatrzymać do rozpatrzenia [sprawy przez] Augusta, rozkazałem go strzec, dopóki go nie odeślę do cesarza. **22** Wtedy Agryppo powiedział do Festusa: Ja [również] chciałbym posłuchać tego

26 Wtedy Agryppo powiedział do Pawła: Wolno ci mówić we własnej obronie. Wówczas Paweł, wyciągnąwszy rękę, zaczął się bronić: **2** z Królu Agryppo, uważam to za szczęście, że mam dziś bronić się wobec ciebie przed wszystkim, o co mnie oskarżają Żydzi. **3** Zupełnie że jesteś obeznany ze wszystkimi zwyczajami i sporami, które są między Żydami. Dlatego proszę cię, żebyś mnie cierpliwie wysłuchał. **4** Wszyscy Żydzi znają moje życie od młodości, jak je wiodłem od początku wśród mego narodu w Jerozolimie. **5** Znają mnie od dawna – gdyby chcieli zaświadczenie – że żyłem według [zasad] najsurowszego stronnictwa naszej religii jako faryzeusz. **6** A teraz stoję przed sądem z powodu nadziei [spełnienia] obietnicy danej ojcom przez Boga; **7** Której [spełnienia] ma nadzieję doczekać dwanaście naszych pokoleń, służąc [Bogu] ustawnicznie dniem i nocą. Z powodu tej nadziei, królu Agryppo, oskarżają mnie Żydzi. **8** Dlaczego uważacie za rzecz nie do wiary, że Bóg wskrzesza umarłych? **9** Wprawdzie mnie samemu wydawało się, że powiniem wiele czynić przeciw imieniu Jezusa z Nazaretu. **10** Tak też czynilem w Jerozolimie, gdzie wielu świętych wrzącałem do więzienia, wziawszy upoważnienie od naczelnich kapelanów, a kiedy skazywano ich na śmierć, głosowałem przeciwko [nim]; **11** A po wszystkich synagogach często [ich] karząc, zmuszałem do bluźnierstwa. Występując przeciwko nim z wielką wściekłością, prześladowałem

ich nawet po obcych miastach. **12** Tak jechałem i ci, którzy z nimi zasiadali. **31** Kiedy się oddalili, do Damaszku, mając upoważnienie i zlecenie od rozmawiali między sobą: Ten człowiek nie czyni nic, naczelnego kapłanów. **13** W południe, będąc w drodze, co zasługiwałoby na śmierć lub więzienie. **32** Agryppa ujrzałem, królu, światłość z nieba [jaśniejszą] niż zaś powiedział do Festusa: Można by zwolnić tego słońce, która oświeciła mnie i tych, którzy jechali ze mną.

14 A gdy wszyscy upadliśmy na ziemię, usłyszałem głos mówiący do mnie po hebrajsku: Saulu, Saulu, dlaczego mnie prześladujesz? Trudno ci przeciw ościeniowi wiergać. **15** A ja zapytałem: Kim jesteś, Panie? A on odpowiedział: Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. **16** Ale podnieś się i stań na nogi, bo ukazałem się tobie, żeby ustanowić cię sługa i świadkiem zarówno tych rzeczy, które widziałeś, jak i innych, w których ci się objawię. **17** Wybawię cię od tego ludu i od pogan, do których cię teraz posyłam; **18** Dla otworzenia ich oczu, aby odwrócić [ich] od ciemności do światła, od mocy szatana do Boga, abytrzymali przebaczenie grzechów i dziedzictwo między uswięconymi przez wiarę we mnie. **19** Dlatego też, królu Agryppo, nie byłem nieposłuszny temu niebieskiemu widzeniu. **20** Ale glosilem najpierw tym, którzy są w Damaszku, w Jerozolimie, w całej Judei, i pogonem, żeby pokutowali i nawrócili się do Boga, i spełniali uczynki godne pokuty. **21** Z tego powodu Żydzi schwytali mnie w świątyni i chcieli zabić. **22** Ale dzięki pomocy Boga żyję do dzisiaj, dając świadectwo małym i wielkim, nic nie mówiąc oprócz tego, co powiedzieli prorocy i Mojżesz, że nastapi; **23** Że Chrystus ma cierpieć, jako pierwszy zmartwychwstać i zwiastować Światłość temu ludowi i pogonam. **24** Gdy on to powiedział w [swojej] obronie, Festus odezwał się donośnym głosem: Jesteś szalony, Paweł! Wielka uczoność doprowadza cię do szaleństwa. **25** Ale on odpowiedział: Nie jestem szalony, dostojny Festusie, ale głoszę słowa prawdy i rozsądku. **26** Król bowiem, przed którym śmiało mówię, wie o tych sprawach, gdyż jestem przekonany, że nic z tych rzeczy nie jest przed nim ukryte, ponieważ nie działa się to w jakimś zakątku. **27** Czy wierzysz, królu Agryppo, prorokom? Wiem, że wierzasz. **28** Wtedy Agryppa powiedział do Pawła: Niemal przekonałeś mnie, żebym został chrześcijaninem. **29** Ale Paweł powiedział: Dałby Bóg, abyś i niemal, i całkowicie nie tylko ty, ale i wszyscy, którzy mnie dziś słuchają, stali się takimi, jakim ja jestem, z wyjątkiem tych więzów. **30** A gdy to powiedział, wstał król, namiestnik, Berenike

27 A gdy postanowiono, że mamy płynąć do Italii, oddano Pawła i innych więźniów setnikowi, imieniem Juliusz, z oddziału Augusta. **2** Wsiedliśmy na statek adramyterski, który miał płynąć wzdłuż wybrzeża Azji, i odbiliśmy [od brzegu]. Był też z nami Arystarch, Macedończyk z Tesaloniki. **3** Następnego dnia przypłynęliśmy do Sydonu, gdzie Juliusz, który życliwie odnosił się do Pawła, pozwolił [mu] iść do przyjaciół, aby doznał pokrzepienia. **4** A wyruszywszy stamtąd, płynęliśmy pod [osłona] Cypru, dlatego że wiatry były przeciwnie. **5** Przepłynęliśmy morze na wysokości Cylicji i Pamfilii i przybyliśmy do Miry w Licji. **6** Tam setnik znalazł statek aleksandryjski płynący do Italii i umieścił nas na nim. **7** A gdy przez wiele dni płynęliśmy wolno i dotarliśmy zaledwie na wysokość Knidos, ponieważ wiatr nam nie pozwalał, popłynęliśmy wzdłuż Krety obok Salmone. **8** A płynąc z trudem wzdłuż jej [brzegów], dotarliśmy do pewnego miejsca zwanego Piękne Porty, blisko którego było miasto Lasaia. **9** Gdy upłynęło wiele czasu i żegluga stała się niebezpieczna, bo minął już post, Paweł [ich] przestrzegał: **10** Panowie, widzę, że żegluga będzie [związana] z krzywdą i wielką szkodą nie tylko ładunkowi i statkowi, ale i naszemu życiu. **11** Setnik jednak bardziej ufał sternikowi i właścicielowi [statku] niż temu, co mówił Paweł. **12** A ponieważ żaden port nie nadawał się do przezimowania, większość postanowiła stamtąd odpływać, dostać się jakoś na przezimowanie do portu Feniks na Krecie, otwartego na południowo-zachodnią i północno-zachodnią stronę. **13** A gdy powiął wiatr z południa, sądzili, że zamiar doprowadzą do skutku, i odbili od brzegu, i popłynęli wzdłuż Krety. **14** Lecz niedługo potem uderzył na nią gwałtowny wiatr, zwany Euroklodon. **15** Kiedy statek został porwany i nie mógł stawić czoła wiatrowi, puściliśmy [go z wiatrem] i pozwoliliśmy się unosić. **16** Gdy płynęliśmy wzdłuż pewnej wysepki, zwanej Klauda, z trudem zdołaliśmy uchwycić łódź ratunkową. **17** Po wyciągnięciu jej przepasali statek, używając [sprzętu] pomocniczego. Z obawy, żeby nie wpaść na płytszne,

opuszczili żagle i tak ich niosło. **18** Ponieważ miotała kotwice, puścili się na morze. Poluzowali wiązania nami gwałtowna burza, nazajutrz wyrzucili [adunek]. sterowe, nastawili [przedni] żagiel pod wiatr i zmierzały **19** A trzeciego [dnia] własnymi rękami wyrzuciliśmy do brzegu. **21** Wpadli jednak na mieliznę utworzoną osprzęt statku. **20** Lecz kiedy przez wiele dni nie między dwoma prądami i osiedli ze statkiem. Dziób pokazało się ani słørce, ani gwiazdy, a niemała statku się zarył, ale rufa zaczęła się rozbijać pod nawałnica napierała, znikła już wszelka nadzieję naporem fal. **22** Wtedy żołnierze postanowili, że zabiją naszego ocalenia. **21** Gdy [ludzie] już długo nic nie więźniów, aby żaden z nich nie odpłynął i nie uciekł. jedli, Paweł stanął pośród nich i powiedział: Panowie, **23** Lecz setnik, chcąc ocalić Pawła, powstrzymał ich trzeba było mnie posłuchać i nie odpływać od Krety, od tego zamiaru. Potem rozkazał, aby ci, którzy wtedy uniknęłybyście straty i szkody. **22** Lecz teraz umieją pływać, skoczyli pierwi do morza i wyszli na zachęcam was, abyście byli dobrej myśli, bo nikt brzeg; **24** Pozostali zaś na deskach lub częściach z was nie zginie, tylko statek. **25** Tej nocy bowiem statku. I w ten sposób wszyscy cało wyszli na ląd. stanął przy mnie anioł Boga, do którego należę i któremu służę; **26** I powiedział: Nie bój się, Pawle, musisz stańć przed cesarzem, a oto Bóg darował ci wszystkich, którzy z tobą płyną. **27** Dlatego bądźcie dobrej myśli, panowie, bo wierz Bogu, że będzie tak, jak mi powiedziano. **28** Musimy jednak być wyrzuceni na jakąś wyspę. **29** A gdy nadeszła czternasta noc, a nas rzuciło po Adriatyku, około północy zdawało się żeglarzom, że zbliżają się do jakiegoś lądu. **30** Wtedy spuścili sondę i stwierdzili dwadzieścia saźni. Popłynawszy nieco dalej, znowu spuścili sondę i stwierdzili piętnaście saźni. **31** Bojąc się, abyśmy nie wpadli na skały, zrzucili z rufy cztery kotwice i z upragnieniem oczekiwali świętu. **32** A gdy żeglarze postanowili uciec ze statku, spuścili lódź ratunkową, pod pozorem zrzucenia kotwic z dziobu statku; **33** Paweł powiedział do setnika i żołnierzy: Jeśli ci nie zostaną na statku, nie będziecie mogli zostać ocaleni. **34** Wtedy żołnierze odcięli liny od łodzi ratunkowej i pozwolili jej spaść. **35** Kiedy zaczynało świtać, Paweł zachęcał wszystkich do posiłku: Dziś [już] czternasty dzień, jak trwacie w oczekiwaniu bez posiłku, nic nie jedząc. **36** Dlatego proszę was, abyście się posiłili, bo to przyczyni się do waszego ocalenia, gdyż żadnemu z was włos z głowy nie spadnie. **37** A to powiedziawszy, wziął chleb i podziękował Bogu wobec wszystkich, a gdy złamał, zaczął jeść. **38** Wtedy wszyscy nabrali otuchy i posiłili się. **39** A nas wszystkich na statku było dwieście siedemdziesiąt sześć dusz. **40** Kiedy się najedli, odciążyli statek, wyrzucając zboże do morza. **41** Gdy nastął dzień, nie rozpoznali lądu, jednak zobaczyli jakąś zatokę o płaskim wybrzeżu, do którego postanowili, jeśli będzie można, przybić statkiem. **42** Wtedy żołnierze postanowili, że zabiją więźniów, aby żaden z nich nie odpłynął i nie uciekł. **43** Lecz setnik, chcąc ocalić Pawła, powstrzymał ich naporem fal. **44** Pozostali zaś na deskach lub częściach statku. I w ten sposób wszyscy cało wyszli na ląd.

28 Po ocaleniu dowiedzieli się, że ta wyspa nazywa się Malta. **2** A barbarzyńcy okazali nam niezwykłą życzliwość. Rozpalili bowiem ognisko i przyjęli nas, bo padał deszcz i było zimno. **3** A gdy Paweł nazbierał naręcze chrustu i nałożył na ogień, na skutek gorąca wypełzła żmija i uczeplała się jego ręki. **4** Kiedy barbarzyńcy zobaczyli gada wiszącego u jego ręki, mówili między sobą: Ten człowiek na pewno jest mordercą, bo choć wyszedł cało z morza, zemsta nie pozwala mu żyć. **5** Lecz on strząsnął gada w ogień i nie doznał nic złego. **6** A oni oczekiwali, że spuchnie albo nagle padnie martwy. Lecz gdy długo czekali i widzieli, że nic złego mu się nie stało, zmienili zdanie i mówili, że jest bogiem. **7** W pobliżu tego miejsca znajdowały się posiadłości naczelnika wyspy, imieniem Publiusza, który nas przyjął i przez trzy dni po przyjacielsku gościł. **8** A ojciec Publiusza leżał, bo miał gorączkę i czerwonkę. Paweł poszedł do niego i modlił się, a położywszy na nim ręce, uzdroił go. **9** Po tym wydarzeniu przychodzili również inni chorzy z wyspy i byli uzdrawiani. **10** Okazali nam oni wielki szacunek, a gdy mieliśmy odpływać, dali wszystko, co [nam] było potrzebne. **11** Po trzech miesiącach odpłynęliśmy na statku aleksandryjskim z godłem Kastora i Polluksa, który przezimował na tej wyspie. **12** Przybywszy do Syrakuz, pozostaliśmy [tam] trzy dni. **13** Stamtąd, płynąc łukiem, dotarliśmy do Regium. Po upływie jednego dnia, gdy powiął wiatr południowy, nazajutrz przypłynęliśmy do Puteoli. **14** Tam spotkaliśmy braci, którzy nas uprosili, żebyśmy pozostały u nich siedem dni. I tak udaliśmy się do Rzymu. **15** Tamtejsi bracia, gdy usłyszeli o nas, wyszli nam naprzeciw aż do Forum Appiusza i do Trzech Gospod. Kiedy Paweł

ich zobaczył, podziękował Bogu i nabrał otuchy. **16** A gdy przybyliśmy do Rzymu, setnik oddał więźniów dowódcy wojska, ale Pawłowi pozwolono mieszkać osobno z żołnierzem, który go pilnował. **17** Po trzech dniach Paweł zaprosił przywódców żydowskich. Kiedy się zeszli, powiedział do nich: Mężowie bracia, nic nie uczyniłem przeciwko ludowi i zwyczajom ojczystym, a jednak zostałem wydany w Jerozolimie jako więzień w ręce Rzymian; **18** Którzy po przesłuchaniu chcieli mnie wypuścić, bo nie było we mnie nic [zasługującego] na śmierć. **19** Lecz gdy Żydzi się [temu] sprzeciwiali, musiałem odwołać się do cesarza, nie chcąc jednak w czymkolwiek oskarżać mego narodu. **20** Dlatego też zaprosiłem was, aby się z wami zobaczyć i porozmawiać, bo z powodu nadziei Izraela jestem związany tym łaćuchem. **21** Lecz oni powiedzieli do niego: Nie otrzymaliśmy z Judei [żadnych] listów o tobie ani żaden z przybyłych braci nie oznajmił, ani nie mówił o tobie nic złego. **22** Pragniemy jednak od ciebie usłyszeć, co myślisz, bo wiemy o tym stronictwie, że wszędzie mówią przeciwko niemu. **23** Wyznaczyli mu dzień i przyszło wielu do niego do kwater, a on od rana do wieczora przytaczał im świadectwa o królestwie Bożym i przekonywał o Jezusie na podstawie Prawa Mojżesza i Proroków. **24** I niektórzy uwierzyli temu, co mówił, a inni nie uwierzyli. **25** Poróżnieni ze sobą rozeszli się, gdy Paweł powiedział [to] jedno: Słusznie Duch Święty powiedział przez proroka Izajasza do naszych ojców: **26** Idź do tego ludu i mów: Słuchając, będziecie słyszeć, ale nie zrozumiecie, i patrząc, będziecie widzieć, ale nie zobaczyćcie. **27** Utyło bowiem serce tego ludu, stępiły ich uszy i zamknęli swe oczy, żeby oczami nie widzieli ani uszami nie słyszeli, a sercem nie zrozumieli i nie nawrócili się, iżebym ich nie uzdrawił. **28** Niech wam więc będzie wiadome, że pogonie zostało posłane to zbawienie Boże, a oni będą słuchać. **29** A gdy to powiedział, Żydzi odeszli, wiodąc ze sobą zacięty spór. **30** Przez całe dwa lata Paweł mieszkał w wynajętym mieszkaniu i przyjmował wszystkich, którzy przychodzili do niego; **31** Głośząc królestwo Boże i nauczając tego, co dotyczy Pana Jezusa Chrystusa, ze wszelką odwagą i bez przeskódk.

Rzymian

1 Paweł, sługa Jezusa Chrystusa, powołany apostol, odrzuciony do [głoszenia] ewangelii Boga; **2** (Który przedtem obiecał przez swoich proroków w Pismach świętych); **3** O jego Synu, Jezusie Chrystusie, naszym Panu, który według ciała pochodził z potomstwa Dawida; **4** A pokazał z mocą, że jest Synem Bożym, według Ducha świętości, przez zmartwychwstanie; **5** Przez którego otrzymaliśmy łaskę i apostolstwo, [by przynieść] do posłuszeństwa wierze wszystkie narody dla jego imienia; **6** Wśród których jesteście i wy, powołani [przez] Jezusa Chrystusa. **7** Wszystkim, którzy jesteście w Rzymie, umiłowanym Boga, powołanym świętym: Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **8** Najpierw dziękuję mojemu Bogu przez Jezusa Chrystusa za was wszystkich, że wasza wiara słynie na cały świat. **9** Bóg bowiem, któremu służę w moim duchu w ewangelii jego Syna, jest mi świadkiem, że nieustannie czynię wzmiankę o was w moich modlitwach; **10** Zawsze prosząc, żeby wreszcie kiedyś udało mi się za wolą Bożą odbyć podróż do was. **11** Pragnę bowiem zobaczyć was, abym was mógł udzielić jakiegoś daru duchowego dla waszego utwierdzenia; **12** To znaczy, abyśmy się wzajemnie pocieszyli obopólną wiarą, waszą i moją. **13** A nie chcę, abyście i wy, bracia, nie wiedzieli, że często zamierzałem przybyć do was (ale byłem dotąd zatrzymywany), abym miał jakiś owoc zarówno wśród was, jak i wśród innych pagan. **14** Jestem dłużnikiem zarówno Greków, jak i barbarzyńców, zarówno mądrych, jak i niemądrych; **15** Tak że na ile mogę, jestem gotowy i wasm, którzy jesteście w Rzymie, głosić ewangelię. **16** Nie wstydzę się bowiem ewangelii Chrystusa, ponieważ jest [ona] mocą Boga ku zbawieniu dla każdego, kto uwierzy, najpierw Żyda, [potem] i Greka. **17** W niej bowiem objawia się sprawiedliwość Boga z wiary w wiare, jak jest napisane: Sprawiedliwy będzie żył z wiary. **18** Gniew Boży bowiem objawia się z nieba przeciwko wszelkiej bezbożności i niesprawiedliwości ludzi, którzy zatrzymują prawdę w niesprawiedliwości. **19** Ponieważ to, co można wiedzieć o Bogu, jest dla nich jawne, gdyż Bóg im to objawił. **20** [To bowiem, co] niewidzialne, to znaczy jego wieczna moc i bóstwo, są widzialne od stworzenia świata przez to, co stworzone,

po to, aby oni byli bez wymówki. (aiōn g126) **21** Dlatego że poznawszy Boga, nie chwalili [go] jako Boga ani [mu] nie dziękowali, lecz znikczemnieli w swoich myślach i zaćmiło się ich bezrozumne serce. **22** Podając się za mądrych, zgłupiali; **23** i zamienili chwałę niezniszczalnego Boga na podobieństwo obrazu zniszczalnego człowieka, ptaków, czworonożnych [zwierząt] i gadów. **24** Dlatego też Bóg wydał ich nieczystości przez poządroliwości ich serc, aby hańbili swoje ciała między sobą. **25** [Oni to] zamienili prawdę Bożą w kłamstwo i czcili stworzenie, i służyli [jemu] raczej niż Stwórcy, który jest błogosławiony na wieki. Amen. (aiōn g165) **26** Dlatego wydał ich Bóg haniebnym namiętnością, gdyż nawet ich kobiety zamieniły naturalne współżycie na przeciwnie naturze. **27** Także mężczyźni, opuściwszy naturalne współżycie z kobietą, zapałali w swej poządroliwości jedni ku drugim, mężczyzna z mężczyzną, popełniając haniebne czyny i ponosząc na sobie samych należną za swój błąd zapłatę. **28** A skoro im się nie spodobało zachowanie poznania Boga, wydał ich Bóg [na pastwę] wypaczonego umysłu, aby robili to, co nie wypada; **29** Będąc napełnieni wszelką nieprawością, nierządem, przewrotnością, chciwością, złośliwością; pełni zazdrości, morderstwa, sporu, podstępów, złych obyczajów; **30** Plotkarze, oszczerzy, nienawidzący Boga, zuchwali, pyszni, chełpiwi, wynalazcy złych rzeczy, nieposłuszni rodzicom; **31** Bezrozumni, niedotrzymujący słowa, bez naturalnej miłości, nieprzejednani [i] bez miłosierdzia. **32** Oni to, poznawszy wyrok Boga, że ci, którzy robią takie [rzeczy], są godni śmierci, nie tylko sami je robią, ale też pochwalają tych, którzy tak postępują.

2 Dlatego jesteś bez wymówki, człowieku, [kimkolwiek jesteś], który osądzasz. W czym bowiem osądzasz drugiego, osądzasz samego siebie, ponieważ ty, który osądzasz drugiego, robisz to samo. **2** Lecz wiemy, że sąd Boży jest według prawdy przeciwko tym, którzy robią takie [rzeczy]. **3** Czy myślisz, człowieku, który osądzasz tych, którzy robią takie [rzeczy], a sam je robisz, że ty unikniesz sądu Bożego? **4** Czy gardzisz bogactwem jego dobroci, cierpliwości i nieskwapliwości, nie wiedząc, że dobroć Boga prowadzi cię do pokuty? **5** Ty jednak przez swoją zatwardziałość i niepokutujące serce gromadzisz sobie samemu gniew na dzień

gniewu i objawienia sprawiedliwego sądu Boga; 6 [Żydem] na zewnątrz, ani nie to jest obrzezaniem, co Który odda każdemu według jego uczynków: 7 Tym, którzy przez wytrwanie w dobrym uczynku szukają chwały, czci i nieśmiertelności, [oddą] życie wieczne; (αιονίος g166) 8 Natomiast swarliwym i nieposłusznym prawdzie, lecz posłusznym niesprawiedliwości, [oddą] zapalczywość i gniew. 9 Utrapienie i ucisk [oddą] duszy każdego człowieka, który popełnia zło, najpierw Żyda, potem i Greka; 10 A chwałę, cześć i pokój każdemu, kto czyni добро, najpierw Żydom, potem i Grekom. 11 U Boga bowiem nie ma względu na osobę. 12 Bo ci, którzy bez prawa zgryzeszyli, bez prawa też zgina, a ci, którzy w prawie zgryzeszyli, przez prawo będą sądzeni; 13 (Gdyż nie słuchacie prawa [sa] sprawiedliwi przed Bogiem, ale ci, którzy wypełniają prawo, będą usprawiedliwieni. 14 Gdy bowiem poganie, którzy nie mają prawa, z natury czynią to, co jest w prawie, oni, nie mając prawa, sami dla siebie są prawem. 15 Oni to ukazują działanie prawa wpisanego w ich serca, za poświadczaniem ich sumienia i myśli wzajemnie się oskarżających lub też usprawiedlwiąjących); 16 W dniu, w którym Bóg przez Jezusa Chrystusa będzie sądził skryte sprawy ludzkie według mojej ewangelii. 17 Oto ty się nazywasz Żydem, polegasz na prawie, chlubisz się Bogiem; 18 Znasz [jego] wolę, rozpoznajesz [to, co] lepsze, będąc pouczony przez prawo; 19 I uważasz się za przewodnika ślepych, za światłość tych, którzy są w ciemności; 20 Wychowawcę bezrozumnych, nauczyciela niemowląt, mając w prawie kształt wiedzy i prawdy. 21 Ty więc, który uczysz drugiego, samego siebie nie uczysz? Ty, który głosisz, że nie wolno kraść, kradniesz? 22 Ty, który mówisz, że nie wolno cudzołożyć, cudzołożysz? Ty, który się brzydzisz bożkami, dopuszasz się świętokradztwa? 23 Ty, który się chlubisz prawem, przez przekraczanie prawa znieważasz Boga? 24 Ponieważ z waszego powodu, jak jest napisane, poganie bluźnią imieniu Boga. 25 Obrzezanie bowiem jest pozytyczne, jeśli wypełniasz prawo, ale jeśli przekraczasz prawo, twoje obrzezanie staje się nieobrzecaniem. 26 Jeśli więc nieobrzecany przestrzega przepisów prawa, czyż jego nieobrzecanie nie będzie uznane za obrzezanie? 27 I ten, który jest nieobrzecany z natury, a wypełnia prawo, osądzi ciebie, który mając literę i obrzezanie, przekraczasz prawo. 28 Nie ten bowiem jest Żydem, kto jest

[Żydem] na zewnątrz, ani nie to jest obrzezaniem, co jest na zewnątrz, na ciele; 29 Ale ten jest Żydem, kto jest nim wewnątrz, i [to jest obrzezanie, co jest] obrzezaniem serca, w duchu, nie w literze, którego chwała nie [pochodzi] od ludzi, lecz od Boga.

3 Na czym więc polega wyższość Żyda? Albo jaki jest pożytek z obrzezania? 2 Wielki pod każdym względem. Przede wszystkim [ten], że im zostały powierzone słowa Boże. 3 Cóż bowiem, jeśli niektórzy nie uwierzyli? Czyż ich niewiara zniweczy wiarę Boga? 4 Nie daj Boże! Przeciwnie, niech Bóg będzie prawdziwy, a każdy człowiek – kłamca, jak jest napisane: Abyś okazał się sprawiedliwy w swoich słowach i żebyś zwyciężył, gdy będziesz sądzony. 5 Jeśli więc nasza niesprawiedliwość wydatnia sprawiedliwość Boga, cóż powiemy? Czyż niesprawiedliwy [jest] Bóg, który okazuje gniew? (Mówię po ludzku). 6 Nie daj Boże! Jak wtedy Bóg mógłby sądzić świat? 7 Jeśli bowiem prawda Boża przez moje kłamstwo obfitowała ku jego chwale, czemuż jeszczę i ja jestem sądzony jako grzesznik? 8 Dlaczego więc nie [mówić] (jak nas szkalują i jak niektórzy twierdzą, że mówimy): Będziemy robić złe rzeczy, aby przyszły dobre? Ich potępienie jest sprawiedliwe. 9 Cóż więc? Czy przewyższamy ich? Żadną miarą! Ponieważ przedtem dowiedliśmy, że zarówno Żydzi, jak i Grecy, wszyscy są pod grzechem; 10 Jak jest napisane: Nie ma sprawiedliwego, ani jednego; 11 Nie ma rozumnego i nie ma [nikogo], kto by szukał Boga. 12 Wszyscy zboczyli z drogi, razem stali się nieużyteczni, nie ma [nikogo], kto by czynił добро, nie ma ani jednego. 13 Grobem otwartym jest ich gardło, zdradzają swymi językami,jad żmij pod ich wargami. 14 Ich usta pełne są przeklinania i goryczy; 15 Ich nogi są szybkie do rozlewu krwi; 16 Zniszczenie i nędza na ich drogach; 17 A drogi pokoju nie poznali. 18 Nie ma bojaźni Bożej przed ich oczami. 19 A wiemy, że wszystko, co mówi prawo, mówi do tych, którzy są pod prawem, aby wszystkie usta zostały zamkniete i aby cały świat podlegał karaniu Boga. 20 Dlatego z uczynków prawa nie będzie usprawiedliwione żadne ciało w jego oczach, gdyż przez prawo jest poznanie grzechu. 21 Lecz teraz bez prawa została objawiona sprawiedliwość Boga, poświadczona przez prawo i proroków. 22 [Jest to] sprawiedliwość Boga przez wiarę Jezusa Chrystusa dla wszystkich i na wszystkich

wierzących. Nie ma bowiem różnicy. **23** Wszyscy ale też tych, którzy chodzą śladami wiary naszego bowiem zgrzeszyli i są pozbawieni chwały Boga; ojca Abrahama, którą miał przed obrzezaniem. **13** **24** A zostają usprawiedliwieni darmo, z jego łaski, Obietnica bowiem, że ma być dziedzicem świata, przez odkupienie, które [jest] w Jezusie Chrystusie. [nie została dana] Abrahamowi czy jego potomstwu **25** Jego to Bóg ustanowił przebłaganiem przez wiarę przez prawo, ale przez sprawiedliwość wiary. **14** w jego krew, aby okazać swoją sprawiedliwość Jeśli bowiem dziedzicami [są] ci, którzy [sa] z prawa, przez odpuszczenie, w swojej cierpliwości, przedtem [to] wiara stała się daremna i obietnica obróciła popełnionych grzechów; **26** Aby okazać swoją się wniweč. **15** Gdyż prawo sprowadza gniew, bo sprawiedliwość w obecnym czasie po to, aby on był gdzie nie ma prawa, [tam] nie ma przestępstwa. sprawiedliwym i usprawiedliwiającym tego, kto wierzy **16** Tak więc [dziedzictwo jest] z wiary, aby było z w Jezusa. **27** Gdzież więc jest [powód do] chluby? Łaski [i] żeby obietnica była niewzruszona dla całego Został wykluczony. Przez jakie prawo? Uczynków? potomstwa, nie tylko dla tego, które opiera się na Nie, przez prawo wiary. **28** Tak więc twierdzimy, prawie, ale i dla tego, [które jest] z wiary Abrahama, że człowiek zostaje usprawiedliwiony przez wiarę, który jest ojcem nas wszystkich; **17** (Jak jest napisane: bez uczynków prawa. **29** Czy Bóg [jest] jedynie Ustanowiłem cię ojcem wielu narodów) przed Bogiem, [Bogiem] Żydów? Czy też nie pagan? Istotnie, i pagan; któremu uwierzył, który ożywia umarłych i przywołuje **30** Ponieważ jeden jest Bóg, który usprawiedliwi te [rzeczy], których nie ma, tak jakby były. **18** [On] to obrzezanych z wiary i nieobrzeczanych przez wiarę. **31** Wbrew nadziei, mając nadzieję, uwierzył, że stanie Czy więc obalamy prawo przez wiarę? Nie daj Boże! się ojcem wielu narodów według tego, [co mu] Przeciwne, utwierdzamy prawo.

4 Cóż więc powiemy, co zyskał Abraham, nasz

ojciec, według ciała? **2** Jeśli bowiem Abraham został usprawiedliwiony z uczynków, ma się czym chlubić, ale nie przed Bogiem. **3** Cóż bowiem mówi Pismo? Abraham uwierzył Bogu i zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. **4** A temu, kto pracuje, zapłata nie jest uznana za łaskę, ale za należność. **5** Temu zaś, kto nie pracuje, lecz wierzy w tego, który usprawiedliwia bezbożnego, jego wiara zostaje poczytana za sprawiedliwość. **6** Jak i Dawid mówi, że błogosławiony jest człowiek, któremu Bóg przypisze sprawiedliwość bez uczynków, [mówiąc]: **7** Błogosławieni, których nieprawości

[sa] przebaczone i których grzechy są zakryte. **8** Błogosławiony człowiek, któremu Pan nie poczyta grzechu. **9** Czy więc to błogosławieństwo [dotyczy] tylko obrzezanych, czy też nieobrzeczanych? Mówimy przecież, że wiara została Abrahamowi poczytana za sprawiedliwość. **10** Jakże więc została mu poczytana? tylko [to], ale chlubimy się też uciskami, wiedząc, Gdy był obrzezany czy przed obrzezaniem? Nie że ucisk wyrabia cierpliwość; **4** A cierpliwość – po obrzezaniu, ale przed obrzezaniem. **11** I przyjął doświadczenie, doświadczenie zaś – nadzieję; **5** znak obrzezania jako pieczęć sprawiedliwości wiary, A nadzieję nie przynosi wstydu, ponieważ miłość którą miał przed obrzezaniem, po to, aby był ojcem wszystkich nieobrzeczanych wierzących, aby im też poczytana była sprawiedliwość; **12** I [aby był] ojcem Boga jest rozlana w naszych sercach przez Ducha Świętego, który został nam dany. **6** Chrystus bowiem, gdy jeszcze byliśmy słabi, we właściwym czasie obrzezania, nie tylko tych, którzy są obrzezani, umarł za bezbożnych. **7** Choć rzadko się zdarza, że

powiedziano: Takie będzie twoje potomstwo. **19** A nie będąc słabym w wierze, nie zwałał na swoje już obumarłe ciało – bo miał około stu lat – ani na obumarłe lono Sary. **20** I nie zachwiał się z [powodu] niewiary w obietnicę Boga, ale umocnił się wiarą i oddał chwałę Bogu; **21** Będąc też pewien tego, że to, co [on] obiecał, ma moc też uczynić. **22** Dlatego zostało mu to poczytane za sprawiedliwość. **23** A nie tylko ze względu naiego samego napisano, że zostało mu [to] poczytane; **24** Ale i ze względu na nas, którym ma być poczytane, którzy wierzymy w tego, który wskrzesił z martwych Jezusa, naszego Pana; **25** Który został wydany za nasze grzechy i wstał z martwych dla naszego usprawiedliwienia.

5 Będąc więc usprawiedliwieni przez wiarę, mamy pokój z Bogiem przez naszego Pana Jezusa

Chrystusa; **2** Dzięki któremu też otrzymaliśmy dostęp przez wiarę do tej łaski, w której trwamy i chlubimy się nadzieję chwały Boga. **3** A nie sprawiedliwość – i chlubimy się nadzieję chwały Boga. **3** A nie sprawiedliwość. **10** Jakże więc została mu poczytana? tylko [to], ale chlubimy się też uciskami, wiedząc, A nadzieję nie przynosi wstydu, ponieważ miłość Boga jest rozlana w naszych sercach przez Ducha Świętego, który został nam dany. **6** Chrystus bowiem, gdy jeszcze byliśmy słabi, we właściwym czasie obrzezania, nie tylko tych, którzy są obrzezani, umarł za bezbożnych. **7** Choć rzadko się zdarza, że

ktoś umrze za sprawiedliwego, jednak za dobrego **6** Cóż więc powiemy? Czy mamy trwać w grzechu, może ktoś odważyby się umrzeć. **8** Lecz Bóg aby łaska obfitowała? z Nie daj Boże! My, którzy okazuje nam swoją miłość przez to, że gdy jeszcze umarliśmy dla grzechu, jakże możemy jeszcze w byliśmy grzesznikami, Chrystus za nas umarł. **9** nim żyć? **3** Czyż nie wiecie, że my wszyscy, którzy Tym bardziej więc teraz, będąc usprawiedliwieni jego zostaliśmy ochrzczeni w Jezusie Chrystusie, w jego krewi, będziemy przez niego ocaleni od gniewu. śmierci zostaliśmy ochrzczeni? **4** Zostaliśmy więc **10** Jeśli bowiem, będąc nieprzyjaciółmi, zostaliśmy pogrzebani z nim przez chrzest w śmierci, aby pojednani z Bogiem przez śmierć jego Syna, tym jak Chrystus został wskrzeszony z martwych przez bardziej, będąc pojednani, będziemy ocaleni przez chwałę Ojca, tak żebyśmy i my postępowali w nowości jego życia. **11** A nie tylko [to], ale też chlibimy się życia. **5** Jeśli bowiem zostaliśmy z nim wszczepieni Bogiem przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, przez w podobieństwo jego śmierci, to będziemy też [z którego] teraz otrzymaliśmy pojędanie. **12** Dlatego, nim wszczepieni] w podobieństwo zmartwychwstania; tak jak przez jednego człowieka grzech wszedł na **6** Wiedząc o tym, że nasz stary człowiek został świat, a przez grzech – śmierć, tak też na wszystkich ukrzyżowany razem [z nim], aby ciało grzechu zostało ludzi przeszła śmierć, ponieważ wszyscy zgrzeszyli. zniszczone, żebyśmy już więcej nie służyli grzechowi. **13** Grzech bowiem był na świecie aż do [nadania] **7** Kto bowiem umarł, został uwolniony od grzechu. prawa, ale grzechu się nie poczytuje, gdy nie ma **8** Jeśli więc umarliśmy z Chrystusem, wierzymy, że prawa. **14** Śmierć jednak królowała od Adama aż też z nim będziemy żyć; **9** Wiedząc, że Chrystus, do Mojżesza nawet nad tymi, którzy nie popełnili powstawszy z martwych, więcej nie umiera i śmierć grzechu podobnego do przestępstwa Adama, który nad nim więcej nie panuje. **10** To bowiem, że umarł, jest obrazem tego, który miał przyjść. **15** Lecz z raz umarł dla grzechu, a że żyje, żyje dla Boga. **11** przestępstwem nie jest tak, jak z darem łaski. Jeśli Tak i wy uważacie siebie za martwych dla grzechu, bowiem przez przestępstwo jednego wielu umarło, tym a żywych dla Boga w Jezusie Chrystusie, naszym obficie spłynęła na wielu łaska Boga i dar przez łaskę Panu. **12** Niechże więc grzech nie króluje w waszym jednego człowieka, Jezusa Chrystusa. **16** A z darem śmiertelnym ciele, żebyście [mieli] mu być posłuszní nie jest tak, jak z tym, co przyszło przez jednego, w jego pożądrościach. **13** I nie oddawajcie waszych który zgrzeszył. Wyrok bowiem [jest] z [powodu] członków jako oręża niesprawiedliwości grzechowi, jednego [przestępstwa] ku potępieniu, ale dar łaski z ale oddawajcie samych siebie Bogu jako ożywieni z [powodu] wielu przestępstw ku usprawiedliwieniu. **17** martwych i wasze członki jako oręź sprawiedliwości Jeśli bowiem z powodu przestępstwa jednego śmieć Bogu. **14** Grzech bowiem nie będzie nad wami zaczęła królować przez jednego, tym bardziej ci, którzy panował, bo nie jesteście pod prawem, lecz pod przyjmują obfitość tej łaski i dar sprawiedliwości, będą łaską. **15** Cóż więc? Będziemy grzeszyć, bo nie królować w życiu przez jednego, Jezusa Chrystusa. jesteśmy pod prawem, ale pod łaską? Nie daj Boże! **18** Tak więc, jak przez przestępstwo jednego na **16** Czyż nie wiecie, że komu oddajecie siebie jako wszystkich ludzi [spadł wyrok] ku potępieniu, tak też słudzy w posłuszeństwo, komu jesteście posłuszní, przez sprawiedliwość jednego na wszystkich ludzi [tego] jesteście slugami: bądź grzechu ku śmierci, [spłynął dar] ku usprawiedliwieniu [dającemu] życie. bądź posłuszeństwa ku sprawiedliwości? **17** Ale **19** Jak bowiem przez nieposłuszeństwo jednego chwała Bogu, że gdy byliście slugami grzechu, człowieka wielu stało się grzesznikami, tak przez usłuchaliście z serca wzoru tej nauki, której się posłuszeństwo jednego wielu stało się sprawiedliwymi. poddaliście; **18** A będąc uwolnieni od grzechu, **20** A prawo wkroczyło po to, aby obfitował grzech. Lecz staliście się slugami sprawiedliwości. **19** Po ludzku gdzie grzech się rozmnożył, tam łaska tym bardziej mówić, z powodu słabości waszego ciała. Jak bowiem obfitowała; **21** Aby, jak grzech królował ku śmierci, tak oddawaliście wasze członki na służbę nieczystości też łaska królowała przez sprawiedliwość ku życiu i nieprawości, [aby czynić] nieprawość, tak teraz wiecznemu przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. oddawajcie wasze członki na służbę sprawiedliwości, abyście byli uświęceni. **20** Dopóki bowiem byliście (aiōnios g166)

slugami grzechu, byliście wolni od sprawiedliwości. 21 Gdyż wiemy, że prawo jest duchowe, ale ja jestem cielesny, zaprzedany grzechowi. 15 [Tego] bowiem, co robię, nie pochwalam, bo nie robię tego, co chcę, ale czego nienawidzę, to robię. 16 A jeśli robię to, czego nie chcę, zgadzam się z tym, że prawo [jest] dobre. 17 Teraz więc już nie ja to robię, ale grzech, który we mnie mieszka. 18 Gdyż wiem, że we mnie, to jest w moim ciele, nie mieszka dobro, bo chcę jest we mnie, ale wykonać tego, co [jest] dobre, nie potrafię. 19 Nie czynię bowiem dobra, które chcę, ale зло, którego nie chcę, to czynię. 20 A jeśli robię to, czego nie chcę, [już] nie ja to robię, ale grzech, który we mnie mieszka. 21 Odkrywam więc [w sobie] to prawo, że gdy chcę czynić dobro, trzyma się mnie зло. 22 Mam bowiem upodobanie w prawie Bożym według wewnętrznego człowieka. 23 Lecz widzę inne prawo w moich członkach, walczące z prawem mego umysłu, które bierze mnie w niewolę prawa grzechu, które jest w moich członkach. 24 Nędzny ja człowiek! Ktoż mnie wybawi z tego ciała śmierci? 25 Dziękuję Bogu przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana. Tak więc ja sam umysłem służę prawu Bożemu, lecz ciałem prawa grzechu.

7 Czyż nie wiecie, bracia (bo mówię do znających prawo), że prawo panuje nad człowiekiem, dopóki on żyje? 2 Zamężna kobieta bowiem, dopóki mąż żyje, jest z nim związana prawem, a jeśli mąż umrze, zostaje uwolniona od prawa męża. 3 Tak więc, dopóki mąż żyje, będzie nazywana cudzołożnicą, jeśli zostanie żoną innego mężczyzny. Jeśli jednak jej mąż umrze, jest wolna od tego prawa, tak że nie będzie cudzołożnicą, choćby została żoną innego mężczyzny. 4 Tak i wy, moi bracia, zostałoście uśmierceni dla prawa przez ciało Chrystusa, abyście należeli do innego, [to znaczy] tego, który został wskrzeszony z martwych, abyśmy przynosili Bogu owoc. 5 Gdy bowiem byliśmy w ciele, namiętności grzechów, które [się wzniecały] przez prawo, okazywały swą moc w naszych członkach, aby przynosić śmierci owoc. 6 Lecz teraz zostałośmy uwolnione od prawa, gdy umarliśmy dla tego, w czym byliśmy trzymani, abyśmy służyli [Bogu] w nowości ducha, a nie w starości litery. 7 Cóż więc powiemy? Że prawo [jest] grzechem? Nie daj Boże! Przeciwnie, nie poznałem grzechu [jak] tylko przez prawo, bo i o poządroliwości nie wiedziałbym, gdyby prawo nie mówiło: Nie będziesz grzechu, potępil grzech w ciele; 4 Aby sprawiedliwość poządał. 8 Lecz grzech, gdy zyskał okazję przez przykazanie, wzbudził we mnie wszelką poządrołość. Bez prawa bowiem grzech jest martwy. 9 I ja żyłem żyją według ciała, myślą o tym, co cielesne, ale kiedyś bez prawa, lecz gdy przyszło przykazanie, ci, którzy [żyją] według Ducha, [myślą] o tym, co grzech ożył, a ja umarłem. 10 I okazało się, że duchowe. 6 Gdyż zamysł ciała [to] śmierć, ale zamysł przykazanie, które [miało być] ku życiu, jest [mi] ku Duchu [to] życie i pokój; 7 Dlatego, że zamysł ciała śmierci. 11 Grzech bowiem, gdy zyskał okazję przez przykazanie, zwrócił mnie i przez nie [mnie] zabił. 12 Bożemu, gdyż i nie może. 8 Ci więc, którzy są w A tak prawo [jest] święte i przykazanie [jest] święte, ciele, nie mogą podobać się Bogu. 9 Lecz wy nie sprawiedliwe i dobre. 13 Czy więc to, co dobre, stało jestescie w ciele, ale w Duchu, gdyż Duch Boży się dla mnie śmiercią? Nie daj Boże! Przeciwnie, mieszka w was. A jeśli ktoś nie ma Ducha Chrystusa, grzech, aby okazał się grzechem, sprowadził na ten do niego nie należy. 10 Ale jeśli Chrystus jest w mnie śmierć przez [to, co] dobre, żeby grzech stał was, to ciało jest martwe z powodu grzechu, a duch się niezmiernie grzesznym przez przykazanie. 14 jest żywy z powodu sprawiedliwości. 11 A jeśli Duch

tego, który Jezusa wskrzesił z martwych, mieszka których powołał, tych też usprawiedliwił, a których w was, ten, który wskrzesił Chrystusa z martwych, usprawiedliwił, tych też uwielbił. 31 Cóż więc na to ożywi i wasze śmiertelne ciała przez swego Ducha, powiemy? Jeśli Bóg za nami, który przeciwko nam? który w was mieszka. 12 Tak więc, bracia, jesteśmy 32 On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, dłużnikami, [ale] nie ciała, abyśmy [mieli] żyć według ale wydał go za nas wszystkich, jakże nie [miały] ciała. 13 Jeśli bowiem życie według ciała, umrzecie, z nim darować nam wszystkiego? 33 Któż będzie ale jeśli Duchem uśmiercacie uczynki ciała, będącie oskarżal wybranych Bożych? Bóg [jest tym], który żyć. 14 Wszyscy bowiem ci, którzy są prowadzeni usprawiedliwią. 34 Któż potępi? Chrystus jest tym, przez Ducha Bożego, są synami Bożymi. 15 Gdyż który umarł, więcej, zmartwychwstał, który też jest nie otrzymaliście ducha niewoli, aby znów się bać, po prawicy Boga i wstawał się za nami. 35 Któż nas ale otrzymaliście Ducha usynowienia, przez którego odłączyc od miłości Chrystusa? [Czy] utrapienie, czy wołamy: Abba, Ojcie! 16 Ten to Duch poświadczal ucisk, czy prześladowanie, czy głód, czy nagość, czy naszemu duchowi, że jesteśmy dziećmi Bożymi. niebezpieczeństwo, czy miecz? 36 Jak jest napisane: 17 A jeśli dziećmi, [to] i dziedzicami, dziedzicami Z powodu ciebie przez cały dzień nas zabijają, Boga, a współdziedzicami Chrystusa, jeśli tylko z uważają nas za owce [przeznaczone] na rzeź. 37 Ale nim cierpimy, abyśmy też z nim byli uwielbieni. 18 w tym wszystkim całkowicie zwyciężamy przez tego, Uważam bowiem, że cierpienia teraźniejszego czasu który nas umiłował. 38 Jestem bowiem pewien, że ani nie są godne [porównywania z] tą przyszłą chwałą, śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani zwierzchności, ani która ma się w nas objawić. 19 Stworzenie bowiem z moce, ani teraźniejsze, ani przyszłe [rzeczy]; 39 Ani gorliwym wypatrywaniem oczekuje objawienia synów wysokość, ani głębokość, ani żadne inne stworzenie Bożych. 20 Gdyż stworzenie jest poddane marności, nie będzie mogło nas odłączyć od miłości Boga, która nie dobrowolnie, ale z powodu tego, który je poddał, jest w Jezusie Chrystusie, naszym Panu.

w nadziei; 21 Źe i samo stworzenie będzie uwolnione z niewoli zniszczenia do chwalebnej wolności dzieci Bożych. 22 Wiemy bowiem, że całe stworzenie razem jeczy i razem cierpi w bólach [rodzenia] aż do dnia. 23 A nie tylko [ono], ale i my, którzy mamy pierwsze plony Ducha, i my sami w sobie wzduchamy, oczekując usynowienia, odkupienia naszego ciała. 24 Nadzieja bowiem jesteśmy zbawieni. A nadzieja, która się widzi, nie jest nadzieję, bo jakże ktoś [może] spodziewać się [tego], co widzi? 25 Ale jeśli spodziewamy się tego, czego nie widzimy, [to] oczekujemy [tego] z cierpliwością. 26 Podobnie i Duch dopomaga naszej słabości. Nie wiemy bowiem, o co powinniśmy się modlić, jak trzeba, ale sam Duch wstawał się za nami w niewysłowionych westchnieniach. 27 A ten, który bada serca, wie, jaki jest zamysł Ducha, ponieważ według [woli] Boga wstawał się za świętymi. 28 A wiemy, że wszystko współdziała dla dobra tych, którzy miują Boga, [to jest] tych, którzy są powołani według postanowienia [Boga]. 29 Tych bowiem, których on przedtem znał, [tych] też przeznaczył, aby stali się podobni do obrazu jego Syna, żeby on był pierworodny między wieloma braćmi. 30 Tych zaś, których przeznaczył, tych też powołał, a

9 Mówię prawdę w Chrystusie, nie kłamie, co mi poświadczal moje sumienie w Duchu Świętym; 2 Źe odczuwam wielki smutek i nieustający ból w moim sercu. 3 Pragnąłbym bowiem sam być odłączony od Chrystusa za moich braci, za moich krewnych według ciała. 4 Są to Izraelici, do których [należy] usynowienie, chwała, przymierza, nadanie prawa, służba Boża i obietnice; 5 Do których należą ojcowie i z których według ciała [pochodzi] Chrystus, który jest nad wszystkimi, Bóg błogosławiony na wieki. Amen. (aiōn g165) 6 Lecz nie jest możliwe, żeby miało zawieść słowo Boże. Nie wszyscy bowiem, którzy pochodzą od Izraela, są Izraelem. 7 Nie wszyscy też przez to, że są potomstwem Abrahama, są dziećmi, ale [jest powiedziane]: W Izaaku będzie nazwane twoje potomstwo. 8 To znaczy, że nie dzieci ciała są dziećmi Bożymi, lecz dzieci obietnicy są uznane za potomstwo. 9 Takie bowiem [jest] słowo obietnicy: O tym właśnie czasie przyjdę, a Sara będzie miała syna. 10 A nie tylko to, ale i Rebeka, gdy poczęła z jednego [mężczyzny], naszego ojca Izaaka; 11 Gdy [dzieci] jeszcze się nie urodziły i nie zrobiły nic dobrego ani złego, aby zgodnie z wybraniem trwało postanowienie Boga, nie z uczynków, ale z tego, który powołuje; 12

Powiedziano jej, że starszy będzie służył młodszemu; kamień potknięcia i skała zgorszenia, a każdy, kto w 13 Jak jest napisane: Jakuba umiłowałem, ale Ezawa niego wierzy, nie będzie zawstydzony.

znienawidziłem. 14 Cóż więc powiemy? Czy Bóg jest niesprawiedliwy? Nie daj Boże! 15 Mówią bowiem do Mojżesza: Zmiękuję się, nad kim się zmiękuję, a złituję się, nad kim się złituję. 16 A więc nie [zależy to] od tego, który chce, ani od tego, który zabiega, ale od Boga, który okazuje miłosierdzie. 17 Pismo bowiem mówi do faraona: Po to właśnie cię wzbudziłem, aby okazać na tobie swoją moc i żeby moje imię było głoszone po całej ziemi. 18 A zatem komu chce, okazuje miłosierdzie, a kogo chce, czyni zatwardziałym. 19 Ale mi powiesz: Dlaczego więc jeszcze oskarża? Któż bowiem sprzeciwiał się jego woli? 20 Człowieku! Kimże ty jesteś, że prowadzisz spór z Bogiem? Czy naczynie gliniane [może] powiedzieć do tego, kto je ulepił: Dlaczego mnie takim uczyniłeś? 21 Czy garncarz nie ma władzy [nad] gliną, żeby z tej samej bryły zrobić jedno naczynie do [użytku] zaszczytnego, a drugie do niezaszczytnego? 22 A [cóż], jeśli Bóg, chcąc okazać gniew i dać poznać swoją moc, znowu w wielkiej cierpliwości naczynia gniewu przygotowane na zniszczenie; 23 I żeby dać poznać bogactwo swojej chwały na naczyniach miłosierdzia, które [wcześniej] przygotował ku chwale; 24 [To znaczy] nas, których powołał, nie tylko z Żydów, ale i z pogan? 25 Jak też u Ozeasza mówi: Lud, który nie był mój, nazwę moim ludem, a tę, która nie była umiłowana, [nazwę] umiłowaną. 26 I stanie się [tak], że w miejscu, gdzie im mówiono: Wy nie [Jesteście] moim ludem, tam będą nazwani synami Boga żywego. 27 A Izajasz woła o Izraelu: Choćby liczba synów Izraela była jak piasek morski, reszta będzie ocalona. 28 Zakonczy bowiem dzieło i skróci je w sprawiedliwości. Istotnie, skróci Pan dzieło na ziemi. 29 Jak i przedtem powiedział Izajasz: Gdyby Pan zastępów nie zostawił nam potomstwa, stalibyśmy się jak Sodoma i bylibyśmy podobni do Gomory. 30 Cóż więc powiemy? To, że poganie, którzy nie szukali sprawiedliwości, dostąpili sprawiedliwości – sprawiedliwości, która jest z wiary. 31 Izrael zaś, zabiegając o prawo sprawiedliwości, nie doszedł do prawa sprawiedliwości. 32 Dlaczego? Ponieważ [o nie zabiegali] nie z wiary, ale jakby [było] z uczynków prawa. Potknęli się bowiem o kamień potknięcia; 33 Jak jest napisane: Oto kładę na Syjonie

10 Bracia, pragnieniem mego serca i modlitwa, którą zanoszę do Boga za Izrael, jest jego zbawienie. 2 Daję im bowiem świadectwo, że mają gorliwość dla Boga, ale nie według poznania. 3 Nie znając bowiem sprawiedliwości Boga, a chcąc ustanowić własną sprawiedliwość, nie oddali się sprawiedliwości Boga. 4 Końcem bowiem prawa jest Chrystus ku sprawiedliwości każdego, kto wierzy. 5 Gdyż Mojżesz pisze o sprawiedliwości, która [jest] z prawa: Kto te rzeczy wypełnia, przez nie będzie żył. 6 Sprawiedliwość zaś, która jest z wiary, tak powiada: Nie mów w swym sercu: Kto wstąpi do nieba? – to znaczy, [aby] Chrystusa na dół sprowadzić; 7 Albo: Kto zstąpi do otchłani? – to znaczy, [aby] Chrystusa od umarłych wyprowadzić. (Abysos g12)

8 Ale cóż mówi: Blisko ciebie jest słowo, na twoich ustach i w twoim sercu. To jest słowo wiary, które głosimy: 9 Jeśli ustami wyznasz Pana Jezusa i uwierzysz w swoim sercu, że Bóg wskrzesił go z martwych, będziesz zbawiony. 10 Sercem bowiem wierzy się ku sprawiedliwości, a ustami wyznaje się ku zbawieniu. 11 Mówią bowiem Pismo: Każdy, kto w niego wierzy, nie będzie zawstydzony. 12 Gdyż nie ma różnicy między Żydem a Grekiem; bo ten sam Pan wszystkich jest bogaty względem wszystkich, którzy go wzywają. 13 Każdy bowiem, kto weźmie imienia Pana, będzie zbawiony. 14 Jakże więc będą wzywać [tego], w którego nie uwierzyli? A jak uwierzą [w tego], o którym nie słyszeli? A jak usłyszą bez kaznodziej? 15 Jakże też będą gosić, jeśli nie zostaną posłani? Jak jest napisane: O jak piękne są nogi tych, którzy opowiadają pokój, tych, którzy opowiadają dobre rzeczy! 16 Ale nie wszyscy byli posłuszní ewangelii. Izajasz bowiem mówi: Panie, który uwierzył naszemu głoszeniu? 17 Wiara więc jest ze słuchania, a słuchanie – przez słowo Boże. 18 Pytam jednak: Czy nie słyszeli? Ależ tak: Po całej ziemi rozszedł się ich głos i na krańce świata ich słowa. 19 Pytam jednak: Czy Izrael tego nie poznał? Mojżesz pierwszy mówi: Ja pobudzę was do zawiści przez [naród], który nie jest narodem, przez naród nierożumny wzbudzę w was gniew. 20 A Izajasz śmiało mówi: Zostałem znaleziony przez tych, którzy mnie nie szukali, objawiłem się tym, którzy o mnie nie pytali.

21 Lecz do Izraela mówi: Cały dzień wyciągałem moje ręce do ludu opornego i sprzeciwiającego się.

11 Pytam więc: Czy Bóg odrzucił swój lud? Nie daj Boże! Ja bowiem [też] jestem Izraelita, z potomstwa Abrahama, z pokolenia Beniamina. 2 Bóg nie odrzucił swego ludu, który przedtem znał. Czyż nie wiecie, co Pismo mówi o Eliaszu? Jak się skarży przed Bogiem na Izraela: 3 Panie, pozabijali twoich proroków i zburzyli twoje ołtarze; tylko ja sam pozostałem i czynię na moje życie. 4 Ale cóż mu odpowiada Bóg? Zostawiłem sobie siedem tysięcy mężów, którzy nie zgłębieli kolan przed Baalem. 5 Tak i w obecnym czasie pozostała reszta według wybrania przez łaskę. 6 A jeśli przez łaskę, to już nie z uczynków, inaczej łaska już nie byłaby łaską. Jeśli zaś z uczynków, to już nie jest łaska, inaczej uczynek już nie byłby uczynkiem. 7 Cóż więc? Czego Izrael szuka, tego nie osiągnął, ale wybrani osiągnęli, a inni zostali pograżeni w zatwardziałości; 8 (Jak jest napisane: Bóg dał im ducha twardego snu, oczy, aby nie widzieli, i uszy, aby nie słyszaeli) aż do dziś. 9 A Dawid mówi: Niech ich stół stanie się sidłem i pułapką, zgorszeniem i odплатą. 10 Niech zaćmią się ich oczy, aby nie widzieli, a ich grzbiet zawsze pochylaj. 11 Pytam więc: Czy się potknęli, aby upaść? Nie daj Boże! Ale [raczej] przez ich upadek zbawienie [doszło] do pogan, aby wzbudzić w nich zawiść. 12 A jeśli ich upadek jest bogactwem świata, a ich pomniejszenie bogactwem pogan, o ileż bardziej ich pełnia? 13 Mówię bowiem do was, pogan. Na ile jestem apostołem pogan, chlubię się swoją służbą; 14 Może [w ten sposób] wzbudzę zawiść w [tych, którzy są] moim całem i zbawię niektórych z nich. 15 Jeśli bowiem odrzucenie ich stało się pojednaniem [dla] świata, czym [będzie] przyjęcie [ich], jeśli nie powstaniem z martwych do życia? 16 Ponieważ jeśli zaczyn jest święty, [to] i ciasto, jeśli korzeń jest święty, [to] i gałęzie. 17 Jeśli zaś niektóre z gałęzi zostały odłamane, a ty, który byłeś dzikim drzewem oliwnym, zostałeś wszczepiony zamiast nich i stałeś się uczestnikiem korzenia i tłustości drzewa oliwnego; 18 Nie wynosząc się nad gałęziami. Jeśli jednak się wynosisz, [wiedz, że] nie ty podrzymujesz korzeń, lecz korzeń ciebie. 19 Ale powiesz: Odłamane zostały gałęzie, abym ja został wszczepiony. 20 Słusznie, z powodu niewiary zostały każdemu, kto jest wśród was, aby nie myślał [o

odłamane, ty zaś trwasz przez wiarę. Nie pysznij się, ale się bój. 21 Jeśli bowiem Bóg nie oszczędził naturalnych gałęzi, wiedz, że i ciebie nie oszczędzi. 22 Spójrz więc na dobroć i srogość Boga: srogość dla tych, którzy upadli, a dla ciebie dobroć, jeśli będziesz trwał w [tej] dobroci. W przeciwnym razie ty też będziesz wycięty. 23 Lecz i oni, jeśli nie będą trwały w niewierze, zostaną wszczepieni, gdyż Bóg ma moc ponownie ich wszczepić. 24 Jeśli bowiem ty zostałeś wycięty z dzikiego z natury drzewa oliwnego, a wbrew naturze zostałeś wszczepiony w szlachetne drzewo oliwne, o ileż bardziej ci, którzy są [gałęziami] naturalnymi, wszczepieni zostaną w swoje własne drzewo oliwne! 25 Nie chcę bowiem, bracia, abyście nie znali tej tajemnicy – żebyście sami siebie nie uważały za mądrych – że zatwardziałość po części przyszła na Izrael, dopóki nie wejdzie pełnia pogan. 26 I tak cały Izrael będzie zbawiony, jak jest napisane: Przyjdzie z Syjonu wybawiciel i odwróci bezbożność od Jakuba. 27 A to [będzie] moje przymierze z nimi, gdy zgładzę ich grzechy. 28 Tak więc co do ewangelii są nieprzyjaciółmi ze względu na was, lecz co do wybrania są umiłowani ze względu na ojców. 29 Niedwoalne są bowiem dary i powołanie Boże. 30 Jak bowiem wy kiedyś nie wierziliście Bogu, ale teraz dostąpiście miłosierdzia z powodu ich niewiary; 31 Tak i oni teraz stali się nieposłuszní, aby z powodu miłosierdzia was [okazanego] i oni miłosierdzia dostąpili. 32 Bóg bowiem zamknął ich wszystkich w niewierze, aby się nad wszystkimi zamilwać. (eleēsē g1653) 33 O głębokości bogactwa zarówno mądrości, jak i poznania Boga! Jak niezbadane są jego wyroki i niedocieczne jego drogi! 34 Któż bowiem poznal myśl Pana albo kto był jego doradcą? 35 Lub kto pierwszy mu coś dał, aby otrzymać odpłatę? 36 Z niego bowiem, przez niego i w nim jest wszystko. Jemu chwała na wieki. Amen. (aiōn g165)

12 Proszę więc was, bracia, przez miłosierdzie Boże, abyście składali wasze ciała jako ofiarę żywą, świętą, przyjemną Bogu, [to jest] wasza rozumna służba. 2 A nie dostosujcie się do tego świata, ale przemiercie się przez odnowienie waszego umysłu, abyście [mogli] rozzeździć, co jest dobrą, przyjemną i doskonałą wolą Boga. (aiōn g165) 3 Mówię bowiem przez łaskę, która mi jest dana, wszczepiony

sobie] więcej niż należy, ale żeby myślał [o sobie] się władzy? Czyń dobrze, a będziesz miał od niej skromnie, stosownie do miary wiary, jakiej Bóg pochwałę. **4** Jest bowiem sługą Boga dla twojego każdemu udzielił. **4** Jak bowiem w jednym ciele mamy dobra. Ale jeśli czynisz zło, bój się, bo nie na próżno wiele członków, ale nie wszystkie członki wykonują tę nosi miecz, gdyż jest sługą Boga, mszczącym się w samą czynność; **5** Tak my, [choćiąż] liczni, jesteśmy gniewie nad tym, który czyni zło. **5** Dlatego trzeba jednym ciałem w Chrystusie, ale z osobna jesteśmy być poddanym nie tylko z powodu gniewu, ale i członkami jedni drugich. **6** Mamy więc różne dary ze wzgłędu na sumienie. **6** Z tego też powodu według łaski, która nam jest dana: jeśli [ktos ma] płaciście podatki. Ci bowiem, którzy tego właśnie dar prorokowania, niech [go używa] stosownie do ustawicznie pilnują, są slugami Boga. **7** Oddawajcie miary wiary; **7** Jeśli usługiwanie, niech usługe; jeśli więc każdemu to, co mu się należy: komu podatek, ktoś naucza, niech [trwa] w nauczaniu; **8** Jeśli ktoś [temu] podatek, komu clo, [temu] clo, komu bojaźń, napomina, to w napominaniu; jeśli ktoś rozdaje, to w [temu] bojaźń, komu cześć, [temu] cześć. **8** Nikomu szczerości; jeśli ktoś jest przelożonym, [niech nim] nie bądźcie nic winni oprócz wzajemnej miłości. Kto będzie] w pilności; jeśli ktoś okazuje miłością, bowiem miluje bliźniego, wypełnił prawo. **9** Gdyż to: niech to czyni oochoco. **9** Miłość [niech będzie] Nie będziesz cudzołyły, nie będziesz zabijał, nie nieobludna. Brzydzie się złem, trzymając się tego, co będzie kradł, nie będziesz fałszywie świadczył, nie dobre. **10** Milujcie się wzajemnie miłością braterską, będziesz poządał i jakiekolwiek inne przykazanie, wyprzedzając jedni drugich w [okazywaniu] szacunku. w tych słowach się streszcza, mianowicie: Będziesz **11** W pracy nieleniwi, pałający duchem, służący miłował swego bliźniego jak samego siebie. **10** Miłość Panu; **12** Radujący się w nadzieję, cierpliwi w ucisku, nie wyrządza zła bliźniemu. Tak więc wypełnieniem nieustający w modlitwie; **13** Wspomagający świętych prawa jest miłość. **11** A [czyście] to, znając czas, w potrzebach, okazujący gościnność. **14** Błogosławcie że już [nadeszła] pora, abyśmy się obudzili ze tych, którzy was prześladują, błogosławcie, a nie snu. Teraz bowiem bliżej nas jest zbawienie, niż przeklinajcie. **15** Radujcie się z tymi, którzy się radują, kiedy uwierzyliśmy. **12** Noc przeminęła, a dzień a płaczcie z tymi, którzy płaczą. **16** Bądźcie między sobą przybliżyl. Odrzućmy więc uczynki ciemności, sobą jednomyślni. Nie miećcie [o sobie] wysokiego a obleczmy się w zbroję światłości. **13** Postępujmy mniemania, ale się ku niskim skłaniajcie. Nie uważajcie uczciwie, jak za dnia, nie w hulankach i pijarniach, samych siebie za mądrych. **17** Nikomu złem za зло nie w rozwiązłości i rozpustach, nie w sporach ani nie odpłacajcie; starajcie się o to, co uczciwe wobec w zazdrości. **14** Ale obleczcie się w Pana Jezusa wszystkich ludzi. **18** Jeśli to możliwe, o ile to od Chrystusa, a nie troszczcie się o ciało, [by zaspokajać] was zależy, ze wszystkimi ludźmi życie w pokoju. poządliwości.

19 Najmilsi, nie mścijcie się sami, ale pozostawcie miejsce gniewowi. Jest bowiem napisane: Zemsta [do] mnie [należy], ja odpłacę – mówi Pan. **20** Jeśli więc twój nieprzyjaciel jest głodny, nakarm go, jeśli jest spragniony, napój go. Tak bowiem robiąc, rozżarzone węgle zgarniesz na jego głowę. **21** Nie daj się zwyciężyć złu, ale zł dobrem zwyciężaj.

13 Każda dusza niech będzie poddana władzom zwierzchnim. Nie ma bowiem władzy [innej, jak] tylko od Boga, a te władze, które są, zostały ustanowione przez Boga. **2** Tak więc kto się sprzeciwia władzy, sprzeciwia się postanowieniu Boga. Ci zaś, którzy się sprzeciwiają, sami na siebie ściagają potępienie. **3** Przelożeni bowiem nie są postrachem dla uczynków dobrych, ale złych. A chcesz nie bać

14 A tego, kto jest słaby w wierze, przyjmujcie, [lec] nie po to, aby sprzeczać się [wokół] spornych kwestii. **2** Jeden bowiem wierzy, że może jeść wszystko, a inny, [będąc] słaby, jada jarzyny. **3** Ten, kto je, niech nie lekceważy tego, który nie je, a ten, kto nie je, niech nie potępią tego, który je, bo Bóg go przyjął. **4** Kim jesteś ty, że sądzisz cudzego sługę? Dla własnego Pana stoi albo upada. Ostoi się jednak, gdyż Bóg może go utwierdzić. **5** Jeden bowiem czyni różnicę między dniem a dniem, a drugi każdy dzień ocenia [jednakowo]. Każdy niech będzie dobrze upewniony w swoim zamyśle. **6** Kto przestrzega dnia, dla Pana przestrzega, a kto nie przestrzega dnia, dla Pana nie przestrzega. Kto je, dla Pana je, bo dziękuje Bogu, a kto nie je, dla

Pana nie je i dziękuje Bogu. 7 Nikt bowiem z nas napisano, abyśmy przez cierpliwość i pociechę [z] dla siebie nie żyje i nikt dla siebie nie umiera. 8 Bo Pismieli nadzieję. 5 A Bóg cierpliwości i pociechę jeśli żyjemy, dla Pana żyjemy, jeśli umieramy, dla nich sprawi, abyście byli jednomyślni między sobą Pana umieramy. Dlatego czy żyjemy, czy umieramy, na wzór Jezusa Chrystusa; 6 Abyście jednomyślnie, należymy do Pana. 9 Gdyż po to Chrystus umarł, jednymi ustami wysławiali Boga, Ojca naszego Pana powstał i ożył, aby panować i [nad] umarłymi, i nad Jezusa Chrystusa. 7 Dlatego przyjmujcie siebie żywymi. 10 Dlaczego więc ty potępiasz swego brata? nawzajem, jak i Chrystus przyjął nas do chwały Albo czemu lekceważysz swego brata? Wszyscy Boga. 8 Mówię bowiem, że Jezus Chrystus był bowiem staniemy przed trybunałem Chrystusa. 11 sługa obrzezania ze wzgledu na prawdę Bożą, aby Jest bowiem napisane: Jak żyję, mówi Pan, ugnie potwierdzić obietnice [dane] ojcom; 9 I aby poganie się przede mną każe kolano i każdy język będzie chwalili Boga za miłosierdzie, jak jest napisane: wysławiał Boga. 12 Tak więc każdy z nas sam za Dlatego będę cię wysławiać między paganami i będę siebie zda rachunek Bogu. 13 A tak już nie osądzajmy śpiewał twemu imieniu. 10 I znowu mówi: Weselcie jedni drugich, ale raczej uważajcie na to, aby nie się, paganie, z jego ludem. 11 I znowu: Chwalcie dawać bratu powodu do potknięcia się lub upadku. 14 Pana, wszyscy paganie, i wysławiajcie go wszyscy Wiem i jestem przekonany przez Pana Jezusa, że nie ludzie. 12 I znowu Izajasza mówi: Przyjdzie korzeń ma niczego, co by samo w sobie było nieczyste. Tylko Jessego, ten, który powstanie, aby panować [nad] dla tego, kto uważa coś za nieczyste, [to] dla niego paganami. W nim paganie będą pokładać nadzieję. [jest] nieczyste. 15 Lecz jeśli z powodu pokarmu twój 13 A Bóg nadziei niech was napełni wszelką radością i brat jest zasmucony, już nie postępujesz zgodnie pokojem w wierze, abyście obfitowali w nadzieję przez z miłością. Nie zatracaj swoim pokarmem tego, za moc Ducha Świętego. 14 A też ja sam jestem pewien którego umarł Chrystus. 16 Niech więc wasze dobro co do was, moi bracia, że i wy sami jesteście pełni nie będzie bluźnione. 17 Królestwo Boże bowiem dobroci, napełnieni wszelkim poznaniem i możecie to nie pokarm i napój, ale sprawiedliwość, pokój i jedni drugich napominać. 15 A pisałem do was, radość w Duchu Świętym. 18 Kto bowiem w tym służy bracia, nieco śmiejej, jakby przypominając wam przez Chrystusowi, podoba się Bogu i cieszy się uznaniem u łaskę, która jest mi dana od Boga; 16 Po to, abym był ludzi. 19 Tak więc dążmy do tego, co [służy] pokojowi sługę Jezusa Chrystusa dla pagan, sprawując świętę i wzajemnemu zbudowaniu. 20 Z powodu pokarmu usługивание ewangelią Boga, aby ofiara pagan stała nie niszcz dzieła Bożego. Wszystko sprawdzię się przyjemna, uświecona przez Ducha Świętego. 17 czyste, ale [staje się] złe dla człowieka, który je ze Mam się więc czym chlubić w Jezusie Chrystusie, w zgorszeniem. 21 Dobrze jest nie jeść mięsa i nie sprawach Bożych. 18 Nie śmiałbym bowiem mówić pić wina ani żadnej [rzeczy], przez którą twój brat tego, czego Chrystus nie uczyniłby przeze mnie [w się obraża, gorszy albo słabnie. 22 Masz wiarę? przywodzeniu] pagan do posłuszeństwa przez słowo Miej ją sam u siebie przed Bogiem. Szczęśliwy ten, i uczynek; 19 Przez moc znaków i cudów, przez kto samego siebie nie potępia [w tym], co uważa moc Ducha Bożego, tak że [obszar] od Jerozolimy i za dobre. 23 Lecz kto ma wątpliwości, jeśli je, jest okolic aż do Ilirii napełnieniem ewangelią Chrystusa. potępiony, bo nie je z wiary. Wszystko bowiem, co nie jest z wiary, jest grzechem.

15 A tak my, którzy jesteśmy mocni, powinniśmy znosić słabości słabych, a nie [szukać tego], co nam się podoba. 2 Dlatego każdy z nas niech [szuka tego, co] podoba się bliźniemu, dla dobra, ku zbudowaniu. 3 Ponieważ [i] Chrystus nie [szukal tego, co] mu się podobało, ale jak jest napisane: Uragania uragających tobie spadły na mnie. 4 Wszystko bowiem, co przedtem napisano, ku naszej nauce

Chrystusa nie było znane, aby nie budować na cudzym fundamencie; 21 Ale jak jest napisane: Ci, którym o nim nie mówiono, zobaczą, a ci, którzy o nim nie słyszeli, zrozumieją. 22 Dlatego też często napotykałem przeskody, tak że nie mogłem przyjść do was. 23 Lecz teraz nie mam już miejsca [do pracy] w tych stronach, a pragnąc od wielu lat przyjść do was; 24 Gdy udam się do Hiszpanii, przyjdę do was. Spodziewam się bowiem, że idąc tamtędy,

zobaczę was i że wy mnie tam wyprawicie, gdy się kątałeś w Panu. **13** Pozdrówcie Rufusa, już wami troszeczkę nacieszę. **25** A teraz idę do wybranego w Panu, oraz matkę jego i moją. **14** Jerozolimy, aby usłużyć świętym. **26** Spodobało się Pozdrówcie Asynkryta, Flegonta, Hermasa, Patrobelę, bowiem Macedonii i Achai wspólnie złożyć się na Hermesa i braci, którzy są z nimi. **15** Pozdrówcie ubogich świętych, którzy są w Jerozolimie. **27** Istotnie, Filologa i Julię, Nereusza i jego siostrę, Olimpasa i spodobało się im, są też ich dłużnikami. Jeśli bowiem wszystkich świętych, którzy są z nimi. **16** Pozdrówcie poganie stali się uczestnikami ich [dóbr] duchowych, jedni drugich pocałunkiem świętym. Pozdrawiają powinni im też usługiwać cielesnymi. **28** Dlatego, was kościoły Chrystusa. **17** A proszę was, bracia, gdy to wykonam i [oddam] im ten zapieczoneowany abyście wypatrywali tych, którzy powodują rozłamy i owoc, wstąpię do was, udając się do Hiszpanii. **29** zgorszenia przeciwko tej nauce, którą przyjęliście; A wiem, że gdy przyjdę do was, przyjdę z pełnią unikacjego ich. **18** Gdyż tacy nie służą naszemu Panu błogosławieństwa ewangelii Chrystusa. **30** A proszę Jezusowi Chrystusowi, ale własnemu brzuchowi, a was, bracia, przez naszego Pana Jezusa Chrystusa i przez gładkie słowa i pochlebstwo zwodzą serca przez miłość Ducha, abyście razem ze mną walczyli prostych [ludzi]. **19** Wasze posłuszeństwo bowiem w modlitwach za mnie do Boga; **31** Abym zostało stało się znane wszystkim. Dlatego też raduję się z wybawiony od tych, którzy są niewierzący w Judei, i waszego powodu, ale chcę, abyście byli mądrzy w żeby moja posługa, [która wykonuję] dla Jerozolimy, tym, co dobre, a prosić w tym, co złe. **20** A Bóg pokoju została dobrze przyjęta przez świętych; **32** Abym z wkrótce zetrze szatana pod waszymi stopami. Łaska radością przeszła do was za wolią Boga i doznała naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z pokrzepienia razem z wami. **33** A Bóg pokoju [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen. **21** Pozdrawia was mój współpracownik

Tymoteusz oraz Lucjusz, Jazon i Sozypater, moi krewni. **22** Pozdrawiam was w Panu ja, Tercjusz, który pisalem ten list. **23** Pozdrawia was Gajus, gospodarz mój i całego kościoła. Pozdrawia was Erastus, szafarz miejski, i Kwartus, brat. **24** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen. **25** A temu, który was może utwierdzić według mojej ewangelii i głoszenia Jezusa Chrystusa, według objawienia tajemnicy od wieków okrytej milczeniem; (aiōnios g166) **26** Lecz teraz objawionej i przez Pisma proroków według postanowienia wiecznego Boga oznajmionej wszystkim narodom, [by przywieść ją] do posłuszeństwa wierze; (aiōnios g166) **27** [Temu], jedynemu mądroemu Bogu, [niech będzie] chwała przez Jezusa Chrystusa na wieki. Amen. [List do Rzymian został napisany z Koryntu, i wysłany przez Febę, służebnicę kościoła w Kenchrach]. (aiōn g165)

16 Polecam wam Febę, naszą siostrę, która jest służebnicą kościoła w Kenchrach; **2** Abyście ją przyjęli w Panu, jak przystoi świętym, i pomagali jej w każdej sprawie, w której by was potrzebowało. I ona bowiem wspomagała wielu, [także] i mnie samego. **3** Pozdrówcie Pryscyllę i Akwilę, moich pomocników w Jezusie Chrystusie; **4** Którzy za moje życie nadstawiali swojego własnego karku, którym nie tylko ja sam dziękuję, ale i wszystkie kościoły pagan; **5** [Pozdrówcie] także kościół, który jest w ich domu. Pozdrówcie mojego miłości Epeneta, który jest pierwszym plonem Achai dla Chrystusa. **6** Pozdrówcie Marię, która wiele pracowała dla nas. **7** Pozdrówcie Andronika i Juniasa, moich krewnych i moich współwięźniów, którzy są poważani wśród apostołów, którzy też przede mną byli w Chrystusie. **8** Pozdrówcie Ampliasa, mojego umiłowanego w Panu. **9** Pozdrówcie Urbana, naszego pomocnika w Chrystusie, i mojego umiłowanego Stachyna. **10** Pozdrówcie Apelesa, wypróbowanego w Chrystusie. Pozdrówcie tych, którzy są z domu Arystobula. **11** Pozdrówcie Herodium, mojego krewnego. Pozdrówcie tych, którzy są z [domu] Narcyza, tych, którzy są w Panu. **12** Pozdrówcie Tryfenę i Tryfozę, które pracują w Panu. Pozdrówcie umiłowaną Persydę,

I Koryntian

1 Paweł, powołany apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, i Sostenes, brat; **2** Do kościoła Bożego w Koryncie, do uświęconych w Chrystusie Jezusie, powołanych świętych, ze wszystkimi, którzy w każdym miejscu wzywają imienia naszego Pana Jezusa Chrystusa, ich i naszego [Pana]. **3** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **4** Zawsze dziękuję mojemu Bogu za was, za łaskę Bożą, która została wam dana w Chrystusie Jezusie. **5** We wszystko bowiem jesteście wzbogaceni w nim, we wszelkie słowo i wszelkie poznanie; **6** Gdyż świadectwo Chrystusa jest utwierdzone w was; **7** Tak że żadnego daru nie brakuje wam, który oczekujecie objawienia naszego Pana Jezusa Chrystusa. **8** On też utwierdzi was aż do końca, abyście byli nienaganni w dniu naszego Pana Jezusa Chrystusa. **9** Wierni [jest] Bóg, przez którego zostaliście powołani do społeczności jego Syna, Jezusa Chrystusa, naszego Pana. **10** Proszę więc was, bracia, przez imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, żebyście wszyscy to samo mówili i żeby nie było wśród was rozłamów, ale abyście byli zespoleni jednakowym umysłem i jednakowym zdaniem. **11** Doniesiono mi bowiem o was, moi bracia, przez [domowników] Chloe, że są wśród was spory. **12** Mówię to dlatego, że każdy z was twierdzi: Ja jestem Pawła, ja Apollosa, ja Kefasa, a ja Chrystusa. **13** Czy Chrystus jest podzielony? Czy Paweł został za was ukrzyżowany? Czy w imię Pawła zostaliście ochrzczeni? **14** Dziękuję Bogu, że oprócz Kryspusa i Gajusa nikogo z was nie ochrzciłem; **15** Aby nikt nie powiedział, że chrzciłem w swoje imię. **16** Ochrzciłem też dom Stefanasa. Poza tym nie wiem, czy ochrzciłem jeszcze kogoś. **17** Bo Chrystus nie posłał mnie, abym chrzcił, ale abym głosił ewangelię, [i to] nie w mądrości słowa, aby nie zniweczyć krzyża Chrystusa. **18** Mowa o krzyżu bowiem jest głupstwem dla tych, którzy giną, ale dla nas, którzy jesteśmy zbawieni, jest mocą Boga. **19** Bo jest napisane: Wytracę mądrość mądrych, a rozum rozumnych obróćę wniwezcę. **20** Gdzie [jest] mądry? Gdzie uczony w Piśmie? Gdzie badacz tego świata? Czyż Bóg nie obrócił w głupstwo mądrości tego świata? (aiōn g165) **21** Skoro bowiem w mądrości Bożej świat nie poznał Boga przez mądrość, upodobało się

Bogu przez głupstwo głoszenia zbawić tych, którzy wierzą. **22** Gdyż Żydzi domagają się znaków, a Grecy szukają mądrości. **23** My zaś głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, [który] dla Żydów wprawdzie [jest] zgorszeniem, a dla Greków głupstwem; **24** Lecz dla tych, którzy są powołani, zarówno dla Żydów, jak i Greków, [głosimy] Chrystusa – moc Bożą i mądrość Bożą. **25** Głupstwo Boże bowiem jest mądrzejsze niż ludzie, a słabość Boża jest mocniejsza niż ludzie. **26** Przypatrzcie się bowiem, bracia, waszemu powołaniu, że niewielu [jest] mądrych według ciała, niewielu możnych, niewielu szlachetnie urodzonych. **27** Ale Bóg wybrał to, co głupie u świata, aby zawstydzić mądrych, wybrał to, co słabe u świata, aby zawstydzić mocnych. **28** I [to, co] nieszlachetne u świata i wzgardzone, wybrał Bóg, a nawet to, co nie jest, aby to, co jest, obrócić wniwezcę; **29** Aby nie chlubiło się przed nim żadne ciało. **30** Lecz wy z niego jesteście w Chrystusie Jezusie, który stał się dla nas mądrością od Boga i sprawiedliwością, i uścięceniem, i odkupieniem; **31** Aby, jak to jest napisane: Ten, kto się chlubi, [niech się] chlubi w Panu.

2 I ja, bracia, gdy do was przyszedłem, nie przybyłem z wzniosłością mowy lub mądrości, głosząc wam świadectwo Boga. **2** Postanowiłem bowiem nie znać wśród was niczego innego, jak tylko Jezusa Chrystusa, i to ukrzyżowanego. **3** I byłem u was w słabości, w bojaźni i z wielkim drżeniem. **4** A moja mowa i moje głoszenie nie [opierały się] na powabnych słowach ludzkiej mądrości, ale na ukazywaniu Ducha i mocy; **5** Aby wasza wiara nie opierała się na mądrości ludzkiej, ale na mocy Boga. **6** Głosimy jednak mądrość wśród doskonałych, ale nie mądrość tego świata ani władców tego świata, którzy przemijają; (aiōn g165) **7** Lecz głosimy mądrość Boga w tajemnicy, zakrytą [mądrością], którą przed wiekami Bóg przeznaczył ku naszej chwale; (aiōn g165) **8** Której nie poznal żaden z władców tego świata. Gdyby [ja] bowiem poznali, nigdy nie ukrzyżowaliby Pana chwały; (aiōn g165) **9** Ale [głosimy], jak jest napisane: Czego oko nie widziało ani ucho nie słyszało, ani nie wstąpiło do serca człowieka, to przygotował Bóg tym, którzy go mitują. **10** Nam zaś Bóg objawił to przez swojego Ducha. Duch bowiem bada wszystko, nawet głębokości Boga. **11** Bo kto z ludzi wie, co jest w człowieku oprócz ducha ludzkiego, który w nim [jest]?

Tak samo i tego, co jest w Bogu, nikt nie zna, oprócz tak jednak, jak przez ogień. **16** Czyż nie wiecie, Ducha Bożego. **12** My zaś nie przyjęliśmy ducha że jesteście świątynią Boga i że Duch Boży w was świata, lecz Ducha, który [jest] z Boga, żebyśmy mieszkać? **17** A jeśli ktoś niszczy świątynię Boga, tego wiedzieli, które rzeczy są nam od Boga darowane. **13** zniszczy Bóg, bo świątynia Boga jest święta, a wy nią. A o tym też mówimy nie słowami, których naucza jesteście. **18** Niech nikt nie oszukuje samego siebie. ludzka mądrość, lecz których naucza Duch Święty, stosując do duchowych spraw to, co duchowe. **14** Lecz cielesny człowiek nie pojmuje tych [rzeczy], które są Ducha Bożego. Są bowiem dla niego głupstwem i nie może ich poznać, ponieważ rozsąda się je duchowo. **15** [Człowiek] duchowy zaś rozsąda wszystko, lecz sam przez nikogo nie jest sądzony. **16** Kto bowiem poznał umysł Pana? Kto go będzie pouczał? Ale my mamy umysł Chrystusa.

3 I ja, bracia, nie mogłem do was mówić jak do [ludzi] duchowych, ale jak do cielesnych, jak do

niemowląt w Chrystusie. **2** Karmilem was mlekiem, a nie [stałym] pokarmem, bo jeszcze nie mogliście go [przyjąć], a nawet teraz jeszcze nie możecie; **3** Gdyż jeszcze jesteście cielesni. Skoro bowiem [jest] między wami zazdrość, kłótnie i podziały, to czyż nie jesteście cielesni i nie postępujecie na sposób ludzki? **4** Skoro ktoś mówi: Ja jestem Paweł, a inny: Ja Apollosa, to czyż nie jesteście cielesni? **5** Kim bowiem jest Paweł? Kim Apollos? Tylko slugami, przez których uwierzyliście, a to tak, jak każdemu dał Pan. **6** Ja siałem, Apollos podlewał, ale Bóg dał wzrost. **7** Tak więc ani ten, który sieje, ani ten, który podlewa, nic nie znaczą, tylko Bóg, który daje wzrost. **8** Ten zaś, który sieje, i ten, który podlewa, stanowią jedno, a każdy otrzyma swoją zapłatę stosownie do swojej pracy. **9** Jesteśmy bowiem współpracownikami Bożymi; wy jesteście Bożą rolą i Bożą budowlą. **10** Według łaski Boga, która została mi dana, jak mądry budowniczy położyłem fundament, a inny na nim buduje. Jednak każdy niech uważa, jak na nim buduje. **11** Nikt bowiem nie może położyć innego fundamentu niż ten, który jest położony, którym jest Jezus Chrystus. **12** A czy ktoś na tym fundamencie buduje [ze] złota, srebra, z drogich kamieni, drewna, siana [czy ze] słomy; **13** i ludzi. **10** My jesteśmy głupi dla Chrystusa, ale Dzieło każdego będzie jawne. Dzień [ten] bowiem to wy mądrzy w Chrystusie, my jesteśmy słabi, ale pokaże, gdyż przez ogień zostanie objawione i ogień wy mocni, wy szanowani, a my wzgardzeni. **11** Aż wypróbuje, jakie jest dzieło każdego. **14** Jeśli czyjeś dzieło budowane na tym [fundamencie] przetrwa, ten nadzy, policzkowani i tułamy się; **12** I trudzimy otrzyma zapłatę. **15** Jeśli [zaś] czyjeś dzieło spłonie, się, pracując własnymi rękami. Gdy nas znieważają, [ten] poniesie szkodę. Lecz on sam będzie zbawiony, – błogosławimy, gdy nas prześladowają – znowisymy;

Jeśli komuś spośród was wydaje się, że jest mądry na tym świecie, niech się stanie głupim, aby stał się mądrym. (aiōn g165) **19** Mądrość bowiem tego świata jest głupstwem u Boga. Bo jest napisane: On chwyla mądrych w ich przebiegłości. **20** I znowu: Pan zna myśli mądrych [i wie], że są marnością. **21** Niech się sam więc nikt nie chlubi ludźmi. Wszystko bowiem jest wasze: **22** Czy Paweł, czy Apollos, czy Kefas, czy świat, czy życie, czy śmierć, czy [to, co] teraźniejsze, czy [to, co] przyszłe – wszystko [jest] wasze; **23** Wy zaś jesteście Chrystusa, a Chrystus Boga.

4 Niech więc każdy uważa nas za sługi Chrystusa i szafarzy tajemnic Boga. **2** A od szafarzy wymaga się, aby każdy [z nich] okazał się wierny. **3** Mnie jednak najmniej zależy na tym, czy będę przez was sądzony, czy przez sąd ludzki. Nawet sam siebie nie sądę. **4** Niczego bowiem w sobie nie dostrzegam, jednak nie jestem przez to usprawiedliwiony, lecz tym, który mnie sądzi, jest Pan. **5** Dlatego nie sądzicie przed czasem, dopóki nie przyjdzie Pan, który oświeci to, co ukryte w ciemności, i ujawni zamiary serc. **6** To Wtedy każdy otrzyma pochwałę od Boga. **6** To wszystko zaś, bracia, odniosłem do samego siebie i do Apollosa ze względu na was, abyście się nauczyli na naszym przykładzie nie wykraczać ponad to, co otrzymano, żeby jeden nie pysnął się drugim przeciw innemu. **7** Kto bowiem czyni cię różnym? Cóż masz, czego byś nie otrzymał? A jeśli otrzymałeś, to dlaczego się chlubisz, jakbyś nie otrzymał? **8** Już jesteście nasyceni, już jesteście bogaci, bez nas królujecie. I obyczcie królowali, abyśmy i my z wami królowali. **9** Bo uważam, że Bóg nas, apostołów, wyznaczył jako ostatnich, jakby na śmierć skazanych. Staliśmy się bowiem widowiskiem dla świata, aniołów

Staliśmy się bowiem widowiskiem dla świata, aniołów i ludzi. **10** My jesteśmy głupi dla Chrystusa, ale wy mądrzy w Chrystusie, my jesteśmy słabi, ale wy mocni, wy szanowani, a my wzgardzeni. **11** Aż do tej chwili cierpimy głód i pragnienie, jesteśmy nadzy, policzkowani i tułamy się; **12** I trudzimy się, pracując własnymi rękami. Gdy nas znieważają, – błogosławimy, gdy nas prześladowają – znowisymy;

13 Gdy nam złorzeczą – modlimy się [za nich]. bowiem sądzić tych, którzy są na zewnątrz? Czy Staliśmy się jak śmiecie tego świata, [jak] odpadki wy nie sądzicie tych, którzy są wewnątrz? **13** Tych, u wszystkich, aż do tej chwili. **14** Nie piszę tego którzy są na zewnątrz, osądzi Bóg. Usuńcie więc po to, aby was zawstydzić, ale napominam [was] złego spośród was samych.

jako moje umiłowane dzieci. **15** Choćbyście bowiem mieli dziesięć tysięcy wychowawców w Chrystusie, to jednak nie [macie] wielu ojców. Ja bowiem przez ewangelię zrodziłem was w Chrystusie Jezusie. **16** Proszę was więc, bądźcie moimi naśladowcami. **17** Dlatego to posłałem do was Tymoteusza, który jest moim umiłowanym synem i wiernym w Panu. On wam przypomni moje drogi w Chrystusie, jak nauczam wszędzie, w każdym kościele. **18** A niektórzy wbili się w pychę, jakbym nie miał przyjść do was. **19** Lecz przyjdę do was wkrótce, jeśli Pan zechce, i poznam nie słowa pysznych, ale [ich] moc. **20** Królestwo Boże bowiem [przejawia się] nie w słowie, ale w mocy. **21** Co chcecie? Czy mam przyjść do was z rózga, czy z miłością i w duchu łagodności?

6 Czy ktoś z was, mając sprawę z drugim, śmieje się procesować się przed niesprawiedliwymi zamiast przed świętymi? 2 Czy nie wiecie, że święci będą sądzić świat? A jeśli świat będzie sądzony przez was, to czy nie jesteście godni osądzać sprawy pomniejsze? 3 Czy nie wiecie, że będziemy sądzić aniołów? A coż dopiero sprawy doczesne? 4 Jeśli więc macie do osądzenia sprawy doczesne, ustanawiajcie sędziami najmniej poważanych w kościele. 5 Mówię to ku waszemu zawstydzieniu. Czy nie ma wśród was ani jednego mądrogo, który może rozsądzić między swoimi braćmi? 6 A tymczasem brat z bratem się procesuje, i to przed niewierzącymi. 7 W ogole już to przynosi wam ujmę, że się ze sobą procesujecie. Czemu raczej krzywdy nie cierpicie? Czemu raczej

5 Słyszy się powszechnie o nierządzie wśród was,

szkody nie ponosicie? 8 Przeciwnie, wy krzywdzicie i wyrządzacie szkodę, i to braciom. 9 Czy nie wiecie, że niesprawiedliwi nie odziedziczą królestwa Bożego? Nie łudźcie się: ani rozpustnicy, ani bałwochwalczy, ani cudzołożnicy, ani zniewieściali, ani mężczyźni współżyczący ze sobą; 10 Ani złodzieje, ani chciwi, ani pijacy, ani złorzeczyący, ani zdziercy nie odziedziczą, królestwa Bożego. 11 A takimi niektórzy z was byli. Lecz zostaliście obmyci, lecz zostaliście uświeceni, lecz zostaliście usprawiedliwieni w imię Pana Jezusa i przez Ducha naszego Boga. 12 Wszystko mi wolno, ale nie wszystko jest pożyteczne. Wszystko mi wolno, ale ja nie dam się niczemu zniewolić. 13 Pokarmy [sa] dla brzucha, a brzuch dla pokarmów. Lecz Bóg zniszczy i jedno, i drugie. Ciało zaś nie [jest] dla nierządu, ale dla Pana, a Pan dla ciała. 14 A Bóg i Pana wskrzesił, i nas wskrzesi swoją mocą. 15 Czyż nie wiecie, że wasze ciała są członkami Chrystusa? Czy więc wezmę członki Chrystusa i uczynię je członkami nierzadnicy? Nie daj Boże! 16 Czyż nie wiecie, że ten, kto się łączy z nierzadnicą, jest [z nią] jednym ciałem? Dwoje bowiem, mówi [on], będą jednym ciałem. 17 Kto zaś się łączy z Panem, jest [z nim] jednym duchem. 18 Uciekajcie od nierządu. Wszelki grzech, który człowiek popełnia, jest poza ciałem. Lecz kto dopuszcza się nierządu, grzeszy przeciwko własnemu ciałau. 19 Czyż nie wiecie, że

wasze ciało jest świątynią Ducha Świętego, [który] jest w was, a którego macie od Boga, i nie należycie do samych siebie? 20 Drogo bowiem zostaście kupieni. Wysławiajcie więc Boga w waszym ciele i w waszym duchu, które należą do Boga.

7 Co do spraw, o których mi pisaliście: Dobrze jest mężczyźnie nie dorykać kobiety. 2 Jednak aby [uniknąć] nierządu, niech każdy ma swoją żonę i każda niech ma swojego męża. 3 Niech mąż oddaje powinność żonie, podobnie i żona mężowi. 4 Żona nie ma władzy nad własnym ciałem, lecz mąż. Podobnie i mąż nie ma władzy nad własnym ciałem, lecz żona. 5 Nie okradajcie się [z tego], chyba że za obopólną zgodą, na pewien czas, aby oddać się postowi i modlitwie. Potem znów się zejdzie, żeby was szatan nie kusił z powodu waszej niepowściągliwości. 6 Lecz to, co mówię, jest z pozwolenia, a nie z rozkazu. 7 Chciałbym bowiem, aby wszyscy ludzie byli tacy jak ja, ale każdy ma swój własny dar od Boga, jeden taki, a drugi inny. 8 A do nieżonatych i wdów mówię: Dobrze będzie dla nich, jeśli pozostaną jak ja. 9 Lecz jeśli nie mogą się wstrzymać, niech wstapią w stan małżeński. Lepiej jest bowiem wstąpić w stan małżeński, niż płonąć. 10 Tym zaś, którzy trwają w związku małżeńskim, nakazuję nie ja, lecz Pan: Żona niech nie odchodzi od męża. 11 Lecz jeśli odeszłaby, niech pozostań bez męża albo niech się z mężem pojedna. Mąż również niech nie oddala żony. 12 Pozostały zaś mówię ja, a nie Pan: Jeśli któryś z braci ma żonę niewierzącą, a ta zgadza się z nim mieszkać, niech jej nie oddala. 13 A [jeśli] jakaś żona ma męża niewierzącego, a ten zgadza się z nią mieszkać, niech od niego nie odchodzi. 14 Mąż niewierzący bowiem jest uświęcony przez żonę, a żona niewierząca uświęcona jest przez męża. Inaczej wasze dzieci byłyby nieczyste, teraz zaś są święte. 15 Lecz jeśli niewierzący chce odejść, niech odejdzie. W takich [przypadkach] ani brat, ani siostra nie są w niewoli. Bóg zaś powołał nas do pokoju. 16 Co bowiem wiesz, żono, czy zbawisz męża? Albo co wiesz, mąż, czy zbawisz żonę? 17 Jednak niech każdy postępuje tak, jak mu wyznaczył Bóg, [zgodnie z tym], do czego go powołał Pan. Tak też zarządzam we wszystkich kościołach. 18 Został ktoś powołany jako obrzezany? Niech się nie staje [nieobrzesany]. Został ktoś powołany jako nieobrzesany? Niech się nie obrzezuje. 19 Obrzezanie nic nie znaczy i nieobrzeszanie nic nie znaczy, tylko zachowywanie przykazań Boga. 20 Niech każdy pozostań w stanie, w jakim został powołany. 21 Zostałeś powołany jako niewolnik? Nie martw się [tym]. Lecz jeśli możesz stać się wolny, to raczej [z tego] skorzystaj. 22 Ten bowiem, kto został powołany w Panu jako niewolnik, jest wyzwoleniem Pana. Podobnie ten, kto został powołany jako wolny, jest niewolnikiem Chrystusa. 23 Drogo zostaście kupieni. Nie bądźcie niewolnikami ludzi. 24 Niech każdy, bracia, trwa przed Bogiem w takim stanie, w jakim został powołany. 25 A co do osób dziewczyczek nie mam nakazu Pańskiego, ale daję [moja] radę jako [ten], któremu Pan dał miłosierdzie, aby był wiernym. 26 Uważam więc, że to jest dobre z powodu obecnych utrapień, że dobrze jest człowiekowi tak pozostać. 27 Jesteś związany z żoną? Nie szukaj rozłączenia. Jesteś rozwiązany od żony? Nie szukaj żony. 28 Ale jeśli się ożenisz, nie grzeszysz, i jeśli dziewczica wyjdzie za mąż, nie grzeszy. Tacy jednak będą mieć utrapienie w ciele, a ja [chciałbym] was [tego] oszczędzić. 29 Mówię to, bracia, ponieważ czas jest krótki. Odtąd ci, którzy mają żony, niech żyją tak, jakby ich nie mieli; 30 Ci, którzy płaczą, jakby nie płakali; ci, którzy się radują, jakby się nie radowali; ci, którzy kupują, jakby nie posiadaли; 31 A ci, którzy używają tego świata, żeby nie nadużywali. Przemija bowiem postać tego świata. 32 Chcę, żebyście nie mieli trosk. Nieżonaty troszczy się o sprawy Pana, o to, jak się przypodobać Panu. 33 Lecz żonaty troszczy się o sprawy tego świata, o to, jak się przypodobać żonie. 34 Jest różnica między mężatką a dziewczycą. Niezamężna troszczy się o sprawy Pana, o to, by była świętą i ciałem, i duchem. Mężatka zaś troszczy się o sprawy tego świata, o to, jak się przypodobać mężowi. 35 Mówię to dla waszego dobra, nie aby zarzucać na was sidła, ale żebyście godnie i przyzwoicie [stali przy] Panu, nie dając się rozproszyć. 36 Jeśli ktoś uważa, że zachowuje się niewłaściwie wobec swojej dziewczyny, gdyby przeszły już jej lata i jest taka potrzeba, niech czyni, co chce, bo nie grzeszy. Niech wyjdzie za mąż. 37 Lecz jeśli ktoś mocno postanowił w [swym] sercu, nie mając takiej potrzeby, ale panując nad [własną] wolą, i osądził w swym sercu, że zachowa swoją dziewczynę, dobrze czyni. 38 Tak więc ten, kto wydaje

[ja] za mąż, dobrze czyni, ale ten, kto nie wydaje [jej] apostołowie, bracia Pana i Kefas? 6 Czy [tylko] ja za mąż, lepiej czyni. 39 Żona jest związana prawem, i Barnaba nie mamy prawa nie pracować? 7 Czy dopóki żyje jej mąż. Jeśli mąż umrze, wolno jej wyjść ktoś kiedykolwiek pełni służbę żołnierską na własny za kogo chce, byle w Panu. 40 Szczęśliwsza jednak koszt? Czy ktoś uprawia winnicę, a nie spożywa jej będzie, jeśli tak pozostanie, zgodnie z moją radą. A owocu? Albo czy ktoś pasie stado, a nie spożywa sądę, że i ja mam Ducha Bożego. mleka stada? 8 Czy mówię to tylko na sposób ludzki?

Czy nie mówi o tym także prawo? 9 Jest bowiem napisane w Prawie Mojżesza: Nie zawiązesz pyska młóczącemu wołowi. Czy o woły Bóg się troszczy? 10 Czy raczej ze względu na nas [to] mówi? Przecież dla nas jest napisane, że w nadziei ma orać ten, kto orze, a ten, kto młoci w nadziei, swojej nadziei ma być uczestnikiem. 11 Jeśli my zasialiśmy wam [dobra] duchowe, [to] cóż wielkiego, jeśli będziemy żąć wasze [dobra] cielesne? 12 Jeśli inni korzystają z tego prawa w stosunku do was, czemu raczej nie my? My jednak nie korzystaliśmy z tego prawa, ale znosimy wszystko, aby nie stwarzać żadnej przeszkody ewangelii Chrystusa. 13 Czy nie wiecie, że ci, którzy służą w [tym, co jest] święte, żyją ze świętyni, a ci, którzy służą przy ołtarzu, mają [w ofiarach] wspólny udział z ołtarzem? 14 Tak też Pan postanowił, aby ci, którzy ewangelię głoszą, z ewangelii żyli. 15 Ale ja nie korzystałem z żadnego z tych praw. I nie napisałem tego po to, żeby tak się ze mną stało. Lepiej byłoby mi umrzeć, niż żeby ktoś pozbawił mnie mojej chluby. 16 Jeśli bowiem głoszę ewangelię, nie mam się [czym] chubić, bo nałożono na mnie ten obowiązek, a biada mi, gdybym ewangelii nie głosił. 17 Jeśli bowiem robię to dobrowolnie, mam nagrodę, jeśli zaś niedobrowolnie, to [spełniam tylko] powierzone mi obowiązki szafarza. 18 Jaką, więc mam nagrodę? Taka, że głosząc ewangelię, głoszę ewangelię Chrystusa za darmo, abym nie nadużywał mojego prawa, [jakie mam] z ewangelii. 19 Będąc bowiem wolny wobec wszystkich, samego siebie uczyniłem niewolnikiem wszystkich, abym więcej [ludzi] pozyskał. 20 I stałem się dla Żydów jak Żyd, aby Żydów pozyskać, dla tych, którzy są pod prawem, jakbym [był] pod prawem, aby pozyskać tych, którzy są pod prawem; 21 Dla tych, którzy są bez prawa, jakbym był bez prawa – nie będąc bez prawa Bogu, lecz będąc pod prawem Chrystusowi – aby pozyskać tych, którzy są bez prawa. 22 Dla słabych stałem się jak słaby, aby słabych pozyskać. Stałem się wszystkim dla wszystkich, aby wszelkim sposobem prawa zabierać [ze sobą] siostry – żony jak inni

9 Czy nie jestem apostolem? Czy nie jestem wolny?

Czy nie widziałem Jezusa Chrystusa, naszego Pana? Czy wy nie jesteście moim dziełem w Panu? 2 Jeśli dla innych nie jestem apostolem, to dla was [na pewno nim] jestem. Pieczęcią bowiem mego apostolstwa wy jesteście w Panu. 3 Taka jest moja obrona przeciwko tym, którzy mnie osądzają. 4 Czy nie mamy prawa jeść i pić? 5 Czy nie mamy prawa zabierać [ze sobą] siostry – żony jak inni

niektórych zbawić. 23 A robię to dla ewangelii, aby ołtarza? 19 Cóż więc [chcę] powiedzieć? Że bożek jest stać się jej uczestnikiem. 24 Czy nie wiecie, że ci, czymś albo ofiara składana božkom czymś jest? 20 którzy biegną w wyścigu, wszyscy sprawdzają biegową, Raczej [chcę powiedzieć], że to, co poganie ofiarują, lecz [tylko] jeden zdobywa nagrodę? Tak biegniście, demonom ofiarują, a nie Bogu. A nie chciałbym, abyście [ja] otrzymali. 25 Każdy, kto staje do zapasów, żebyście mieli społeczność z demonami. 21 Nie powściaga się we wszystkim. Oni, aby zdobyć koronę możecie pić kielicha Pana i kielicha demonów. Nie zniszczalną, my zaś niezniszczalną. 26 Ja więc tak możecie być uczestnikami stołu Pana i stołu demonów. biegnę, nie jakby na oślep, tak walczę, nie jakbym 22 Czy będziemy pobudzali Pana do zazdrości? Czy uderzał w powietrzu. 27 Lecz poskramiam swoje ciało jesteśmy mocniejsi od niego? 23 Wszystko mi wolno, i biorę w niewoli, abym przypadkiem, głosząc innym, ale nie wszystko [jest] pozyteczne. Wszystko mi sam nie zostałem odrzucony. wolno, ale nie wszystko buduje. 24 Niech nikt nie szuka własnego [dobra], lecz [dobra] bliźniego. 25

10 Nie chcę, bracia, żebyście nie wiedzieli, że wszyscy nasi ojcowie byli pod obłokiem i wszyscy przeszli przez morze; 2 I wszyscy w Mojzesza zostali ochrzczeni w obłoku i w morzu; 3 Wszyscy też jedli ten sam pokarm duchowy; 4 I wszyscy pili ten sam duchowy napój. Pili bowiem ze skały duchowej, która szła za nimi. A ta skała był Chrystus. 5 Lecz większości z nich nie upodobał sobie Bóg. Polegli bowiem na pustyni. 6 A to stało się dla nas przykładem, żebyśmy nie pożądali złych rzeczy, jak oni pożądali. 7 Nie bądźcie więc bałwochwalcami, jak niektórzy z nich, jak jest napisane: Usiadł lud, aby jeść i pić, i wstali, aby się bawić. 8 Nie dopuszczajmy się też nierządu, jak niektórzy z nich się dopuszczali i padło ich jednego dnia dwadzieścia trzy tysiące; 9 I nie wystawiamy na próbę Chrystusa, jak niektórzy z nich wystawiali i poginęli od wężów; 10 Ani nie szemrajcie, jak niektórzy z nich szemrali i zostali wytraceni przez niszczyciela. 11 A to wszystko przydarzyło się im dla przykładu i zostało napisane dla napomnienia nas, których dosięgnął kres czasów. (aiōn g165) 12

Tak więc kto myśli, że stoi, niech uważa, aby nie upadł. 13 Nie nawiedziła was pokusa inna niż ludzka. Lecz Bóg jest wierny i nie pozwoli, żebyście byli kuszeni ponad [wasze] siły, ale wraz z pokusą da wyjście, żebyście mogli [ja] znieść. 14 Dlatego, moi najmilsi, uciekajcie od bałwochwałstwa. 15 Mówię jak do mądrych. Osądźcie sami to, co mówię. 16 Kielich błogosławieństwa, który błogosławimy, czy nie jest wspólnotą krwi Chrystusa? Chleb, który łamiemy, czy nie jest wspólnotą ciała Chrystusa? 17 My bowiem, [choć] liczni, jesteśmy jednym chlebem i jednym ciałem, bo wszyscy jesteśmy uczestnikami jednego chleba. 18 Przypatrzcie się Izraelowi według ciała. Czyż ci, którzy jedzą ofiary, nie są uczestnikami

możecie pić kielicha Pana i kielicha demonów. Nie zniszczalną, my zaś niezniszczalną. 26 Ja więc tak możecie być uczestnikami stołu Pana i stołu demonów. 22 Czy będziemy pobudzali Pana do zazdrości? Czy jesteśmy mocniejsi od niego? 23 Wszystko mi wolno, ale nie wszystko [jest] pozyteczne. Wszystko mi wolno, ale nie wszystko buduje. 24 Niech nikt nie szuka własnego [dobra], lecz [dobra] bliźniego. 25 Wszystko, co sprzedają w jatkach, jedzie, o nic nie pytając ze względu na sumienie. 26 Pańska bowiem jest ziemia i wszystko, co ją napełnia. 27 Jeśli zaprosi was ktoś z niewierzących, a chcecie iść, jedziecie wszystko, co przed wami postawią, o nic nie pytając ze względu na sumienie. 28 Lecz jeśli ktoś was powie: To jest ofiarowane božkom, nie jedziecie ze względu na tego, który to powiedział, i ze względu na sumienie. Pańska bowiem jest ziemia i wszystko, co ją napełnia. 29 Ale sumienie, mówię, nie twoje, lecz tego drugiego. Dlaczego bowiem moja wolność ma być sądzona przez cudze sumienie? 30 Bo jeśli ja z dzieckiem [coś] spożywam, to czemu mam być spotwarzany za to, za co dziękuję? 31 Tak więc czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek [innego] robicie, wszystko róbcie ku chwale Boga. 32 Nie bądźcie zgorszeniem ani dla Żydów, ani dla Greków, ani dla kościoła Bożego; 33 Tak jak i ja się wszystkim we wszystkim podobam, nie szukając w tym własnej korzyści, ale [korzyści] wielu, aby byli zbawieni.

11 Bądźcie moimi naśladowcami, jak i ja [jestem naśladowcą] Chrystusa. 2 A chwałę was, bracia, [za to], że we wszystkim o mnie pamiętacie i zachowujecie nauki tak, jak [je] wam przekazałem. 3 Lecz chcę, żebyście wiedzieli, że głową każdego mężczyzny jest Chrystus, a głową kobiety mężczyzna, a głową Chrystusa Bóg. 4 Każdy mężczyzna, gdy się modli albo prorokuje z nakrytą głową, hańbi swoją głowę. 5 I każda kobieta, gdy się modli albo prorokuje z nienakrytą głową, hańbi swoją głowę. 6 Bo to jest jedno i to samo, jakby była ogolona. 6 Jeśli więc kobieta nie nakrywa [głowy], niech się też strzyże. A jeśli hańbiące jest dla kobiety być ostrzyżoną lub ogoloną, niech nakrywa [głowę]. 7

Mężczyzna zaś nie powinien nakrywać głowy, gdyż was wielu słabych i chorych, a niemoło też zasnęło. jest obrazem i chwałą Boga. Kobieta zaś jest chwała. **31** Bo gdybyśmy sami siebie sądzili, nie bylibyśmy mężczyzn. **8** Bo mężczyzna nie jest z kobietą, lecz sądzeni. **32** Lecz gdy jesteśmy sądzeni, przez Pana kobietą z mężczyzną. **9** Mężczyzna bowiem nie został jesteśmy karceni, abyśmy nie byli potępieni [wraz] ze stworzony dla kobiety, ale kobieta dla mężczyzny. światem. **33** Tak więc, moi bracia, gdy się zbieracie, **10** Dlatego kobieta powinna mieć na głowie [znak] aby jeść, czekajcie jedni na drugich. **34** A jeśli ktoś władzy, ze względu na aniołów. **11** A jednak w Panu jest głodny, niech zje w domu, żebyście się nie zbierali ani mężczyzna nie [jest] bez kobiety, ani kobieta nie ku sądowi. Co do pozostałych [spraw], zarządzę, gdy jest bez mężczyzn. **12** Jak bowiem kobieta jest z przyjdę.

mężczyzny, tak też mężczyzna przez kobietę, lecz wszystko jest z Boga. **13** Osądźcie sami: Czy wypada kobiecie modlić się do Boga bez nakrycia [głowy]? **14** Czyż sama natura nie uczy was, że gdy mężczyzna nosi długie włosy, przynosi mu to wstyd? **15** Ale jeśli kobieta nosi długie włosy, przynosi jej to chwałę, gdyż włosy zostały jej dane za okrycie. **16** A jeśli ktoś wydaje się być kłotliwy, my takiego zwyczaju nie mamy, ani kościoły Boże. **17** Mówiąc to, nie chwałę [was], że się zbieracie nie ku lepszemu, ale ku gorszemu. **18** Najpierw bowiem słyszę, że gdy się zbieracie jako kościół, są wśród was podziałi, i po części [temu] wierzę. **19** Bo muszą być między wami herezje, aby się okazało, którzy są wypróbowani wśród was. **20** Gdy więc się zbieracie, nie jest to spożywanie wieczerzy Pańskiej. **21** Każdy bowiem najpierw je własną wieczerzę i jeden jest głodny, a drugi pijany. **22** Czyż nie macie domów, aby jeść i pić? Albo czy gardzicie kościołem Bożym i zawstydzacie tych, którzy [nic] nie mają? Co mam was powiedzieć? Czy mam was pochwalić? Za to [was] nie chwałę. **23** Ja bowiem otrzymałem od Pana to, co was przekazałem, że Pan Jezus tej nocy, której został wydany, wzął chleb; **24** A gdy złożył dziękczynienie, połamał i powiedział: Bierzcie i jedzcie, to jest moje ciało, które za was jest łamane. Czyście to na moją pamiątkę. **25** Podobnie po wieczerzy [wziął] też kielich, mówiąc: Ten kielich to nowy testament w mojej krwi. Czyście to, ilekroć będziecie pić, na moją pamiątkę. **26** Ilekroć bowiem będziecie jedli ten chleb i pili ten kielich, śmierć Pana zwiastujecie, aż przyjdzie. **27** Dlatego też kto je ten chleb albo pije ten kielich Pański niegodnie, będzie winny ciała i krwi Pana. **28** Niech więc człowiek bada samego siebie i tak niech je z [tego] chleba, i niech pije z tego kielicha. **29** Kto bowiem je i pije niegodnie, sąd własny je i pije, nie rozróżniając ciała Pańskiego. **30** Dlatego jest wśród

12 A co do duchowych [darów], bracia, nie chcę, żebyście byli w niewiedzy. **2** Wiecie, że gdy byliście paganami, do niemych bożków, jak was wiedziono, [daliście się] prowadzić. **3** Dlatego ozajmiam was, że nikt, kto mówi przez Ducha Bożego, nie powie, że Jezus jest przeklęty. Nikt też nie może powiedzieć, że Jezus jest Panem, jak tylko przez Ducha Świętego. **4** A różne są dary, lecz ten sam Duch. **5** Różne też są posługi, lecz ten sam Pan. **6** I różne są działania, lecz ten sam Bóg, który sprawia wszystko we wszystkich. **7** A każdemu jest dany przejaw Ducha dla [wspólnego] pozytku. **8** Jednemu bowiem przez Ducha jest dana mowa mądrości, drugiemu mowa wiedzy przez tego samego Ducha; **9** Innemu wiara w tym samym Duchu, innemu dar uzdrawiania w tym samym Duchu; **10** Innemu [dar] czynienia cudów, innemu proroctwo, innemu rozróżnianie duchów, innemu różne [rodzaje] języków, a innemu tłumaczenie języków. **11** A to wszystko sprawia jeden i ten sam Duch, udzielając każdemu z osobna, jak chce. **12** Jak bowiem ciało jest jedno, a członków ma wiele i wszystkie członki jednego ciała, choć jest ich wiele, są jednym ciałem, tak i Chrystus. **13** Bo wszyscy przez jednego Ducha zostaliśmy ochrzczeni w jedno ciało, czy to Żydzi, czy Grecy, czy niewolnicy, czy wolni, i wszyscy zostaliśmy napojeni w jednego Ducha. **14** Ciało bowiem nie jest jednym członkiem, ale wieloma. **15** Gdyby nogą powiedziała: Ponieważ nie jestem ręką, nie należę do ciała – czy dlatego nie należy do ciała? **16** A gdyby ucho powiedziało: Ponieważ nie jestem okiem, nie należę do ciała – czy dlatego nie należy do ciała? **17** Gdyby całe ciało było okiem, gdzież [byłyby] słuch? A gdyby całe [były] słuchem, gdzież powonienie? **18** Lecz Bóg umieścił członki w ciele, każdy z nich tak, jak chciał. **19** Gdyby wszystkie były jednym członkiem, gdzież byłoby ciało? **20**

Tymczasem wiele jest członków, lecz jedno ciało. **21** Wtedy przeminie to, co jest cząstkowe. **11** Dopóki Nie może więc oko powiedzieć ręce: Nie potrzebuję byłem dzieckiem, mówiłem jak dziecko, rozumiałem ciebie, albo głowa nogom: Nie potrzebuję was. **22** Jak dziecko, myślałem jak dziecko. Lecz gdy stałem Przeciwne, o wiele bardziej potrzebne są te członki ciała, które wydają się najslabsze. **23** A te, które uważamy za mało godne szacunku, tym większym otaczamy szacunkiem, a nasze wstydliwe [członki] otrzymują większe poszanowanie. **24** Natomiast nasze przywoite członki tego nie potrzebują. Lecz Bóg tak ukształtował ciało, że dał [członkowi], któremu brakuje [czuci], więcej szacunku; **25** Aby nie było podziału w ciele, ale żeby członki jednakowo troszczyły się o siebie nawzajem. **26** Tak więc, jeśli jeden członek cierpi, cierpię z nim wszystkie członki, a jeśli jeden członek doznaje czci, radzą się z nim wszystkie członki. **27** Wy zaś jesteście ciałem Chrystusa, a z osobna członkami. **28** A Bóg ustanowił niektórych w kościele najpierw [jako] apostołów, potem proroków, po trzecie nauczycieli, potem cudotwórców, potem dary uzdrawiania, niesienia pomocy, rządzenia, różne języki. **29** Czy wszyscy są apostołami? Czy wszyscy prorokami? Czy wszyscy nauczycielami? Czy wszyscy cudotwórcami? **30** Czy wszyscy mają dary uzdrawiania? Czy wszyscy mówią językami? Czy wszyscy tłumaczą? **31** Starajcie się usilnie o lepsze dary; a ja was wskażę drogę jeszcze doskonalszą.

13 Choćbym mówił językami ludzi i aniołów, a miłości bym nie miał, stałbym się [jak] przedmiotem brzęczącej albo cymbał brzmiącej. **2** I choćbym miał [dar] prorokowania, i znał wszystkie tajemnice, i [posiadał] wszelką wiedzę, i choćbym miał pełnię wiary, tak, żebym góry przenosił, a miłości bym nie miał, byłbym niczym. **3** I choćbym rozdał na żywność dla [ubogich] cały swój majątek, i choćbym wydał swoje ciało na spalenie, a miłości bym nie miał, nic nie zyskam. **4** Miłość jest cierpliwa, jest zyczliwa. Miłość nie zazdrości, nie przechwala się, nie unosi się pychą; **5** Nie postępuje nieprzyzwoicie, nie szuka swego, nie jest porywcza, nie myśli [nic] złego; **6** Nie raduje się z niesprawiedliwości, ale raduje się z prawdy; **7** Wszystko znosi, wszystkiemu wierzy, wszystkiego się spodziewa, wszystko przetrzyma. **8** Miłość nigdy nie ustaje. Bo choć są proroctwa, przemiany, choć języki, ustana, choć wiedza, obróci się wniweccz. **9** Po części bowiem poznajemy i po części prorokujemy. **10** Ale gdy przyjdzie to, co doskonałe,

Teraz bowiem widzimy w zwierciadle, niewyraźnie, ale wówczas twarzą w twarz. Teraz poznaję cząstkowo, ale wtedy poznam tak, jak jestem poznany. **13** A teraz trwają wiara, nadzieję, miłość, te trzy. Z nich zaś największa jest miłość.
14 Dążcie do miłości, starajcie się usilnie o duchowe dary, a najbardziej o to, aby prorokować. **2** Ten bowiem, kto mówi [obcym] językiem, nie mówi ludziom, ale Bogu, bo nikt go nie rozumie. On zaś w duchu mówi tajemnice. **3** Ale ten, kto prorokuje, mówi do ludzi dla zbudowania, zachęcenia i pocieszenia. **4** Kto mówi [obcym] językiem, buduje samego siebie, ale kto prorokuje, buduje kościół. **5** A chciałbym, żebyście wszyscy mówili językami, bardziej jednak, abyście prorokowali. Większy bowiem [jest] ten, kto prorokuje, niż ten, kto mówi [obcym] językami, chyba że tłumacz, aby kościół był zbudowany. **6** Teraz więc, bracia, gdybym przyszedł do was, mówiąc [obcym] językami, jaki pożytek mielibyście ze mnie, jeśli bym nie mówił do was albo przez objawienie, albo przez wiedzę, albo przez proroctwo, albo przez naukę? **7** Przecież nawet [przedmioty] martwe, które wydają dźwięki, jak flet albo cytra, gdyby nie wydawały różnych dźwięków, jak można byłoby rozpoznać, co się gra na flecie, a co na cytrze? **8** A gdyby trąba wydawała niewyraźny głos, kto by się przygotowywał do bitwy? **9** Tak i wy, jeśli nie wypowiecie językiem zrozumiałych słów, jakże ktoś zrozumie, co się mówi? Na wiatr bowiem będącie mówić. **10** Na świecie jest zapewne mnóstwo różnych głosów i żaden [z nich] nie jest bez znaczenia. **11** Jeśli więc nie będę rozumiał znaczenia głosu, będę cudzoziemcem dla tego, kto mówi, a ten, kto mówi, będzie cudzoziemcem dla mnie. **12** Tak i wy, ponieważ usilnie zabiegacie o dary duchowe, starajcie się obfitować w to, co buduje kościół. **13** Dlatego ten, kto mówi [obcym] językiem, niech się modli, aby mógł tłumaczyć. **14** Jeśli bowiem modlę się [obcym] językiem, mój duch się modli, ale mój rozum nie odnosi korzyści. **15** Cóż więc? Będę się modlił duchem, będę się też modlił i rozumem. Będę śpiewał duchem, będę też śpiewał i rozumem. **16** Jeśli bowiem będziesz błogosławiony

duchem, jakże ktoś spośród nieuczonych na twoje
dzięczynienie odpowie „Amen”, skoro nie rozumie,
co mówisz? 17 Ty wprawdzie dobrze dziękujesz, ale
drugi się nie buduje. 18 Dziękuję mojemu Bogu, że
mówię językami więcej niż wy wszyscy. 19 Lecz w
kościele wolę powiedzieć pięć słów zrozumiałych, aby
i innych nauczyć, niż dziesięć tysięcy słów [obcym]
językiem. 20 Bracia, nie bądźcie dziećmi w rozumieniu,
ale bądźcie dziećmi w złośliwości, a w rozumieniu
bądźcie dojrzałi. 21 W Prawie jest napisane: [Przez
ludzi] obcych języków i [przez] usta obcych będę
mówić do tego ludu, ale i tak mnie nie usłuchają,
mówi Pan. 22 Dlatego języki są znakiem nie dla
wierzących, lecz dla niewierzących, proroctwo zaś nie
dla niewierzących, lecz dla wierzących. 23 Jeśli więc
cały kościół zbiera się w jednym miejscu i wszyscy
mówią obcymi językami, a wejdą [tam] nieuczeni albo
niewierzący, czy nie powiedzą, że szalejecie? 24 Ale
jeśli wszyscy prorokują, a wejdzie [jakis] niewierzący
albo nieuczony, będzie przekonany i osądzony przez
wszystkich; 25 I tak zostaną objawione tajemnice jego
serca, a on upadnie na twarz, odda poklon Bogu i
wyzna, że prawdziwie Bóg jest w was. 26 Cóż więc,
bracia? Gdy się zbieracie, każdy z was ma psalm,
ma naukę, ma język, ma objawienie, ma tłumaczenie.
Niech to wszystko służy zbudowaniu. 27 Jeśli ktoś
mówią językami, [niech to czyni] dwóch albo najwięcej
trzech, i to po kolei, a jeden niech tłumaczy. 28 A
jeśli nie ma tłumacza, niech milczy w kościele [ten,
któro mówi obcym językiem], a niech mówi [samemu]
sobie i Bogu. 29 Prorocy zaś niech mówią po dwóch
albo trzech, a inni niech rozsądzają. 30 A gdyby
innemu z siedzących zostało coś objawione, pierwszy
niech milczy. 31 Możecie bowiem wszyscy, jeden po
drugim prorokować, aby się wszyscy uczyli i wszyscy
zostali pocieszeni. 32 A duchy proroków są poddane
prorokom. 33 Bóg bowiem nie jest [Bogiem] nieładu,
lecz pokoju, jak we wszystkich kościołach świętych.
34 Niech wasze kobiety milczą w kościołach. Bo nie
pozwala się im mówić, ale mają być poddane, jak
też prawo mówi. 35 A jeśli chcą się czegoś nauczyć,
niech w domu pytają swoich mężów. Hańbę bowiem
jest dla kobiety mówić w kościele. 36 Czy od was
wyszło słowo Boże? Czy tylko do was przyszło? 37
Jeśli ktoś uważa się za proroka albo [człowieka]
duchowego, niech uzna, że to, co wam piszę, jest
nakazem Pana. 38 A jeśli ktoś jest w niewiedzy, niech
pozostanie w niewiedzy. 39 Tak więc, bracia, starajcie
się usilnie, abyście prorokowali, i nie zabraniajcie
mówić [obcymi] językami. 40 Wszystko niech się
odbywa godnie i w [należytym] porządku.

15 A oznajmiam wam, bracia, ewangelię, którą
wam głosiłem, a którą przyjęliście i w której
trwacie; z Przez którą też dostępujcie zbawienia, jeśli
pamiętacie to, co wam głosiłem, chyba że uwierzyliście
na przόno. 3 Najpierw bowiem przekazałem wam
to, co i ja otrzymałem, że Chrystus umarł za nasze
grzechy, zgodnie z Pismem; 4 Że został pogrzebany,
że zmartwychstał trzeciego dnia, zgodnie z Pismem;
5 I że ukazał się Kefasowi, a potem tym dwunastu. 6
Potem ukazał się więcej niż pięciuset braciom naraz,
z których większość żyje aż dotąd, a niektórzy zasnęli.
7 Potem ukazał się Jakubowi, potem wszystkim
apostołom. 8 A ostatniemu ze wszystkich ukazał
się i mnie, jak poronionemu płodowi. 9 Ja bowiem
jestem najmniejszym z apostołów i nie jestem godny
nazwać się apostolem, bo prześladowałem kościół
Boży. 10 Lecz z łaski Boga jestem tym, czym
jestem, a jego łaska wzgldem mnie nie okazała się
daremna, ale pracowałem więcej od nich wszystkich,
jednak nie ja, lecz łaska Boga, która [jest] ze
mną. 11 Czy więc ja, czy oni, tak głosimy i tak
uwierzyliście. 12 A jeśli się o Chrystusie głosi, że
został wskrzeszony z martwych, jak [moga] niektórzy
pośród was mówią, że nie ma zmartwychwstania?
13 Jeśli bowiem nie ma zmartwychwstania, to i
Chrystus nie został wskrzeszony. 14 A jeśli Chrystus
nie został wskrzeszony, to daremna [jest] nasze
głoszenie, daremna też wasza wiara. 15 I okazuje
się, że jesteśmy fałszywymi świadkami Boga, bo
świadaczliśmy o Bogu, że wskrzesił Chrystusa,
którego nie wskrzesił, jeśli umarli nie są wskrzeszani.
16 Jeśli bowiem umarli nie są wskrzeszani, to i
Chrystus nie został wskrzeszony. 17 A jeśli Chrystus
nie został wskrzeszony, daremna [jest] wasza wiara i
nadal jesteście w swoich grzechach. 18 Tak więc i ci,
którzy zasnęli w Chrystusie, poginęli. 19 Jeśli tylko
w tym życiu mamy nadzieję w Chrystusie, jesteśmy
ze wszystkich ludzi najbardziej nieszczęśliwi. 20
Tymczasem jednak Chrystus został wskrzeszony
z martwych i stał się pierwszym plonem tych,
którzy zasnęli. 21 Skoro bowiem śmierć [przyszła]

przez człowieka, przez człowieka [przyszło] też wskrzeszane w mocy; 44 Sieje się ciało cielesne, a zmartwychwstanie umarłych. 22 Jak bowiem w jest wskrzeszane ciało duchowe. Jest ciało cielesne, Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie jest też ciało duchowe. 45 Tak też jest napisane: Stał wszyscy zostaną ożywieni. 23 Ale każdy w swojej się pierwszy człowiek, Adam, duszą żyjącą, [a] ostatni kolejności, Chrystus jako pierwszy plon, potem ci, Adam duchem ożywiającym. 46 Jednak pierwsze którzy należą do Chrystusa, w [czasie] jego przyjścia. nie jest to, co duchowe, ale to, co cielesne, potem 24 A potem będzie koniec, gdy przekaże królestwo duchowe. 47 Pierwszy człowiek z ziemi – ziemski, Bogu i Ojcu, gdy zniszczy wszelką zwierzchność oraz drugi człowiek – [sam] Pan z nieba. 48 Jaki jest ten wszelką władzę i moc. 25 Bo on musi królować, aż ziemski, tacy i ziemscy; a jaki jest niebieski, tacy i położy wszystkich wrogów pod swoje stopy. 26 A niebiescy. 49 A jak nosiliśmy obraz ziemskego, tak ostatni wróg, który zostanie zniszczony, to śmierć. będądziemy nosili obraz niebieskiego. 50 To zaś mówię, 27 Wszystko bowiem poddał pod jego stopy. A gdy bracia, że ciało i krew nie mogą odziedziczyć królestwa mówi, że wszystko jest [mu] poddane, [jest] jasne, Bożego ani to, co zniszczalne, nie odziedziczy tego, że oprócz tego, który mu wszystko poddał. 28 Gdy co niezniszczalne. 51 Oto oznajmiam wam tajemnicę: zaś wszystko zostanie mu poddane, wtedy i sam Syn Nie wszyscy zaśniemy, ale wszyscy będądziemy będzie poddany temu, który mu poddał wszystko, aby przemienieni; 52 W jednej chwili, w mgnieniu oka, Bóg był wszystkim we wszystkich. 29 Bo inaczej co na ostatnią trąbę. Zabrzmi bowiem [trąba], a umarli zrobią ci, którzy przyjmują chrzest za zmarłych, jeśli zostaną wskrzeszeni niezniszczalni, a my zostaniemy umarli w ogóle nie są wskrzeszani? Po co przyjmują, przemienieni. 53 To bowiem, co zniszczalne, musi chrzest za zmarłych? 30 Po co i my każdej godziny przyodziać się w to, co niezniszczalne, a to, co narażamy się na niebezpieczeństwo? 31 [Zapewnia śmiertelne, przyoblecie się w nieśmiertelność. 54 A gdy was] przez chlubę, którą mam z was w Jezusie to, co zniszczalne, przyoblecie się w niezniszczalność, Chrystusie, naszym Panu, że każdego dnia umieram. a to, co śmiertelne, przyoblecie się w nieśmiertelność, 32 Jeśli na sposób ludzki walczyłem z bestiami w wtedy wypełni się to słowo, które [jest] napisane: Efezie, jaki z tego mam pożytek, jeśli umarli nie są. Połknęta jest śmierć w zwycięstwie. 55 Gdzież [jest], wskrzeszani? Jedzmy i pijmy, bo jutro pomrzemy. 33 o śmierci, twoje żądło? Gdzież jest, o piekło, twoje Nie łudźcie się. Złe rozmowy psują dobre obyczaje. zwycięstwo? (Hadēs g86) 56 Żądłem zaś śmierci [jest] 34 Ocknijcie się ku sprawiedliwości i nie grzeszcie; grzech, a siłą grzechu prawo. 57 Lecz dzięki [niech niektórzy bowiem nie mają poznania Boga. Mówię to będą] Bogu, który nam dał zwycięstwo przez naszego ku waszemu zawstydzieniu. 35 Lecz powie ktoś: Jak Pana Jezusa Chrystusa. 58 A tak, moi mili bracia, umarli są wskrzeszani i w jakim ciele przychodzą? 36 będąście stali, niezachwiani, zawsze obfitujący w dziele Głupce! To, co siejesz, nie ożyje, jeśli nie obumrze. Pana, wiedząc, że wasza praca nie jest daremna w 37 I to, co siejesz, to nie ciało, które ma powstać, ale Panu.

gole ziarno, na przykład pszeniczne lub jakieś inne. 38 Bóg zaś daje mu ciało, jakie chce, a każdemu z ziaren właściwe jemu ciało. 39 Nie każde ciało jest jednakowe, ale inne jest ciało ludzi, a inne ciało zwierząt, inne ryb, a inne ptaków. 40 Są też ciała niebieskie i ciała ziemskie, lecz inna jest chwała [ciał] niebieskich, a inna ziemskich. 41 Inna chwała słońca, inna chwała księżyca, a inna chwała gwiazd. Gwiazda bowiem od gwiazdy różni się jasnością. 42 Tak też jest ze zmartwychwstaniem umarłych. Sieje się [ciało] w zniszczalności, a jest wskrzeszane w niezniszczalności; 43 Sieje się w niesławie, a jest wskrzeszane w chwale, sieje się w słabości, a jest

16 A co do składki na świętych, to i wy zróbcie tak, jak zarządziłem w kościelach Galacji. 2 Każdego pierwszego dnia tygodnia niech każdy z was odkłada u siebie, stosownie do tego, jak mu się powodzi, aby nie urządzać składek [dopiero] wtedy, kiedy ja tam przybędę. 3 A gdy przyjdę, poślę tych, których w listach uznać za godnych, aby zanieśli wasz hojny dar do Jerozolimy. 4 A jeśli będzie właściwe, abym i ja się udał, pójdu razem ze mną. 5 Przybędę zaś do was, kiedy przejdę Macedonię. Będę bowiem szedł przez Macedonię. 6 A być może zatrzymam się u was lub nawet przezmuję, żebyście mnie wyprawili, dokądkolwiek wyruszę. 7 Nie chcę bowiem was teraz

widzieć przejazdem, ale mam nadzieję pozostać z wami przez jakiś czas, jeśli Pan pozwoli. **8** A w Efezie zostanę aż do Pięćdziesiątnicy. **9** Otworzyły się bowiem przede mną drzwi wielkie i owocone, a mam wielu przeciwników. **10** Jeśli zaś przybędzie Tymoteusz, uważajcie, aby przebywał wśród was bez bojaźni, bo wykonuje dzieło Pana, jak i ja. **11** Dlatego niech nikt go nie lekceważy. Lecz wyprawcie go w pokoju, aby dotał do mnie, bo czekam na niego z braćmi. **12** A co do brata Apollosa, to bardzo go prosilem, aby poszedł do was z braćmi. Lecz w ogóle nie chciał teraz iść. Pójdzie jednak w odpowiednim dla niego czasie. **13** Czuwajcie, trwajcie w wierze, bądźcie mężni, umacniajcie się. **14** Wszystko, co czynicie, niech [się dzieje] w miłości. **15** A proszę was, bracia ([bo] znacie dom Stefanasa, że jest pierwszym plonem Achai i że się poświęcili na służbę świętym); **16** Żebyście byli takim poddani i każdemu, kto pomaga i pracuje [z nami]. **17** A cieszę się z przyjścia Stefanasa, Fortunata i Achaika, bo wypełnili wasz brak. **18** Pokrzepili bowiem mego i waszego ducha. Szanujcie więc takich. **19** Pozdrawiają was kościoły Azji. Pozdrawiają was serdecznie w Panu Akwila i Pryscylla wraz z kościołem, który jest w ich domu. **20** Pozdrawiają was wszyscy bracia. Pozdrówcie jedni drugich pocałunkiem świętym. **21** Pozdrawienie moją, Pawła, ręką. **22** Jeśli ktoś nie miłuje Pana Jezusa Chrystusa, niech będzie przeklety. Maranatha. **23** Łaska Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami. **24** Miłość moja [niech będzie] z wami wszystkimi w Chrystusie Jezusie. Amen.

II Koryntian

1 Paweł, z woli Boga apostoł Jezusa Chrystusa, i Tymoteusz, brat, do kościoła Bożego, który jest w Koryncie, ze wszystkimi świętymi, którzy są w całej Achai. **2** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Bogosławiony [niech będzie] Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, Ojciec miłosierdzia i Bóg wszelkiej pociechy; **4** Który nas pociesza w każdym naszym utrapieniu, abyśmy i my mogli pocieszać tych, którzy są w jakimkolwiek ucisku, taką pociechą, jaką sami jesteśmy pocieszani przez Boga. **5** Jak bowiem w nas obfitują utrapienia Chrystusa, tak też przez Chrystusa obfituje nasza pociecha. **6** Jeśli więc doznajemy ucisku – [to] dla waszego pocieszenia i zbawienia, które sprawia, że znoscie te same utrapienia, które i my cierpimy; i jeśli doznajemy pociechy – [to] dla waszego pocieszenia i zbawienia. **7** A nasza nadzieję co do was [jest] mocna, bo wiemy, że jak jesteśmy uczestnikami utrapienia, tak i pociechy. **8** Nie chcemy bowiem, bracia, abyście nie wiedzieli o ucisku, który nas spotkał w Azji, że byliśmy obciążeni ponad miarę [i] ponad siły, tak że zaczęliśmy wątpić, czy przeżyjemy. **9** Więcej, sami w sobie mieliśmy wyrok śmierci, abyśmy nie ufali samym sobie, lecz Bogu, który wskrzesza umarłych. **10** On to wyrwał nas z tak wielkiej śmierci i [jeszcze] wyrywa. W nim [też] mamy nadzieję, że nadal będzie wyrywać; **11** Także przy waszej pomocy poprzez modlitwę za nas, aby dar, który [otrzymaliśmy] dzięki wielu, stał się dla wielu powodem dziękczynienia za nas. **12** To bowiem jest naszą chlubą: świadectwo naszego sumienia, że w prostocie i w szczerości Bożej, nie w cielesnej mądrości, ale w łasce Boga postępowaliśmy na świecie, a szczególnie względem was. **13** Nie piszemy wam [nic] innego, jak tylko to, co czytacie albo rozumiecie. Spodziewam się zaś, że też do końca zrozumiecie; **14** Jak już po części nas zrozumieliście, że jesteśmy waszą chlubą, jak i wy waszą w dniu Pana Jezusa. **15** Z tą ufnością chciałem przybyć do was wcześniej, abyście otrzymali powtórne dobrodziejstwo; **16** A od was udać się do Macedonii, a z Macedonii znowu przybyć do was i zostać przez was wyprawionym do Judei. **17** Czy więc tak postanawiając, postąpiłem lekkomyślnie? Albo [czy] to, co postanawiam, postanawiam według ciała, aby było u mnie „tak, tak” i „nie, nie”? **18** Lecz [jak] Bóg jest wierny, tak nasze słowa do was nie były „tak” i „nie”. **19** Ponieważ Syn Boży, Jezus Chrystus, który wśród was głoszony był przez nas, [to znaczy] przeze mnie, Sylwana i Tymoteusza, nie był „tak” i „nie”, lecz było w nim „tak”. **20** Ile jest bowiem obietnic Boga, w nim [sa] „tak” i w nim [sa] „Amen”, ku chwale Boga przez nas. **21** Tym zaś, który utwierdza nas [razem] z wami w Chrystusie i który nas namaścił, [jest] Bóg; **22** Który też zapieczętował nas i dał do naszych serc Ducha [jako] zadek. **23** A ja wzywam Boga na świadka mojej duszy, że aby was oszczędzić, nie przybyłem dotąd do Koryntu. **24** Nie dlatego, że panujemy nad waszą wiarą, ale jesteśmy pomocnikami waszej radości; wiarą bowiem stoicie.

2 A postanowiłem to sobie, aby nie przychodzić do was znowu w smutku. **2** Jeśli bowiem ja was zasmucam, to który może mnie rozweselić, jeśli nie ten, którego ja zasmucam? **3** A to wam napisałem, abym, gdy przyjdę, nie doznał smutku od tych, od których powiniensem doznawać radości, będąc pewien co do was wszystkich, że moja radość jest także waszą [radością]. **4** Gdyż w wielkim ucisku i utrapieniu serca, wśród wielu leż pisałem do was nie po to, abyście się smuciли, ale żebyście poznali, jak wielka jest moja miłość do was. **5** Jeśli więc ktoś spowodował smutek, to nie mnie zasmucił, ale po części – by nie obciążyć – was wszystkich. **6** Takiemu wystarczy kara [wymierzona] przez wielu [z was]. **7** Tak więc przeciwnie, powinniście mu raczej przebaczyć i pocieszyć [go], aby przypadkiem zbytni smutek go nie pochłonął. **8** Dlatego proszę was, abyście potwierdzili [swą] miłość do niego. **9** Po to też pisałem, aby was wypróbować i się przekonać, czy we wszystkim jesteście posłuszní. **10** A komu [wy] coś przebaczacie, [temu] i ja, gdyż i ja, jeśli coś przebaczyłem temu, któremu przebaczyłem, [zrobilem to] ze względu na was wobec Chrystusa; **11** Aby nas szatan nie podszedł; jego zamysły bowiem nie są nam nieznane. **12** Gdy zaś przybyłem do Troadы, aby [glossić] ewangelię Chrystusa, a drzwi zostały mi otwarte w Panu; **13** Nie zaznałem spokoju ducha, [bo] nie znalazłem Tytusa, mego brata. Rozstawszy się więc z nimi, wyruszyłem do Macedonii. **14** Lecz dzięki Bogu, który nam zawsze daje zwycięstwo w Chrystusie i roznosi przez nas woń swojego poznania

w każdym miejscu. **15** Jesteśmy bowiem dla Boga przemienieni w ten sam obraz, z chwały w chwałę, za przyjemną wonią Chrystusa wśród tych, którzy są sprawą Ducha Pana.

zbawieni, i wśród tych, którzy giną. **16** Dla jednych wonią śmierci ku śmierci, a dla drugich wonią życia ku życiu. Lecz do tego który jest zdany? **17** Nie jesteśmy bowiem jak wielu, którzy fałszują słowo Boże, lecz ze szczerości, jak od Boga mówimy w Chrystusie przed obliczem Boga.

3 Czy znowu zaczynamy polecać samych siebie?

Albo czy potrzebujemy, jak niektórzy, [listów] polecających do was albo od was? **2** Naszym listem wy jesteście, napisanym w naszych sercach, znany i czytanym przez wszystkich ludzi. **3** Gdyż wiadomo, że jesteście listem Chrystusowym sporządzonym przez nasze posługiwanie, napisanym nie atramentem, lecz Duchem Boga żywego, nie na tablicach kamiennej, lecz na żywych tablicach serc. **4** A taką ufność mamy przez Chrystusa ku Bogu. **5** Nie żebymy sami z siebie byli w stanie pomyśleć coś jakby z samych siebie, lecz nasza możliwość jest z Boga. **6** On też uczynił nas zdolnymi slugami nowego testamentu, nie literą, ale Duchem; litera bowiem zabija, Duch zaś ożywia. **7** Lecz jeśli posługiwanie śmierci, wyryte literami na kamieniach, było pełne chwały, tak że synowie Izraela nie mogli wpatrywać się w oblicze Mojżesza z powodu bardziej pełnej chwały nie miałooby być posługiwanie Ducha? **8** Jeśli bowiem posługiwanie potępienia [było] pełne chwały, o ileż bardziej obfituje w chwałę posługiwanie sprawiedliwości. **9** To bowiem, co miało chwałę, nie miało chwały w porównaniu z tą otwartością mówimy; **10** A nie jak Mojżesz, [który] kładł sobie na twarz zasłonę, aby synowie Izraela nie wpatrywali się w koniec tego, co miało przeminać. **11** Lecz ich umysły zostały zaślepione; aż do dziś bowiem przy czytaniu Starego Testamentu ta sama zasłona pozostaje nieodsłonięta, gdyż jest usuwana w Chrystusie. **12** I aż do dziś, gdy Mojżesz jest czytany, zasłona leży na ich sercu. **13** Gdy jednak nawróci się do Pana, zasłona zostanie zdjęta. **14** Pan zaś jest tym Duchem, a gdzie jest Duch Pana, tam i wolność. **15** Lecz my wszyscy, którzy z odsłoniętą twarzą patrzymy na chwałę Pana, [jakby] w zwierciadle, zostajemy

4 Dlatego mając to posługiwanie, tak jak otrzymaliśmy miłosierdzie, nie zniechęcamy się. **2** Lecz wyrzekliśmy się ukrytych haniebnych [czynów], nie postępując podstępnie ani nie fałszując słowa Bożego, ale przez ujawnianie prawdy polecamy samych siebie sumieniu każdego człowieka w obliczu Boga. **3** A jeśli nasza ewangelia jest zakryta, to jest zakryta dla tych, którzy giną; **4** W których bóg tego świata zaślepił umysły, w niewierzących, aby nie świeciła im światłość chwalebnej ewangelii Chrystusa, który jest obrazem Boga. (aiōn g165) **5** Nie głosimy bowiem samych siebie, lecz Chrystusa Jezusa, [że jest] Panem, a samych siebie, [że jesteśmy] waszymi slugami dla Jezusa. **6** Ponieważ Bóg, który rozkazał, aby z ciemności zabłysnęło światło, ten zabiłysnął w naszych sercach, aby zajaśniało [w nas] poznanie chwały Bożej w obliczu Jezusa Chrystusa. **7** Mamy zaś ten skarb w naczyniach glinianych, aby wspaniałość tej mocy była z Boga, a nie z nas. **8** Zewsząd jesteśmy uciskani, lecz nie przygnębieni, bezradni, lecz nie zrozpaczeni; **9** Przesładowani, lecz nie opuszczeni, powaleni, ale nie zgładzeni. **10** Niestannie nosimy w ciele umieranie Pana Jezusa, aby i życie Jezusa objawiło się w naszym ciele. **11** Zawsze bowiem my, którzy żyjemy, jesteśmy wydawani na śmierć z powodu Jezusa, aby i życie Jezusa objawiło się w naszym śmiertelnym ciele. **12** Tak więc w nas działa śmierć, a w was życie. **13** Mając zaś tego samego ducha wiary, jak jest napisane: Uwierzyłem i dlatego przemówiłem; my [również] wierzymy i dlatego mówimy; **14** Wiedząc, że ten, który wskrzesił Pana Jezusa, przez Jezusa wskrzesi także nas i postawi razem z wami. **15** Wszystko [to] bowiem [dzieje się] dla was, żeby obfitująca łaska, przez dziękkczynienie wielu, rozmnożyła się ku chwale Bożej. **16** Dlatego nie zniechęcamy się, bo chociaż nasz zewnętrzny człowiek niszczy, to jednak ten wewnętrzny odnawia się z dnia na dzień. **17** Ten bowiem nasz chwilowy i lekki ucisk przynosi nam przeogromną i wieczną wagę chwały; (aiōnios g166) **18** Gdy nie patrzymy na to, co widzialne, lecz na to, co niewidzialne. To bowiem, co widzialne, jest doczesne, to zaś, co niewidzialne, jest wieczne. (aiōnios g166)

5 Wiemy bowiem, że jeśli zostanie zniszczony ten namiot naszego ziemskiego mieszkania, to mamy budowlę od Boga, dom nie ręką uczyniony, wieczny w niebiosach. (aiōnios g166) 2 Dlatego w tym wzdyhamy, pragnąc przyodziąć się w nasz dom z nieba; 3 Jeśli tylko zostaniemy znalezieni odziani, a nie nadzy. 4 Bo my, którzy jesteśmy w tym namiocie, wzdyhamy, obciążeni, ponieważ nie pragniemy być rozebrani, ale przydziani, aby to, co śmiertelne, zostało wchłonięte przez życie. 5 A tym, który nas do tego właśnie przygotował, [jest] Bóg, który nam też dał Ducha [jako] zadek. 6 Tak więc mamy zawsze ufność, wiedząc, że dopóki mieszkały w tym ciele, tułamy się z dala od Pana. 7 (Przez wiarę bowiem kroczymy, a nie przez widzenie.) 8 Mamy jednak ufność i wolelibyśmy raczej wyjść z ciała i zamieszkować u Pana. 9 Dlatego też zabiegamy o to, żeby się jemu podobać, czy mieszkały [w ciele], czy [z niego] wychodzimy. 10 Wszyscy bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał [zapłatę] za to, co [czynił] w ciele, według tego, co czynił, czy dobro, czy зло. 11 Wiedząc zatem o tym strachu Państkim, przekonujemy ludzi; dla Boga zaś [wszystko] w nas jest jawne; mam też nadzieję, że i dla waszych sumień [wszystko] w nas jest jawne. 12 Bo nie polecamy wam ponownie samych siebie, ale dajemy wam sposobność do chlubienia się nami, żebyście mieli co [odpowiedzieć] tym, którzy się chlubią tym, co zewnętrzne, a nie sercem. 13 Jeśli zaś odchodzimy od zmysłów – dla Boga [odchodzimy], jeżeli jesteśmy przy zdrowych zmysłach – dla was [Jesteśmy]. 14 Miłość Chrystusa bowiem przymusza nas, jako tych, którzy uznaliśmy, że skoro jeden umarł za wszystkich, to wszyscy umarli. 15 A umarł za wszystkich, aby ci, którzy żyją, już więcej nie żyli dla siebie, lecz dla tego, który za nich umarł i został wskrzeszony. 16 Dlatego my odtąd nikogo nie znamy według ciała, a chociaż znaleźliśmy Chrystusa według ciała, to teraz już [więcej] go [takim] nie znamy. 17 Tak więc jeśli ktoś [jest] w Chrystusie, nowym [jest] stworzeniem; [to, co] stare, przemienię, oto wszystko stało się nowe. 18 A wszystko to [jest] z Boga, który nas pojednał ze sobą, przez Jezusa Chrystusa i dał nam służbę pojednania. 19 Bóg bowiem był w Chrystusie, jednając świat z samym sobą, nie poczytując ludziom ich grzechów, i nam powierzył to słowo pojednania. 20 Tak więc w miejsce Chrystusa sprawujemy poselstwo, tak jakby Bóg upominał [was] przez nas. W miejsce Chrystusa prosimy: Pojednajcie się z Bogiem. 21 [On] bowiem tego, który nie znał grzechu, za nas grzechem uczynił, abyśmy w nim stali się sprawiedliwością Bożą.

6 Jako [jego] współpracownicy napominamy was, abyście nie przyjmowali łaski Bożej na przόno. 2 (Mówi bowiem [Bóg]: W czasie pomyślnym wysuchałem cię, a w dniu zbawienia przyszedłem ci z pomocą. Oto teraz czas pomyślny, oto teraz dzień zbawienia.) 3 Nie dając nikomu żadnego [powodu] do zgorszenia, aby [nasza] posługa nie była zhańbiona; 4 Ale we wszystkim okazujemy się slugami Boga, w wielkiej cierpliwości, w uciskach, w niedostatkach, w utrapieniach; 5 W chłostach, w więzieniach, podczas rozruchów, w trudach, w nocnych czuwaniach, w postach; 6 Przez czystość i poznanie, przez wytrwałość iżyczliwość, przez Ducha Świętego i nieobłudną miłość; 7 Przez słowo prawdy i moc Boga, przez oręź sprawiedliwości na prawo i na lewo; 8 Przez chwałę i pohańbienie, przez złą i dobrą sławę; jakby zwodziciele, a jednak prawdomówni; 9 Jakby nieznani, jednak [dobrze] znani, jakby umierający, a oto żyjemy, jakby karani, ale nie zabici; 10 Jakby smutni, jednak zawsze radośni, jakby ubodzy, jednak wielu ubogacający, jakby nic nie mający, jednak wszystko posiadający. 11 Nasze usta otworzyły się przed wami, Koryntianie, nasze serce się rozszerzyło. 12 Nie jest wam ciasno w nas, lecz w waszym wnętrzu jest ciasno; 13 Odwzajemniając się więc [nam] – jak do moich dzieci mówię – rozszerzcie się i wy. 14 Nie wpręgajcie się w nierówne jarzmo z niewierzącymi. Cóż bowiem wspólnego ma sprawiedliwość z niesprawiedliwością? Albo jaka jest wspólnota między światem a ciemnością? 15 Albo jaka zgoda Chrystusa z Belalem, albo co za dział wierzącego z niewierzącym? 16 A co za porozumienie między świątynią Boga a bożkami? Wy bowiem jesteście świątynią Boga żywego, tak jak mówi Bóg: Będę w nich mieszkał i będę się przechadzał w nich, i będę ich Bogiem, a oni będą moim ludem. 17 Dlatego wyjdźcie spośród nich i odłączcie się, mówią Pan, i nieczystego nie dotykajcie, a ja was przyjmę. 18 I będę wam Ojcem, a wy będziecie mi synami i córkami – mówi Pan Wszechmogący.

7 Mając więc te obietnice, najmilsi, oczyśćmy się drżeniem. **16** Raduję się więc, że we wszystkim mogę z wszelkiego brudu ciała i ducha, dopełniając wam ufać.

uświecenia w bojaźni Bożej. **2** Przymijcie nas; nikogo nie skrzywdziliśmy, nikogo nie zepsuliśmy, nikogo nie wykorzystaliśmy. **3** Nie mówię [tego], aby was potępiać; wcześniej bowiem powiedziałem, że jesteście w naszych sercach na wspólną śmierć i wspólne życie. **4** Mam wielką swobodę w mówieniu do was, bardzo się wami chlubię, jestem pełen pociechy, obfituję w radość w każdym waszym ucisku. **5** Kiedy bowiem przybyliśmy do Macedonii, nasze ciało nie zaznało żadnego odpoczynku, ale zewsząd [byliśmy] uciśnieni: na zewnątrz walki, a wewnątrz obawy. **6** Lecz Bóg, który pociesza uniżonych, pocieszył nas przez przybycie Tytusa. **7** A nie tylko przez jego przybycie, ale też przez pociechę, jakiej doznał wśród was, gdy opowiedział nam o waszej tężknocie, o waszym płaczu, o waszej gorliwości względem mnie, tak że uradowałem się jeszcze bardziej. **8** Choć bowiem zasmuciłem was listem, nie żałuję [tego], a mimo że żałowałem (bo widzę, że ten list zasmucił was, chociaż tylko na chwilę); **9** [To] teraz się raduje, nie dlatego, że byliście zasmuceni, ale że byliście zasmuceni ku pokucie. Zostaliście bowiem zasmuceni według Boga, żebyście w niczym nie ponieśli szkody przez nas. **10** Bo smutek, [który jest] według Boga, przynosi pokutę ku zbawieniu, czego nikt nie żałuje; lecz smutek [według] świata przynosi śmierć. **11** To bowiem, że byliście zasmuceni według Boga, jaką wielką wzbudziło w was pełność, jakie uniewinnianie się, jakie oburzenie, jaką bojaźń, jaką tępknę, jaką gorliwość, jakie wymierzenie kary! We wszystkim okazałyście się czyści w tej sprawie. **12** Dlatego chociaż pisałem do was, nie [pisalem] z powodu tego, który wyrządził krzywdę, ani z powodu tego, który krzywy doznał, lecz aby okazać nasze zatroskanie o was przed Bogiem. **13** Tak więc zostaliśmy pocieszeni waszą pociechą. A jeszcze bardziej uradowaliśmy się radością Tytusa, bo jego duch został pokrzepiony przez was wszystkich. **14** Bo jeśli w czymś chlubilem się wami przed nim, nie zostałem zawstydzony. Lecz tak, jak mówiliśmy wam wszystko zgodnie z prawdą, tak też nasza chluba przed Tytusem okazała się prawdziwa. **15** A jego serce jeszcze bardziej [skłania się] ku wam, gdy wspomina posłuszeństwo was wszystkich [i] to, jak przyjęliście go z bojaźnią i

8 A oznajmiam wam, bracia, o łasce Bożej, która jest dana kościołom Macedonii; **2** Iż w ciężkiej próbie ucisku ich obfita radość i skrajne ubóstwo obfitowały bogactwem ich ofiarności. **3** Zaświadczam bowiem, [że] według możliwości, a nawet ponad możliwość okazali gotowość; **4** Z wielkim naleganiem prosząc was, abyśmy przyjęli ten dar i ich udział w służbie na rzecz świętych. **5** A [postąpili] nie [tylko] tak, jak się spodziewaliśmy, ale samych siebie najpierw oddali Panu, a [potem] nam za wola Boga. **6** [Tak], że poprosiliśmy Tytusa, aby tak jak wcześniej zaczął, tak też dokończył u was tego dzieła łaski. **7** Jak więc obfitujecie we wszystko, w wiare, w mowę, w poznanie, we wszelką pełność i w miłość waszą do nas, tak i w tym dziele łaski obfitujecie. **8** Nie mówię [tego] jako rozkaz, lecz abym przez zapał innych wypróbował szczerość waszej miłości. **9** Znacie bowiem łaskę naszego Pana Jezusa Chrystusa, że będąc bogatym, dla was stał się ubogim, abyście wy zostali ubogaceni jego ubóstwem. **10** A w tej [sprawie] daję [wam] swoją radę, gdyż jest to pożyteczne dla was, którzy nie tylko zaczeliście [to] robić, ale już ubiegłego roku wykazałaliście chęć. **11** Teraz więc to, co [zaczeliście] robić, dokończcie, aby tak, jak była gotowość w chęciach, tak też [aby było] wykonanie z tego, co macie. **12** Jeśli bowiem najpierw jest gotowość, jest przyjmowana według tego, co kto ma, a nie według tego, czego nie ma. **13** Nie [chodzi] bowiem o to, żeby innym ulżyć, a was obciążyć; **14** Lecz o równość, aby teraz wasza obfitość [usłużyła] ich niedostatkowi, aby też ich obfitość waszemu niedostatkowi [usłużyła], tak żeby była równość; **15** Jak jest napisane: Kto wiele [nazbierał], nie miał za wiele, a kto mało [nazbierał], nie miał za mało. **16** Lecz Bogu [niech będą] dzięki, który wszczępił taką troskę o was w serce Tytusa; **17** Że przyjął tę zachętę, a będąc bardziej gorliwym, dobrowolnie wybrał się do was. **18** Posłaliśmy razem z nim brata, którego sława w ewangelii rozchodzi się po wszystkich kościołach. **19** A nie tylko [to], ale [też] został wybrany przez kościoły na towarzysza naszej podróży w tym dziele łaski, którym służymy ku chwale samego Pana i ku [okazaniu] waszej gotowości; **20** Wystrzegając się tego, aby nas ktoś nie ganił z powodu tego hojnego

daru, którym słuzymy; 21 Starając się o to, co uczciwe, za was z powodu obfitującej w was łaski Bożej. 15 nie tylko przed Panem, ale też przed ludźmi. 22 A Bogu [niech będą] dzięki za jego niewypowiedziany posłaliśmy z nimi naszego brata, którego pilność dar.

wielokrotnie wypróbowaliśmy w wielu sprawach, a który teraz jest o wiele bardziej pilny, ponieważ [ma] do was wielkie zaufanie. 23 A jeśli [chodzi] o Tytusa, jest [on] moim towarzyszem i współpracownikiem wśród was, [jeśli] zaś [chodzi] o naszych braci, są wysłannikami kościołów [i] chwałą Chrystusa. 24 Okażcie im więc przed kościołami dowód waszej miłości i naszej chluby z was.

10 A ja sam, Paweł, proszę was przez łagodność i życzliwość Chrystusa, [ja], który, gdy jestem obecny wśród was, jestem pokorny w waszych oczach, lecz gdy jestem nieobecny, jestem śmiały wobec was. 2 A proszę, żebybym będąc obecny, nie musiał być śmiały tą pewnością siebie, którą zamierzam być śmiały wobec niektórych, którzy

czego [już inni] dokonali. 17 Kto więc się chlubi, według ciała, i ja będę się chlubić. 18 Chętnie przecież w Panu niech się chlubi. 19 Nie ten bowiem, kto znosisie głupich, sami będąc mądrymi. 20 Znoscie sam siebie poleca, jest wypróbowany, lecz ten, kogo bowiem, gdy ktoś was bierze w niewolę, gdy ktoś was objada, gdy ktoś was wyzyskuje, gdy ktoś wynosi się [ponad was], gdy was ktoś policzkuje. 21 Mówię o hańbie, jakbyśmy byli słabi; lecz w czym ktoś jest śmiały – mówię jak głupi – ja też jestem śmiały. 22 Są Hebrajczykami? Ja także. Są Izraelitami? Ja także. Są potomstwem Abrahama? Ja także. 23 Są sługami Chrystusa? Mówię jak głupi: Ja [jeszcze] bardziej; w pracach więcej, w chłostach nad miarę, w więzieniach częściej, w [niebezpieczeństwie] śmierci wielokroć. 24 Od Żydów pięciokrotnie otrzymałem czterdzieści razów bez jednego. 25 Trzy razy byłem bity rózgami, raz kamienowany, trzy razy rozbil się ze mną okręt, dzień i noc spędzałem w głębinie morskiej.

26 Często w podróżach, w niebezpieczeństwach na rzekach, w niebezpieczeństwach od bandytów, w niebezpieczeństwach od [własnego] narodu, w niebezpieczeństwach od pagan, w niebezpieczeństwach w mieście, w niebezpieczeństwach na pustyni, w niebezpieczeństwach na morzu, w niebezpieczeństwach wśród fałszywych braci; 27 W trudzie i znoju, często w czuwaniu, w głodzie i pragnieniu, często w postach, w zimnie i nagości; 28 A poza tymi sprawami zewnętrznymi, w tym, co mi codziennie ciąży, w trosce o wszystkie kościoły. 29 Któz jest słaby, żebym i ja nie był słaby? Któz się gorszy, żebym i ja nie płonał? 30 Jeśli mam się chlubić, będę się chlubić z moich słabości. 31 Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który jest błogosławiony na wieki, wie, że nie kłamię. (aiōn 9¹⁶⁵) 32 W Damaszku namiestnik króla Aretasa otoczył strażą miasto Damasceńczyków, chcąc mnie schwycić; 33 Ale przez okno spuszczono mnie w koszu przez mur i uszedłem jego rąk.

12 Wprawdzie nie jest dla mnie pożyteczne chlubić się, to jednak przejdę do widzeń i objawień Pańskich. 2 Znam człowieka w Chrystusie, który przed czternastu laty – czy w ciele, nie wiem, czy poza ciałem, nie wiem, Bóg wie – został porwany aż do trzeciego nieba. 3 I znam takiego człowieka – czy w ciele, czy poza ciałem, nie wiem, Bóg wie; 4 Który został porwany do raju i słyszał niewypowiedziane śmiały przechwalaniu się. 18 Skoro wielu chlubi się słowa, których człowiekowi nie wolno mówić. 5 Z

takiego [człowieka] będę się chlubić, a z samego siebie nie będę się chlubił, chyba że z moich słabości, 6 Gdybym bowiem chciał się chlubić, nie byłbym głupi, bo powiedziałbym prawdę. Powstrzymuję się jednak, aby ktoś nie myślał o mnie ponad to, jakim mnie widzi albo co ode mnie słyszy. 7 A żebym zbytnio nie wynosił się ogromem objawień, dany mi zostało cierń dla ciała, wysłannik szatana, aby mnie policzkował, żebym się ponad miarę nie wynosił. 8 Dlatego trzy razy prosiłem Pana, aby [on] odstąpił ode mnie. 9 Lecz powiedział mi: Wystarczy ci moja łaska. Moja moc bowiem doskonali się w słabości. Najchętniej więc będę się chlubił z moich słabości, aby zamieszkała we mnie moc Chrystusa. 10 Dlatego mam upodobanie w słabościach, w zniewagach, w niedostatkach, w prześladowaniach, w uciskach ze względu na Chrystusa; gdy bowiem jestem słaby, wtedy jestem mocny. 11 Stałem się głupi, chlubiąc się: wy mnie [do tego] zmusiliście. Ja bowiem przez was powinienem być polecany, ponieważ nie byłem mniejszy niż ci wielcy apostołowie, chociaż jestem niczym. 12 Jednak znaki apostola okazały się wśród was we wszelkiej cierpliwości, w znakach, cudach i [przejawach] mocy. 13 W czym bowiem jesteście gorsi od innych kościołów, jeśli nie w tym tylko, że ja sam nie byłem dla was ciężarem? Wybaczcie mi tę krzywdę. 14 Oto po raz trzeci jestem gotów przybyć do was i nie będę dla was ciężarem. Nie szukam bowiem tego, co wasze, ale was [samych], ponieważ nie dzieci rodzicom powinny gromadzić skarby, ale rodzice dzieciom. 15 Lecz ja bardzo chętnie ponoszę wydatki i samego siebie wydam za wasze dusze, chociaż im bardziej was miłuję, tym mniej jestem [przez was] miłowany. 16 Ale niech i tak będzie; nie byłem dla was ciężarem, ale będąc przebiegły, zdobyłem was podstępem. 17 Czy wyzyskałem was przez kogoś z tych, których do was posłałem? 18 Uprosiłem Tytusa i wysłałem z nim brata. Czy Tytus was wyzyskał? Czy nie postępowaliśmy w tym samym duchu? Czy nie [kroczyliśmy] tymi samymi Śladami? 19 Znowu sądzicie, że się przed wami usprawiedliwiamy? W obliczu Boga w Chrystusie mówimy, a to wszystko, najmilsi, dla waszego zbudowania. 20 Obawiam się bowiem, żebym przypadkiem, gdy przyjdę, nie zastał was takimi, jakimi nie chciałbym [was zastać], i żeście wy nie zastali mnie takim, jakim nie

chcielibyście; żeby przypadkiem [nie było wśród was]

sporów, zazdrości, gniewu, kłótni, obmwów, szemrania,

21 Żeby, gdy znowu

grzeszyli i nie pokutowali z nieczystości, nierządu i

rozusty, których się dopuścili.

13 Oto teraz po raz trzeci idę do was. Na podstawie

zeznania dwóch albo trzech świadków oparte

będzie każde słowo. 2 Powiedziałem poprzednio

i znowu mówię, jako obecny za drugim razem, a

nieobecny teraz, piszę tym, którzy przedtem grzeszyli,

i wszystkim innym, że jeśli znowu przybędę, nie

oszczędzę [nikogo]; 3 Skoro szukacie dowodu na

to, że przeze mnie przemawia Chrystus, który nie

jest słaby względem was, lecz jest mocny w was.

4 Chociaż bowiem został ukryżowany wskutek

słabości, to jednak żyje z mocy Boga. I my także w

nim jesteśmy słabi, ale będziemy żyć z nim z mocy

Boga względem was. 5 Badajcie samych siebie, czy

jesteście w wierze, samych siebie doświadczacie.

Czy nie wiecie o samych sobie, że Jezus Chrystus

jest w was? Chyba że zostaliście odrzuceni. 6 Mam

jednak nadzieję, że poznacie, iż my nie jesteśmy

odrzuceni. 7 I modlę się do Boga, abyście nie

czynili nic złego, nie po to, abyśmy my okazali się

wypróbowani, ale abyście wy czynili to, co dobre,

choćbyśmy byli jak odrzuceni. 8 Nie możemy bowiem

nic [uczynić] przeciwko prawdzie, lecz dla prawdy. 9

Cieszymy się bowiem, gdy my jesteśmy słabi, a wy

mocni; i tego też życzymy, abyście wy byli doskonali.

10 Dlatego piszę to, będąc nieobecnym, abym będąc

obecny, nie musiał postępować surowo według mocy,

która mi dał Pan ku zbudowaniu, a nie ku niszczeniu.

11 Na koniec, bracia, miejcie się dobrze; bądźcie

doskonali, pokrzepiąc się, bądźcie jednomyślni,

życie w pokoju, a Bóg miłości i pokoju będzie z wami.

12 Pozdrówcie się nawzajem świętym pocałunkiem.

13 Pozdrawiają was wszyscy święci. 14 Łaska Pana

Jezusa Chrystusa, miłość Boga i wspólnota Ducha

Świętego [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Galacjan

1 Paweł, apostoł nie od ludzi ani przez człowieka, ale przez Jezusa Chrystusa i Boga Ojca, który go wskrzesił z martwych; **2** I wszyscy bracia, którzy są ze mną, do kościołów Galacji: **3** Łaska wam i pokój od Boga Ojca i naszego Pana Jezusa Chrystusa; **4** Który wydał samego siebie za nasze grzechy, aby nas wyrwać z obecnego złego świata według woli Boga i Ojca naszego; (*aiōn g165*) **5** Któremu chwała na wieki wieków. Amen. (*aiōn g165*) **6** Dziwię się, że tak szybko dajecie się odwieść od tego, który was powołał ku łasce Chrystusa, do innej ewangelii; **7** Która nie jest inna; są tylko pewni [ludzie], którzy was niepokoją i chcą wypaczyć ewangelię Chrystusa. **8** Lecz choćbyśmy nawet my albo anioł z nieba głosił wam ewangelię [inną] od tej, którą wam głosiliśmy, niech będzie przeklęty. **9** Jak powiedzieliśmy przedtem, tak i teraz znowu mówię: Gdyby wam ktoś głosił ewangelię [inną] od tej, którą przyjęliście, niech będzie przeklęty. **10** Czy teraz bowiem chcę pozyskać ludzi, czy Boga? Albo czy staram się przypodobać ludziom? Gdybym nadal ludziom chciał się przypodobać, nie byłbym sługa Chrystusa. **11** A oznajmiam wam, bracia, że głoszona przeze mnie ewangelia nie jest według człowieka. **12** Nie otrzymałem jej bowiem ani nie nauczyłem się jej od człowieka, ale przez objawienie Jezusa Chrystusa. **13** Słyszeliście bowiem o moim dawniejszym postępowaniu w judaizmie, że ponad miarę prześladowałem kościół Boży i niszczyłem go; **14** I wyprzedzałem w judaizmie wielu moich rówieśników z mojego narodu, będąc bardzo gorliwym zwolennikiem moich ojczystych tradycji. **15** Lecz gdy upodobało się Bogu, który mnie odłączył w łonie mojej matki i powołał swoją łaską; **16** Aby objawić swego Syna we mnie, abym głosił go wśród pagan, natychmiast, nie radząc się ciała i krwi; **17** Ani nie udając się do Jerozolimy, do tych, którzy przede mną byli apostołami, poszedłem do Arabii, po czym znowu wróciłem do Damaszku. **18** Potem, trzy lata później, udałem się do Jerozolimy, aby zobaczyć się z Piotrem, u którego przebywałem piętnaście dni. **19** A spośród apostołów nie widziałem żadnego innego poza Jakubem, bratem Pana. **20** [Oświadczenie] przed Bogiem, że w tym, co do was piszę, nie kłamię. **21** Potem udalem się w okolice Syrii i Cylicji; **22** A

nie byłem osobiście znany kościołom Judei, które są w Chrystusie. **23** Słyszeli tylko: ten, który kiedyś nas prześladował, teraz głosi wiarę, którą przedtem niszczył. **24** I chwaliли Boga z mojego powodu.

2 Potem, po czternastu latach, udało się ponownie do Jerozolimy wraz z Barnabą, wziawszy ze sobą także Tytusa. **2** A udało się [tam] zgodnie z objawieniem i przedstawiłem im ewangelię, którą głoszę wśród pagan, osobno zaś tym, którzy cieszą się uznaniem, aby [się] czasem nie [okazało], że biegnę albo biegłem na późno. **3** Lecz nawet Tytusa, który był ze mną, nie zmuszono do obrzezania, mimo że był Grekiem; **4** A [to] z powodu wprowadzonych fałszywych braci, którzy się wkradli, aby wyszpiegować naszą wolność, jaką mamy w Chrystusie Jezusie, aby nas zniewolić. **5** Nie ustąpiliśmy im ani na chwilę i nie oddaliśmy się, aby pozostała wśród was prawda ewangelii. **6** A co do cieszących się uznaniem – jakimi kiedyś byli, jest dla mnie bez znaczenia, Bóg [bowiem] nie ma względu na osobę – ci więc, którzy cieszą się uznaniem, nic [mi] nie narzucili. **7** Wręcz przeciwnie, gdy widzieli, że została mi powierzona ewangelia [wśród] nieobrzędanych, jak Piotrowi [wśród] obrzezanych; **8** (Ten bowiem, który działał skutecznie przez Piotra w [sprawowaniu] apostolstwa [wśród] obrzezanych, skutecznie działał i we mnie wśród pagan); **9** I gdy poznali daną mi łaskę, Jakub, Kefas i Jan, którzy są uważani za filary, podali mnie i Barnabie prawicę na [znak] wspólnoty, abyśmy my [poszli] do pagan, a oni do obrzezanych. **10** Byłyśmy tylko pamiętały o ubogich, co też gorliwie staralem się czynić. **11** A gdy Piotr przybył do Antiochii, sprzeciwiłem mu się w twarz, bo był godny nagany. **12** Zanim bowiem przyszli niektórzy od Jakuba, jadał razem z paganami. Gdy zaś oni przyszli, odsunął się i odłączył, obawiając się tych, którzy byli z obrzezaniem. **13** A razem z nim obłudnie postępowali i inni Żydzi, tak że i Barnaba dał się wciągnąć w tę ich obłudę. **14** Lecz gdy zobaczyłem, że nie postępują zgodnie z prawdą ewangelii, powiedziałem Piotrowi wobec wszystkich: Jeśli ty, będąc Żydem, żyjesz po pogańsku, a nie po żydowsku, czemu przymuszasz pagan, aby żyli po żydowsku? **15** My, [którzy jesteśmy] Żydami z urodzenia, a nie grzesznikami z pagan; **16** Wiedząc, że człowiek nie jest usprawiedliwiony z uczynków prawa, ale przez wiarę w Jezusa Chrystusa,

i my uwierzyliśmy w Jezusa Chrystusa, abyśmy byli usprawiedliwieni z wiary Chrystusa, a nie z uczynków prawa, dlatego że z uczynków prawa nie będzie testamentu człowieka nikt nie obala ani [do niego nic] usprawiedliwione żadne ciało. 17 A jeśli [my], szukając usprawiedliwienia w Chrystusie, sami okazałyśmy się grzesznikami, to czy Chrystus [jest] sługa grzechu? jak o wielu, ale jak o jednym: I twemu potomkowi, Nie daj Boże! 18 Jeśli bowiem na nowo buduję to, którym jest Chrystus. 17 To zaś mówię: Przymierza co zburzyłem, samego siebie czynię przestępca. 19 zatwierzonego przedtem przez Boga względem Boja przez prawo umarłem dla prawa, abym żył dla Chrystusa nie znosi prawa, które powstało czterysta Boga. 20 Z Chrystusem jestem ukrzyżowany: żyję, trzydzieści lat później, tak aby unieważyć obietnicę, ale już nie ja, lecz żyje we mnie Chrystus. A to, że 18 Jeśli bowiem dziedzictwo [jest] z prawa, to już nie teraz żyję w ciele, żyję w wierze Syna Bożego, który z obietnicą. Lecz Bóg darował [jego] Abrahamowi przez mnie umiłował i wydał za mnie samego siebie. 21 Nie obietnicę. 19 Po co więc prawo? Zostało dodane odrzucam łaski Boga. Jeśli bowiem przez prawo jest z powodu przestępstw, aż do przyjścia potomka, sprawiedliwość, to Chrystus umarł na próżno.

3 O głupi Galaci! Któż was omamił, abyście nie byli posłuszni prawdzie, [was], przed których oczami został wymalowany Jezus Chrystus i wśród których został ukrzyżowany? 2 Tego tylko chciałbym się od was dowiedzieć: Czy przez uczynki prawa otrzymaliście Ducha, czy przez słuchanie wiary? 3 Tak głupi jesteście? Rozpoczęliście duchem, a teraz kończycie ciałem? 4 Tak wiele cierpieliście na próżno, jeśli rzeczywiście na próżno? 5 Ten więc, który udziela wam Ducha i czyni cuda wśród was, [czyni to] przez uczynki prawa czy przez słuchanie wiary? 6 Tak jak Abraham uwierzył Bogu i zostało mu [to] poczytane za sprawiedliwość. 7 Wiedziecie zatem, że ci, którzy są z wiary, ci są synami Abrahama. 8 A Pismo, które przewidziało, że Bóg z wiary będzie usprawiedliwił pagan, wcześniej ogłosilo [ewangelię] Abrahama: W tobie będą błogosławione wszystkie narody. 9 Tak więc ci, którzy są z wiary, dostępują błogosławieństwa wraz z wierzącym Abrahalem. 10 Na wszystkich bowiem, którzy są z uczynków prawa, ciąży przekleństwo, bo jest napisane: Przeklęty każdy, kto nie wytrwa w wypełnianiu wszystkiego, co jest napisane w księdze Prawa. 11 A że przez prawo nikt nie jest usprawiedliwiony przed Bogiem, jest oczywiste, bo: Sprawiedliwy będzie żył z wiary. 12 Zarządom aż do czasu wyznaczonego przez ojca. 3 Prawo zaś nie jest z wiary, lecz: Człowiek, który je wypełnia, przez nie będzie żył. 13 Chrystus odkupił nas z przekleństwa prawa, stając się za nas przekleństwem (bo jest napisane: Przeklęty każdy, kto wisi na drzewie); 14 Aby błogosławieństwo Abrahama w Chrystusie Jezusie przeszło na pagan [i] abyśmy

przez wiarę otrzymali obietnicę Ducha. 15 Bracia, usprawiedliwieni z wiary Chrystusa, a nie z uczynków prawa, dlatego że z uczynków prawa nie będzie testamentu człowieka nikt nie obala ani [do niego nic] usprawiedliwione żadne ciało. 17 A jeśli [my], szukając nie dodaje. 16 Otóż Abrahamowi i jego potomkowi usprawiedliwienia w Chrystusie, sami okazałyśmy się zostały dane obietnice. Nie mówi: I jego potomkom, grzesznikami, to czy Chrystus [jest] sługa grzechu? jak o wielu, ale jak o jednym: I twemu potomkowi, Nie daj Boże! 18 Jeśli bowiem na nowo buduję to, którym jest Chrystus. 17 To zaś mówię: Przymierza co zburzyłem, samego siebie czynię przestępca. 19 zatwierzonego przedtem przez Boga względem Boja przez prawo umarłem dla prawa, abym żył dla Chrystusa nie znosi prawa, które powstało czterysta Boga. 20 Z Chrystusem jestem ukrzyżowany: żyję, trzydzieści lat później, tak aby unieważyć obietnicę, ale już nie ja, lecz żyje we mnie Chrystus. A to, że 18 Jeśli bowiem dziedzictwo [jest] z prawa, to już nie teraz żyję w ciele, żyję w wierze Syna Bożego, który z obietnicą. Lecz Bóg darował [jego] Abrahamowi przez mnie umiłował i wydał za mnie samego siebie. 21 Nie obietnicę. 19 Po co więc prawo? Zostało dodane odrzucam łaski Boga. Jeśli bowiem przez prawo jest z powodu przestępstw, aż do przyjścia potomka, sprawiedliwość, to Chrystus umarł na próżno. 22 Lecz Pismo zamknęło wszystko pod grzech, aby obietnica z wiary Jezusa Chrystusa została dana wierzaczom. 23 Zanim zaś przyszła wiara, byliśmy oddani pod straż prawa i trzymani w zamknięciu [aż] do tej wiary, która potem miała być objawiona. 24 Tak więc prawo było naszym pedagogiem do Chrystusa, abyśmy z wiary byli usprawiedliwieni. 25 Lecz gdy przyszła wiara, już nie jesteśmy pod pedagogiem. 26 Wszyscy bowiem jesteście synami Bożymi przez wiarę w Chrystusa Jezusa. 27 Bo wszyscy, którzy zostaliście ochrzczeni w Chrystusie, przyodzieliście się w Chrystusa. 28 Nie ma Żyda ani Greka, nie ma niewolnika ani wolnego, nie ma mężczyzn ani kobiety; wszyscy bowiem jedno jesteście w Chrystusie Jezusie. 29 A jeśli należycie do Chrystusa, to jesteście potomstwem Abrahama, a zgodnie z obietnicą – dziedzicami.

4 Mówię więc: Dopóki dziedzic jest dzieckiem, niczym się nie różni od sługi, chociaż jest panem wszystkiego. 2 Lecz jest oddany opiekunom i zarządom aż do czasu wyznaczonego przez ojca. 3 Podobnie i my, gdy byliśmy dziećmi, byliśmy w niewoli żywiołów tego świata. 4 Lecz gdy nadeszła pełnia czasu, Bóg posłał swego Syna, zrodzonego z kobiety, zrodzonego pod prawem; 5 Aby wykupił tych, którzy [byli] pod prawem, abyśmy dostapili usynowienia. 6 A ponieważ jesteście synami, Bóg posłał do waszych

serc Ducha swego Syna, wołającego: Abba, Ojcze! według ciała, prześladował tego, który urodził się 7 Tak więc już nie jesteś sługa, ale synem, a jeśli według Ducha, tak [dzieje się] i teraz. 30 Co jednak synem, [to] i dziedzicem Bożym przez Chrystusa. 8 mówi Pismo? Wypędź niewolnicę i jej syna. Nie Wprawdzie dawniej, gdy nie znaлиście Boga, służyliście będzie bowiem syn niewolnicy dziedziczył z synem tym, którzy z natury nie są bogami. 9 Ale teraz, gdy wolnej. 31 Tak więc, bracia, nie jesteśmy dziećmi poznaliście Boga, a raczej gdy zostaliście przez Boga niewolnicy, ale wolnej.

poznani, jakże możecie ponownie wracać do słabych i nędznych żywiołów, którym ponownie chcecie służyć?

10 Zachowujecie dni i miesiące, pory i lata. 11 Boję się o was, czy przypadkiem na przόżno nie trudziłem się nad wami. 12 Bracia, proszę was, bądźcie tacy jak ja, gdyż i ja [jestem] taki jak wy. W niczym mnie nie skrzywdziliście. 13 Wiecie przecież, że pierwszy raz głosiłem wam ewangelię w słabości ciała. 14 A mojej cielesnej próby nie lekceważyliście sobie ani nie wzgardziliście, ale przyjęliście mnie jak anioła Boga, jak [samego] Chrystusa Jezusa. 15 Gdzież więc się podziało to wasze błogosławieństwo? Daję wam bowiem świadectwo, że gdyby to było możliwe, wyłupilibyście sobie oczy i dali je mnie. 16 Czy mówiąc wam prawdę, stałem się waszym nieprzyjacielem? 17 Gorliwie o was zabiegają niedobrze, lecz chcą was odłączyć, abyście o nich zabiegali. 18 A zawsze jest dobrze zabiegać gorliwie o to, co dobre, a nie tylko wtedy, gdy jestem obecny wśród was. 19 Moje dzieci, które znów w bólach rodzą, aż Chrystus w was się ukształtuje; 20 Chciałbym teraz być wśród was i zmienić swój głos, ponieważ jestem zaniepokojony o was. 21 Powiedzcie mi, wy, którzy chcecie być pod prawem, czy nie słuchacie, [co mówi] prawo? 22 Napisane jest bowiem, że Abraham miał dwóch synów, jednego z niewolnicy, a drugiego z wolnej. 23 Lecz ten z niewolnicy urodził się według ciała, ten zaś z wolnej – według obietnicy. 24 Ma to znaczenie alegoryczne: te [kobiety] oznaczają dwa przymierza: jedno z góry Synaj, które rodzi w niewoli – jest nim Hagar. 25 Hagar bowiem to góra Synaj w Arabii, a odpowiada ona dzisiejszemu Jeruzalem, bo jest ono w niewoli wraz ze swoimi dziećmi. 26 Natomiast Jeruzalem, które jest w górze, jest wolne i ono jest matką nas wszystkich. 27 Napisane jest bowiem: Raduj się, nieplodna, która nie rodzisz, wykrzyknij i zawałaj, która nie znaś bółów porodowych, bo ta opuszczona ma więcej dzieci niż ta, która ma męża. 28 My więc, bracia, jak Izaak jesteśmy dziećmi obietnicy. 29 Lecz jak kiedyś ten, który urodził się

5 Trwajcie więc w tej wolności, którą nas Chrystus wyzwolił, i nie poddawajcie się na nowo pod jarzmo niewoli. 2 Oto ja, Paweł, mówię wam, że jeśli dacie się obrzezać, Chrystus na nic wam się nie przyda. 3 A oświadczam raz jeszcze każdemu człowiekowi, który daje się obrzezać, że jest zobowiązany wypełnić całe prawo. 4 Pozbawiliście się Chrystusa wszyscy, którzy usprawiedliwiaście się przez prawo; wypadliście z łaski. 5 My bowiem przez Ducha oczekujemy nadzieję sprawiedliwości z wiary. 6 Bo w Chrystusie Jezusie ani obrzezanie nic nie znaczy, ani nieobrzeczenie, ale wiara, która działa przez miłość. 7 Biegliście dobrze. Któż wam przeszkodził, abyście nie byli posłużni prawdzie? 8 Namawianie to nie pochodzi od tego, który was powołuje. 9 Trochę zakwasu całego zakwasza. 10 Mam co do was przekonanie w Panu, że nie będziecie innego zdania. A ten, kto was niepokoi, zostanie osądzony, kimkolwiek by był. 11 A ja, bracia, jeśli nadal obrzezanie głoszę, to dlaczego jeszcze cierpię prześladowanie? Przecież wtedy zniesione byłoby zgorszenie krzyża. 12 Bodajby byli odcięci ci, którzy was niepokoją. 13 Bo wy, bracia, zostałeś powołani do wolności, tylko pod pozorem tej wolności nie [poblażajcie] ciała, ale z miłością służcie jedni drugim. 14 Całe bowiem prawo wypełnia się w tym jednym słowie, mianowicie: Będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie. 15 Lecz jeśli wzajemnie się kąsacie i pożeracie, uważańcie, abyście się wzajemnie nie zjedli. 16 Mówię więc: Postępujcie w Duchu, a nie spełnijcie pożądania ciała. 17 Ciało bowiem pożąda na przekór Duchowi, a Duch na przekór ciała; są one sobie przeciwnie, tak że nie możecie czynić tego, co chcecie. 18 Lecz jeśli jesteście prowadzeni przez Ducha, nie jesteście pod prawem. 19 A znane są uczynki ciała, którymi są: cudzołóstwo, nierząd, nieczystość, rozpusta; 20 Bałwochwałstwo, czary, nienawiść, niezgoda, zawiść, gniew, spory, kłótnie, herezje; 21 Zazdrość, zabójstwa, pijaństwo, hulanki i tym podobne; o nich wam mówię, jak już przedtem powiedziałem, że ci, którzy takie

rzeczy czynią, królestwa Bożego nie odziedziczą, naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z 22 Owocem zaś Ducha jest miłość, radość, pokój, waszym duchem, bracia. Amen.
cierpliwość, życzliwość, dobroć, wiara; 23 Łagodność,
powściągliwość. Przeciwko takim nie ma prawa. 24 A
ci, którzy należą do Chrystusa, ukrzyżowali [swoje]
ciało wraz z namiętnościami i pożądliwościami. 25
Jeśli żyjemy w Duchu, w Duchu też postępujmy.
26 Nie bądźmy żądní próżnej chwały, jedni drugich
drażniąc, jedni drugim zazdroszcząc.

6 Bracia, jeśli przydarzy się komuś jakiś upadek, wy,
którzy jesteście duchowi, poprawiajcie takiego w
duchu łagodności, uważając [każdy] na samego siebie,
abyś i ty nie był kuszony. 2 Jedni drugich brzemiona
noście, a tak wypełniajcie prawo Chrystusa. 3 Jeśli
bowiem ktoś uważa, że jest czymś, będąc niczym,
ten zwodzi samego siebie. 4 Każdy zaś niech bada
swoje własne czyny, a wtedy będzie mieć [powód do]
chluby w samym sobie, a nie w kimś innym. 5 Każdy
bowiem poniesie swoje własne brzemię. 6 A ten, kto
jest nauczany słowa, niech udziela ze wszystkich
dóbr temu, który go naucza. 7 Nie ludźcie się, Bóg nie
da się z siebie naśmiewać. Co bowiem człowiek sieje,
to też żąć będzie. 8 Bo kto sieje dla swego ciała, z
ciała żąć będzie zniszczenie. Kto zaś sieje dla Ducha,
z Ducha żąć będzie życie wieczne. (aiōnios g166) 9 A
w czynieniu dobra nie bądźmy znużeni, bo w swoim
czasie żąć będziemy, jeśli nie ustaniemy. 10 Dlatego
więc, dopóki mamy czas, czyrmy dobrze wszystkim,
a zwłaszcza domownikom wiary. 11 Widzicie, jaki
dług list napisałem do was własnoręcznie. 12 Ci
wszyscy, którzy chcą się podobać według ciała,
przymuszają was do obrzezania, aby tylko nie cierpieć
prześladowania z powodu krzyża Chrystusa. 13 Ci
bowiem, którzy są obrzezani, sami nie zachowują
prawa, ale chcą, abyście wy dali się obrzezać, żeby
się chlubić waszym ciałem. 14 Co do mnie, nie daj
Boże, abym się miał chlubić [z czegoś innego], jak
tylko z krzyża naszego Pana Jezusa Chrystusa,
przez którego świat jest ukrzyżowany dla mnie, a
ja dla świata. 15 W Chrystusie Jezusie bowiem ani
obrzezanie nic nie znaczy, ani nieobrzezanie, ale
nowe stworzenie. 16 A na tych wszystkich, którzy
będą postępować według tej zasady, [niech przyjdzie]
pokój i miłosierdzie, i na Izraela Bożego. 17 Odtąd
niech mi nikt nie sprawia przykrości. Ja bowiem na
swoim ciele noszę piętna Pana Jezusa. 18 Łaska

Efezjan

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, do świętych, którzy są w Efezie, i wiernych w Chrystusie Jezusie. **2** Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Bogosławiony niech będzie Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który pobłogosławiał nas wszelkim duchowym błogosławieństwem w [miejscach] niebiańskich w Chrystusie. **4** Jak nas wybrał w nim przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nienaganni przed jego obliczem w miłości. **5** Przeznaczył nas dla siebie, ku usynowieniu przez Jezusa Chrystusa, według upodobania swojej woli; **6** Dla uwielbienia chwały swojej łaski, którą obdarzył nas w umiłowanym; **7** W którym mamy odkupienie przez jego krew, przebaczenie grzechów, według bogactwa jego łaski; **8** Którą nam hojnje okazał we wszelkiej mądrości i roztropności; **9** Oznajmiając nam tajemnicę swojej woli, według swego upodobania, które sam w sobie postanowił; **10** Aby w zarządzeniu pełni czasów wszystko zebrał w jedno w Chrystusie, i to, co w niebiosach, i to, co na ziemi. **11** W nim, [mówię], w którym też dostapiliśmy udziału, przeznaczeni według postanowienia tego, który dokonuje wszystkiego według rady swojej woli; **12** Abyśmy istniali dla uwielbienia jego chwały, [my], którzy wcześniej położyliśmy nadzieję w Chrystusie. **13** W nim i wy [położyście nadzieję], kiedy usłyszeliście słowo prawdy, ewangelię waszego zbawienia, w nim też, gdy uwierzyliście, zostaliście zapieczętowani obiecanym Duchem Świętym; **14** Który jest zadatkiem naszego dziedzictwa, aż nastąpi odkupienie nabytej własności, dla uwielbienia jego chwały. **15** Dlatego i ja, gdy usłyszałem o waszej wierze w Pana Jezusa i o miłości względem wszystkich świętych; **16** Nie przestaje dziękować za was, czyniąc o was wzmiankę w moich modlitwach; **17** [Proszę], aby Bóg naszego Pana Jezusa Chrystusa, Ojciec chwały, dał was Ducha mądrości i objawienia w poznaniu jego [samego]; **18** Ażeby oświecił oczy waszego umysłu, abyście wiedzieli, czym jest nadzieja jego powołania, czym jest bogactwo chwały jego dziedzictwa w świętych; **19** I czym jest przemożna wielkość jego mocy wobec nas, którzy wierzymy, według działania potęgi jego siły. **20** Okazał ją w Chrystusie, gdy go wskrzesił z martwych i

posadził po swojej prawicy w [miejscach] niebiańskich; **21** Wysoko ponad wszelką zwierzchnością i władzą, mocą, panowaniem i [ponad] wszelkim imieniem wypowiadany nie tylko w tym świecie, ale i w przyszłym. (aiōn g165) **22** I wszystko poddał pod jego stopy, a jego samego dał jako głowę ponad wszystkim kościołowi; **23** Który jest jego ciałem [i] pełnią tego, który wszystko we wszystkich napełnia.

2 I was [ożywił], którzy byliście umarli w upadkach i w grzechach; **2** W których niegdyś postępowaliście według zwyczaju tego świata [i] według władcy, który rządzi w powietrzu, ducha, który teraz działa w synach nieposłuszeństwa. (aiōn g165) **3** Wśród nich i my wszyscy żyliśmy niegdyś w pożądliwościach naszego ciała, czyniąc to, co się podobało ciału i myśniom, i byliśmy z natury dziećmi gniewu, jak i inni. **4** Lecz Bóg, który jest bogaty w miłosierdzie, z powodu swojej wielkiej miłości, którą nas umiował; **5** I [to wtedy], gdy byliśmy umarli w grzechach, ożywił nas razem z Chrystusem, [gdyz] łaską jesteście zbawieni; **6** I razem z nim wskrzesił, i razem z nim posadził w [miejscach] niebiańskich w Chrystusie Jezusie; **7** Aby okazać w przyszłych wiekach przemożne bogactwo [swojej] łaski przez swoją dobroć wzgółdem nas w Chrystusie Jezusie. (aiōn g165) **8** Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę, i to nie [jest] z was, jest to dar Boga. **9** Nie z uczynków, aby nikt się nie chubił. **10** Jesteśmy bowiem jego dziełem, stworzeni w Chrystusie Jezusie do dobrych uczynków, które Bóg wcześniej przygotował, abyśmy w nich postępowali. **11** Dlatego pamiętajcie, że wy, niegdyś poganie w ciele, zwani nieobrzecaniem przez tych, których zwano obrzezaniem dokonanym ręką na ciele; **12** Byliście w tamtym czasie bez Chrystusa, obcy wzgółdem społeczności Izraela i obcy przymierzem obietniczy, niemający nadziei i bez Boga na świecie. **13** Lecz teraz w Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście daleko, staliście się bliisci przez krew Chrystusa. **14** On bowiem jest naszym pokojem, [on], który z obydwu uczynił jedno i zburzył stojący pośrodku mur, który był przegrodą; **15** Znosząc przez swoje ciało nieprzyjaźń, prawo przykazań [wyrażone] w przepisach, aby z dwóch stworzyć w samym sobie jednego nowego człowieka, czyniąc pokój; **16** I [aby] pojednać z Bogiem obydwu w jednym ciele przez krzyż, zgładziwszy przez niego nieprzyjaźń. **17** A

gdzie przyszedł, zwiastował pokój wam, którzy byliście wszystkimi świętymi, jaka jest szerokość, długość, daleko, i [tym], którzy byli bliscy. **18** Przez niego głębokość i wysokość; **19** I poznać miłość Chrystusa, bowiem my, obie strony, mamy przystęp w jednym która przewyższa wszelkie poznanie, abyście zostali Duchu do Ojca. **19** A więc nie jesteście już więcej pełnią Boga. **20** Temu zaś, który obcymi i przybyszami, ale współobywatelami ze według mocy działającej w nas może uczynić o wiele świętymi i domownikami Boga; **20** Zbudowani na obficie ponad to wszystko, o co prosimy albo o czym fundamencie apostołów i proroków, gdzie kamieniem myślimy; **21** Jemu [niech będzie] chwała w kościele węgielnym jest sam Jezus Chrystus; **21** Na którym przez Chrystusa Jezusa po wszystkie pokolenia na cała budowla razem zespolona rośnie w świętą wieki wieków. Amen. (*aiōn g165*)

22 Na którym i wy razem się budujecie, aby być mieszkaniem Boga przez Ducha.

3 Dlatego ja, Paweł, więzień Chrystusa Jezusa dla was, pagan; **2** Jeśli tylko słyszeliście o udzieleniu łaski Boga, która jest mi dana dla was; **3** Źe przez objawienie została mi oznajmiona tajemnica, jak to wam przedtem krótko napisałem. **4** Dlatego czytając [to], możecie zrozumieć moje poznanie tajemnicy Chrystusa; **5** Która w innych wiekach nie była znana synom ludzkim, jak teraz została objawiona jego świętym apostołom i prorokom przez Ducha; **6** [Mianowicie], że paganie są współdziedzicami i [członkami] tego samego ciała, i współuczestnikami jego obietnicy w Chrystusie przez ewangelię. **7** Stałem się jej slugą według daru łaski Boga danej mi przez działanie jego mocy. **8** Mnie, najmniejszemu ze wszystkich świętych, została dana ta łaska, abym wśród pagan głosił te niezgłębione bogactwa Chrystusa; **9** I żebym ujawnił wszystkim, jaka jest wspólnota tej tajemnicy ukrytej od wieków w Bogu, który wszystko stworzył przez Jezusa Chrystusa; (*aiōn g165*) **10** Aby teraz wieloraka mądrość Boga poprzez kościół stała się jawna zwierzchnością i władzom w [miejscach] niebiańskich; **11** Zgodnie z wiecznym postanowieniem, które powiązało w Chrystusie Jezusie, naszym Panu. (*aiōn g165*) **12** W nim mamy śmiałość i przystęp z ufnością przez wiarę jego. **13** Proszę zatem, abyście nie zniechęcali się z powodu moich utrapień, [jakie znośzę] dla was, bo to one są waszą chwałą. **14** Dlatego zginam swoje kolana przed Ojcem naszego Pana Jezusa Chrystusa; **15** Od którego cała rodzina na niebie i na ziemi bierze swoją nazwę; **16** Aby według bogactwa swej chwały sprawić, żeby wasz wewnętrzny człowiek był utwierdzony mocą przez jego Ducha; **17** Aby Chrystus przez wiarę mieszkał w waszych sercach, [abyście] zakorzenieni i ugruntowani w miłości; **18** Mogli pojąć wraz ze

4 Proszę więc was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania, do jakiego zostałeś wezwani; **2** Z całą pokorą, łagodnością i z cierpliwością, znosząc jedni drugich w miłości; **3** Starając się zachować jedność Ducha w więzi pokoju. **4** Jedno [jest] ciało i jeden Duch, jak też zostałeś powołani w jednej nadziei waszego powołania. **5** Jeden Pan, jedna wiara, jeden chrzest; **6** Jeden Bóg i Ojciec wszystkich, który jest ponad wszystkimi, przez wszystkich i w was wszystkich. **7** A każdemu z nas została dana łaska według miary daru Chrystusa. **8** Dlatego [Pismo] mówi: Wstąpiwszy na wysokość, poprowadził pojmanych jełców i dał ludziom dary. **9** Lecz to, [że] wstąpił, co oznacza, jeśli nie to, że najpierw zstąpił do niższych regionów ziemi? **10** Ten, który zstąpił, jest i tym, który wstąpił wysoko ponad wszystkie niebiosa, aby napełnić wszystko. **11** I on ustanowił jednych apostołami, drugich prorokami, innych ewangelistami, a jeszcze innych pasterzami i nauczycielami; **12** Dla przysposobienia świętych, dla dzieła posługiwanego, dla budowania ciała Chrystusa; **13** Aż dojdziemy wszyscy do jedności wiary i poznania Syna Bożego, do człowieka doskonałego, do miary dojrzałości pełni Chrystusa; **14** Abyśmy już nie byli dziećmi miotanymi i unoszonymi każdym powiewem nauki przez oszustwo ludzkie i przez podstęp [prowadzący] na manowce błędu. **15** Lecz będąc szczerymi w miłości, wzrastajmy we wszystkim w tego, który jest głową – w Chrystusie. **16** Z niego całe ciało harmonijnie złożone i zespolone we wszystkich stawach, dzięki działaniu każdego członka, stosownie do jego miary, przyczynia sobie wzrostu dla budowania samego siebie w miłości. **17** To więc mówię i zaświadczam w Panu, abyście [już] więcej nie postępowali tak, jak postępują inni paganie w próżności ich umysłu; **18** Mając przyjmiony rozum, obcy dla życia Bożego

z powodu niewiedzy, która w nich jest, z powodu Ducha [jest] we wszelkiej dobroci, sprawiedliwości i zatwardziałości ich serca. **19** Oni, stawszy się prawdzie). **20** Badając to, co podoba się Panu; **21** I nieczuli, oddali się rozpuście, dopuszczając się nie miećcie nic wspólnego z bezowocnymi uczynkami wszelkiej nieczystości z zachłannością. **22** Lecz ciemności, ale je raczej strofujcie. **23** O tym bowiem, wy nie tak nauczyliście się Chrystusa; **24** Jeśli co się u nich po kryjomu dzieje, wstyd nawet mówić. tylko słyszeliście go i byliście pouczeni przez niego, **25** A wszystko to, gdy jest strofowane, przez światło zgodnie z prawdą, jaka jest w Jezusie; **26** Że – co staje się jawne; to wszystko bowiem, co ujawnia, się tyczy poprzedniego postępowania – powinniście jest światłem. **27** Dlatego [Pismo] mówi: Obudź się, zrzucić [z siebie] starego człowieka, który ulega który spisz, i powstań z martwych, a zajaśnienie ci zepsuci przez zwodnicze żądze; **28** I odnowić Chrystus. **29** Uważajcie więc, żebyście postępowali się w duchu waszego umysłu; **30** I przyoblec się rozwąznie, nie jak niemądrzy, ale jak mądrzy; **31** w nowego człowieka, który jest stworzony według Odkupując czas, bo dni są złe. **32** Dlatego nie Boga w sprawiedliwości i w prawdziwej świętości. **33** bądźcie nierożumnymi, ale rozumiecie, jaka jest Dlatego odrzuciwszy kłamstwo, niech każdy mówi wola Pana. **34** A nie upijajcie się winem, w którym prawdę swojemu bliźniemu, bo jesteśmy członkami jest rozwiązłość, ale bądźcie napełnieni Duchem; **35** jedni drugich. **36** Gniewajcie się, lecz nie grzeszcie; Rozmawiając z sobą przez psalmy, hymny i pieśni niech nad waszym gniewem nie zachodzi słońce. duchowe, śpiewając i grając Panu w swoim sercu; **37** Nie dawajcie miejsca diabłu. **38** Kto kradł, niech Dziękując zawsze za wszystko Bogu i Ojcu w imię więcej nie kradnie, ale raczej niech pracuje, czyniąc naszego Pana Jezusa Chrystusa; **39** Będąc poddani własnymi rękami to, co jest dobre, aby miał [z czego] sobie nawzajem w bojaźni Boga. **40** Żony, bądźcie udzielać potrzebującemu. **41** Żadne plugawe słowo poddane swoim mężom jak Panu. **42** Bo mąż jest niech nie wychodzi z waszych ust, lecz tylko dobre, głową żony, jak i Chrystus głową kościoła, jest on dla zbudowania, aby przynosiło łaskę słuchającym. też Zbawicielem ciała. **43** Jak więc kościół poddany **44** I nie zasmucajcie Bożego Ducha Świętego, którym jest Chrystusowi, tak też żony swoim mężom we jesteśmy zapieczętowani na dzień odkupienia. **45** wszystkim. **46** Mężowie, miłujcie swoje żony, jak i Wszelka gorycz i zapalczliwość, gniew, wrzask i Chrystus umiłował kościół i wydał za niego samego złorzeczenie niech zostaną usunięte spośród was siebie; **47** Aby go uściwić, oczyściwszy obmyciem wraz ze wszelką złośliwością. **48** Bądźcie dla siebie wodą przez słowo; **49** By stawić przed sobą kościół nawzajem zyczliwi, miłośnici, przebacząc sobie, chwalebny, niemający skazy ani zmarszczki, ani czegoś podobnego, lecz żeby był świętym i nienagannym.

5 Bądźcie więc naśladowcami Boga jako umiowane dzieci; **2** I postępujcie w miłości, jak i Chrystus umiłował nas i wydał samego [siebie za nas] jako dar i ofiarę Bogu na miłą woń. **3** A nierząd i wszelka nieczystość albo chciwość niech nie będą, nawet wśród was wspominane, jak przystoi świętym; **4** Także sprośność, niedorzecze gadanie i nieprzyzwoite żarty, ale raczej dzięcznienie. **5** Bo wiecie o tym, że żaden rozpustnik ani nieczysty, ani chciwiec, to znaczy bałwochwalca, nie ma dziedzictwa w królestwie Chrystusa i Boga. **6** Niech was nikt nie zwodzi próżnymi słowami, bo z powodu tych rzeczy przychodzi gniew Boga na synów nieposłuszeństwa. **7** Nie bądźcie więc ich wspólnikami. **8** Byliście bowiem nigdy ciemnością, lecz teraz jesteście światością w Panu. Postępujcie jak dzieci światłości; **9** (Bo owoc

28 Tak też mężowie powinni miłować swoje żony jak własne ciało. Kto miłuje swoją żonę, samego siebie miłuje. **29** Nikt bowiem nigdy nie miał w nienawiści swego ciała, ale je żywi i pielęgnuje, jak i Pan kościół. **30** Gdyż jesteśmy członkami jego ciała, z ciała jego i z kości jego. **31** Dlatego opuści człowiek swego ojca i matkę i połączy się ze swoją żoną, i będą dwoje jednym ciałem. **32** Tajemnica to wielka, lecz ja mówię w [odhiesieniu do] Chrystusa i kościoła. **33** Niech więc każdy z was z osobna miłuje swoją żonę jak samego siebie, a żona niech poważa [swego] męża.

6 Dzieci, bądźcie posłuszne waszym rodzicom w Panu, bo jest to sprawiedliwe. **2** Czcij swego ojca i matkę – jest to pierwsze przykazanie z obietnicą; **3** Aby ci się dobrze powodziło i abyś długo żył na ziemi. **4** A [wy], ojcowie, nie pobudzajcie do gniewu

waszych dzieci, lecz wychowujcie je w karności i w napomiananiu Pana. 5 Słudzy, z bojaźnią i z drżeniem bądźcie posłuszní panom według ciała, w prostocie serca, jak Chrystusowi; 6 Nie służąc dla oka, jak [ci], którzy chcą podobać się ludziom, lecz jak słudzy Chrystusa, czyniąc wolę Boga z serca; 7 Służąc z życzliwością, tak jak Panu, a nie ludziom; 8 Wiedząc, że każdy, kto uczyni [coś] dobrego, to też otrzyma od Pana, czy niewolnik, czy wolny. 9 A wy, panowie, tak samo wobec nich postępujcie, porzucając groźby, wiedząc, że i wy sami macie Pana w niebie, a u niego nie ma względu na osoby. 10 W końcu, moi bracia, umacniajcie się w Panu i w potędze jego mocy. 11 Przywdziejcie pełną zbroję Bożą, abyście mogli się ostać wobec zasadzka diabła. 12 Nie toczymy bowiem walki przeciw krwi i ciału, ale przeciw zwierzchnościom, przeciw władzom, przeciw rządcom ciemności tego świata, przeciw duchowemu złu na wyżynach niebieskich. (aiōn g165) 13 Dlatego weźcie pełną zbroję Bożą, abyście mogli przeciwstawić się w dzień zły, a wykonawszy wszystko, ostać się. 14 Stańcie więc, przepasawszy wasze biodra prawdą, przywdziawszy pancerz sprawiedliwości; 15 I obuwszy nogi w gotowość ewangelii pokoju. 16 A przede wszystkim weźcie tarczę wiary, którą będziecie mogli zgasić wszystkie ogniste strzały zlego. 17 Weźcie też hełm zbawienia i miecz Ducha, którym jest słowo Boże; 18 We wszelkiej modlitwie i prośbie modląc się w każdym czasie w Duchu, czuwając nad tym z całą wytrwałością i [z] prośbą za wszystkich świętych; 19 I za mnie, aby była mi dana mowa, bym z odwagą otworzył moje usta do oznajmienia tajemnicy ewangelii; 20 Dla której sprawuję poselstwo w lajcuchach, abym o niej odważnie mówił, tak jak powiniensem mówić. 21 Żebyście zaś wiedzieli i wy, co się ze mną dzieje [i] co robię, wszystko oznajmi wam Tychik, miły brat i wierny sluga w Panu; 22 Którego posłałem do was właśnie po to, abyście poznali nasze sprawy i [aby] pocieszył wasze serca. 23 Pokój braciom i miłość wraz z wiarą od Boga Ojca i Pana Jezusa Chrystusa. 24 Łaska [niech będzie] ze wszystkimi, którzy miują naszego Pana Jezusa Chrystusa w szczerości. Amen.

Filipian

1 Paweł i Tymoteusz, słudzy Jezusa Chrystusa, do wszystkich świętych w Chrystusie Jezusie, którzy są w Filippi, wraz z biskupami i diakonami. **2** pozostać w ciele jest bardziej potrzebne ze względu Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Dziękuję memu Bogu, ilekroć was wspominam; **4** Zawsze w każdej mojej modlitwie prosząc z radością za was wszystkich; **5** Za wasz współudział w ewangelii od pierwszego dnia aż do chwili obecnej; **6** Będąc tego pewien, że [ten], który rozpoczął w was dobre dzieło, dokończy [go] do dnia Jezusa Chrystusa. **7** Słuszne jest, abym tak myślał o was wszystkich, dlatego że mam was w moim sercu, bo w moim więzieniu, jak i w obronie i utwierdzaniu ewangelii wszyscy jesteście ze mną uczestnikami łaski. **8** Bóg bowiem jest mi świadkiem, jak tęsknię do was wszystkich najgłębszymi uczuciami Jezusa Chrystusa. **9** I o to się modrę, aby wasza miłość coraz bardziej obfitowała w poznanie i we wszelkie zrozumienie; **10** Abyście mogli rozpoznać to, co lepsze, żebyście byli szczerzy i bez zarzutu na dzień Chrystusa; **11** Napelnieni owocami sprawiedliwości, które [przynosiscie] przez Jezusa Chrystusa ku chwale i czci Boga. **12** A chcę, bracia, abyście wiedzieli, że to, co mnie spotkało, spowodowało jeszcze większe rozkrzewienie ewangelii; **13** Tak że moje więzy z powodu Chrystusa stały się znane w całym pałacu i u wszystkich innych. **14** A wielu braci w Panu nabrało otuchy z powodu moich więzów i z większą odwagą, bez lęku zaczęło głosić słowo. **15** Niektórzy wprawdzie z zazdrości i sporu, inni zaś z dobrej woli głoszą Chrystusa. **16** Jedni ze sporu głoszą Chrystusa nieszczerze, sądząc, że dodadzą ucisku moim więzom; **17** Inni zaś z miłości, wiedząc, że jestem przeznaczony do obrony ewangelii. **18** Cóż więc? Mimo wszystko każdym sposobem, czy obłudnie, czy szczerze, Chrystus jest głoszony. Z tego się raduję i będę się radował. **19** Wiem bowiem, że to doprowadzi do mojego zbawienia dzięki waszej modlitwie i pomocy Ducha Jezusa Chrystusa; **20** Zgodnie z moim gorliwym oczekiwaniem i nadzieję, że w niczym nie będę zawstydzony, lecz z całą odwagą, jak zawsze, [tak] i teraz, uwielbiony będzie Chrystus w moim ciele, czy to przez życie, czy przez śmierć. **21** Dla mnie bowiem życie [to] Chrystus, a śmierć

to zysk. **22** Lecz jeśli życie w ciele jest dla mnie owocem mojej pracy, to nie wiem, co mam wybrać. **23** Jedno i drugie bowiem mnie naciska: chcę odejść i być z Chrystusem, bo [to] o wiele lepsze; **24** Lecz na was. **25** A będąc tego pewien, wiem, że pozostań na was. **26** Aby obfitowała wasza chluba w Chrystusie Jezusie ze mnie, gdy znowu przybędę do was. **27** Tylko postępujcie jak przystoi na ewangelię Chrystusa, abym czy przyjdę i zobaczę was, czy nie przyjdę, słyszał o was, że traciecie w jednym duchu, jednomyślnie walcząc o wiarę ewangelii; **28** I w niczym nie dając się zastraszyć przeciwnikom. Dla nich jest to dowód zguby, a dla was zbawienia, i to od Boga. **29** Gdyż wam dla Chrystusa dane jest nie tylko w niego wierzyć, ale też dla niego cierpieć; **30** Staczając tę samą walkę, którą widzieliście we mnie, i o [której] słyszyście, że teraz we mnie [się toczy].

2 Jeśli więc [jest] jakieś pocieszenie w Chrystusie, jeśli jakaś pociecha miłości, jeśli jakaś wspólnota Ducha, jeśli jakieś współczucie i miłosierdzie; **2** Dopełnijcie mojej radości, bądźcie tej samej myśli, mając tę samą miłość, [będąc] zgodni i jednomyślni; **3** Nie czyrćcie nic z kłótilości ani z próżnej chwały, lecz w pokorze uważajcie jedni drugich za wyższych od siebie. **4** Niech każdy dba nie [tylko] o to, co jego, ale i o to, co innych. **5** Niech będzie w was takie nastawienie umysłu, jakie też [było] w Chrystusie Jezusie; **6** Który, będąc w postaci Boga, nie uważały bycia równym Bogu za grabież; **7** Lecz ogłościł samego siebie, przyjmując postać sługi i stając się podobny do ludzi; **8** A z postawy uznany za człowieka, uniżył samego siebie i był posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. **9** Dlatego też Bóg wielce go wywyższył i darował mu imię, które jest ponad wszelkie imię; **10** Aby na imię Jezusa zginało się wszelkie kolano na niebie, na ziemi i pod ziemią. **11** I [aby] wszelki język wyznawał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca. **12** Dlatego, moi umiłowani, tak jak zawsze byliście posłuszní, nie tylko w mojej obecności, ale jeszcze bardziej teraz, pod moją nieobecność, z bojaźnią i drżeniem wykonujcie swoje zbawienie. **13** Bóg bowiem sprawia w was i chęć, i wykonanie według [jego] upodobania. **14** Wszystko czyrćcie bez szemrania i sporów; **15** Abyście

byli nienagannymi i niewinnymi dziećmi Bożymi, prześladowca kościoła, co do sprawiedliwości opartej bez zarzutu pośród narodu zlego i przewrotnego, na prawie – nienaganny. 7 Lecz to, co było dla wśród którego świecicie jak światła na świecie; 16 mnie zyskiem, ze wzgledu na Chrystusa uznałem Zachowując słowo życia, abym mógł się chlubić w za stratę. 8 Owszem, wszystko uznaję za stratę dla dnia Chrystusa, że nie na próżno biegłem i nie na znakomitości poznania Chrystusa Jezusa, mojego późno pracowałem. 17 Lecz choćbym został złożony Pana, dla którego wszystko utraciłem i uznaję to za na ofiarę i w posłudze waszej wiary, raduję się i gnój, aby zyskać Chrystusa; 9 I znaleźć się w nim, cieszę z wami wszystkimi. 18 Z tego i wy radujcie nie mając własnej sprawiedliwości, tej, która jest z się i cieszcie ze mną. 19 A mam nadzieję w Panu prawa, ale tę, która jest przez wiarę Chrystusa, [to Jezusie, że wkrótce poślę do was Tymoteusza, abym jest] sprawiedliwość z Boga przez wiarę; 10 Żeby został pocieszony, dowiedziawszy się, co się u was poznac jego i moc jego zmartwychwstania oraz [swój] dzieje. 20 Nie mam bowiem nikogo o równych [jemu] udział w jego cierpieniach, upodabniając się do jego myślach, który by się szczerze troszczył o wasze śmierci; 11 Abym jakimkolwiek sposobem dostąpił sprawy. 21 Bo wszyscy szukają swego, a nie tego, powstania z martwych. 12 Nie żebym [to] już osiągnął co jest Jezusa Chrystusa. 22 Wiecie zaś, że on jest albo już był doskonały, ale dążę, aby pochwycić to, wypróbowany, gdyż jak syn z ojcem, tak on wraz ze do czego też zostałem pochwycony przez Chrystusa mną służył w ewangelii. 23 Mam więc nadzieję, że Jezusa. 13 Bracia, ja o sobie nie myślę, że już poślę go do was, gdy tylko zobaczę, co dalej ze mną pochwycilem. Lecz jedno [czynię]: zapominając o będzie. 24 A mam ufność w Panu, że i sam wkrótce do tym, co za mną, a zdążając do tego, co przedemną; was przybędę. 25 Uznałem też za konieczne posłać 14 Biegnę do mety, do nagrody powołania Bożego, do was Epafradyta, mego brata, współpracownika które jest z góry w Chrystusie Jezusie. 15 Ili więc i współbojownika, a waszego wysłannika i sługę w [nas] jest doskonałych, tak myślmy. A jeśli o czymś moich potrzebach; 26 Ponieważ tęsknił za wami inaczej myślicie, i to wam Bóg objawi. 16 Jednak wszystkimi i bardzo się smucił, gdyż słyszeliście, [w tym], do czego doszliśmy, postępujmy według że zachorował. 27 Rzeczywiście bowiem chorował jednej miary i to samo myślmy. 17 Bądźcie, bracia, tak, że był bliski śmierci. Lecz Bóg zmiłował się nad [wszyscy] razem moimi naśladowcami i przypatrując nim, a nie tylko nad nim, ale i nad mną, abym nie się tym, którzy postępują według wzoru, jaki w nas doznawał smutku za smutkiem. 28 Dlatego tym pilniej macie. 18 Wielu bowiem, o których wam często posłałem go, abyście widząc go znowu, ucieśliły się, mówiłem, postępuje [inaczej], a teraz nawet z płaczem a ja żebym doznawał mniej smutku. 29 Przymijcie mówię, że są wrogami krzyża Chrystusa. 19 Ich go więc w Panu z całą radością i miećcie takich w końcem [jest] zatrucie, ich Bogiem jest brzuch, poszanowaniu; 30 Ponieważ dla sprawy Chrystusa a ich chwała jest w niebie; myśl, oni o tym, co bliski był śmierci, narażając swoje życie, aby dopełnić ziemskie. 20 Nasza zaś ojczyzna jest w niebie, skąd to, czego brakowało w waszej posłudze wobec mnie. też oczekujemy Zbawiciela, Pana Jezusa Chrystusa.

3 W końcu, moi bracia, radujcie się w Panu. Pisać do was o tym samym mnie nie męczy, a dla was [jest] bezpieczne. 2 Strzeżcie się psów, strzeżcie się złych pracowników, strzeżcie się obrzezywaczy. 3 My bowiem jesteśmy obrzezaniem, którzy w duchu służymy Bogu i chlubimy się w Chrystusie Jezusie, a nie pokładamy ufności w ciele. 4 Chociaż i ja moglibym pokładać ufność w ciele. Jeśli ktoś inny wierny towarzyszu, pomagaj tym, które razem ze mną uważa, że może pokładać ufność w ciele, bardziej pracowały w ewangelii, wraz z Klemensem i z innymi ja: 5 Obrzezany ósmego dnia, z rodu Izraela, z moimi współpracownikami, których imiona [sa] w pokolenia Beniamina, Hebrajczyk z Hebrajczyków, księdze życia. 4 Radujcie się zawsze w Panu; mówię co do prawa – faryzeusz; 6 Co do gorliwości – ponownie, radujcie się. 5 Niech wasza skromność

21 Przemieni nasze podle ciało, aby było podobne do jego chwalebego ciała, zgodnie ze skuteczną mocą, którą też może poddać sobie wszystko.

4 Dlatego, moi bracia umiłowani i utęsknieni, moja radości i korono, tak trwajcie w Panu, [moi] umiłowani. 2 Proszę Ewodię i proszę Syntychę, aby były jednomyślne w Panu. 3 Proszę też i ciebie, wierny towarzyszu, pomagaj tym, które razem ze mną pracowały w ewangelii, wraz z Klemensem i z innymi ja: 5 Obrzezany ósmego dnia, z rodu Izraela, z moimi współpracownikami, których imiona [sa] w pokolenia Beniamina, Hebrajczyk z Hebrajczyków, księdze życia. 4 Radujcie się zawsze w Panu; mówię co do prawa – faryzeusz; 6 Co do gorliwości – ponownie, radujcie się. 5 Niech wasza skromność

będzie znana wszystkim ludziom. Pan [jest] blisko.
6 Nie troszczcie się o nic, ale we wszystkim przez modlitwę i prośbę z dziękczeniem niech wasze pragnienia będą znane Bogu. 7 A pokój Boży, który przewyższa wszelkie zrozumienie, będzie strzegł waszych serc i myśli w Chrystusie Jezusie. 8 W końcu, bracia, co prawdziwe, co uczciwe, co sprawiedliwe, co czyste, co mile, co chwalebne, jeśli jest jakaś cnota i jakaś chwała – o tym myślicie. 9 Czyście to, czego się też nauczyliście, co przyjęliście, co słyszałeś i widzieliście we mnie, a Bóg pokoju będzie z wami. 10 Uradowałem się bardzo w Panu, że teraz zakwitło na nowo wasze staranie o mnie, bo staraliście się o to, lecz nie mieliście sposobności. 11 Nie mówię tego z powodu niedostatku, bo nauczyłem się poprzestawać na tym, co mam. 12 Umiem uniąć się, umiem też obfitować. Wszędzie i we wszystkim jestem wyćwiczony: [umiem] być syty i cierpieć głód, obfitować i znosić niedostatek. 13 Wszystko mogę w Chrystusie, który mnie umacnia. 14 Jednak dobrze uczyniliście, uczestnicząc w moim ucisku. 15 A wy, Filipianie, wiecie, że na początku ewangelii, gdy opuściłem Macedonię, żaden kościół nie uczestniczył ze mną w dawaniu i braniu, tylko wy sami. 16 Bo nawet do Tesaloniki raz i drugi posłaliście, czego mi było potrzeba. 17 Nie żebym pragnął daru, ale pragnę owocu, który by wzrastał na wasze konto. 18 Gdyż mam wszystko, i to w obfitości, jestem w pełni [zaopatrzony], otrzymawszy od Epafrodyta to, co [zostało posłane] przez was, woń dobrego zapachu, ofiarę przyjemną i podobającą się Bogu. 19 Lecz mój Bóg zaspokoi wszelką waszą potrzebę według swego bogactwa w chwale, w Chrystusie Jezusie. 20 A Bogu i Ojcu naszemu [niech będzie] chwała na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) 21 Pozdrawicie każdego świętego w Chrystusie Jezusie. Pozdrawiają was bracia, którzy są ze mną. 22 Pozdrawiają was wszyscy święci, szczególnie zaś ci z domu cesarskiego. 23 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Kolosan

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, i Tymoteusz, brat; **2** Do świętych i wiernych braci w Chrystusie Jezusie, którzy są w Kolosach. Łaska was i pokój od Boga, naszego Ojca, i od Pana Jezusa Chrystusa. **3** Dziękujemy Bogu i Ojcu naszego Pana Jezusa Chrystusa, nieustannie modląc się za was; **4** Odkąd usłyszeliśmy o waszej wierze w Chrystusa Jezusa i o miłości względem wszystkich świętych; **5** Z powodu nadziei odłożonej dla was w niebie. O niej to przedtem słyszeliście w słowie prawdy ewangelii; **6** Któż dotarła do was, jak i na cały świat, i wydaje owoc, tak jak u was od dnia, w którym słyszeliście i poznaliście łaskę Boga w prawdzie; **7** Jak też nauczyliście się od naszego umiłowanego współslugi Epafrasa, który jest wiernym sługą Chrystusa dla was; **8** Któż też oznajmił nam waszą miłość w Duchu. **9** Dlatego i my od tego dnia, w którym [to] słyszeliśmy, nie przestajemy za was się modlić i prosić, abyście byli napełnieni poznaniem jego woli we wszelkiej mądrości i duchowym zrozumieniu; **10** Abyście postępowali w sposób godny Pana, by podobać [mu] się we wszystkim, w każdym dobrym uczynku wydając owoc i wzrastając w poznawaniu Boga; **11** Umocnieni wszelką mocą według jego chwalebnej potęgi, ku wszelkiej cierpliwości i wytrwałości z radością; **12** Dziękując Ojcu, który nas uzdolnił do uczestnictwa w dziedzictwie świętych w światłości; **13** Któż nas wyrwał z mocy ciemności i przeniósł do królestwa swego umiłowanego Syna; **14** W którym mamy odkupienie przez jego krew, przebaczenie grzechów. **15** On jest obrazem Boga niewidzialnego [i] pierworodnym wszelkiego stworzenia. **16** Przez niego bowiem wszystko zostało stworzone, to, co w niebie i [to, co] na ziemi, [to, co] widzialne i [co] niewidzialne, czy trony, czy panowania, czy zwierzchności, czy władze. Wszystko przez niego i dla niego zostało stworzone. **17** On jest przed wszystkim i wszystko istnieje dzięki niemu. **18** On też jest głową ciała – kościoła; on jest początkiem [i] pierworodnym z umarłych, aby we wszystkim był pierwszy; **19** Ponieważ upodobał sobie [Ojciec], aby w nim zamieszkała cała pełnia; **20** I żeby przez niego pojednał wszystko ze sobą, czyniąc pokój przez krew jego krzyża; przez niego, [mówię], to, co jest na ziemi, jak i to, co jest w niebie. **21** I was, którzy kiedyś byliście obcymi i wrogami umysłem w niegodziwych uczynkach, teraz pojednał; **22** W jego doczesnym ciele przez śmierć, aby was przedstawić [jako] świętych, nieskalanych i nienagannych przed swoim obliczem; **23** Jeśli tylko trwacie w wierze, ugruntowani i utwierdzeni, niedający się odwieść od nadziei ewangelii, którą usłyszeliście, a która jest głoszoną wszelkiemu stworzeniu pod niebem, której ja, Paweł, stałem się sługa; **24** Teraz raduję się w swoich cierpieniach dla was i tego, czego z udrekiem Chrystusa brakuje w moim ciele, dopełniałam dla jego ciała, którym jest kościół. **25** Jego sługa stałem się zgodnie z zarządzeniem Boga, danym mi dla was, abym wypełnił słowo Boże; **26** Tajemnicę, która była ukryta od wieków i pokoleń, ale teraz została objawiona jego świętym; (*aiōn g165*) **27** Któż Bóg zechciał oznajmić, jakie jest wśród pagan bogactwo chwały tej tajemnicy, którą jest Chrystus w was, nadzieja chwały. **28** Jego to głosimy, napominając każdego człowieka i nauczając każdego człowieka we wszelkiej mądrości, aby każdego człowieka przedstawić doskonałym w Chrystusie Jezusie. **29** Nad tym też się trudzę, walcząc według jego mocy, która potężnie działa we mnie.

2 Chcę bowiem, abyście wiedzieli, jak wielką walkę toczę o was, o tych, którzy są w Laodycei, i o tych wszystkich, którzy nie widzieli mego oblicza w ciele; **3** Aby ich serca były pocieszone, będąc zespalone w miłości, a to ku wszelkiemu bogactwu zupełnej pewności zrozumienia, ku poznaniu tajemnicy Boga, Ojca i Chrystusa; **4** W którym są ukryte wszystkie skarby mądrości i poznania. **5** A mówię to, aby was nikt nie zwodził podstępymi słowami. **6** Choć bowiem ciałem jestem nieobecny, to jednak duchem jestem z wami i raduję się, widząc wasz porządek i stałość waszej wiary w Chrystusa. **7** Jak więc przyjeliście Pana Jezusa Chrystusa, tak w nim postępujcie; **8** Zakorzenieni i zbudowani na nim, i utwierdzeni w wierze, jak was nauczono, obfitując w niej z dziękczeniem. **9** Uważajcie, żeby was ktoś nie obrócił na [własną] korzyść przez filozofię i próżne oszustwo, oparte na ludzkiej tradycji, na żywiołach świata, a nie na Chrystusie. **10** Gdyż w nim mieszka cielesnie cała pełnia Bóstwa. **11** I jesteście dopełnieni w nim, który jest głową wszelkiej

zwierzchności i władzy; **11** W nim też zostaliście nieprzyzwoite słowa z waszych ust. **9** Nie okłamujcie obrzezani obrzezaniem nie ręką uczynionym, lecz się wzajemnie, skoro zrzuciliście [z siebie] starego obrzezaniem Chrystusa, przez zrzucenie grzesznego człowieka z jego uczynkami; **10** A przyodzialsicie ciała doczesnego; **12** Pogrzebani z nim w chrzcie, się w nowego, który się odnawia w poznaniu na w którym też razem z nim zostaliście wskrzeszeni obraz tego, który go stworzył. **11** Gdzie nie ma przez wiarę, która jest działaniem Boga, który go Greka ani Żyda, obrzezanego ani nieobrzejowanego, wskrzesił z martwych. **13** I was, gdy byliście umarłymi cudzoziemca ani Scyty, niewolnika ani wolnego, ale w grzechach i w nieobrzejaniu waszego ciała, razem wszystkim i we wszystkich Chrystus. **12** Tak więc jako z nim ożywił, przebacząc wam wszystkie grzechy; wybrani Boga, święci i umiłowani, przyodzijcie się w **14** Wymazał obciążający nas wykaz [zawarty] w serdecne miłosierdzie, dobroć, pokorę, łagodność, przepisach, który był przeciwko nam, i usunął go cierpliwość; **13** Znosząc jedni drugich i przebacząc z drogi, przybiwszy do krzyża; **15** I rozbroiwszy sobie nawzajem, jeśli ktoś ma skargę przeciw zwierzchności i władze, jawnie wystawił je na pokaz, drugiemu: jak i Chrystus przebaczył wam, tak i wy. **14** gdy przez niego odniósł triumf nad nimi. **16** Niech A nade wszystko [przyodzijcie się] w miłość, która więc nikt was nie osądza z powodu jedzenia lub picia, jest więzią doskonałości. **15** A pokój Boży niech co do święta, nowiu księycią lub szabatów. **17** Są to rządzi w waszych sercach, do którego też jesteście cienie rzeczy przyszłych, ciało zaś jest Chrystusa. **18** powołani w jednym ciele. Bądźcie też wdzięczni. **16** Niech nikt, kto ma upodobanie w poniżaniu siebie i Słowo Chrystusa niech mieszka w was obficie ze kulcie aniołów, nie pozbawia was nagrody, wdaając się wszelką mądrością, nauczajcie i napominajcie się w to, czego nie widział, i pyszniąc się bezpodstawnie wzajemnie przez psalmy, hymny i pieśni duchowe, z cielesnym sposobem myślenia; **19** A nie trzyma wdzięcznością śpiewając w waszych sercach Panu. się głowy, z której całe ciało, odżywiane i wespół **17** A wszystko, co czynicie w słowie lub w uczynku, zespolone przez stawy i ścięgna, rośnie wzrostem wszystko [czyście] w imię Pana Jezusa, dziękując Bożym. **20** Jeśli więc umarliście z Chrystusem dla Bogu i Ojcu przez niego. **18** Żony, bądźcie poddane żywiołów tego świata, to dlaczego – jakbyście jeszcze swym mężom, jak przystoi w Panu. **19** Mężowie, żyli dla świata – poddajecie się nakazom: **21** Nie miłujcie [wasze] żony i nie bądźcie surowi wobec dotykaj, nie kosztuj, nie ruszaj; **22** (To wszystko nich. **20** Dzieci, bądźcie posłusze rodicom we niszczycie przez używanie), według przykazań i nauk wszystkim, to bowiem podoba się Panu. **21** Ojcowie, ludzkich? **23** Mają one pozór mądrości w religijności nie pobudzajcie do gniewu waszych dzieci, aby nie według własnego upodobania, w poniżaniu siebie upadały na duchu. **22** Słudzy, bądźcie posłuszní we i nieoszczędzaniu ciała, jednak nie mają żadnej wszystkim ziemskim panom, nie służąc dla oka, jak ci, wartości, służą tylko do nasycenia ciała. którzy chcą się podobać ludziom, lecz w szczerości serca, bojąc się Boga. **23** A wszystko, co czynicie, z serca czyście, jak dla Pana, a nie dla ludzi; **24** Wiedząc, że od Pana otrzymacie dziedzictwo [jako] zapłatę, gdyż służycie Panu Chrystusowi. **25** A ten, kto wyrządza krzywdę, otrzyma zapłatę za krzywdę, a [u Boga] nie ma względu na osobę.

3 Jeśli więc razem z Chrystusem powstaliście [z martwych], szukajcie tego, co w górze, gdzie Chrystus zasiada po prawicy Boga. **2** Myślcie o tym, co w górze, nie o tym, co na ziemi. **3** Umarliście bowiem i wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu. **4** Lecz gdy się Chrystus, nasze życie, ukaże, wtedy i wy razem z nim ukażecie się w chwale. **5** Umartwiajcie więc wasze członki, które są na ziemi: nierząd, nieczystość, namiętność, złe żądze i chciwość, która jest bałwochwałstwem; **6** Z powodu których przychodzi gniew Boży na synów nieposłuszeństwa. **7** I wy niegdyś tak postępowaliście, gdy żyliście w nich. **8** Lecz teraz i wy odrzućcie to wszystko: gniew, zapalczliwość, złośliwość, bluźnierstwo i jak powinienem. **5** Postępujcie mądrze wobec tych,

4 Panowie, obchodźcie się ze slugami sprawiedliwie i słusznie, wiedząc, że i wy macie Pana w niebie. **2** Trwajcie w modlitwie, czuwając na niej z dzięczynieniem; **3** Modląc się jednocześnie i za nas, aby Bóg otworzył nam drzwi słowa, żebyśmy mówili o tajemnicy Chrystusa, z powodu której też jestem więziony; **4** Abym ją objawił i mówił tak, jak powinienem. **5** Postępujcie mądrze wobec tych,

którzy są z zewnątrz, odkupując czas. 6 Wasza mowa niech zawsze [będzie] miła, zaprawiona solą, abyście wiedzieli, jak należy każdemu odpowiedzieć. 7 O wszystkim, co się ze mną dzieje, opowie wam Tychik, umiłowany brat, wierny sługa i współpraca w Panu. 8 Posłałem go do was właśnie po to, aby się dowiedział, co się u was dzieje i pocieszył wasze serca; 9 Wraz z Onezymem, wiernym i umiłowanym bratem, który pochodzi spośród was. Oni oznajnią was wszystko, co [się] tutaj [dzieje]. 10 Pozdrawia was Arystarch, mój współwieźień, i Marek, siostrzeniec Barnaby (co do którego otrzymaliście polecenie: Przyjmijcie go, jeśli do was przybędzie); 11 I Jezus, zwany Justusem, którzy są z obrzezania. Ci są moimi jedynymi współpracownikami dla królestwa Bożego, którzy stali się dla mnie pociechą. 12 Pozdrawia was Epafras, który pochodzi spośród was, sługa Chrystusa, zawsze o to walczący za was w modlitwach, abyście byli doskonali i zupełni we wszelkiej woli Boga. 13 Wydaję mu bowiem świadectwo, że gorliwie troszczy się o was i [o] tych, którzy są w Laodycei i Hierapolis. 14 Pozdrawia was Łukasz, umiłowany lekarz, i Demas. 15 Pozdrówcie braci w Laodycei i Nimfasa oraz kościół, który jest w jego domu. 16 A gdy ten list zostanie u was przeczytany, dopilnujcie, aby przeczytano go także w kościele w Laodycei, a wy abyście przeczytali ten z Laodycei. 17 Powiedzcie też Archipowi: Uważaj, abyś wypełnił posługę, którą przyjąłeś w Panu. 18 Pozdrowienie moja, Pawła, ręką. Pamiętajcie o moich więzach. Łaska [niech będzie] z wami. Amen.

I Tesaloniczan

1 Paweł, Sylwan i Tymoteusz do kościoła Tesaloniczan, [który jest] w Bogu Ojcu i Panu Jezusie Chrystusie. Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **2** Zawsze dziękujemy Bogu za was wszystkich, czyniąc wzmiankę o was w naszych modlitwach; **3** Nieustannie wspominając wasze dzieło wiary i trud miłości, wytrwałość w nadziei w naszym Panu Jezusie Chrystusie, przed Bogiem i naszym Ojcem; **4** Wiedząc, umilowani bracia, że zostaliście wybrani przez Boga; **5** Gdyż nasza ewangelia nie doszła was tylko w słowie, ale także w mocy i w Duchu Świętym, i w pełnym przekonaniu. Wiecie bowiem, jacy byliśmy dla was, [przebywając] wśród was. **6** A wy staliście się naśladowcami naszymi i Pana, przyjmując słowo pośród wielkiego ucisku, z radością Ducha Świętego; **7** Tak że staliście się wzorem dla wszystkich wierzących w Macedonii i Achai. **8** Od was bowiem słowo Państkie rozbrzmiewało nie tylko w Macedonii i Achai, ale też wasza wiara w Boga rozkrzewiła się w każdym miejscu, tak że nie trzeba nam mówić czegokolwiek; **9** Ponieważ oni sami opowiadają o nas, jakie było nasze przybycie do was i jak nawróciłyście się od bożków do Boga, aby służyć żywemu i prawdziwemu Bogu; **10** I oczekiwać z niebios jego Syna, którego wskrzesił z martwych, Jezusa, który nas wyrwał od nadchodzącego gniewu.

2 Sami bowiem wiecie, bracia, że nasze przybycie do was nie było daremne; **2** Lecz chociaż przedtem, jak wiecie, doznaliśmy cierpień i byliśmy znoważeni w Filippi, [to jednak] odważyliśmy się w naszym Bogu, by wśród wielu zmagań głosić wam ewangelię Boga. **3** Nasze poczuczenie bowiem nie [wzięło się] z błędu ani z nieczystości, ani z podstępą; **4** Lecz jak przez Boga zostaliśmy uznani za godnych powierzenia nam ewangelii, tak [ja] głosimy, nie aby podobać się ludziom, ale Bogu, który bada nasze serca. **5** Nigdy bowiem nie posługiwiłyśmy się pochlebstwem w mowie, jak wiecie, ani nie kierowaliśmy się ukrytą chciwością, Bóg jest świadkiem; **6** Ani nie szukaliśmy chwały u ludzi, ani u was, ani u innych, mogąc być dla was ciężarem jako apostołowie Chrystusa; **7** Byliśmy jednak wśród was łagodni jak karmicielka troszcząca się o swoje dzieci. **8** Darzyliśmy was taką życzliwością, że gotowi byliśmy użyczyć wam nie tylko ewangelii Boga, ale i naszych dusz, bo staliście się nam drodzy. **9** Pamiętacie przecież, bracia, naszą pracę i trud. Pracując bowiem dniem i nocą, aby nie obciążyć nikogo z was, głosiliśmy wam ewangelię Boga. **10** Wy i Bóg jesteście świadkami, że dziękujemy zachowywaliśmy się w świętości, w sprawiedliwości i nienagannie [pośród] was, którzy wierzycie. **11** Wiecie bowiem, że każdego z was, jak ojciec swoje dzieci, zachęcaliśmy i pocieszaliśmy, i zaklinaliśmy; **12** Abyście postępowali w sposób godny Boga, który was powołał do swego królestwa i chwały. **13** Dlatego też nieustannie dziękujemy Bogu, że gdy przyjęliście słowo Boże, które słyszeliście od nas, przyjęliście [je] nie jako słowo ludzkie, ale – jak jest naprawdę – [jak] słowo Boże, które też w was, którzy wierzycie, skutecznie działa. **14** Wy bowiem, bracia, staliście się naśladowcami Kościołów Bożych, które są w Judei w Chrystusie Jezusie, bo wy to samo wycierpieliście od swoich rodaków, co i oni od Żydów; **15** Którzy zabiili i Pana Jezusa, i swoich własnych proroków, i nas prześladowali; a nie podobają się Bogu i sprzeciwiają się wszystkim ludziom. **16** Zabraniają nam zwiastować pogrom, żeby [ci] nie byli zbawieni, aby zawsze dopełniali [miary] swoich grzechów; nadszedł bowiem na nich ostateczny gniew. **17** My zaś, bracia, rozwiązani z wami na krótko ciałem, ale nie sercem, z tym większym pragnieniem staraliśmy się was zobaczyć. **18** Dlatego chcieliśmy przybyć do was, zwłaszcza ja, Paweł, raz i drugi, ale przeszkodził nam szatan. **19** Co bowiem [jest] naszą nadzieję, radością albo koroną chluby? Czy nie wy [nią] jesteście przed naszym Panem Jezusem Chrystusem w [czasie] jego przyjścia? **20** Wy bowiem jesteście naszą chwałą i radością.

3 Dlatego nie mogąc [tego] dłużej znosić, postanowiliśmy sami pozostać w Atenach; **2** A Tymoteusza, naszego brata, sługę Boga i współpracownika w ewangelii Chrystusa posłaliśmy, aby was utwierdził i dodał wam otuchy w wierze; **3** Aby nikt się nie zachwiał wśród tych utrapień. Sami przecież wiecie, że do tego zostaliśmy wyznaczeni. **4** Gdy bowiem byliśmy u was, zapowiadaliśmy wam, że będziemy cierpieć ucisk, co się też stało, jak wiecie. **5** Dlatego i ja, nie mogąc tego dłużej znosić, postałem [go], aby rozeznał się w waszej wierze, czy was

kusiciel czasem nie kusił, a nasza praca nie okazała się na zewnątrz, i w niczym nie mieli niedostatku. 13 się daremna. 6 Teraz zaś Tymoteusz wrócił od was A nie chcę, bracia, abyście byli w niewiedzy co do do nas i zwiastował nam radosną wieść o waszej tych, którzy zasnęli, abyście się nie smucili jak inni, wierze i miłości, i [o tym], że nas zawsze dobrze którzy nie mają nadziei. 14 Jeżeli bowiem wierzymy, wspominacie, pragnąc nas widzieć, podobnie jak że Jezus umarł i zmartwychwstał, to też tych, którzy my was. 7 Dlatego dzięki wam, bracia, zostaliśmy zasnęli w Jezusie, Bóg przyprowadzi wraz z nim. pocieszeni przez waszą wiarę we wszelkim naszym 15 Bo to wam mówimy przez słowo Pana, że my, ucisku i potrzebie. 8 Teraz bowiem żyjemy, jeśli wy którzy pozostańmy żywi do przyjścia Pana, nie trwacie w Panu. 9 Jakie więc dziękczynienie możemy wyprzedzimy tych, którzy zasnęli. 16 Gdyż sam Pan z złożyć Bogu za was, za całą radość, jakiej z powodu was doznajemy przed naszym Bogiem; 10 Gdy w nocy okrzykiem, z głosem archanioła i [dźwiękiem] trąby wiary? 11 A sam Bóg i nasz Ojciec i nasz Pan Jezus na spotkanie Pana, i tak zawsze będziemy z Panem. Chrystus niech utoruje naszą drogę do was. 12 Pan 18 Dlatego pocieszajcie się wzajemnie tymi słowami. zaś niech sprawi, że będącie wzrastać i obfitować w miłość do siebie nawzajem i do wszystkich, [taka], jaką i my [mamy] do was; 13 Aby wasze serca zostały utwierdzone [jako] nienaganne w świętości wobec naszego Boga i Ojca na przyjście naszego Pana Jezusa Chrystusa wraz ze wszystkimi jego świętymi.

4 Ponadto, bracia, prosimy was i zachęcamy przez

Pana Jezusa, abyście – według otrzymanego od nas [pouczenia o tym], jak należy postępować i podobać się Bogu – coraz bardziej [w tym] obfitowali. 2 Wiecie przecież, jakie nakazy daliśmy wam przez Pana Jezusa. 3 Taka jest bowiem wola Boga, wasze uświadczenie, żebyście powstrzymywali się od nierządu; 4 Aby każdy z was umiał utrzymać swoje naczynie w świętości i poszanowaniu; 5 Nie w namiętności żądały jak poganie, którzy nie znają Boga; 6 I aby nikt nie wykorzystywał i nie oszukiwał w [żadnej] sprawie swego brata, bo Pan jest mścicielem tego wszystkiego, jak wam to przedtem mówiliśmy i zaświadczaliśmy. 7 Bóg bowiem nie powołał nas do nieczystości, ale do świętości. 8 A więc kto to odrzuca, odrzuca nie człowieka, lecz Boga, który nam też dał swego Ducha Świętego. 9 A o miłości braterskiej nie ma potrzeby wam pisać, bo sami zostałeś pouczeni przez Boga, aby się wzajemnie miłować. 10 Czynicie to przecież względem wszystkich braci w całej Macedonii; ale zachęcamy was, bracia, żebyście coraz bardziej [w nią] obfitowali; 11 I gorliwie starali się żyć spokojnie, dbać o swoje sprawy i pracować własnymi rękami, jak wam nakazaliśmy;

12 Abyście uczciwie postępowali wobec tych, którzy

5 A o czasach i porach, bracia, nie potrzebujecie, aby wam pisano. 2 Sami bowiem dokładnie wiecie, że dzień Pana przyjdzie jak złodziej w nocy. 3 Bo gdy będą mówić: Pokój i bezpieczeństwo – wtedy przyjdzie na nich nagła zguba, jak bóle na kobietę brzemienne, i nie ujdą. 4 Lecz wy, bracia, nie jesteście w ciemności, aby ten dzień zaskoczył was jak złodziej. 5 Wy wszyscy jesteście synami światłości i synami dnia. Nie jesteśmy [synami] nocy ani ciemności. 6 Nie śpijmy więc jak inni, ale czuwajmy i bądźmy trzeźwi. 7 Ci bowiem, którzy śpią, w nocy śpią, a ci, którzy się upijają, w nocy się upijają. 8 My zaś, którzy należymy do dnia, bądźmy trzeźwi, przywdziawszy pancerz wiary i miłości oraz hełm nadziei zbawienia. 9 Gdyż Bóg nie przeznaczył nas na gniew, lecz abyśmy otrzymali zbawienie przez naszego Pana Jezusa Chrystusa; 10 Który umarł za nas, abyśmy, czy czuwamy, czy śpimy, razem z nim żyli. 11 Dlatego zachęcajcie jedni drugich i budujcie się wzajemnie, jak to zresztą czynicie. 12 I prosimy was, bracia, abyście darzyli uznaniem tych, którzy pracują wśród was, którzy są waszymi przełożonymi w Panu i was napominają; 13 Ze względu na ich pracę darzcie ich jak najgorętszą miłością. Zachowujcie pokój między sobą, 14 Prosimy was też, bracia, napominajcie niekarnych, pocieszajcie bojaźliwych, podtrzymujcie słabych, bądźcie cierpliwi dla wszystkich. 15 Uważajcie, aby nikt nikomu nie odpłacał złem za зло, ale zawsze dążcie do tego, co dobre dla siebie nawzajem i dla wszystkich. 16 Zawsze się radujcie. 17 Niestannie się modlicie. 18 Za wszystko dziękujcie. Taka jest bowiem

wola Boga w Chrystusie Jezusie względem was. 19
Ducha nie gaście. 20 Proroców nie lekceważcie. 21
Wszystko badajcie, a trzymajcie się tego, co dobre.
22 Od wszelkiego pozoru zła powstrzymujcie się. 23 A
sam Bóg pokoju niech was w pełni uświeści, a cały
wasz duch, dusza i ciało niech będą zachowane
bez zarzutu na przyjście naszego Pana Jezusa
Chrystusa. 24 Wierny jest ten, który was powołuje; on
też tego dokona. 25 Bracia, módlcie się za nas. 26
Pozdrówcie wszystkich braci świętym pocałunkiem. 27
Zaklinam was na Pana, aby ten list został przeczytany
wszystkim świętym braciom. 28 Łaska naszego Pana
Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami. Amen.

II Tesaloniczan

1 Paweł, Sylwan i Tymoteusz do kościoła Tesaloniczan, [który jest] w Bogu, naszym Ojcu, i Panu Jezusie Chrystusie. **2** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **3** Bracia, powinniśmy zawsze dziękować Bogu za was, co jest rzeczą słuszną, bo bardzo wzrasta wasza wiara i u każdego z was pomaga się wzajemna miłość; **4** Tak że i my sami chlubimy się wami w kościołach Bożych z [powodu] waszej cierpliwości i wiary we wszystkich waszych prześladowaniach i uciskach, które znosiscie. **5** [Są one] dowodem sprawiedliwego sądu Boga, abyście byli uznani za godnych królestwa Bożego, za które też cierpicie. **6** Ponieważ jest [rzeczą] sprawiedliwą u Boga, żeby odpuścić uciskiem tym, którzy was uciskają; **7** A wam,uciśnionym, [dać] odpoczynek wraz z nami, gdy z nieba objawi się Pan Jezus z aniołami swojej mocy; **8** W ogniu płomienistym wywierając zemstę na tych, którzy Boga nie znają i nie są posłuszní ewangelii naszego Pana Jezusa Chrystusa. **9** Poniosą oni karę, wieczne zatracenie od oblicza Pana i od chwały jego mocy; (*aiōnios g166*) **10** Gdy przyjdzie, aby był uwielbiony w swoich świętych i podziwiany w tym dniu przez wszystkich wierzących, ponieważ wśród was uwierzono naszemu świadectwu. **11** Dlatego też nieustannie modlimy się za was, aby nasz Bóg uznał was za godnych tego powołania i wypełnił wszelkie upodobanie [swojej] dobroti i dzieła wiary w mocy; **12** Aby imię naszego Pana Jezusa Chrystusa zostało uwielbione w was, a wy w nim, według łaski naszego Boga i Pana Jezusa Chrystusa.

2 Prosimy was, bracia, przez [wzglad na] przyjście naszego Pana Jezusa Chrystusa i nasze zgromadzenie się przy nim; **3** Abyście nie tak łatwo dali się zachwiać w [waszym] umyśle i zatrwożyć się ani przez ducha, ani przez mowę, ani przez list rzekomo przez nas [pisany], jakoby [już] nadchodził was, bracia, w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, dzień Chrystusa. **3** Niech was nikt w żaden sposób abyście stronili od każdego brata, który postępuje nie zwodzi. [Ten dzień] bowiem nie [nadejdzie], nieporządnie, a nie według przekazanych nauk, które dopóki najpierw nie przyjdzie odstępstwo i nie otrzymał od nas. **7** Sami bowiem wiecie, jak należy objawi się człowiek grzechu, syn zatracenia; **4** Który nas naśladować, ponieważ nie żyliśmy wśród was się sprzeciwia i wynosi ponad wszystko, co się nieporządnie; **8** Ani u nikogo nie jedliśmy chleba za nazywa Bogiem lub co jest przedmiotem czci, tak darmo, ale pracowaliśmy w trudzie i zmęczeniu we że zasiądzie w świątyni Boga jako Bóg, podając się za Boga. **5** Czy nie pamiętacie, że jeszcze będąc u was, mówiłem o tym? **6** A teraz wiecie, co przeszkaďa, tak że się objawi w swoim czasie. **7** Tajemnica nieprawości bowiem już działa. Tylko że ten, który teraz przeszkaďa, [będzie przeszkaďał], aż zostanie usunięty z drogi. **8** Wówczas pojawi się ów niegodziwiec, którego Pan zabije duchem swoich ust i zniszczy blaskiem swego przyjścia. **9** [Niegodziwiec] przyjdzie za sprawą szatana, z całą mocą, wśród znaków i fałszywych cudów; **10** Wśród wszelkiego zwodzenia nieprawości wobec tych, którzy gina, ponieważ nie przyjęli miłości prawdy, by zostali zbawieni. **11** Dlatego Bóg zsyła im silne omamienie, tak że uwierzą kłamstwu; **12** Aby zostali osądzeni wszyscy, którzy nie uwierzyli prawdzie, ale upodobali sobie niesprawiedliwość. **13** Lecz my nieustannie powinniśmy dziękować Bogu za was, bracia umiłowani przez Pana, że Bóg od początku wybrał was do zbawienia przez uświecenie Ducha i wiarę w prawdę. **14** Do tego powołał was przez naszą ewangelię, abyście dostapili chwały naszego Pana Jezusa Chrystusa. **15** Dlatego, bracia, stójcie [niewzruszenie] i trzymajcie się przekazanych nauk, o których zostaliście pouczeni czy to przez mowę, czy przez nasz list. **16** A sam nasz Pan Jezus Chrystus i Bóg, nasz Ojciec, który nas umiłował i dał wieczną pociechę i dobrą nadzieję przez łaskę; (*aiōnios g166*) **17** Niech pocieszy wasze serca i utwierdzi was w każdym dobrym słowie i uczynku.

3 Na koniec, bracia, módlcie się za nas, aby słowo Pana szerzyło się i rozsławiało jak i u was; **2** I abyśmy byli wybawieni od przewrotnych i złych ludzi; nie wszyscy bowiem mają wiarę. **3** Lecz wierny jest Pan, który was utwierdzi i będzie strzec od zlego. **4** Co do was, mamy ufność w Panu, że to, co nakazujemy, czynicie i będziecie czynić. **5** Pan dali się niech skieruje wasze serca ku miłości Bożej i ku się ani przez list cierpliwemu oczekiwaniu Chrystusa. **6** A nakazujemy niech was zatrzymało, co się nieporządnie, a nie według przekazanych nauk, które rzekomo przez nas [pisany], jakoby [już] nadchodził was, bracia, w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, dzień Chrystusa. **3** Niech was nikt w żaden sposób abyście stronili od każdego brata, który postępuje nie zwodzi. [Ten dzień] bowiem nie [nadejdzie], nieporządnie, a nie według przekazanych nauk, które dopóki najpierw nie przyjdzie odstępstwo i nie otrzymał od nas. **7** Sami bowiem wiecie, jak należy objawi się człowiek grzechu, syn zatracenia; **4** Który nas naśladować, ponieważ nie żyliśmy wśród was się sprzeciwia i wynosi ponad wszystko, co się nieporządnie; **8** Ani u nikogo nie jedliśmy chleba za nazywa Bogiem lub co jest przedmiotem czci, tak darmo, ale pracowaliśmy w trudzie i zmęczeniu we że zasiądzie w świątyni Boga jako Bóg, podając dnie i w nocy, aby dla nikogo z was nie być ciężarem. **9**

Nie jakobyśmy nie mieli do [tego] prawa, lecz żeby dać wam samych siebie za przykład do naśladowania. **10**
Gdy bowiem byliśmy u was, to nakazaliśmy wam: Kto nie chce pracować, niech [też] nie je. **11** Bo słyszymy, że niektórzy wśród was postępują nieporządnie, wcale nie pracują, lecz zajmują się niepotrzebnymi rzeczami. **12** Dlatego nakazujemy [im] i napominamy przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, aby spokojnie pracując, własny chleb jedli. **13** Wy zaś, bracia, nie bądźcie znużeni w czynieniu dobra. **14** Jeśli ktoś nie posłucha naszych słów [zawartych] w [tym] liście, to zwróćcie na niego uwagę i nie przestawajcie z nim, aby się zawstydził. **15** Nie uważajcie [go] jednak za nieprzyjaciela, lecz napominajcie jak brata. **16** A sam Pan pokoju niech was obdarza pokojem zawsze [i] na wszelki sposób. Pan [niech będzie] z wami wszystkimi. **17** Pozdrowienie moja, Pawła, ręka; jest ono znakiem w każdym liście; tak piszę. **18** Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

I Tymoteusza

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa według nakazu Boga, naszego Zbawiciela, i Pana Jezusa Chrystusa, który jest naszą nadzieję; **2** Do Tymoteusza, [mego] własnego syna w wierze. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga, naszego Ojca, i Chrystusa Jezusa, naszego Pana. **3** Jak cię prosiłem, gdy wybierałem się do Macedonii, byś pozostał w Efezie, [tak teraz proszę], abyś nakazał niektórym, żeby inaczej nie nauczali; **4** I nie zajmowali się baśniami i niekończącymi się rodowodami, które wywołują raczej spory niż zbudowanie Boże, które [oparte jest] na wierze. **5** Końcem zaś przykazania jest miłość [pływającą] z czystego serca, z prawego sumienia i wiary nieobłudnej; **6** Od czego niektórzy odstąpili i zwróciły się ku czczej gadaninie; **7** Chcąc być nauczycielami prawa, nie rozumiejąc ani tego, co mówią, ani tego, co stanowco twierdzą. **8** Wiemy zaś, że prawo jest dobre, jeśli ktoś je właściwie stosuje. **9** Rozumiemy, że prawo nie jest ustanowione dla sprawiedliwego, ale dla nieprawych i nieposłusznych, dla bezbożnych i grzeszników, dla niegodziwych i nieczystych, dla ojacobów, matkobów i morderców; **10** Dla rozwstników, mężczyzn współżujących ze sobą, handlarzy ludźmi, dla kłamców, krzywoprzysięzców i dla wszystkiego, co [jest] przeciwne zdrowej nauce; **11** Zgodnie z chwalebną ewangelią błogosławionego Boga, którą mi powierzono. **12** Dziękuję więc temu, który mnie umocnił, Chrystusowi Jezusowi, naszemu Panu, że uznał mnie za wiernego, przeznaczając [mnie] do posługi; **13** [Mnie], który przedtem byłem bluźnierą, prześadowcą i gnębicielem, ale dostąpiłem miłosierdzia, bo czynilem to nieświadomie, w niewierze. **14** A łaska naszego Pana stała się bardzo obfita wraz z wiarą i miłością, [która jest] w Chrystusie Jezusie. **15** Wiarygodne to słowa i godne całkowitego przyjęcia, że Chrystus Jezus przyszedł na świat, aby zbawić grzeszników, z których ja jestem pierwszy. **16** Lecz dostąpiłem miłosierdzia po to, aby we mnie pierwszym Jezus Chrystus okazał wszelką cierpliwość jako przykład dla tych, którzy mają w niego uwierzyć ku życiu wiecznemu. (aiōnos g166) **17** A Królowi wieków, nieśmiertelnemu, niewidzialnemu, jedynemu mądroemu Bogu [niech będzie] cześć i

chwała na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **18** Ten nakaz daję tobie, synu Tymoteusu, według wcześniej wygłoszonych o tobie proroctw, abyś toczył zgodnie z nimi dobry bój; **19** Mając wiarę i czyste sumienie, które niektórzy odrzucili i stali się rozbitykami w wierze. **20** Do nich należą Hymenajos i Aleksander, których oddałem szatanowi, aby nauczyli się nie bluźnić.

2 Zachęcam więc przede wszystkim, aby zanoszone były prośby, modlitwy, wstawiennictwa i dziękczynienia za wszystkich ludzi; **2** Za królów i za wszystkich sprawujących władzę, abyśmy mogli prowadzić życie ciche i spokojne, z całą pobożnością i uczciwością. **3** Jest to bowiem [rzecz] dobra i miła w oczach Boga, naszego Zbawiciela; **4** Który chce, aby wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy. **5** Jeden bowiem jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek Chrystus Jezus; **6** Który wydał samego siebie na okup za wszystkich, [na] świadectwo we właściwym czasie. **7** Ze względu na nie zostałem ustanowiony kaznodzieją i apostolem – mówię prawdę w Chrystusie, nie kłamię – nauczycielem pogan w wierze i prawdzie. **8** Chcę więc, aby mężczyźni modlili się na każdym miejscu, podnosząc ręce czyste, bez gniewu i sporu. **9** Podobnie też kobiety niech się zdobią ubiorem przyzwoitym, ze wstydlliwością i umarem, nie z zaplatanymi włosami albo złotem, albo perlami, albo kosztownymi strojami; **10** Lecz dobrymi uczynkami, jak przystoi kobietom, które uznają się za pobożne. **11** Kobieta niech się uczy w cichości, w pełnej uległości. **12** Nie pozwalam zaś kobiecie nauczać ani mieć władzy nad mężczyzną, lecz aby trwała w cichości. **13** Bo Adam został stworzony najpierw, potem Ewa. **14** I nie Adam został zwiedziony, lecz kobieta, gdy została zwiedziona, popadła w przestępstwo. **15** Lecz będzie zbawiona przez rodzenie dzieci, jeśli zostaną w wierze, miłości i świętości z umarem.

3 Wiarygodne to słowa: Jeśli ktoś pragnie biskupstwa, pragnie dobrej pracy. **2** Biskup więc ma być nienaganny, mąż jednej żony, czujny, trzeżywy, przyzwoity, gościenny, zdolny do nauczania; **3** Nieoddający się piciu wina, nieskłonny do bicia, nielakomy na brudny zysk, ale opanowany, niekłotaliwy, niechciwy; **4** Dobrze rządzący własnym domem, trzymający dzieci w posłuszeństwie i wszelkim

szacunku; 5 Jeśli bowiem ktoś nie umie rządzić i jesteśmy lżeni, że pokładamy nadzieję w Bogu własnym domem, jakże będzie mógł troszczyć się żywym, który jest Zbawicielem wszystkich ludzi, o kościół Boży? 6 Nie nowicjusz, żeby nie wbił się zwłaszcza wierzących. 11 To nakazuj i [tego] nauczaj, w pychę i nie wpadł w potępienie diabelskie. 7 12 Niech nikt nie lekceważy twoego młodego wieku; Musi też mieć dobre świadectwo od tych, którzy lecz bądź dla wierzących przykładem w mowie, w są na zewnątrz, żeby nie [ścigał na siebie] hańby postępowaniu, w miłości, w duchu, w wierze, w i nie wpadł w sidła diabła. 8 Diakoni także [mają] czystości. 13 Dopóki nie przyjdę, pilnij czytania, być] poważni, niedwulicowi, nienadużywający wina, zachęcania [i] nauki. 14 Nie zaniedbuj daru, który jest niełakomi na brudny zysk; 9 Zachowujący tajemnicę w tobie, który został ci dany przez proroctwo wraz z wiary w czystym sumieniu. 10 I niech będą najpierw nałożeniem rąk starszych. 15 O tym rozmyślaj, temu wypróbowani, a potem niech służą, jeśli są nienaganni. się oddawaj, aby twoje postępy były widoczne dla 11 [Ich] żony także [niech będą] poważne, nierzucające wszystkich. 16 Pilnij samego siebie i nauki, trwaj oszczerstw, trzeźwe, wierne we wszystkim. 12 Diakoni w tych [rzeczach], bo to czyniąc, i samego siebie niech będą mężami jednej żony, rządzący dobrze zbawisz, i tych, którzy cię słuchają.

dziećmi i własnymi domami. 13 Ci bowiem, którzy dobrze pełnią służbę, zyskują sobie zaszczytny stopień i wielką śmiałość w wierze, która jest w Chrystusie Jezusie. 14 Piszę ci to, mając nadzieję, że wkrótce przybędę do ciebie. 15 A gdybym się opóżniał, [piszę, abyś] wiedział, jak należy postępować w domu Bożym, który jest kościołem Boga żywego, filarem i podporą prawdy. 16 A bez wątpienia wielka jest tajemnica pobożności: Bóg objawiony został w ciele, usprawiedliwiony w Duchu, widziany był przez anioły, głoszony był pogonam, uwierzonu mu na Świecie, więty został w góre do chwały.

4 A Duch otwarcie mówi, że w czasach ostatecznych niektórzy odstąpią od wiary, dając posłuch zwodniczym duchom i naukom demonów; 2 Mówiąc kłamstwo w obłudzie, mając napiętowane sumienie; 3 Zabraniając wstępować w związki małżeńskie, [nakazując] powstrzymywać się od pokarmów, które Bóg stworzył, aby je przyjmowali z dziękczeniem wierzący i ci, którzy poznali prawdę. 4 Wszelkie bowiem stworzenie Boże jest dobre i nie należy odrzucać niczego, co się przyjmuje z dziękczeniem. 5 Uświęcone bowiem zostaje przez słowo Boże i modlitwę. 6 Przedkładając to braciom, będziesz dobrym slugą Chrystusa Jezusa, wykarmionym słowami wiary i dobrej nauki, za którą poszedłeś. 7 Odrzucaj natomiast pospolite i babskie baśnie. Sam zaś ćwicz się w pobożności. 8 Ćwiczenie cielesne bowiem przynosi niewiele pozytku, lecz pobożność do wszystkiego jest przydatna, gdyż zawiera obietnicę życia obecnego i przyszłego. 9 Wiarygodne to słowa i godne całkowitego przyjęcia. 10 Dlatego pracujemy

5 Starszego [człowieka] nie strofuj, lecz naklinaj jak ojca, młodszych – jak braci; 2 Starsze kobiety – jak matki, młodsze – jak siostry, z całą czystością. 3 Okazuj szacunek wdowom, które rzeczywiście [są] wdowami. 4 Jeśli zaś jakaś wdowa ma dzieci lub wnuki, niech się one najpierw uczą być pobożnymi względem własnego domu i odwzajemniać się rodzicom; jest to bowiem [rzecz] dobra i miła w oczach Boga. 5 Ta zaś, która rzeczywiście jest wdową, i [jest] osamotniona, pokłada nadzieję w Bogu i trwa w prośbach i modlitwach we dnie i w nocy. 6 Lecz ta, która oddaje się rozkoszom, jest martwa, chociaż żyje.

7 To więc nakazuj, żeby były nienaganne. 8 A jeśli ktoś nie dba o swoich, a zwłaszcza o domowników, ten wyparł się wiary i gorszy jest od niewierzącego. 9 Do wdów niech będzie zaliczona taka, która nie ma mniej niż sześćdziesiąt lat, była żoną jednego męża; 10 Znana z dobrych uczynków, jeśli wychowała dzieci, jeśli udzielała gościny, jeśli obmywała nogi świętym, jeśli wspomagała straponnych, jeśli wykonywała każdy dobry uczynek. 11 Natomiast młodszych wdów [do nich] nie zaliczaj, bo gdy rozkosze odwodzą je od Chrystusa, chcą wyjść za mąż; 12 Ściagając na siebie potępienie, ponieważ odrzuciły pierwszą wiarę. 13 Co więcej, uczą się bezczynności, chodząc od domu do domu, i nie tylko [są] bezczynne, lecz też gadatliwe, wscibskie, mówiące to, co nie wypada. 14 Chcę więc, żeby młodsze wychodziły za mąż, rodziły dzieci, zajmowały się [domem], nie dawały przeciwnikowi żadnego powodu do obmowy. 15 Już bowiem niektóre odwróciły się [i poszły] za szatanem. 16 [A] jeśli jakiś wierzący lub wierząca ma

[w rodzinie] wdowy, niech im pomaga, aby kościół Korzeniem bowiem wszelkiego zła jest miłość do nie był obciążony i mógł przyjść z pomocą tym, pieniężny; niektórzy, pragnąć ich, zboczyli z [drogi] które rzeczywiście są wdowami. 17 Starsi, którzy wiary i poprzebijali się wieloma boleściami. 11 Ty dobrze przewodzą, niech będą uważani za godnych zaś, człowiekowi Boży, uciekaj od tego wszystkiego, a podwójnej czci, [a] zwłaszcza ci, którzy pracują w podaż za sprawiedliwość, pobożnością, wiara, słowie i w nauce. 18 Mówią bowiem Pismo: Młóczącemu wołowi nie zawiążesz pyska, oraz: Godny jest robotnik swojej zapłaty. 19 Nie przyjmuj oskarżenia przeciwko starszemu, chyba że na podstawie [zeznania] dwóch albo trzech świadków. 20 A tych, którzy grzeszą, strofuj w obecności wszystkich, aby i inni się bali. 21 Zaklinam [ciej] wobec Boga i Pana Jezusa Chrystusa, i wybranych aniołów, abyś tego przestrzegał, nie mając wzgledu na osoby, nie kierując się stronniczością. 22 Ręk na nikogo pospiesznie nie wkładaj ani nie bądź uczestnikiem cudzych grzechów. Siebie samego zachowaj czystym. 23 [Samej] wody już nie pij, ale używaj trochę wina ze względu na twój żołądek i częste niedomagania. 24 Grzechy niektórych ludzi są jawne, [jeszcze] zanim zostaną osądzone, a za niektórymi idą w ślad. 25 Podobnie dobre uczynki są jawne, a te, które nie są, pozostać w ukryciu nie mogą.

6 Wszyscy słudzy, którzy są pod jarzmem, niech uważają swych panów [za] godnych wszelkiej czci, aby nie bluźniono imienia Boga i nauce. 2 A ci, którzy mają panów wierzących, niech [ich] nie lekceważą, dlatego, że są braćmi, ale tym bardziej niech [im] służą, bo są wiernymi i umiłowanymi, uczestnikami dobrodzieszcza. Tego nauczaj i [do tego] zachętaj. 3 Jeśli ktoś inaczej naucza i nie trzyma się zdrowych słów naszego Pana Jezusa Chrystusa i nauki zgodnej z pobożnością; 4 [Ten] jest nadęty i nic nie wie, lecz ma chorobiową skłonność do dociekania i sporów o słowa, z których rodzą się zawiści, spory, złorzeczenia, złośliwe podejrzenia; 5 Przewrotne spory ludzi o wypaczonym umyśle, pozbawionych prawdy, [którzy] uważają, że pobożność jest zyskiem [cielesnym]. Strońcie od takich. 6 Wielkim zaś zyskiem jest pobożność wraz z poprzestawaniem na tym, co się ma. 7 Niczego bowiem nie przynieśliśmy na ten świat, z pewnością też niczego wynieść nie możemy. 8 Mając natomiast jedzenie i ubranie, poprzestawajmy na tym. 9 A ci, którzy chcą być bogaci, wpadają w pokusy i w sidła oraz w wiele głupich i szkodliwych pożądliwości, które pograżają ludzi w zgubie i zatraceniu. 10

miłość, cierpliwość, łagodność. 12 Staczaj dobrą walkę wiary, uchwycić życie wieczne, do którego też zostałeś powołany i o którym złożyłeś dobre wyznanie wobec wielu świadków. (aiōnos g166) 13 Nakazuję ci przed Bogiem, który ożywia wszystko, i przed Chrystusem Jezusem, który złożył dobre wyznanie przed Poncjuszem Piłatem; 14 Abyś zachował to przykazanie bez skazy i bez zarzutu aż do objawienia się naszego Pana Jezusa Chrystusa; 15 Które we właściwym czasie ukaże błogosławiony i jedyny Władcę, Król królów i Pan panów; 16 Jedynego mający nieśmiertelność [i] mieszkający w Światłości niedostępnej, którego żaden z ludzi nie widział ani widzieć nie może; jemu [niech będzie] cześć i moc wieczna. Amen. (aiōnos g166) 17 Bogaczom tego świata nakazuj, aby się nie wynosili i nie pokładali nadziei w niepewnym bogactwie, lecz w Bogu żywym, który nam wszystkiego obficie udziela, abyśmy z tego korzystali. (aiōn g165) 18 Niech [innym] dobrze czynią, bogacą się w dobre uczynki, chętnie dają i dzielą się [z innymi]; 19 Gromadząc sobie skarby [jako] dobry fundament na przyszłość, aby uchwycić życie wiecznego. 20 Tymoteusz, strzeż [tego], co ci powierzono, unikaj pospolitej, czczej gadaniny i sprzecznych twierdzeń rzekomej wiedzy; 21 Któryą się niektórzy szczyciąc, pobłędzili w wierze. Łaska [niech będzie] z tobą. Amen.

II Tymoteusza

1 Paweł, apostoł Jezusa Chrystusa z woli Boga, zgodnie z obietnicą życia, [które jest] w Chrystusie Jezusie; **2** Do Tymoteusza, umiłowanego syna. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga Ojca i Chrystusa Jezusa, naszego Pana. **3** Dziękuję Bogu, któremu jak moi przodkowie służę z czystym sumieniem, że nieustannie ciebie wspominam w swoich modlitwach, w nocy i we dniu; **4** Wspominając twoje Izby, pragnę cię zobaczyć, aby napełnić się radością; **5** Pamietając nieobudną wiarę, która jest w tobie, a która najpierw mieszkala w twojej babce Lois i w twojej matce Eunice, jestem też pewien, że i w tobie [mieszka]. **6** Z tego powodu przypominam ci, abyś rozniectł dar Boży, który jest w tobie przez nałożenie moich rąk. **7** Nie dał nam bowiem Bóg ducha bojaźni, lecz mocy i miłości, i zdrowego umysłu. **8** Nie wstydź się więc świadectwa naszego Pana ani mnie, jego więźnia, lecz weź udział w cierpieniach dla ewangelii według mocy Boga; **9** Który nas zbawił i powołał świętym powołaniem nie na podstawie naszych uczynków, ale na podstawie swojego postanowienia i łaski, która została nam dana w Chrystusie Jezusie przed wiecznymi czasy. (aiōnios g166) **10** A obecnie została objawiona przez pojawienie się naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, który zniszczył śmierć, a życie i nieśmiertelność wydobył na jaw przez ewangelię; **11** Dla której zostałem ustanowiony kaznodzieją, apostolem i nauczycielem pogan. **12** Z tego też powodu znoszę te cierpienia, ale się nie wstydzę, gdyż wiem, komu uwierzyłem, i jestem pewien, że on ma moc zachować to, co jemu powierzyłem, [aż] do owego dnia. **13** Trzymaj się wzoru zdrowych słów, które ode mnie usłyszalaś, w wierze i miłości, która jest w Chrystusie Jezusie. **14** Strzeż tego dobrego, które powierzył ci Duch Święty, który w nas mieszka. **15** Wiesz o tym, że odwrócił się ode mnie wszyscy, którzy są w Azji, do których należą Figelos i Hermogenes. **16** Niech Pan okaże swoje miłosierdzie domowi Onezyfora, bo mnie często pokrzepiał i mojego łańcucha się nie wstydzil; **17** Lecz gdy był w Rzymie, usilnie mnie szukał i odnalazł. **18** Niech mu Pan da, aby w owym dniu znalazł miłosierdzie u Pana. A jak wiele usług oddał [mi] w Efezie, ty sam dobrze wiesz.

2 Ty więc, mój synu, wzmacniaj się w łasce, która jest w Chrystusie Jezusie. **2** A co słyszałeś ode mnie wobec wielu świadków, to powierz wiernym ludziom, którzy będą zdolni nauczać także innych. **3** Dlatego znoś trudy jak dobry żołnierz Jezusa Chrystusa. **4** Nikt, kto pełni służbę żołnierską, nie wikkla się w sprawy tego życia, aby podobać się temu, który go powołał na żołnierza. **5** Również jeśli ktoś staje do zapasów, nie otrzymuje korony, jeżeli nie walczy prawidłowo. **6** Rolnik, który pracuje, jako pierwszy powinien korzystać z plonów. **7** Rozwaź, co mówię, a niech Pan ci da zrozumienie we wszystkim. **8** Pamietaj, że Jezus Chrystus, potomek Dawida, powstał z martwych według mojej ewangelii; **9** Dla której znoszę cierpienia jak złoczyńca, aż do więzów, ale słowo Boże nie jest związane. **10** Dlatego wszystko znoszę przez wzgląd na wybranych, aby i oni dostapili zbawienia, które jest w Chrystusie Jezusie wraz z wieczną chwałą. (aiōnios g166) **11** Wiarygodne to słowa. Jeśli bowiem z nim umarliśmy, z nim też będziemy żyć. **12** Jeśli cierpimy, z nim też będziemy królować, jeśli się go wyprzemy, i on się nas wyprze. **13** Jeśli jesteśmy niewierni, on pozostaje wierny, bo samego siebie wyprzeć się nie może. **14** To wszystko przypominaj, zaklinając [ich] przed Panem, aby się nie wdawali w spory o słowa, bo to niczemu nie służy, tylko [prowadzi] do zguby słuchaczy. **15** Staraj się, abyś stanął przed Bogiem jako wypróbowany pracownik, który nie ma się czego wstydzić [i] który dobrze rozkłada słowo prawdy. **16** Unikaj zaś pospolitej, czczej gadaniny, bo prowadzi ona do [coraz] większej bezbożności. **17** A ich mowa szerzy się jak gangrena. Do nich należą Hymenajos i Filetos; **18** Którzy pobłędzili w [sprawie] prawdy, mówiąc, że zmartwychwstanie już nastąpiło, i wywracają wiarę niektórych. **19** Mimo to fundament Boży stoi niewzruszony, mając taką pieczęć: Zna Pan tych, którzy należą do niego, oraz: Niech odstąpi od nieprawości każdy, kto wzywa imienia Chrystusa. **20** W wielkim zaś domu znajdują się nie tylko naczynia złote i srebrne, lecz także drewniane i gliniane, niektóre do [użytku] zaszczynnego, a inne do niezaszczynnego. **21** Jeśli więc ktoś oczyści samego siebie z tego [wszystkiego], będzie naczyniem do [użytku] zaszczynnego, uświeconym i użytecznym dla Pana, przygotowanym do każdego dobrego czynu. **22**

Uciekaj też od młodzieńczych pożądliwości, a zabiegaj o sprawiedliwość, wiarę, miłość, pokój wraz z tymi, którzy wzywają Pana z czystego serca. 23 Unikaj zaś i umarłych w [czasie] swego przyjścia i swego głupich i niedouczonych rozmów, wiedząc, że rodzą królestwa; 24 A sługa Pana nie powinien wdawać się w kłótnie, lecz ma być uprzejmy względem wszystkich, zdolny do nauczania, cierpliwie znoszący złych; 25 Łagodnie nauczający tych, którzy się sprzeciwiają; może kiedyś Bóg da im pokutę, aby uznali prawdę; 26 Oprzytomnieli i [wyriwali się] z sieci diabła, przez którego zostali schwytani do pełnienia jego woli.

4 Zaklinam [cię] więc przed Bogiem i Panem Jezusem Chrystusem, który będzie sądził żywych i umarłych w [czasie] swego przyjścia i swego królestwa; 26 Głoś słowo [Boże], nalegaj w porę [i] kłótnie. 27 A głupi i niedouczony rozmów, upominaj, strofuj i zachęcaj ze wszelką cierpliwością i nauką. 3 Przyjdzie bowiem czas, gdy zdrowej nauki nie zniosą, ale zgromadzą sobie nauczycieli według swoich pożądliwości, ponieważ ich uszy świerzbią. 4 I odwrócią uszy od prawdy, a zwrócią się ku baśniom. 5 Lecz ty bądź czujny we wszystkim, znoś cierpienia, wykonuj dzieło ewangelisty, w pełni

3 A to wiedz, że w ostatecznych dniach nastaną trudne czasy. **2** Ludzie bowiem będą samolubni, chciwi, chełpiwi, pyszni, bluźniący, nieposłuszní rodzicom, niewdzięczni, bezbożni; **3** Bez naturalnej miłości, niedotrzymujący słowa, oszczercy, niepowściągliwi, okrutni, niemiłujący dobrych; **4** Zdrajcy, porywcy, nadęci, milujący bardziej rozkosze niż Boga; **5** Przybierający pozór pobożności, ale wyrzekający się jej mocy. Takich ludzi unikaj. **6** Z takich bowiem są ci, którzy wkradają się do domów i usidlają naiwne kobietki obciążone grzechami, wiedzione przez rozmaite poządliwości; **7** Które zawsze się uczą, a nigdy nie mogą dojść do poznania prawdy. **8** Jak Jannes i Jambres sprzeciwiali się Mojżeszowi, tak też oni sprzeciwiają się prawdzie, ludzie o wypaczonym umyśle, odrzuceni jeśli chodzi o wiarę. **9** Lecz daleko nie zajda, bo ich głupota będzie jawną dla wszystkich, jak to się stało i z tamtymi. **10** Ale ty pojałeś moją naukę, sposób życia, dążenia, wiarę, wytrwałość, miłość i cierpliwość; **11** Prześladowania, cierpienia, które mnie spotkały w Antiochii, w Ikonium [i] Listrze – prześladowania, które zniosłem, a ze wszystkich wyrwał mnie Pan. **12** Tak i wszyscy, którzy chcą żyć pobożnie w Chrystusie Jezusie, będą prześladowani. **13** Lecz ludzie źli i zwodziciele [coraz bardziej] będą brnąć w zło, błądząc i [innych] wprowadzając w błąd. **14** Ty zaś trwaj w tym, czego się nauczyłeś i co ci powierzono, wiedząc, od kogo się tego nauczyłeś; **15** I ponieważ od dziecka znasz Pisma święte, które cię mogą uczynić mądrym ku zbawieniu przez wiare, która jest w Chrystusie Jezusie. **16** Całe Pismo [jest] natchnione przez Boga i pozyteczne do nauki, do strofowania, do poprawiania, do wychowywania w sprawiedliwości; **17** Aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła w pełni przygotowany. dowodz swojej służby. **6** Ja bowiem już mam być złożony w ofierze, a czas mojego odejścia nadchodzi. **7** Dobrą walkę stoczyłem, bieg ukoczyłem, wiarę zachowałem. **8** Odtąd odłożona jest dla mnie korona sprawiedliwości, którą mi w owym dniu da Pan, sędzia sprawiedliwy, a nie tylko mnie, ale i wszystkim, którzy umilowali jego przyjście. **9** Postaraj się przybyć do mnie szybko. **10** Demas bowiem mnie opuścił, umiłował ten świat, i udał się do Tesaloniki, Krescens do Galacji, Tytus do Dalmacji; (aiōn g165) **11** Tylko Łukasz jest ze mną. Weź Marka i przyprowadź ze sobą, bo jest mi bardzo przydatny do służby. **12** Tychika zaś posłałem do Efezu. **13** Płaszcz, który zostawiłem w Troadzie u Karposa, przynieś ze sobą, gdy przyjdziesz, a także księgi, zwłaszczą pergaminy. **14** Aleksander, ludwisarz, wyrządził mi wiele zła; niech mu Pan odda według jego uczynków. **15** I ty się go strzeż, bo bardzo sprzeciwiał się naszym słowom. **16** Podczas pierwszej mojej obrony nikt przy mnie nie stanął, lecz wszyscy mnie opuścili. Niech im to nie będzie policzone. **17** Lecz Pan stanął przy mnie i umocnił mnie, aby głoszenie było przeze mnie całkowicie utwierdzone, [aby] usłyszeli je wszyscy poganie; i zostałem wyrwany z paszczy lwa. **18** Wyrwie mnie też Pan ze wszelkiego złego uczynku i zachowa dla swojego królestwa niebieskiego. Jemu chwała na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **19** Pozdrów Pryskę i Akwilę oraz dom Onezyfora. **20** Erast pozostał w Koryncie, a Trofima zostałem chorego w Milecie. **21** Postaraj się przybyć przed zimą. Pozdrawia cię Eubulos, Pudens, Linus, Klaudia i wszyscy bracia. **22** Pan Jezus Chrystus [niech będzie] z twoim duchem. Łaska [niech będzie] z wami. Amen.

Tytusa

1 Paweł, sługa Boga i apostoł Jezusa Chrystusa według wiary wybranych Bożych i poznania prawdy, która [jest] zgodna z pobożnością; **2** W nadziei życia wiecznego, które obiecał przed dawnymi wiekami ten, który nie kłamie, Bóg; (*aiōnios g166*) **3** I we właściwym czasie objawił swoje słowo przez głoszenie, które zostało mi powierzone zgodnie z nakazem Boga, naszego Zbawiciela; **4** Do Tytusa, [mego] własnego syna we wspólnej wierze. Łaska, miłosierdzie i pokój od Boga Ojca i Pana Jezusa Chrystusa, naszego Zbawiciela. **5** Zostawiłem cię na Krecie w tym celu, abyś uporządkował to, co tam [jeszcze] zostało [do zrobienia], i ustanowił w każdym mieście starszych, jak ci nakazałem; **6** Jeśli ktoś jest nienaganny, mąż jednej żony, mający dzieci wierne, nieobwiniane o hulaszce życie lub niekarność. **7** Biskup bowiem, jako szafarz Boży, ma być nienaganny, niesamowolny, nieskory do gniewu, nieoddający się piciu wina, niesklonny do bicia, niegoniący za brudnym zyskiem; **8** Lecz gościnny, milczący dobro, roztropny, sprawiedliwy, święty, powściągliwy; **9** Trzymający się wiernego słowa, zgodnego z nauką, aby też mógł przez zdrową naukę napominać i przekonywać tych, którzy się sprzeciwiają. **10** Jest bowiem wielu niekarnych, oddających się czczej gadaninie i zwodzicielni, zwłaszcza wśród obrzezanych. **11** Im trzeba zamknąć usta, gdyż całe domy wywracają, nauczając, czego nie należy, dla brudnego zysku. **12** Jeden z nich, ich własny prorok, powiedział: Kreteńczycy to zawsze kłamcy, złe bestie, brzuchy leniwe. **13** Świadectwo to jest prawdziwe. Dlatego karć ich surowo, aby byli zdrowi w wierze; **14** I nie zajmowali się żydowskimi baśniami i przykazaniami ludzi odwracających się od prawdy. **15** Dla czystych wszystko jest czyste, natomiast dla skalanych i niewierzących nie ma nic czystego, lecz skalany jest zarówno ich umysł, jak i sumienie. **16** Twierdzą, że znają Boga, ale [swymi] uczynkami [temu] przeczą, budząc obrzydzenie, będąc nieposłusznymi i niezdolnymi do wszelkiego dobrego uczynku.

2 Ty zaś mów to, co jest zgodne ze zdrową nauką. **2** Starsi [mężczyźni] niech będą trzeźwi, poważni, roztropni, zdrowi w wierze, w miłości, w cierpliwości. **3** Podobnie starsze kobiety niech zachowają się w

sposób godny świętych, niech nie oczerniają, nie nadużywają wina, uczą tego, co dobre. **4** Niech uczą młodsze [kobiety] rozsądku, [jak] mają kochać swoich mężów i dzieci; **5** Żeby [były] roztropne, czyste, żeby zajmowały się domem, były dobre, posłuszne swoim mężom, aby nie blużniono słowu Bożemu. **6** Młodzieńców także napominaj, aby byli trzeźwi. **7** We wszystkim stawiaj samego siebie za wzór dobrych uczynków. W nauczaniu [okazuj] prawość, powage; **8** Słowa zdrowe, nienaganne, aby ten, kto się sprzeciwia, był zawstydzony, nie mając o was nic złego do powiedzenia. **9** Ślugi [nauczaj], aby byli poddani swoim panom i we wszystkim się [im] podobali, nie sprzeciwiając się; **10** [Niczego] sobie nie przywłaszczać, ale we wszystkim okazując doskonałą wierność, aby we wszystkim zdobili naukę Boga, naszego Zbawiciela. **11** Objawiła się bowiem łaska Boga, niosąca zbawienie wszystkim ludziom; **12** Pouczająca nas, abyśmy wyrzekliśmy się bezbożności i światowych pozałóżliwości, trzeźwo, sprawiedliwie i pobożnie żyli na tym świecie; (*aiōn g165*) **13** Oczekując błogosławionej nadziei i chwalebnego objawienia się wielkiego Boga i Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa; **14** Który wydał samego siebie za nas, aby nas wykupić od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud na własność, gorliwy w spełnianiu dobrych uczynków. **15** To mów, [do tego] zachęcaj i strofuj z całą powagą; niech nikt tobą nie gardzi.

3 Przypominaj im, aby zwierzchnościom i władzom byli poddani i posłuszni, gotowi do każdego dobrego uczynku; **2** Nikomu nie ubliżali, nie byli kłotliwi, [ale] uprzemij, okazujący wszelką łagodność wobec wszystkich ludzi. **3** Niegdyś bowiem i my byliśmy głupi, oporni, błądzący, służący rozmaitym pozałóżliwościom i rozkoszom, żyjący w złośliwości i zazdrości, znienawidzeni i nienawidzący jedni drugich. **4** Lecz gdy się objawiła dobroć i miłość Boga, naszego Zbawiciela, względem ludzi; **5** Nie z uczynków sprawiedliwości, które my spełniliśmy, ale według swego miłosierdzia zbawił nas przez obmycie odrodzenia i odnowienie Ducha Świętego; **6** Którego wylał na nas obficie przez Jezusa Chrystusa, naszego Zbawiciela; **7** Abyśmy, usprawiedliwieni jego łaską, stali się dziedzicami zgodnie z nadzieją życia wiecznego. (*aiōnios g166*) **8** Wiarygodne to słowo i chęć, abyś o tym zapewniał, żeby ci, którzy uwierzyli

Bogu, zabiegali o celowanie w dobrych uczynkach. Jest to dobre i pozyteczne dla ludzi. **9** Unikaj zaś głupich dociekań, rodowodów, sporów i kłopotów o prawo; są bowiem nieużyteczne i próżne. **10** Heretyka po pierwszym i drugim upomnieniu unikaj; **11** Wiedząc, że taki [człowiek] jest przewrotny i grzeszy, i sam siebie osądza. **12** Gdy poślę do ciebie Artemasa lub Tychika, staraj się przybyć do mnie do Nikopolis, bo tam postanowiłem spędzić zimę. **13** Zenasa, uczonego w prawie, i Apollosa starannie wypraw, aby im niczego nie brakowało. **14** A niech i nasi uczą się przodować w dobrych uczynkach, gdzie tego potrzeba, żeby nie byli bezwocni. **15** Pozdrawiają cię wszyscy, którzy są ze mną. Pozdrów tych, którzy nas milują w wierze. Łaska [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Filemona

Arystarch, Demas, Łukasz – moi współpracownicy.

25 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech

będzie] z waszym duchem. Amen.

1 Paweł, więzień Chrystusa Jezusa, i Tymoteusz, brat, do umiłowanego Filemona, naszego współpracownika; **2** Do [naszej] umiłowanej Apfii, do Archipa, naszego współbojownika i do kościoła, który jest w twoim domu. **3** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **4** Dziękuję mojemu Bogu, zawsze wzmiankę czyniąc o tobie w moich modlitwach; **5** Słysząc o twojej miłości i wierze, którą masz względem Pana Jezusa i względem wszystkich świętych; **6** [Modlę się], aby udzielenie twojej wiary doprowadziło do poznania wszelkiego dobra, które jest w was przez Chrystusa Jezusa. **7** Mamy bowiem wielką radość i pociechę z powodu twojej miłości, bracie, gdyż przez ciebie serca świętych zostały pokrzepione. **8** Dlatego, chociaż mogę śmiało w Chrystusie nakazać ci, co należy [czynić]; **9** To [jednak] ze względu na miłość raczej proszę, będąc tym, kim jestem – Pawłem, starcem, a teraz i więźniem Jezusa Chrystusa; **10** Proszę cię za moim synem, Onezymem, którego zrodziłem w moich więzach; **11** Który niegdyś był dla ciebie nieużyteczny, ale teraz dla ciebie i dla mnie jest bardzo użyteczny. **12** Jego odsyłam, przyjmij go więc jak moje serce. **13** Zamierzałem go przy sobie zatrzymać, aby zamiast ciebie posługiwał mi w więzach ewangelii. **14** Lecz bez twojej zgody nie chciałem nic czynić, aby twój dobry [uczynek] nie był jakby z przymusu, ale z własnej woli. **15** Może bowiem dlatego oddalił się na chwilę [od ciebie], abyś go odzyskał na zawsze; (*aiōnios g166*) **16** Już nie jako sługa, lecz więcej niż sługa, [jak] brata umiłowanego, zwłaszcza dla mnie, a tym bardziej dla ciebie, i w ciele, i w Panu. **17** Jeżeli więc masz mnie za przyjaciela, przyjmij go jak mnie. **18** A jeśli wyrządził ci jakąś szkodę albo [jest] ci coś winien, policz to na mój rachunek. **19** Ja, Paweł, napisałem własnoręcznie, ja zapłacę, by nie mówić już o tym, że jesteś mi winien samego siebie. **20** Tak, bracie, niech ja dzięki tobie doznam radości w Panu, pokrzep moje serce w Panu. **21** Napisałem ci, będąc pewny twoego posłuszeństwa, wiedząc, że uczynisz nawet więcej, niż mówię. **22** A zarazem przygotuj mi też gościnę; mam bowiem ufność, że dzięki waszym modlitwom będę wam oddany. **23** Pozdrawiają cię Epafras, mój współwięzień w Chrystusie Jezusie; **24** Marek,

Hebrajczyków

1 Bóg, który wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś do ojców przez proroków; **2** W tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez [swego] Syna, którego ustanowił dziedzicem wszystkiego, przez którego też stworzył światy; (*aiōn g165*) **3** Który, będąc blaskiem [jego] chwały i wyrazem jego istoty i podtrzymując wszystko słowem swojej mocy, dokonał oczyszczenia z naszych grzechów przez samego siebie, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach; **4** I stał się o tyle wyższy od aniołów, o ile znamienitsze od nich odziedziczył imię. **5** Do którego bowiem z aniołów powiedział kiedykolwiek: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie dziś zrodziłem? **I** znowu: Ja będę mu Ojcem, a on będzie mi Synem? **6** I znowu, gdy wprowadza pierworodnego na świat, mówi: Niech mu oddają poklon wszyscy aniołowie Boga. **7** O aniołach zaś mówi: On czyni swoich aniołów duchami, a swoje sługi płomieniami ognia. **8** Lecz do Syna [mówi]: Twój tron, o Boże, na wieki wieków, berłem sprawiedliwości [jest] berło twoego królestwa. (*aiōn g165*) **9** Umiłowałeś sprawiedliwość, a znienawidziłeś nieprawość, dlatego namaścił cię, o Boże, twój Bóg olejkiem radości bardziej niż dwóch towarzyszy. **10** Oraz: Ty, Panie, na początku założyłeś [fundamenty] ziemi, a niebiosa są dziełem twoich rąk. **11** One przemina, ale ty zostaniesz i wszystkie jak szata się zestarzeją; **12** I jak płaszcz je zwiniesz, i zostaną odmienione. Ty zaś jesteś ten sam, a twoje lata się nie skończą. **13** Do którego też z aniołów kiedykolwiek powiedział: Siądź po mojej prawicy, aż położę twoich nieprzyjaciół jako podnóżek pod twoje stopy? **14** Czy nie są oni wszyscy duchami służebnymi, posyłanymi, by służyć tym, którzy mają odziedziczyć zbawienie?

2 Dlatego musimy tym bardziej trzymać się tego, co słyszeliśmy, aby nam [to] czasem nie uciekło. **2** Bo jeśli słowo wypowiadane przez aniołów było niewzruszone, a wszelkie wykroczenie i jakże my ujdziemy, jeśli zaniedbamy tak wielkie zświadczenie, które było głoszone na początku przez Pana, a potwierdzone nam przez tych, którzy [go] słyszel? **4** [Którym] i Bóg dał świadectwo przez znaki, cuda i różnorakie moce oraz [przez] udzielanie Ducha

Świętego według swojej woli. **5** Nie aniołom bowiem poddał przyszły świat, o którym mówimy. **6** Ktoś to gdzieś stwierdził, gdy powiedział: Czym jest człowiek, że o nim pamiętasz, albo syn człowieczy, że troszczysz się o niego? **7** Uczyniłeś go niewiele mniejszym od aniołów, chwałą i czcią ukoronowałeś go i ustanowiłeś go nad uczynkami twoich rąk. **8** Wszystko poddałeś pod jego stopy. A skoro poddał mu wszystko, nie pozostawił niczego, co nie byłoby mu poddane. Lecz teraz jeszcze nie widzimy, aby wszystko było mu poddane. **9** Ale widzimy Jezusa, który stał się niewiele mniejszy od aniołów, ukoronowanego chwałą i czcią za cierpienia śmierci, aby z łaski Boga zakosztował śmierci za wszystkich. **10** Wypadło bowiem temu, dla którego [jest] wszystko i przez którego jest wszystko, aby, doprowadzając wielu synów do chwały, wodząc ich zbawienia uczynił doskonałym przez cierpienie. **11** Zarówno bowiem ten, który uświęca, jak i uświęceni, z jednego są wszyscy. Z tego powodu nie wstydzi się nazywać ich braćmi; **12** Mówiąc: Oznajmię twoje imię moim braciom, pośród zgromadzenia będę ci śpiewał. **13** I znowu: Będę pokładał w nim ufność. I znowu: Oto ja i dzieci, które dał mi Bóg. **14** Ponieważ zaś dzieci są uczestnikami ciała i krwi, i on także stał się ich uczestnikiem, aby przez śmierć zniszczyć tego, który miał władzę nad śmiercią, to jest diabła; **15** I aby wyzwolić tych, którzy z powodu lęku przed śmiercią przez całe życie podlegali niewoli. **16** Bo zaprawdę nie przyjął [natury] aniołów, ale potomstwo Abrahama. **17** Dlatego musiał we wszystkim upodobnić się do braci, aby stał się miłośnikiem i wiernym najwyższym kapelanem wobec Boga dla przebłagania za grzechy ludu. **18** A że sam cierpiał, będąc kuszony, może pomóc tym, którzy są w pokusach.

3 Dlatego, bracia święci, uczestnicy niebieskiego powołania, zwrćcie uwagę na Apostoła i Najwyższego Kapłana naszego wyznania, Chrystusa Jezusa; **2** z Wiernego temu, który go ustanowił, podobnie jak Mojżesz [był] w całym jego domu. **3** Tym większej bowiem chwały jest on godzien od nieposłuszeństwa otrzymało sprawiedliwą odpłatę; **4** Mojżesza, im większą część od domu ma jego budowniczy. **4** Bo każdy dom jest przez kogoś zbudowany, lecz tym, który wszystko zbudował, jest Bóg. **5** I Mojżesz wprawdzie był wierny w całym jego domu jako sługa, na świadectwo tego, co potem miało być powiedziane; **6** Lecz Chrystus jako

syn panuje nad swoim domem. Jego domem my Dawida po tak długim czasie „Dzisiaj”, jak to zostało jesteśmy, jeśli tylko ufność i chwalebna nadzieję powiedziane: Dzisiaj, jeśli usłyszycie jego głos, nie aż do końca niewzruszenie zachowamy. 7 Dlatego, zatwardzajcie waszych serc. 8 Gdyby bowiem Jozue jak mówi Duch Święty: Dzisiaj, jeśli usłyszycie jego zapewnił im odpoczynek, [Bóg] nie mówiłby potem o głos; 8 Nie zatwardzajcie waszych serc jak podczas innym dniu. 9 A tak zostaje [jeszcze] odpoczynek rozdrażnienia, w dniu próby na pustyni; 9 Gdzie mnie dla ludu Bożego. 10 Kto bowiem wszedł do jego wystawiali na próbę wasi ojcowie [i] doświadczały, i odpoczynku, on także odpoczął od swoich czynów, oglądali moje dzieła przez czterdzieści lat. 10 Dlatego tak jak Bóg od swoich. 11 Starajmy się więc wejść do się rozgniewałem na to pokolenie i powiedziałem: owego odpoczynku, aby nikt nie wpadł w ten sam Oni zawsze błądzą sercem i nie poznali moich dróg; przykład niewiary. 12 Słowo Boże bowiem jest żywe i 11 Toteż przysiąglem w moim gniewie, że nie wejdą skuteczne, ostrzejsze niż wszelki miecz obosieczny, do mojego odpoczynku. 12 Uważajcie, bracia, żeby przenikające aż do rozdzielenia duszy i ducha, nie było czasem w kimś z was przewrotnego serca stawów i szpiku, [zdolne] rozsądzić myśli i zamiary niewiary, które by odstępowało od Boga żywego; serca. 13 [Żadne] stworzenie nie ukryje się przed 13 Lecz zachęcając się wzajemnie każdego dnia, nim, przeciwnie, wszystko jest obnażone i odkryte dopóki nazywa się „Dzisiaj”, aby nikt z was nie przed oczami tego, któremu musimy zdać sprawę, popadł w zatwardziałość przez oszustwo grzechu. 14 Mając więc wielkiego najwyższego kapłana, który 14 Staliśmy się bowiem uczestnikami Chrystusa, przeszedł przez niebiosa, Jezusa, Syna Bożego, jeśli tylko nasze pierwotne przeświadczenie aż do trzymajmy się [naszego] wyznania. 15 Nie mamy końca niewzruszenie zachowamy. 15 Dopóki jest bowiem najwyższego kapłana, który by nie mógł powiedziane: Dzisiaj, jeśli usłyszycie jego głos, nie współczuć naszym słabościom, lecz kuszonego we zatwardzajcie waszych serc jak w dniu rozdrażnienia. wszystkim podobnie jak [my], ale bez grzechu. 16 16 Niektoří bowiem, usłyszawszy, rozdrażnili [Pana]. Przystąpmy więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy ale nie wszyscy [z tych], którzy wyszli z Egiptu pod dostąpili miłosierdzia i znaleźli łaskę ku pomocy w wodzą Mojżesza. 17 A na kogo gniewał się przez stosownej chwili.

czterdzieści lat? Czy nie na tych, którzy zgrzeszyli, a których ciała legły na pustyni? 18 A którym przysiął, że nie wejdą do jego odpoczynku, jeśli nie tym, którzy byli nieposłuszni? 19 Widzimy więc, że nie mogli wejść z powodu niewiary.

4 Bójmy się więc, gdy jeszcze trwa obietnica wejścia

do jego odpoczynku, aby czasem się nie okazało, że ktoś z was [jej] nie osiągnął. 2 I nam bowiem głoszono ewangelię jak i tamtym. Lecz tamtym nie pomogło słowo, które słyszeli, gdyż nie było powiązane z wiarą tych, którzy [je] słyszeli. 3 Bo do odpoczynku wchodzimy my, którzy uwierzyliśmy, jak powiedział: Dlatego przysiąglem w moim gniewie, że nie wejdą do mojego odpoczynku, choć [jego] dzieła były dokonane od założenia świata. 4 Powiedział bowiem w pewnym miejscu o siódmym dniu tak: I odpoczął Bóg siódmego dnia od wszystkich swoich dzieł. 5 A tutaj znowu: Nie wejdą do mego odpoczynku. 6 Ponieważ więc jest tak, że niektórzy mają wejść do niego, a ci, którym najpierw głoszono, nie weszli z powodu niewiary; 7 Znowu wyznacza pewien dzień, mówiąc przez

5 Każdy bowiem najwyższy kapłan wzięty spośród ludzi, dla ludzi jest ustanowiony w [sprawach] odnoszących się do Boga, aby składał dary i ofiary za grzechy; 2 Który może współczuć nieświadomym i błądzącym, gdyż sam podlega słabościom. 3 I z tego powodu powinien, jak za lud, tak i za samego siebie składać ofiary za grzechy. 4 A nikt sam sobie nie bierze tej godności, tylko [ten], który zostaje powołany przez Boga, tak jak Aaron. 5 Podobnie i Chrystus nie sam siebie okrył chwałą, aby stać się najwyższym kapłanem, ale ten, który powiedział do niego: Ty jesteś moim Synem, ja ciebie dziś zrodziłem. 6 Tak jak i w innym [miejscu] mówi: Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165) 7 On za dni swego ciała zanosił z głośnym wołaniem i ze łzami modlitwy i usilne prośby do tego, który mógł go wybaczyć od śmierci, i został wysłuchany z powodu [swojej] bogobójcości. 8 Chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiął. 9 A uczyniony doskonały, stał się sprawcą wiecznego zbawienia dla wszystkich, którzy są mu posłuszni;

(aiōnios g166) 10 Nazwany przez Boga najwyższym cierpliwie czekał, dostąpił [spełnienia] obietnicy. 16 kapłanem według porządku Melchizedeka. 11 Wiele Ludzie bowiem przysięgają na kogoś większego, mamy o nim do powiedzenia, a trudno wam to a przysięga dla potwierdzenia jest zakończeniem wyjaśniać, ponieważ staliście się ociążali w słuchaniu. 12 Chociaż bowiem ze względu na czas powinniście Bóg, chcąc dobitniej okazać dziedzicom obietnicy być nauczycielami, znowu potrzebujecie, żeby was niezmienność swojego postanowienia, poręczyły ją ktoś uczył początkowych zasad słów Bożych, i przysięga; 13 Abyśmy przez dwie niezmiennie rzeczy, staliście się [ludźmi, którzy] potrzebują mleka, a nie w których jest niemożliwe, aby Bóg kłamał, mieli stałego pokarmu. 13 Każdy bowiem, kto żywi się tylko silną pociechą, [my], którzy uciekliśmy, by pochwycić mlekiem, jest niewprawny w sprawiedliwości, się zaoferowanej nam nadziei; 14 Która mamy jako bo jest niemowlęciem. 14 Natomiast pokarm stałego kotwicę duszy, bezpieczną i niewzruszoną, sięgającą jest dla dorosłych, którzy przez praktykę mają zmysły poza zasłone; 15 Gdzie [jako] poprzednik wszedł dla nas Jezus, stawszy się najwyższym kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165)

6 Dlatego zostawmy podstawowe nauki o Chrystusie

i przejdźmy do tego, co doskonale, nie zakładając ponownie fundamentu, [którym jest] pokuta od martwych uczynków i wiara w Boga; 2 Nauka o chrztach i nakładaniu rąk, o zmartwychwstaniu umarłych i sądzie wiecznym. (aiōnios g166) 3 I to uczynimy, jeśli Bóg pozwoli. 4 Niemożliwe jest bowiem, żeby tych, którzy raz zostali oświeceni i zakosztowali daru niebieskiego, i stali się uczestnikami Ducha Świętego; 5 Zakosztowali też dobrego słowa Bożego i mocy przyszłego wieku; (aiōn g165) 6 A odpadli – ponownie odnowić ku pokucie, gdyż sami sobie znowu krzyżują Syna Bożego i wystawiają go na haribę. 7 Ziemia bowiem, która pije deszcz często na nią spadający i rodzi rośliny użyteczne dla tych, którzy ją uprawiają, otrzymuje błogosławieństwo od Boga. 8 Lecz ta, która wydaje ciernie i osty, jest odrzucona i bliska przekleństwa, a jej końcem [jest] spalenie. 9 Ale chociaż tak mówimy, umilowani, i pobłogosławili temu, który miał obietnice. 7 A jesteśmy co do was przekonani o czymś lepszym jest to rzecz bezsporna, że mniejszy otrzymuje i towarzyszącym zbawieniu. 10 Bóg bowiem nie błogosławieństwo od większego. 8 Ponadto tu biorą jest niesprawiedliwy, aby miał zapomnieć o waszym dziele i miłości, którą okazaliście dla jego imienia, gdy służyliście świętym i [nadal] służycie. 11 Pragniemy zaś, aby każdy z was okazywał tę samą gorliwość, żebyście [mieli] pełnię nadziei aż do końca; 12 Abyście nie byli ociążali, ale naśladowali tych, którzy przez wiarę i cierpliwość naśladującą obietnice. 13 Gdy bowiem Bóg dał obietnicę Abrahamowi, a nie miał nikogo większego, na kogo mógłby przysiąć, przysiągł na siebie samego; 14 Melchizedeka, a nie był mianowany według porządku Mówiąc: Zaprawdę, błogosławiać, błogosławić ci będę Aaroną? 12 A skoro zmienia się kapłaństwo, musi też i rozmnażając, rozmnożę cię. 15 A ponieważ tak

7 Ten bowiem Melchizedek, król Salemu, kapłan Boga najwyższego, wyszedł na spotkanie Abrahama wracającego po rozgromieniu królów i pobłogosławiał go. 2 Jemu też Abraham wydzielił dziesięcinę ze wszystkiego. Jest [on] najpierw, według tłumaczenia, królem sprawiedliwości, potem też królem Salemu, co znaczy król pokoju. 3 Bezojca, bez matki, bez rodowodu, niemający ani początku dni, ani końca życia, ale upodobniony do Syna Bożego, pozostaje kapłanem na zawsze. 4 Rozważcie więc, jak wielki [był] ten, któremu sam patriarcha Abraham dał dziesięcinę z łupu. 5 Wprawdzie ci z synów Lewiego, którzy otrzymują urząd kapłański, mają nakaz zgodnie z prawem pobierać dziesięcinę od ludu, to jest od swoich braci, chociaż wywodzą się z lędźwi Abrahama; 6 Lecz ten, który nie wywodził się z ich rodu, otrzymał dziesięcinę od Abrahama i ludu, który zaświadczenie, że żyje. 9 I jeśli tak można powiedzieć, także Lewi, który otrzymuje dziesięciny, dał dziesięcinę w Abrahamicie. 10 Był bowiem jeszcze w lędźwiach [swego] ojca, gdy Melchizedek wyszedł mu na spotkanie. 11 Gdyby więc doskonałość była osiągalna] przez kapłaństwo lewickie – gdyż lud potrzeba, aby pojawił się inny kapłan według porządku i nastąpić zmiana prawa. 13 Ten zaś, o którym się to

mówią, należał do innego pokolenia, z którego nikt nie są tu inni kapłani, którzy ofiarują dary zgodnie z służył przy ołtarzu. 14 Wiadomo bowiem, że nasz Pan prawem. 5 Służą oni obrazowi i cieniowi tego, co pochodził z pokolenia Judy, o którym to pokoleniu niebiańskie, jak Bóg powiedział Mojżeszowi, gdy odnośnie kapłaństwa Mojżesz nic nie mówi. 15 Jest miał zbudować przybytek: Uważaj – powiedział – to jeszcze bardziej oczywiste, skoro na podobieństwo abyś uczynił wszystko według wzoru, który ci został Melchizedeka pojawią się inny kapłan; 16 Który ukazany na górze. 6 Teraz zaś [nasz kapłan] o tyle stał się [nim] nie według cielesnego przykazania znakomitszą otrzymał służbę, o ile jest pośrednikiem prawa, ale według mocy niezniszczalnego życia. lepszego przymierza, które zostało oparte na lepszych 17 Tak bowiem świadczy: Ty jesteś kapłanem na obietnicach. 7 Gdyby bowiem to pierwsze było wieki według porządku Melchizedeka. (aiōn g165) 18 nienaganne, to nie szukano by miejsca na drugie. 8 Zostało więc zniesione poprzednie przykazanie z Tymczasem, ganiąc ich, mówi: Oto nadchodzą dni, powodu jego słabości i nieużyteczności. 19 Prawo mówi Pan, gdy zawrę z domem Izraela i z domem bowiem nie uczyniło niczego doskonałym, ale [na] Judy nowe przymierze. 9 Nie takie przymierze, jakie jego miejsce] została wprowadzona lepsza nadzieja, zawiarem z ich ojcam i w dniu, gdy ująłem ich za rękę, przez którą zbliżamy się [do] Boga. 20 A [stało się] aby ich wyprowadzić z ziemi Egiptu. Ponieważ oni nie to nie bez złożenia przysięgi. 21 Tamci bowiem wytrwali w moim przymierzu, ja też przestałem o nich zostali kapłanami bez przysięgi, ten zaś na podstawie dbać, mówi Pan. 10 Takie zaś jest przymierze, które przysięgi tego, który powiedział do niego: Przysiągl zawrę z domem Izraela po tych dniach, mówi Pan: Pan i nie będzie żałował: Ty jesteś kapłanem na Dam moje prawa w ich umysły i wypiszę je na ich wieki według porządku Melchizedeka; (aiōn g165) 22 O tyle też Jezus stał się poręczzycielem lepszego sercach. I będę im Bogiem, a oni będą mi ludem. 11 I O tyle też Jezus stał się poręczzycielem lepszego nikt nie będzie uczył swego bliźniego ani nikt swego przymierza. 23 A sprawdzie tamtych kapłanów było brata, mówiąc: Poznaj Pana, bo wszyscy będą mnie wielu, gdyż śmierć nie pozwoliła im trwać na zawsze. 24 Ten zaś, ponieważ trwa na wieki, ma kapłaństwo znali, od najmniejszego aż do największego z nich. 12 Będę bowiem łaskawy dla ich występków, a ich nieprzemijające. (aiōn g165) 25 Dlatego też całkowicie grzechów i nieprawości więcej nie wspomnę. 13 A może zbawić tych, którzy przez niego przychodzą do gdy mówi „nowe”, uznaże pierwsze za przedawnione; Boga, bo zawsze żyje, aby wstawać się za nimi. 26 A to, co się przedawnia i starzeje, bliskie jest zaniku. Takiego to przystało nam mieć najwyższego kapłana: 9 W sprawdzie i pierwsze [przymierze] miało przepisy świętego, niewinnego, nieskalanego, oddzielnego [o] służbie [Bożej] oraz ziemską świętynię. 2 Został od grzeszników i wywyższonego ponad niebiosa; 27 Który nie musi codziennie, jak tamci najwyżsi kapłani, składać ofiar najpierw za własne grzechy, a potem za [grzechy] ludu. Uczynił to bowiem raz, ofiarując samego siebie. 28 Prawo bowiem ustanawiało najwyższymi kapłanami ludzi, którzy podlegają słabościom, słowo zaś przysięgi, która nastąpiła po prawie, [ustanowiło] Syna doskonałego na wieki. (aiōn g165)

8 A [oto] podsumowanie tego, co mówimy: mamy takiego najwyższego kapłana, który zasiadł po prawicy tronu Majestatu w niebiosach. 2 Jest on sługą świętyni i prawdziwego przybytku zbudowanego przez Pana, a nie człowieka. 3 Każdy bowiem najwyższy kapłan jest ustanawiany do składania darów i ofiar. 4 Dlatego było konieczne, żeby i ten miał co ofiarować. 5 Gdyby zaś był na ziemi, nie byłby kapłanem, gdyż

9 W sprawdzie i pierwsze [przymierze] miało przepisy [o] służbie [Bożej] oraz ziemską świętynię. 2 Został bowiem zbudowany przybytek, w którego pierwszej [części], zwanej [Miejscem] Świętym, znajdował się świecznik, stół i chleby pokładne. 3 Za drugą zaś zasloną był przybytek, który zwano Miejscem Najświętszym. 4 Posiadało ono złotą kadzielnicę i arkę przymierza całą pokrytą złotem, w której [było] złote naczynie z manna, laska Aarona, która zakwitła, i tablice przymierza. 5 Nad arką były cherubiny chwały, które zacieniały przeblagalnię. Nie ma teraz potrzeby szczegółowo o tym wszystkim mówić. 6 A odkąd zostało to tak urządzone, do pierwszej [części] przybytku zawsze wchodzą kapłani pełniący służbę [Bożą]; 7 Do drugiej zaś raz w roku tylko sam najwyższy kapłan, [i to] nie bez krwi, którą ofiaruje za siebie i za grzechy niewiedzy ludu. 8 W ten sposób Duch Święty pokazuje, że jeszcze nie została objawiona droga [do] Miejscia Najświętszego,

dopóki jeszcze stał pierwszy przybytek. 9 Był on obrazem na tamten czas, a składano w nim dary i ofiary, które nie mogły uczynić doskonałym w sumieniu tego, który pełnił służbę Bożą; 10 [Która polegała] tylko na pokarmach, napojach i różnych obmyciach, i przepisach cielesnych nałożonych aż do czasu naprawy. 11 Lecz Chrystus, gdy przyszedł jako najwyższy kapłan dóbr przyszłych, przez większy i doskonalszy przybytek, nieuczyniony ręka, to jest nienależący do tego budynku; 12 Ani nie przez krew kozłów i cieląt, ale przez własną krew wszedł raz do Miejsca Najświętszego, zdobywszy wieczne odkupienie. (aiōnios g166) 13 Jeśli bowiem krew wołów i kozłów oraz popiół z jałówki, którymi skrapia się nieczystych, uświeca aż do oczyszczenia ciała; 14 To o ileż bardziej krew Chrystusa, który przez Ducha wiecznego ofiarował Bogu samego siebie bez skazy, oczyści wasze sumienie z martwych uczynków, by służyć Bogu żywemu? (aiōnios g166) 15 I dlatego jest pośrednikiem nowego testamentu, ażeby przez śmierć poniesioną dla odkupienia występków, popełnionych za pierwszego testamentu, ci, którzy zostali powołani, otrzymali obietnicę wiecznego dziedzictwa. (aiōnios g166) 16 Gdzie bowiem [jest] testament, tam musi nastąpić śmierć tego, który go sporządził. 17 Testament przecież nabiera mocy po śmierci, gdyż nie jest ważny, dopóki żyje ten, kto sporządził testament. 18 Dlatego i pierwszy [testament] nie był zapoczątkowany bez krwi. 19 Gdy bowiem Mojżesz ogłosił całemu ludowi każde przykazanie zgodnie z prawem, wziął krew cieląt i kozłów z wodą, wełną szkarłatną i hizopem i pokropił zarówno samą księgę, jak i cały lud; 20 Mówiąc: To jest krew przymierza, które Bóg dla was ustanowił. 21 Podobnie też pokropił krwią przybytek i wszystkie naczynia przeznaczone do służby [Bożej]. 22 I prawie wszystko jest oczyszczane krwią zgodnie z prawem, a bez przelania krwi nie ma przebaczenia [grzechów]. 23 Było więc konieczne, aby obrazy rzeczy, które są w niebie, były oczyszczone w ten sposób, same zaś [rzeczy] niebiańskie – lepszymi ofiarami od tamtych. 24 Chrystus bowiem wszedł nie do świątyni zbudowanej ręką, która była odbiciem prawdziwej, ale do samego nieba, aby teraz stawać dla nas przed obliczem Boga; 25 I nie po to, żeby często ofiarować samego siebie jak najwyższy kapłan, który wchodzi

co roku do Miejsca Najświętszego z cudzą krwią; 26 Bo inaczej musiałby cierpieć wiele razy od początku świata. Lecz teraz na końcu wieków pojawił się raz dla zgłdzenia grzechu przez ofiarowanie samego siebie. (aiōn g165) 27 A jak jest postanowione ludziom raz umrzeć, a potem sąd; 28 Tak też Chrystus raz ofiarowany na zgłdzenie grzechów wielu, drugi raz ukaże się bez grzechu tym, którzy go oczekują dla zbawienia.

10 Prawo bowiem, zawierając cień przyszłych dóbr, a nie sam obraz rzeczy, nie może nigdy przez te same ofiary, które co roku są nieustannie składane, uczynić doskonałymi tych, którzy przychodzą. 2 W przeciwnym razie przestano by je składać, dlatego że składający [je], raz oczyszczeni, nie mieliby już żadnych grzechów na sumieniu. 3 A jednak przez te [ofiary] każdego roku odbywa się przypominanie grzechów. 4 Niemożliwe jest bowiem, aby krew wołów i kozłów gładziła grzechy. 5 Dlatego przychodząc na świat, mówi: Ofiary ani daru nie chciałeś, ale przygotowałeś mi ciało. 6 Całopalenia i ofiary za grzech nie podobały się tobie. 7 Wtedy powiedziałem: Oto przychodzę – na początku księgi jest napisane o mnie – abym spełniał twoją wolę, o Boże. 8 Powiedziawszy wyżej: Ofiar, darów, całopalień i [ofiari] za grzech nie chciałeś i nie podobały się tobie, choć składa się je zgodnie z prawem; 9 Następnie powiedział: Oto przychodzę, abym spełniał twoją wolę, o Boże. Znosi pierwsze, aby ustanowić drugie. 10 Za sprawą tej woli jesteśmy uświeceni przez ofiarę ciała Jezusa Chrystusa raz [na zawsze]. 11 A każdy kapłan staje codziennie do wykonywania służby Bożej, wiele razy składając te same ofiary, które nigdy nie mogą zgłdzieć grzechów. 12 Lecz ten, gdy złożył jedną ofiarę za grzechy na zawsze, zasiadł po prawicy Boga; 13 Oczekując odtąd, aż jego nieprzyjaciele będą położeni jako podnóżek pod jego stopy. 14 Jedną bowiem ofiarą uczynił doskonałym na zawsze tych, którzy są uświeceni. 15 A poświadczam to także Duch Święty. Bo powiedziawszy najpierw: 16 Takie jest przymierze, które zawrę z nimi po tych dniach, mówi Pan: Włożę moje prawa w ich serca i wypiszę je na ich umysły; 17 [Potem dodaje]: A ich grzechów i nieprawości więcej nie wspomnę. 18 Gdzie zaś jest ich odpuszczenie, tam nie [potrzeba] już ofiary za grzech. 19 Mając więc, bracia, śmiałość, aby

przez krew Jezusa wejść do Najświętszego Miejsca; **20** Drogą nową i żywą, którą zapoczątkował dla nas przez zasłonę, to jest przez swoje ciało; **21** I [mając] widzimy. **22** Zbliźmy [chlubne] świadectwo. **23** Przez wiarę rozumiemy, że się ze szczerym sercem, w pełni wiary, mając serca światy zostały ukształtowane słowem Boga, tak że to, oczyszczone od zlego sumienia i ciało obmyte czystą co widzimy, nie powstało z tego, co widzialne. (aiōn wodą. **24** Trzymajmy wyznanie nadziei niechwiejące się, bo wierny jest ten, który obiecał. **25** I okazujmy niż Kain, dzięki czemu otrzymał świadectwo, że jest staranie jedni o drugich, by pobudzać się do miłości sprawiedliwy, bo Bóg zaśniadczył o jego darach. i dobrych uczynków; **26** Nie opuszczając naszego Przez nią też, choć umarł, jeszcze mówi. **5** Przez wiarę wspólnego zgromadzenia, jak to niektórzy mają w Henoch zostało przeniesiony, aby nie oglądał śmierci, zwyczaju, ale zachęcając się [nawzajem], i to tym i nie znaleziono go, ponieważ Bóg go przeniósł. [bardziej], im bardziej widzicie, że zbliża się ten dzień. Zanim bowiem został przeniesiony, miał świadectwo, **27** Jeśli bowiem dobrowolnie grzeszmy po otrzymaniu że podobał się Bogu. **6** Bez wiary zaś nie można poznania prawdy, to nie pozostaje już ofiara za podobać się [Bogu], bo ten, kto przychodzi do Boga, grzechy; **28** Lecz jakieś straszliwe oczekiwanie sądu musi wierzyć, że [on] jest i że nagradza tych, którzy go i żar ognia, który strawić ma przeciwników. **29** Jak wam się wydaje, na ileż potepił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, szukają. **7** Przez wiarę Noe, ostrzeżony przez Boga o Kto gardził Prawem Mojżesza, ponosił śmierć bez tym, czego jeszcze nie widziano, kierowany bojaźnią miłosierdzia na podstawie zeznania dwóch albo zbudował arkę, aby ocalić swój dom. Przez nią też trzech [świadków]. **30** Jak wam się wydaje, na ileż potepił świat i stał się dziedzicem sprawiedliwości, surowszą karę zasługuje ten, kto by podeptał Syna która jest z wiary. **8** Przez wiarę Abraham, gdy został Bożego i zbezczeszcił krew przymierza, przez którą wezwany, aby pojść na miejsce, które miał wziąć w został uświęcony, i znieważył Ducha łaski? **30** Znamy dziedzictwo, usłuchał i wyszedł, nie wiedząc, dokąd bowiem tego, który powiedział: Zemsta [do] mnie idzie. **9** Przez wiarę przebywał w ziemi obiecanej [należy], ja odpłacę, mówi Pan. I znowu: Pan będzie jak w obcej, mieszkając w namiotach z Izaakiem i sądzić swój lud. **31** Straszna to rzecz wpaść w ręce Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy. **10** Boga żywego. **32** Przypomnijcie sobie dawne dni, Oczekując bowiem miasta mającego fundamenty, kiedy to po oświeceniu znośliszcie wielkie zmagania którego budowniczym i twórcą jest Bóg. **11** Przez z cierpieniem; **33** Czy to gdy byliście publicznie wiare także [sama] Sara, mimo podeszłego wieku, wystawieni na pośmiewisko i prześladowania, czy otrzymała moc poczęcia potomstwa i urodziła, gdyż też gdy staliście się uczestnikami [w cierpieniach] za wiernego uznała tego, który obiecał. **12** Dlatego tych, z którymi się tak obchodzono. **34** Cierpieliście z jednego [człowieka], i to obumarłego, zrodziło się bowiem ze mną w moich więzach i przyjęliście z [potomstwo] tak liczne, jak gwiazdy niebieskie i jak radością grabież waszego mienia, wiedząc, że macie niezliczony piasek na brzegu morza. **13** Wszyscy w sobie lepszą i trwałą majętność w niebie. **35** Nie oni umarli w wierze, nie otrzymawszy [spełnienia] odrzucacie więc waszej ufności, która ma wielką obietnic, ale z daleka je ujrzel, cieszyli się nimi i witali zapłatę. **36** Potrzeba wam bowiem cierpliwości, je, i wyznawali, że są obcymi i pielgrzymami na ziemi. abyście wypełniając wolę Boga, dostapili [spełnienia] **14** Ci bowiem, którzy tak mówią, wyraźnie okazują, że obietnicy. **37** Bo jeszcze tylko bardzo krótka chwila, a szukają ojczyzny. **15** Gdyby przecież wspominali tę, z przyjdzie ten, który ma przyjść, i nie będzie zwlekał. której wyszli, mieliby sposobność powrócić. **16** [Teraz] **38** A sprawiedliwy będzie żył z wiary, lecz jeśli się jednak pragną lepszej, to jest niebiańskiej. Dlatego [ktos] cofnie, moja dusza nie będzie miała w nim Bóg nie wstydzi się być nazywany ich Bogiem, bo upodobania. **39** My zaś nie jesteśmy z tych, którzy przygotował dla nich miasto. **17** Przez wiarę Abraham, się wycofują ku zatraceniu, ale z tych, którzy wierzą wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka. On, który ku zbawieniu duszy. otrzymał obietnicę, złożył w ofierze jednorodzonego [syna]; **18** On, któremu powiedziano: W Izaaku będzie

nazwane twoje potomstwo; 19 Uważał, że Bóg może nawet wskrzesić z martwych, skąd go też otrzymał na podobieństwo [zmartwychwstania]. 20 Przez wiarę Izaka pobłogosławili Jakuba i Ezawa odnośnie tego, co miało nastąpić. 21 Przez wiarę Jakub, umierając, pobłogosławili każdego z synów Józefa i poklonili się, wsparty o wierzchołek swojej laski. 22 Przez wiarę Józef, umierając, wspomniał o wyjściu synów Izraela i wydał polecenie co do swoich kości. 23 Przez wiarę Mojżesz po urodzeniu przez trzy miesiące był ukrywany przez swoich rodziców, ponieważ widzieli, że dziecko jest urodziwe, i nie ulekną się rozkazu króla. 24 Przez wiarę Mojżesz, gdy dorósł, odmówił nazywania się synem córki faraona; 25 Wybierając raczej cierpieć uciski z ludem Bożym, niż mieć doczesną rozkosz z grzechu. 26 Uważał zniewagi [znoszone dla] Chrystusa za większe bogactwo niż skarby Egiptu, bo wypatrywał zapłaty. 27 Przez wiarę opuścił Egipt, nie lękając się gniewu króla, bo wytrwał, tak jakby widział Niewidzialnego. 28 Przez wiarę obchodził Paschę i pokropienie krwią, aby nie dotknął ich ten, który niszczył pierworodne. 29 Przez wiarę przeszedł przez Morze Czerwone jak po suchej [ziemi], a gdy Egipcjanie próbowali to uczynić, potonęli. 30 Przez wiarę upadły mury Jerycha, gdy je okrążano przez siedem dni. 31 Przez wiarę nierządnica Rachab nie zginęła razem z niewierzącymi, gdyż w pokoju przyjęła szpiegów. 32 I co jeszcze mam powiedzieć? Nie wystarczyłoby mi bowiem czasu, gdybym miał opowiadać o Gedeonie, Baraku, Samsonie, Jeftem, Dawidzie, Samuelu i o prorokach; 33 Którzy przez wiarę pokonali królestwa, czynili sprawiedliwość, dostąpili [spełnienia] obietnic, zamknęli paszcze lwom; 34 Zgasili moc ognia, uniknęli ostrza miecza, umocnieni powstawali z niemocy, stali się dzielni na wojnie, zmusili do ucieczki obce wojska. 35 Kobiety odzyskały swoich zmarłych przez wskrzeszenie. Inni zaś byli torturowani, nie przyjawszy uwolnienia, aby dostąpić lepszego zmartwychwstania. 36 Jeszczè inni doświadczyli sztyderstw i biczowania, ponadto kajdan i więzienia. 37 Byli kamienowani, przerzynani piłą, doświadczani, zabijani mieczem, tułali się w owczych i kozich skórzach, cierplieli niedostatek, ucisk, utrapienie; 38 (Których świat nie był godny). Blakali się po pustyniach i górah, po jaskiniach i rozpadlinach ziemi. 39 A ci wszyscy, [choć] zyskali [chlubne] świadectwo dzięki wierze, nie dostąpili [spełnienia] obietnicy; 40 Ponieważ Bóg przewidział dla nas coś lepszego, aby oni nie stali się doskonali bez nas.

12 Skoro i my mamy wokół siebie tak wielką chmurę świadków, rzucmy z siebie wszelki ciężar i grzech, który nas tak łatwo osacza, w cierpliwości biegnijmy w wyznaczonym nam wyścigu; 2 Patrzec na Jezusa, twórcę i dokończyciela wiary, który z powodu przygotowanej mu radości wycierpał krzyż, nie zważając na hańbę, i zasiadł po prawicy tronu Boga. 3 Pomyślcie więc o tym, który zniósł tak wielki sprzeciw wobec siebie ze strony grzeszników, abyście nie zniechęcali się w waszych umysłach i nie ustawali. 4 Jeszcze nie stawialiście oporu aż do krwi, walcząc przeciwko grzechowi; 5 I zapomnialiście o napomnieniu, które jest kierowane do was jako synów: Mój synu, nie lekceważ karania Pana i nie zniechęcaj się, gdy on cię napomina. 6 Kogo bowiem Pan miluje, tego karze, a chłoszcze każdego, którego za syna przyjmuję. 7 Jeśli znowisicie karanie, Bóg obchodzi się z wami jak z synami. Jaki to bowiem syn, którego ojciec nie karze? 8 A jeśli jesteście bez karania, którego wszyscy są uczestnikami, wtedy jesteście bękartami, a nie synami. 9 Poza tym nasi cielesni ojcowie nas karali, a szanowaliśmy ich. Czyż nie tym bardziej powinniśmy poddać się Ojcu duchów, abyśmy żyli? 10 Tamci bowiem karali nas przez krótki czas według swego uznania. Ten zaś [czyni to] dla [naszego] dobra, abyśmy byli uczestnikami jego świętości. 11 A żadne karanie w danej chwili nie wydaje się radosne, ale smutne. Potem jednak przynosi blegi owoc sprawiedliwości tym, którzy przez nie byli ćwiczeni. 12 Dlatego wyprostujcie opadłe ręce i omdlałe kolana. 13 Prostujcie ścieżki dla waszych stóp, aby to, co chrome, nie zeszło z drogi, ale raczej zostało uzdrawione. 14 Dążcie do pokoju ze wszystkimi i do świętości, bez której nikt nie ujrzy Pana. 15 Uważajcie, żeby nikt nie pozbawił się łaski Boga, żeby jakiś korzeń goryczy, wyrastając, nie wyrządził szkody i aby przez niego nie skalało się wielu; 16 Żeby nie było żadnego rozpustnika lub bezbożnika jak Ezaw, który za jedną potrawę sprzedał swoje pierworodzstwo. 17 Wiecie przecież, że potem, gdy chciał odziedziczyć błogosławieństwo, został odrzucony. Nie znalazł bowiem miejsca na pokute, choć ze łzami jej szukał. 18 Bo nie podeszliście

do góry, która da się dotknąć i płonącej ogniem, nie pokarmami, co nie przyniosły pozytku tym, którzy do mroku, ciemności i burzy; **19** Ani do dźwięku się nimi zajmowali. **20** Mamy ołtarz, z którego nie traby i [takiego] głosu słów, że ci, którzy go słyszeli, mają prawa spożywać ci, którzy służą przybytkowi. **21** prosili, aby już do nich nie mówiono; **20** (Nie mogli Ciało bowiem tych zwierząt, których krew najwyższy bowiem znieść tego rozkazu: Gdyby nawet zwierzę kapłan wnosi do Najświętszego Miejsca za grzech, dotknęło góry, będzie ukamienowane lub przebite są spalane za obozem. **22** Dlatego i Jezus, aby strzała. **21** A tak straszne było to zjawisko, [że] uświetnić lud własną krwią, cierpiął poza bramą. **13** Mojżesz powiedział: Jestem przerażony i drżę;) **22** Wyjdźmy więc do niego poza obóz, biorąc na siebie Lecz podeszliśmy do góry Syjon i do miasta Boga jego pochabienie. **14** Nie mamy tu bowiem miasta żywego, [do] niebiańskiego Jeruzalem i do niezliczonej trwałego, lecz tego przyszłego szukamy. **15** Przez rzeszy aniołów; **23** Na powszechnie zebranie, do niego więc nieustannie składajmy Bogu ofiarę chwały, zgromadzenia pierworodnych, którzy są zapisani w to jest owoc warg, które wyznają jego imię. **16** Nie niebie, [do] Boga, sędziego wszystkich, [do] duchów zapominajcie też o dobrotliwości i udzieleniu [dóbr], sprawiedliwych uczynionych doskonałymi; **24** I do takie bowiem ofiary podobają się Bogu. **17** Bądźcie pośrednika nowego przymierza, Jezusa, do krwi, posłużni waszym przywódcom i bądźcie im ulegli, którą się kropi, a która mówi lepsze rzeczy niż [krew] ponieważ oni czuwają nad waszymi duszami jako ci, Abla. **25** Uważajcie, abyście nie odtrącili tego, który którzy muszą zdać [z tego] sprawę. Niech to czynią z przemawia. Jeśli bowiem tamci nie uniknęli [kary], radością, a nie ze wzdychaniem, bo to nie [byłoby] odtrąciwszy tego, który na ziemi mówił, tym bardziej dla was korzystne. **18** Mówicie się za nas. Ufamy my, jeśli odwrócić się od tego, który [przemawia] z bowiem, że mamy czyste sumienie, [gdyż] chcemy nieba; **26** Którego głos wstrząsnął wówczas ziemia, a we wszystkim dobrze postępować. **19** A tym bardziej teraz obiecuje, mówiąc: Jeszcze raz wstrząsnę nie proszę was, abyście to czynili, abym jak najszyciej tylko ziemią, ale i niebem. **27** A słowa „jeszcze raz” ukazują usunięcie tego, co się chwieje, jako tego, co stworzone, aby pozostało to, co się nie chwieje. **28** Dlatego otrzymując królestwo niezachwiane, mójmy łaskę, przez którą [możemy] służyć Bogu tak, jak mu się to podoba, z czcią i bojaźnią. **29** Nasz Bóg bowiem jest ogniem trawiącym.

13 Niech trwa braterska miłość. **2** Nie zapominajcie o gościnności, gdyż przez nią niektórzy, nie wiedząc, aniołów gościili. **3** Pamiętajcie o więźniach, jakbyście byli razem z nimi więzieni, o uciskanych, jako ci, którzy też jesteście w ciele. **4** Małżeństwo jest godne czci u wszystkich i żołeń nieskalane. Rozpuстników zaś i cudzołożników osądzi Bóg. **5** [Wasze] postępowanie niech będzie wolne od chciwości, poprzestawajcie na tym, co macie. Sam bowiem powiedział: Nie porzucę cię ani nie opuszczę. **6** Śmiało więc możemy mówić: Pan jest moim pomocnikiem, nie będę się lękął tego, co może mi uczynić człowiek. **7** Pamiętajcie o swoich przywódcach, którzy głosili wam słowo Boże, i rozważając koniec ich życia, naśladowcie [ich] wiarę. **8** Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki. **(aiōn g165)** **9** Nie dajcie się zwieść rozmaitym i obcym naukom. Dobrze jest bowiem umacniać serce łaska, a

krew wiecznego przymierza wyrowadził spośród umarłych wielkiego pasterza owiec, naszego Pana Jezusa; **(aiōnios g166)** **21** Niech was uczyni doskonałymi w każdym dobrym uczynku, abyście spełniali jego wolę, dokonując w was tego, co mile w jego oczach, przez Jezusa Chrystusa, któremu chwała na wieki wieków. Amen. **(aiōn g165)** **22** A proszę was, bracia, przyjmijcie to słowo zachęty, bo krótki [list] do was napisałem. **23** Wiedziecie, że brat Tymoteusz został uwolniony. Jeśli niedługo przybędzie, wraz z nim was zobaczę. **24** Pozdrówcie wszystkich waszych przywódców i wszystkich świętych. Pozdrawiają was [bracia], którzy są z Italii. **25** Łaska [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

Jakuba

1 Jakub, sługa Boga i Pana Jezusa Chrystusa, [przesyła] pozdrowienia dwunastu pokoleniom, które są w rozproszeniu. **2** Poczytujcie to sobie za największą radość, moi bracia, gdy rozmaite próby przechodzicie; **3** Wiedząc, że doświadczenie waszej wiary wyrabia cierpliwość. **4** Cierpliwość zaś niech dopełni swego dzieła, abyście byli doskonali i zupełni, niemający żadnych braków. **5** A jeśli komuś z was brakuje mądrości, niech prosi Boga, który daje wszystkim obficie i bez wypomianania, a będzie mu dana. **6** Ale niech prosi z wiara, bez powątpiewania. Kto bowiem wątpi, podobny jest do fali morskiej pędzonej przez wiatr i miotanej [tu i tam]. **7** Człowiek taki niech nie myśli, że coś otrzyma od Pana. **8** Człowiek umysłu dwoistego [jest] niestety we wszystkich swoich drogach. **9** Niech ubogi brat chlubi się ze swojego wywyższenia; **10** A bogaty ze swego poniżenia, bo przeminie jak kwiat trawy. **11** [Jak] bowiem wszeszło pałace słońce, wysuszyło trawę, a kwiat jej opadł i zginęło piękno jego wyglądu, tak też bogaty zmarnuje na swoich drogach. **12** Błogosławiony człowiek, który znosi próbę, bo gdy zostanie wypróbowany, otrzyma koronę życia, która obiecał Pan tym, którzy go miują. **13** Niech nikt, gdy jest kuszony, nie mówi: Jestem kuszony przez Boga. Bóg bowiem nie może być kuszony do złego ani sam nikogo nie kusi. **14** Lecz każdy jest kuszony przez własną pożądliwość, która go pociąga i nęci. **15** Następnie pożądliwość, gdy pocznie, rodzi grzech, a grzech, gdy będzie wykonany, rodzi śmierć. **16** Nie błądziecie, moi umiłowani bracia! **17** Wszelki dar dobry i wszelki dar doskonały pochodzi z góry i zstępnie od Ojca światłości, u którego nie ma zmiany ani cienia zmienności. **18** Ze swojej woli zrodził nas słowem prawdy, abyśmy byli jakby pierwocinami jego stworzeń. **19** Tak więc, moi umiłowani bracia, niech każdy człowiek będzie skory do słuchania, nieskory do mówienia [i] nieskory do gniewu. **20** Gniew bowiem człowieka nie wykonuje sprawiedliwości Bożej. **21** Odrzućcie więc wszelką plugawość oraz bezmiar zła i z łagodnością przyjmijcie zaszczepione [w was] słowo, które może zbawić wasze dusze. **22** Błądziecie więc wykonawcami słowa, a nie tylko słuchaczami, oszukującymi samych siebie. **23** Jeśli bowiem ktoś jest słuchaczem słowa, a nie wykonawcą, podobny jest do człowieka, który przygląda się w lustrze swemu naturalnemu obliczu. **24** Bo przyjrzał się sobie, odszedł i zaraz zapomniał, jakim był. **25** Lecz kto wpatruje się w doskonale prawo wolności i trwa [w nim], nie jest słuchaczem, który zapomina, lecz wykonawcą dzieła, ten będzie błogosławiony w swoim działaniu. **26** Jeśli ktoś wśród was sądzi, że jest pobożny, a nie powściąga swego języka, lecz oszukuje swe serce, tego pobożność jest próżna. **27** Czysta i nieskalana pobożność u Boga i Ojca polega na tym, aby przychodzić z pomocą sierotom i wdowom w ich utrapieniu [i] zachować samego siebie nieskażonym przez świat.

2 Bracia moi, niech wiara naszego Pana Jezusa Chrystusa, [Pana] chwały, będzie wolna od wzgłędu na osobę. **2** Gdyby bowiem na wasze zgromadzenie przyszedł człowiek ze złotym pierścieniem i we wspaniałej szacie i przyszedłby też ubogi w nędzny stroju; **3** A wy zwróciście oczy na tego, który ma wspaniałą szatę i powiecie: Ty usiądź tu w zaszczytnym miejscu, do ubogiego zaś powiecie: Ty stań tam lub usiądź tu u mego podnóżka; **4** To czy nie czynicie różnicy między sobą i nie stajecie się sędziom i o przewrotnych myślach? **5** Posłuchajcie, moi umiłowani bracia: Czyż Bóg nie wybrał ubogich tego świata, [aby byli] bogatym w wierze i dziedzicami królestwa, które obiecał tym, którzy go miują? **6** Lecz wy wzgardziliście ubogim. Czyż to nie bogaci was uciskają i nie oni ciągną was do sądów? **7** Czyż nie oni bluźnią zaszczytnemu imieniu, od którego jesteście nazwani? **8** A jeśli wypełniacie królewskie prawo zgodnie z Pismem: Będziesz miłował swego bliźniego jak samego siebie, dobrze czynicie. **9** Lecz jeśli macie wzglad na osobę, popełniając grzech [i] jesteście osądzeni przez prawo jako przestępcy. **10** Kto bowiem przestrzega całego prawa, a przekroczy jedno [przykazanie], staje się winnym wszystkich. **11** Bo [ten], który powiedział: Nie będziesz cudzołoył, powiedział też: Nie będziesz zabijał. Jeżeli więc nie cudzołozysz, ale zabijasz, jesteś przestępca prawa. **12** Tak mówcie i tak czynicie, jak ci, którzy mają być sądzeni przez prawo wolności. **13** Sąd bowiem bez miłosierdzia [odbędzie się] nad tym, który nie czynił miłosierdzia, a miłosierdzie chlubi się przeciwko sądowi. **14** Jaki z tego pożytek, moi bracia, jeśli ktoś

mówią, że ma wiarę, a nie ma uczynków? Czy wiara może go zbawić? 15 Gdyby brat albo siostra nie mieli się w co ubrać i brakowały im codziennego pożywienia; 16 A ktoś z was powiedziałby im: Idźcie samej szczeliny tryska [wodą] słodką i gorzką? 17 Tak i wiara, jeśli nie ma uczynków, martwa jest sama w sobie. 18 Lecz ktoś może powiedzieć: Ty winorośl figi? Tak też żadne źródło nie może wydać masz wiarę, a ja mam uczynki; pokaż mi swoją wiarę słonej i słodkiej wody. 19 Ty wierzysz, że jest jeden swoje uczynki z łagodnością [właściwą] mądrości. 20 Czy chcesz się przekonać, marny człowiek, że i klotalność, to nie przechwałajcie się i nie kłamcie wiara bez uczynków jest martwa? 21 Czy Abraham, wbrew prawdzie. 22 bowiem jest zazdrość i klotalność, tam [też] niepokój i Widzisz, że wiara współdziałała z jego uczynkami wszelki zły czyn. 23 I tak jest przede wszystkim czysta, następnie pokojowo wypełniło się Pismo, które mówi: Uwierzył Abraham usposobiona, łagodna, ustepliwa, pełna miłosierdzia i Bogu i poczytano mu to za sprawiedliwość, i został dobrych owoców, bezstronna i nieobłudna. 24 A owoc nazwany przyjacielem Boga. 25 Widzicie więc, że sprawiedliwości jest siany w pokoju przez tych, którzy człowiek zostaje usprawiedliwiony z uczynków, a nie czynią pokój.

tylko z wiary. 25 Podobnie i nierządnicza Rachab, czy nie z uczynków została usprawiedliwiona, gdy przyjęła wysłanników i wpuściła [ich] inną drogą? 26 Jak bowiem ciało bez ducha jest martwe, tak i wiara bez uczynków jest martwa.

3 Niech niewielu z was zostaje nauczycielami, moi bracia, gdyż wiecie, że czeka nas surowszy sąd. 2 Pojadacie, a nie macie, zabijacie i zazdroście, a nie możecie osiągnąć. Toczycie wojny i walki, a nie macie, bo nie prosicie. 3 Prosicie, a nie otrzymujecie, dlatego że źle prosicie, chcąc tym zaspokoić wasze żądze. 4 Cudzołóżnicy i cudzołóżnice, czy nie wiecie, Wszyscy bowiem w wielu [sprawach] upadamy. Jeśli że przyjaźń ze światem jest nieprzyjaźnią z Bogiem? ktoś nie upada w mowie, jest człowiekiem doskonałym. Jeśli więc ktoś chce być przyjacielem świata, staje się który też może utrzymać na wodzy całe ciało. 5 Czy sądzicie, że na próżno koniom wkładamy wędzidła do pysków, aby były nam Pismo mówi: Duch, który w nas mieszka, zazdrośnie posłuższe, i kierujemy całym ich ciałem. 6 Podobnie i pożąda? 6 Większą zaś daje łaskę, bo mówi: Bóg statki, choć są tak wielkie i pedzone gwałtownymi sprzećwią się pysznym, a pokornym daje łaskę. 7 wichrami, jednak za pomocą niewielkiego steru są kierowane tam, dokąd chce sternik. 5 Tak też język ucieknie od was. 8 Zbliźcie się do Boga, a on zbliz się do was. Obmyjcie ręce, grzesznicy, i oczyśćcie serca, jakże wielki las zapala mały ogień! 6 Język też ludzie umysłu dwoistego. 9 Ubolewajcie, smućcie się [jest] ogniem i światem nieprawości. Język jest tak i płaczcie. Wasz śmiech niech się obróci w smutek, a ułożony wśród naszych członków, że kala całe ciało radość w przygnębienie. 10 Uniżcie się przed Panem, i rozpala bieg życia, i jest zapalony przez ogień a on was wywyższy. 11 Nie obmawiajcie jedni drugich, piekielny. (Geenna g1067) 7 Wszelki bowiem rodzaj bracia. Kto obmawia brata i osądza brata, obmawia dzikich zwierząt, ptaków, gadów i morskich [stworzeń] prawo i osądza prawo. Jeśli zaś osądzasz prawo, nie można ujarzmić i zostaje ujarzmiony przez człowieka. jesteś wykonawcą prawa, lecz sędzią. 12 Jeden jest 8 Natomiast nikt z ludzi nie może ujarzmić języka. Jest prawodawca, który ma moc zbawić i zatracić. A ty kim

jestes, że osądzasz drugiego? **13** A teraz wy, którzy Wiele może usilna modlitwa sprawiedliwego. **17** Eliasz mówicie: Dziś albo jutro udamy się do tego miasta i był człowiekiem podlegającym tym samym doznaniom zatrzymamy się tam przez rok, będącymi handlować i co my i modlić się gorliwie, żeby nie padał deszcz, i osiągniemy zyski; **14** Wy, którzy nie wiecie, co jutro nie spadł deszcz na ziemię przez trzy lata i sześć [będzie]. Bo czymże jest wasze życie? Doprawdy jest miesięcy. **18** Potem znowu się modlić i niebo spuściło para, która pojawia się na krótko, a potem znika. **15** deszcz, i ziemia wydała swój plon. **19** Bracia, jeśli Zamiast tego powinniście mówić: Jeżeli Pan zechce ktoś z was zejdzie z drogi prawdy, a ktoś go nawróci; i będącymi żyli, zrobimy to lub owo. **16** Teraz zaś **20** Niech wie, że kto nawróci grzesznika z jego błędnej przechwałacie się w waszej pysze. Wszelkie takie drogi, wybawi duszę od śmierci i zakryje mnóstwo przechwałanie się jest złe. **17** Kto więc umie dobrze grzechów. czynić, a nie czyni, popełnia grzech.

5 A teraz wy, bogacze, płaczcie, zawodząc nad nieszczęściami, które na was przyjdą. **2** Wasze bogactwo zgnioło, a wasze szaty zjadły mole. **3** Wasze złoto i srebro zardzewiało, a ich rdza będzie świadczyła przeciwko wam i strawi wasze ciała jak ogień. Nagromadziliście skarby na ostatnie dni. **4** Oto zapłata robotników, którzy żeli wasze pola, zatrzymana przez was, krzyczy, a krzyk żniwarzy doszedł do uszu Pana zastępów. **5** Żyliście w rozkoszach i zbytku na ziemi, utuczyliście wasze serca jak na dzień rzezi. **6** Skazaliście i zabiiliście sprawiedliwego, a on nie stawia wam oporu. **7** Bądźcie więc cierpliwi, bracia, aż do przyjścia Pana. Oto rolnik cierpliwie czeka na cenny plon ziemi, dopóki nie spadnie deszcz wczesny i późny. **8** Bądźcie i wy cierpliwi [*i*] umacniajcie swoje serca, bo przyjście Pana jest bliskie. **9** Bracia, nie narzekajcie jedni na drugich, abyście nie zostali osądzeni. Oto sędzia stoi przed drzwiami. **10** Weźcie za przykład, moi bracia, utrapienia i cierpliwość proroków, którzy mówili w imieniu Pana. **11** Oto za błogosławionych uważamy tych, którzy wytrwali. Słyszeliście o cierpliwości Hioba i widzieliście koniec [przygotowany przez] Pana, że Pan jest pełen litości i miłosierdzia. **12** A przede wszystkim, moi bracia, nie przysięgajcie ani na niebo, ani na ziemię, ani nie [składajcie] żadnej innej przysięgi. Lecz niech wasze „tak” będzie „tak”, a „nie” niech będzie „nie”, abyście nie byli sądzeni. **13** Cierpi ktoś wśród was? Niech się modli. Raduje się ktoś? Niech śpiewa. **14** Choruje ktoś wśród was? Niech przywoła starszych kościoła i niech się modlą nad nim, namaszczając go olejem w imię Pana. **15** A modlitwa wiary uzdrowi chorego i Pan go podźwiegnie. Jeśli zaś popełnił grzechy, będą mu przebaczone. **16** Wyznawajcie sobie nawzajem upadki i mówcie się jedni za drugich, abyście byli uzdrawieni.

I Piotra

1 Piotr, apostoł Jezusa Chrystusa, do wychodów rozproszonych w Poncie, Galacji, Kapadoci, Azji i Bitynii; **2** Wybranych według uprzedniej wiedzy Boga Ojca, przez uświęcenie Ducha dla posłuszeństwa i pokropienia krwią Jezusa Chrystusa. Łaska i pokój niech się wam pomnożą. **3** Błogosławiony [niech będzie] Bóg i Ojciec naszego Pana Jezusa Chrystusa, który według swego wielkiego miłosierdzia zrodził nas na nowo do żywej nadziei przez wskrzeszenie Jezusa Chrystusa z martwych; **4** Do dziedzictwa niezniszczalnego i nieskalanego, i niewędhanego, zachowanego w niebie dla was; **5** Którzy jesteście strzeżeni mocą Boga przez wiarę ku zbawieniu, przygotowanemu do objawienia się w czasie ostatecznym. **6** Z tego się radujecie, choć teraz na krótko, jeśli trzeba, zasmuceni [jesteście] z powodu rozmaitych prób; **7** Aby doświadczenie waszej wiary, o wiele cenniejszej od zniszczalnego złota, które jednak próbuje się w ogniu, okazało się ku chwale, czci i sławie przy objawieniu Jezusa Chrystusa; **8** A choć go nie widzieliście, miłujecie; i w niego, choć teraz go nie widzicie, wierzycie; i cieszycie się radością niewysłowioną i pełną chwały; **9** Otrzymując koniec waszej wiary – zbawienie dusz. **10** O to zbawienie wywiadywali się i badali je prorocy, którzy prorokowali o przeznaczonej dla was łasce. **11** Badali oni, na jaką i jakiego [rodzaju] porę wskazywał Duch Chrystusa, który [był] w nich, przepowiadając cierpienia, które [miały przyjść] na Chrystusa i mającą potem nastąpić chwałę. **12** Zostało im objawione, że nie im samym, lecz nam służyły sprawy wam teraz zwiastowane przez tych, którzy wam głosili ewangelię przez Ducha Świętego zesłanego z nieba. W te sprawy pragną wejrzeć aniołowie. **13** Dlatego przepaszcie biodra waszego umysłu i bądźcie trzeźwi, pokładając doskonałą nadzieję w łasce, która będzie wam dana przy objawieniu Jezusa Chrystusa. **14** Jak posłusze dzieci nie ulegajcie poządroliwościom, jakie władały wami wcześniej, w czasie waszej nieświadomości; **15** Lecz jak ten, który was powołał, jest świętym, tak i wy bądźcie świętymi we wszelkim [waszym] postępowaniu; **16** Gdyż jest napisane: Świętymi bądźcie, bo ja jestem świętym. **17** A jeżeli Ojcem nazywacie tego, który bez

względu na osobę sądzi każdego według uczynków, spędzajcie czas waszego pielgrzymowania w bojaźni; **18** Wiedząc, że nie [tym, co] zniszczalne, srebrem lub złotem, zostaliście wykupieni z waszego marnego postępowania przekazanego przez ojców; **19** Lecz drogą krwią Chrystusa jako baranka niewinnego i nieskalanego; **20** Przeznaczonego do tego przed założeniem świata, a objawionego w czasach ostatecznych ze względu na was. **21** Wy przez niego uwierzyliście w Boga, który go wskrzesił z martwych i dał mu chwałę, aby wasza wiara i nadzieja były w Bogu. **22** Skoro oczyściłeś swoje dusze, będąc posłusznym prawdzie przez Ducha ku nieobłudnej braterskiej miłości, czystym sercem jedni drugich gorąco miłując; **23** Będąc odrodzeni nie z nasienia zniszczalnego, ale z niezniszczalnego, przez słowo Boże, które jest żywe i trwa na wieki. (aiōn g165) **24** Gdyż wszelkie ciało jest jak trawa, a wszelka chwała człowieka jak kwiat trawy. Trawa uschła, a jej kwiat opadł; **25** Lecz słowo Pana trwa na wieki. A jest to słowo, które zostało wam zwiastowane. (aiōn g165)

2 Odrzucając więc wszelką złośliwość, wszelki podstęp i obłudę, zazdrość i wszelkie obmowy; **2** Jak nowo narodzone niemowlęta pragnijcie czystego mleka słowa [Bożego], abyście dzięki niemu rośli; **3** Jeśli tylko zakosztowaliście, że Pan jest dobry. **4** Zbliżając się do niego, do kamienia żywego, odrzuconego wprawdzie przez ludzi, ale przez Boga wybranego i drogocennego; **5** I wy sami, jak żywe kamienie, jesteście budowani w duchowy dom, [stanowicie] święte kapłaństwo, aby składać duchowe ofiary, przyjemne Bogu przez Jezusa Chrystusa. **6** Dlatego mówi Pismo: Oto kładę na Syjonie kamień węgielny, wybrany, drogocenny, a kto w niego wierzy, nie będzie zawstydzony. **7** Dla was więc, którzy wierzycie, [jest] on cenny, dla nieposłusznych zaś ten kamień, który odrzuciли budujący, stał się kamieniem węgielnym; **8** Kamieniem potknienia i skałą zgorszenia dla tych, którzy nie wierząc, potykają się o słowo, na co też są przeznaczeni. **9** Lecz wy [jesteście] rodem wybranym, królewskim kapłaństwem, narodem świętym, ludem nabytym, abyście rozgłaszały cnoty tego, który was powołał z ciemności do swej cudownej światłości; **10** Wy, którzy kiedyś nie [byliście] ludem, teraz jesteście ludem Bożym, wy, którzy [kiedyś] nie dostapiliście miłosierdzia, teraz miłosierdzia

dostąpiliście. 11 Umiłowani, proszę [was], abyście w Bogu, będąc oddane swoim mężom. 6 Tak też Sara jak obcy i goście powstrzymywali się od cielesnych pożądliwości, które walczą przeciwko duszy. 12 Jej córkami jesteście wy, jeśli tylko dobrze czynicie Postępując wśród pogan nienagannie, aby ci, którzy i nie dajecie się niczym zastraszyć. 7 Podobnie oczernią was jako złoczyńców, przypatrując się wy, mężowie, życie z nimi umiejemnie, okazując [im] [waszym] dobrym uczynkom, chwalili Boga w dniu szacunek jako słabszemu naczyniu kobiecemu i nawiedzenia. 13 Bądźcie więc oddane każdej ludzkiej jako tym, które współdziedziczą łaskę życia, aby władzy ze względu na Pana: czy to królowi jako wasze modlitwy nie doznały przeszkód. 8 Na koniec najwyższej postawionemu; 14 Czy to namiestnikom zaś wszyscy [bądźcie] jednomyślni, współczuający, jako przez niego posłany dla karania złoczyńców mięjący braci, miłośnieri [i] uprzemij. 9 Nie oddawajcie i udzielania pochwały tym, którzy dobrze czynią. złem za зло ani obelgą za obelgę. Przeciwnie, 15 Taka bowiem jest wola Boga, abyście dobrze błogosławie, gdyż wiecie, że do tego zostaliście czyniąc, zamknęli usta niewiedzy głupich ludzi; 16 powołani, abyście odziedziczyli błogosławieństwo. 10 Jak [ludzie] wolni, ale nie jak [ci], którzy używają. Kto bowiem chce mięować życie i oglądać dni dobre, wolności jako zasłony dla zła, lecz jak słudzy Boga. 17 niech powstrzyma język od zła, a usta od podstępnej Wszystkich szanujcie, braci mięjący, Boga się bójcie, mowy. 11 Niech odwróci się od zła i czyni dobro, niech króla czcijcie. 18 Słudzy, z całą bojaźnią bądźcie szuka pokoju i dąży do niego. 12 Oczy Pana bowiem oddane panom, nie tylko dobrym i łagodnym, ale [zwrócone są] na sprawiedliwych, a jego uszy ku ich też przykrym. 19 To bowiem podoba się [Bogu], jeśli prośbom, lecz oblicze Pana przeciwko tym, którzy ktoś znosi smutki ze względu na sumienie wobec złe czynią. 13 Kto wyrządzi wam зло, jeśli będziecie Boga, cierpiąc niewinnie. 20 Bo cóż to za chwała, naśladowcami dobra? 14 Ale jeśli nawet cierpicie jeśli grzesząc, cierpliwie znosicie, choćby was i dla sprawiedliwości, błogosławieni [jestesie]. Nie pięściami bito? Lecz jeśli dobrze czynicie i znosicie bójcie się ich gróżb ani się nie lękajcie. 15 Lecz Pana cierpienia, to podoba się Bogu. 21 Do tego bowiem Boga uświęcajcie w waszych sercach i [bądźcie] jesteście powołani, bo i Chrystus cierpiał za nas, zawsze gotowi udzielić odpowiedzi każdemu, kto zostawiając nam przykład, abyście szli w jego ślady; domaga się od was uzasadnienia waszej nadziei, z 22 Który grzechu nie popełnił, a w jego ustach nie łagodnością i bojaźnią. 16 Miejcie czyste sumienie, znaleziono podstępu; 23 Który, gdy mu złorzeczono, aby za to, że mówią o was złe, jak o złoczyńcach, nie odpowiadał złorzeczeniem, gdy cierpiał, nie zostali zawstydzeni ci, którzy zniesławiają wasze groźb, ale powierzył [sprawę] temu, który sądzi dobre postępowanie w Chrystusie. 17 Lepiej bowiem sprawiedliwie. 24 On nasze grzechy na swoim ciele – jeśli taka jest wola Boga – cierpieć, czyniąc dobre, poniósł na drzewo, abyśmy obumarły grzechom, aniżeli czyniąc złe. 18 Gdyż i Chrystus raz za grzechy żyli dla sprawiedliwości; przez jego rany zostaliście cierpiał, sprawiedliwy za niesprawiedliwych, aby uzdrawieni. 25 Byliście bowiem jak zbląkane owce, nas przyprowadzić do Boga; uśmiercony w ciele, lecz teraz nawróciliście się do Pasterza i Biskupa lecz ożywiony Duchem; 19 W którym poszedł i waszych dusz.

3 Podobnie żony, [bądźcie] oddane swoim mężom, aby nawet ci, którzy nie wierzą słowu, przez postępowanie żon zostali pozyskani bez słowa; 2 Widząc wasze czyste, [pełne] bojaźni postępowanie. 3 Niech waszą ozdobą nie będzie to, co zewnętrzne: zaplatanie włosów, obłożenie się złotem lub strojenie w szaty; 4 Lecz ukryty, wewnętrzny człowiek w niezniszczalnej [ozdobie] łagodności i spokoju ducha, który jest cenny w oczach Boga. 5 Tak bowiem niegdyś przyzadziały się święte kobiety, pokładające nadzieję głosili też duchom będącym w więzieniu; 20 Niegdyś nieposłuszny, gdy za dni Noego raz oczekiwała Boża cierpliwość, kiedy budowano arkę, w której niewiele, to jest osiem dusz, zostało uratowanych przez wodę. 21 Teraz [też] chrzest, będąc tego odbiciem, zbawia nas – nie [jest] usunięciem cielesnego brudu, ale odpowiedzią czystego sumienia wobec Boga – przez zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa; 22 Który, poszedłszy do nieba, jest po prawicy Boga, a został mu oddane aniołowie, zwierzchności i moce.

4 Skoro więc Chrystus cierpiął za nas w ciele, **5** Starszych, którzy są wśród was, proszę, jako wy również uzbrójcie się ta samą myślą, że również starszy i świadek cierpień Chrystusa oraz ten, kto cierpiął w ciele, zaprzestał grzechu; **2** uczestnik chwały, która ma się objawić: **2** Paście Aby żyć resztę czasu w ciele [już] nie dla ludzkich stado Boga, które jest wśród was, doglądając go poządliwości, lecz dla woli Boga. **3** Wystarczy nam nie z przymusu, ale dobrowolnie, nie dla brudnego bowiem, że w minionym okresie życia spełnialiśmy zysku, ale z ochotą; **3** I nie jak ci, którzy panują zachcianki pogan, żyąc w rozpuścię, poządliwościach, nad dziedzictwem [Pana], lecz jako wzór dla stada. pijarnstwie, biesiadach, pijatykach i niegodziwym **4** A gdy się objawi Najwyższy Pasterz, otrzymacie bałwochwałstwie. **4** Dlatego dziwią się, że nie nurzacie niewidnącą koronę chwały. **5** Podobnie młodsi, się z nimi w tym samym zalewie rozpusty, **[i]** [j] źle [o] bądźcie oddani starszym. Wszyscy zaś wobec siebie wasj mówią. **5** Zdadzą oni sprawę temu, który gotowy bądźcie oddani. Przyobleczcie się w pokorę, gdyż jest sądzić żywych i umarłych. **6** Dlatego bowiem i Bóg pysznym się sprzeciwia, a pokornym łaskę daje. umarłym głoszono ewangelię, aby byli sądzeni według **6** Uniżcie się więc pod potężną ręką Boga, aby was ludzi w ciele, ale żyli według Boga w duchu. **7** Zbliża wywyższył w [odpowiednim] czasie. **7** Wszystkie się zaś koniec wszystkiego. Bądźcie więc trzeźwi wasze troski przerzućcie na niego, gdyż on troszczy i czujni w modlitwie. **8** Przede wszystkim miećcie się o was. **8** Bądźcie trzeźwi, czuwajcie, bo wasz gorliwą miłość jedni dla drugich, bo miłość zakrywa przeciwnik, diabeł, jak lew ryczący krąży, szukając, mnóstwo grzechów. **9** [Bądźcie] dla siebie gościnni kogo by pożreć. **9** Przeciwstawiajcie się mu, mocni w bez szemrania. **10** Jako dobrzy szafarze różnorakiej wierze, wiedząc, że te same cierpienia są udziałem łaski Bożej usługujcie sobie nawzajem tym darem, waszych braci na świecie. **10** A Bóg wszelkiej łaski, jaki każdy otrzymał. **11** Jeśli ktoś przemawia, [niech mówi] jak wyroki Boga, jeśli ktoś usługuje, [niech to czyni] z mocy, której Bóg udziela, aby we wszystkim ten, który nas powołał do swojej wiecznej chwały w Chrystusie Jezusie, po krótkotrwałych cierpieniach był uwielbiony Bóg przez Jezusa Chrystusa. Jemu waszych niech uczyni was doskonałymi, utwierdzi, umocni i ugruntuje. (aiōnios g166) **11** Jemu chwała i moc na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **12** Przez Sylwana, g165) **12** Umiłowani, nie dziwicie się temu ogniomu, wiernego wam brata, jak sądę, napisałem krótko, który na was przychodzi, aby was doświadczyć, jakby was coś niezwyklego spotkało; **13** Lecz radujcie się z was, który napominając i świadcząc, że to jest prawdziwa łaska Boga, w której trwacie. **13** Pozdrawia was [kościół] w tego, że jesteście uczestnikami cierpień Chrystusa, Babilonie, razem z wami wybrany, i Marek, mój syn, abyście i podczas objawienia jego chwały cieszyli się **14** Pozdrówcie się nawzajem pocałunkiem miłości. i weselili. **14** Jeśli was znieważają z powodu imienia Pokój wam wszystkim, którzy jesteście w Chrystusie Chrystusa, błogosławieni [jesteście], gdyż [Duch] Jezusie. Amen. chwały, Duch Boży spoczywa na was, [który] przez nich jest bluźniony, ale przez was jest uwielbiony. **15** Nikt z was niech nie cierpi jednak jako morderca albo złodziej, albo złoczyńca, albo jako [człowiek], który się wtrąca do cudzych spraw. **16** Lecz jeśli [cierpi] jako chrześcijanin, niech się nie wstydzi, niech raczej chwali Boga z tego powodu. **17** Nadszedł bowiem czas, aby sąd rozpoczął się od domu Bożego, a jeśli [rozpoczyna się] od nas, to jaki będzie koniec tych, którzy są nieposłuszni ewangelii Bożej? **18** A ponieważ sprawiedliwy z trudnością będzie zbawiony, gdzie się znajdzie bezbożny i grzesznik? **19** Tak więc ci, którzy cierpią, zgodnie z wolą Boga, niech powierzą swoje dusze [jemu] jako wiernemu Stwórcy, dobrze czyniąc.

II Piotra

1 Szymon Piotr, sługa i apostoł Jezusa Chrystusa,
do tych, którzy otrzymali wiarę równie cenną
jak nasza, dzięki sprawiedliwości naszego Boga
i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. **2** Łaska i pokój
niech się wam pomnożą przez poznanie Boga i
Jezusa, naszego Pana; **3** Jako że jego Boska moc
obdarzyła nas wszystkim, co potrzebne do życia i
pobożności, przez poznanie tego, który nas powołał
do chwały i cnoty. **4** Przez to zostały nam dane bardzo
wielkie i cenne obietnice, abyście przez nie stali się
uczestnikami Boskiej natury, uniknawszy zepsucia,
które wskutek poządroliwości jest na świecie. **5** Dlatego
też, dokładając wszelkich starań, dodajcie do waszej
wiary cnotę, do cnoty poznanie; **6** Do poznania
powściagliwości, do powściągliwości cierpliwość, do
cierpliwości pobożność; **7** Do pobożności braterską,
życzliwość, a do życzliwości braterskiej miłość. **8**
Gdy bowiem będą one w was, i to w obfitości, to
nie uczynią was bezczynnymi ani bezowocnymi w
poznawaniu naszego Pana Jezusa Chrystusa. **9** Kto
zaś ich nie ma, jest ślepy, krótkowzroczny i zapomniał,
że został oczyszczony ze swoich dawnych grzechów.
10 Dlatego, bracia, tym bardziej starajcie się umocnić
wasze powołanie i wybranie. To bowiem czyniąc,
nigdy się nie potkniecie. **11** W ten sposób hojnje
będzie wam dane wejście do wiecznego królestwa
naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. (*aīōnios*
g166) **12** Dlatego nie zaniedbam zawsze wam o
tych sprawach przypominać, chociaż je znacie i
utwierdzeni jesteście w obecnej prawdzie. **13** Uważam
bowiem za słuszne, dopóki jestem w tym namiocie,
pobudzać was przez przypominanie; **14** Wiedząc, że
bliskie jest zwinięcie mojego namiotu, jak mi to też
objawił nasz Pan Jezus Chrystus. **15** Dołożę jednak
starań, abyście po moim odejściu zawsze mieli to w
pamięci. **16** Gdyż daliśmy wam poznać moc i przyjście
naszego Pana Jezusa Chrystusa, nie podająca za
zręcznie wymyślonymi baśniami, ale jako naoczni
świadowie jego wielkości. **17** Otrzymał on bowiem
od Boga Ojca cześć i chwałę, gdy doszedł go taki
głos od wspaniałej chwały: To jest mój umiłowany
Syn, w którym mam upodobanie. **18** I słyszyliśmy
ten głos dochodzący z nieba, gdy byliśmy z nim
na świętej górze. **19** Mamy też mocniejsze słowo

prorockie, a wy dobrze czynicie, trzymając się go
jak lampy, która świeci w ciemnym miejscu, dopóki
dzień nie zaświta i jutrenka nie wzejde w waszych
sercach; **20** To przede wszystkim wiedząc, że żadne
proroctwo Pisma nie podlega własnemu wykładowi.
21 Nie z ludzkiej bowiem woli przyniesione zostało
kiedyś proroctwo, ale świętym Bożym ludzie przemawiali
prowadzi przez Ducha Świętego.

2 Byli też fałszywi prorocy wśród ludu, jak i wśród
was będą fałszywi nauczyciele, którzy potajemnie
wprowadzą herezje zatracenia, wypierając się Pana,
który ich odkupił, i sprowadzą na siebie rychłą
zgubę. **2** Wielu zaś podąży za ich zgubną [drogą],
a droga prawdy z ich powodu będzie bluźniona. **3**
I z chciwości będą wami kupczyć przez zmyślone
opowieści. Ich sąd od dawna nie zwleka, a ich
zatracenie nie śpi. **4** Jeśli bowiem Bóg nie oszczędził
aniolów, którzy zgrzeszyli, ale straciwszy ich do
piekła, wydał więzom ciemności, aby byli zachowani
na sąd; (*Tartaroō g5020*) **5** Także dawnego świata
nie oszczędził, ale zbawił jako ósmego Noego,
kaznodziej sprawiedliwości, gdy zesłał potop na świat
bezbożnych; **6** I miasta Sodomę i Gomorę, obracając w
popiół, skazał na potępienie, stawiając je jako przykład
dla tych, którzy żyją bezbożnie; **7** A sprawiedliwego
Lota, udręczonego rozpustnym postępowaniem
bezbożników, wyrwał; **8** (Ten sprawiedliwy bowiem,
mieszkając wśród nich, patrząc i słuchając, trapił dzień
po dniu swą sprawiedliwą duszę [ich] bezbożnymi
uczynkami); **9** Umie Pan pobożnych wyrwać z
pokusy, a niesprawiedliwych zachować na dzień
sądu, aby byli ukarani; **10** Przede wszystkim zaś
tych, którzy podążają za ciałem w nieczystej żądzy i
pogardzą władzą. Zuchwali i samowolni, nie boją
się bluźnić przeciwko przełożonym. **11** Tymczasem
aniolowie, wieksi siłą i mocą, nie wnoszą przeciwko
nim przed Pana bluźnierczego oskarżenia. **12** Ale ci,
jak nierożumne zwierzęta, z natury przeznaczone na
schwytnie i zagładę, bluźnią przeciwko temu, czego
nie znają, toteż zginą w swoim zepsuciu; **13** I otrzymają
zapłatę za niesprawiedliwość, skoro uważają, za
przyjemność hulanie za dnia. Zakaly i plugawcy,
upajają się swymi oszustwami, gdy z wami ucztuują.
14 Mając oczy pełne cudzołóstwa i nieprzystające
grzeszyć, zwabiają dusze niestale. Serce mają
wyćwiczone w chciwości, synowie przekleństwa. **15**

Opuścili [oni] prostą drogę i zblądzili, podążając drogą w nocy przyjdzie dzień Pana, w którym niebiosa Balaama, [syna] Bosora, który umiłował zapłatę za [z wielkim] hukiem przemina, żywioły rozpalone niesprawiedliwość; 16 Został jednak skarcony za swoją ogniem stopią się, a ziemia i dzieła, które są na niej, nieprawość: niema juczna [oślica], przemówiwszy spłoną. 11 Skoro to wszystko ma się rozpływać, to ludzkim głosem, powstrzymała szaleństwo proroka. jakimi wy powinniście być w świętym postępowaniu i 17 Oni są źródłami bez wody, obłokami pędzonymi pobożności; 12 Oczekując i spieszając się na przyjście przez wicher, dla których mroki ciemności zachowane dnia Boga, w którym płonące niebiosa rozpuszczą się, a rozpalone żywioły się roztopią. 13 Lecz my, wyniosłe i puste, zwabiają żądzami ciała i rozpustą zgodnie z jego obietnicą, oczekujemy nowych niebios tych, którzy prawdziwie uciekli od żyjących w błędzie. i nowej ziemi, w których mieszka sprawiedliwość. 14 19 Wolność im obiecuja, a sami są niewolnikami Dlatego, umiłowani, oczekując tego, starajcie się, zepsucia. Przez co bowiem jest ktoś pokonany, abyście zostali przez niego znalezieni bez skazy przez to też jest zniewolony. 20 Bo jeśli uciekli i nienaganni, w pokoju; 15 A cierpliwość naszego [oni] od plugastw świata przez poznanie Pana i Pana uważajcie za zbwienie, jak i nasz umiłowany Zbawiciela Jezusa Chrystusa, a potem znowu się brat Paweł według danej mu mądrości pisał do w nie wiążą i zostają pokonani, to ich ostateczny was; 16 Jak też mówi o tym we wszystkich listach. [stan] jest gorszy niż pierwszy. 21 Lepiej bowiem Są w nich pewne [rzeczy] trudne zrozumienia, byłoby dla nich nie poznac drogi sprawiedliwości, które, podobnie jak inne Pisma, ludzie niedouczeni aniżeli poznawszy ją, odwrócić się od przekazanego i nieutwierdzeni przekręcają ku swemu własnemu im świętego przykazania. 22 Ale przydarzyło się im zatraceniu. 17 Wy zatem, umiłowani, wiedząc o tym [zgodnie z] prawdziwym przysłowiem: Pies wrócił do wcześniejszej, miejcie się na bacznosci, abyście nie byli swoich wymiocin, a świnia umyta do tarzania się w zwiedzeni przez błąd bezbożników [i] nie wypadli z waszej stałości. 18 Wzrastajcie zaś w łasce i poznaniu naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa. Jemu chwała i teraz, i na wieczne czasy. Amen. (aiōn g165)

3 Umiłowani, piszę do was już ten drugi list.

W nich przez przypominanie pobudzam wasz czysty umysł; 2 Abyście pamiętali słowa wcześniej wypowiedziane przez świętych proroków oraz przykazanie od nas, którzy jesteśmy apostolami Pana i Zbawiciela. 3 Przede wszystkim to wiedzieć, że w ostatecznych dniach przyjdą szydlercy, którzy będą postępować według swoich własnych pożądliwości; 4 I będą mówili: Co z obietnicą jego przyjścia? Bo odkąd zasnęli ojcowie, wszystko tak trwa, [jak] od początku stworzenia. 5 Tego bowiem umyślnie nie chcą wiedzieć, że niebiosa były od dawna i ziemia z wody, i w wodzie stanęła przez słowo Boże; 6 Przez które ówczesny świat, zalany woda, zginął. 7 A obecne niebiosa i ziemia przez to samo słowo są utrzymane i zachowane dla ognia na dzień sądu i zatracenia bezbożnych ludzi. 8 Ale niech to jedno, umiłowani, nie będzie przed wami zakryte, że jeden dzień u Pana [jest] jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień. 9 Nie zwleka Pan ze [spełnieniem] obietnicy, jak niektórzy uważają, że zwleka, ale okazuje względem nas cierpliwość, nie chcąc, aby ktokolwiek zginął, lecz aby wszyscy doszli do pokuty. 10 A jak złodziej

I Jana

1 To, co było od początku, co słyszeliśmy, co widzieliśmy na własne oczy, na co patrzyliśmy i [czego] dotyczyły nasze ręce, o Słowie życia; **2** (Bo życie zostało objawione, a my [je] widzieliśmy i świadczymy [o nim], i zwiastujemy wam to życie wieczne, które było u Ojca, a nam zostało objawione). (aiōnios g166) **3** To, co widzieliśmy i słyszeliśmy, to wam zwiastujemy, abyście i wy mieli z nami społeczność, a nasza społeczność to [społeczność] z Ojcem i z jego Synem, Jezusem Chrystusem. **4** A piszemy to wam, aby wasza radość była pełna. **5** Przesłanie zaś, które słyszeliśmy od niego i wam zwiastujemy, jest takie: Bóg jest światością i nie ma w nim żadnej ciemności. **6** Jeśli mówimy, że mamy z nim społeczność, a chodzimy w ciemności, kłamiemy i nie czynimy prawdy. **7** A jeśli chodzimy w światości, tak jak on jest w światłości, mamy społeczność między sobą, a krew Jezusa Chrystusa, jego Syna, oczyszcza nas z wszelkiego grzechu. **8** Jeśli mówimy, że nie mamy grzechu, sami siebie zwodzimy i nie ma w nas prawdy. **9** Jeśli wyznajemy nasze grzechy, Bóg jest wierny i sprawiedliwy, aby nam przebaczyć grzechy i oczyścić nas z wszelkiej nieprawości. **10** Jeśli mówimy, że nie zgrzeszyliśmy, robimy z niego kłamcę i nie ma w nas jego słowa.

2 Moje dzieci, piszę wam to, abyście nie grzeszyli. Jeśli jednak ktoś zgrzeszy, mamy orędownika u Ojca, Jezusa Chrystusa sprawiedliwego. **2** I on jest przebłaganiem za nasze grzechy, a nie tylko za nasze, lecz także [za grzechy] całego świata. **3** A po tym poznajemy, że go znamy, jeśli zachowujemy jego przykazania. **4** Kto mówi: Znam go, a nie zachowuje jego przykazań, jest kłamcą i nie ma w nim prawdy. **5** Lecz kto zachowuje jego słowo, w nim prawdziwie wypełniła się miłość Boga. Po tym poznajemy, że w nim jesteśmy. **6** Kto mówi, że w nim trwa, powinien sam postępować tak, jak on postępował. **7** Bracia, nie piszę wam nowego przykazania, ale przykazanie stare, które mieliście od początku. Tym starym przykazaniem jest słowo, które słyszeliście od początku. **8** Zarazem piszę wam nowe przykazanie, które jest prawdziwe w nim i w was, ponieważ ciemność przemija, a prawdziwa światłość już świeci. **9** Kto mówi, że jest w światłości, a nienawidzi swego

brata, dotąd jeszcze jest w ciemności. **10** Kto miłuje swego brata, trwa w światłości i nie ma w nim powodu do upadku. **11** Lecz kto nienawidzi swego brata, jest w ciemności i chodzi w ciemności, i nie wie, dokąd idzie, bo ciemność zaślepia jego oczy. **12** Piszę do was, dzieci, bo zostały wam przebaczone grzechy ze względu na jego imię. **13** Piszę do was, ojcowie, bo poznaliście tego, który jest od początku. Piszę do was, młodzieżcy, bo zwyciężyliście złego. Piszę do was, dzieci, bo poznaliście Ojca. **14** Napisałem do was, ojcowie, bo poznaliście tego, który jest od początku. Napisałem do was, młodzieżcy, bo jesteście mocni i słowo Boże w was mieszka, i zwyciężyliście złego. **15** Nie miłujcie świata ani tego, co jest na świecie. Jeśli ktoś miłuje świat, nie ma w nim miłości Ojca. **16** Wszystko bowiem, co jest na świecie – pożądliwość ciała, pożądliwość oczu i pycha życia – nie pochodzi od Ojca, ale od świata. **17** A świat przemija wraz ze swoją pożądliwością, ale kto wypełnia wolę Boga, trwa na wieki. (aiōn g165) **18** Dzieci, to [już] ostatnia godzina i jak słyszeliście, że antychrist ma przyjść, tak teraz pojawiło się wielu antychristów. Stąd wiemy, że jest [już] ostatnia godzina. **19** Wyszli spośród nas, ale nie byli z nas. Gdyby bowiem byli z nas, zostaliby z nami. Lecz [wyszli spośród nas], aby się okazało, że nie wszyscy są z nas. **20** Ale wy macie namaszczanie od Świętego i wiecie wszystko. **21** Napisałem do was nie [dlatego], że nie znaliście prawdy, ale dlatego, że ją znacie i że żadne kłamstwo nie wywodzi się z prawdy. **22** Któż jest kłamcą? Czy nie ten, kto zaprzecza, że Jezus jest Chrystusem? Ten jest antychrystem, który wypiera się Ojca i Syna. **23** Każdy, kto wypiera się Syna, nie ma i Ojca. Kto zaś wyznaje Syna, ma i Ojca. **24** [To] więc, co słyszeliście od początku, niech w was pozostanie. Jeśli pozostanie w was to, co słyszeliście od początku, to i wy pozostanie w Synu i w Ojcu. **25** A to jest obietnica, którą on nam dał – życie wieczne. (aiōnios g166) **26** To [wszystko] wam napisałem o tych, którzy was zwodzą. **27** Ale to namaszczanie, które otrzymaliście od niego, pozostaje w was i nie potrzebujecie, aby was ktoś uczył. Lecz jak to namaszczanie uczy was o wszystkim, a jest ono prawdziwe i nie jest kłamstwem i jak was nauczyło, [tak] w nim pozostaniecie. **28** A teraz, dzieci, pozostańcie w nim, abyśmy, gdy się ukaże, mieli ufność i nie zostali zawstydzeni przez

niego w [czasie] jego przyjścia. **29** Jeżeli wiecie, że on jest sprawiedliwy, wiedzcie [też], że każdy, kto czyni sprawiedliwość, z niego się narodził.

3 Patrzcie, jaką miłością obdarzył nas Ojciec, że zostaliśmy nazwani dziećmi Bozymi. Dlatego świat nas nie zna, bo jego nie zna. **2** Umiłowani, teraz jesteśmy dziećmi Bozymi, ale jeszcze się nie objawiło, czym będąmy. Wiemy jednak, że gdy [on] się objawi, będąmy podobni do niego, gdyż ujrzymy go takim, jakim jest. **3** A każdy, kto pokłada w nim tę nadzieję, oczyszcza się, jak i on jest czysty. **4** Każdy, kto popełnia grzech, przekracza też prawo, ponieważ grzech jest przekroczeniem prawa. **5** A wiecie, że on się objawił, aby zgładzić nasze grzechy, a w nim nie ma grzechu. **6** Każdy [więc], kto w nim trwa, nie grzeszy. Każdy, kto grzeszy, nie widział go ani go nie poznął. **7** Dzieci, niech was nikt nie zwodzi. Kto czyni sprawiedliwość, jest sprawiedliwy, tak jak [i] on jest sprawiedliwy. **8** Kto popełnia grzech, jest z diabłem, gdyż diabeł od początku grzeszy. Po to objawił się Syn Boży, aby zniszczyć dzieła diabła. **9** Każdy, kto się narodził z Boga, nie popełnia grzechu, bo jego nasienie w nim pozostaje i nie może grzeszyć, gdyż narodził się z Boga. **10** Po tym poznaje się dzieci Boże i dzieci diabła: Każdy, kto nie czyni sprawiedliwości, nie jest z Boga, [jak] i ten, kto nie miłuje swego brata. **11** To jest przesłanie, które słyszeliście od początku, że mamy się wzajemnie miłość. **12** Nie jak Kain, [który] pochodził od ziego i zabił swego brata. A dlaczego go zabił? Bo jego uczynki były złe, a jego brata sprawiedliwe. **13** Nie dziwcie się, moi bracia, jeśli świat was nienawidzi. **14** My wiemy, że przeszliśmy ze śmierci do życia, bo miłujemy braci. Kto nie miłuje brata, pozostaje w śmierci. **15** Każdy, kto nienawidzi swego brata, jest morderca, a wiecie, że żaden morderca nie ma życia wiecznego zostającego w sobie. (aiōnios g166) **16** Po tym poznaliśmy miłość [Bogą], że on oddał za nas swoje życie. My również powinniśmy oddawać życie za braci. **17** A kto miałby majętność tego świata i widziałby swego brata w potrzebie, a zamknąłby przed nim swoje serce, jakże może mieszkać w nim miłość Boga? **18** Moje dzieci, nie miłujmy słowem ani językiem, ale uczynkiem i prawdą. **19** Po tym poznamy, że jesteśmy z prawdy i uspokojymy przed nim nasze serca. **20** Bo jeśli nasze serce nas potępia, Bóg jest większy niż nasze serce i

wie wszystko. **21** Umiłowani, jeśli nasze serce nas nie potępia, mamy ufność ku Bogu; **22** i o cokolwiek prosimy, otrzymujemy od niego, bo zachowujemy jego przykazania i robimy to, co miłe w jego oczach.

23 A to jest jego przykazanie, abyśmy wierzyli w imię jego Syna, Jezusa Chrystusa, i miłowali się wzajemnie, jak nam przykazał. **24** Bo kto zachowuje jego przykazania, mieszka w nim, a on w nim. A wiemy, że w nas mieszka, przez Ducha, którego nam dał.

4 Umiłowani, nie wierzcie każdemu duchowi, ale badajcie duchy, czy są z Boga, gdyż wielu fałszywych proroków wyszło na świat. **2** Po tym poznacie Ducha Bożego: każdy duch, który wyznaje, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele, jest z Boga. **3** Każdy zaś duch, który nie wyznaje, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele, nie jest z Boga. Jest to [duch] antychrysta, o którym słyszeliście, że nadchodzi i już teraz jest na świecie. **4** Dzieci, wy jesteście z Boga i zwyciężyliście ich, ponieważ ten, który [jest] w was, jest większy niż [ten, który] jest na świecie. **5** Oni są ze świata, dlatego mówią o świecie, a świat ich słucha. **6** My jesteśmy z Boga. Kto zna Boga, słucha nas, kto nie jest z Boga, nie słucha nas. Po tym poznajemy ducha prawdy i ducha błędu. **7** Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, gdyż miłość jest z Boga i każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga. **8** Kto nie miłuje, nie zna Boga, gdyż Bóg jest miłością. **9** Przez to objawiła się miłość Boga ku nam, że Bóg posłał na świat swego jednorodzonego Syna, abyśmy żyli przez niego. **10** Na tym polega miłość, że nie my umiłowaliśmy Boga, ale że on nas umiłował i posłał swego Syna, [aby był] przebłaganiem za nasze grzechy. **11** Umiłowani, jeśli Bóg tak nas umiłował, to i my powinniśmy się wzajemnie miłować. **12** Boga nikt nigdy nie widział, [ale] jeśli miłujemy się wzajemnie, Bóg w nas mieszka, a jego miłość jest w nas doskonała. **13** Po tym poznajemy, że w nim mieszkały, a on w nas, że dał nam ze swego Ducha. **14** My zaś widzieliśmy i świadczymy, że Ojciec posłał Syna, aby był Zbawicielem świata. **15** Każdy, kto wyzna, że Jezus jest Synem Bożym, w tym mieszka Bóg, a on w Bogu. **16** My poznaliśmy i uwierzyliśmy w miłość, którą ma Bóg do nas. Bóg jest miłością, a kto trwa w miłości, mieszka w Bogu, a Bóg w nim. **17** W tym jest doskonała miłość w nas, abyśmy mieli ufność

w dniu sądu, że jaki on jest, tacy i my jesteśmy na
tym świecie. **18** W miłości nie ma lęku, ale doskonała
miłość usuwa lęk, bo lęk przynosi.udrękę, [a] kto się
boi, nie jest doskonały w miłości. **19** My go miłujemy,
ponieważ on pierwszy nas umiłował. **20** Jeśli ktoś
mówią: Miłuję Boga, a nienawidzi swego brata, jest
kłamcą. Kto bowiem nie miłuje swego brata, którego
widzi, jak może miłować Boga, którego nie widzi?
21 A takie przykazanie mamy od niego, aby ten, kto
miłuje Boga, miłował też swego brata.

5 Każdy, kto wierzy, że Jezus jest Chrystusem,
narodził się z Boga, a każdy, kto miłuje tego, który
zrodził, miłuje też tego, który się z niego narodził.
2 Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy
miłujemy Boga i zachowujemy jego przykazania. **3**
Na tym bowiem polega miłość Boga, że zachowujemy
jego przykazania, a jego przykazania nie są ciężkie.
4 Bo wszystko, co się narodziło z Boga, zwycięża
świat. A tym zwycięstwem, które zwyciężyło świat,
jest nasza wiara. **5** Kto zwycięża świat, jeśli nie ten,
któro wierzy, że Jezus jest Synem Bożym? **6** To jest ten,
który przyszedł przez wodę i krew, Jezus Chrystus,
nie tylko w wodzie, ale w wodzie i we krwi; a Duch
jest tym, który świadczy, bo Duch jest prawdą. **7** Trzej
bowiem świadczą w niebie: Ojciec, Słowo i Duch
Święty, a ci trzej jedno są. **8** A trzej świadczą na
ziemi: Duch, woda i krew, a ci trzej są zgodni. **9** Jeśli
przymijemy świadectwo ludzi, to świadectwo Boga
jest większe. To bowiem jest świadectwo Boga, które
dał o swoim Synu. **10** Kto wierzy w Syna Bożego, ma
świadectwo w sobie. Kto nie wierzy Bogu, zrobił z
niego kłamcę, bo nie uwierzył świadectwu, które Bóg
dał o swoim Synu. **11** A [to] świadectwo jest takie, że
Bóg dał nam życie wieczne, a to życie jest w jego
Synu. (aiōnios g166) **12** Kto ma Syna, ma życie, kto
nie ma Syna Bożego, nie ma życia. **13** To napisałem
wam, którzy wierzyście w imię Syna Bożego, abyście
wiedzieli, że macie życie wieczne i abyście wierzyli
w imię Syna Bożego. (aiōnios g166) **14** Taka zaś jest
ufność, którą mamy do niego, że jeśli o coś prosimy
zgodnie z jego wolą, wysłuchuje nas. **15** A jeśli wiemy,
że nas wysłuchuje, o cokolwiek prosimy, [wtedy]
wiemy, że otrzymujemy to, o co go prosiliśmy. **16**
Jeśli ktoś widzi swego brata, który popełnia grzech
nie na śmierć, niech się [za niego] modli, a Bóg da
mu życie, [to jest] tym, którzy popełniają grzech nie

na śmierć. Jest grzech na śmierć. Nie mówię, aby
[ktoś] modlił się za to. **17** Wszelka niesprawiedliwość
jest grzechem, jest jednak grzech nie na śmierć. **18**
ale kto się narodził z Boga, zachowuje samego siebie,
a zły go nie dotyka. **19** Wiemy, że jesteśmy z Boga,
a cały świat tkwi w niegodziwości. **20** A wiemy, że
Syn Boży przyszedł i dał nam rozum, abyśmy poznali
prawdziwego Boga, i jesteśmy w tym prawdziwym,
[to jest] w jego Synu, Jezusie Chrystusie. On jest
prawdziwym Bogiem i życiem wiecznym. (aiōnios g166)

21 Dzieci, wystrzegajcie się bożków. Amen.

II Jana

1 Starszy do wybranej pani i do jej dzieci, które miłuję w prawdzie, a nie tylko ja, ale i wszyscy, którzy poznali prawdę: **2** Ze względu na prawdę, która pozostaje w nas i będzie z nami na wieki. (aiōn g165) **3** Łaska, miłosierdzie [i] pokój od Boga Ojca i od Pana Jezusa Chrystusa, Syna Ojca, niech będzie z wami w prawdzie i miłości. **4** Ucieszyłem się bardzo, że wśród twoich dzieci znalazłem [takie], które postępują w prawdzie, jak otrzymaliśmy przykazanie od Ojca. **5** A teraz proszę cię, pani, nie piszę ci jako nowe przykazanie, ale jako to, które mieliśmy od początku, abyśmy się wzajemnie miłowali. **6** A na tym polega miłość, żebyśmy postępowali według jego przykazań. A przykazanie jest takie, jak słyszeliście od początku, że macie według niego postępować. **7** Gdyż pojawiło się na świecie wielu zwodzicieli, którzy nie uznają, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele. Taki jest zwodzicielem i antychrystem. **8** Miejcie się na bacznosci, żebyśmy nie stracili tego, nad czym pracowaliśmy, ale żebyśmy otrzymali pełną zapłatę. **9** Każdy, kto wykracza poza naukę Chrystusa, a nie pozostaje w niej, ten nie ma Boga. Kto pozostaje w nauce Chrystusa, ten ma i Ojca, i Syna. **10** Jeśli ktoś przychodzi do was i nie przynosi tej nauki, nie przyjmujcie go do domu ani go nie pozdrawiajcie. **11** Kto bowiem takiego pozdrawia, staje się uczestnikiem jego złych uczynków. **12** Mam wam wiele do napisania, ale nie chcę posługiwać się papierem i atramentem. Mam jednak nadzieję, że przybędę do was i porozmawiam [z wami] osobiste, aby nasza radość była pełna. **13** Pozdrawiaję cię dzieci twojej wybranej siostry. Amen.

III Jana

1 Starszy do umiłowanego Gajusa, którego miłuję w prawdzie. **2** Umiłowany, pragnę przede wszystkim, aby ci się dobrze powodziło i abyś był zdrowy, tak jak dobrze się powodzi twojej duszy. **3** Uradowałem się bowiem bardzo, gdy przyszli bracia i dali świadectwo o prawdzie w tobie, jak postępujesz w prawdzie. **4** Nie ma dla mnie większej radości od tej, gdy słyszę, że moje dzieci postępują w prawdzie. **5** Umiłowany, wiernie wykonujesz wszystko, co robisz dla braci oraz dla obcych. **6** Dali oni świadectwo przed kościołem o twojej miłości. Dobrze też zrobisz, jeśli ich wyprawisz, jak przystoi przed Bogiem. **7** Wyruszyli bowiem dla jego imienia, nie biorąc niczego od pagan. **8** Powinniśmy więc takich przyjmować, abyśmy się stali współpracownikami dla prawdy. **9** Napisałem do kościoła, lecz Diotrefes, który chce być pierwszym wśród nich, nie przyjmuje nas. **10** Dlatego, jeśli przybędę, przypomnę jego uczynki, których się dopuszcza, gdy nas obmawia złośliwymi słowami. A nie poprzestając na tym, sam braci nie przyjmuje, a nawet zabrania tym, którzy chcą ich [przyjąć], i wyrzuca ich z kościoła. **11** Umiłowany, nie naśladowuj tego, co złe, lecz to, co dobre. Kto czyni dobrze, jest z Boga, kto zaś czyni źle, nie widział Boga. **12** Demetriuszowi wystawili [dobre] świadectwo wszyscy, nawet sama prawda. My również dajemy [o nim] świadectwo, a wiecie, że nasze świadectwo jest prawdziwe. **13** Wiele miałem do napisania, ale nie chcę posługiwać się atramentem i piórem. **14** Mam bowiem nadzieję, że zobaczę cię wkrótce, a [wtedy] porozmawiamy osobiście. Pokój tobie. Pozdrawiają cię przyjaciele. [Ty też] pozdrów przyjaciół imiennie.

Judy

1 Juda, sługa Jezusa Chrystusa, a brat Jakuba, do uświęconych przez Boga Ojca, zachowanych w Jezusie Chrystusie i powołanych: z Miłosierdzie, pokój i miłość niech się was pomnożą. 3 Umilowani, podejmując usilne starania, aby pisać was o wspólnym zbawieniu, uznałem za konieczne napisać do was i zachęcić do walki o wiarę raz przekazaną świętym. 4 Wkradli się bowiem pewni ludzie, od dawna przeznaczeni na to potępienie, bezbożni, którzy laskę naszego Boga zamieniają na rozpustę i wypierają się jedynego Pana Boga i naszego Pana Jezusa Chrystusa. 5 Chcę więc was przypomnieć, chociaż już kiedyś o tym wiedzieliście, że Pan, który wybawił lud z ziemi Egiptu, potem wytracił tych, którzy nie uwierzyli. 6 Także aniołów, którzy nie zachowali swego pierwotnego stanu, lecz opuścili własne mieszkanie, zatrzymał w wiecznych pętach w ciemnościach na sąd wielkiego dnia. (aidios g126) 7 Tak samo Sodoma i Gomora oraz okoliczne miasta, które w podobny sposób jak i one oddały się nierządowi i podawały za cudzym ciałem, służą za przykład, ponosząc karę wiecznego ognia. (aiōnios g166) 8 Podobnie ci [ludzie] rojący sny plugawią ciało, gardzą panowaniem i bluźnią przełożonym. 9 Lecz archanioł Michał, rozprawiając z diabłem, spierał się o ciało Mojżesza, nie osmielił się wypowiedzieć [przeciwko niemu] bluźnierczego oskarżenia, ale powiedział: Niech cię Pan zgromi. 10 Ci zaś bluźnią przeciwko temu, czego nie znają, a to, co znają w sposób naturalny, jak bezrozumne zwierzęta, w tym psują samych siebie. 11 Biada im, bo poszli drogą Kaina, udali się za błędem Baalama dla zapłaty i zginęli w buncie Korego. 12 Oni są zakałami na waszych ucztach braterskich, którzy z wami bez bojaźni ucztuja, pasąc samych siebie. Są to bezwodne chmury wiatrami unoszone; drzewa zwiedłe, bez owoców, dwukrotnie obumarłe i wykorzenione; 13 Rozhukane fale morskie wypluwające swoją hańbę; błakające się gwiazdy, dla których mroki ciemności zachowane są na wieki. (aiōn g165) 14 O nich też prorokował Henoch, siódmy po Adamie, mówiąc: Oto idzie Pan z tysiącami swoich świętych; 15 Aby dokonać sądu nad wszystkimi i ukarać wszystkich bezbożników spośród nich za wszystkie ich bezbożne czyny,

których się bezbożnie dopuścili, i za wszystkie ostre [słowa], które wypowiadali przeciwko niemu bezbożni grzesznicy. 16 Oni to zawsze szemrają, narzekają, postępują według swoich pożądliwości. Ich usta wypowiadają zuchwałe [słowa] i schlebiają ludziom dla korzyści. 17 Wy zaś, umiłowani, pamiętajcie słowa wcześniej wypowiedziane przez apostolów naszego Pana Jezusa Chrystusa; 18 Gdy mówili do was, że w czasach ostatecznych pojawią się szydlercy, postępujący według własnych bezbożnych pożądliwości. 19 Oni są tymi, którzy sami się odłączają, zmysłowi, niemający Ducha. 20 Wy jednak, umiłowani, budując samych siebie na waszej najświętszej wierze, modląc się w Duchu Świętym; 21 Zachowajcie samych siebie w miłości Boga, oczekując miłosierdzia naszego Pana Jezusa Chrystusa ku życiu wiecznemu. (aiōnios g166) 22 I rozróżniając, nad jednymi zmiłując się; 23 Innych zaś ratujcie przez strach, wyrywając ich z ognia, mając w nienawiści nawet szatę, która została skalana przez ciało. 24 A temu, który może was ustrzec od upadku i z radością przedstawić jako nienagannych przed obliczem swojej chwały; 25 Jedyнемu mądroemu Bogu, naszemu Zbawicielowi, [niech będzie] chwała i majestat, moc i władza, teraz i po wszystkie wieki. Amen. (aiōn g165)

Objawienie

1 Objawienie Jezusa Chrystusa, które dał mu Bóg, aby ukazać swoim slugom to, co ma się stać wkrótce, a [on to] ukazał i posłał przez swojego anioła swemu śluźce Janowi; **2** Który poświęcił słowo Boże i świadectwo Jezusa Chrystusa, i wszystko, co widział. **3** Błogosławiony ten, kto czyta, i [ci], którzy słuchają słów tego prorocza i zachowują to, co w nim jest napisane, bo czas jest bliski. **4** Jan do siedmiu kościołów, które są w Azji. Łaska wasm i pokój od tego, który jest i który był, i który ma przyjść, i od siedmiu Duchów, które są przed jego tronem; **5** I od Jezusa Chrystusa, [który jest] wiernym świadkiem i pierworodnym z umarłych, i władcą królów ziemi. Temu, który nas umiłował i obmył nas z naszych grzechów swoją krvią; **6** I uczynił nas królami i kapłanami dla Boga, swego Ojca, jemu chwała i moc na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) **7** Oto przychodzi z obłokami i ujrzy go wszelkie oko, także ci, którzy go przebili. I będą lamentować przed nim wszystkie plemiona ziemi. Tak, amen. **8** Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec, mówi Pan, który jest i który był, i który ma przyjść, Wszechmogący. **9** Ja, Jan, który też [jestem] waszym bratem i współuczestnikiem w ucisku i królestwie oraz w cierpliwości Jezusa Chrystusa, byłem na wyspie zwanej Patmos z powodu słowa Bożego i świadectwa Jezusa Chrystusa. **10** Znalazłem się w zachwyceniu Ducha w dniu Państkim i usłyszałem za sobą głos potężny jakby trąby; **11** Który mówił: Ja jestem Alfa i Omega, pierwszy i ostatni. Co widzisz, napisz w księdze i poślij do siedmiu kościołów, które są w Azji: do Efezu, Smirny, Pergamonu, Tiatyry, Sardes, Filadelfii i Laodycei. **12** I odwróciłem się, aby zobaczyć, co to za głos mówił do mnie. A gdy się odwróciłem, zobaczyłem siedem złotych świeczników; **13** A pośród tych siedmiu świeczników [kogoś] podobnego do Syna Człowieczego, ubranego w długą szatę i przepasanego na piersi złotym pasem. **14** Jego głowa i włosy [były] białe jak biała wełna, jak śnieg, a jego oczy jak płomień ognia. **15** Jego stopy podobne do mosiądzu, jakby w piecu rozgarzonego, a jego głos jak szum wielu wód. **16** W swej prawej ręce miał siedem gwiazd, a z jego ust wychodził ostry miecz obosieczny. Jego oblicze [było] jak słońce, [gdy]

świeci w [pełni] swej mocy. **17** Gdy go zobaczyłem, padłem do jego stóp jak martwy i położył na mnie swą prawą rękę, mówiąc mi: Nie bój się! Ja jestem pierwszy i ostatni; **18** I żyjący, a byłem umarły. A oto żyję na wieki wieków i mam klucze piekła i śmierci. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Napisz to, co widziałeś, i co jest, i co ma się stać potem. **20** Tajemnica siedmiu gwiazd, które widziałeś w mojej prawej ręce i siedmiu złotych świeczników [jest taka]: siedem gwiazd to aniołowie siedmiu kościołów, a siedem świeczników, które widziałeś, to siedem kościołów.

2 Do anioła kościoła w Efezie napisz: To mówi [ten], który trzyma siedem gwiazd w swojej prawej ręce, który się przechadza wśród siedmiu złotych świeczników: z Znam twoje uczynki, twoją pracę i twoją cierpliwość i [wiem], że nie możesz znieść złych i że poddałeś próbie tych, którzy nazywają się apostołami, a nimi nie są, i stwierdziłeś, że są kłamcami. **3** Wytrwałeś też i masz cierpliwość, i pracowałeś dla mego imienia, a nie ustaleś. **4** Ale mam [nieco] przeciw tobie – że porzuciłeś twoją pierwszą miłość. **5** Pamiętaj więc, skąd spadłeś, i pokutuj, i spełniaj pierwsze uczynki. A jeśli nie, przyjdę do ciebie szybko i ruszę twój świecznik z jego miejsca, jeśli nie będziesz pokutował. **6** Ale masz tę [zaletę], że nienawidzisz uczynków nikolaitów, których i ja nienawidzę. **7** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów: Temu, kto zwycięży, dam jeść z drzewa życia, które jest pośrodku raju Boga. **8** A do anioła kościoła w Smirnie napisz: To mówi pierwszy i ostatni, który był umarły, a ozył: **9** Znam twoje uczynki, ucisk i ubóstwo – lecz jesteś bogaty – i bliźniarstwo tych, którzy mówią, że są Żydami, a nimi nie są, ale są synagogą szatana. **10** Nic się nie bój tego, co masz cierpieć. Oto diabel wraci [niektórych] z was do więzienia, abyście byli doświadczeni, i będziecie znosić ucisk przez dziesięć dni. Bądź wierny aż do śmierci, a dam ci koronę życia. **11** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów: Ten, kto zwycięży, nie dozna szkody od drugiej śmierci. **12** A do anioła kościoła w Pergamonie napisz: To mówi ten, który ma ostry miecz obosieczny. **13** Znam twoje uczynki i [wiem], gdzie mieszkasz – [tam], gdzie jest tron szatana – a trzymasz się mojego imienia i nie wyparłeś się mojej wiary nawet w dniach, gdy Antypas, mój wierny świadek, został

zabity u was, tam, gdzie mieszka szatan. **14** Ale mam czuwać nie będziesz, przyjdę do ciebie jak złodziej, a nieco przeciwko tobie – że masz tam takich, którzy nie będziesz wiedział, o której godzinie przyjdę do trzymają się nauki Balaama, który uczył Balaka, ciebie. **4** Lecz [masz] kilka osób w Sardes, które nie jak doprowadzić do upadku synów Izraela, żeby splamiły swoich szat. Będą chodzić ze mną [w] białych jedli ofiary składane bożkom i uprawiali nierząd. **15** [szatach], bo są godni. **5** Kto zwycięży, będzie ubrany Podobnie masz i tych, którzy trzymają się nauki w białe szaty i nie wymażę jego imienia z księgi nikolaitów, czego nienawidzę. **16** Pokutuj! A jeśli życia, lecz wyznam jego imię przed moim Ojcem i nie, przyjdę do ciebie szybko i będę walczył z nimi przed jego aniołami. **6** Kto ma uszy, niech słucha, mieczem moich ust. **17** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów. **7** A do anioła kościoła co Duch mówi do kościołów: Temu, kto zwycięży, w Filadelfii napisz: To mówi Święty, Prawdziwy, ten, dam jeść z manny ukrytej i dam mu kamki biały, który ma klucz Dawida, ten, który otwiera i nikt nie a na kamyku wypisane nowe imię, którego nikt nie zamknie, zamknię i nikt nie otworzy. **8** Znam twoje zna oprócz tego, który je otrzymuje. **18** A do anioła uczynki. Oto postawiłem przed tobą otwarte drzwi, kościoła w Tiaturze napisz: To mówi Syn Boży, który których nikt nie może zamknąć, bo [choć] masz ma oczy jak płomień ognia, a jego stopy podobne niewielką moc, jednak zachowałeś moje słowo i nie są do mosiądu: **19** Znam twoje uczynki i miłość, i wyparłeś się mego imienia. **9** Oto dam ci [ludzi] z służbę, i wiarę, i twoją cierpliwość, i twoje uczynki, i synagogi szatana, którzy mówią, że są Żydami, a [wiem], że ostatnich rzeczy jest więcej niż pierwszych. [nim] nie są, lecz kłamią. Oto sprawię, że przyjdą, i **20** Ale mam nieco przeciwko tobie – że kobicie poklonią się przed twoimi nogami, i poznają, że ja Jezabel, która nazywa siebie prorokiną, pozwalasz ciebie umiłowałem. **10** Ponieważ zachowałeś słowo nauczać i zwodzić moje sługi, żeby uprawiali nierząd i mojej cierpliwości, ja też zachowam cię od godziny jedli ofiary składane bożkom. **21** I dalem jej czas, aby próby, która przyjdzie na cały świat, aby doświadczyć pokutowała ze swego nierządu, ale nie pokutowała. mieszkańców ziemi. **11** Oto przyjdę wkrótce, trzymaj **22** Oto rzucę ją na łóże, a tych, którzy z nią cudzołożą, to, co masz, aby nikt nie wziął twojej korony. **12** Tego, w ucisk wielki, jeśli nie będą pokutować ze swoich kto zwycięży, uczynię filarem w świątyni mojego Boga uczynków; **23** A jej dzieci porażę śmiercią. I poznają i już nie wyjdzie na zewnątrz. Napiszę też na nim wszystkie kościoły, że ja jestem tym, który bada nerki imię mego Boga i nazwę miasta mego Boga, nowego i serca. I oddam każdemu z was według waszych Jeruzalem, które zstępue z nieba od mego Boga, i uczynków. **24** Wam zaś i pozostałym w Tiaturze, moje nowe imię. **13** Kto ma uszy, niech słucha, co którzy nie mają tej nauki i którzy nie poznali – jak Duch mówi do kościołów. **14** A do anioła kościoła w mówią – głębin szatana, oświadczam: Nie nałożę na Laodycei napisz: To mówi Amen, świadek wierny i was innego brzemienia. **25** Trzymajcie się jednak prawdziwy, początek stworzenia Bożego: **15** Znam tego, co macie, aż przyjdę. **26** Temu, kto zwycięży i twoje uczynki: nie jesteś ani zimny, ani gorący. Obyś zachowa aż do końca moje uczynki, dam władzę nad był zimny albo gorący. **16** A tak, ponieważ jesteś narodami. **27** I będzie rządził nimi laską żelazną, jak letni i ani zimny, ani gorący, wypłuję cię z moich ust. naczynia gliniane będą skruszeni, jak i ja otrzymałem **17** Mówisz bowiem: Jestem bogaty i wzbogaciłem od mego Ojca. **28** I dam mu gwiazdę poranną. **29** Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów. Radzę ci kupić u mnie złota w ogniu wypróbowanego, abyś się wzbogacił, i białe szaty, abyś się ubrał i żeby nie ujawniła się hariba twojej nagości, a swoje oczy namaść maścią, abyś widział. **18** Ja wszystkich, których miłuję, strofuję i karczę. Bądź więc gorliwy i pokutuj. **20** Oto stoję u drzwi i pukam. Jeśli ktoś usłyszy mój głos i otworzy drzwi, wejdę do niego i spozyję z nim wieczerzę, a on ze mną. **21** Temu, kto

3 A do anioła kościoła w Sardes napisz: To mówi ten, który ma siedem Duchów Boga i siedem gwiazd: Znam twoje uczynki, że masz imię, [które mówi], że żyjesz, ale jesteś martwy. **2** Bądź czujny i utwierdź, co pozostało, a co bliskie jest śmierci. Nie uznałem bowiem twoich uczynków za doskonale przed Bogiem. **3** Pamiętaj zatem, jak otrzymałem i usłyszałeś, i strzeż [tego], i pokutuj. Jeśli więc

zwycięży, dam zasiąść ze mną na moim tronie, jak i zatrzymać. 4 I bardzo płakałem, że nie znalazłem się ja zwyciężonym i zasiadłem z moim Ojcem na jego nikt godny, aby otworzyć i czytać księgę, i do niej tronie. 22 Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów.

4 Potem zobaczyłem, a oto drzwi [były] otwarte w niebie, a pierwszy głos, który słyszałem, jakoby trąby mówiącej do mnie, powiedział: Wstęp tutaj, a pokaż ci, co się ma stać potem. 2 I zaraz znalazłem się w zachwyceniu ducha. A oto w niebie stał tron, a na tronie [ktoś] siedział. 3 A ten, który siedział, podobny był z wyglądu do kamienia jaspisowego i karneolowego, a dokoła tronu była tęcza podobna z wyglądu do szmaragdu. 4 Wokoło tronu [były] dwadzieścia cztery trony. Na tronach widziałem siedzących dwudziestu czterech starszych, ubranych w białe szaty, a na ich głowach złote korony. 5 Z tronu wychodziły błyskawice, gromy i glosy, a przed tronem paliło się siedem ognistych pochodni, które są siedmioma Duchami Boga. 6 Przed tronem było też morze szklane podobne do kryształu. A pośrodku tronu i wokoło tronu były cztery stworzenia pełne oczu z przodu i z tyłu. 7 Pierwsze stworzenie podobne było do lwa, drugie stworzenie podobne do ciełca, trzecie stworzenie miało twarz jakby ludzką, a czwarte stworzenie podobne [było] do lecącego orła. 8 Każde zaś z tych czterech stworzeń miało po sześć skrzydeł dokoła, a wewnętrz były pełne oczu. I bez odpoczynku, dniem i nocą mówią: Święty, święty, święty, Pan Bóg Wszechmogący, ten, który był i który jest, i który ma przyjść. 9 A gdy stworzenia oddawały chwałę i cześć, i dziękczynienie zasiadającemu na tronie, żyjącemu na wieki wieków; (aiōn g165) 10 Upadło dwudziestu czterech starszych przed zasiadającym na tronie i oddało poklon żywicielowi na wieki wieków, i rzucalo swoje korony przed tronem, mówiąc: (aiōn g165) 11 Godzien jesteś, Panie, wziąć chwałę i cześć, i moc, ponieważ ty stworzyłeś wszystko i z twojej woli trwa i zostało stworzone.

5 I zobaczyłem w prawej ręce zasiadającego na tronie księgę zapisaną wewnątrz i na zewnątrz, opieczeniową siedmioma pieczęciami. 2 I zobaczyłem potężnego anioła wołającego donośnym głosem: Kto jest godny otworzyć księgę i złamać jej pieczęcie? 3 Ale nikt w niebie ani na ziemi, ani pod ziemią nie mógł otworzyć księgi ani do niej

zatrzymać. 4 I bardzo płakałem, że nie znalazłem się ja zwyciężonym i zasiadłem z moim Ojcem na jego nikt godny, aby otworzyć i czytać księgę, i do niej tronie. 5 Wtedy jeden ze starszych powiedział do mnie: Nie płacz! Oto zwyciężył lew z pokolenia Judy,

korzeń Dawida, aby otworzyć księgę i złamać siedem jej pieczęci. 6 I zobaczyłem, a oto między tronem i czterema stworzeniami, i między starszymi stał Baranek jakby zabity, który miał siedem rogów i siedmioro oczu, które są siedmioma Duchami Boga posłanymi na całą ziemię. 7 [Wtedy] on podszedł i wziął księgę z prawej ręki zasiadającego na tronie. 8 A gdy wziął księgę, cztery stworzenia i dwudziestu czterech starszych upadło przed Barankiem, a każdy z nich miał harfę i złote czasze pełne wonności, którymi są modlitwy świętych. 9 I śpiewali nową pieśń: Godzien jesteś wziąć księgę i otworzyć jej pieczęcie, ponieważ zostałeś zabity i odkupiłeś nas dla Boga przez swoją krew z każdego plemienia, języka, ludu i narodu. 10 I uczyniłeś nas dla naszego Boga królami i kapłanami, i będziemy królować na ziemi. 11 Zobaczyłem też i usłyszałem głos wielu aniołów dokoła tronu i stworzeń, i starszych, a liczba ich wynosiła dziesięć tysięcy razy dziesięć tysięcy i tysiące tysięcy; 12 Mówiących donośnym głosem: Godzien jest Baranek zabity wziąć moc i bogactwo, i mądrość, i siłę, i cześć, i chwałę, i błogosławieństwo.

13 A wszelkie stworzenie, które jest w niebie i na ziemi, i pod ziemią, i w morzu, i wszystko, co w nich jest, słyszałem, jak mówiło: Zasiadającemu na tronie i Barankowi błogosławieństwo i cześć, i chwała, i moc na wieki wieków. (aiōn g165) 14 A cztery stworzenia mówili: Amen. A dwudziestu czterech starszych upadło i oddało poklon żywicielowi na wieki wieków.

6 I zobaczyłem, gdy Baranek otworzył pierwszą z pieczęci, i usłyszałem pierwsze z czterech stworzeń mówiące jakby głosem gromu: Chodź i zobacz. 2 I zobaczyłem, a oto biały koń, ten zaś, który na nim siedział, miał łuk. I dano mu koronę, i wysunął [jako] zwycięzcę, żeby zwyciężać. 3 A gdy otworzył drugą pieczęć, usłyszałem drugie stworzenie mówiące: Chodź i zobacz. 4 I wyszedł inny koń, rudy, a temu, który na nim siedział, pozwolono odebrać ziemi pokój, aby ludzie zabijali się nawzajem. I dano mu wielki miecz. 5 A gdy otworzył trzecią pieczęć, usłyszałem trzecie stworzenie mówiące: Chodź i zobacz. I zobaczyłem, a oto koń czarny, ten zaś,

który na nim siedział, miał w swojej ręce wagę. 6 I tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Rubena usłyszałem głos pośród czterech stworzeń mówiący: dwanaście tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Miara pszenicy za grosz i trzy miary jęczmienia Gada dwanaście tysięcy opieczętowanych; 6 Z za grosz. A nie krzywdź oliwy i wina. 7 A gdy pokolenia Asera dwanaście tysięcy opieczętowanych, otworzył czwartą pieczęć, usłyszałem głos czwartego z pokolenia Neftalego dwanaście tysięcy stworzenia mówiący: Chodź i zobacz. 8 I zobaczyłem, opieczętowanych, z pokolenia Manassesa dwanaście oto koń płowy, a temu, który na nim siedział, było na tysięcy opieczętowanych; 7 Z pokolenia Symeona imię Śmierć, a Piekło szło za nim. I dano im władzę dwanaście tysięcy opieczętowanych, z pokolenia nad czwartą częścią ziemi, aby zabijali mieczem i Lewiego dwanaście tysięcy opieczętowanych, głodem, i zarzą, i przez zwierzęta ziemi. (Hadēs g86) 9 Z pokolenia Issachara dwanaście tysięcy A gdy otworzył piątą pieczęć, widziałem pod ołtarzem opieczętowanych; 8 Z pokolenia Zabulona dwanaście dusze zabitych z powodu słowa Bożego i świadectwa, tysięcy opieczętowanych, z pokolenia Józefa które złożyły. 10 I wołały donośnym głosem: Jak długo dwanaście tysięcy opieczętowanych, z pokolenia [jeszcze], Panie święty i prawdziwy, nie będziesz Beniamina dwanaście tysięcy opieczętowanych. 9 sądził i nie pomiszczył naszej krwi na mieszkańcówach Potem zobaczyłem, a oto wielki tłum, którego nikt ziem? 11 I dano każdemu [z nich] białą szatę, i nie mógł policzyć, z każdego narodu, plemienia, powiedziano im, aby odpoczywali jeszcze przez krótki ludu i języka, który stał przed tronem i przed czas, aż dopełni się [liczba] ich współslug i braci, Barankiem ubrani w białe szaty, a palmy w ich którzy mają zostać zabici jak i oni. 12 I zobaczyłem, rękach. 10 I wołały donośnym głosem: Zbawienie gdy otworzył szóstą pieczęć, a oto nastąpiło wielkie należy do naszego Boga zasiadającego na tronie trzęsienie ziemi i słońce stało się czarne jak włosiany i do Baranka. 11 A wszyscy aniołowie stali dokoła wór, a księżyc stał się jak krew. 13 Gwiazdy niebieskie tronu i starszych, i czterech stworzeń, i upadli przed spadły na ziemię, podobnie jak drzewo figowe zrzuciło się na twarze, i oddali poklon Bogu; 12 Mówiąc: niedojrzale figi, gdy potrafię nim gwałtowny wiatr. Amen. Błogosławieństwo i chwała, i mądrość, i 14 I niebo ustąpiło jak zwój zrolowany, a każda góra i dziękczynienie, i cześć, i moc, i siła naszemu Bogu wyspa ruszyły się ze swoich miejsc. 15 A królowie na wieki wieków. Amen. (aiōn g165) 13 A jeden ze ziemscy i możnowładcy, i bogacze, i wodzowie, i starszych odezwał się do mnie tymi słowy: Kim są ci, mocarze, i każdy niewolnik, i każdy wolny ukryli się którzy są ubrani w białe szaty i skąd przybyli? 14 w jaskiniach i skałach górskich. 16 I mówili do góra i Odpowiedziałem mu: Panie, ty wiesz. I powiedział do skał: Padnijcie na nas i zakryjcie nas przed obliczem mnie: To są ci, którzy przyszli z wielkiego ucisku i zasiadającego na tronie i przed gniewem Baranka; 17 wyprali swoje szaty, i wybielili je we krwi Baranka. 15 Bo nadszedł wielki dzień jego gniewu. I który może się Dlatego są przed tronem Boga i służą mu we dniach i wstać?

7 Potem zobaczyłem czterech aniołów stojących na czterech krańcach ziemi, trzymających cztery wiatry ziemi, aby wiatr nie wiął na ziemię ani na morze, ani na żadne drzewo. 2 I zobaczyłem innego anioła wstępującego od wschodu słońca, który miał pieczęć Boga żywego i zawałał donośnym głosem do czterech aniołów, którym pozwolono wyrządzać szkodę ziemi i morzu: 3 Nie wyrządzajcie szkody ziemi ani morzu, ani drzewom, dopóki nie trąb. 3 I przyszedł inny anioł, i stanął przy ołtarzu, opieczętujemy slug naszego Boga na ich czołach. 4 I mając złotą kadzielnicę. Dano mu wiele kadzideł, usłyszałem liczbę opieczętowanych: sto czterdzieści cztery tysiące opieczętowanych ze wszystkich pokoleń synów Izraela: 5 Z pokolenia Judy dwanaście

nocy w jego świątyni, a zasiadający na tronie osłoni ich [sobą] jak namiotem. 16 Nie zaznają już głodu ani pragnienia, nie porazi ich słońce ani żaden upał; 17 Ponieważ Baranek, który jest pośrodku tronu, będzie ich pas i poprowadzi ich do żywych źródeł wód, i otre Bóg wszelką łzę z ich oczu.

8 A gdy otworzył siódmą pieczęć, nastąpiła w niebie cisza na około pół godziny. 2 I zobaczyłem siedmiu aniołów, którzy stoją przed Bogiem. I dano im siedem trąb. 3 I przyszedł inny anioł, i stanął przy ołtarzu, mając złotą kadzielnicę. Dano mu wiele kadzideł, aby [je] ofiarował z modlitwami wszystkich świętych na złotym ołtarzu, który jest przed tronem. 4 I dym kadzideł z modlitwami świętych wzniósł się z ręki

anioła przed Bogiem. 5 Anioł zaś wziął kadzielnicę, ich skrzydeł jakby odgłos wielokonnych rydwanów napełnił ją ogniem z ołtarza i zrzucił na ziemię. I pędzących do boju. 10 I miały ogony podobne do nastąpiły glosy i gromy, i błyskawice, i trzęsienie skorpionów, a żądła były w ich ogonach. I [dano] im ziemi. 6 A siedmiu aniołów, którzy mieli siedem trąb, moc wyrządzania ludziom szkody przez pięć miesięcy, przygotowało się, aby zatrąbić. 7 I zatrąbił pierwszy 11 Mają nad sobą króla, anioła otchłani, którego imię anioł, i powstały grad i ogień zmieszane z krwią, i po hebrajsku brzmi Abaddon, a po grecku Apollyon. zrzucono je na ziemię. I spłonęła trzcia część drzew, (Abyssos g12) 12 Jedno „biada” minęło, a oto jeszcze spłonęła też cała zielona trawa. 8 I zatrąbił drugi anioł, dwa „biada” potem nadchodzą. 13 I zatrąbił szósty i jakby wielka góra płonąca ogniem została wrzucona anioł, i usłyszałem jeden głos od czterech rogów w morze, i trzcia część morza zamieniła się w krew. złotego ołtarza, który jest przed Bogiem; 14 Mówiący 9 I zginęła w morzu trzcia część żywych stworzeń, i do szóstego anioła, który miał trąbę: Uwolnij czterech trzcia część statków uległa zniszczeniu. 10 I zatrąbił aniołów związanych nad wielką rzeką Eufrat. 15 trzci anioł, i spadła z nieba wielka gwiazda, płonąca I zostali uwolnieni czterej aniołowie, przygotowani jak pochodnia, i spadła na trzcią część rzek i na na godzinę, na dzień, na miesiąc i na rok, aby źródła wód. 11 A imię gwiazdy brzmi Piołun. I trzcia zabić trzcią część ludzi. 16 A liczba wojsk konnych część wód zamieniła się w piołun, i wielu ludzi umarło [wynosiła] dwieście milionów, bo usłyszałem ich od tych wód, bo stały się gorzkie. 12 I zatrąbił czwarty liczbę. 17 I tak zobaczyłem w widzeniu konie i tych, anioł, i rażona została trzcia część słońca i trzcia którzy na nich siedzieli, mających pancerze [barwy] części księżyca, i trzcia część gwiazd, tak że zaćmiała ognia, hiacyntu i siarki. A głowy koni były jak głowy się trzcia ich część i dzień przez jedną trzcią swoją. Iwów, a z ich pysków wychodził ogień, dym i siarka. część nie jaśniął, podobnie i noc. 13 I zobaczyłem, i 18 A od tych trzech [plag] została zabita trzcia część usłyszałem jednego anioła lecącego środkiem nieba, ludzi, od ognia, dymu i siarki, które wychodziły z ich który mówił donośnym głosem: Biada, biada, biada pysków. 19 Moc bowiem tych koni jest w ich pyskach mieszkającym ziemi z powodu pozostałych głosów i w ogonach, bo ich ogony są podobne do węży, trąb trzech aniołów, którzy mają zatrąbić. które mają głowy i nimi wyrządzają szkody. 20 A pozostały ludzie, którzy nie zostali zabici przez te plagi, nie pokutowali od uczynków swoich rąk, tak by nie oddawać pokonu demonom i bożkom złotym, srebrnym, miedzianym, kamiennym i drewnianym, które nie mogą ani widzieć, ani słyszeć, ani chodzić.

9 I zatrąbił piąty anioł, i zobaczyłem gwiazdę, która spadła z nieba na ziemię i dano jej klucz do studni otchłani. (Abyssos g12) 2 I otworzyła studnię otchłani, i wzbil się dym ze studni, jakby dym wielkiego pieca, a słońce i powietrze zaćmiały się od dymu studni. (Abyssos g12) 3 A z dymu wyszła szarańcza na ziemię i dano jej moc, jaką mają skorpiony ziemskie. 4 I powiedziano jej, żeby nie wyrządała szkody trawie na ziemi ani niczemu zielonemu, ani żadnemu drzewu, lecz tylko samym ludziom, którzy nie mają pieczęci Boga na czołach. 5 I dano jej nakaz, aby jego głową była tęcza, jego twarz jak słońce, a ich nie zabijaly, lecz dręczyły przez pięć miesięcy. jego nogi jak słupy ognia. 2 W swojej ręce miał A ich cierpienia [były] jak cierpienia zadane przez otwartą ksiązeczkę. I postawił prawą nogę na morzu, skorpiona, gdy ukaści człowieka. 6 I w owe dni ludzie a lewą na ziemi. 3 I zwołał donośnym głosem, będą szukać śmierci, lecz jej nie znajdą, i będą chcieli tak jak ryczy lew. A gdy zwołał, siedem gromów umrzeć, ale śmierć od nich ucieknie. 7 A szarańcza odezwało się swoimi głosami. 4 A gdy siedem gromów z wyglądu była podobna do koni przygotowanych a lecz usłyszałem głos z nieba, który mówił do mnie: do boju, na ich głowach jakby korony podobne do lecz usłyszałem głos z nieba, który mówił do mnie: złota, a ich twarze jakby twarze ludzkie. 8 I miały Zapieczętuj [to], co mówiło siedem gromów, i nie włosy jakby włosy kobiece, a ich zęby były jak u pisz tego. 5 A anioł, którego widziałem stojącego na lwów. 9 Miały też pancerze jakby z żelaza, a szum morzu i na ziemi, podniósł swoją rękę ku niebu; 6 I

przysiął na tego, który żyje na wieki wieków, który stworzył niebo i to, co w nim jest, i ziemię i to, co na niej, i morze, i to, co w nim, że czasu już nie będzie; (aiōn g165) 7 Lecz w dniach głosu siódmego anioła, gdy zacznie trąbić, dokona się tajemnica Boga, jak to oznajmił swoim slugom, prorokom. 8 A głos, który usłyszałem z nieba, znów przemówił do mnie: Idź, weź tę otwartą ksiązeczkę, która jest w ręce anioła stojącego na morzu i na ziemi. 9 Podszedłem więc do anioła i powiedziałem mu: Daj mi tę ksiązeczkę. I powiedział do mnie: Weź ją i zdjedz, a spowoduje gorycz w twoim brzuchu, lecz w twoich ustach będzie słodka jak miód. 10 I wziąłem ksiązeczkę z ręki anioła i zjadłem ją, a była w moich ustach słodka jak miód. Lecz gdy ją zjadłem, mój brzuch napełnił się goryczą. 11 I powiedział do mnie: Musisz znów prorokować przed wieloma ludami, narodami, językami i królami.

a wielki strach padł na tych, którzy na nich patrzyli. 12 Potem usłyszeli donośny głos z nieba mówiący: Wstęp tutaj. I wstąpili do nieba w obłoku, a ich nieprzyjaciele patrzyli na nich. 13 W tej godzinie nastąpiło wielkie trzęsienie ziemi i zawaliła się dziesiąta część miasta, i zginięło w trzęsieniu ziemi siedem tysięcy ludzi, a pozostały przerażili się i oddali chwałę Bogu nieba. 14 Minęło drugie „biada”, a oto nadchodzi szybko trzecie „biada”. 15 I zatrąbił siódmy anioł, i odezwały się doñośne głosy w niebie mówiące: Królestwa świata stały się [królestwami] naszego Pana i jego Chrystusa i będzie królować na wieki wieków. (aiōn g165) 16 A dwudziestu czterech starszych, którzy siedzą przed Bogiem na swoich tronach, upadło na twarze i oddało Bogu pokłon; 17 Mówiąc: Dziękujemy tobie, Panie Boże Wszechmogący, który jesteś i który byłeś, i który masz przyjść, że wziąłeś swą potężną moc i objąłeś królestwo. 18 I rozgniewały się narody, i nadszedł twój gniew i czas osądzenia umarłych, i oddania zapłaty twoim slugom prorokom i świętym oraz tym, którzy się boją twoego imienia, małym i wielkim, i zniszczenia tych, którzy niszczą ziemię.

11 I dano mi trzcinę podobną do preta. I stanął anioł, mówiąc: Wstań i zmierz świątynię Boga i ołtarz oraz tych, którzy w niej oddają poklon. 2 Lecz dziedziczniec zewnętrzny świątyni wyłącz i nie mierz go, gdyż został dany pogonom. I będą deptać święte miasto przez czterdzieści dwa miesiące. 3 I dam [władze] dwóm moim świadkom, którzy będą prorokować przez tysiąc dwieście sześćdziesiąt dni ubrani w wory. 4 Oni są dwoma drzewami oliwnymi i dwoma świecznikami, które stoją przed Bogiem ziemi.

5 A gdy ktoś chce ich skrzywdzić, ogień wychodzi z ich ust i pożera ich wrogów. Jeśli więc ktoś chciałby ich skrzywdzić, w ten sposób musi być zabity. 6 Oni mają władzę zamknąć niebo, aby nie padał deszcz za dni ich prorokowania, i mają władzę nad wodami, aby je zamieniać w krew i porazić ziemię wszelkimi plagami, ilekroć zechcą. 7 A gdy dopełnią swojego świadectwa, bestia, która wychodzi z otychiani, stoczy z nimi walkę i zwycięży ich, i zabije ich. (Abysos g12)

8 A ich zwłoki [będą leżeć] na ulicy wielkiego miasta, które duchowo nazywa się Sodomą i Egiptem, gdzie też nasz Pan został ukrzyżowany. 9 I [wielu] spośród jej dziecko do Boga i do jego tronu; 6 A kobieta ludów, plemion, języków i narodów będzie patrzeć na ich zwłoki przez trzy i pół dnia i nie pozwoli złożyć przez Boga, aby ja tam żywiono przez tysiąc dwieście ich zwłok do grobu. 10 A mieszkańców ziemi będą sześćdziesiąt dni.

7 I nastąpiła walka w niebie, się cieszyć i radować z ich powodu. I będą sobie

Kobieta ubrana w słońce i księżyc pod jej nogami, a na jej głowie korona z dwunastu gwiazd. 2 A była brzemienna i krzyczała w bólech porodowych i w mękach rodzenia. 3 I ukazał się inny cud na niebie: Oto wielki rudy smok mający siedem głów i dziesięć rogów, a na jego głowach siedem koron. 4 A jego ogon włóki trzecią część nieba i zrzucił je na ziemię. I stanął smok przed kobietą, która [właśnie] miała urodzić, aby gdy tylko urodzi, pożreć jej dziecko. 5 I urodziła syna – mężczyznę, który będzie rządził wszystkimi narodami laską żelazną. I porwane zostało I urodziła syna – mężczyznę, który będzie rządził wszystkimi narodami laską żelazną. I porwane zostało duch życia od Boga wszęd w nich i stanęły na nogach, zostało wielki smok, wąż starodawny, zwany diabłem i

szatanem, zwodzący cały świat. Został zrzucony na ziemię, z nim też zrzuceni zostali jego aniołowie. **10** I zabitego od założenia świata. **9** [Jeśli] ktoś ma uszy, usłyszałem donośny głos mówiący w niebie: Teraz niech słucha! **10** Jeśli ktoś do niewoli bierze, do niewoli nastąpiło zbawienie, moc i królestwo naszego Boga, i pójdzie, jeśli ktoś zabija mieczem, mieczem musi władza jego Chrystusa, bo został zrzucony oskarżyciel zostać zabity. Tu jest cierpliwość i wiara świętych naszych braci, który dniem i nocą oskarża ich przed **11** Potem zobaczyłem inną bestię wychodzącą z naszym Bogiem. **11** Ale oni zwyciężyli go przez ziemi, a miała dwa rogi podobne do Baranka, ale krew Baranka i przez słowo swego świadectwa i nie mówiła jak smok. **12** I całą władzę pierwszej bestii umiłowali swojego życia – aż do śmierci. **12** Dlatego sprawuje na jej oczach, i sprawia, że ziemia i jej radujecie się niebios i wy, ich mieszkańców. Biada mieszkańców oddają poklon pierwszej bestii, której [mieszkańcom] ziemi i morza, bo zszedł do was diabeł śmiertelna rana została wyleczona. **13** I czyni wielkie paląc wielkim gniewem, gdyż wie, że ma niewiele cuda, sprawiając, że nawet ogień zstępue z nieba na czasu. **13** A gdy smok zobaczył, że został zrzucony na ziemię na oczach ludzi. **14** I zwodzi mieszkańców ziemię, zaczął prześladować kobietę, która urodziła ziemię przez cuda, które jej pozwolono czynić przed mężczyznę. **14** I dano kobiecie dwa skrzydła wielkiego bestii, mówiąc mieszkańcom ziemi, aby sporządzili orła, aby poleciała na pustynię, na swoje miejsce, wizerunek bestii, która miała ranę od miecza, ale gdzie jest żywiona przez czas i czasy, i połowę ożyla. **15** I pozwolono jej tchnąć ducha w wizerunek czasu, z dala od węża. **15** I wyrzucił wąż ze swojej bestii, tak żeby przemówił wizerunek bestii i sprawił, paszczy za kobietą wodę jak rzekę, aby ją rzeka że ci, którzy nie oddali poklonu wizerunkowi bestii, porwała. **16** Lecz ziemia przyszła kobiecie z pomocą i zostały zabici. **16** I sprawia, aby wszyscy, mali i wielcy, otworzyła ziemia swą gardziel, i pochłonęła rzekę, bogaci i biedni, wolni i niewolnicy, przyjęli znamien na którą smok wyrzucił ze swojej paszczy. **17** I rozgniewał prawą rękę lub na czole; **17** I aby nikt nie mógł kupić się smok na kobietę, i odszedł, aby walczyć z resztą ani sprzedawać, tylko ten, kto ma znamien, imię bestii jej potomstwa, z tymi, którzy zachowują przykazania lub liczbę jej imienia. **18** Tu jest mądrość. Kto ma Boga i mają świadectwo Jezusa Chrystusa.

13 I stanąłem na piasku morza. I zobaczyłem

bestię wychodzącą z morza, mającą siedem głów i dziesięć rogów, a na jej rogach było dziesięć koron, a na jej głowach imię bluźnierstwa. **2** A bestia, którą mieli imię jego Ojca wypisane na czołach, którą widziałem, podobna była do pantery, a jej łapy jak u niedźwiedzia, a jej paszczą jak paszczą lwa. I jakby głos wielkiego gromu. I słyszałem głos harfiarzy dał jej smok swoją moc, swój tron i wielką władzę. grających na swoich harfach. **3** I śpiewali jakby nową pieśń przed tronem i przed czterema stworzeniami, zranioną, lecz jej śmiertelna rana została uleczena. i przed starszymi. A nikt się tej pieśni nie mógł I cała ziemia zdziwiła się, i [poszła] za bestią. **4** I nauczyć oprócz stu czterdziestu czterech tysięcy, oddali poklon smokowi, który dał władzę bestii. Oddali którzy zostali wykupieni z ziemi. **4** Są to ci, którzy też poklon bestii, mówiąc: Któz [jest] podobny do bestii? Któz z nią może walczyć? **5** I dano jej paszczę To ci, którzy podążają za Barankiem, dokądkolwiek mówiącą rzeczy wielkie i bluźnierstwa. Dano jej też moc, aby działała przez czterdzieści dwa miesiące. **6** I idzie. Oni zostali wykupieni spośród ludzi, aby byli by bliźnić jego imieniu, jego przybytkowi i tym, którzy mieszkają w niebie. **7** Pozwolono jej też walczyć otworzyła swoją paszczę, by bliźnić przeciwko Bogu, ustach nie znaleziono podstępu. Są bowiem bez ze świętymi i zwyciężać ich. I dano jej władzę nad każdym plemieniem, językiem i narodem. **8** Wszyscy mieszkający ziemi oddadzą jej poklon, ci, których pierwocinami dla Boga i dla Baranka; **5** A w ich skazy przed tronem Boga. **6** I zobaczyłem innego anioła lecącego środkiem nieba, który miał ewangelię wieczną, aby ją zwiastować mieszkańcom ziemi, wszystkim narodom, plemionom, językom i ludom; (aiōnios g166) **7** Mówiącego donośnym głosem: Bójcie

się Boga i oddajcie mu chwałę, bo przyszła godzina jej znamieniem i nad liczbą jej imienia, stojących jego sądu. Oddajcie poklon temu, który stworzył nad szklanym morzem, mających harfy Boga. 3 I niebo i ziemię, morze i źródła wód. 8 A za nim śpiewali pieśń Mojżesza, sługi Boga, i pieśń Baranka: szedł inny anioł i mówił: Upadł, upadł Babilon, wielkie Wielkie i zadziwiające są twoje dzieła, Panie Boże miasto, bo winem gniewu swego nierządu napoło Wszechmogący. Sprawiedliwe i prawdziwe są twoje wszystkie narody. 9 A po nich przyszedł trzeci anioł i drogi, o Królu świętych; 4 Któż by się nie bał ciebie, donośnym głosem mówił: Jeśli ktoś odda poklon bestii Panie, i nie uwielbił twego imienia? Bo ty jedynie i jej wizerunkowi i przyjmie znamieniem na czole lub na jesteś święty, bo wszystkie narody przyjdą i oddadzą rękę; 10 Ten również będzie pił z wina zapalczystości tobie poklon, bo objawiły się twoje wyroki. 5 Potem Boga, nieroźcześczonego, nalanego do kielicha jego zobaczyłem, a oto została otwarta świątynia Przybytku gniewu, i będzie męczony w ogniu i siarce przed Świadectwa w niebie. 6 I wyszło ze świątyni siedmiu świętymi aniołami i przed Barankiem. 11 A dym aniołów mających siedem plag, ubranych w czysty, ich męki wznosi się na wieki wieków i nie zaznają odpoczynku we dnie i w nocy ci, którzy oddają poklon bestii i jej wizerunkowi, i ten, kto przyjmuje znamieniem jej imienia. (aiōn g165) 12 Tu jest cierpliwość świętych, tu są ci, którzy zachowują przykazania Boga i wiarę Jezusa. 13 I usłyszałem głos z nieba, który mówił do mnie: Napisz: Błogosławieni [sa]j umarli, którzy odstąpili umierają w Panu, tak, mówi Duch, aby odpoczęli od swoich prac, a ich uczynki idą za nimi. 14 I zobaczyłem, a oto biały obłok, a na obłoku siedział [ktos] podobny do Syna Człowieczego, który miał na głowie złotą koronę, a w ręku ostry sierp. 15 A inny anioł wyszedł ze świątyni, woając donośnym głosem do tego, który siedział na obłoku: Zapuszcz swój sierp i żniw, gdyż nadeszła dla ciebie pora, abyś żał, bo dojrzało żniwo ziemi. 16 Wtedy rzucił ten, który siedział na obłoku, swój sierp na ziemię i ziemia została zżęta. 17 I inny anioł wyszedł ze świątyni, która jest w niebie, mając także ostry sierp. 18 Potem od ołtarza wyszedł inny anioł, który miał władzę nad ogniem i zawałał donośnym głosem do tego, który miał ostry sierp: Zapuszcz swój ostry sierp i zbierz grona winorośli ziemi, bo dojrzały jej winne grona. 19 I rzucił anioł swój ostry sierp na ziemię, i zebrał [grona] winorośli ziemi, i wrzucił [je] do wielkiej tłocznii gniewu Boga. 20 I udeptano tłocznię poza miastem, a z tłocznii wypłynęła krew aż po wędzidła koni, na tysiąc sześćset stadów.

15 Potem zobaczyłem inny znak na niebie, wielki i zadziwiający: siedmiu aniołów, którzy mieli siedem plag ostatecznych, bo przez nie dopełnił się gniew Boga. 2 I zobaczyłem jakby morze szklane zmieszane z ogniem i tych, którzy odnieśli zwycięstwo nad bestią, nad jej wizerunkiem, nad

tobie poklon, bo objawiły się twoje wyroki. 5 Potem I wyszło ze świątyni siedmiu aniołów mających siedem plag, ubranych w czysty, I lśniący len i przepasanych na piersi złotymi pasami. 7 A jedno z czterech stworzeń dało siedmiu aniołom siedem złotych czasz pełnych gniewu Boga, który żyje na wieki wieków. (aiōn g165) 8 I napełniła się świątynia dymem od chwały Boga i jego mocy. I nikt nie mógł wejść do świątyni, dopóki nie dopełniło się siedem plag siedmiu aniołów.

16 I usłyszałem donośny głos ze świątyni mówiący do siedmiu aniołów: Idźcie i wylejecie siedem czasz gniewu Boga na ziemię. 2 I poszedł pierwszy, i wylał swoją czaszę na ziemię. I pojawiły się bolesne i złośliwe wrzody na ludziach, którzy mieli znamieniem bestii, i na tych, którzy oddali poklon jej wizerunkowi. 3 A drugi anioł wylał swoją czaszę na morze i stało się ono jak krew zmarłego. I każda dusza żywa umarła w morzu. 4 A trzeci anioł wylał swoją czaszę na rzeki i źródła wód i przemieniły się w krew. 5 I usłyszałem anioła wód mówiącego: Sprawiedliwy jesteś, Panie, który jesteś i który byłeś, i święty, że tak osądziłeś. 6 Ponieważ wylali krew świętych i proroków, dałeś im również krew do picia, bo [na to] zasłużyli. 7 I usłyszałem, jak inny mówił od ołtarza: Tak, Panie Boże Wszechmogący, prawdziwe i sprawiedliwe są twoje wyroki. 8 A czwarty anioł wylał swoją czaszę na słońce i pozwolono mu przypalać ludzi ogniem. 9 I ludzie zostali popalenici wielkim żarem, i bluźnili imieniu Boga, który ma władzę nad tymi plagami, a nie pokutowali, aby oddać mu chwałę. 10 A piąty anioł wylał swoją czaszę na tron bestii i jej królestwo pograżyło się w ciemności, a [ludzie] gryzli z bólu języki. 11 I bluźnili Bogu nieba z powodu swoich bólów i wrzodów, lecz nie pokutowali ze swoich czynów. 12 A szósty anioł wylał swoją czaszę na wielką rzekę Eufrat. I wyschła jej woda, aby została przygotowana

droga dla królów ze Wschodu. **13** I zobaczyłem trzy zapisane w księdze życia od założenia świata, widząc duchy nieczyste jakby żaby, które [wychodząły] z bestię, która była i nie ma jej, a jednak jest. (Abysos paszczy smoka i z paszczy bestii, i z ust fałszywego g12) **9** Tu jest rozum, który ma mądrość. Siedem głów proraka. **14** A są to duchy demonów, które czynią to siedem góra, na których siedzi kobieta. **10** I królów cuda i wychodzą do królów ziemi i na cały świat, jest siedmiu – pięciu upadło, jeden jest, inny jeszcze aby ich zgromadzić na wojnę w wielki dzień Boga nie przyszedł, a gdy przyjdzie, ma pozostać na krótko. Wszechmogącego. **15** Oto przychodzę jak złodziej. **11** A bestia, która była, a nie ma jej, ona sama jest Błogosławiony, kto czuwa i strzeże swoich szat, aby ósmym, a jest spośród siedmiu i idzie na zatracenie. nie chodził nago i aby nie widziano jego hariry. **16** **12** A dziesięć rogów, które widziałeś, to dziesięciu I zgromadził ich na miejsce zwane po hebrajsku królów, którzy jeszcze nie objęli królestwa, ale wezmą Armageddon. **17** A siódmy anioł wylał swoją czaszę władzę jak królowie na jedną godzinę wraz z bestią, w powietrzu. I ze świątyni nieba, od tronu rozległ **18** Mają oni jeden zamysł, a swoją moc i władzę się donośny głos, który powiedział: Stało się! **19** I oddadzą bestii. **14** Oni będą walczyć z Barankiem, a nastąpiły glosy i gromy, i błyskawice, i nastąpiły wielkie Baranek ich zwycięży, bo jest Panem panów i Królem trzęsienie ziemi, jakiego nie było, odkąd człowiek jest królów, a [ci], którzy są z nim, są powołani, wybrani i na ziemi, tak potężne [były] to trzęsienie ziemi. **19** A wierni. **15** I powiedział do mnie: Wody, które widziałeś, wielkie miasto rozpadło się na trzy części i runęły nad którymi siedzi nierządnicza, to ludy, tłumy, narody miasta narodów. I został wspomniany przed Bogiem i języki. **16** A dziesięć rogów, które widziałeś na bestii wielki Babilon, aby dać mu kielich winna zapalczystości – oni znienawidzą nierządnicę i sprawią, że będzie swego gniewu. **20** Pierzchły wszystkie wyspy i góra spustoszona i naga i będą jeść jej ciało, i spała ją już nie znaleziono. **21** I spadł z nieba na ludzi wielki w ogniu. **17** Bóg bowiem włożył im do serc, aby grad [o wadze] około jednego talentu. A ludzie bliźniali wykonali jego wole, i to jednomyślnie, i oddali swoje Bogu z powodu plagi gradu, bo plaga ta była bardzo wielka.

17 I przyszedł jeden z siedmiu aniołów, którzy mieli siedem czasz, i odezwał się do mnie, mówiąc mi: Chodź, pokaż ci sąd nad wielką nierządnicą, która siedzi nad wieloma wodami; **2** Z którą nierząd uprawiali królowie ziemi, a mieszkańców ziemi upili się winem jej nierządu. **3** I zaniósł mnie w duchu na pustynię. I zobaczyłem kobietę siedzącą na szkarłatnej bestii pełnej imion bliźniarstwa, mającej siedem głów i dziesięć rogów. **4** A kobieta była ubrana w purpur i szkarłat i przyozdobiona złotem, drogimi kamieniami i perlami. Miała w swej ręce złoty kielich pełen obrzydliwości i nieczystości swego nierządu. **5** A na jej czole wypisane było imię: Tajemnica, wielki Babilon, matka nierządnic i obrzydliwości ziemi. **6** I zobaczyłem kobietę pijaną krwią świętych i krwią męczenników Jezusa. A gdy ją zobaczyłem, zdumiałem się bardzo. **7** I powiedział do mnie anioł: Czemu się zdumiałeś? Ja ci wyjaśnię tajemnicę kobiety i bestii, która ją nosi, a która ma siedem głów i dziesięć rogów. **8** Bestia, którą widziałeś, była, a nie ma jej i ma wyjść z otchlani, i iść na zatracenie. I zdziwią się mieszkańcy ziemi, których imiona nie są

zapisane w księdze życia od założenia świata, widząc bestię, która była i nie ma jej, a jednak jest. (Abysos paszczy smoka i z paszczy bestii, i z ust fałszywego g12) **9** Tu jest rozum, który ma mądrość. Siedem głów proraka. **10** I królów cuda i wychodzą do królów ziemi i na cały świat, jest siedmiu – pięciu upadło, jeden jest, inny jeszcze aby ich zgromadzić na wojnę w wielki dzień Boga nie przyszedł, a gdy przyjdzie, ma pozostać na krótko. Wszechmogącego. **15** Oto przychodzę jak złodziej. **11** A bestia, która była, a nie ma jej, ona sama jest Błogosławiony, kto czuwa i strzeże swoich szat, aby ósmym, a jest spośród siedmiu i idzie na zatracenie. nie chodził nago i aby nie widziano jego hariry. **16** **12** A dziesięć rogów, które widziałeś, to dziesięciu I zgromadził ich na miejsce zwane po hebrajsku królów, którzy jeszcze nie objęli królestwa, ale wezmą Armageddon. **17** A siódmy anioł wylał swoją czaszę władzę jak królowie na jedną godzinę wraz z bestią, w powietrzu. I ze świątyni nieba, od tronu rozległ **18** Mają oni jeden zamysł, a swoją moc i władzę się donośny głos, który powiedział: Stało się! **19** I oddadzą bestii. **14** Oni będą walczyć z Barankiem, a nastąpiły glosy i gromy, i błyskawice, i nastąpiły wielkie Baranek ich zwycięży, bo jest Panem panów i Królem trzęsienia ziemi, jakiego nie było, odkąd człowiek jest królów, a [ci], którzy są z nim, są powołani, wybrani i na ziemi, tak potężne [były] to trzęsienie ziemi. **19** A wierni. **15** I powiedział do mnie: Wody, które widziałeś, wielkie miasto rozpadło się na trzy części i runęły nad którymi siedzi nierządnicza, to ludy, tłumy, narody miasta narodów. I został wspomniany przed Bogiem i języki. **16** A dziesięć rogów, które widziałeś na bestii wielki Babilon, aby dać mu kielich winna zapalczystości – oni znienawidzą nerządnicę i sprawią, że będzie swego gniewu. **20** Pierzchły wszystkie wyspy i góra spustoszona i naga i będą jeść jej ciało, i spała ją już nie znaleziono. **21** I spadł z nieba na ludzi wielki w ogniu. **17** Bóg bowiem włożył im do serc, aby grad [o wadze] około jednego talentu. A ludzie bliźniali wykonali jego wole, i to jednomyślnie, i oddali swoje Bogu z powodu plagi gradu, bo plaga ta była bardzo wielka.

18 Potem zobaczyłem innego anioła zstępującego z nieba, mającego wielką władzę, i zajaśniała ziemia od jego chwały. **2** I zawałał potężnie donośnym głosem: Upadł, upadł wielki Babilon, [metropolia]. Stała się mieszkaniem demonów, schronieniem wszelkiego ducha nieczystego i schronieniem wszelkiego ptactwa nieczystego i znienawidzonego. **3** Gdyż wszystkie narody piły wino zapalczystości jej nierządu, a królowie ziemi uprawiali z nią nierząd i kupcy ziemi wzbogacili się na jej wielkim przepychu. **4** I usłyszałem inny głos z nieba, który mówił: Wyjdźcie z niej, mój ludu, abyście nie byli uczestnikami jej grzechów i aby was nie dotknęły jej plagi. **5** Jej grzechy bowiem dosięgły aż do nieba i wspomniała Bóg na jej nieprawości. **6** Odpłaćcie jej, jak i ona odpłacała wam, i oddajcie jej w dwójnastów według jej uczynków. Do kielicha, w który [wam] nalewała, nalejcie jej w dwójnastów. **7** Ile sama się rozsławiła i pławiła się w przepychu, tyle zadajcie jej udręki i smutku, bo mówi w swoim sercu: Zasiadam [jak] królowa, nie jestem wdową i nie zaznam smutku. **8** Dlatego w jednym dniu przyjdą [na

nią] jej plagi, śmierć, smutek i głód i zostanie spalona w tobie, bo twoi kupcy byli możnowładcami ziemi, bo ogniem, bo mocny jest Pan Bóg, który ją osądzi. **9** I twoimi czarami zostały zwiedzione wszystkie narody, będą płakać, i lamentować nad nią królowie ziemi, **24** W nim też znaleziono krew proroków i świętych, i którzy uprawiali z nią nierząd i pławiły się w przepychu, wszystkich zabitych na ziemi.

gdy zobaczą dym jej pożaru. **10** Stojąc z daleka z powodu strachu przed jej męką, powiedzą: Biada, biada [tobie], wielkie miasto, Babilonie, metropolio potężna, bo w jednej godzinie nadszedł twój sąd! **11** A kupcy ziemi będą płakać i lamentować nad nią, bo już nikt nie będzie kupował ich towaru; **12** Towaru złota, srebra, drogich kamieni, perel, bisiornu, purpury, jedwabiu, szkarłatu, wszelkiego drewna tujowego, wszelkich przedmiotów z kości słoniowej, wszelkich przedmiotów z najkosztowniejszego drewna, brażu, żelaza i marmuru; **13** Cynamonu i wonności, olejku i kadzidła, wina i oliwy, najczystszej mąki i pszenicy, bydła i owiec, koni i wozów, niewolników i dusz ludzkich. **14** Owoce, których pożądała twoja dusza, opuściły ciebie i wszystko, co tłuste i świetne, opuściło ciebie i już nigdy tego nie znajdziesz. **15** Ci, którzy tym handlowali i wzbogacili się na niej, będą stać z daleka z powodu strachu przed jej męką, płaczą i lamentując w słowach: **16** Biada, biada [tobie], wielkie miasto, ubrane w bisior, purpurę i szkarłat, przyozdobione złotem, drogimi kamieniami i perlami; **17** Bo w jednej godzinie przepadło tak wielkie bogactwo; a każdy sternik i całe rzesze pływających na okrętach, i marynarze, i wszyscy, którzy pracują na morzu, stanęli z daleka; **18** I wołali, widząc dym jego pożaru: Które [miasto jest] podobne do tego wielkiego miasta? **19** I sypali proch na swoje głowy, i wołali, płacząc i lamentując: Biada, biada [tobie], wielkie miasto, w którym, dzięki jego dostatkowi, wzbogacili się wszyscy, którzy mieli statki na morzu, bo w jednej godzinie zostało spustoszone. **20** Raduj się nad nim niebo oraz święci apostołowie i prorocy, bo Bóg pomścił na nim waszą [krzywdę]. **21** A jeden potężny anioł podniósł kamień, wielki jak [kamień] młyński, i wrzucił go do morza, mówiąc: Tak gwałtownie będzie zrzucony Babilon, wielkie miasto, i już go nie znajdą. **22** I głosu harfiarzy, śpiewaków, flegistów i trębaczyc nie będzie już słyszeć w tobie, i żaden rzemieślnik jakiegokolwiek rzemiosła już się nie znajdzie w tobie, i odgłosu kamienia młyńskiego już się w tobie nie usłyszy. **23** I światło lampy nie zabłyśnie już w tobie, i głosu oblubieńca i oblubienicy nie będzie już słyszeć

19 Potem usłyszałem donośny głos wielkiego tłumu ludzi w niebie, który mówił: Alleluja! Zbawienie i chwała, i cześć, i moc Panu, naszemu Bogu. **2** Bo jego wyroki są prawdziwe i sprawiedliwe, gdyż osądził wielką nierządnicę, która skaziła ziemię swoim nierządem, i pomścił krew swoich slug z jej ręki. **3** I powtórnie powiedzieli: Alleluja! A jej dym wznoси się на wieki wieków. (aiōn g165) **4** I upadło dwudziestu czterech starszych i cztery stworzenia, i oddali poklon Bogu zasiadającemu na tronie, mówiąc: Amen! Alleluja! **5** A od tronu rozległ się głos, który mówił: Chwalcie naszego Boga wszyscy jego śludzy i ci, którzy się go boicie, i mali, i wielcy. **6** I usłyszałem jakby głos wielkiego tłumu i jakby głos wielu wód, i jakby głos potężnych gromów mówiących: Alleluja, bo objął królestwo Pan Bóg Wszechmogący. **7** Cieszymy się i radujmy, i oddajmy mu chwałę, bo nadeszło wesele Baranka, a jego małżonka się przygotowała. **8** I dano jej ubrać się w bisior czysty i lśniący, bo bisior to sprawiedliwość świętych. **9** I powiedział mi: Napisz: Błogosławieni, którzy są wezwani na uczęst wesele Baranka. I powiedział mi: To są prawdziwe słowa Boga. **10** I upadłem mu do nóg, aby oddać mu poklon, lecz powiedział mi: Nie rób tego, bo jestem slugą razem z tobą i twoimi braćmi, którzy mają świadectwo Jezusa. Bogu oddaj poklon, bowiem świadectwem Jezusa jest duch proroctwa. **11** Potem zobaczyłem niebo otwarte, a oto koń biały, a ten, który na nim siedział, nazywa się Wiernym i Prawdziwym i w sprawiedliwości sądzi i walczy. **12** Jego oczy [były] jak płomień ognia, a na jego głowie [było] wiele koron. I miał wypisane imię, którego nikt nie zna, tylko on sam. **13** Ubryany [był] w szatę zmoczoną we krwi, a jego imię brzmi: Słowo Boże. **14** A wojska w niebie podążały za nim na białych koniach, ubrane w bisior biały i czysty. **15** A z jego ust wychodził ostry miecz, aby nim pobił narody. On bowiem będzie rządził nimi laską żelazną i on wyciska w tłoczni wino zapalczyności i gniewu Boga Wszechmogącego. **16** A na szacie i na biodrach ma wypisane imię: Król królów i Pan panów. **17** I zobaczyłem jednego anioła stojącego w słońcu. I zawałał donośnym głosem do wszystkich ptaków

latających środkiem nieba: Chodźcie, zgromadźcie oblicza uciekła ziemia i niebo, i nie znaleziono dla nich się na uczęt wielkiego Boga; 18 Aby jeść ciała królów, miejsca. 12 I zobaczyłem umarłych, wielkich i małych, ciała wodzów i ciała mocarzy, ciała koni i ich jeźdźców, stojących przed Bogiem, i otwarto księgi. Otwarto też i ciała wszystkich: wolnych i niewolników, małych i inną księgę, [księgę] życia. I osądzeni zostali umarli wielkich. 19 I zobaczyłem bestię i królów ziemi, i ich według tego, co było napisane w księgach, [to znaczy] wojska zgromadzone, by stoczyć bitwę z tym, który według ich uczynków. 13 I wydało morze umarłych, siedzi na koniu, i z jego wojskiem. 20 I schwytana którzy w nim byli, również śmierć i piekło wydały została bestia, a z nią fałszywy prorok, który czynił umarłych, którzy w nich byli. I zostali osądzeni, każdy przed nią cuda, jakimi zwiódł tych, którzy przyjęli znamień bestii i oddawali poklon jej wizerunkowi. według swoich uczynków. (Hadēs g86) 14 A śmierć Oboje zostali żywcem wrzuceni do jeziora ognia, i piekło zostały wrzucone do jeziora ognia. To jest płonącego siarki. (Limnē Pyr g3041 g4442) 15 I jeśli się ktoś nie znalazł zapisany w księdze życia, zostało zaś zostali zabici mieczem wychodzącym z ust tego, wrzucone do jeziora ognia. (Limnē Pyr g3041 g4442) który siedział na koniu. I wszystkie ptaki najadły się ich ciałami.

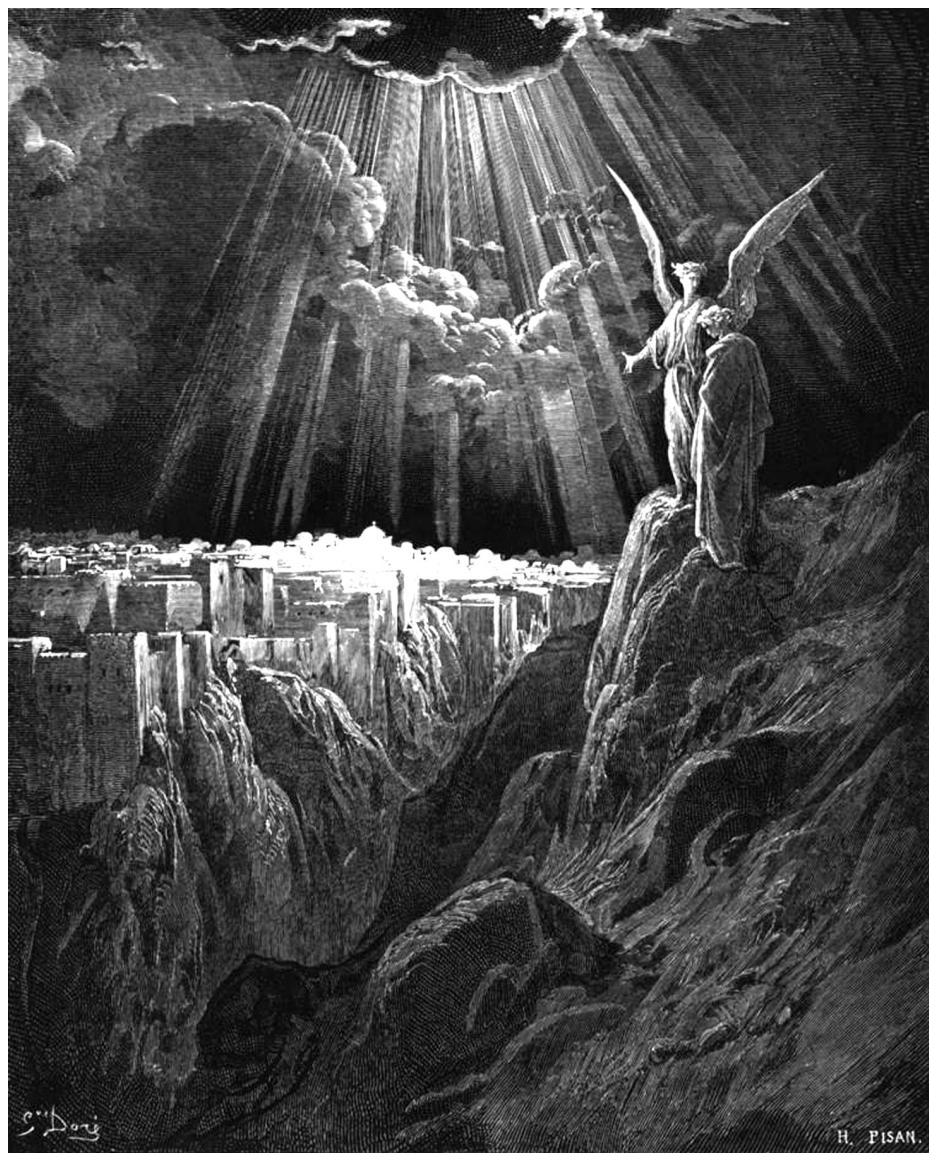
20 I zobaczyłem anioła zstępującego z nieba, mającego klucz do otchlani i wielki łańcuch w ręce. (Abyssos g12) 2 I chwycił smoka, węża starodawnego, którym jest diabeł i szatan, i związał go na tysiąc lat. 3 I wrzucił go do otchlani, zamknął go i opieczętał, aby już nie zwodził narodów, aż się dopełni tysiąc lat. A potem musi być wypuszczony na krótki czas. (Abyssos g12) 4 Zobaczyłem też trony i zasiedli na nich, i dano im władzę sądzenia. I [zobaczyłem] dusze świętych z powodu świadectwa Jezusa i z powodu słowa Bożego oraz tych, którzy nie oddali poklonu bestii ani jej wizerunkowi i nie przyjęli jej znamienia na czole ani na rękę. I ożyli, i królówali z Chrystusem tysiąc lat. 5 A inni z umarłych nie ożyli, aż się dopełniło tysiąc lat. To jest pierwsze zmartwychwstanie. 6 Błogosławiony i świętym ten, kto ma udział w pierwszym zmartwychwstaniu. Nad nimi druga śmierć nie ma władzy, lecz będą kapłanami Boga i Chrystusa i będą z nim królować tysiąc lat. 7 A gdy się skończy tysiąc lat, szatan zostanie wypuszczony ze swego więzienia. 8 I wyjdzie, aby zwieść narody z czterech krańców ziemi, Goga i Magoga, by zgromadzić je do bitwy. A ich liczba [jest] jak piasek morski. 9 I wyszli na szerokość ziemi, otoczyli obóz świętych i miasto umiłowane. Zstąpił jednak ogień od Boga z nieba i pochłonął ich. 10 A diabeł, który ich zwodził, został wrzucony do jeziora ognia i siarki, gdzie [jest] bestia i fałszywy prorok. I będą męczeni we dnie i w nocy na wieki wieków. (aīōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 I zobaczyłem wielki biały tron i zasiadającego na nim, sprzed którego

21 Potem zobaczyłem nowe niebo i nową ziemię.

Pierwsze niebo bowiem i pierwsza ziemia przeminęły i nie było już morza. 2 A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga, przygotowane jak oblubienica przyzdrobiona dla swego męża. 3 I usłyszałem donośny głos z nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem, a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem. 4 I otre Bóg wszelką łzę z ich oczu, i śmierci już nie będzie ani smutku, ani krzyku, ani bólu nie będzie, bo pierwsze rzeczy przeminęły. 5 A zasiadający na tronie powiedział: Oto wszystko czynię nowe. I powiedział do mnie: Napisz, bo te słowa są wiarygodne i prawdziwe. 6 I powiedział do mnie: Stało się. Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec. Ja spragnionemu dam darmo ze źródła wody życia. 7 Kto zwycięży, odziedziczy wszystko i będę dla niego Bogiem, a on będzie dla mnie synem. 8 Ale bojaźliwi, niewierzący, obrzydliwi, mordercy, rozpustnicy, czarownicy, bałwochwalczy i wszyscy kłamcy [będą mieli] udział w jeziorze płonącym ogniem i siarką. To jest druga śmierć. (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 I przyszedł do mnie jeden z siedmiu aniołów, którzy mieli siedem czasz napełnionych siedmioma ostatecznymi plagami, i odezwał się do mnie, mówiąc: Chodź tutaj, pokażę ci oblubienicę, małżonkę Baranka. 10 I przeniósł mnie w duchu na górę wielką i wysoką, i pokazał mi wielkie miasto, Święte Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga; 11 Mające chwałę Boga. Jego blask podobny [był] do drogocennego kamienia, jakby jaspisu, przezroczystego jak kryształ. 12 Miał ono wielki i wysoki mur, miało dwanaście bram, a na bramach dwunastu aniołów i wypisane imiona, które

są [imionami] dwunastu pokoleń synów Izraela. 13 im świecił i będą królować na wieki wieków. (aiōn g165)
Od wschodu trzy bramy, od północy trzy bramy, od 6 I powiedział do mnie: Te słowa są wiarygodne i południa trzy bramy i od zachodu trzy bramy. 14 A prawdziwe, a Pan, Bóg świętych proroków, postał mur miasta miał dwanaście fundamentów, a na nich swego anioła, aby pokazać swym slugom, co ma się dwanaście imion dwunastu apostołów Baranka. 15 A stać wkrótce. 7 Oto przyjdę wkrótce: Błogosławiony, ten, który rozmawiał ze mną, miał złotą trzcinę, aby który zachowuje słowa proroctwa tej księgi. 8 A ja, Jan, zmierzyć miasto, jego bramy i jego mur. 16 Miasto ma widziałem to wszystko i słyszałem. A gdy usłyszałem kształt czworoboku, a jego długość jest taka sama jak i zobaczyłem, upadłem do nóg anioła, który mi to i szerokość. I wymierzył miasto trzciną na dwanaście pokazywał, aby oddać mu poklon. 9 Lecz powiedział tysiąc stadiów. Jego długość, szerokość i wysokość do mnie: Nie rób [tego], bo jestem slugą z tobą i twoimi są równe. 17 I wymierzył jego mur na sto czterdzieści braćmi prorokami, i z tymi, którzy zachowują słowa tej cztery łokcie [według] miary człowieka, która jest księgi. Bogu oddaj poklon. 10 Potem powiedział do [miarą] anioła. 18 Jego mur jest zbudowany z jaspisu, mnie: Nie pieczętuj słów proroctwa tej księgi, bo czas miasto zaś ze szczegórego złota podobnego do czystego jest bliski. 11 Kto krzywdzi, niech nadal wyrządza szkła. 19 Fundamenty muru miasta ozdobione [były] krzywdę, kto plugawy, niech się nadal plugawi, kto wszelkimi drogimi kamieniami. Pierwszy fundament sprawiedliwy, niech nadal będzie sprawiedliwy, a kto to jaspis, drugi – szafir, trzeci – chalcedon, czwarty – święty, niech się nadal uświęca. 12 A oto przyjdę szmaragd; 20 Piąty – sardoniks, szósty – karneol, wkrótce, a moja zapłata [jest] ze mną, aby oddać siódmy – chryzolit, ósmy – beryl, dziewiąty – topaz, każdemu według jego uczynków. 13 Ja jestem Alfa dziesiąty – chryzopraz, jedenasty – hiacynt, dwunasty i Omega, początek i koniec, pierwszy i ostatni. 14 – ametyst. 21 A dwanaście bram [to] dwanaście perel. Błogosławieni, którzy wypełniają jego przykazania, Każda brama była z jednej perły. A rynek miasta aby mieli prawo do drzewa życia i aby weszli przez to szczerze złoto, jak przezroczyste szkło. 22 Lecz bramy do miasta. 15 Na zewnątrz zaś [sa] psy, świątyni w nim nie widziałem, bo jego świątynią jest czarownicy, rozpustnicy, mordercy, bałwochwalczy Pan Bóg Wszechmogący oraz Baranek. 23 A miasto każdy, kto miłuje i czyni kłamstwo. 16 Ja, Jezus, nie potrzebuje słońca ani księycza, aby świeciły w postałem mojego anioła, aby wam świadczył o tym w nim, bo oświetla je chwała Boga, a jego lampa jest kościołach. Ja jestem korzeniem i potokiem Dawida, Baranek. 24 Narody, które będą zbawione, będą jasną gwiazdą poranną. 17 A Duch i obłubienica chodziły w jego świetle, a królowie ziemi wniosą do mówią: Przyjdź! A kto słyszy, niech powie: Przyjdź! A niego swoją chwałę i cześć. 25 W dzień jego bramy kto pragnie, niech przyjdzie, a kto chce, niech darmo nie będą zamknięte, bo nocy tam nie będzie. 26 I weźmie wodę życia. 18 Oświadczam zaś każdemu, wniosą do niego chwałę i cześć narodów. 27 I nie kto słucha słów proroctwa tej księgi: Jeśli ktoś dołoży wejdzie do niego nic nieczystego ani ten, kto popełnia [coś] do tego, dołoży mu też Bóg plag opisanych obrzydliwości i kłamstwo, tylko ci, którzy są zapisani w tej księdze; 19 A jeśli ktoś odejmie [coś] ze słów księgi tego proroctwa, odejmie też Bóg jego dział z księgi życia i ze świętego miasta, i z [rzeczy], które są opisane w tej księdze. 20 [Tak] mówi ten, który zaświadcza o tym: Zaprawdę, przyjdę wkrótce. Amen! O tak, przyjdź, Panie Jezu! 21 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

22 I pokazał mi czystą rzekę wody życia, przejrzystą jak kryształ, wypływającą z tronu Boga i Baranka. 2 A pośrodku rynku miasta, po obu stronach rzeki, [były] drzewo życia przynoszące owoc dwunastu rodzajów, wydające swój owoc co miesiąc. A liście drzewa [służą] do uzdrawiania narodów. 3 I nie będzie już żadnego przekleństwa. Lecz będzie w nim tron Boga i Baranka, a jego słudzy będą mu służyć. 4 I będą oglądać jego oblicze, a jego imię [będzie] na ich czolach. 5 I nocy tam nie będzie, i nie będzie im potrzeba lampy ani światła słońca, bo Pan Bóg będzie

A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga,
przygotowane jak oblubienica przyozdobiona dla swego męża. I usłyszałem donośny głos z
nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem,
a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem.

Objawienie 21:2-3

Przewodnik dla Czytelników

Polskie at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Słownik

Polskie at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Słownik +

AionianBible.org/Bibles/Polish---Polish-Updated-Gdansk/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Łukasza 8:31
Rzymian 10:7
Objawienie 9:1
Objawienie 9:2
Objawienie 9:11
Objawienie 11:7
Objawienie 17:8
Objawienie 20:1
Objawienie 20:3

Dzieje 3:21
Dzieje 15:18
Rzymian 1:25
Rzymian 9:5
Rzymian 11:36
Rzymian 12:2
Rzymian 16:27
I Koryntian 1:20
I Koryntian 2:6
I Koryntian 2:7
I Koryntian 2:8
I Koryntian 3:18
I Koryntian 8:13
I Koryntian 10:11
II Koryntian 4:4
II Koryntian 9:9
II Koryntian 11:31
Galacjan 1:4
Galacjan 1:5
Efezjan 1:21
Efezjan 2:2
Efezjan 2:7
Efezjan 3:9
Efezjan 3:11
Efezjan 3:21
Efezjan 6:12
Filipian 4:20
Kolosan 1:26
I Tymoteusza 1:17
I Tymoteusza 6:17
II Tymoteusza 4:10
II Tymoteusza 4:18
Tytusa 2:12
Hebrajczyków 1:2
Hebrajczyków 1:8
Hebrajczyków 5:6
Hebrajczyków 6:5
Hebrajczyków 6:20
Hebrajczyków 7:17
Hebrajczyków 7:21
Hebrajczyków 7:24
Hebrajczyków 7:28
Hebrajczyków 9:26
Hebrajczyków 11:3
Hebrajczyków 13:8
Hebrajczyków 13:21
I Piotra 1:23

I Piotra 1:25
I Piotra 4:11
I Piotra 5:11
II Piotra 3:18
I Jana 2:17
II Jana 1:2
Judy 1:13
Judy 1:25
Objawienie 1:6
Objawienie 1:18
Objawienie 4:9
Objawienie 4:10
Objawienie 5:13
Objawienie 7:12
Objawienie 10:6
Objawienie 11:15
Objawienie 14:11
Objawienie 15:7
Objawienie 19:3
Objawienie 20:10
Objawienie 22:5

aïdos

Rzymian 1:20
Judy 1:6

I Koryntian 3:18
I Koryntian 8:13
I Koryntian 10:11
II Koryntian 4:4

Objawienie 1:6
Objawienie 1:18
Objawienie 4:9
Objawienie 4:10
Objawienie 5:13
Objawienie 7:12
Objawienie 10:6
Objawienie 11:15
Objawienie 14:11

aiōn

Mateusza 12:32
Mateusza 13:22
Mateusza 13:39
Mateusza 13:40
Mateusza 13:49
Mateusza 21:19
Mateusza 24:3
Mateusza 28:20
Marka 3:29
Marka 4:19
Marka 10:30
Marka 11:14

II Koryntian 11:31
Galacjan 1:4
Galacjan 1:5
Efezjan 1:21
Efezjan 2:2
Efezjan 2:7
Efezjan 3:9
Efezjan 3:11
Efezjan 3:21
Efezjan 6:12
Filipian 4:20
Kolosan 1:26
I Tymoteusza 1:17
I Tymoteusza 6:17
II Tymoteusza 4:10
II Tymoteusza 4:18
Tytusa 2:12
Hebrajczyków 1:2
Hebrajczyków 1:8
Hebrajczyków 5:6
Hebrajczyków 6:5
Hebrajczyków 6:20
Hebrajczyków 7:17
Hebrajczyków 7:21
Hebrajczyków 7:24
Hebrajczyków 7:28
Hebrajczyków 9:26
Hebrajczyków 11:3
Hebrajczyków 13:8
Hebrajczyków 13:21
I Piotra 1:23

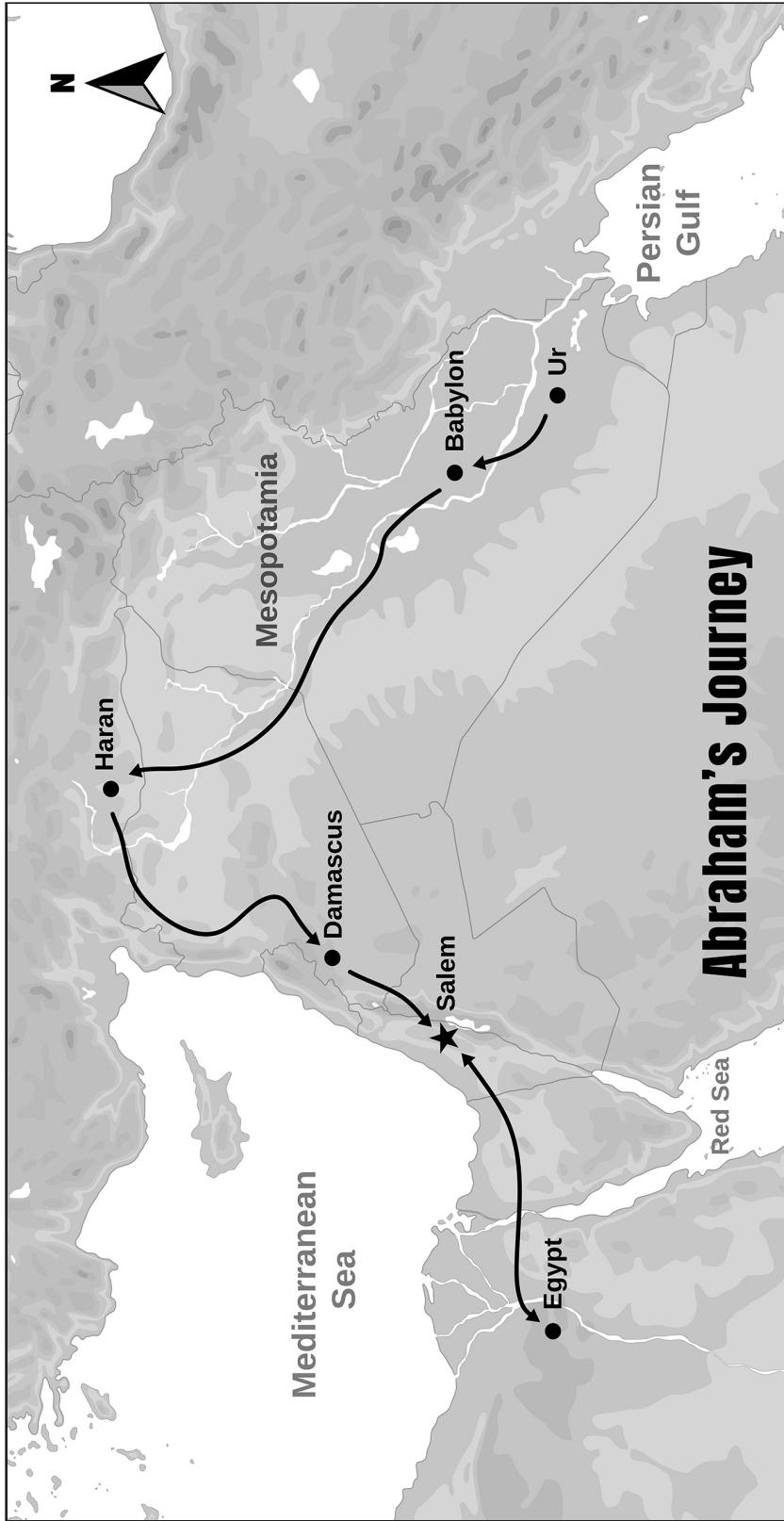
Objawienie 15:7
Objawienie 19:3
Objawienie 20:10
Objawienie 22:5

aiōnios

Łukasza 1:33
Łukasza 1:55
Łukasza 1:70
Łukasza 16:8
Łukasza 18:30
Łukasza 20:34
Łukasza 20:35
Jana 4:14
Jana 6:51
Jana 6:58
Jana 8:35
Jana 8:51
Jana 8:52
Jana 9:32
Jana 10:28
Jana 11:26
Jana 12:34
Jana 13:8
Jana 14:16

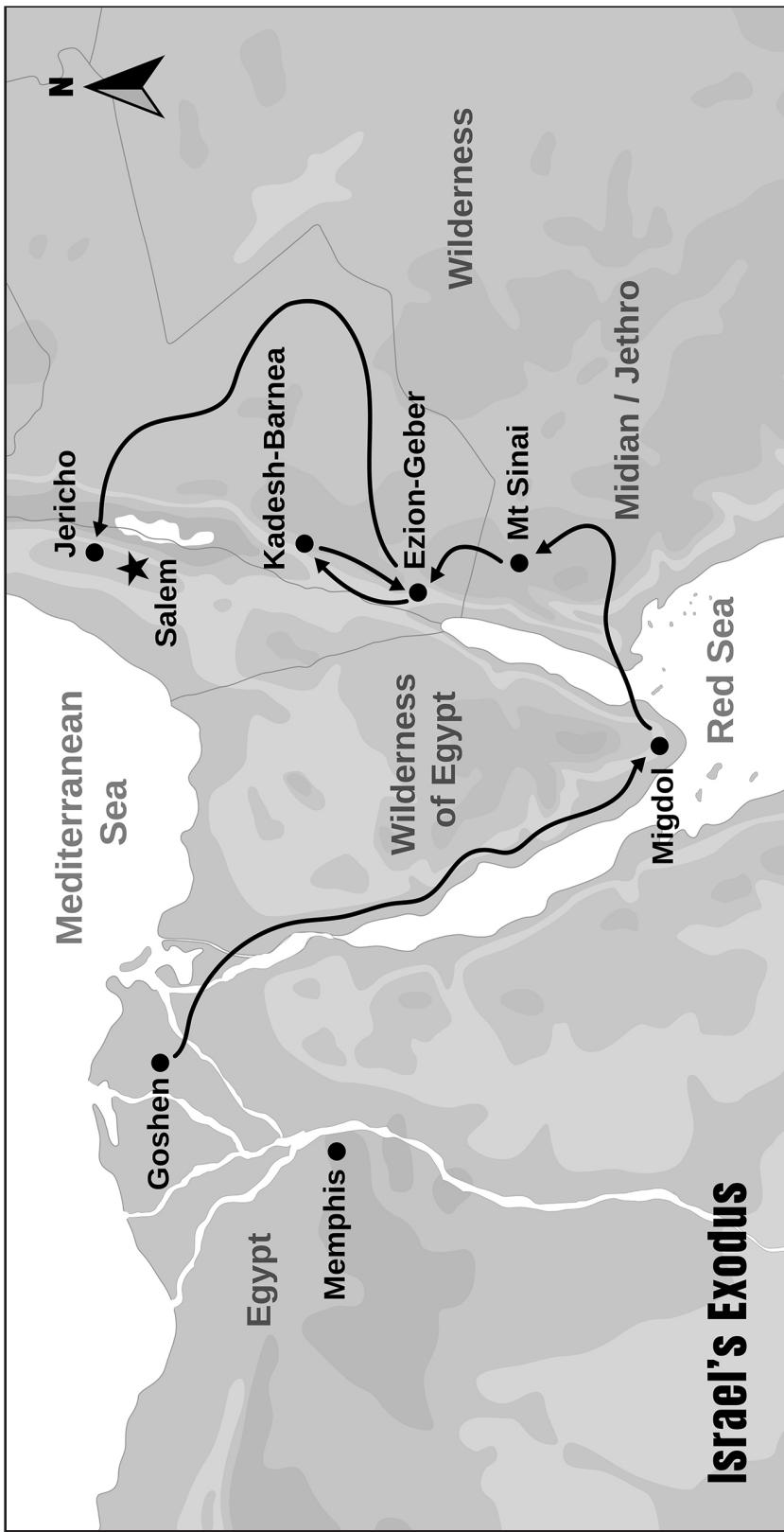
Marka 3:29
Marka 10:17
Marka 10:30
Łukasza 10:25
Łukasza 16:9
Łukasza 18:18
Łukasza 18:30
Jana 3:15
Jana 3:16
Jana 3:36
Jana 4:14
Jana 4:36
Jana 5:24
Jana 5:39
Jana 6:27
Jana 6:40
Jana 6:47
Jana 6:54
Jana 6:68

- Jana 10:28
 Jana 12:25
 Jana 12:50
 Jana 17:2
 Jana 17:3
 Dzieje 13:46
 Dzieje 13:48
 Rzymian 2:7
 Rzymian 5:21
 Rzymian 6:22
 Rzymian 6:23
 Rzymian 16:25
 Rzymian 16:26
 II Koryntian 4:17
 II Koryntian 4:18
 II Koryntian 5:1
 Galacjan 6:8
 II Tesaloniczan 1:9
 II Tesaloniczan 2:16
 I Tymoteusza 1:16
 I Tymoteusza 6:12
 I Tymoteusza 6:16
 II Tymoteusza 1:9
 II Tymoteusza 2:10
 Tytusa 1:2
 Tytusa 3:7
 Filemona 1:15
 Hebrajczyków 5:9
 Hebrajczyków 6:2
 Hebrajczyków 9:12
 Hebrajczyków 9:14
 Hebrajczyków 9:15
 Hebrajczyków 13:20
 I Piotra 5:10
 II Piotra 1:11
 I Jana 1:2
 I Jana 2:25
 I Jana 3:15
 I Jana 5:11
 I Jana 5:13
 I Jana 5:20
 Judy 1:7
 Judy 1:21
 Objawienie 14:6
- eleēsē**
 Rzymian 11:32
- Geenna**
 Mateusza 5:22
 Mateusza 5:29
 Mateusza 5:30
 Mateusza 10:28
 Mateusza 18:9
 Mateusza 23:15
 Mateusza 23:33
 Marka 9:43
- Marka 9:45
 Marka 9:47
 Łukasza 12:5
 Jakuba 3:6
- Hadēs**
 Mateusza 11:23
 Mateusza 16:18
 Łukasza 10:15
 Łukasza 16:23
 Dzieje 2:27
 Dzieje 2:31
 I Koryntian 15:55
 Objawienie 1:18
 Objawienie 6:8
 Objawienie 20:13
 Objawienie 20:14
- Limnē Pyr**
 Objawienie 19:20
 Objawienie 20:10
 Objawienie 20:14
 Objawienie 20:15
 Objawienie 21:8
- Sheol**
 Rodzaju 37:35
 Rodzaju 42:38
 Rodzaju 44:29
 Rodzaju 44:31
 Liczb 16:30
 Liczb 16:33
 Powtórzonego 32:22
 I Samuela 2:6
 II Samuela 22:6
 I Królewska 2:6
 I Królewska 2:9
 Hioba 7:9
 Hioba 11:8
 Hioba 14:13
 Hioba 17:13
 Hioba 17:16
 Hioba 21:13
 Hioba 24:19
 Hioba 26:6
 Psalmów 6:5
 Psalmów 9:17
 Psalmów 16:10
 Psalmów 18:5
 Psalmów 30:3
 Psalmów 31:17
 Psalmów 49:14
 Psalmów 49:15
 Psalmów 55:15
 Psalmów 86:13
 Psalmów 88:3
 Psalmów 89:48
- Psalmów 116:3
 Psalmów 139:8
 Psalmów 141:7
 Przysłów 1:12
 Przysłów 5:5
 Przysłów 7:27
 Przysłów 9:18
 Przysłów 15:11
 Przysłów 15:24
 Przysłów 23:14
 Przysłów 27:20
 Przysłów 30:16
 Kaznodziei 9:10
 Pieśń nad Pieśniami 8:6
 Izajasza 5:14
 Izajasza 7:11
 Izajasza 14:9
 Izajasza 14:11
 Izajasza 14:15
 Izajasza 28:15
 Izajasza 28:18
 Izajasza 38:10
 Izajasza 38:18
 Izajasza 57:9
 Ezechiela 31:15
 Ezechiela 31:16
 Ezechiela 31:17
 Ezechiela 32:21
 Ezechiela 32:27
 Ozeasza 13:14
 Amosa 9:2
 Jonasza 2:2
 Habakuka 2:5
- Tartaroō**
 II Piotra 2:4
- Questioned**
 Izajasza 30:33
 II Piotra 2:17

Abraham's Journey

Przez wiele lat Abraham, gdy został wezwany, aby pójść na miejsce, które miał wziąć w dziedzictwo, usłuchał i wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. - Hebrajczyków 11:8

Israel's Exodus

A stało się tak, że gdy faraon wypuścił lud, Bóg nie prowadził go drogą przez ziemie Filistynów, chociaż była bliższa.
Bóg bowiem powiedział: Żeby lud na widok wojny nie żałował i nie wrócił do Egiptu. - Wyjścia 13:17

Mediterranean Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

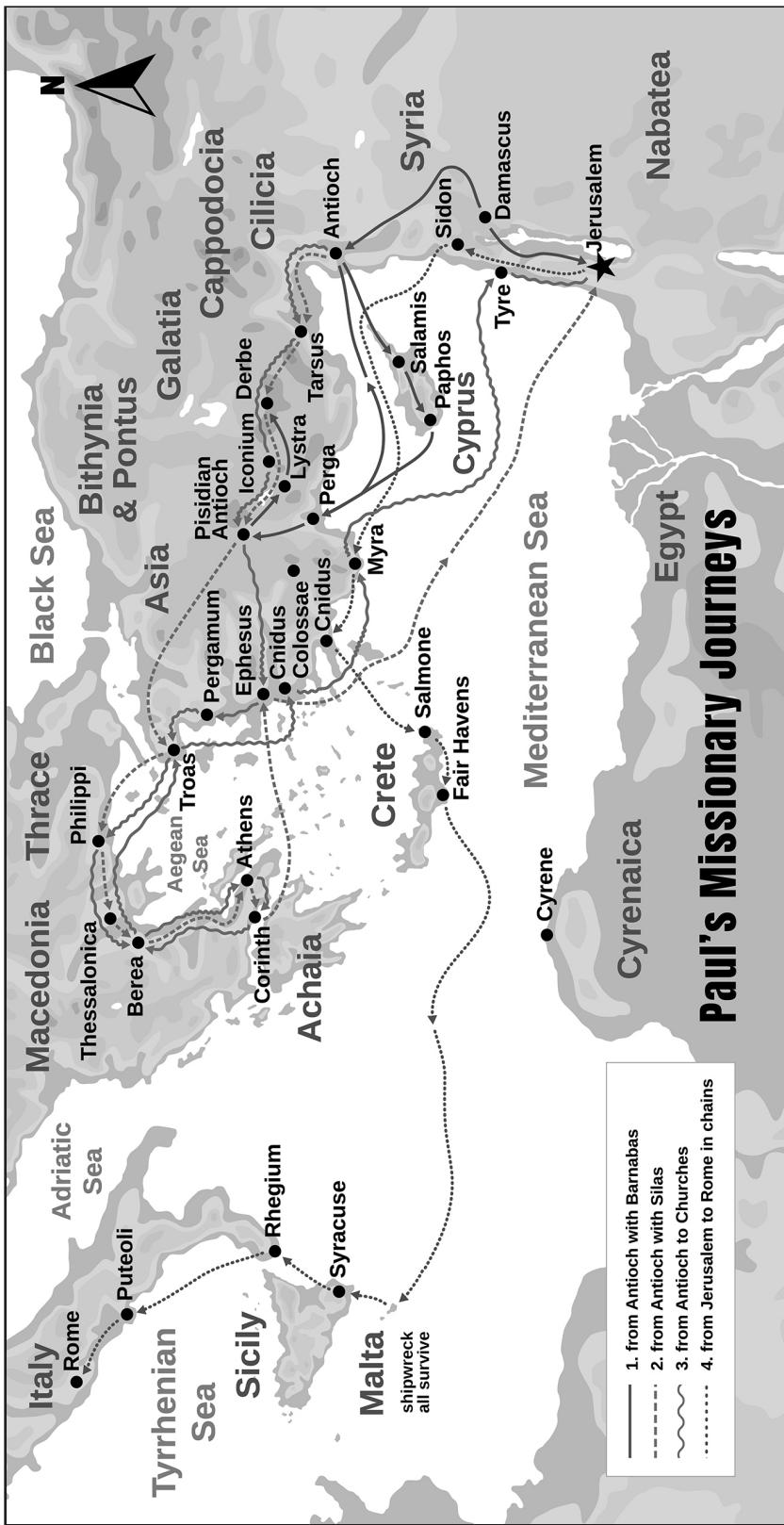
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Bo i Syn Czowieczy nie przyszeli, aby mu służyono, ale aby dać swe życie na okup za wielu. - Marka 10:45

Paul's Missionary Journeys

Paweł, sługa Jezusa Chrystusa, powołany apostol, oddęczony do [głoszenia] ewangelii Bogu; - Rzymsian 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Przeznaczenie

Polskie at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego; - Mateusza 28:19

